

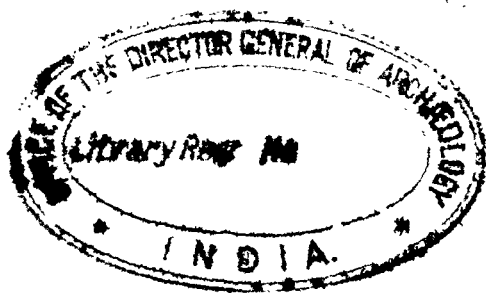
GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION NO. 13469

CALL No. 909/Dio

D.G.A. 79

NOT TO BE ISSUED

ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ.

DIODORI.

BIBLIOTHECA HISTORICA.

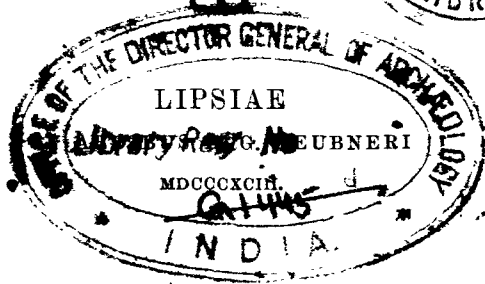
EDITIONEM PRIMAM CURAVIT IMM. BEKKER
ALTERAM LUDOVICUS DINDORF

RECOGNOVIT

FRIDERICUS VOGEL.

VOL. III.

709
Dec

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 13469 .....

Date..... 14.7.1960 .....

Call No. .... 209 ..... vol. (3)
Dis

100

UNIVERSITATI ERLANGENSI

ANTE HOS CL ANNOS CONDITAE

DIEM FESTUM

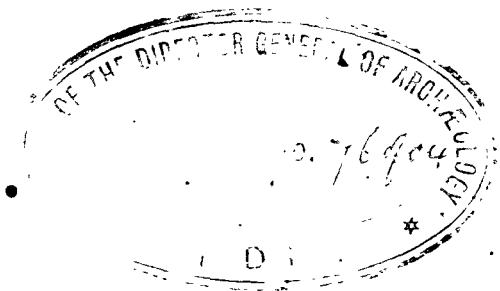
GRATULATUR ANIMO GRATO LAETOQUE

FRIDERICUS VOGEL

ALMAE MATRIS FRIDERICO-ALEXANDRINAE

QUONDAM ALUMNUS.

NÜRNBERG, 1. AUGUST 1893.

quae in praefatione priorum voluminum disserui. Primum enim maximi momenti est, quod codices et librorum I—V et XI—XV in duas partes dirempti sunt idque discrimen usque ab temporibus codicum nostrorum aetate multo antiquioribus repeti potest (I p. XX. II p. XXXII). Deinde, ut Suidae et Peiresci libros hic praeteream, Stephanus atque interpretes latini*) codicibus utebantur, qui a nostris non numquam diversi, numquam tamen eis se praestant potiores.

Georgius Schneider, qui multum studii ac doctrinae in codicibus Diodori recensendis consumpsit, hanc tulit sententiam (Wochenschrift f. klass. Philologie 1891 p. 677): 'Vogel hält die mühevollen Durchforschung dieser vielen Schreibereien für zwecklos; leider nur zu sehr mit Recht. Die Aufstellung eines vollständigen Stemma der Handschriften entbehrt der praktischen Bedeutung.' Itemque E. Bethe, qui sinistris meis auguriis (II p. XXVII) diffusus multas Italiae bibliothecas perscrutatus est, quod attinet ad Diodorum, inanis inde rediit. Unum codicem ex omnibus quos novimus plus valere dixi Venetum 375 (II p. XI et XX); quem codicem mihi nescio quo pacto olim denegatum nemo adhuc ex bibliothecae tenebris extraxit.***) Iterum igitur eius ope destituti ad codicum quaestionem aggredimur.

*) Duae exstant librorum XI—XIII interpretationes latinae, altera a Cocchio et Rutilio ante annum 1538 perfecta, altera Arnoldi Arlenii, quam ignoravit Dindorf (edit. 1828 vol. I part. II pag. IX), edita est Basileae anno 1548: utraque ergo, quia editione principe antiquior est, sumpta est ex libro manu scripto.

**) Ex hoc codice haustum esse codicem F, qui ipse esset fons codicis M, per litteras mecum communicavit E. Bethe; refutat ergo vir doctissimus, quae dixi II p. XX.

Diodori libri XIII—XV quamquam eisdem codicibus quibus libri XI et XII continentur, eisque de codicibus iam in praefatione voluminis alterius actum est, tamen paucis verbis illuc est redeundum; ibi enim in medio reliquimus, utrum eidem codices in his atque in illis libris eiusdem generis eiusdemque auctoritatis essent necne. Diodori quidem libros ita distributos fuisse, ut singula quaeque volumina quinos libros complexa sint, ea ipsa ex re efficitur, quod libri VI—X et XXI—XL i. e. quinquies quini libri interierunt. Atqui libri XI—XV tertiam effecerunt pentadem; ergo horum quinque librorum codices eiusdem stirpis esse veri simillimum est. Neque tamen neglegendum est, cum quod codex Venetus M in extremo tertio decimo libro (XIII 111) desinit*), tum quod optimus ipse P sex libros (XI—XVI), non pentadem, complectitur. Porro quoniam in codice A loci quidam pleniores inveniuntur quam in P et in F, denuo quaerendum videtur, num recte dixerimus: 1. codicem P singulari virtute omnibus ceteris libris praestare (II p. XV), 2. ubicumque cum P sive AHL sive FJKM consentiant, hanc lectionem ex archetypo profectam, diversam ex coniectura, nonnumquam ingeniosa et vera, ortam esse (II p. XXVIII).

1. P haud paucis quidem locis, qui in ceteris omnibus codicibus integri exstant, corruptus est et mutilatus**), saepius tamen unus servavit genuinas

---

*) In libro decimo quinto alter codex Venetus R adhibitus est ab Wesselingio. Codex R longe abhorret a codice M; ille enim codici A, hic codici F est simillimus.

**) Multis locis singuli versus desunt, ac totus fere quaternio, in extremo libro XIV intercidit (p. 332, 20—p. 350, 1). In universum autem librarium codicis P parum

lectiones, quas aliquotiens iam coniectura assecuti erant viri docti, atque unus supplevit Diodori orationem, idque mea quidem sententia rectissime, his locis: XIII 85, 4 αὐτόν — 94, 5 ἐτέρα — 97, 1 τούτων πρα-
τομένων μὲν — 104, 2 οὔσας — XIV 9, 5 εἰς Αἴτην — 12, 3 καί — 12, 8 ὢν — 36, 3 ἦκεν — 80, 6 ὑπελάμβανε καί — 84, 2 ὑποσπόνδους — 91, 2 ἐν Κορίνθῳ — XV 29, 2 καὶ φρονήσει.

At ne codici P aequo plus studere ac fidere videar, ipse eum fraudis arguam pravam omnium codicum lectionem XIV 5, 6 ἐν ἅπασιν λαμβανούσης τῆς ἀπονοίας etiam magis depravantem fallaci additamento τὴν αὔξησιν. Neque minus falsum est, quod codex Peirescianus interpolavit: ἐπίδοσιν i. e. ἐπίδοσιν. Bene accidit, quod Rhodomannus, qui neque Patmium neque Peirescianum librum noverat, ἐπίδοσιν aut αὔξησιν scribendum esse coniecit. Verum autem agnovit Reiske ἐπίτασιν ex ineptis vocabulis ἐν ἅπασιν restituens, etiamsi Dindorfio scriptura ἐπίδοσιν praestare videbatur (edit. Paris. II p. IV): primum enim Diodorus πολλήν ἐπίδοσιν λαμβάνειν scribere solet XI 50, 3. 68, 6. 72, 1. XIV 16, 3, idque significat augmentum fortunatum, quare plerumque additur πρὸς εὐδαιμονίαν, deinde simillimum mendum invenitur XIII 84, 4, ubi pro ἐπίτασιν λαμβανούσης in P scriptum est ἐπὶ πᾶσιν λαμβανούσης.

diligentiae adhibuisse, praeter sescenta vocabula levitate deformata maxime ei docent loci, ubi librarius nescio quo errore vel languore captus eadem verba bis scripsit, veluti XIII 18, 5, ubi postquam primum recte exaravit ποιῆσαι et οὔσης et οὐ μικρῶς, secundum idem ille scripsit ποιῆσαι τῶν et οὔσης et οἱ μικρῶς; itemque XIII 88, 4 primum τολμη-
σάντων, secundum ὀρησάντων; XV 87, 4 primum ἐγγωρεῖν, secundum ἐκχωρεῖν.

Peiresciani libri auctoritatem ceteris quoque locis minimam esse apparet ex eis quae dixi II p. XXXII (cf. XIV 105, 4). Neque Suidam ex melioribus Diodori codicibus sua hausisse satis docet unus locus XIII 67, 2 (cf. 35, 4. XIV 10, 2. 20, 3. 23, 1. XV 84, 2).

2. Quoniam ergo comprobatum est ab altera parte stare unum codicem P, ab altera ceteros omnes, nunc eligam locos paucos e multis, quibus ceteros libros ipsos in duas partes seiungendos esse demonstretur:

	a	P	f
XIII 7, 4	πεντακοσίους a	ὀκτακοσίους P	Pf
8, 4	Σικελοί a	Ἀθηναῖοι P	Pf
46, 3	μετὰ σπουδῆς aP	om.	f
94, 2	πλείω a	πλήθος P	πλήθος FJK πλείω in marg. FJK πολλούς M
XIV 12, 3	Βοιωτούς a	Βυζαντίους P	Pf
48, 5	ληλατήσας aP	ἐληλάτησε καὶ f	
79, 1	Ἀσίας AHP	Εὐρώπης f (L?)	
82, 10	ιδίας aP	οἰκίας f	
XV 40, 4	σφαλέντες] σταλέντες aP	γνωσθέντες f	
53, 1	ἐγένετο aP	γενόμενος παρ- ῆλθε f	
58, 3	χιλίων καὶ δια- κοσίων a	χιλίων P	χιλίων καὶ ἑξα- κοσίων f*)
64, 2	ὑπῆρχον aP	.	ῆσαν f

*) Quantum codicum auctoritas ad lectiones ponderandas valeat, maxime sentimus in numeris ambigue traditis. Simili difficultate atque hic haeremus XIII 86, 5, ubi ἑπτακισχιλίων est in P, in ceteris πεντακισχιλίων.

Denique testimonium locupletissimum atque idoneum, quo uno tota quaestio profligetur, capimus ex nominibus magistratuum Romanorum. Qua de re cum praeter alios nuperrime Mommsen denuo egerit, ipse satis habeo exempla ad codicum classes distinguendas apta afferre, neque ea omnia sed perpauca ex magna copia delecta:

XIII 2 χιλιάρχους τρεῖς, Λεύκιον Σέργιον, Μάρκον Σερουίλιον P

” ” Σέργιον Λεύκιον, Μάρκον Παπίριον, Μάρκον Σερουίλιον a

” ” Λεύκιον Σέργιον, Μάρκον Σερουίλιον καὶ Μάρκον Παπύριον f

XIV 19 χιλίαρχοι ἕξ, Πόπλιος Κορνήλιος. Καίσων Φάβιος, Σπόριος Ναύτιος, Γάιος Ουαλέριος, Μάνιος Σέργιος PAL

χιλίαρχοι ἕξ. . . . . Μάνιος Σέργιος καὶ Ἰούνιος Λούκουλλος ceteri

44 χιλίαρχοι πέντε, Λεύκιος Ἰούλιος, Μάρκος Φούριος, Μάρκος Αἰμίλιος, Γάιος Κορνήλιος, Καίσων Φάβιος P

χιλίαρχοι ἕξ, Λεύκιος Ἰούλιος Μάρκος Φούριος Αἰμίλιος Γναῖος AH

χιλίαρχοι ἕξ, Λεύκιος Ἰούλιος, Μάρκος Φούριος, Αἰμίλιος Μάρκος, Γάιος Κορνήλιος, Καίσων Φάβιος καὶ Παῦλος Σέξτος ceteri

47 χιλίαρχοι ἕξ, Πόπλιος Μάλλιος. Πούπλιος Μάνιος. Σπόριος Φούριος, Λεύκιος Πούπλιος P

- XIV 47 χιλίαρχοι ἕξ, Πόπλιος Μάλλιος Μάννιος Σπό-
ριος Φούριος Λεύκιος A
 „ „ Πόπλιος Μάλλιος, Μάνιος Σπό-
ριος, Φούριος Λεύκιος καὶ ἕτεροι
 τρεῖς ceteri
- XV 23 χιλίαρχοι ἕξ, Τίτος Κοίνκιος, Λεύκιος Σερουί-
λιος, Λεύκιος Ἰούλιος, Ἀκύλλιος,
 Λεύκιος Λουκρήτιος, Σερουίλιος
 Σουλπίκιος P
 „ „ Τίτος Κοίνκιος Σερουίλιος Λεύκιος
 Λουκρήτιος Σουλπίκιος A
 „ „ Τίτος Κοίνκιος, Λεύκιος Σερουί-
 λιος, Λεύκιος Ἰούλιος, Ἀκύλλιος
 Δέκιος, Λουκρήτιος Ἀγκος καὶ
 Σερούλιος Σουλπίκιος ceteri.

Hinc omnes credo artis criticae intellegentes, quas in classes codices distribuendi sint et quantum quaeque classis valeat, sibi persuadebunt; neque in eo offenduntur, quod contra ea quae diximus interdum vel classis a, codice P cum f consentiente, vel classis f, codice P cum a consentiente, emendatam praebebat lectionem. Nimirum ipse codex L, in quo multos locos ab homine impudentissimo suo arbitrio permutatos esse iam Dindorf sensit (edit. 1826, IV p. 259), plus semel praebebat lectionem omnibus editoribus probatam. Itemque codex M, qui libidine verba detorquendi codici L minime cedit, lacunas quasdam scite explevit (XIII 46, 6. 84, 2. 85, 1). Inveniuntur tamen loci quidam captiosi, quibus animi paulo infirmiores nimis sollicitentur atque editores adhuc omnes decepti sunt. Horum locorum qui sunt graviores, accuratius examinemus.

Libri tertii decimi ineuntis verba (XIII 1, 2): *γράφειν, ἅλλὰ καὶ περιλήψεσθαι χρόνον πλείονα τῶν* in codice F deesse quamquam Dindorf adnotavit, tamen nequaquam suspecta ei fuisse videntur. Postquam ipse ex Bergmanni collatione cognovi eadem verba in codice P quoque desiderari, iam pro certo habui etiam plures codices hoc loco mutilatos esse. Atque G. Schneider pro sua liberalitate et doctrina me certiores fecit illa septem verba in codice Claromontano margini esse adscripta, in codice Veneto VII 8 prorsus omitta. Quibus verbis sublatis orationem hiare apparet; sed ne illis quidem insertis eam planam esse contendo. Nonne absona est sententia 'non solum res gestas scribere sed etiam spatium mille centum annorum amplecti'? Quod unus sensisse videtur Reiske, qui inter τὰς ἐπὶ πρᾶξεις interposuit κοινὰς (cf. I 1, 1. 3. 3, 2. 4, 6). Itaque et codicum auctoritate et verborum sententia efficitur hunc locum corruptum esse. Mihi mendum inesse videtur in vocabulis μὴ μόνον, pro quibus fortasse scribendum est μνημονεύσειν. Quamquam enim non ignoro verbo μνημονεύειν in genere activo Diodorum uti solere ad sententiam reminiscendi vel recordandi exprimendam (I 21, 8. XIII 32, 3. XIV 46, 3. XIX 1, 4), tamen coniecturam meam adiuvant loci hi: I 2, 3 αἱ πρᾶξεις ἅπαντα τὸν αἰῶνα μνημονεύονται, XI 61, 7 οὐδέπω μνημονεύονται τοιαῦτα πρᾶξεις γενέσθαι, cf. V 21, 2. XIII 98, 5. XIV 1, 3. XV 57, 3.

XIII 19, 2 ἀπέκτειναν μὲν μυριάδας ὀκτακισχιλίους, ἐξώρρησαν δὲ ἑπτακισχιλίους, ἐν οἷς καὶ τοὺς στρατηγούς Δημοσθένην καὶ Νικίαν (scil. Syracusani victoria de Atheniensibus reportata). Verba ἐξώρρησαν δὲ ἑπτακισχιλίους, quae non solum in PF desunt, sed etiam in Veneto desiderantur (teste Schneidero, quam-

quam nihil adnotavit Wesseling), toti loco tam apte accomodata sunt (cf. XV 14, 2), ut ea inde movere nolim, etsi nullus dubito quin ad lacunam archetypi explendam coniectura docti cuiusdam interpolatoris nata sint. Videntur autem deprompta ex Thucyd. VII 87, 4: *ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβεῖα μὲν χαλεπὸν ἐξευπεῖν, ὅμως δὲ οὐκ ἐλάσσονες ἑπτακισχιλίων*. Numerum vero eorum, qui caesi sunt, apud Thucydidem frustra quaeres, quamquam ille, id quod Diodorus neglexit, Atheniensium qui ab Syracusis re male gesta profecti sunt, non minus quadraginta milia fuisse tradidit (Thuc. VII 75, 5). Idem numerus postea quidem in oratione, quam Diodorus Nicolaum habentem fecit, invenitur XIII 21, 3, sed ita ut Thucydidi verba cum verbis Diodori minime conveniant. Thucydides enim τοῦ ὄχλου ξύμπαντος ab Syracusis proficiscentis quadraginta milia fuisse prodit, Diodorus totidem τοὺς ἀγωνισομένους ἄνδρας ab Atheniensibus Syracusas missos esse memorat. Ceterum hi a Diodoro traditi numeri iam Wesselingio in suspicione erant, qui non tam verba ἐξώγησαν δὲ ἑπτακισχιλίους quam quae antecedunt addubitans, haec adnotavit: 'At amplior caesorum fuit multitudo, si numerum quadraginta milium aequarint, qui Nicia et Demosthenē ducibus post infelix navale proelium iter sunt ingressi. Sint sane plures fuga elapsi: de quindecim tamen milibus, cum Syracusani obsaepis itineribus fugientes urgerent undique, haud iniuria dubites.' — Cf. Diod. XIII 2, 5. 11, 2. 3. 33, 1.

XIII 64, 5 *Λακεδαιμόνιοι ἐστράτευσαν ἐπὶ Πύλον. . . κατὰ μὲν θάλατταν ἑνδεκα ναυσίν, ὧν ἦσαν αἱ μὲν ἀπὸ Σικελίας ἐκ τῶν πολιτῶν πεπληρωμέναι, πεζῇ δὲ παρήγαγον ἱκανὴν δύναμιν*. Hic locus multo ignobilior ea

tamen in re superiori est similis, quod hic quoque de vocabulo numerali in libris PF omisso disceptatur. Addunt enim ceteri codices (non omnes puto, sed codices tantum classis a) post *Σικελίας* verbum *πέντε*, quod omnes editores receperunt, capti Wesselingi speciosa coniectura, qui orationem ita restituendam esse censuit: *ὧν ἦσαν αἱ μὲν ἀπὸ Σικελίας πέντε; ἔξ δὲ ἐκ τῶν πολιτῶν πεπληρωμένοι.* Suo iure huic loco contulerunt ea, quae scripta sunt apud Xenoph. Hell. I 2, 8: *ἐβοήθησαν Συρακόσιοι οἱ τ' ἀπὸ τῶν προτέρων εἴκοσι νεῶν καὶ ἀπὸ ἐτέρων πέντε, αἱ ἔτυχον τότε παραγεγόμεναι. . . . καὶ Σελινούσαι δύο.* Quorum locorum discrepantiam quamquam nemo non videt, tamen hic verbum *πέντε* ex Xenophonte, ut c. 19, 2 *ἐξώρρησαν δὲ ἑπτακισχιλίους* ex Thucydide, interpolatum esse haud incredibile videtur. At si Diodorus sententiam exprimere voluisset, quam editores ex eius verbis elicere conantur, hunc fere in modum scripsisset: *ὧν ἦσαν πέντε μὲν ἀπὸ Σικελίας παραγεγεννημένοι* vel *ὑπὸ ἄλλων Σικελικαί*, *ἔξ δὲ . . .* In errore inducti sunt editores, ut alibi, etiam hic particula *μὲν*, qua Diodorus liberius usus saepius sine insequenti *δὲ* hiatus tantum evitandi causa inseruit, veluti XIII 48, 2 *δοκοῦσι γὰρ οἱ μὲν ἀναιρεθέντες*. XIII 104, 8 *μέγα μὲν οὐδὲν ἔπραξε*, ubi Reiske *μὲν* deleri iussit. — XIV 58, 2 *τούτων δ' ὀλίγαι μὲν ἦσαν τριήρεις*, ubi Stephanus adnotavit: 'aut *μὲν* hic expungendum, aut aliquot verba deesse dicendum est.' — XV 42, 2 *διὰ τὸ κείσθαι μὲν αὐτό*, ubi *τε* pro *μὲν* scripsit Dindorf.

XIII 47, 5 *ἐνταῦθα γὰρ ὁ μεταξὺ τόπος ἦν στενότητος*. Cum codices AH pro *τόπος* *ἦν* praebeant *προσῆν*, iam Wesseling adnotavit, non deterius quam vulgatum esse *ὁ μεταξὺ πόρος*, atque editores posteri-

ores hanc coniecturam receperunt. Res non tanti esse videtur, ut multis verbis disputetur (cf. XIII 78, 7 τὸν μεταξὺ τόπον, XIV 49, 3 et 57, 5 τὸν μεταξὺ πόρον): id unum addere iuvat, in omnibus Diodori codicibus vocabulum τόπος saepe confundi aliis similibus verbis λόφος, στόλος, ὄπλον, ποταμός, Γελῶς.

XV 52; 3 περὶ γὰρ τὰς πύλας ἀπήντησε τοῖς περὶ Ἐπαμεινώνδαν κῆρυξ τυφλὸν ἄνδρα ἀποδεδρακότα κομίζων, καὶ καθάπερ ἦν εἰδισμένον, ἀνηγόρευε κηρύτων μὴτ' ἐξάγειν Θήβηθεν μὴτ' ἀφανίζειν. Ut superioribus locis consensu codicum P et F nisi vulgarem lectionem adulterinis verbis auctam esse censuimus, ita hic ex consensu codicum P et A concludimus, verba κομίζων καί, quae desunt in PA, esse damnanda, utpote olim inserta, ut enuntiatum antiquitus corruptum sanetur. Acrius quam ille interpolator loci corruptelam perspexerunt Reiske Wurm Madvig, quorum ex variis coniecturis primum sumo pro ἄνδρα ἀποδεδρακότα (iisdem quattuor litteris ἀποδ duplicatis) scribendum esse ἀνδράποδ' ἀποδεδρακότα. Verbis hic ita mutatis atque κομίζων καὶ abolitis duo resident scrupuli, alter in coniunctione verborum ἀπήντησε et ἀνηγόρευε, alter in vocabulo τυφλόν: qui ita evelli poterunt, ut aut ἀπαντήσας, aut τυφλός, ὅς, aut cum Wurmio τὸ τυχόν pro τυφλόν, aut deleto verbo ἀπήντησε scribatur ἐντυχών pro τυφλόν. Maxime offendimur in vocabulo τυφλόν, cum difficile sit iudicatu, utrum caeci servi fugitivi an caecus praeco maiori sint offensioni. Dixerit sane quispiam praeconem eam ob rem caecum fingi, ut coram Epaminondae agmine verba tam abominanda pronuntiata esse minus incredibile fiat. At quamvis incertum sit, qua ratione verba corrigenda sint, certo certius est, id quod unum hic

mea refert demonstrare, verba *νομίζων καὶ* inepta, neque cum Reiskeio in *ὀνομάζων* vel *γράφων καὶ* neque cum Madvigio in *γνωρίζων καὶ* mutanda, sed optimis codicibus P et A testibus damnanda esse. Praeterea moneo, verba quae sequuntur *ἐξάγειν — ἀφανίζειν — ἀπάγοντα ἀνασώζειν*, quae docti quidam suspecta reddebant, de industria ita delecta esse, ut non minus in servos fugitivos quadrent quam in milites domo ad bellum periculosum proficiscentes.

XIV 28, 5 Verbum *ἐγκαταβαίνουσι*, quod deest in PAL, recentiores editores perperam receperunt, postquam iam Rhodomannus, et is codicum ignarus, atque Wesseling illud verbum parasiticum exturbaverunt.

Gravissimos tantum, non omnes tractavi locos, qui cum lege a me de codicibus iudicandis lata pugnare videntur. Invenientur ab aliis alia, inprimis in libro quinto decimo, quibus sententia mea, quam quidem dixi de recentioribus codicibus, aliquatenus labefactetur: fundamenta ipsa opus Diodori ex codicibus construendi ne non recte a me posita sint, non habeo cur timeam.

DE REBUS ORTHOGRAPHICIS.

Diodorum severas quasdam leges orthographiae sibi scripsisse, id quod affirmavit Dindorf, numquam credidi (I p. XXVIII). Tamen in prioribus libris edendis Dindorfium ut iniquae mentis asellus sequebar; hoc tandem in tertio volumine illam servitutem repellere coepi. Primum enim, ut statim dicam quod sentio, illas quaestiunculas, utrum *δυοῖν* an *δυεῖν*, *πλέον* an *πλεῖον*, *οὐδεῖς* an *οὐθείς*, *εἴλετο* an *εἴλατο*, *εἰώθεσαν* an *εἰώθεισαν* scribatur, tanti esse nego, quanti mystae quidam artis philologicae faciunt. An quotusquisque est, cuius multum intersit, utrum nostrates historici scribant *Ereignis* an *Ereignifs*, *Turm* an *Thurm*, *ungefähr* an *ohngefähr*, *mehre* an *mehrere*, *stand* an *stund*? Atque, ne dicam de Goethei aliorumque poetarum operibus, nonne omnes academiae Berolinensi assentimur et gratiam habemus, quod in operibus Friderici Magni edendis orthographiam regis maxime variam et inconstantem reddere supersedit?

Tum Diodori opera minime ita comparata sunt, ut res per se tam mobiles ad unam certamque regulam dirigantur. Nam primum aetas illa, qua fuit Diodorus, licet certis legibus orthographicis usa sit, a nobis certe haud facile certis legibus constringi potest. Deinde Diodorus ipse triginta annos in bibliotheca sua componenda consumpsit: nobis forte accidit, ut eodem die in eodem verbo scribendo nobis non constemus. Tum bibliothecam ex auctoribus variis conguessit; itaque mirae quaedam et illis omnia aequandi cupidis molestae formae non numquam ad fontem Diodori exquirendum aliquantum conferre possunt. Denique codices nostri praeter P recentiores

et deteriores sunt, quam ut eis fidem habeamus atque ex eis scripturas codicis P saepius leviter factas exigamus et corrigamus.

Quae cum ita sint, gloriola constantiae nihil motus, sed codicem P potissimum secutus tacite recepi modo *ἀεί, πλέον, κλάω, δυοῖν, βίβλος, εὐθύς, οὕτω, θάλαττα, εἴλετο, κεκλειμένος, ἐνιαύσιος* — modo *αἰεί, πλεῖον, κλαίω, δυεῖν, βύβλος, εὐθύ, οὕτως* (ante consonantem)*), *θάλασσα, εἴλατο, κεκλεισμένος, ἐνιαυσιαῖος***): quae formae etsi rarius quam in P, tamen disperse etiam in ceteris codicibus inveniuntur, inprimis Bezzelio teste in A. Eo libentius recepi quamvis invito Dindorfio formas in omnibus codicibus omnibus fere locis usitatas: *ναῦς* pro *νῆες*, *ἑώρακα* pro *ἑώρακα*, *ἦσαν* pro *ῆσαν*, *-εισαν* (in plusquamperfecto) pro *-εσαν*, *Αἴγεστα* pro *Ἐγεστα*, *Μιτυλήνη* pro *Μυτιλήνη*. Itemque saepe ex P addidi *ν ἐφελκυστικόν* (II p. XXXV) et elisiones.

Eadem de causa, ne apparatus criticum onerem, singulis quibusque locis adnotare omisi formam *Συράκουσαι*, quae in his tribus libris (17 + 29 + 5) 51 locis invenitur, atque contrariam formam *Μεσήνη* et *Μεσήνιοι*, quae invenitur (8 + 12 + 3) 23 locis. Semper scripsi *Κόρκυρα*, quamquam etiam in codice P aliquotiens invenitur *Κέρκυρα* et id iuxta alteram formam *Κόρκυρα*.

*) οὕτως etiam ante consonantem admissum esse testantur loci, ubi pro οὕτως scriptum est οὕτος XIII 84, 5 et invicem XV 60, 5.

**) Similiter atque his pusillis curis editor perpetuo vexatur variantibus formis: *ἐπιχειρεῖν* — *ἐγχειρεῖν*, *ἐπικεῖσθαι* — *ἐγκεῖσθαι*, *ἀπολείπεσθαι* — *ὑπολείπεσθαι*, *ἐνίστασθαι* — *συνίστασθαι*, *ἐπιστρέφω* — *ὑποστρέφω*, *πορθεῖν* — *πολιορκεῖν*, — *ασθαι* — *εσθαι*, de quibus aliisque commutationibus multa afferre possum, sed vereor, ut multum proficiatur.

Simili libertate in augmentatione verborum versatus ad codices potius quam ad Dindorfium me applicavi. Admisi ἡτοιμασμένος et ἔτοιμασμένος, ἠῤῥατο et εῤῥατο, ἡδυνήθη et ἔδυνήθη, admisi etiam formas προετέρουν et προετέρησα, derivatas a προτερεῖν, quod verbum adamat Diodorus. Has barbaricas formas ne Wesseling quidem, tenacissimus ille codicum editor, ferendas esse censuit; tamen eas ferendas atque genuinas esse et consensu omnium codicum et, id quod vel Kälkeri (Leipziger Studien III p. 307) acutum ingenium fugit, lege hiatus confirmatur: XI 12, 6 ἐκάτεροι προετέρησαν (non ἐπροτέρησαν); XI 53, 5 μάχη προετέρησαν (= XX 44, 8); XV 15, 3 Κάβαλα προετέρησε, cf. XV 35, 2. 53, 3; XI 73, 3 ξῆνοι προετέρουν (non ἐπροτέρουν); XIII 68, 6 ἀγωνιζομένου προετέρουν. Neque minus pro his formis loquitur mendosa scriptura, quae est in P XV 17, 2 προσετέρει, scilicet ex προετέρει non ex ἐπροτέρει orta. Fortasse etiam ἀπεκατέστησεν recipiendum erat, quod in P multo crebrius est quam ἀποκατέστησεν.

Ad postremum pauca afferam de nominibus numeralibus. Si meo magis quam legentium commodo consulissem, simplicissima et maxime expedita ratio fuit litteras pro numeris scribendi, ita ut legentium arbitrio permetteretur, utrum exempli causa ιβ explicandum esset δώδεκα an δυοκαίδεκα. Nam non solum in codicibus, qui ad hanc aetatem servati sunt, sed in ipso archetypo numeros plerumque compendiose scriptos fuisse concludimus ex variis lectionibus, veluti: δκτώ pro πεντήκοντα (i. e. H pro N) XIII 7, 4. 72, 6; δ pro τριάκοντα (Δ pro Λ) XIII 47, 6. 86, 5. 106, 1 (cf. XIII 42, 5!); & et πρῶτον V 71, 3; τοῖς et τὰ pro τριακοσίους XIII 7, 3. 83, 3; τριακοσίων δέκα pro

ὀγδοήκοντα (*TI* pro *II*) XIII 11, 2. Eodem modo explicanda sunt etiam haec: ἑβδομήκοντα καὶ τέσσαρας XIII 13, 1 et ἑβδομήκοντα τέσσαρας XIII 14, 4, pro quibus verbis *P* utroque loco praebet ὁδ̄ (cf. XIII 38, 6. 45, 2); δ̄ πρὸς ταῖς π̄ *PA*, τεσσάρων καὶ ὀγδοήκοντα ceteri XIII 45, 6; τρία σὺν τοῖς τετταράκοντα *P*, τρία πρὸς τοῖς τετταράκοντα vulg. XV 93, 1.

Cave tamen praepropere hinc conicias numeros semper compendiosis litteris exaratos fuisse; cui sententiae obstant alteri loci: XV 71, 1 omnes codices praebent ἔτη τριάκοντα. κατὰ, quae verba a Rhodmanno iure correcta sunt in ἔτη τρία. κατὰ. XV 78, 4 δέκα ναῦς iam restituit secunda manus in codice *L* pro communi omnium codicum scriptura δὲ καί. Idemque mendum latere puto XV 53, 1: ἐν παρόδῳ δέ τινα τῶν πολισμάτων χειρωσάμενος καὶ τριήρων ἐγκρατῆς ἐγένετο. Cum enim coniunctioni καὶ hic locus non sit, in optimis autem codicibus *PA* scriptum sit τε καί, deinde cum Xenophon Hell. VI 4, 3 eadem de re agens tradiderit τριήρεις δώδεκα λαμβάνει, ipse pro τε καὶ scripsi δέκα. Similem coniecturam feci XIV 30, 5.

Neque tamen amplius tecum luctabor de his quaestiunculis. Ut per nos cuivis licet siebzehn sive siebenzehn, achtzehnhundert sive ein tausend achthundert dicere, ita Diodoro quoque vel mihi duplices formas veluti δώδεκα et δυοκαίδεκα haud scio an condonaveris. VALE.

NOTARUM EXPLICATIO.

- A = Coislinianus codex saeculi XV
 F = Laurentianus codex saeculi XIV
 H = Vaticanus codex saeculi XVI
 J = Parisinus codex saeculi XVI
 K = Claromontanus codex saeculi XVI
 L = Parisinus codex saeculi XV
 M = Venetus VII 8 codex saeculi XV
 P = Patmius codex saeculi X vel XI
 P¹ = manus primae scriptura
 P^a = manus primae prior scriptura
 a = AHL*)
 f = FJK(M)
 c = ceteri codices
 o = omnes codices (o-PA = omnes codices praeter PA)
 v = vulgaris lectio omnium codicum praeter P.

---

*) Ea quae ipse de codicibus disserui, pretiosissimis indiciis auxit G. Schneider (Wochenschrift f. klass. Philologie 1891 p. 677): 'Diesen AHL füge ich als zur selben Klasse gehörig noch einen Ricciardinus (Florenz) hinzu und den Claromontanus 1631, der einst im Gewahrsam von Cheltenham, jetzt in Berlin zugänglich ist. Er ist nach der dritten Gruppe korrigiert. Zu dieser rechnet Vogel FJKM. Mir war gestattet, die Claromontani zu benutzen. Ich will hier bemerken, daß Dindorf [immo Wesseling!] durch die Bezeichnung mit K diese an sich wertlosen Codices heillos durcheinander geworfen hat. Es gehören in diese Klasse die mit den Nummern 1629 und 1632 bezeichneten. Der erste ist eine direkte Abschrift aus dem Venetus VII 8, der wieder aus F abgeschrieben ist.' Codicem F autem ipsum ex Veneto 375 pendere E. Bethe arbitratur (cf. p. IV).

ARGUMENTA LIBRORUM.

LIB. XIII.

Cap

1. Diodorus prooemii ambages in tanta rerum copia sibi mittendas esse praefatus, cum totius operis rationem, tum huius libri terminos describit.

Ol. 91, 2 : 415 a. Chr.

2. Ab Atheniensibus contra Syracusanos magna classe comparata accidit, ut Athenis omnes hermae deicerentur. Cuius flagitii Alcibiades accusatus, tum quidem absolutus est. Navium militumque numerus. Athenienses deliberant, quid de Sicilia capta faciant.
3. Sacris in Piraeo factis Atheniensium classis iter ingreditur. Quo itinere Rhegium pervenerit, describitur.
4. Syracusani circum Siciliae civitates legatos mittunt auxilium petitum. Aliae cum Syracusanis, aliae cum Atheniensibus, aliae cum neutris se facturas respondent. Athenienses Naxum et Catinam adeunt.
5. Alcibiades ab inimicis insimulatus ad causam dicendam domum revocatur, aufugit Lacedaemonem.
6. Athenienses exacto ab Segestanis tributo per insidias magnum Syracusanorum portum, Olympium vicinaque loca occupant. — Diagoras ἄθεος Athenis aufugit.
Romani cum Aequis bella gerunt.

Ol. 91, 3 : 414 a. Chr.

7. Syracusani a Lacedaemoniis et Corinthiis auxilia impetrant Nicias et Lamachus Epipolis potiti Syracusas terra marique obsident. Gylippus Lacedaemoniorum dux Syracusanis auxilio venit.

Cap.

8. Athenienses proelio commisso, in quo perit Lamachus, superiores discesserunt, paulo post Epipolas relinquere coacti sunt. Gylippus et ex Sicilia et ex Graecia nova auxilia arcessivit. Itemque Niciae ab Atheniensibus subsidium mittitur. Lacedaemonii indutias cum Atheniensibus factas (XII 74, 5) Alcibiade auctore ruperunt.

Ol. 91, 4 : 413 a. Chr.

9. Lacedaemonii ducibus Agide et Alcibiade Atticam invadunt Deceleamque castello muniunt. Vicissim Athenienses classem in Laconiam expediunt. In Sicilia terra marique pugnatur: terra Syracusani, mari Athenienses vincunt.
10. Syracusani cum Demosthenem Athenis nova classe brevi adventurum comperissent, priusquam adveniret, Athenienses ad proelium lacescunt novoque usu navium genere magnam reportant victoriam.
11. Demosthenes et Eurymedon cum octoginta navibus et quinque milibus militum Atheniensibus auxilio venerunt. Qui Epipolas adorti magna cum clade a Syracusanis repulsi sunt.
12. Ingruente pestilentiae morbo et Syracusanorum exercitu multis auxiliis aucto Athenienses de reditu deliberant. Profectionis dies iam constituta propter lunae defectum differtur.
13. Denuo pugna navali commissa occidit Eurymedon, Athenienses funduntur.
14. Syracusani victores hostem ad internecionem persequi et copiis navibusque dispositis undique constrictum tenere statuunt.
15. Nicias et pedestres et navales copias ab hoste circumventas ad summum periculum et certamen de salute subeundum exhortatur. Pugnam navalem ineunt.
16. Pugna atrocissima describitur.
17. Atheniensium tota classis fusa et attrita.
18. Athenienses pedestri itinere in sociorum urbes se recipere constituunt. Sed ab Hermocrate decepti rem propositam differunt.
19. Omnibus itineribus interceptis Atheniensium milites

Cap.

undique clausi maximam partem caeduntur; reliqui cum Nicia et Demosthene capiuntur. De captivis quid faciendum sit, agunt Syracusani. Diocles immanissima suadet, Hermocrates ad clementiam adhortatur.

20—27. Nicolai oratio pro captivis, humanissimi ingenii specimen.

28—32. Gylippi Laconis adversaria oratio, summae crudelitatis exemplum.

33. Gylippi oratione incitati Syracusani Atheniensium duces trucidant, reliquos in lautumias detrudunt. Finito bello Diocles Syracusanis leges scripsit, severitatisque exemplum in semetipsum edidit.

Ol 92, 1 : 412 a. Chr.

34. Re in Sicilia male gesta ab Atheniensibus multi socii deficiunt; ipsi abrogata democratia rempublicam quadringentis viris permittunt. Classis Atheniensium recens coacta ad Oropum a Lacedaemoniis superatur. Syracusani Lacedaemoniis auxilia partemque praedae mittunt.

35. Dioclis, sapientissimi Syracusanorum legislatoris, elogium.

36. Re in Sicilia male gesta Athenienses tamen de principatu certare non destiterunt. Quorum classis recens coacta ad Oropum a Lacedaemoniis superatur (= c. 34). Lacedaemonii a Persis adjuvantur.

37. Alcibiades Pharnabazum dehortatus, ne Lacedaemoniis ampliora auxilia conciliaret, gratiam civium suorum et redeundi veniam consequitur.

Ol 92, 2 : 411 a. Chr.

38. Athenis auctore Theramene democratia restituitur. Thrasyllus et Thrasybulus copias Atheniensium apud Samum congregant et instruunt. Lacedaemoniorum classi praeest Mindarus, qui Dorio Rhodum misso a Mileto in Hellespontum profectus est.

39. Classes Atheniensium et Lacedaemoniorum inter Abydum et Sestum pugnam navalem committunt.

40. Atheniensium victoria.

41. Lacedaemoniorum classis fusa atque tempestate oppressa ad internecionem venit.

42. Hoc tempore Alcibiades Theramene adhortante in

Cap.

patriam receptus et iterum imperator factus est. Andandrii libertatem vindicant.

Thucydidis historiam hinc excipiunt Xenophon et Theopompus.

Romani in Aequos bellum gerunt.

Ol. 92, 3 : 410 a. Chr.

43. Segestani de agro cum Selinuntiiis certantes Carthaginienses in auxilium vocant.
44. Selinuntii a Segestanis victi Syracusanorum auxilium implorant: exoritur in Sicilia bellum Carthaginiense, gestum ab Hannibale.
45. Dorieus Abydum petens ab Atheniensibus oppressus Dardanum fugit. Subveniunt Mindarus et Pharnabazus.
46. Quibus acerrime pugnantibus supervenit Alcibiades. Lacedaemonii ad copias Persarum in litore constitutas confugiunt, Athenienses Sestum se recipiunt.
47. Euboea, quae ab Atheniensibus defecerat, aggere cum Boeotia coniungitur. Quod opus cum Theramenes impedire non posset, insulas hostium exspoliatur.
48. Bellum intestinum in insula Corcyra atrocissimum.
49. Archelaus rex Macedonum Pydnaeos rebelles subigit Theramene adiutore. Hieme exacta et Lacedaemonii et Athenienses naves quam plurimas cogunt. Mindarus Cyzicum aggressus est, cui subveniunt Athenienses.
50. Pugna ad Cyzicum commissa. Lacedaemoniorum naves fugantur.
51. Terrestres quoque copiae Lacedaemoniorum et Persarum Mindaro occiso fugae se mandant.
52. A Lacedaemoniis Endius legatus de pace Athenas mittitur.
53. Athenienses pacem recusant.

Ol. 92, 4 : 409 a. Chr.

54. Hannibal ingenti exercitu Lilybaeum traiecto Selinuntem oppugnat.
- 55—56. Selinuntis urbis oppugnatio.
- 57—58. Urbe capta et incensa barbari crudelissime saeviunt in Selinuntios.

Cap.

59. Empedione deprecatore Hannibal paucis qui effugerant facultatem urbis restituendae concessit. Inde Himeram profectus, hanc quoque urbem oppugnat.
60. Himeraci eorumque socii victoriam paene partam perdunt.
61. Syracusanorum auxilia atque plurimi incolae Himeram deserunt.
62. Tandem vi expugnata Himera, barbari immani caede grassantur totamque urbem vastant. Hannibal praeda onustus Carthaginem redit.
63. Hermocrates Syracusanorum olim praetor, per factionem in exilium eiectus, tum a Pharnabazo pecunia adiutus in Siciliam rediit et agros Carthaginiensibus subiectos depopulatus gratiam popularium recuperavit.
64. Thrasybulus (vel potius Thrasyllus) Atheniensium dux Epheso repulsus Lesbum petit; Theramenes Chalcedonem et Byzantium obsidet; Alcibiades pecuniae vim e Pharnabazi provincia exigit. Pylus, quam Messenii tenebant, a Lacedaemoniis recuperatur.
65. Megarenses Nisaeam capiunt, Lacedaemonii Chium.
66. Lacedaemonii ad Chalcedonem proelio victi sunt. Alcibiades ex Chersoneso et ab Thracibus magnas opes multosque socios assecutus cum Theramene Byzantium obsidet.
67. Byzantium proditione in Atheniensium potestatem reductum est.

Ol. 93. 1 : 408 a. Chr.

68. Relicto Byzantii praesidio subactisque Hellesponti urbibus, Atheniensium imperatores cum classe spoliis referta Athenas contendunt. Accepti sunt maximo plausu, inprimis Alcibiades.
69. Alcibiades in integrum restitutus et summo terra marique imperio affectus Andrum, Con. Rhodum subigit.
70. Lysander Lacedaemoniorum imperator in locum Mindari substitutus novam classem instruit; a rege Persarum pecunia adiuvatur.
71. Atheniensium classis ad Notium fusa est a Lysandro, quem Antiochus absente et invito Alcibiade ad proelium provocarat.

Cap.

72. Thrasybulus Thasum et Abdera ad partes Atheniensium adigit. Agis Lacedaemoniorum rex Athenas subito invadit. Repulsus et Atticam populatus in Peloponnesum redit.
73. Alcibiades qui Cumam sociam urbem iniuste vexaverat, domi accusatur.
74. Athenienses creant decem duces. Alcibiades Pactyen in Thraciam exsulatum abit.
75. Synoris ludis Olympicis adiecta est. Plistonax rex Lacedaemoniorum moritur. Hermocrates caesorum ossa Himera Syracusas transportanda curavit; cum autem vi Syracusas redire tentaret, ipse cum magna amicorum manu in foro obtruncatur.

Ol. 93, 2 : 407 a. Chr.

76. Apud Lacedaemonios Callicratidas in imperio Lysandro succedit. Is tota recepta classe in Chio, apud Teios, ad Lesbum rem prospere contra Athenienses gerit.
77. Conon classe hosti ad Lesbum instat. Ad Mytilenae proelium commissum.
78. Atheniensium classis triginta navibus perditis in portum Mytilenae se recipit; urbem ipsam oppugnat Callicratidas.
79. Athenienses acerrime resistentes vincuntur, Mytilene circumsedetur.

Thermae urbs in Sicilia a Carthaginiensibus condita.

Ol. 93, 3 : 406 a. Chr.

80. Carthaginienses novam expeditionem in Siciliam parant Hannibale et Imilcone ducibus. Praemissae quadraginta naves proelio apud Erycem a Syracusanis funduntur; Hannibal sequitur cum quinquaginta navibus.
81. Syracusani exterorum auxilia appetunt. Agrigentini moenibus sua tutantur. Excurrit historicus in descriptionem urbis et agri Agrigentini tum fertilitate et opulentia florentissimi.
82. Aedium Agrigenti magnificentia.
83. Gellias (sive Tellias) Agrigentinus, singulare divitiarum et summae liberalitatis exemplum.

Cap.

84. Antisthenes Agrigentinus, alterum affluentiae et magnificentiae exemplum. Incolarum Agrigenti numerus et vita luxuriosa.
85. In Agrigentinorum urbem Carthaginienses totam vim convertunt. A Dexippo adiuti Agrigentini fortissime repugnant.
86. Pestis Carthaginensium castra corripit, qua Hannibal exstinguitur. Syracusani duce Daphnaeo urbi obsesae auxilio veniunt.
87. Pugna commissa Poeni in fugam coniciuntur. Duces Agrigentinorum graves poenas dederunt, quod milites ab eruptione prohibuerant.
88. Sero Daphnaeus castra Poenorum obsidere conatur. Hamilcar per insidias magnam frumenti vim a Syracusanis advectam rapit. Agrigentini ingenti penuria premuntur, a sociis deseruntur.
89. Fame coacti Agrigentini, relictis in urbe senibus et infirmis, Gelam, deinde in Leontinorum urbem migrant.
90. Agrigentum urbs capta a Poenis et incolae superstites caesi. Praedae pars praecipua, praesertim artis opera, in his Phalaridis taurus, Carthaginem missa. Obiter reprehenditur Timaeus, qui taurum illum umquam exstitisse negaverat.
91. Carthaginienses hiemabant Agrigenti. Siculi perterriti alii Syracusas, alii in Italiam migrant. Syracusanorum duces prodicionis accusantur, inprimis a Dionysio.
92. Creantur alii duces, in eis etiam Dionysius; qui plebis gratiam affectans et collegas in suspicionem adduxit et exules in patriam revocavit.
93. Gelam missus Dionysius huius quoque urbis plebem sibi conciliavit.
94. Fallaciis decepti Syracusani ad Dionysium unum summum imperium detulerunt.
95. Dionysius simili modo ac Pisistratus satellites sibi comparavit.
96. Dionysius tyrannum se declaravit, Hermocratis filiam uxorem duxit, adversarios expulit. — Carthaginienses hiemabant Agrigenti.
97. Athenienses receptis in civitatem peregrinis augent militum numerum et novam classem comparant. Huic

Cap.

ad insulas Arginusas obviam facti Lacedaemonii de ineunda pugna deliberant, quam vates utrinque dissuadent.

98. Hortante Callicratida res ad proelium venit. Pugna navalis apud Arginusas commissa, maxima omnium, quibus Graeci cum Graecis conflixerunt.
99. Callicratidas fortissime dimicans occiditur; quo facto Lacedaemonii et paulo post etiam Boeoti fusi sunt.
100. Corpora caesorum ne colligerentur, magna tempestate impeditur. Athenienses depopulantur Samum. Lacedaemoniorum dux factus est nomine Aracus, re Lysander.
101. Duces Atheniensium in iudicium vocati sunt, quod corpora eorum, qui ad Arginusas ceciderant, non sepelivissent.
102. Duces Atheniensium cum summa crudelitate ad supplicium dati.
103. Athenienses facti paulo post paenituit. — Philistus historiae suae priorem partem hic finit. Mors Sophoclis et Euripidis.
Ol. 93, 4 : 405 a. Chr.
104. Philocles et Conon Atheniensium duces relicto in insula. Samo praesidio in Hellespontum navigant. Lacedaemonii duce Lysandro novam instruunt classem. Is accepta a Persis pecunia Ephesum petit, unde excursions facit in socios Atheniensium, ipsam Atticam infestat, Lampsacum expugnat.
105. Attica classis e regione ad Aegos flumen subsistit. Alcibiadis consilia repudiantur.
106. Attica classis subito impetu oppressa et ad internecionem caesa. Lacedaemonii victores spolia et argenti magnam vim Lacedaemonem mittunt. Gylippi furtum in spoliis factum commemoratur.
107. Lacedaemonii Athenas terra marique adoriuntur. Obsessa urbe, intercluso commeatu, Athenienses undique pressi pacem a Lacedaemoniis petunt et impetrant. Pacis condiciones durae. Belli Peloponnesiaci finis.
108. In Persia Dario successit Artaxerxes. Viguit tum Antimachus poeta.

Cap.

- Agrigento urbe eversa Hamilcar Gelam petit. Apollinis statua inde rapta et Tyrum transportata. Geloi fortiter se defendunt.
109. Dionysius Syracusanorum tyrannus acceptis a Graecis ex Italia auxiliis Gelois subsidio venit. Viginti dies moratus hostem tripartito aggreditur.
110. Dionysius pulsus intra moenia confugit.
111. Gela capta et direpta est, postquam Dionysius incolas secum abduxit; etiam Camarinaei auctore Dionysio Syracusas migrant.
112. Propter acceptam cladem, desertam a tyranno urbem subactasque Siciliae civitates omnium animi in Dionysium exacerbat. Syracusani equites, celeriter Syracusas reversi, eius regiam exspoliant.
113. Dionysius citato cursu Syracusas advectus equites et cives ulciscitur. Plurimi equites effugiunt et Aetnam oppidum condunt. Geloi et Camarinaei ad Leontinos abeunt.
114. Poeni victores peste vexati pacem ultro offerunt, quam Dionysius laetus accipit. Pacis condiciones. Sic in Graecia Peloponnesiacum, in Sicilia Punicum bellum hoc anno finitum est.

LIB. XIV.

1. Prooemium: Qui aetatem in excelso agunt, eis inprimis historiae iudicium timendum est.
2. Id triginta tyrannorum, Lacedaemoniorum, Dionysii exemplis in hoc libro obviis illustratur. Additur cum priorum librorum, tum huius libri circumscriptio.

Ol. 94, 1 : 404 a. Chr.

3. Pace inter Graecos facta inter Athenienses de constituenda reipublicae forma discordiae ortae. Lysander triginta virorum imperium instituit, quamvis Theramene aliisque adversantibus.
4. Theramenes vir iustissimus in triginta virorum numerum sufficitur. Magistratus ab his creantur. Lacedaemoniorum praesidium advocatur; quo freti triginta viri immanem exercent tyrannidem.

Cap.

5. Triginta viri Theramenem adversantem aliosque opibus et auctoritate insignes cives crudelissime trucidant.
6. Lacedaemonii tyrannorum iniurias adiuvant, ipsosque exsules insectantur. Argivi et Thebani profugos tutantur.
7. In Sicilia Dionysius munita urbe et tyrannide multis modis firmata Syracusanos contra Siculos, qui ab ipso defecerant, ducit. Sed illi arma vertunt in tyrannum.
8. Dionysius Syracusis inclusus de imperio tuendo desperat. Impetrata exeundi venia clam Campanorum auxilia sollicitat.
9. Campanorum adventu et libertatem et tyrannidem recuperat Dionysius. Pars rebellium in gratiam redit, pars Aetnam oppidum petit novum minitans bellum. Campani dum multis cum muneribus revertuntur, per fraudem Entellam occupant.
10. Lacedaemonii terra marique imperium consecuti constitutis per Lysandrum ubique harmostis impositisque tributis Aristum Syracusas mittunt, qui Dionysii tyrannidem confirmet. Syracusanis cunctis arma adempta.
11. Alcibiades a Pharnabazo per insidias occiditur. Democritus philosophus moritur.
Romanorum cum Volscis bellum.
Ol. 94, 2 : 403 a. Chr.
12. Byzantii seditionibus et bello a Thracibus illato afflicti a Lacedaemoniis imperatorem expetunt. Mittitur Clearchus, qui Byzantios dira tyrannide opprimit. Vi coercitus a Lacedaemoniis, in Asiam ad Cyrum fugit, qui eum copiis suis praeficit.
13. Apud Lacedaemonios Lysander Heraclidas regno privare conatur. Sed adversantur oracula, largitionibus nequiquam sollicitata. Ambitus accusatus aßsolvitur, post mortem demum convictus.
14. In Sicilia Dionysius pacata Syracusarum urbe finitimas civitates subigere parat. Aetnam capit. Leontinos frustra aggressus, inde in Siculos castra movet. Aimnestum Ennae tyrannum, ubi se elusum ab eo vidit, comprehensum ad supplicium ducit.

Cap.

15. Dionysius relicta Herbitensium oppugnatione Catinam capit et Naxum. Etiam Leontini Syracusas migrare coacti sunt.
16. Halaesa nova urbs ab Archonide, Herbitensium principe, conditur.
Romani bellum Veientibus inferunt; annuum stipendium militibus tum primum decretum.

Ol. 94, 3 : 402 a. Chr.

17. In Graecia seditio inter cives Oropi orta a Thebanis sedatur. Lacedaemonii Eleis bellum inferunt eorumque agrum quamvis sacrum vastant.
18. In Sicilia Dionysius satis firmato imperio consilia agitabat de bello Carthaginiensibus inferendo. Quare Epipolas male munitas novo muro firmavit idque opus mira celeritate absolvit.

Ol. 94, 4 : 401 a. Chr.

19. Cyrus maritimarum regionum satrapa aliam expeditionem simulans bellum in fratrem Artaxerxem instruit. Lacedaemonii Cyro naves et milites auxilio mittunt. Omnium copiarum numerus earumque duces.
20. Progressus usque ad Tarsum Cyrus cum Syennesi Ciliciae regulo init societatem; at is per filium clam missum Artaxerxem de bello certiores facit. Divulgato per exercitum rumore de bello in regem suscepto tumultus fit, aegre sedatus.
21. Cyrus iter in Syriam continuat. Superatis pylis Syriae classem Ephesum remittit, ipse cum pedestri exercitu ad Babyloniae fines pervenit.
22. In Babyloniae campis Artaxerxes a Pharnabazo praemonitus obviam venit. Acies ab utraque parte instructa describitur.
23. Proelium inter Cyrum et Artaxerxem commissum. Graeci vincunt. Cyrus Artaxerxem vulnerat, in cuius locum Tissaphernes succedit. Cyrus a quodam Persa occiditur.
24. Aridaei copiae se recipiunt, barbari victores a Graecis fugantur. Numerus caesorum.
25. Artaxerxes ob Cyri mortem victoriam iactans, per Pha-

Cap.

- linum Graecos arma tradere iubet. Recusant Graeci, et duce Clearcho reditum parant.
26. Rex Graecos tardius progredientes assequitur. Initis indutiis pacatum per terras regias transitum impetrant Graeci, rex Babylonem regreditur. Tissaphernes, cui rex filiam collocavit, denuo insequitur Graecos, eorumque duces turpi fraude capit, multos milites obtruncat.
27. Accepto cladis nuntio Graeci Chirisophum imperatorem creant et hostium incursum ferocissime repellunt. Clearchus ceterique duces capti ad regem missi trucidantur. Graecorum iter per montes Carduchorum usque in Armeniam.
28. In Armeniae montibus abducti a via atque fame et frigore gravissime afflicti, amissis multis suorum aegre tandem vicos inveniunt, qui omni victus genere eos recreant.
29. Graeci Phasin fluvium transgressi per Chaorum, Phasianorum, Chaldaeorum, Scutinorum regiones in Chènum montem evadunt, unde ingenti gaudio mare prospiciunt. Macronum regionem emensi ad Colchos perveniunt.
30. Gustato eius regionis melle multi Graecorum in insaniam incidunt. Trapezunte benigno hospitio excepti triginta dies subsistunt. Chirisophus Byzantium missus ad comparandas naves cum diutius remoraretur, Cerasuntem petunt. Hinc profecti gentem Mossynoecorum adeunt, pugna atrocissima subigendam.
31. Graeci Cotyora assecuti ab Heracleensibus et Sinopensibus navigiis adiuvantur. Rediit Chirisophus sine navibus. Heracleam, et inde in peninsulam Acherusiam navibus vecti, tandem Chrysopolin pervenerunt.
32. Athenis triginta tyranni exilio et caede in cives grassantur. Thrasybulus Phylam occupat. Tyranni in eum educunt exercitum civesque Piraeo conclusos tenent. Thrasybulum frustra sibi conciliare conati Lacedaemonios in auxilium vocant.
33. Thrasybulus tyrannis proelio victis Piraeo potitur. Athenienses tyrannos urbe expellunt et Pausaniae opere pristinam libertatem recuperant.

Cap.

34. Elei in gratiam redeunt cum Lacedaemoniis, qui pacatis circa civitatibus Messeniis bellum inferunt, eosque Graecia excedere cogunt. Pars eorum Cyrenen transvecta ibi discordiis intestinis interit.

Romanorum tunc colonia Velitras deducta.

Ol. 95, 1 : 400 a. Chr.

35. Artaxerxes Tissaphernem in oram Asiae mittit ad coercedos rebelles. Tamos Ioniae praefectus ad Psammetichum in Aegyptum aufugit, qui transfugam occidit eiusque opibus potitur. Tissaphernes fines Cumaeorum vastat.
36. Lacedaemonii pro Graecis in Asia bellum suscipiunt duce Thibrone.
37. Thibronis exercitui adiungunt se Graeci ab expeditione Cyri reduces.

Dionysius Hadranum condidit. Archelaus rex Macedoniae moritur. Succedit Orestes, mox Aeropus. Athenis Socrates supplicio afficitur.

Ol. 95, 2 : 399 a. Chr.

38. Lacedaemonii in Thibronis locum Dercylidam substituant. Hic multa loca Troadis occupat; factis cum Pharnabazo octo mensium indutiis Thraces in Bithynia infestat. Lacedaemonii seditionem Heracleae in Trachinia exortam compescunt. Chersonesum a Thracibus vexatam liberat et munit Dercylidas.
39. Classis Persarum, cui praefuit Conon, in Ciliciam proficiscitur, Pharnabazus et Tissaphernes Ephesum contendunt, ubi ante ineundam pugnam indutiae fiunt.
40. Rhegini crescentem Dionysii potentiam veriti, cum Syracusanis exsulis et Messeniis bellum in tyrannum excitant; sed orto sociorum dissensu ultro pacem offerunt.
41. Dionysius opportunum ratus, bellum inferre Carthaginiensibus tum pestilentia afflictis, in apparando eo acerrimus est. Undique fabros convocat ad arma conficienda struendasque naves.
42. Catapulta inventa. Artificum industriam praemiis Dionysius excitat. Tetreres et penteres inventi.

Cap

43. Telorum armorumque et machinarum multitudo. Postea Dionysius conducit copias. — Hoc tempore Astydymas tragoediarum scriptor floruit.

Romani, qui Veios obsident, fugantur.

Ol. 95, 3 : 398 a. Chr.

44. Dionysius conscribendis militibus operam dat. Rheginos et Messenios beneficiis et oblata amicitia socios conciliare sibi studet. A Rheginis coniugem petens repulsam fert. Ducit deinde Locrensem, eodemque tempore Aristomachen, Syracusanam nobilem.

45. Nuptiarum dies Dionysius et militibus et civibus laetos facit. Tum proposito bello in Carthaginenses, eiusque rationibus oratione expositis, Syracusanorum omnium assensum consecutus est.

46. Direptis subito Poenorum in Sicilia navibus et bonis, ipsisque crudelissime a Dionysio vexatis, legati Carthaginem mittuntur, qui bellum indicant.

Ctesias ad hunc annum historiam deduxit. Floruerunt eo tempore Philoxenus, Timotheus, Telestes, Polyidus.

Ol. 95, 4 : 397 a. Chr.

47. Carthaginienses pavore capti mittunt in Europam, qui milites conducant. Dionysius Motyam Carthaginensium coloniam occupare festinat. Graecae urbes cunctae auxilia mittunt.

48. Erycini Dionysio se adiungunt: Motya ad resistendum se parat. Urbis situs. Dionysius Leptini obsidionis curam permittit; pedestrem exercitum ipse in Punicas urbes ducit.

49. Poeni naves, quae erant in portu Syracusano, subita incursione diruunt. Motyam Dionysius oppugnat.

50. Imilco Dionysii naves Motyam obsidentes denuo invadit.

51. Oppugnatio Motyae omnisque apparatus describitur. Parte muri disiecta miles in urbem irruit.

52. Atrocissime intra moenia Motyae urbis pugnatur.

53. Urbs Motya expugnata et expoliata. Incolae crudelissime caesi aut sub hasta venditi. Leptines cum classe Carthaginenses observat.

Sophocles minor fabulas docere incipit.

Cap.

Ol. 96, 1 : 396 a. Chr.

54. Dionysius hostium urbes oppugnare et agros vastare pergit. Halicyaei ad Syracusanos deficiunt; Egestani obsidentium catra incendunt. Interea Carthaginienes quam maximas copias cogunt, Imilconi summum imperium tradunt. Militum et navium numerus.
55. Recto cursu Panormum petit Imilco, expositisque ibi copiis Erycem per prodicionem, Motyam vi, Halicyaeos ultro fidem offerentes recipit. Dionysius Syracusas recedit.
56. Imilco, Himera et Cephaloedio in amicitiam allectis, Lipara potitus, Messanam versus progreditur. Messenii mulieres et pueros in vicinas urbes abducunt.
57. Imilco Messanam expugnat.
58. Siculi omnes deficiunt ad Poenos. Dionysius servitia armat, mercenarios conducit a Lacedaemoniis, castella munit. Castra habet iuxta Taurum. Messanam penitus devastant Carthaginienes.
59. Imilco Magonem cum classe Catinam tendere iubet; ipse cum pedestribus copiis eodem proficiscitur. Dionysius Leptinem Magoni obviam mittit.
60. Proelium navale, quo Syracusani funduntur; Mago Catinam occupat.
61. Dionysius primo cum Imilcone pugnam inire parat; mox mutato consilio Syracusas tutari festinat. Discesum graviter ferentes Siciliotae Dionysii castra relinquunt. Campani, quamvis ab Imilcone sollicitati, in Dionysii societate permanent.
62. Dionysius nova ex Graecia et Italia auxilia requirit. Imilco magna classe portum Syracusanorum occupat, simulque pedestrem aciem ante moenia instruit, agros vastat.
63. Imilco templa Syracusanorum expilat; hinc fortuna eius in peius mutatur. Dionysio ex Peloponneso et ex Italia auxilia subveniunt.
64. Absente Dionysio Syracusani navibus victoriam reportant; qua elati de abroganda Dionysii tyrannide cogitant. Redit Dionysius.
- 65—69. Theodori Syracusani pro libertate recuperanda gravissima oratio.

Cap.

70. Adversatus Theodori consiliis Pharacidas Lacedaemonius cum milite mercenario seditionem cohibet. In Poenos dira lues ingruit.
71. Morbi pestilentis in castris Poenorum atrocitas describitur.
72. Tanta clade affictos Poenos subito terra marique adortur Dionysius, et mercennariis, qui ipsi maxime infensi erant, caedi obiectis hostium castella expugnat navesque conquassat.
73. Poenorum classis incendium, quo naves hominesque conflagrarunt.
74. Ad classem hostium delendam Syracusis pueri et senes pontonibus advehuntur. Syracusani laetitia exsultant.
75. Imilco clam a Dionysio, magna pecunia corrupto, impetrat veniam cum civibus Carthaginensibus in patriam redeundi; reliquus exercitus captus et caesus est.
76. Hanc fortunae subitam mutationem convertit historicus ad demonstrandam superbiae et impietatis divinam ultionem. Imilco summa ignominia et miseria afflictus vitam inedia finit.
77. Finito cum Syracusanis bello in Libya ipsa a sociis exitiosum in Carthaginenses bellum movetur. Carthaginenses deorum numina placanda curant novaque sacra Graecorum ritu instituunt. Tandem rebelles, vel commeatus penuria pressi vel pecunia corrupti, in patrias terras dilabuntur.
78. Dionysius suos mercenarios Leontinorum urbe remuneratus novos dominationis suae custodes conducit; Messanam deducit aliunde incolas; Messeniis, qui e Graecia effugerant, concedit agrum, ubi Tyndaridem condunt; multas Siciliae urbes aut in deditionem aut in amicitiam accipit.
79. Agesilaus traiectis Ephesum copiis Persarum provincias populatur; impetrat a rege Aegyptiorum navalis belli auxilia et frumentum. Pharax classi Lacedaemoniorum, Conon Persicae classi praefecti. Rhodii deficiunt ad Persas, missumque ab Aegyptiis frumentum interceptiunt.
80. Agesilaus proelio in campis ad Caystrum commisso Tissaphernem fundit Rex Artaxerxes Tissaphernem

Cap.

tolli iubet et Tithraustem belli ducem constituit, qui cum Agesilao semestres indutias facit.

81. Bellum Boeoticum inter Phocenses et Boeotos gestum. Lysander a Lacedaemoniis subsidio missus Phocensibus, ad Haliartum occiditur. Pausanias, qui postea advenit, indutiis factis domum redit. Artaxerxes Cononi bellum mari gerendum tradit.

Ol. 96, 2 : 395 a. Chr.

82. Boeoti, Athenienses, Corinthii, Argivi, foedus in Lacedaemonios ineunt, socios eorum in suas partes trahunt, Lacedaemonios ipsos ubique premunt et proelio prope Narycēm fundunt.
83. Agesilaus ex Asia revocatus per Thraciam et Macedoniam Thermopylas transit. Conon et Pharnabazus Pisandrum Lacedaemonium ad Cnidum vincunt atque occidunt.
84. Lacedaemonii et Boeoti ad Coroneam ancipiti proelio pugnant. Pharnabazus et Conon Lacedaemoniorum sociis ad defectionem compulsis in Asiam redeunt. Inde maris imperium Lacedaemonii amiserunt.

In Macedonia Aeropus rex moritur, succedit Pausanias. Theopompus Chius usque ad hunc annum et ad proelium apud Cnidum factum res prosecutus est.

Ol. 96, 3 : 394 a. Chr.

85. Conon, qui dirutos a Lacedaemoniis Piraei muros regis impensis restituit, a Tiribazo apud regem Persarum accusatus et in vincula coniectus est.
86. Bellum Corinthiacum oritur, per octo annos gestum, unde superiores discedunt Lacedaemonii.
87. Rhagini in Dionysium tyrannum exacerbati oppugnant Messanam, sed repelluntur. Iam Dionysius Rheginis bellum inferre instituit. Prius vero Siculos, qui Tauromenium occupaverant, aggredi ei placuit.
88. Dionysius proelio vulneratus a Siculis magnam accepit cladem. Agrigentini et Messenii a Dionysio deficiunt.
89. Pausanias rex Lacedaemoniorum in exilium mittitur. Pausaniam Macedonum regem Amyntas occidit et regno potitur.

Cap.

Ol. 96, 4 : 393 a. Chr.

90. Mago Carthaginiensium dux collecto novo exercitu renovat bellum; sed vincitur a Dionysio. Dionysii subitam in Rheginos irruptionem frustratur Heloris.
91. Graeci, qui incolunt Italiam, foedere icto sua et a Dionysio et a Lucanis defendere constituunt. In Graecia Iphicrates exsules qui Lechaenum tenebant, ipsosque deinde Lacedaemonios et Sicyonios profligat.
92. Argivi Corinthiorum arcem urbem agrumque occupant. Iphicrates imperio se abdicat; cui sufficitur Chabrias. In Macedonia Amyntas regno expulsus, mox a Thessalis restituitur.
93. Satyrus Bospori rex moritur; succedit Leucon.
Romani Veios expugnant; Apollini cratera aureum Delphis consecrant Eius doni, cum in via a praedonibus raptum esset, vindex exstitit Timasitheus, dux Liparensium.

Ol. 97, 1 : 392 a. Chr.

94. Atheniensium classis Thrasybulo duce expeditionem suscepit in Ioniam, Chersonesum, Lesbum, Rhodum.
95. Carthaginienses denuo magnas copias Magone duce in Siciliam traiciunt et progrediuntur usque ad Agyrium. Cuius oppidi tyrannus una cum Dionysio hosti resistit.
96. Mago summa rerum penuria coactus pacem petit, qua impetrata e Sicilia discedit. Dionysius hac pace sibi vindicavit Siculos et Tauromenium.
Romani expugnant Falerios.

Ol. 97, 2 : 391 a. Chr.

97. Et Rhodii Atheniensium praesidium expellunt, et Samii ad Lacedaemonios deficiunt. Lacedaemonii maris imperium denuo affectant Agesilaus agros Argivorum depopulatur.
98. Euagoras totam Cyprum subigere conatur. Contra eum Artaxerxes arma parat.
Romani pace cum Faliscis facta Aequis bellum intulere.

Cap.

Ol. 97, 3 : 390 a. Chr.

99. Artaxerxes Lacedaemoniis infert bellum, misso Strutha, qui Thibronem Lacedaemoniorum ducem victum interimit. — Thrasybulus Atheniensium dux apud Aspendum per insidias occiditur. Atheniensium classis Rhodum aggreditur. In locum Thrasybuli sufficitur Agyrus.
100. Dionysii bellum in Rheginos. Pugna fusus et tempestate iactatus aegre ipse in portum Messanae refugit. Iuncto cum Lucanis foedere Syracusas redit.
101. Contra Lucanos, qui in Thuriorum agros incursionem faciunt, universi Italiae Graeci bellum parant. Graeci Lucaniam ingressi montibus et hostium copiis cincti in maximum incurrunt discrimen.
102. Proelio fusi Graeci cum Lucanis pacem faciunt, interposita Leptinis fide, quem Dionysius Lucanis auxilio miserat. Leptini imperium abrogatur.
- Romani agrum Veientanum dividunt, et in Aequos Veliternosque bellum gerunt. Deficit Satricum, Circeios colonia deducitur.

Ol. 97, 4 : 389 a. Chr.

103. Dionysii in Italiam expeditio. Rheginorum navibus captis Caulonia oppugnatur. Graeci, qui Italiam incolunt, Helorim a Dionysio eiectum ducem creant.
104. Heloris cum Dionysio pugnam init, qua ipse cadit cum plurimis.
105. Reliquos Graecos ex fuga collectos et tumultum occupantes Dionysius ad deditionem cogit. His per singularem clementiam dimissis, et civitatibus pace atque libertate concessa, Dionysius omnium gratiam sibi comparavit.
106. Rhegini pacem a Dionysio redimunt. Caulonia devastatur; cives Syracusas migrant.
- Romani Aequis victis Iovi edunt ludos.

Ol. 98, 1 : 388 a. Chr.

107. Dionysius agrum Hipponiensem Locris donat; contra Rheginos ultum it.
108. Quaesita nova inimicitiarum causa Dionysius Rhegium

Cap.

oppugnat. Rhegini duce Phytone fortissime pugnant, ipse Dionysius lancea vulneratur.

109. Inter ipsum belli tempus Dionysius rhapsodos cum maximo apparatu ad ludos Olympicos mittit, qui carmina sua recitent. Tyranni carmina iridentur, quadrigae franguntur, ipsi legati violati et naufragi redeunt.

Romani cum Volsiniensibus feliciter dimicant.

Ol. 98, 2 : 387 a. Chr.

110. Lacedaemonii bello attriti misso Antalcida cum Persis pacem faciunt invitis Atheniensibus et Thebanis. Artaxerxes bellum parat contra Euagoram.
111. Rhegini fame coacti in fidem Dionysii se dedunt; qui captivis ut mina se quisque redimeret concessit, ceteros sub corona vendidit.
112. Phytone Rheginorum ducem Dionysius crudelissimo supplicio afficit.
113. Galli Transalpini eiectis Tyrrhenis regionem inter Apenninum et Alpes occupant. Ex his Senones novas sedes quaerentes in Clusinorum agros irruptionem fecerunt. Quam ad rem cognoscendam Romani miserunt legatos; qui cum ipsi pugnae contra Gallos interfuissent, Galli eos ad poenam exposcunt. Populus Romanus invitis patribus id facere recusavit.
114. Quare infensi Galli Romam petunt. Conserta trans Tiberim pugna Romani fugantur, plurimi ferro aut flumine pereunt.
115. Romanorum, qui effugerant, plurimi occupant Veios, pauci Romam fugiunt. Ibi cives cibaria et res pretiosissimas conferunt in Capitolium. Galli quarto post pugnam die urbem ingressi omnia diruunt arcemque frustra impetu facto obsident.
116. Tuscis agrum Romanum populantibus superveniunt Romani qui Veios confugerant, eorumque armis suos armant. Pontius Cominius ad obsessos nuntius missus in arcem escendit. Cuius vestigia secuti Galli ad summam arcem perveniunt. Hostem anseres produnt. Mille libris auri solutis Galli abeunt. Urbs incondite restituitur. Matronarum virtus et honos.

Cap.

117. Romanis Gallorum incursione admodum afflictis Volsci bellum inferunt. Hos M. Furius dictatōr domat, qui mox etiam Aequos Tuscosque vincit, et a Gallis aurum cum reliqua praeda recuperat. Galli in Iapygiam profecti redeunt et a Ceriis occiduntur.

Callisthenes ab hoc anno historiam scribere exorsus est.

LIB. XV.

1. Lacedaemoniorum exemplo docetur, quam graves poenas dent superbi et iniusti. Tum huius libri termini constituuntur.

Ol. 98, 3 : 386 a. Chr.

2. Artaxerxes Euagorae, regi Cypri, bellum infert magnis copiis ab utraque parte comparatis.
3. Propter commeatus penuriam in Persarum castris seditio orta aegre restinguitur. Euagoras acceptis ex Aegypto pluribus navibus proelium navale committere parat, sed superatur ad Citium.
4. Persae Salaminem oppugnant. Euagoras in Aegyptum confugit, nova auxilia petens.
5. Lacedaemoniis pacis pertaesi, in civitatibus seditiones excitant. Mantinenses ab eis oppugnati Atheniensium implorant auxilium. Quo facto novum in Graecia bellum commovetur.
6. In Sicilia Dionysius otium nactus poetarum studia sectatur. Philoxenus semel atque iterum tyranni carmina cavillatus in lautumias damnatur.
7. Dionysius Platonem ut servum venum dat. Carmina sua Olympiae recitari iubet; sed risu sunt excepta. Quare dolore et insania captus tyrannus saevit in ipsos amicos.

Ol. 98, 4 : 385 a. Chr.

8. Euagoras ex Aegypto redux pacis expetit condiciones. Iniquissimas proponit Tiribazus. Interea Tiribazus falsa criminatione ab Oronte accusatus in vincula conicitur. Iudicium de eo rex Persarum, tum bello Cadusiano occupatus, differt.

Cap.

9. Orontes summo imperio praefectus aequioribus conditionibus pacem concedit et Cyprico bello finem imponit. Gaos sive Glos, Tiribazi gener, ad regem Aegyptiorum deficit, et hunc atque Lacedaemonios ad bellum contra Artaxerxem sollicitat.
10. Tiribazus causa cognita criminibus absolvitur.
11. Tiribazus a rege Persarum summo honore, Orontes omni ignominia afficitur.
12. Lacedaemonii Mantinea capta et deleta incolas rursus in plures vicos distribuunt.
13. Dionysius multa molitus cum Illyriis foedus iniit eosque bello contra Molossos adiuvit. Ab eodem adiuti Parrii coloniam in insulam Pharum deducunt. Dionysius navalia, gymnasia, templa exstruit.

Ol. 99, 1 : 384 a. Chr.

14. Illyrii Pharum adorti opprimuntur a Dionysii nauarcho. Dionysius templum in ora Etruriae situm ditissimum expoliatur. Quibus opibus auctus novum in Carthaginenses bellum molitur.

Ol. 99, 2 : 383 a. Chr.

15. Urbes Siciliae, quae a Carthaginensibus ad Dionysium defecerant, Carthaginenses repetunt: duobus proeliis fusi de pace legatos mittunt.
16. Carthaginenses per dolum novas vires colligunt et circa Cronium Dionysium superant.
17. Dionysii ingens clades describitur. Poeni Dionysio pacem haud iniquam concedunt.
18. Glos et Tachos, qui bellum contra regem Persarum moverant, obeunt. De Leuca, quam urbem Tachos condiderat, certant Clazomenii et Cumaei.
19. Lacedaemonii Amyntae regi Macedonum contra Olynthios Phoebidam auxilio mittunt. Agesipolis, alter Lacedaemoniorum rex, pacem servare mavult, Agesilaus principatum recuperare studet.

Ol. 99, 3 : 382 a. Chr.

20. Phoebidas in Olynthios profectus ex itinere Thebarum arcem capit. Eius fratri Eudamidae bellum Olynthicum committitur.

Cap.

21. Lacedaemonii, quamquam novis copiis aucti sunt, vincuntur.

Ol. 99, 4 : 381 a. Chr.

22. Agesipolis rex Lacedaemoniorum bello Olynthiaco praeesse iubetur.

Ol. 100, 1 : 380 a. Chr.

23. Mortuo Agesipolide Polybiadas copiis praeficitur et Olynthios subigit. Lacedaemoniorum potentia tum erat maxima.

Ol. 100, 2 : 379 a. Chr.

24. Carthaginienses Hipponiatibus patriam restituunt. Quamvis pestilentia aliisque malis, internis etiam bellis oppressi, tamen Africam et insulam Sardiniam recuperant.

Ol. 100, 3 : 378 a. Chr.

25. Thebani exules Cadmeam a Lacedaemoniis captam liberare student. Advocant Atheniensium auxilia.

26. Athenienses magnum submittunt exercitum, aliisque ex oppidis permulti Thebanis auxilio veniunt.

27. Lacedaemonii inopia coacti arcem tradunt et incolumes domum redeunt, quorum duces graves poenas dant. Romani coloniam in Sardiniam deducunt.

Ol. 100, 4 : 377 a. Chr.

28. Lacedaemoniorum superbia exacerbati Chii, Byzantii, Rhodii, Mytilenaei; alii ad Athenienses deficiunt. Communis sociorum senatus Athenis instituitur. Lacedaemonii benignitatem prae se ferunt simulque bellum parant.

29. Acoris rex Aegyptiorum bellum infert Persis, eiusque ducem Chabriam Atheniensem facit. Athenienses domum redire iubent Chabriam, Persis Iphicratem mittunt. Lacedaemoniis propter impetum in Piraeum factum bellum indicunt. Thebanos in senatum cooptant. Sociis agros reddunt.

30. Hestiaea inter Euboeae urbes una in Lacedaemoniorum amicitia perseverat. Septuaginta civitates Athenien-

Cap.

sium foederi adiunguntur. Chabrias in Hestiaeos et Cyclades insulas mittitur.

31. Lacedaemoniorum sociorumque copiis in decem partes divisus praestitit Agésilas, vir fortissimus.
32. In Boeotiam movet Agésilas: Thebani in campum descendere recusant, Chabrias Atheniensium dux novo pugnae genere hostem excipit.
33. Agésilas responsum, cur impetum non fecerit. Chabriae honores. Post reditum Agésilas Thebani Thespias adoriuntur. Phoebidas Lacedaemoniorum dux cadit.
34. Facta nova in Boeotiam expeditione ab Agésilao proelium committitur. Agésilas primo victor mox cedere cogitur. Inter Naxum et Parum Pollis et Chabrias pugna navali decertant.
35. Reportata victoria Chabrias cum classe redit in Piraeum.

Romae M. Manlius capitis damnatur.

Ol. 101, 1 : 376 a. Chr.

36. Triballi Abderitarum agros compilant. Abderitis paene oppressis auxilio venit Chabrias, mox tamen dolo peremptus. Successit Timotheus, qui novos conciliat socios et Lacedaemonios ad Leucadem proelio fundit.
37. Thebani Lacedaemonios Orchomenum tenentes vincunt. Hermeas res Siciliae usque ad hunc annum descripsit.

Ol. 101, 2 : 375 a. Chr.

38. Artaxerxes pacem inter Graecos componere studet, ut belli Aegyptiis inferendi fiant socii. Soli Thebani recusant; reliqui ineunt pacem, qua singulis civitatibus suo iure uti conceditur.
39. Thebani viribus et ducum virtute freti altiores spiritus sumunt.
40. Pleraeque civitates libertate insolentius usi incidunt in seditiones, inprimis Phialenses, Corinthii, Megarenses, Phliasii.

Ol. 101, 3 : 374 a. Chr.

41. Persae Aegyptum adoriuntur, Pharnabazo et Iphicrate ducibus. Copiarum naviumque numerus. Tardius, ut solent Persarum duces, rem gerunt.

Cap.

42. Nili ostia describuntur, quae ipsa hostium aditum difficilem reddunt. Persae praetervecti ostium Pelusium ad Mendesium appellant, ubi expositis copiis Aegyptios in fugam agunt et castellum occupant.
43. Iphicratis consilium usque ad Memphin penetrandi impedit Pharnabazus. Amissa occasione Persae infecta re domum redire coguntur. Iphicrates Pharnabazi insidias metuens clam Athenas aufugit.
44. Iphicratis ingenium et de re militari merita describuntur.
45. In Graecis civitatibus multae seditiones oriuntur. Zacynthii in partes duas divulsi, alteri ab Atheniensibus, alteri ab Lacedaemoniis auxilium impetrant.
46. Corcyraei seditione laborantes idem faciunt. Plataeae urbs Atheniensibus amica a Thebanis diruitur. Thespiae ab iisdem devastantur.
47. Classes Lacedaemoniorum et Atheniensium de occupanda Corcyra certant. — In Cypro Nicocles regno potitus est. Romani Praenestinos vincunt.

Ol. 101, 4 : 373 a. Chr.

48. Ingentes terrae motus et inundationes Peloponnesum vastant, praesertim Helicen et Buram. Cuius rei quae sint causae, quaeritur.
49. Helices incolae impiè fecerant in Neptunum. Praeterea Peloponnesus ingentes habet cavernas et subterranea flumina.

Ol. 102, 1 : 372 a. Chr.

50. Fax ingens in caelo visa portendit Lacedaemoniorum cladem. Chaldaei vero rationes astronomicas afferunt. Artaxerxes iterum pacem inter Graecos firmat. Thebani soli obstant; quorum superbiam Lacedaemonii frangere constituunt.

Ol. 102, 2 : 371 a. Chr.

51. Thebani a sociis deserti, tamen postulata Lacedaemoniorum, recusant. Itaque eis bellum infertur duce Cleombroto.
52. Cleombrotus ad Coroneam castra ponit. Thebani belli

Cap.

- summam Epaminondae permittunt. Prodigia mala Epaminondae iter ingredienti obveniunt. His non deterritus fauces ad Coroneam occupat.
53. Cleombrotus exercitum per Phocidem Leuctra ducit. Boeotarchae aliquamdiu haesitantes pugnam committere decernunt. Militum animos Epaminondas fictis rumoribus confirmat.
54. Faustis quibusdam oraculis Thebani ad pugnandum inflammantur. Iasone Thessalo auctore indutiae fiunt, sed Lacedaemonii novis copiis aucti aciem instruunt.
55. Lacedaemoniorum et Thebanorum acies describitur. Victoria dubia, quoad rex Cleombrotus occiditur.
56. Lacedaemonii ad postremum terga vertunt. Epaminondae maxime opera Thebani ad Leuctra clarissimam victoriam pariunt.

Ol. 102, 3 : 370 a. Chr.

57. Thebani Orchomenios Phocenses Aetolos Locros in societatem recipiunt. Iason Pheraeorum tyrannus Locridem petit, Heracleam vastat, Perrhaebiam ingreditur. Argis seditio, quae dicitur scytalismos, oritur.
58. Argis primo mille (et ducenti) optimates trucidantur, deinde ipsi populares, qui optimates accusaverant.
59. Turbae et caedes inter Arcades excitantur a Lycomedea Tegeata.
60. Thessali auctore Iasone Pheraeo principatum Graeciae appetunt.

Hoc anno mortem obeunt tres reges, Amyntas Macedo, Agesipolis Lacedaemonius, Iason Pheraeus.

Duris Samius historiae Graecae ab hoc anno initium fecit.

Ol. 102, 4 : 369 a. Chr.

61. Iasoni succedit Polydorus, huic paulo post interempto Alexander; contra eum Aleuadae advocant regem Macedonum.
62. Lacedaemonii ab Arcadibus proelio funduntur. Arcades Thebanos in Peloponnesum arcessunt.
63. Lacedaemonii Atheniensium auxilium implorant: qui

Cap.

- priorum iniuriarum obliti subveniunt. Epaminondas in Laconicam impetum facit quadripartito agmine.
64. Quattuor Thebanorum agmina qua in Laconicam irruerint describitur. Ischolas tertio agmini oppositus ut alter Leonidas celebratur.
65. Epaminondas totum exercitum ad oppugnandam Spartam convertit. Re male gesta Epaminondas terram depopulatus cum magna praeda in Arcadiam se recipit. Lacedaemonii copias augent et exercent.
66. Epaminondas Messenem diu desolatam summo studio instaurat. Messeniorum fata breviter percensentur.
67. Lacedaemonii et Athenienses de communi terrae marisque imperio paciscuntur. Arcades duce Lycomedea Pallenen expugnant. Pelopidas Thessalis contra Alexandrum Pheraeum auxilio missus Larisam occupat. Idem regem Macedonum foedere sibi conciliat eiusque filium Philippum obsidem Thebas mittit.
68. Arcades, Argivi, Elei Boeotos sollicitant, ut novo impetu Peloponnesum occupent. Athenienses Chabria duce Corinthi cum Lacedaemoniis se coniungunt. Isthmum vallo fossaque intercludunt. Epaminondas et vallum et oppositam Lacedaemoniorum aciem perrumpit.
69. Troezenae et Epidauri Epaminondae resistunt, Sicyon et Phlius se tradunt. Corinthum felicissime defendit Chabrias.
70. Succurrunt Lacedaemoniis milites Galli et Hiberi, a Dionysio missi. Artaxerxes Graecos per Philiscum denuo ad pacem adhortatur. Cuncti obsequuntur praeter Thebanos. — Euphron Sicyonios tyrannide oppressit.

Ol. 103, 1 : 368 a. Chr.

71. In Macedonia in locum Alexandri Ptolemaeus Alorites rex succedit. — Pelopidas cum Ismenia ab Alexandro Phraeo comprehenditur. Thebani auxilio missi includuntur. Tum Epaminondas, qui privatus expeditioni interfuit, exercitum servavit.
72. Epaminondae imperium abrogatum erat, quod invidium prodicionis accusaverant. Arcades ab Lacedae-

Cap.

moniis victi et novos impetus veriti Megalopolim condunt.

73. Dionysius bellum in Carthaginienses redintegrat eorumque agros invadit. Sed hi celeriter missa classe plurimas eius naves capiunt. Hieme insequenti Dionysius moritur: sequitur Dionysius filius.

74. Dionysius mortuus esse dicitur nimio gaudio victoriae, quam Athenis fabulam docendo reportaverat.

Ol. 103, 2 : 367 a. Chr.

75. Alexandri Pheraei in Scotussaeos facinus immane. Epaminondas in Peloponnesum incurrit. Pelopidas liberatur. Chares dux Atheniensium Phliasios contra Argivos defendit, duobus proeliis victor.

Ol. 103, 3 : 366 a. Chr.

76. Oropum, qua de urbe Themison Eretriae tyrannus et Athenienses certant, Thebani occupant. Urbs Cos florescit. Bellum inter Lacedaemonios et Boeotos componitur.

Fuerunt tum Isocrates, Aristoteles, Anaximenes, Platon, Xenophon, Aristippus, Antisthenes, Aeschines.

Ol. 103, 4 : 365 a. Chr.

77. Arcades et Elei de Triphylia certantes novum bellum concitant. Arcadum socii fiunt Athenienses. In Macedonia Perdiccas rex succedit Ptolemaeo Aloritae.

Ol. 104, 1 : 364 a. Chr.

78. De ludis Olympicis Pisatae cum Eleis disceptant. Ab Arcadibus adiuti Pisatae vincunt et Olympia instaurant. Epaminondas exhortatur Thebanos, ut maris imperium capesserent.

79. Thebani naves exstruunt. Epaminondas Lachetem classi Atheniensium praefectum cedere cogit. Orchomenios, qui cum exulibus nonnullis seditionem moverant, Thebani gravissimis suppliciis afficiunt.

80. Thessalis bello ab Alexandro Pheraeo pressis Pelopidas auxilium fert, solis defectione non deterritus. Vincit, sed ipse interficitur. Alexander omnia reddere cogitur.

Cap.

81. Pelopidae singulares virtutes resque gestae enumerantur. — Clearchus tyrannidem Heracleae occupavit. Timotheus Atheniensium imperator Toronen et Potidaeam cepit.

Ol. 104, 2 : 363 a. Chr.

82. Dissidiis inter Pisaeos et Eleos ortis Arcades in duas partes discedunt: alteris praesunt Tegeatae, pro quibus pugnant Boeoti duce Epaminonda; alteris Mantinenses, quorum socii sunt Athenienses et Lacedaemonii. In Arcadium Lacedaemonii, in urbem Spartam Epaminondas incursionem facit.
83. Sparta fortiter defenditur contra Epaminondae acerrimos impetus.
84. Epaminondas dum subito impetu Mantineam opprimere parat, occurrit Atheniensibus; statim adveniunt etiam Lacedaemonii et Mantinenses. Utriusque partis copiae recensentur.
85. Pugna ad Mantineam commissa. Instructae acies describuntur. Proelium equestre initium facit. Boeotorum ac Thessalorum equites vincunt.
86. Proelium pedestre ad Mantineam diu stat anceps. Tandem ad dirimendam pugnam Epaminondas ipse invehitur. Quo facto Lacedaemoniorum acies inclinatur.
87. Epaminondas graviter vulneratur. Thebani vincunt. Epaminondae morientis verba.
88. Encomium Epaminondae.
89. Pax convenit inter Graecos et societas. Ab hac societate Lacedaemonii se seiungunt propter Messenios. Xenophon et Anaximenes et Philistus hoc anno historias concludunt.

Ol. 104, 3 : 362 a. Chr.

90. Bellum gravissimum in Artaxerxem movent Graeci qui Asiam incolunt, satrapae rebelles, Tachos rex Aegyptiorum.
91. Orontes ab eis, qui a rege Persarum defecerant, dux creatus hos regi prodit. Item Mithrobarzanes Datamem, qui a rege defecerat, prodit, sed ipse suis insidiis captus occiditur.

Cap.

92. Rheomithres, et ipse proditor, proditione cum rege in gratiam redit. Tachos mercennariis praefecit Agesilaum, classi Chabriam. Ipse in Phoenices profectus proditur a duce, cui Aegyptum commiserat. Itaque ad Artaxerxem confugit, a quo ipse bello contra Aegyptios gerendo praeficitur.
93. Artaxerxes moritur, succedit Ochus. Tachos Agesilai virtute et victoria Aegyptum recuperat. Agesilaus in patriam reversurus moritur.
94. Arcades, qui olim Megalopolim congregati erant, pace facta in pristinas patrias discedunt, sed a Pammene Thebanorum duce Megalopolim redire coguntur.
- Athanas res a Dione gestas hinc scribere incipit.

Ol. 104, 4 : 361 a. Chr.

95. Alexander Pheraeus aggreditur Cycladas, obsidet Peperethum. Leosthenes obsessis ab Atheniensibus auxilio missus et re male gesta capitis damnatus est. Chares in eius locum suffectus patrat multa facinora.

Dionysodorus et Anaxis res usque ad hunc annum scripserunt.

39 *Τὰδ' ἔνεστιν ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Διοδώρου βύβλων.*

*Στρατεία Ἀθηναίων ἐπὶ Συρακοσίους μεγάλας δυνά-
μει πεζικαῖς τε καὶ ναυτικαῖς.*

Κατάπλους Ἀθηναίων εἰς Σικελίαν.

*Κατάκλησις Ἀλκιβιάδου τοῦ στρατηγοῦ καὶ φυγὴ εἰς
5 Λακεδαιμόνα.*

*Ὡς Ἀθηναῖοι διαπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν
Συρακοσίων κατελάβοντο τοὺς περὶ τὸ Ὀλύμπιον τόπους.*

*Ὡς Ἀθηναῖοι τὰς Ἐπιπολὰς καταλαβόμενοι καὶ μάχῃ
νικήσαντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐπολιόρκησαν τὰς Συρα-
10 κούσας.*

*Ὡς Λακεδαιμονίων καὶ Κορινθίων πεμπάντων βοήθειαν
ἐθάφθησαν οἱ Συρακοῖσιοι.*

*Μάχη Συρακοσίων καὶ Ἀθηναίων καὶ νίκη Ἀθηναίων
μεγάλη.*

15 *Μάχη τοῖς αὐτοῖς καὶ νίκη Συρακοσίων.*

*Ὡς Συρακοῖσιοι τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσαντες ἠνάγκασαν
τοὺς Ἀθηναίους εἰς μίαν ἐλθεῖν παρεμβολὴν τὴν πρὸς τῷ
Ὀλυμπίῳ.*

*Ὡς ναυτικὴν δύναμιν οἱ Συρακοῖσιοι κατασκευάσαντες
20 ναυμαχεῖν διέγνωσαν.*

Huius argumenti variae lectiones quas novimus omnes
redeunt ad PAL. — Διοδώρου Σικελιωτου ιστοριῶν: Τὰδ
ἔνεστιν ἐν τῇ ΙΓ' τῶν Διοδώρου βύβλων P, om. AL 4 μετά-
κλησις Eich., cf. p. 2, 2 9 συρακούσας P ut solet
12 ἀνεθάφθησαν Dind. (cf. c. 7, 6) 17 προστα ὀλυμπίῳ P

Ὡς Ἀθηναῖοι Λαμάχου τοῦ στρατηγοῦ τελευτήσαντος καὶ Ἀλκιβιάδου μετακληθέντος, ἀντὶ τούτων στρατηγὸς ἐπεμψαν Εὐρυμέδοντα καὶ Δημοσθένην ἔχοντας δύναμιν καὶ χρήματα.

Διάλυσις σπονδῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ πόλεμος πρὸς 5 Ἀθηναίους ὁ Πελοποννησιακὸς λεγόμενος.

Ναυμαχία Συρακοσίων καὶ Ἀθηναίων καὶ νίκη Ἀθηναίων, καὶ ἄλωσις φρουρίων ὑπὸ Συρακοσίων καὶ κατὰ γῆν νίκη.

Ναυμαχία πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι καὶ νίκη Συρακοσίων. 10

Κατάπλους ἐξ Ἀθηνῶν Δημοσθένους καὶ Εὐρυμέδοντος μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγον.

Μάχη μεγάλη περὶ τὰς Ἐπιπολάς καὶ νίκη Συρακοσίων. 540

Λερασμὸς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλωσις τῆς πόσης δυνάμεως.

Ὡς Συρακοσίοι συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν προέθηκαν 15 βουλὴν, πῶς χρηστὸν τοῖς αἰχμαλώτοις.

Οἱ ῥηθέντες λόγοι πρὸς ἐκάτερον μέρος τῆς ὑποθέσεως.

Τὰ ψηφισθέντα τοῖς Συρακοσίοις περὶ τῶν αἰχμαλώτων.

Ὡς Ἀθηναῖοι πταισάντων περὶ Σικελίαν πολλοὶ τῶν συμμάχων ἀπέστησαν. 20

Ὡς ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀθυμήσας παρεχώρησε τῆς δημοκρατίας καὶ τετρακοσίοις ἀνδράσι τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν.

Ὡς Λακεδαιμόνιοι ταῖς ναυμαχίαις τοὺς Ἀθηναίους ἐνίκησαν. 25

Ὡς Συρακοσίοι τοὺς ἀνδραγαθήσαντας κατὰ τὸν πόλεμον ἀξιολόγοις δωρεαῖς ἐτίμησαν.

Ὡς Διοκλῆς νομοθέτης αἰρεθεὶς ἔγραψε τοὺς νόμους Συρακοσίοις.

Ὡς Συρακοσίοι τοῖς Λακεδαιμονίοις δύναμιν ἀξιόλογον 30 ἔπεμψαν.

1 τοῦ om. P   6 Πελοποννησιακὸς] Διευκρινὸς Wess.
ex c. 9, 2   17 μέρος om. L   22 ἐπέτρεψε c. 34, 2   27
ἀξιολόγοις δωρεαῖς] δωρεαῖς μεγάλαις L   28 Διοκλῆς]
ὁ add. P

Ὡς Ἀθηναῖοι τὸν τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχον κατα-
ναυμαχῆσαντες Κύζικον ἐξεπολιόρκησαν.

Ὡς Λακεδαιμονίων ἐξ Εὐβοίας πεντήκοντα ναῦς ἀποστει-
λάντων ἐπὶ βοήθειαν τοῖς ἡττημένοις, ἀπασαι περὶ τὸν Ἄθω
5 μετὰ τῶν ἀνδρῶν διεφθάρησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος.

Ἀλκιβιάδου κάθοδος καὶ στρατηγία.

Πόλεμος Αἰγεσταίοις καὶ Σελινουντίοις περὶ τῆς ἀμφισ-
βητουμένης χώρας.

Ναυμαχία Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων περὶ τὸ Σίγειον
10 καὶ νίκη Ἀθηναίων.

Ὡς Λακεδαιμόνιοι τὸν Εὐριπον χώσαντες τὴν Εὐβοίαν
ἤπειρον ἐποίησαν.

Περὶ τῆς ἐν Κορκύρᾳ γενομένης στάσεως καὶ σφαγῆς.

Ὡς Ἀλκιβιάδης καὶ Θηραμένης ἐνίκησαν Λακεδαιμονίους
15 ἅμα περὶ καὶ κατὰ θάλατταν ἐπιφανέστατα.

Ὡς Καρχηδόνιοι μεγάλας δυνάμεις διαβιβάσαντες ἐν Σι-
κελίᾳ Σελινούντα καὶ Ἰμέραν κατὰ κράτος εἶλον.

Ὡς εἰς τὸν Πειραιέα καταπλεύσας μετὰ πολλῶν λαφύρων
μεγάλῃς ἔτυχεν ἀποδοχῆς Ἀλκιβιάδης.

20 Ὡς Ἄγρις ὁ βασιλεὺς μεγάλῃ δυνάμει τὰς Ἀθήνας πολιορ-
κεῖν ἐπιβαλόμενος ἐξέπεσεν.

Ἀλκιβιάδου φυγή, καὶ κτίσις Θέρμων ἐν Σικελίᾳ.

Ναυμαχία Συρακοσίων πρὸς Καρχηδονίους καὶ νίκη Συ-
ρακοσίων.

25 Περὶ τῆς ἐν Ἀκράγαντι εὐδαιμονίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
κατασκευασμάτων.

Ὡς Καρχηδόνιοι τριάκοντα μυριάσι στρατεύσαντες εἰς
Σικελίαν ἐπολιόρκησαν Ἀκράγαντα.

Ὡς Συρακόσιοι παραλαβόντες τοὺς συμμάχους μυρίους
30 στρατιώταις ἐβοήθουν τοῖς Ἀκράγαντινοῖς.

1 ὡς P, καὶ ὡς AL   9 σίγειον P   11 Λακεδαι-
μόνιοι] Βοιωτοὶ c. 47, 3   χώσαντες om. L   15 ἐπὶ
φανεστάτοις P   16 Καρχηδόνιοι] Ἀθηναῖοι P   26 κατα-
σκευασμένων PQ   27 τριάκοντα] cf. c. 80, 5   29 μυ-
ρίοις] cf. ● 86, 5

Ὡς τετρακισμυρῶν Καρχηδονίων ἀπαντησάντων ἐνίκησαν οἱ Συρακόσιοι καὶ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων κατέκωψαν.

Ὡς Καρχηδονίων τὰς ἀγορὰς παραιρουμένων οἱ Ἀκράγαν-541
τῖνοι διὰ τὴν σπάνιν τῆς τροφῆς ἠναγκάσθησαν ἐκλιπεῖν τὴν 5
πατρίδα.

Ὡς Διονύσιος στρατηγὸς αἰρεθεὶς ἐνυράννησε τῶν Συρακοσίων.

Ὡς Ἀθηναῖοι ἐν Ἀργινούσαις ἐπιφανεστάτῃ ναυμαχίᾳ
νίκησαντες τοὺς στρατηγοὺς ἀδίκως ἐθανάτωσαν. 10

Ὡς Ἀθηναῖοι μεγάλῃ ναυμαχίᾳ λειψθέντες ἠναγκάσθησαν ἐφ' οἷς δυνατὸν ἦν συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, καὶ οὕτως ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος κατελύθη.

Ὡς Καρχηδόνιοι λοιμικῇ νόσῳ περιπεσόντες ἠναγκάσθησαν συνθέσθαι τὴν εἰρήνην πρὸς Διονύσιον τὸν τύραννον. 15

5 σπάνην P   9 ἀργιννούσαις P   11 ναυμαχία P,
μάχη AL

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Εἰ μὲν ὅμοια τοῖς ἄλλοις ἱστορίαν ἐπραγματευό- 1
μεθα, σχεδὸν ἦν ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τινων δια-
λεχθέντας ἐφ' ὅσον ἦν εὐκαιρον, οὕτως ἐπὶ τὰς
συνεχεῖς πράξεις μεταβιβάζειν τὸν λόγον· ὀλίγον
5 γὰρ χρόνον ἀπολαβόντες τῇ γραφῇ, τὴν ἀναστροφὴν
ἂν εἴχομεν τὸν ἀπὸ τῶν προοιμίων· καρπὸν προσ-
λαμβάνεσθαι· ἐπεὶ δὲ ἐν ὀλίγαις βίβλοις ἐπηγγει- 2
λάμεθα μὴ μόνον τὰς πράξεις ἐφ' ὅσον ἂν δυνώ-
μεθα γράφειν, ἀλλὰ καὶ περιλήψεσθαι χρόνον πλεί-
10 ονα τῶν χιλίων καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ἀναγκαῖόν ἐστι
τὸν πολλὸν λόγον τῶν προοιμίων παραπέμψαντας
ἐπ' αὐτὰς ἐρχεσθαι τὰς πράξεις, τοῦτο μόνον προ-
ειπόντας, ὅτι κατὰ μὲν τὰς προηγουμένας ἕξ βίβλους
ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις ἕως

1 ὅμοια PAJL, ὁμοίαν c   2 ἦν] ἂν Wurm   διαλε-
χθέντες PKL   4 μεταβιβάζομεν L, μετεβιβάζομεν Wurm
7 ὀλίγοις PKL   8 πράξεις] κοινὰς πράξεις Reiske   δυνά-
μεθα PF   9 γράφειν — πλείονα τῶν om. PFKM   13 *προ-
ηγουμένας] προειρημένας o   βύβλοις P

εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ψηφισθέντα πόλεμον
ἐπὶ Συρακοσίους, εἰς ὃν ἀπὸ Τροίας ἀλώσεως ἐστὶν
3 ἔτη ἑπτακόσια ἑξήκοντα ὀκτώ· ἐν ταύτῃ δὲ προσ-
αναπληροῦντες τὸν συνεχῇ χρόνον, ἀρξόμεθα μὲν
ἀπὸ τῆς ἐπὶ Συρακοσίους στρατείας, καταλήξομεν 5
δ' ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου πολέμου Καρχηδο-
νίοις πρὸς Διονύσιον τὸν Συρακοσίῳν τύραννον.
2 Ἐπ' ἀρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Χαβρίου Ῥωμαῖοι
μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν χιλιάρχους τρεῖς,
Λεύκιον Σέργιον, Μάρκον Παπίριον, Μάρκον Σε-¹⁰
ρουίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι ψηφισάμενοι 543
τὸν πρὸς Συρακοσίους πόλεμον τάς τε ναῦς ἐπε-
σκεύασαν καὶ χρήματα συναγαρόντες μετὰ πολλῆς
σπουδῆς ἅπαντα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν παρεσκευά-
ζοντο. ἡρημένοι δὲ τρεῖς στρατηγούς, Ἀλκιβιάδην, 15
Νικίαν, Λάμαχον, αὐτοκράτορας αὐτοὺς κατέστησαν
2 ἀπάντων τῶν κατὰ τὸν πόλεμον. τῶν δὲ ἰδιωτῶν
οἱ ταῖς οὐσίαις εὐποροῦντες τῇ προθυμίᾳ τοῦ
δήμου χαρίζεσθαι βουλόμενοι τινὲς μὲν ἰδίας
τριήρεις κατεσκεύασαν, τινὲς δὲ χρήματα δώσειν 20
εἰς τὰς τροφὰς τῆς δυνάμεως ἐπηγγέλλοντο· πολλοὶ
δὲ καὶ τῶν δημοτικῶν πολιτῶν καὶ ξένων, ἔτι δὲ
συμμάχων, ἐκουσίως προσιόντες τοῖς στρατηγοῖς
διεκελεύοντο καταγράφειν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς στρα-
τιώτας. οὕτως ἅπαντες μεμετεωρισμένοι ταῖς ἐλπί- 25

1 εἰς om. F   3 ὀκτώ add. Wess.   4 χρόνον] πόλε-
μον A   7 τὸν] τῶν P, τὸν τῶν fort.   10 Σέργιον Λεύκιον a
Μάρκον Παπίριον om. P   Μάρκον Σερονίλιον καὶ Μάρ-
κον Παπύριον f (cf. Liv. IV 45)   12 κατεσκεύασαν L
16 Λάμ.] καὶ Λάμ. v   17 κατὰ] πρὸς FJM   18 τῷ δήμῳ
Wurm   19 ἰδίᾳ Dind.   21 ἐπηγγέλλοντο JL •

σιν ἐξ ἐτοίμου κατακληρουχεῖν ἤλπιζον τὴν Σικελίαν.
 ἤδη δὲ τοῦ στόλου παρεσκευασμένον, τοὺς ἐρμαῖς 3
 τοὺς κατὰ τὴν πόλιν παμπληθεῖς ὄντας συνέβη ἐν
 μιᾷ νυκτὶ περικοπῆναι. ὁ μὲν οὖν δῆμος, οὐχ ὑπὸ
 5 τῶν τυχόντων νομίσας γεγενῆσθαι τὴν πρᾶξιν, ἀλλ'
 ὑπὸ τῶν προεχόντων ταῖς δόξαις ἐπὶ τῇ καταλύσει
 τῆς δημοκρατίας, ἐμισοπονήρει καὶ τοὺς πράξαντας
 ἐξήτει μεγάλας δωρεὰς προθεὶς τῷ μηνύσαντι. προσ- 4
 ελθὼν δέ τις τῇ βουλῇ τῶν ιδιωτῶν ἔφησεν εἰς οὐ-
 10 κίαν μετοίκου τινὰς ἐωρακέναι τῇ νουμηνίᾳ περὶ
 μέσας νύκτας εἰσιδόντας, ἐν οἷς καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην.
 ἀνακρινόμενος δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς, πῶς νυκτὸς οὐ-
 σης ἐπεγίνωσκε τὰς ὕψεις, ἔφησε πρὸς τὸ τῆς σε-
 λήνης φῶς ἐωρακέναι. οὗτος μὲν οὖν αὐτὸν ἐξε-
 15 λέγξας κατεψευσμένος ἠπιστήθη, τῶν δ' ἄλλων οὐδ'
 ἴχνος οὐδεὶς τῆς πράξεως εὗρεῖν ἠδυνήθη.

Τριήρων μὲν ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἐτοιμασμένων, 5
 ὀλκάδων δὲ καὶ τῶν ἱππαγωγῶν, ἔτι δὲ τῶν τὸν
 σῆτον καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν κομιζόντων πολὺς
 20 τις ἀριθμὸς ἦν· ὀπλῖται δὲ καὶ σφενδονῆται, πρὸς
 δὲ τούτοις ἱππεῖς καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν
 ἑπτακισχιλίων ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς πληρώμασι. τότε 6

1 κατακληροῦν ο, κατακληρουχήσειν Wess. (c. 30, 1),
 κατακληρουχεῖν Cobet 3 ἐν fort. del. 6 ὑπὸ Schäfer,
 ἀπὸ ο ταῖς om. PF 8 προσθεῖς PAL 9 τῶν ιδιωτῶν
 τῇ βουλῇ o-PA 10 τινὸς JKM 11 καὶ om. AJ 14 οὖν
 αὐτὸν om. A αὐτὸν P 15 κατεψευσμένον A ἠπι-
 στηθῇ Dind., ἐπιστεύθη PAF², εὗρέθη c 16 τῆς πράξεως
 οὐδεὶς o-PA 17 μὲν] μὲν οὖν Eich. τεσσαράκοντα P;
 cf. XII 84, 2 ἐτοιμασμένων om. AL 18 ἔτι δὲ PA,
 ἔτι δὲ καὶ c 21 καὶ τῶν συμμάχων] καὶ σύμμαχοι aut
 τῶν τε πολετῶν καὶ τῶν συμμάχων Dind.

μὲν οὖν οἱ στρατηγοὶ μετὰ τῆς βουλῆς ἐν ἀπορ-
 ρήτῳ συνεδρεύοντες ἐβουλευόντο, πῶς χρὴ διοικῆσαι
 τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν, ἐὰν τῆς νήσου κρατήσωσιν.
 ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς Σελινουντίους μὲν καὶ Συρακο-
 σίους ἀνδραποδίσασθαι, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπλῶς τάξαι 5
 φόρους, οὓς κατ' ἐνιαυτὸν οἴσουσιν Ἀθηναίοις.
 3 τῇ δ' ὕστεραίᾳ κατέβαινον οἱ στρατηγοὶ μετὰ τῶν
 στρατιωτῶν εἰς τὸν Πειραιέα, καὶ συνηκολούθει πᾶς
 ὁ κατὰ τὴν πόλιν ὄχλος ἀναμιξ ἄστων τε καὶ ξέ-
 νων, ἐκάστου τοὺς ἰδίους συγγενεῖς τε καὶ φίλους 10
 2 προπέμποντος. αἱ μὲν οὖν τριήρεις παρ' ὅλον τὸν
 λιμένα παρῳρμονν κεκοσμημέναι τοῖς ἐπὶ ταῖς πρῶ-
 ραῖς ἐπιστήμασι καὶ τῇ λαμπρότητι τῶν ὅπλων· ὁ 544
 δὲ κύκλος ἅπας τοῦ λιμένος ἔγεμε θυμιατηρίων καὶ
 κρατήρων ἀργυρῶν, ἐξ ὧν ἐκπώμασι χρυσοῖς ἔσπεν- 15
 δον οἱ τιμῶντες τὸ θεῖον καὶ προσευχόμενοι κατα-
 3 τυχεῖν τῆς στρατείας. ἀναχθέντες οὖν ἐκ τοῦ Πει-
 ραιέως περιέπλευσαν τὴν Πελοπόννησον καὶ κατη-
 νέχθησαν εἰς Κόρκυραν· ἐνταῦθα γὰρ παραμένειν
 παρήγγελλτο καὶ προσαναλαμβάνειν τοὺς παροίκους 20
 τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δ' ἅπαντες ἡθροίσθησαν, δια-
 πλεύσαντες τὸν Ἰόνιον πόρον πρὸς ἄκραν Ἰαπυγίαν
 κατηνέχθησαν, κακείθεν ἤδη παρελέγοντο τὴν Ἰτα-
 4 λίαν. ὑπὸ μὲν οὖν Ταραντίνων οὐ προσεδέχθησαν,
 Μεταποντίνους δὲ καὶ Ἡρακλειώτας παρέπλευσαν· 25
 εἰς δὲ Θουρίους κατενεχθέντες πάντων ἔτυχον τῶν
 φιλανθρωπῶν. ἐκεῖθεν δὲ καταπλεύσαντες εἰς Κρό-

6 φόρον ὃν (FKM) 13 ἐπιστήμασι ο, corr. Hert.
 18 κατήχθησαν Cobet 19 Κέρκυραν v 20 παρηγγέλλετο
 PAFK 25 ἡρακλειώτας P

τωνα, καὶ λαβόντες ἀγορὰν παρὰ τῶν Κροτωνια-
 τῶν, τῆς τε Λακινίας Ἥρας τὸ ἱερὸν παρέπλευσαν
 καὶ τὴν Διοσκουριάδα καλουμένην ἄκραν ὑπερέ-
 θεντο. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ καλούμενόν τε Σκυλή- 5
 5 τιον καὶ Λοκροὺς παρήλλαξαν, καὶ τοῦ Ῥηγίου καθ-
 ορμισθέντες ἐγγὺς ἐπειθον τοὺς Ῥηγίνοὺς συμ-
 μαχεῖν· οἱ δὲ ἀπεκρίναντο βουλεύσεσθαι μετὰ τῶν
 ἄλλων Ἰταλιωτῶν.

Συρακόσιοι δ' ἀκούσαντες ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τὰς 4
 10 δυνάμεις εἶναι τῶν Ἀθηναίων, στρατηγούς κατέ-
 στησαν αὐτοκράτορας τρεῖς, Ἑρμοκράτην, Σικανόν,
 Ἡρακλείδην, οἱ τοὺς στρατιώτας κατέγραφον καὶ
 πρέσβεις ἐπὶ τὰς κατὰ Σικελίαν πόλεις ἀπέστελλον,
 δεόμενοι τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι·
 15 τοὺς γὰρ Ἀθηναίους τῷ μὲν λόγῳ πρὸς Συρακο-
 σίους ἐνίστασθαι τὸν πόλεμον, τῇ δ' ἀληθείᾳ
 καταστρέψασθαι βουλομένους· ὅλην τὴν νῆσον.
 Ἀκραγαντῖνοι μὲν οὖν καὶ Νάξιοι συμμαχήσειν 2
 ἔφησαν Ἀθηναίοις, Καμαριναῖοι δὲ καὶ Μεσσήνιοι
 20 τὴν μὲν εἰρήνην ἄξιον ὠμολόγησαν, τὰς δ' ὑπὲρ
 τῆς συμμαχίας ἀποκρίσεις ἀνεβάλλοντο· Ἱμεραῖοι δὲ
 καὶ Σελινούντιοι, πρὸς δὲ τούτοις Γελᾶοι καὶ Κα-
 ταναῖοι, συναγωνιεῖσθαι τοῖς Συρακοσίοις ἐπηγγεί-
 λαντο. αἱ δὲ τῶν Σικελῶν πόλεις τῇ μὲν εὐνοίᾳ
 25 πρὸς Συρακοσίους ἔρρεπον, ὅμως δ' ἐν ἡσυχίᾳ μέ-
 νουσαι τὸ συμβησόμενον ἐκαράδονουν. τῶν δ' Ἀλγε- 3

4 Συνλήτιον o-PA 6 ἐπειθον Schäfer, ἐπεισαν o
 7 βουλέεσθαι A, βουλεύσασθαι FJ 11 Σικανόν] Σικάλιον a
 12 Ἡρ.] καὶ Ἡρ. v 13 κατὰ PAF, κατὰ τὴν c 18 Ἀκρα-
 γαντῖνοι] Ἐγεσταῖοι Dobraeus 20 ἔξιν A 25 δ' add.
 Eich. 26 Ἐγεσταίων L

σταίων οὐχ ὁμολογούντων δώσειν πλέον τῶν τριά-
 κοντα ταλάντων, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐγ-
 καλέσαντες αὐτοῖς ἀνήχθησαν ἐκ Ῥηγίου μετὰ τῆς
 δυνάμεως, καὶ κατέπλευσαν τῆς Σικελίας εἰς Νά-
 ξον. δεξαμένων δ' αὐτοὺς τῶν ἐν τῇ πόλει φιλο- 5
 4 φρόνως, παρέπλευσαν ἐκεῖθεν εἰς Κατάνην. τῶν
 δὲ Καταναίων εἰς μὲν τὴν πόλιν οὐ δεχομένων τοὺς
 στρατιώτας, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἑσάκντων εἰσελ-
 θεῖν καὶ παρασχομένων ἐκκλησίαν, οἱ στρατηγοὶ 10
 5 τῶν Ἀθηναίων περὶ συμμαχίας διελέγοντο. δημο- 545
 γοροῦντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου τῶν στρατιωτῶν τινες
 διελόντες πυλίδι παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν· δι'
 ἣν αἰτίαν ἠναγκάσθησαν οἱ Καταναῖοι κοινωνεῖν
 τοῦ κατὰ τῶν Συρακοσίων πολέμου.
 5 Τούτων δὲ πραττομένων οἱ κατὰ τὴν ἰδίαν ἔχ- 15
 θραν μισοῦντες τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν Ἀθήναις, πρό-
 φασιν ἔχοντες τὴν τῶν ἀγαλμάτων περικοπὴν, διέ-
 βαλον αὐτὸν ἐν ταῖς δημηγορίαις ὥς συνωμοσίαν
 κατὰ τοῦ δήμου πεποιημένου. συνελάβετο δ' αὐτῶν
 ταῖς διαβολαῖς τὸ πραχθὲν παρὰ τοῖς Ἀργείοις· οἱ 20
 γὰρ ιδιόξενοι συνθέμενοι καταλῦσαι τὴν ἐν Ἀρ-
 γεὶ δημοκρατίαν πάντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνῆρέ-
 2 θησαν. πιστεύσας οὖν ὁ δῆμος ταῖς κατηγορίαις,
 καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν παροξυνθεὶς, ἀπέ-
 στείλε τὴν Σαλαμινίαν ναῦν εἰς Σικελίαν, κελεύων 25
 τὴν ταχίστην ἔκειν Ἀλκιβιάδην ἐπὶ τὴν κρίσιν.
 παραγενομένης οὖν τῆς νεῶς εἰς τὴν Κατάνην, Ἀλκι-
 βιάδης, ἀκούσας τῶν πρέσβων τὰ δόξαντα τῷ δήμῳ,

7 καταναίων P   13 ἀναγκάσθειςαν· P   19 συνεβάλετο
 conicio

τοὺς συνδιαβεβλημένους ἀναλαβὼν εἰς τὴν ἰδίαν
 τριήρη μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐξέπλευσεν. ἐπεὶ δ' 3
 εἰς Θουρίους κατέπλευσεν, εἴτε καὶ συνειδὼς αὐτῷ
 τὴν ἀσέβειαν ὁ Ἀλκιβιάδης εἴτε καὶ φοβηθεὶς τὸ
 5 μέγεθος τοῦ κινδύνου, μετὰ τῶν συνδιαβεβλημέ-
 νων διαδράς ἐκποδῶν ἐχωρίσθη. οἱ δ' ἐν τῇ Σα-
 λαμινίᾳ νηὶ παραγενόμενοι τὸ μὲν πρῶτον ἐξήτουν
 τοὺς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην· ὥς δ' οὐχ εὗρισκον,
 ἀποπλεύσαντες εἰς Ἀθήνας ἀπήγγειλαν τῷ δήμῳ τὰ
 10 πεπραγμένα. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι παραδόντες δι- 4
 καστηρίῳ τοῦ τε Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 συμφυρόντων τὰ ὀνόματα δίκην ἐρήμην κατεδίκα-
 σαν θανάτου. ὁ δ' Ἀλκιβιάδης ἐκ τῆς Ἰταλίας δια-
 πλεύσας ἐπὶ Πελοπόννησον ἔφυγεν εἰς Σπάρτην,
 15 καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους παρώξυνεν ἐπιθέσθαι τοῖς
 Ἀθηναίοις.

Οἱ δ' ἐν Σικελίᾳ στρατηγοὶ μετὰ τῆς τῶν Ἀθη- 6
 ναίων δυνάμεως παραπλεύσαντες εἰς Αἰγέστην, Ἰγκαρα
 μὲν Σικελικὸν πολισμάτιον ἐλόντες ἐκ τῶν λαφύ-
 20 ρων συνήγαγον ἑκατὸν τάλαντα· κομισάμενοι δὲ
 καὶ τριάκοντα τάλαντα παρὰ τῶν Αἰγεσταιῶν κατέ-
 πλευσαν εἰς Κατάνην. βουλόμενοι δὲ τὸν πρὸς τῷ 2
 μεγάλῳ λιμένι τόπον Συρακοσίων ἀκινδύνως κατα-
 λαβέσθαι, πέμπουσιν ἄνδρα Καταναῖον, ἑαυτοῖς μὲν
 25 πιστόν, τοῖς δὲ Συρακοσίων στρατηγοῖς πιθανόν,

3 Θουρίους P αὐτῷ PAL, ἑαυτῷ c 18 Ἰγκαρα FJ, μήκα-
 ρα PF², μήκαρα HL, μήκαρα A 19 Σικελικὸν] Σικανι-
 κὸν Thuc. VI 62, 3 23 τόπον Συρακοσίων] τῶν Συρακο-
 σίων τόπον Hert. (ex p. 12, 15), τόπον Συρακουσῶν Dind
 25 τοῖς δὲ τῶν Συρακοσίων στρατηγοῖς M (= Thuc. VI 64, 2),
 τοῖς δὲ Συρακοσίοις στρατηγοῖς Pa; στρατηγοῖς fort. del.

διακελευσάμενοι λέγειν τοῖς ἡγεμόσι τῶν Συρακο-
 σίων, ὅτι τινὲς Καταναίων συστάντες βούλονται
 συχνοὺς τῶν Ἀθηναίων ἀνελκόμενους ἀπὸ τῶν ὅπλων
 ἐν τῇ πόλει νυκτὸς ἄφνω συλλαβόντες τὰς ἐν τῷ
 λιμένι ναῦς ἐμπρῆσαι· πρὸς δὲ τὴν τούτων συντέ- 5
 λειαν ἀξιοῦν τοὺς στρατηγοὺς ἐπιφανῆναι μετὰ δυ-
 3 νάμεως, μήποτε τῆς ἐπιβολῆς ἀποτύχωσιν. ἔλθόν-
 τος δὲ τοῦ Καταναίου πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν Συ- 546
 ρακοσίων καὶ δηλώσαντος τὰ προειρημένα, πιστεύ-
 σαντες περὶ τούτων οἱ στρατηγοὶ συνετάξαντο νύκτα 10
 καθ' ἣν ἐξάξουσιν τὴν δύναμιν, καὶ τὸν ἄνθρωπον
 4 ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Κατάνην. οἱ μὲν οὖν Συρά-
 κόσιοι κατὰ τὴν τεταγμένην νύκτα ἤγρον τὸ στρατό-
 πεδον ἐπὶ τὴν Κατάνην, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι παραπλεύ-
 σαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρακοσίων μετὰ 15
 πολλῆς ἡσυχίας τοῦ τε Ὀλυμπίου κύριοι κατέστη-
 σαν καὶ πάντα τὸν περικείμενον τόπον καταλαβό-
 5 μενοι παρεμβολὴν ἐποιήσαντο. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν
 Συρακοσίων ὥς ἤσθοντο τὴν ἀπάτην, ταχέως ἀνα-
 στρέψαντες προσέβαλον τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀθη- 20
 ναίων. ἐπεξελθόντων οὖν τῶν πολεμίων συνέστη
 μάχη, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι τετρακοσίους τῶν ἐναν-
 τίων ἀνελόντες φυγεῖν ἠνάγκασαν τοὺς Συρακο-
 6 σίους. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ θεωροῦντες
 τοὺς πολεμίους ἱπποκρατοῦντας, καὶ βουλόμενοι 25
 βέλτιον τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν κατασκευάσασθαι,
 πάλιν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κατάνην. πέμψαντες δ'

4 τὰς ἐν om. P
 τάξουσιν ο, corr. Hert.

6 ἡξίουν ο, corr. Wurm 11 ἐκ-
 26 πολιορκίαν] δημοκρατίαν A

εἰς Ἀθήνας τινὰς ἔγραψαν πρὸς τὸν δῆμον ἐπιστο-
λάς, ἐν αἷς ἡξίουσιν ἰππεῖς ἀποστεῖλαι καὶ χρήματα·
πολυχρόνιον γὰρ ἔσεσθαι τὴν πολιορκίαν ὑπελάμ-
βανον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τριακόσια τάλαντα καὶ τῶν
5 ἰππέων τινὰς ἐψηφίσαντο πέμπειν εἰς τὴν Σικελίαν.
Τούτων δὲ πραττομένων Διαγόρας ὁ κληθεὶς ἄθεος, 7
διαβολῆς τυχὼν ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ φοβηθεὶς τὸν δῆμον,
ἔφυγεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ ἀνελόντι
Διαγόραν ἀργυρίου τάλαντον ἐπεκήρυξαν.

10 Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς Αἴκους 8
πόλεμον ἔχοντες Λαβρινκοὺς ἐξεπολιόρκησαν. ταῦτα
μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τισάνδρου Ῥωμαῖοι 7
μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτ-
15 ταρας, Πόπλιον Λοκρήτιον, Γάιον Σερονίλιον,
Ἀγρίππαν Μενήνιον, Σπούριον Οὔτετούριον. ἐπὶ
δὲ τούτων Συρακόσιοι πρέσβεις ἀποστείλαντες εἰς
τε Κόρινθον καὶ Λακεδαιμόνα παρεκάλουν βοηθῆ-
σαι καὶ μὴ περιορᾶν αὐτοὺς περὶ τῶν ὅλων κινδυν-
20 νεύοντας. συνηγορήσαντος δ' αὐτοῖς Ἀλκιβιάδου 2
Λακεδαιμόνιοι μὲν ψηφισάμενοι βοηθεῖν τοῖς Συ-
ρακοσίοις στρατηγὸν εἵλοντο Γύλιππον, Κορίνθιοι
δὲ πλείονας μὲν τριήρεις παρεσκευάζοντο πέμπειν,
τότε δὲ μετὰ Γυλίππου Πύθην μετὰ δύο τριήρων
25 προαπέστειλαν εἰς Σικελίαν. ἐν δὲ τῇ Κατάνη Νι- 3

1 πρὸς] ἐπὶ Pf   3 ὑπελάμβανον om. AL (cf. XIV
41, 2)   5 Σικελίαν] Ἰταλίαν AH   7 ἐπ'] ἐι P   8 τῷ]
μὴ add. A   10 αἰκοὺς P   11 Λαβρινκοὺς o, corr. Pighius
13 Πισάνδρου P, Πεισάνδρου v, corr. Dind.   15 Λοκρή-
τιον o-PA   16 Οὔτετούριον] οὔτιλιον add. P; Sp. Rutilius
Crassus Liv. IV 47   24 Πύθη P   δύο] δύο P   25 εἰς
Σικελίαν L, ἐν Σικελίᾳ c

κίας καὶ Λάμαχος οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, παρα-
γενομένων αὐτοῖς ἐξ Ἀθηνῶν ἱππέων μὲν διακο-
σίων πεντήκοντα, ἀργυρίου δὲ ταλάντων τριακο-
σίων, ἀναλαβόντες τὴν δύναμιν ἐπλευσαν εἰς Συ-
ρακούσας. καὶ προσενεχθέντες τῇ πόλει νυκτὸς 5
ἔλαθον τοὺς Συρακοσίους καταλαβόμενοι τὰς Ἐπι-
πολάς. αἰσθόμενοι δ' οἱ Συρακόσιοι κατὰ τάχος 547
ἐβοήθουν, καὶ ἀποβαλόντες τῶν στρατιωτῶν τρια-
4 κοσίους εἰς τὴν πόλιν συνεδιώχθησαν. μετὰ δὲ
ταῦτα παραγενομένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐξ Αἰγέστης 10
τριακοσίων μὲν ἱππέων, παρὰ δὲ τῶν Σικελῶν ἱπ-
πέων διακοσίων πεντήκοντα, συνήγαγον ἱππεῖς τοὺς
πάντας ὀκτακοσίους. κατασκευάσαντες δὲ περὶ τὸ
Λάβδαλον ὀχύρωμα, τὴν πόλιν τῶν Συρακοσίων
ἀπετειχίζον καὶ πολὺν φόβον τοῖς Συρακοσίοις ἐπέ- 15
5 στησαν. διόπερ ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐπε-
χείρησαν διακωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας τὸ τεῖχος·
γενομένης δ' ἵππομαχίας συχνοὺς ἀποβαλόντες ἐτρά-
πησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ μέρει τῆς δυνάμεως τὸν
ὑπερκείμενον τοῦ λιμένος τόπον κατελάβοντο, καὶ 20
τὴν καλουμένην Πολίχνην τειχίσαντες τό τε τοῦ
Διὸς ἱερὸν περιεβάλλοντο καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν
6 μερῶν τὰς Συρακούσας ἐπολιορκουν. τοιούτων δὲ
ἐλαττωμάτων περὶ τοὺς Συρακοσίους γενομένων
ἡθύμουν οἱ κατὰ τὴν πόλιν· ὥς δ' ἤκουσαν Γύ- 25
λιππον εἰς Ἰμέραν καταπεπλευκέναι καὶ στρατιώτας
7 ἀθροίζειν, πάλιν ἐθάρρησαν. ὁ γὰρ Γύλιππος μετὰ

8 τριακοσίους] τοῖς P   11 τριακ. μὲν] μὲν τριακ.
Hert.   12 διακοσίων πεντήκοντα] ζή A   13 ὀκτακο-
σίους] πεντακοσίους a   26 Ἰμέραν] μεραν P.

τεττάρων τριήρων καταπλεύσας εἰς Ἱμέραν τὰς μὲν
 ναῦς ἐνεώλκησε, τοὺς δ' Ἱμεραίους πείσας συμμα-
 χεῖν τοῖς Συρακοσίοις, παρὰ τε τούτων καὶ Γελφών,
 ἔτι δὲ Σελινουντίων καὶ Σικανῶν ἤθροισε στρατιώ-
 5 τας. συναγαγὼν δὲ τοὺς ἅπαντας τρισχιλίους μὲν
 πεζοὺς, διακοσίους δ' ἵππεῖς, διὰ τῆς μεσογείου
 παρήγεν εἰς Συρακούσας. καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας 8
 μετὰ τῶν Συρακοσίων ἐξήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ
 τοὺς Ἀθηναίους. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς Λά-
 10 μαχος ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς μαχόμενος ἐτε-
 λεύτησε· πολλῶν δὲ παρ' ἀμφοτέρων ἀναιρεθέν-
 των ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. μετὰ δὲ τὴν μάχην παρα- 2
 γενομένων τρισκαίδεκα τριήρων ἐκ Κορίνθου, τοὺς
 ἐκ τῶν πληρωμάτων ἀναλαβὼν ὁ Γύλιππος μετὰ
 15 τῶν Συρακοσίων προσέβαλε τῇ παρεμβολῇ τῶν
 πολεμίων, καὶ τὰς Ἐπιπολὰς ἐπολιόρκει. ἐξελθόν-
 των δὲ τῶν Ἀθηναίων συνῆψαν μάχην οἱ Συρα-
 κόσιοι, καὶ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων ἀποκτείναν-
 τες ἐνίκησαν, καὶ δι' ὅλης τῆς Ἐπιπολῆς τὸ τεῖχος
 20 κατέσκαψαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι καταλιπόντες τὸν πρὸς
 ταῖς Ἐπιπολαῖς τόπον πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς τὴν
 ἄλλην παρεμβολὴν μετήγαγον. τούτων δὲ πραχθέν- 3
 των οἱ Συρακόσιοι μὲν πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς
 Κόρινθον καὶ Λακεδαίμονα περὶ βοηθείας· οἷς ἀπέ-
 25 στειλαν Κορίνθιοι μετὰ Βοιωτῶν μὲν καὶ Σικυω-
 νίων χιλίους, Σπαρτιᾶται δ' ἑξακοσίους· Γύλιπ- 4

1 τεττέρων P   2 ἐνεώλκησε P (ἀνείλκυσαν Thuc. VII
 1, 3)   11 ἀμφοτέροις praestat   12 Ἀθ.] οἱ Ἀθ. A   13 τρι-
 ήρων τρισκαίδεκα ο-PAF   16 ἐπεξελθόντων malim
 25 Κορίνθιοι μὲν μετὰ Βοιωτῶν καὶ Reiske

πος δὲ περιπορευόμενος τὰς κατὰ Σικελίαν πόλεις
 πολλοὺς προετρέπετο συμμαχεῖν, καὶ λαβὼν στρα-
 τιώτας παρὰ τε τῶν Ἱμεραίων καὶ Σικανῶν τρις-
 χιλίους ἤγε διὰ τῆς μεσογείου. πνθόμενοι δὲ οἱ
 Ἀθηναῖοι τὴν παρουσίαν αὐτῶν, ἐπιθέμενοι τοὺς 5
 ἡμίσεις ἀνεΐλον· οἱ δὲ περιλειφθέντες διεσώθησαν 548
 5 εἰς Συρακούσας. ἐλθόντων δὲ τῶν συμμάχων οἱ
 Συρακόσιοι βουλόμενοι καὶ τῶν κατὰ θάλατταν
 ἀγώνων ἀντιποιεῖσθαι, τὰς τε προὔπαρχούσας ναῦς
 καθείλκυσαν καὶ ἄλλας προσκατασκευάσαντες ἐν 10
 6 τῷ μικρῷ λιμένι τὰς ἀναπείρας ἐποιοῦντο. Νικίας
 δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἀπέστειλεν εἰς Ἀθή-
 νας ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐδήλου ὅτι πολλοὶ πάρεσι
 σύμμαχοι τοῖς Συρακοσίοις, καὶ διότι ναῦς οὐκ ὀλί-
 γας πληρώσαντες ναυμαχεῖν διέγνωσαν· κατὰ τάχος 15
 οὖν ἡξίου τριήρεις τε πέμπειν καὶ χρήματα καὶ
 στρατηγούς τοὺς συνδιοικήσοντας τὸν πόλεμον·
 Ἀλκιβιάδου μὲν γὰρ πεφευρότος, Λαμάχου δὲ τε-
 λευτηκότος αὐτὸν μόνον ἀπολελεῖσθαι, καὶ ταῦτ'
 7 ἀσθενῶς διακείμενον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετ' Εὐρυ- 20
 μέδοντος μὲν τοῦ στρατηγοῦ δέκα ναῦς ἀπέστειλαν
 εἰς Σικελίαν καὶ ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν τεσσα-
 ράκοντα περὶ τὰς χειμερινὰς τροπὰς· περὶ δὲ τὴν
 ἔαριν ὥραν παρεσκευάζοντο μέγαν στόλον ἀπο-
 στέλλειν. διόπερ στρατιώτας τε πανταχόθεν παρὰ 25
 τῶν συμμάχων κατέγραφον καὶ χρήματα συνήθροι-

1 κατὰ PA, κατὰ τὴν c   5 Ἀθηναῖοι] Σικελιοὶ a   10
 παρακατασκευάσαντες A, προσπαρακατασκ. L, προσπαρασκ. c
 11 τὰς ἀναπείρους ALF², τὰς δ' ἀναπείρους P, τὰς δ' ἀνα-
 πείρους c   23 χειμερινὰς Wess. ex Thuc. VII 16, 2,
 θερινὰς o   24 ἐξαποστέλλειν M

ζον. κατὰ δὲ τὴν Πελοπόννησον οἱ Λακεδαιμόνιοι 8
παροξυνθέντες ὑπὸ Ἀλκιβιάδου τὰς σπονδὰς ἔλυσαν τὰς πρὸς Ἀθηναίους, καὶ ὁ πόλεμος οὗτος διέμεινεν ἔτη δώδεκα.

5 Τοῦ δὲ ἔτους τούτου διελθόντος Κλεόκριτος 9
μὲν ἄρχων Ἀθηναίων ἦν, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν
ὑπάτων χιλίαρχοι τέτταρες ὑπῆρχον, Αὔλος Σεμ-
πρόνιος καὶ Μάρκος Παπίριος, Κόιντος Φάβιος,
Σπόριος Νάτιος. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι 2
10 μετὰ τῶν συμμάχων ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν,
Ἀγιδὸς τε ἡγουμένου καὶ Ἀλκιβιάδου τοῦ Ἀθηναίου.
καταλαβόμενοι δὲ χωρίον ὀχυρὸν Δεκέλειαν φρου-
ριον ἐποίησαν κατὰ τῆς Ἀττικῆς· διὸ καὶ συνέβη
— τὸν πόλεμον τοῦτον Δεκελεικὸν προσαγορευθῆναι.
15 Ἀθηναῖοι δὲ περὶ μὲν τὴν Λακωνικὴν τριάκοντα
τριήρεις ἀπέστειλαν καὶ Χαρικλέα στρατηγόν, εἰς
— δὲ τὴν Σικελίαν ἐψηφίσαντο πέμπειν ὀγδοήκοντα
μὲν τριήρεις, ὀπλίτας δὲ πεντακισχιλίους. οἱ δὲ 3
Συρακόσιοι κρίναντες ναυμαχεῖν, καὶ πληρώσαντες
20 ὀγδοήκοντα τριήρεις, ἐπέπλεον τοῖς πολεμίοις. τῶν
δὲ Ἀθηναίων ἐξήκοντα ναυσὶν ἀνταναχθέντων, καὶ
τῆς ναυμαχίας ἐνεργοῦ γενομένης ἤδη, πάντες οἱ
ἀπὸ τῶν φρουρίων Ἀθηναῖοι κατέβησαν ἐπὶ τὴν
θάλατταν· οἱ μὲν γὰρ θεάσασθαι τὴν μάχην ἐπε-
35 θύμουν, οἱ δ', εἴ τι πταίσειαν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ,
19 βοηθήσειν τοῖς φεύγουσιν ἤλπιζον. οἱ δὲ τῶν 4
Συρακοσίων στρατηγοὶ προῖδόμενοι τὸ γινόμενον

8 Παπίριος P, Παπύριος v

9 Σπόριος PA, καὶ Σπόριος c

12 δεκελίαν *P

14 δεκελικὸν P

Κόιντος] Κόιντός τε f

11 *τε] δε P, om. cet.

15 μὲν om. P

ἀπεστέλλκεισαν τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ἐπὶ τὰ τῶν Ἀθη-
 ναίων ὀχυρώματα, χρημάτων καὶ ναυτικῶν σκευῶν,
 ἔτι δὲ τῆς ἄλλης παρασκευῆς ὑπάρχοντα πλήρη·
 ἃ δὴ καταλαμβάνοντες οἱ Συρακόσιοι παντελῶς ὑπ
 ὀλίγων τηρούμενα . . . καὶ τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης 5
 5 προσβοηθούτων πολλοὺς ἀπέκτειναν. κραυγῆς δὲ
 πολλῆς γενομένης περὶ τὰ φρούρια καὶ τὴν παρεμ-
 βολήν, οἱ ναυμαχοῦντες Ἀθηναῖοι καταπλαγέντες
 ἐτράπησαν καὶ πρὸς τὸ λειπόμενον τῶν φρουρίων
 ἔφυγον. τῶν δὲ Συρακοσίων ἀτάκτως διωκόντων 10
 οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὴν γῆν καταφεύγειν οὐ δυνά-
 μενοι διὰ τὸ τοὺς Συρακοσίους δυεῖν φρουρίων
 κυριεῦειν, ἠναγκάσθησαν ἐξ ὑποστροφῆς πάλιν ναυ-
 6 μαχῆσαι. τῶν δὲ Συρακοσίων λεληκότεων τὰς τάξεις
 καὶ κατὰ τὸν διωγμὸν διεσπριμμένων, ἀθρόαις ταῖς 15
 ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες ἑνδεκα μὲν κατέδυσαν, τὰς
 δὲ λοιπὰς ἕως τῆς Νήσου κατεδίωξαν. διαλυθείσης
 δὲ τῆς μάχης ἑκάτεροι τρόπαιον ἔστησαν, οἱ μὲν
 Ἀθηναῖοι τῆς ναυμαχίας, οἱ δὲ Συρακόσιοι τῶν ἐπὶ
 τῆς γῆς κατορθωμένων. 20

10 Τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτο τέλος λαβούσης, οἱ
 μὲν Ἀθηναῖοι πνυθανόμενοι τὸν μετὰ Δημοσθένους
 στόλον ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἤξιν, ἔκριναν μηκέτι
 διακινδυνεύειν, ἕως ἄν ἡ δύναμις ἐκείνη παραγέ-
 νηται, οἱ δὲ Συρακόσιοι τούναντίον βουλόμενοι 25
 πρὶν ἔλθειν τὴν μετὰ Δημοσθένους στρατιάν περὶ
 τῶν ὅλων διακριθῆναι, καθ' ἡμέραν ἐπιπλέοντες

4 καταλαμβάνοντες PAJL, καταλαβόντες c 5 τηρού-
 μενα] διήρπασαν add. Dind. 15 διεσπριμμένων Reiske,
 ἐσπριμμένων o (cf. I 3, 4) 27 εἰσπλέοντες o, com. Wess.

ταῖς τῶν Ἀθηναίων ναυσὶν ἐξήπτοντο τῆς μάχης.
 συμβουλευσάντος δ' αὐτοῖς Ἀρίστωνος τοῦ Κοριν- 2
 θίου κυβερνήτου τὰς πρῶρας τῶν νεῶν ποιῆσαι
 βραχυτέρας καὶ ταπεινοτέρας, πεισθέντες οἱ Συρα-
 5 κόσιοι πολλὰ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς μετὰ
 ταῦτα κινδύνοις ἐπλεονέκτησαν. αἱ μὲν γὰρ Ἀττι- 3
 καὶ τριήρεις ἦσαν ἀσθενεστέρας ἔχουσαι τὰς πρῶ-
 ρας καὶ μετεώρους· διὸ συνέβαινεν αὐτῶν τὰς ἐμ-
 βολὰς τιτρώσκειν τοὺς ὑπερέχοντας τῆς θαλάττης
 10 τόπους, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ μεγάλοις ἐλαττώ-
 μασι περιπίπτειν· αἱ δὲ τῶν Συρακοσίων τὸν περὶ
 τὴν πρῶραν τόπον ἰσχυρὸν ἔχουσαι καὶ ταπεινόν,
 κατὰ τὰς τῶν ἐμβολῶν δόσεις μιᾷ πολλάκις πληγῇ
 κατέδυνον τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις. ἐπὶ μὲν οὖν 4
 15 συχνὰς ἡμέρας οἱ Συρακόσιοι τῇ παρεμβολῇ τῶν
 πολεμίων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν προσ-
 20 βάλλοντες οὐδὲν ἤνυον, τῶν Ἀθηναίων ἀγόντων
 ἡσυχίαν· ἐπειδὴ δέ τινες τῶν τριηράρχων οὐκέτι
 δυνάμενοι καρτερεῖν τὴν τῶν Συρακοσίων κατα-
 25 φρόνησιν ἀντανήχθησαν τοῖς πολεμίοις ἐν τῷ με-
 γάλῳ λιμένι, [καὶ] συνέστη πασῶν τῶν τριήρων
 ναυμαχία. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι ταχυναντούσας 5
 ἔχοντες τριήρεις, καὶ ταῖς κατὰ θάλατταν ἐμπει-
 ρίαις, ἔτι δὲ ταῖς τῶν κυβερνητῶν τέχναις προτε-
 25 ροῦντες, ἄπρακτον εἶχον τὴν ἐν τούτοις ὑπεροχὴν,
 τῆς ναυμαχίας ἐν στενωπῷ τόπῳ γινομένης· οἱ δὲ

9 τοὺς] μόνον τοὺς Reiske 17 ἀγόντων ἡσυχίαν
 PAFJL, ἡσυχίαν ἀγόντων c 18 ἐπειδὴ cf. c. 66, 6. 99, 6] ἔπειτα
 Steph. (cf. Thuc. VII 40, 4) 21 καὶ del. Wess. 22 οὖν
 del. Dind. 24 δὲ PA, δὲ καὶ c 25 ἐν τούτοις] ἐν
 νόταντοῖς P • 26 ἐν στενωπῷ τόπῳ τῆς ναυμαχίας o - PAI

Συρακόσιοι συμπλεκόμενοι καὶ τοῖς πολεμίοις οὐδε-
μίαν διδόντες ἀναστροφὴν, τοὺς τε ἐπὶ τῶν κατα-
στρωμάτων ἡκόντιζον καὶ λιθοβολοῦντες λιπεῖν
ἠνάγκαζον τὰς πρῶρας, ἀπλῶς δὲ πολλαῖς τῶν
ἐμπιπτουσῶν νεῶν ἐμβολὰς διδόντες καὶ εἰς τὰς 5
τῶν ἐναντίων ναῦς εἰσαλλόμενοι πεζομαχίαν ἐν ταῖς
6 ναυσὶ συνίσταντο. θλιβόμενοι δὲ πανταχόθεν οἱ
Ἀθηναῖοι πρὸς φυγὴν ὥρμησαν· οἱ δὲ Συρακόσιοι
διώξαντες ἐπὶ μὲν τριήρεις κατέδυσαν, πολλὰς δὲ
ἀχρήστους ἐποίησαν. 10

- 11 Τῶν δὲ Συρακοσίων ἐφηρμένων ταῖς ἐλπίσι διὰ
τὸ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν τοὺς πολεμί-
ους νενικηκέναι, παρῆν Εὐρυμέδων καὶ Δημοσθέ-
νης, καταπεπλευκότες μὲν ἔξ Ἀθηνῶν μετὰ δυνά-
μεως πολλῆς, ἐν δὲ τῷ παράπλῳ παρὰ Θουρίων 15
2 καὶ Μεσσαπίων προσειληφότες συμμαχίαν. ἦγον δὲ
τριήρεις πλείους τῶν ὀγδοήκοντα, στρατιωτῶν δὲ
χωρὶς τῶν ἐν τοῖς πληρώμασι πεντακισχιλίους· ὅπλα
δὲ καὶ χρήματα, πρὸς δὲ τούτοις τὰ πρὸς πολιορ-
κίαν ὄργανα καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἐν στρογ- 20
γύλοις πλοίοις ἐκόμιζον. δι' ἣν αἰτίαν οἱ Συρακό-
σιοι πάλιν ἐταπεινοῦντο ταῖς ἐλπίσι, νομίζοντες
μηκέτι ῥαδίως ἐξισωθῆναι τοῖς πολεμίοις δυνήσεσθαι.
3 Δημοσθένης δὲ πείσας τοὺς συνάρχοντας ἐπιθέσθαι
ταῖς Ἐπιπολαῖς — ἄλλως γὰρ οὐ δυνατόν ἦν ἀποτεῖ- 25
χῆσαι τὴν πόλιν —, ἀναλαβὼν μυριάς μὲν ὀπλίτας,
ἄλλους δὲ τοσοῦτους ψιλοὺς, νυκτὸς ἐπέθετο τοῖς

1 καὶ τοῖς π.] τοῖς π. καὶ Dind. 5 ἐμβολαῖς PAHFK
14 Ἀθηναίων PFK 17 ὀγδοήκοντα (= π) Stroth, τι P,
τριακοσίων HL, τριακοσίων δέκα c 19 δὲ καὶ PFJ, τε καὶ c

Συρακοσίους. ἀπροσδοκίτου δὲ γενομένης τῆς ἐφό-
 δου φρουρίων τέ τινων ἐκράτησαν καὶ παρεισπε-
 σόντες ἐντὸς τοῦ τειχίσματος τῆς Ἐπιπολῆς μέρος
 τι τοῦ τείχους κατέβαλον. τῶν δὲ Συρακοσίων 4
 5 πανταχόθεν συνδραμόντων ἐπὶ τὸν τόπον, ἔτι δὲ
 Ἑρμοκράτους μετὰ τῶν ἐπιλέκτων ἐπιβοηθήσαντος,
 ἐξεώσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ νυκτὸς οὔσης διὰ τὴν
 ἀπειρίαν τῶν τόπων ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους ἐσκε-
 δάσθησαν. οἱ δὲ Συρακοῖσιοι μετὰ τῶν συμμάχων 5
 10 καταδιώξαντες, δισχιλίους μὲν καὶ πεντακοσίους τῶν
 πολεμίων ἀποκτείναντες, οὐκ ὀλίγους δὲ τραυμα-
 τίας ποιήσαντες, πολλῶν ὅπλων ἐκυρίευσαν. μετὰ 6
 δὲ τὴν μάχην Συρακοῖσιοι μὲν Σικανὸν ἓνα τῶν
 στρατηγῶν μετὰ δώδεκα τριήρων ἀπέστειλαν εἰς τὰς
 15 ἄλλας πόλεις, τὴν τε νίκην ἀπαγγελοῦντα τοῖς συμ-
 551 μάχοις καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦντα. Ἀθηναῖοι δέ, τῶν 12
 πραγμάτων αὐτοῖς ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐκβάντων καὶ διὰ
 τὸ τὸν περικείμενον τόπον ὑπάρχειν ἐλώδη λοιμικῆς
 καταστάσεως εἰς τὸ στρατόπεδον ἐμπεσούσης, ἐβου-
 20 λεύοντο, πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν. Δημοσθέ- 2
 νης μὲν οὖν ᾤετο δεῖν ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην εἰς
 Ἀθήνας φάσκων αἰρετώτερον εἶναι πρὸς Λακεδαι-
 μονίους ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδυνεύειν ἢ καθημέ-
 νους εἰς Σικελίαν μηδὲν τῶν χρησίμων ἐπιτελεῖν.
 25 ὁ δὲ Νικίας οὐκ ἔφη δεῖν αἰσχροῶς οὕτως ἐγκατα-
 λιπεῖν τὴν πολιορκίαν, καὶ τριήρων καὶ στρατιωτῶν,
 ἔτι δὲ χρημάτων εὐποροῦντας· πρὸς δὲ τούτοις,
 εἰάν ἄνευ τῆς τοῦ δήμου γνώμης εἰρήνην ποιησά-

6 βοηθήσαντος a   14 δώδεκα] πεντεκαίδεκα Thuc.
 VII 46   17* ἐπὶ τὸ χ. αὐτοῖς o - PAI   24 ἐν Σικελίᾳ Rhod.

μενοι πρὸς τοὺς Συρακοσίους ἀποπλεύσωσιν εἰς τὴν
 πατρίδα, κίνδυνον αὐτοῖς ἐπακολουθήσειν ἀπὸ τῶν
 3 εἰωθότων τοὺς στρατηγούς συκοφαντεῖν. τῶν δὲ
 εἰς τὸ συμβούλιον παρειλημμένων οἱ μὲν τῷ Δη-
 μοσθένει συγκατέθεντο περὶ τῆς ἀναγωγῆς, οἱ δὲ 5
 τῷ Νικίᾳ τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπεφαίνοντο· διόπερ
 4 οὐδὲν σαφὲς ἐπικρίναντες ἐφ' ἡσυχίας ἔμενον. τοῖς
 δὲ Συρακοσίοις παραγενομένης συμμαχίας παρὰ τε
 Σικελῶν καὶ Σελινουντίων, ἔτι δὲ Γελῶων, πρὸς
 δὲ τούτοις Ἱμεραίων καὶ Καμαριναίων, οἱ μὲν Συρα- 10
 κόσιοι μᾶλλον ἐθάρρουν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι περιδεεῖς
 ἔγινοντο. τῆς δὲ νόσου μεγάλην ἐπίτασιν λαμβά-
 νουσης πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπέθνησκον, καὶ
 πάντες μετεμέλοντο διὰ τὸ μὴ πάλαι τὸν ἀπόπλουν
 5 πεποιῆσθαι. διὸ καὶ τοῦ πλήθους θορυβοῦντος, 15
 καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐπὶ τὰς ναῦς ὁρμώντων, ὁ
 Νικίας ἠναγκάσθη συγχωρῆσαι περὶ τῆς εἰς οἶκον
 ἀναγωγῆς. ὁμογνωμόνων δὲ ὄντων τῶν στρατηγῶν,
 οἱ στρατιῶται τὰ σκεύη ἐνετίθεντο καὶ τὰς τριήρεις
 πληρῶσαντες ἤρουν τὰς κεραίας· καὶ παρήγγειλαν οἱ 20
 στρατηγοὶ τοῖς πλήθεσιν, ὅταν σημήνη, μηδένα τῶν
 κατὰ τὸ στρατόπεδον ὑστερεῖν, ὡς ἀπολειφθῆσόμε-
 6 νον τὸν βραδύνοντα. μελλόντων δ' αὐτῶν τῇ ὑστε-
 ραίᾳ πλεῖν, ἐξέλιπεν ἡ σελήνη τῆς ἐπιούσης νυκτός.
 διόπερ ὁ Νικίας, καὶ φύσει δεισιδαίμων ὑπάρχων 25
 καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ νόσον εὐλαβῶς δια-
 κείμενος, συνεκάλεσε τοὺς μάντις. τούτων δ' ἀπο-

5 συγκατετίθεντο malim   9 Σικελῶν Eich., Σικελιω-
 τῶν ο   12 ἐγένοντο ο, corr Dind.   24 ἐξέλειπεν PA

φηναμένων ἀναγκαῖον εἶναι τὰς εἰθισμένας τρεῖς
 ἡμέρας ἀναβαλέσθαι τὸν ἔκπλουν, ἡναγκάσθησαν
 καὶ οἱ περὶ τὸν Δημοσθένην συγκαταθέσθαι διὰ
 τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειαν.

5 Οἱ δὲ Συρακόσιοι παρὰ τινων αὐτομόλων πυ-13
 θόμενοι τὴν αἰτίαν τοῦ ὑπερτεθεῖσθαι τὸν ἀπό-
 πλουν, τὰς τε τριήρεις πάσας ἐπλήρωσαν, οὕσας
 ἑβδομήκοντα καὶ τέσσαρας, καὶ τὰς πεζὰς δυνάμεις
 ἔξαγαρόντες προσέβαλον τοῖς πολεμίοις καὶ κατὰ
 10 γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τριήρεις 2
 πληρώσαντες ἔξ πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, τὸ μὲν δεξιὸν
 κέρας παρέδωκαν Εὐρυμέδοντι τῷ στρατηγᾷ, καθ'
 ὃ ἐτάχθη ὁ τῶν Συρακοσίων στρατηγὸς Ἀράθα-
 552 ρος· ἐπὶ δὲ θατέρου μέρους Εὐθύδημος ἐτέτακτο,
 15 καθ' ὃν ἀντετάξατο Σικανὸς τῶν Συρακοσίων ἡγού-
 μενος· τῆς δὲ μέσης τάξεως εἶχε τὴν ἡγεμονίαν
 παρὰ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις Μένανδρος, παρὰ δὲ τοῖς
 Συρακοσίοις Πύθης ὁ Κορίνθιος. ὑπερτεινούσης 3
 δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων φάλαγγος διὰ τὸ πλείοσιν
 20 αὐτοὺς ἀγωνίζεσθαι τριήρεσιν, οὐχ ἥμιστα καθ' ὃ
 πλεονεκτεῖν ἐδόκουν κατὰ τοῦτο ἡλαττώθησαν. ὁ
 γὰρ Εὐρυμέδων ἐπιχειρήσας περιπλεῖν τὸ κέρας τῶν
 ἐναντίων, ὥς ἀπεσπάσθη τῆς τάξεως, ἐπιστρεψάν-
 των ἐπ' αὐτὸν τῶν Συρακοσίων ἀπελήφθη πρὸς
 25 τὸν κόλπον τὸν Δάσκωνα μὲν καλούμενον, ὑπὸ δὲ
 τῶν Συρακοσίων κατεχόμενον. κατακλεισθεὶς δ' εἰς 4

1 τρεῖς] τοῖς ἐννέα Thuc. VII 50, 4   2 ἀναβαλέσθαι A,
 ἀναβάλεσθαι P, ἀναβάλλεσθαι c   7 οὕσας PAFK, οὕσας
 τὸν ἀριθμὸν c   8 ἑβδομήκοντα καὶ τέσσαρας] οὐδ' P (= c.
 14, 4)   13 δ] ὦ P, οὐ M, ὃν fort.   21 ἡλαττώθησαν P
 24 ἀπελείφθη P

στενὸν τόπον καὶ βιασθεῖς εἰς τὴν γῆν ἐκπεσεῖν,
 αὐτὸς μὲν ὑπὸ τινος τρωθεὶς καιρία πληγῇ τὸν βίον
 μετήλλαξεν, ἑπτὰ δὲ ναῦς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ διε-
 5 φθάρησαν. τῆς δὲ ναυμαχίας ἤδη γινομένης ὅλοις
 τοῖς στόλοις, ὥς διεδόθη λόγος τὸν τε στρατηγὸν 5
 ἀνηρῆσθαι καὶ τινὰς ναῦς ἀπολωλέναι, τὸ μὲν πρῶ-
 τον αἱ μάλιστα συνεγγίζουσαι ταῖς διεφθαρμέναις
 ναυσὶν ἐνέκλιναν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Συρακοσίων
 ἐπικειμένων καὶ διὰ τὸ γεγονὸς εὐημέρημα θρα-
 σέως ἀγωνιζομένων, βιασθέντες οἱ Ἀθηναῖοι πάν- 10
 6 τες φυγεῖν ἠναγκάσθησαν. γενομένου δὲ τοῦ δι-
 ωγμοῦ πρὸς τὸ τεναγῶδες μέρος τοῦ λιμένος, οὐκ
 ὀλίγαι τῶν τριήρων ἐν τοῖς βράχεσιν ἐπώκειλαν.
 ὧν συμβαινόντων Σικανὸς ὁ τῶν Συρακοσίων
 στρατηγὸς ταχέως ὀλκάδα κληματίδων καὶ δάδων, 15
 7 ἐτι δὲ πίττης πληρώσας, ἐνέπρησε τὰς ἐν τοῖς βρά-
 χεσι ναῦς κυλινδουμένας. ὧν ἀναφθεῖσων οἱ μὲν
 Ἀθηναῖοι ταχέως τὴν τε φλόγα κατέσβεσαν καὶ ἀπὸ
 τῶν νεῶν ἐρρωμένως ἡμύναντο τοὺς ἐπιφερομένους,
 ἄλλην οὐδεμίαν εὐρίσκοντες σωτηρίαν· τὰ δὲ περὶ 20
 8 αἱ ναῦς ἐξεπεπτώκεισαν. ἀπάντων δὲ καρτερώς
 ὑπομενόντων τὸν κίνδυνον, ἐπὶ μὲν τῆς γῆς ἐτρά-
 πησαν οἱ Συρακόσιοι, κατὰ θάλατταν δὲ προτερή-
 σαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν πόλιν. ἀπώλοντο δὲ 25
 τῶν μὲν Συρακοσίων ὀλίγοι, τῶν δ' Ἀθηναίων
 ἄνδρες μὲν οὐκ ἐλάττους δισχιλίων, τριήρεις δ'
 ὀκτωκαίδεκα.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι νομίζοντες μηκέτι τὸν κίνδυνον εἶναι περὶ τῆς πόλεως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐνεστηκέναι τὸν ἄγωνα περὶ τοῦ λαβεῖν τὸ στρατόπεδον μετὰ τῶν πολεμίων αἰχμάλωτον, ἀπέφραττον
 5 τὸ στόμα τοῦ λιμένος ζεῦγμα κατασκευάζοντες. ἀκάτους τε γὰρ καὶ τριήρεις, ἔτι δὲ στρογγύλας 2 ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν ὀρμίσαντες, καὶ σιδηραῖς ἀλύσεσι διαλαμβάνοντες, ἐπὶ τὰ σκάφη γεφύρας ἐκ σανίδων κατεσκεύασαν καὶ πέρας ἐν ἡμέραις τρισὶ
 10 τοῖς ἔργοις ἐπέθηκαν [συντέλειαν]. οἱ δ' Ἀθηναῖοι 3 θεωροῦντες αὐτοῖς πάντοθεν τὴν σωτηρίαν ἀποκε-
 553 κλεισμένην, ἔκριναν ἀπάσας τὰς τριήρεις πληροῦν καὶ τῶν πεζῶν τοὺς κρατίστους ἐμβιβάσαι, τῷ τε πλήθει τῶν νεῶν καὶ τῇ τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ
 15 τῆς σωτηρίας ἀπονοίᾳ καταπλήξειν τοὺς Συρακοσίους. διόπερ τοὺς ἐπὶ ταῖς ἡγεμονίαις τεταγμέ- 4 νους καὶ τοὺς ἀρίστους ἐξ ὅλου τοῦ στρατεύματος ἐμβιβάσαντες τριήρεις μὲν ἐπλήρωσαν πέντε λειπού-
 20 ρῆς ἔταξαν παρὰ τὸν αἰγιαλόν. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸ μὲν πεζὸν στράτευμα πρὸ τῆς πόλεως ἔστησαν, τριήρεις δὲ συνεπλήρωσαν ἑβδομήκοντα τέσσαρας·
 25 νεανίσκων ἡλικίαν καὶ συναγωνιζόμενοι μετὰ τῶν πατέρων. τὰ δὲ περὶ τὸν λιμένα τείχῃ καὶ πᾶς ὁ 5

δισχιλίων L 4 μετὰ τῶν πολεμίων] τῶν πολεμίων aut
 μετὰ τῶν πλοίων conicio 10 συντέλειαν om. LM 11 αὐ-
 τοῖς PJ 13 τε] τε γὰρ Bek. 15 καταπλήξειν] ἐλπί-
 ζοντες add. Dind. 16 τῆς ἡγεμονίας Wess. 19 ἐπὶ τῆς
 γῆς om. ALM

τῆς πόλεως ὑπερκείμενος τόπος ἔγεμε σωματῶν·
 γυναῖκες τε γὰρ καὶ παρθένοι καὶ οἱ [ἐν] ταῖς ἡλι-
 κίαις τὴν ἐν τῷ πολέμῳ χρεῖαν παρέχεσθαι μὴ
 δυνάμενοι, τοῦ παντὸς πολέμου τὴν κρίσιν λαμβά-
 νοντος, μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεθεώρουν τὴν μά- 5
15 χην. καθ' ὃν δὴ χρόνον Νικίας ὁ τῶν Ἀθηναίων
 στρατηγὸς ἐπιβλέψας τὰς ναῦς καὶ τὸ μέγεθος τοῦ
 κινδύνου λογισάμενος, οὐκ ἐπέμεινεν ἐπὶ τῆς ἐν τῇ
 γῇ τάξεως, ἀλλὰ καταλιπὼν τοὺς πεζοὺς ἐπὶ τινα
 ναῦν ἀνέβη καὶ παρέπλει τὰς τριήρεις τῶν Ἀθη- 10
 ναίων. ἕκαστον δὲ τῶν τριηράρχων ἐξ ὀνόματος
 προσφωνῶν καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνων ἐδεῖτο πάντων,
 εἰ καὶ πρότερον, [ἢ] τὸ νῦν ἀντιλαβέσθαι τῆς μόνης
 καταλελειμμένης ἐλπίδος· ἐν γὰρ ταῖς τῶν ναυμα-
 χεῖν μελλόντων ἀρεταῖς καὶ ἑαυτῶν ἀπάντων καὶ 15
2 τῆς πατρίδος κεῖσθαι τὴν σωτηρίαν. καὶ τοὺς μὲν
 τέκνων ὄντας πατέρας τῶν υἱῶν ὑπομιμνήσκων,
 τοὺς δ' ἐνδόξων γεγονότας πατέρων παρακαλῶν
 τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς μὴ καταισχῦναι, τοὺς δ'
 ὑπὸ τοῦ δήμου τετιμημένους προτρεπόμενος ἀξίους 20
 φανῆναι τῶν στεφάνων, ἅπαντας δ' ἀναμνησθέντας
 τῶν ἐν Σαλαμῖνι τροπαίων ἡξίου μὴ καταρρίψαι
 τῆς πατρίδος τὴν περιβόητον δόξαν, μηδὲ αὐτοὺς
 ἀνδραπόδων τρόπον παραδοῦναι τοῖς Συρακοσίοις.
3 ὁ μὲν οὖν Νικίας τοιούτοις χρησάμενος λόγοις πᾶ- 25
 λιν ἐπὶ τὴν ἰδίαν τάξιν ἐπανῆλθεν· οἱ δ' ἐν ταῖς

2 ἐν del. Hert. 4 λαμβάνοντες ο, corr. Reiske
 13 εἰ καὶ Dind. (cf Thuc. VII 64, 2 et 70, 7), εἶναι ο ἢ
 τὸ ο, ποτε Dind. 17 ὑπεμνήσκει f 21 ἅπαντας PL,
 πάντας c 22 καταρρίψαι P, κατερεῖναι Cobet (c. 22, 5)
 23 μὴδ' ἑαυτοῖς malim

ναυσὶ παιανίδαντες ἔπλεον, καὶ φθάσαντες τοὺς
 πολεμίους διέλκον τὸ ξεύγμα. οἱ δὲ Συρακόσιοι
 ταχέως ἐπαναχθέντες συνειτάττοντο ταῖς τριήρεσι,
 καὶ συμπλεκόμενοι τοῖς ἐναντίοις ἠνάγκασαν αὐτοὺς
 5 ἐπιστρέφειν ἀπὸ τοῦ ξεύγματος καὶ διαμάχεσθαι.
 ποιουμένων δὲ τὰς ἀνακρούσεις τῶν μὲν ἐπὶ τὸν 4
 αἰγιαλόν, τῶν δ' εἰς μέσον τὸν λιμένα, τινῶν δὲ
 πρὸς τὰ τεῖχη, ταχέως ἀπ' ἀλλήλων διεσπάσθησαν
 αἱ τριήρεις ἅπασαι, καὶ χωρισθέντων ἀπὸ τῶν κλεί-
 10 554 θρων πλήρης ἦν ὁ λιμὴν τῶν κατ' ὀλίγους ναυμα-
 χούντων. ἐνθα δὴ παραβόλως ἀμφοτέρων περὶ τῆς 5
 νίκης ἀγωνιζομένων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τῷ τε πλή-
 θει τῶν νεῶν θαρροῦντες καὶ σωτηρίαν ἄλλην οὐχ
 ὀρῶντες θρασέως ἐκινδύνευον καὶ τὸν ἐν τῇ μάχῃ
 15 θάνατον εὐγενῶς ὑπέμενον· οἱ δὲ Συρακόσιοι θεα-
 τὰς τῶν ἀγώνων ἔχοντες γονεῖς καὶ παῖδας ἐφιλο-
 τιμοῦντο πρὸς ἀλλήλους, ἐκάστου βουλομένου δι'
 ἑαυτοῦ τὴν νίκην περιγενέσθαι τῇ πατρίδι. διὸ 16
 καὶ πολλοὶ ταῖς τῶν ἐναντίων προῤῥαῖς ἐπιβάντες,
 20 τῆς οἰκείας νεῶς ὑφ' ἐτέρας τρωθείσης, ἐν μέσοις
 τοῖς πολεμίοις ἀπελαμβάνοντο. ἐνιοὶ δὲ σιδηρᾶς
 χειρὰς ἐπιβάλλοντες ἠνάγκαζον τοὺς ἀντιταττομέ-
 νους ἐπὶ τῶν νεῶν πεζομαχεῖν. πολλάκις δὲ τὰς 2
 ἰδίας ἔχοντες ναῦς συντετριμμένας, εἰς τὰς τῶν
 25 ἐναντίων μεθαλλόμενοι, καὶ τοὺς μὲν ἀποκτείνον-
 τες, τοὺς δ' εἰς τὴν θάλατταν προωθοῦντες, ἐκυ-
 ρίεον τῶν τριήρων. ἀπλῶς δὲ καθ' ὅλον τὸν λι-

7 τὸν λιμένα PaF, τοῦ λιμένος c 14 καὶ τὸν] τὸν
 Wess. 15 ὑπέμενον Dind., ὑπομένοντες o 22 ἀντιτε-
 ταγμένους f 27 *ἀπλῶς] ὅλως o

μένα τῶν τ' ἐμβολῶν ψόφος ἐγίνετο καὶ βοή τῶν
 3 ἀγωνιζομένων ἐναλλάξ ἀπολλυμένων. ὅτε γὰρ ἀπο-
 ληφθείη ναὺς ὑπὸ πλειόνων τριήρων, πανταχόθεν
 τυπτομένη τοῖς χαλκώμασι, τοῦ φεύματος εἰσπίπτον-
 τος αὐτάνδρος ὑπὸ τῆς θαλάττης κατεπίνετο. ἔνιοι 5
 δὲ καταδυομένων τῶν νεῶν ἀποκολυμβῶντες τοῖς
 τε τόξοις κατετιτρώσκοντο καὶ τοῖς δόρασι τυπτό-
 4 μενοι διεφθείροντο. οἱ δὲ κυβερνήται θεωροῦντες
 τεταραγμένην τὴν μάχην, καὶ πάντα τόπον ὄντα
 πλήρη θορύβου, καὶ πολλάκις ἐπὶ μίαν ναὺν πλείους 10
 ἐπιφερομένας, οὐδ' ὅτι σημαίνουσιν εἶχον, μὴ τῶν
 αὐτῶν πρὸς ἅπαντα συμφερόντων, οὔτε πρὸς τοὺς
 κελεύοντας τοὺς ἑτέρους ἐνεδέχετο βλέπειν διὰ τὸ
 5 πληθὺς τῶν βελῶν. ἀπλῶς δὲ τῶν παραγγελλομέ-
 νων οὐδεὶς οὐδὲν ἤκουε, τῶν σκαφῶν θραυομένων 15
 καὶ παρασυρομένων τῶν ταρσῶν, ἅμα δὲ καὶ τῇ
 κραυγῇ τῶν ναυμαχούντων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς
 6 συμφιλοτιμουμένων. τοῦ γὰρ αἰγιαλοῦ παντὸς τὸ
 μὲν ὑπὸ τῶν πεζῶν τῶν Ἀθηναίων κατείχετο, τὸ
 δ' ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, ὥστ' ἐνίοτε τοὺς παρὰ 20
 τὴν γῆν ναυμαχοῦντας συμμάχους ἔχειν τοὺς ἐπὶ
 7 τῆς χέρσου στρατοπεδεύοντας. οἱ δ' ἐπὶ τῶν τει-
 χῶν ὅτε μὲν ἰδοιεν τοὺς ἰδίους εὐήμεροῦντας, ἐπαιά-
 νιζον, ὅτε δ' ἐλαττουμένους, ἔστενον καὶ μετὰ
 δακρύων τοῖς θεοῖς προσηύχοντο. ἐνίοτε γὰρ, εἰ 25
 τύχοι, τῶν Συρακοσίων τριήρων παρὰ τὰ τεῖχη

2 ἀπολειφθείη PAL   7 τε om. P   12 ἅπαντα AH,
 ἅπαντας c   13 ἑτέρους] ἐρέτας malim   16 τῇ
 κραυγῇ Wess, τῆς κραυγῆς o   19 πεζῶν τῶν] πεζῶν P
 26 τύχη f

διαφθείρεσθαι τινας συνέβαινε, καὶ τοὺς ἰδίους ἐν
ὀφθαλμοῖς τῶν συγγενῶν ἀναιρεῖσθαι, καὶ θεωρεῖν
γονεῖς μὲν τέκνων ἀπώλειαν, ἀδελφὰς δὲ καὶ γυ-
ναῖκας ἀνδρῶν καὶ ἀδελφῶν οἰκτρὰν καταστροφὴν.
⁵ ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον πολλῶν ἀπολλυμένων ἡ μάχη ¹⁷
τέλος οὐκ ἐλάμβανεν· οὐδὲ γὰρ οἱ θλιβόμενοι πρὸς
τὴν γῆν φεύγειν ἐτόλμων. οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι
τοὺς ἀφισταμένους τῆς μάχης καὶ τῇ γῇ προσπλέον-
τας ἡρώτων, εἰ διὰ τῆς γῆς εἰς Ἀθήνας πλεῦσαι
¹⁰ νομίζουσιν, οἱ δὲ πεζοὶ τῶν Συρακοσίων τοὺς προσ-
⁵⁵⁵ πλέοντας ἀνέκρινον, διὰ τί βουλομένων αὐτῶν εἰς
τὰς τριήρεις ἐμβαίνειν κωλύσαντες αὐτοὺς μάχε-
σθαι νῦν προδιδόασι τὴν πατρίδα, καὶ εἰ διὰ τοῦτο
ἔφραξαν τὸ στόμα τοῦ λιμένος, ὅπως κωλύσαντες
¹⁵ τοὺς πολεμίους αὐτοὶ φεύγωσιν ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν,
καὶ τοῦ τελευτᾶν ὀφειλομένου πᾶσιν ἀνθρώποις
ποῖον ζητοῦσι καλλίω θάνατον ἢ τὸν ὑπὲρ τῆς
πατρίδος, ἣν ἔχοντες μάρτυρα τῶν ἀγώνων αἰσχυρῶς
ἐγκαταλείπουσιν. τοιαῦτα δὲ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς στρα- ²
²⁰ τιωτῶν ὀνειδιζόντων τοῖς προσπλέουσιν, οἱ πρὸς
τοὺς αἰγιαλοὺς ἀποφεύγοντες πάλιν ἀνέστρεφον,
καίπερ συντετριμμένους ἔχοντες τὰς ναῦς καὶ ὑπὸ
τῶν τραυμάτων καταβαροῦμενοι. τῶν δὲ παρὰ τὴν ³
πόλιν κινδυνεύοντων Ἀθηναίων ἐκβιασθέντων καὶ
²⁵ πρὸς φυγὴν ὀρμησάντων, οἱ προσεχεῖς αἰεὶ τῶν Ἀθη-
ναίων ἐνέκλινον, καὶ κατ' ὀλίγον ἅπαντες ἐτράπη-
σαν. οἱ μὲν οὖν Συρακόσιοι μετὰ πολλῆς κραυγῆς ⁴

13 προδιδούσι P τοῦτ' ἀπέφραξαν fort 15 φεύ-
γουσιν PF 18 ἀγώνων] ων P 24 Ἀθηναίων om f
25 τῶν Ἀθηναίων del. Wess. et Eich.

κατεδίωκον τὰς ναῦς ἐπὶ τὴν γῆν· τῶν δὲ Ἀθη-
ναίων ὅσοι μὴ μετέωροι διεφθάρησαν, ἐπεὶ πρὸς
τὰ βράχῃ προσηνέχθησαν, ἐκπηδῶντες ἐκ τῶν νεῶν
5 εἰς τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἔφευγον. ὁ δὲ λιμὴν
πλήρης ἦν ὀπλῶν τε καὶ ναυαγίων, ὥς ἂν Ἀττικῶν 5
μὲν νεῶν ἀπολομένων ἐξήκοντα, παρὰ δὲ τῶν Συ-
ρακοσίων ὀκτὼ μὲν τελέως διεφθαρμένων, ἐκαί-
δεκα δὲ συντετριμμένων. οἱ δὲ Συρακόσιοι τῶν τε
τριήρων ὅσας δυνατὸν ἦν εἴλκον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
τοὺς τετελευτηκότας πολίτας τε καὶ συμμάχους 10
ἀνελόμενοι δημοσίας ταφῆς ἡξίωσαν.

- 18 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι συνδραμόντες ἐπὶ τὰς τῶν ἡγε-
μόνων σκηνὰς ἐδέοντο τῶν στρατηγῶν μὴ τῶν νεῶν,
ἀλλὰ τῆς ἑαυτῶν φροντίζειν σωτηρίας. Δημοσθέ-
νης μὲν οὖν ἔφη δεῖν, λελυμένου τοῦ ζεύγματος, 15
κατὰ τάχος πληροῦν τὰς τριήρεις, καὶ ἀπροσδοκή-
τως ἐπιθεμένους ἐπηγγέλλετο ῥαδίως κρατῆσειν τῆς
2 ἐπιβολῆς· Νικίας δὲ συνεβούλευε καταλιπόντας τὰς
ναῦς διὰ τῆς μεσογείου [χώρας] πρὸς τὰς συμ-
μαχίδας πόλεις ἀναχωρεῖν. ᾧ πάντες ὁμογνώμονες 20
γενόμενοι τῶν νεῶν τινὰς ἐνέπηρσαν καὶ τὰ πρὸς
3 τὴν ἀπαλλαγὴν παρεσκευάζοντο. φανεροῦ δ' ὄντος
ὅτι τῆς νυκτὸς ἀναξεύξουσιν, Ἐρμοκράτης συνεβού-
λευε τοῖς Συρακοσίοις ἐξάγειν τῆς νυκτὸς ἅπαν τὸ
στρατόπεδον καὶ τὰς ὁδοὺς ἀπάσας προκαταλαβέ- 25
4 σθαι. οὐ πειθομένων δὲ τῶν στρατηγῶν διὰ τὸ

1 ἐδίωκον f   3 νεῶν] ἀπολομένων add. ο (ex v 6),
del. Dind.   4 ἔφευγον PFJ   7 ἐκαίδεκα PAF   13 στρα-
τηγῶν Dind., στρατιωτῶν ο   15 δεῖν om A   17 ἐπι-
θεμένοις PFK   19 χώρας deleti

πολλοὺς μὲν τραυματίας εἶναι τῶν στρατιωτῶν,
 πάντας δ' ὑπὸ τῆς μάχης κατακόπους ὑπάρχειν τοῖς
 σώμασιν, ἀπέστειλέ τινας τῶν ἱππέων ἐπὶ τὴν
 παρεμβολὴν τῶν Ἀθηναίων τοὺς ἐροῦντας, ὅτι
 5 προαπεστάλκασιν οἱ Συρακόσιοι τοὺς τὰς ὁδοὺς καὶ
 τοὺς ἐπικαιροτάτους τόπους προκαταληψομένους.
 ποιησάντων δὲ τῶν ἱππέων τὸ προσταχθὲν ἤδη 5
 νυκτὸς οὔσης, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι νομίσαντες τῶν
 Λεοντίνων τινὰς εἶναι τοὺς δι' εὐνοίαν ἀπηγγελ-
 10 κώτας, διατηράχθησαν οὐ μικρῶς καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν
 ὑπερέθεντο· ὥπερ εἰ μὴ παρεκρούσθησαν, ἀσφαλῶς
 ἂν ἐχωρίσθησαν. οἱ μὲν οὖν Συρακόσιοι τῆς ἡμέ- 6
 ρας ὑποφωσκούσης ἀπέστειλαν τοὺς προκαταληψο-
 μένους τὰ στενόπορα τῶν ὁδῶν· οἱ δὲ τῶν Ἀθη-
 5 ναίων στρατηγοὶ διελόμενοι τοὺς στρατιώτας εἰς
 δύο μέρη, καὶ τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ τοὺς ἀρρώ-
 στοὺς εἰς μέσον λαβόντες, τοὺς δὲ δυναμένους μά-
 χεσθαι προηγείσθαι καὶ οὐραγεῖν τάξαντες, προήε-
 σαν ἐπὶ Κατάνης, ὧν μὲν Δημοσθένους, ὧν δὲ
 10 Νικίου καθηγούμενων. οἱ δὲ Συρακόσιοι πεντή-19
 κοντα μὲν τὰς καταλειφθεῖσας ναὺς ἀναψάμενοι
 κατήγαγον εἰς τὴν πόλιν, ἐκβιβάσαντες δ' ἐκ τῶν
 τριήρων ἅπαντας καὶ καθοπλίσαντες, μετὰ πάσης
 τῆς δυνάμεως ἠκολούθουν τοῖς Ἀθηναίοις, ἕξαπτό-
 25 μενοι καὶ βαδίζειν εἰς τοῦμαπροσθεν διακωλύοντες.
 ἐπὶ τρεῖς δ' ἡμέρας ἐπακολουθοῦντες καὶ παντα- 2
 χόθεν περιλαμβάνοντες ἀπείργον εὐθυπορεῖν πρὸς

5 προαπεστάλκεισαν P f   10 ἐταράχθησαν o - PAL
 11 ὥπερ o, corr. Wess   13 ἐπιφωσκούσης PL (c 111, 2)
 προκαταληψομένους] ποιησάντων δὲ v 7; — παρεκρούσθησαν
 v. 11; repetit P   19 Κατάνην f   21 καταλήφθεῖσας v   27 προ-

τὴν σύμμαχον Κατάνην, παλινοδίαν δὲ καταναγκά-
σαντες ποιήσασθαι διὰ τοῦ Ἐλωρίου πεδίου, πρὸς
τῷ Ἀσινάρῳ ποταμῷ περικυκλώσαντες ἀπέκτειναν
μὲν μυρίους ὀκτακισχιλίους, ἐζώγησαν δὲ ἑπτακισχι- 5
λίους, ἐν οἷς καὶ τοὺς στρατηγούς Δημοσθένην καὶ
Νικίαν· οἱ δὲ λοιποὶ διηρπάσθησαν ὑπὸ τῶν στρα-
3 τιωτῶν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι πάντοθεν ἀποκλειομένης
τῆς σωτηρίας ἠναγκάσθησαν τὰ ὅπλα καὶ ἑαυτοὺς
παραδοῦναι τοῖς πολεμίοις. τούτων δὲ πραχθέντων
οἱ Συρακόσιοι στήσαντες δύο τρόπαια, καὶ τὰ τῶν 10
στρατηγῶν ὅπλα πρὸς ἑκάτερον προσηλώσαντες,
ἀνέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν.

4 Τότε μὲν οὖν τοῖς θεοῖς ἔθυσαν πανδημεῖ, τῇ
δ' ὑστεραίᾳ συναχθείσης ἐκκλησίας ἐβουλευόντο,
πῶς χρήσονται τοῖς αἰχμαλώτοις. Διοκλῆς δέ τις, 15
τῶν δημαγωγῶν ἐνδοξότατος ὢν, ἀπεφήνατο γνώ-
μην ὥς δέοι τοὺς μὲν στρατηγούς τῶν Ἀθηναίων
μετ' αἰκίας ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλλους αἰχμαλώτους
ἐν μὲν τῷ παρόντι τεθῆναι πάντας εἰς τὰς λατο-
μίας, μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν συμμαχήσαντας τοῖς 20
Ἀθηναίοις λαφυροπωλῆσαι, τοὺς δ' Ἀθηναίους ἐρ-
γάζομένους ἐν τῷ δεσποτικῷ λαμβάνειν ἀλφίτων
5 δύο κοτύλας. ἀναγνώσθέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος
Ἑρμοκράτης παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐνεχείρει
λέγειν, ὥς κάλλιον ἔστι τοῦ νικᾶν τὸ τὴν νίκην 25
6 ἐνεργεῖν ἀνθρωπίνως. θορυβούντος δὲ τοῦ δήμου
καὶ τὴν δημηγορίαν οὐχ ὑπομένοντος, Νικόλαός τις,

λαμβάνοντες ο, corr. Madvig ἀπείργον — 3 περικυκλώ-
σαντες om. AL 2 Ἐλωρίου v 4 ὀκτακισχιλίους, ἐζώγη-
σαν δὲ om PF; cf. praef. 19 τεθῆναι] καταθῆναι Cobet
23 κοτύλας Thuc. VII 87, 2, χοίνας ο

ἔστερημένος ἐν τῷ πολέμῳ δυεῖν υἱῶν, ἀνέβαινε
ἐπὶ τὸ βῆμα κατεχόμενος ὑπὸ τῶν οἰκετῶν διὰ τὸ
γῆρας· ὃν ὥς εἶδεν ὁ δῆμος, ἔληξε τοῦ θοοῦβου,
557 νομίζων κατηγορήσειν τῶν αἰχμαλώτων. γενομένης
5 οὖν σιωπῆς ὁ πρεσβύτερος ἐντεῦθεν ἤρξατο τῶν
λόγων.

Τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἀτυχημάτων, ἄνδρες 20
Συρακόσιοι, μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐγὼ μετέσχηκα·
δυεῖν γὰρ υἱῶν γενόμενος πατήρ ἐξέπεμψα μὲν
10 αὐτοὺς εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδυνον, ὑπε-
δεξάμην δ' ἀντ' αὐτῶν ἀγγελίαν, ἣ τὸν ἐκείνων
θάνατον ἐμήνυεν. διὸ καὶ καθ' ἡμέραν ἐπιζητῶν τὴν 2
συμβίωσιν, καὶ τὴν τελευτὴν ἀναλογιζόμενος, ἐκεί-
νους μὲν μακαρίζω, τὸν ἑμαυτοῦ δὲ βίον ἐλεῶ, πάν-
15 των ἡγούμενος εἶναι δυστυχεστάτος. ἐκείνοι μὲν 3
γὰρ τὸν ὀφειλόμενον τῇ φύσει θάνατον εἰς πατρί-
δος σωτηρίαν ἀναλώσαντες ἀθάνατον ἑαυτῶν δόξαν
καταλελοίπασιν, ἐγὼ δ' ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας
ἐρημος ὢν τῶν θεραπευσόντων τὸ γῆρας διπλοῦν
20 ἔχω τὸ πένθος, τὴν συγγένειαν ἅμα καὶ ἀρετὴν
ἐπιζητῶν· ὅσῳ γὰρ εὐγενέστερον ἐτελεύτησαν, το- 4
σοῦτω ποθεινοτέραν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν μνήμην κατα-
λελοίπασιν. εἰκότως οὖν μισῶ τοὺς Ἀθηναίους,
δι' ἐκείνους οὐχ ὑπὸ τῶν τέκνων, ἀλλ' ὑπὸ οἰκε-
25 τῶν, ὥς ὁράτε, χειραγωγούμενος. εἰ μὲν οὖν 5
ἑώρων, ὧ ἄνδρες Συρακόσιοι, τὴν παροῦσαν ἐνε-
στηκέναι βουλήν ὑπὲρ Ἀθηναίων, εἰκότως ἂν καὶ
διὰ τὰς κοινὰς τῆς πατρίδος συμφορὰς καὶ διὰ τὰς

5 πρεσβύτης Cobet 11 ἀντ' add. Reiske 21 το-
σοῦτο PA 22 αὐτῶν O - PA 24 οἰκετῶν PF, τῶν οἰκετῶν C

ἰδίας ἀτυχίας πικρῶς ἂν αὐτοῖς προσηνέχθην· ἐπεὶ
 δ' ἅμα τῷ πρὸς τοὺς ἡτυχηκότας ἐλέω κρίνεται τό
 τε κοινῇ συμφέρον καὶ ἡ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους
 ὑπὲρ τοῦ δήμου τῶν Συρακοσίων ἐξενεχθησομένη
 δόξα, ἀκέραιον ποιήσομαι τὴν τοῦ συμφέροντος 5
 21 συμβουλίαν. ὁ μὲν οὖν δῆμος τῶν Ἀθηναίων τῆς
 ἰδίας ἀνοίας ἀξίαν κεκόμισται τιμωρίαν, πρῶτον
 μὲν παρὰ θεῶν, μετὰ δὲ ταῦτα παρ' ἡμῶν τῶν
 2 ἀδικηθέντων. ἀγαθὸν γὰρ ἔστι τὸ θεῖον τοὺς ἀδί-
 κου πολέμου καταρχομένους καὶ τὴν αὐτῶν ὑπερ- 10
 οχὴν οὐκ ἐνεγκόντας ἀνθρωπίνως ἀνελπίστοις περι-
 3 βαλεῖν συμφοραῖς. τίς γὰρ ἂν ἥλπισεν Ἀθηναίους,
 μύρια μὲν εἰληφότας ἐκ Διήλου τάλαντα, τριήρεις
 δὲ διακοσίας εἰς Σικελίαν ἀπεσταλκότας καὶ τοὺς
 ἀγωνισομένους ἄνδρας πλείους τῶν τετρακισμυ- 15
 ρίων, οὕτως μεγάλας συμφοραῖς περιπεσεῖσθαι; ἀπὸ
 γὰρ τῆς τηλικαύτης παρασκευῆς οὔτε ναῦς οὔτ'
 ἀνὴρ οὐθεὶς ἐπανῆλθεν, ὥστε μηδὲ τὸν ἀγγελοῦντα
 4 αὐτοῖς τὴν συμφορὰν περιλειφθῆναι. εἰδότες οὖν,
 ἄνδρες Συρακοσίοι, τοὺς ὑπερηφανοῦντας [καὶ] παρὰ 20
 θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις μισουμένους, προσκν-
 νοῦντες τὴν τύχην μηθὲν ὑπὲρ ἀνθρώπου πράξετε. 558
 τί γὰρ σεμνὸν φονεῦσαι τὸν ὑποπεπτωκότα; τί δ'
 ἐνδοξον τιμωρίᾳ περιβαλεῖν; ὁ γὰρ ἀμετάθετον
 ἔχων τὴν περὶ τῶν ἀτυχημάτων ὠμότητα συναδικεῖ 25
 5 τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἀσθένειαν. οὐθεὶς γὰρ ἔστιν
 οὕτω φρόνιμος, ὥστε μείζον ἰσχύσαι τῆς τύχης, ἢ
 φύσει ταῖς ἀνθρωπίναις ἡδομένη συμφοραῖς ὀξείας

10 αὐτῶν Steph., αὐτὴν ο 13 μυρία P 15 ἀγω-
 νισαμένους aJ 20 καὶ om. PA 25 ἡτυχηκότων fort.

τῆς εὐδαιμονίας ποιεῖ τὰς μεταβολάς. ἐροῦσί τινες ἴσως, ἡδίκησαν, καὶ τῆς κατ' αὐτῶν τιμωρίας ἔχομεν τὴν ἐξουσίαν. οὐκοῦν παρὰ μὲν τοῦ δήμου 6 πολλαπλασίαν εἰλήφατε τιμωρίαν, παρὰ δὲ τῶν αἰχ-
 5 μαλώτων ἱκανὴν ἔχετε κόλασιν; παρέδωκαν γὰρ ἑαυτοὺς μετὰ τῶν ὀπλῶν πιστεύσαντες τῇ τῶν κρα-
 τούντων εὐγνωμοσύνῃ· διόπερ οὐκ ἄξιον αὐτοὺς τῆς ἡμετέρας ψευσθῆναι φιλανθρωπίας. οἱ μὲν 7 οὖν ἀμετάθετον τὴν ἔχθραν φυλάττοντες μαχόμενοι
 10 τετελευτήκασιν, οἱ δ' ἑαυτοὺς ἡμῖν ἐργχειρίζαντες ἀντὶ πολεμίων γεγόνασιν ἰκέται. οἱ γὰρ ἐν ταῖς μάχαις τοῖς ἐναντίοις τὰ σώματα ἐργχειρίζοντες, ἐπ' ἐλπίδι σωτηρίας τοῦτο πράττουσιν· εἰ δὲ πιστεύ-
 15 σαντες τιμωρίας τεύξονται τηλικαύτης, οἱ μὲν παθόντες ἀναδέχονται τὴν συμφορὰν, οἱ δὲ πρά-
 ξαντες ἀγνώμονες ἂν κληθεῖεν. δεῖ δὲ τοὺς τῆς 8 ἡγεμονίας ἀντιποιοιμένους, ὧς ἄνδρες Συρακόσιοι, μὴ οὕτως τοῖς ὀπλοῖς ἑαυτοὺς ἰσχυροὺς κατασκευ-
 ἀζειν, ὥς τοῖς τρόποις ἐπικεικῆς παρέχεσθαι. οἱ 22
 20 γὰρ ὑποτεταγμένοι τοὺς μὲν φόβῳ κατισχύοντας καιροτηρήσαντες ἀμύνονται διὰ τὸ μῖσος, τοὺς δὲ φιλανθρωπῶς ἀφηγουμένους βεβαίως ἀγαπῶντες ἀεὶ συναύξουσιν τὴν ἡγεμονίαν. τί καθεῖλε τὴν Μήδων ἀρχήν; ἢ πρὸς τοὺς ταπεινότερους ὠμότης. ἀπο- 2
 25 στάντων γὰρ Περσῶν καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἔθνων συνεπέθετο. πῶς γὰρ Κῦρος ἐξ ἰδιώτου τῆς Ἀσίας ὅλης ἐβασίλευσε; τῇ πρὸς τοὺς κρατηθέντας εὐγνω-

1 ποιεῖ PL, ποιεῖται c (XIV 76. 1) 6 μετὰ τῶν]
 μετὰ PA 10 * δ' ἑαυτοὺς] δὲ αὐτοὺς PJL, δὲ αὐτοὺς c
 ὑμῖν A 12 ἐπ' om. A 26 γὰρ] δὲ fort.

μοσύνη. Κροῖσον γὰρ τὸν βασιλέα λαβὼν αἰχμάλωτον οὐχ ὅπως ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ προσενηργέτησεν· παραπλησίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσί τε καὶ
 3 δῆμοις προσηνέχθη. τοιγαροῦν διαδοθείσης εἰς πάντα τόπον τῆς ἡμερότητας ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἀλλήλους φθάνοντες εἰς τὴν τοῦ βασιλέως
 4 συμμαχίαν παρεγίνοντο. τί λέγω τὰ μακρὰν καὶ τόποις καὶ χρόνοις ἀφεστηκότα; κατὰ γὰρ τὴν ἡμετέραν πόλιν οὐ πάλαι Γέλων ἐξ ιδιώτου τῆς Σικελίας ὅλης ἡγεμὼν ἐγένετο, τῶν πόλεων ἐκουσίως
 10 εἰς τὴν ἔξουσίαν ἐκείνου παραγενομένων· προσ-559 ἐκαλεῖτο γὰρ ἡ τάνδρὸς ἐπιείκεια πάντας ἀνθρώπους, τὴν εἰς τοὺς ἡτυχηκότας συγγνώμην· προσ-
 5 λαβοῦσα. ἀπ' ἐκείνων οὖν τῶν χρόνων τῆς κατὰ Σικελίαν ἡγεμονίας ἀντιποιοιμένης τῆς πόλεως, μὴ
 13 καταρρίψωμεν τὸν ὑπὲρ τῶν προγόνων ἔπαινον, μηδ' ἑαυτοὺς θηριώδεις καὶ ἀπαραιτήτους πρὸς ἀνθρωπίνην ἀτυχίαν παράσχωμεν. οὐ γὰρ προσήκει δοῦναι τῷ φθόνῳ καθ' ἡμῶν ἀφορμὴν εἰπεῖν, ὥς ἀναξίως εὐτυχοῦμεν· καλὸν γὰρ καὶ τὸ τῆς τύχης
 20 ἀντιπραττούσης ἔχειν τοὺς συναλγέσοντας καὶ πάλιν ἐν τοῖς κατορθώμασι τοὺς ἡδομένους. τὰ μὲν οὖν ἐν τοῖς ὅπλοις πλεονεκτήματα τύχῃ καὶ καιρῷ
 6 κρίνεται πολλάκις, ἢ δ' ἐν ταῖς εὐπραξίαις ἡμερότης ἰδιὸν ἐστὶ σημεῖον τῆς τῶν εὐτυχούντων ἀρε-
 25 τῆς. διὸ μὴ φθονήσητε τῇ πατρίδι περιβόητον γε-

1 γὰρ PFJ, γοῦν c
 προσβαλοῦσα ο, corr. Wess.
 ρείψωμεν Cobet (c. 15, 2)
 συνησθησόμενους Schenkl

13 γνώμην ο, corr. Reiske
 16 καταρρίψωμεν PF, κατε-
 22 συνηδομένους Valckenar.,

νέσθαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι τοὺς Ἀθηναίους
 ἐνίκησεν οὐ μόνον τοῖς ὅπλοις, ἀλλὰ καὶ τῇ φιλαν-
 θρωπίᾳ. φανήσονται γὰρ οἱ τῶν ἄλλων ὑπερέχειν 7
 ἡμᾶρ ὁτι σμεννόμενοι τῇ παρ' ἡμῶν εὐγνωμοσύνη
 5 πολυωρούμενοι, καὶ οἱ πρῶτοι βωμὸν ἐλέου καθι-
 δρυσάμενοι τοῦτον ἐν τῇ πόλει τῶν Συρακοσίων
 εὐρήσουσιν. ἐξ ὧν πᾶσιν ἔσται φανερόν, ὥς ἐκεῖ- 8
 νοι μὲν δικαίως ἐσφάλησαν, ἡμεῖς δ' ἀξίως ἡττυ-
 χήσαμεν, εἴπερ οἱ μὲν τοιούτους ἀδικεῖν ἐπεχείρη-
 10 σαν οἱ καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς εὐγνωμόνησαν, ἡμεῖς
 δὲ τοιούτους ἐνίκησαμεν οἱ καὶ τοῖς πολεμιοτάτοις
 μερίζουσι τὸν ἔλεον ἐτόλμησαν ἐπιβουλεῦσαι· ὥστε
 μὴ μόνον ὑπὸ τῶν ἄλλων κατηγορίας τυγχάνειν
 τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἐαυτῶν καταγι-
 15 νώσκειν, εἰ τοιούτους ἄνδρας ἀδικεῖν ἐνεχείρησαν
 καλόν, ὃ ἄνδρες Συρακοσίοι, κατάρξασθαι φιλίας, 23
 καὶ τῷ τῶν ἡτυχηκότων ἐλέῳ σπείδασθαι τὴν δια-
 φοράν. δεῖ γὰρ τὴν μὲν πρὸς τοὺς φίλους εὖνοιαν
 ἀθάνατον φυλάττειν, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἐναντίους
 20 ἐχθραν θνητήν· οὕτω γὰρ συμβήσεται τοὺς μὲν
 συμμάχους γίνεσθαι πλείους, τοὺς δὲ πολεμίους
 ἐλάττους. τὴν δὲ διαφορὰν αἰώνιον διαφυλάττον- 2
 τας παραδιδόναι παισὶ παιδων οὗτ' εὐγνωμον οὕτε
 ἀσφαλές· ἐνίοτε γὰρ οἱ δοκοῦντες ὑπερέχειν ἐν ῥοπῇ
 25 καιροῦ τῶν πρότερον ὑποπεπτωκότων ἀσθενέστεροι
 γίνονται. μαρτυρεῖ δ' ὁ νῦν γενόμενος πόλεμος· 3
 οἱ γὰρ ἐπὶ πολιορκίᾳ παραγενόμενοι καὶ διὰ τὴν
 560 ὑπεροχὴν ἀποτειχίσαντες τὴν πόλιν ἐκ μεταβολῆς

3 οἱ add. Rhod.

4 ὑμῶν A

7 εὐρήσωσιν Pf

14 καὶ αὐτοὺς ἀλλὰ PA

23 οὔτε PA, οὐτ' c

αἰχμάλωτοι γεγόνασιν, ὥς ὁρᾶτε. καλὸν οὖν ἐν
 ταῖς τῶν ἄλλων ἀτυχίαις ἡμέρους φανέντας ἔτοιμον
 ἔχειν τὸν παρὰ πάντων ἔλεον, ἐάν τι συμβαίνει τῶν
 ἀνθρωπίνων. πολλὰ γὰρ ὁ βίος ἔχει παρὰδοξα,
 στάσεις πολιτικάς, ληστείας, πολέμους, ἐν οἷς οὐ
 ῥάδιον διαφεύγειν τὸν κίνδυνον ἀνθρώπου ὄντα.
 4 διόπερ εἰ τὸν πρὸς τοὺς ὑποπεπτωκότας ἔλεον ἀπο-
 κόψομεν, πικρὸν καθ' ἑαυτῶν νόμον θήσομεν εἰς
 ἅπαντα τὸν αἰῶνα. οὐ γὰρ δυνατόν τοὺς ἄλλοις
 ἀνημέρως χρησαμένους αὐτοὺς παρ' ἑτέρων τυχεῖν 10
 ποτε φιλανθρωπίας, ἀλλὰ πράξαντας δεινὰ παθεῖν
 εὐγνώμονα, καὶ παρὰ τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἔθισμούς
 τοσοῦτους ἀνδρας φονεύσαντας ἐν ταῖς τοῦ βίου
 μεταβολαῖς ἐπιβοᾶσθαι τὰ κοινὰ πάντων νόμιμα.
 5 τίς γὰρ Ἑλλήνων τοὺς παραδόντας ἑαυτοὺς καὶ τῇ 15
 τῶν κρατούντων εὐγνωμοσύνη πιστεύσαντας ἀπα-
 ραιτήτου τιμωρίας ἠξίωκεν, ἢ τίς ἦττον τοῦ μὲν
 ὤμοῦ τὸν ἔλεον, τῆς δὲ προπετείας τὴν εὐλάβειαν
 24 ἔσχηκεν; πάντες δὲ ἀνατείνονται μὲν πρὸς τοὺς
 ἀντιταττομένους, εἰκονσι δὲ τοῖς ὑποπεπτωκόσιν, 20
 ὧν μὲν τὴν τόλμαν καταπονοῦντες, ὧν δὲ τὴν ἀτυ-
 χίαν οἰκτεῖροντες. θραύεται γὰρ ἡμῶν ὁ θυμὸς,
 ὅταν ὁ πρότερον ἐχθρὸς ὧν ἐκ μεταβολῆς ἱκέτης
 γενόμενος ὑπομένῃ παθεῖν ὅ,τι ἂν δοκῇ τοῖς κρα-
 2 τοῦσιν. ἀλίσκονται δ', οἶμαι, τῶν ἡμέρων ἀνδρῶν 25

3 συμβαίη ν 9 τοὺς PA, τοῖς c ἄλλους P
 11 ἀλλὰ ο, ἄλλους τε Wess., οὐδὲ Rhod., καὶ Dind.; fort. πάλιν vel πολλά τε vel πράξαντας δὲ δεινὰ 13 φονεύσαντες
 PAK 17 ἠξίωσεν ο, corr. Hert. τίς] τῆς P ἦττονα
 Dind. τοῦ] τὸ P 23 πρότερος P 24 ὑπομένει P,
 ὑπομένει AFJL 25 ἡμετέρων PK, ὁμοεθνῶν Wurm

αἱ ψυχὰὶ μάλιστα πῶς ἔλεφ' διὰ τὴν κοινὴν τῆς
 φύσεως ὁμοπάθειαν. Ἀθηναῖοι γὰρ κατὰ τὸν Πε-
 λοποννησιακὸν πόλεμον εἰς τὴν Σφακτηρίαν νῆσον
 πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων κατακλείσαντες καὶ
 5 λαβόντες αἰχμαλώτους ἀπελύτρωσαν τοῖς Σπαρτιά-
 ταις. πάλιν Λακεδαιμόνιοι πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων 3
 καὶ τῶν συμμάχων αἰχμαλωτισάμενοι παραπλησίως
 ἐχρήσαντο. καὶ καλῶς ἀμφοτέρω ταῦτ' ἐπραξαν.
 δεῖ γὰρ τοῖς Ἑλλήσι τὴν ἐχθρὰν εἶναι μέχρ' ἵς
 10 νίκης, καὶ κολάζειν μέχρ' ἵς κρατῆσαι τῶν ἐναν-
 τίων. ὁ δὲ περαιτέρω τὸν ὑποπεσόντα καὶ πρὸς 4
 τὴν τοῦ κρατοῦντος εὐγνωμοσύνην προσφεύγοντα
 τιμωρούμενος οὐκέτι τὸν ἐχθρὸν κολάζει, πολὺ δὲ
 μᾶλλον ἀδικεῖ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν. εἴποι 5
 15 γὰρ ἂν τις πρὸς τὴν τοῦ τοιοῦτου σκληρότητα τὰς
 τῶν πάλαι σοφῶν ἀποφάσεις, ἄνθρωπε, μὴ μέγα
 φρόνει, γινῶθι σαυτὸν, ἰδὲ τὴν τύχην ἀπάντων
 οὔσαν κυρίαν. τίνας γὰρ χάριν οἱ πρόγονοι πάν-
 των τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς κατὰ πόλεμον νίκαις
 20 κατέδειξαν οὐ διὰ λίθων, διὰ δὲ τῶν τυχόντων
 561 ξύλων ἰστάναι τὰ τρόπαια; ἄρ' οὐχ ὅπως ὀλίγον 6
 χρόνον διαμένοντα ταχέως ἀφανίζεται τὰ τῆς ἐχθρᾶς
 ὑπομνήματα; καθόλου δ' εἰ μὲν αἰώνιον ἵστασθαι
 τὴν διαφορὰν βούλεσθε, μάθετε τὴν ἀνθρωπίνην
 25 ἀσθένειαν ὑπερφρονοῦντες· εἰς γὰρ καιρὸς καὶ
 βραχεῖα ῥοπή τύχης ταπεινοῖ πολλὰκις τοὺς ὑπερη-

2 ὁμοιοπάθειαν v 5 λαβόντες] τοὺς add PA 6 πολ-
 λούς] τοὺς πολλούς A 11 πρὸς om. A 14 εἴποι Hert.,
 εἶπεν P, εἶπε v 15 τοῦ τοιοῦτου PA, τούτου c 17 ἰδὲ]
 εἰ δὲ P' F, ἰδε c 18 γὰρ om. F, del. P² 20 οὐ] οἱ P
 23 ἵστασθαι] κτᾶσθαι Cobet

- 25 φάνους. εἰ δ', ὅπερ εἰκός ἐστι, παύσεσθε πολε-
 μούντες, τίνα καλλίω καιρὸν εὐρήσετε τοῦ νῦν
 ὑπάρχοντος, ἐν ᾧ τὴν πρὸς τοὺς ἐπταικότας φιλαν-
 θρωπίαν ἀφορμὴν τῆς φιλίας ποιήσεσθε; μὴ γὰρ
 οἴεσθε τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον τελέως ἐξησθενη- 5
 κέναι διὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ συμφορὰν, ὃς κρατεῖ
 σχεδὸν τῶν τε κατὰ τὴν Ἑλλάδα νήσων ἀπασῶν,
 καὶ τῆς παραλίου τῆς τε κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν
 2 Ἀσίαν ἔχει τὴν ἡγεμονίαν. καὶ γὰρ πρότερον περὶ
 τὴν Αἴγυπτον τριακοσίας τριήρεις ἀντάνδρους ἀπο- 10
 λέσας τὸν δοκοῦντα κρατεῖν βασιλέα συνθήκας ἀσχή-
 μονας ποιεῖν ἠνάγκασε, καὶ πάλιν ὑπὸ Ξέρξου τῆς
 πόλεως κατασκαφείσης μετ' ὀλίγον κάκεινον ἐνίκησε
 3 καὶ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἡγεμονίαν ἐκτήσατο. ἀγαθὴ γὰρ
 ἡ πόλις ἐν τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι μεγίστην ἐπί- 15
 δοσιν λαβεῖν καὶ μηδέποτε ταπεινὸν μηδὲν βουλευ-
 εσθαι. καλὸν οὖν ἀντὶ τοῦ τὴν ἔχθραν ἐπαύξειν συμ-
 μάχους αὐτοὺς ἔχειν φεισamenους τῶν αἰχμαλώτων.
 4 ἀνελόντες μὲν γὰρ αὐτοὺς τῷ θυμῷ μόνον χαριού-
 μεθα, τὴν ἄκαρπον ἐπιθυμίαν ἐκπληροῦντες, φυ- 20
 λάξαντες δὲ παρὰ μὲν τῶν εὖ παθόντων τὴν χάριν
 ἔχομεν, παρὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὴν εὐδο-
 26 ξίαν. ναί, ἀλλὰ τινες τῶν Ἑλλήνων ἀπέσφαξαν
 τοὺς αἰχμαλώτους. τί οὖν; εἰ μὲν αὐτοῖς ἐκ ταύ-
 τῆς τῆς πράξεως ἔπαινοι τυγχάνουσι, μιμησώμεθα 25
 τοὺς τῆς δόξης πεφροντικότητας· εἰ δὲ παρὰ πρῶτων

1 παύσεσθε f, παύσεσθαι P¹ 2 εὐρήσεται P 4 ποιή-
 σασθαι PAFJKL 10 τριακοσίας] cf. XI 71, 5. 74, 3
 ἀπώλεσαν PF 21 μὲν om. P 22 τῶν ἄλλων] ἄλλων P
 23 ναί] εἶναι PFK

ἡμῶν τυγχάνουσι κατηγορίας, μηδὲ αὐτοὶ πράξω-
 μεν τὰ αὐτὰ τοῖς ὁμολογουμένως ἡμαρτηκόσι. μέχρι 2
 μὲν γὰρ τοῦ μηδὲν ἀνήκεστον πεπονθέναι τοὺς εἰς
 τὴν ἡμετέραν πίστιν ἑαυτοὺς παραδόντας, ἅπαντες
 5 καταμémψονται δικαίως τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον·
 εἰάν δὲ ἀκούσωσι παρὰ τὰ κοινὰ νόμιμα τοὺς αἰχμα-
 λώτους παρεσπονδημένους, ἐφ' ἡμᾶς μετοίσουσι τὴν
 κατηγορίαν. καὶ γὰρ εἴ τινων ἄλλων, Ἀθηναίων
 ἄξιόν ἐστιν ἐντραπῆναι μὲν τὸ τῆς πόλεως ἄξιώμα,
 10 χάριν δ' αὐτοῖς ἀπομερίσαι τῶν εἰς ἄνθρωπον
 εὐεργετημάτων. οὗτοι γὰρ εἶδιν οἱ πρῶτοι τροφῆς 3
 ἡμέρου τοῖς Ἑλλήσι μεταδόντες, ἣν ἰδίᾳ παρὰ θεῶν
 λαβόντες τῇ χρεῖᾳ κοινὴν ἐποίησαν· οὗτοι νόμους
 εὖρον, δι' οὓς ὁ κοινὸς βίος ἐκ τῆς ἀγρίας καὶ
 15 ἀδίκου ζωῆς εἰς ἡμέρον καὶ δικαίαν ἐλήλυθε συμ-
 562 βίωσιν· οὗτοι πρῶτοι τοὺς καταφυγόντας διασώ-
 σαντες τοὺς περὶ τῶν ἱκετῶν νόμους παρὰ πᾶσιν
 ἀνθρώποις ἰσχύσαι παρεσκεύασαν· ὧν ἀρχηγούς
 γενομένους οὐκ ἄξιον αὐτοὺς ἀποστερεῖν. καὶ
 20 ταῦτα μὲν πρὸς ἅπαντας· ἰδίᾳ δ' ἐνίοις ὑπομνήσω
 τῶν φιλανθρώπων. ὅσοι μὲν γὰρ λόγον καὶ παι-27
 δείας ἐν τῇ πόλει μετεσχήκατε, ὅτε τὸν ἔλεον τοῖς
 τὴν πατρίδα κοινὸν παιδευτήριον παρεχομένοις πᾶ-
 σιν ἀνθρώποις· ὅσοι δὲ τῶν ἀγνωστάτων μυστηρίων
 25 μετειλήφατε, σώσατε τοὺς μνήσαντας, οἱ μὲν ἤδη
 μετεσχηκότες τῶν φιλανθρωπιῶν τὴν χάριν διδόν-

1 πράξωμεν] παρέξωμεν PAJKL, παρεξώμεθα F; παρέ-
 ξωμεν — ὁμολογουμένως bis P 5 * τὸν τῶν] τῶν P, τὸν v
 7 ἡμᾶς A 10 ἀνθρώπους Reiske 12 ἡμέρας P 26 φι-
 λανθρώπων Dind.

τες τῆς εὐεργεσίας, οἱ δὲ μέλλοντες μεταλήψεσθαι
 2 μὴ παραινούμενοι τῷ θυμῷ τὴν ἐλπίδα. ποῖος γὰρ
 τόπος τοῖς ξένοις βάσιμος εἰς παιδείαν ἐλευθέριον
 τῆς Ἀθηναίων πόλεως ἀνηρημένης; βραχὺ τὸ διὰ
 τὴν ἀμαρτίαν μῖσος, μέγала δὲ καὶ πολλὰ τὰ πρὸς 5
 εὐνοίαν αὐτοῖς εἰργασμένα. χωρὶς δὲ τῆς περὶ τὴν
 πόλιν ἐντροπῆς καὶ κατ' ἰδίαν ἂν τις τοὺς αἰχμα-
 λώτους ἐξετάζων εὖροι δικαίως ἐλέου τυγχάνοντας.
 οἱ μὲν γὰρ σύμμαχοι τῇ τῶν κρατούντων ὑπεροχῇ
 3 βιασθέντες ἠναγκάσθησαν συστρατεύειν. διόπερ εἰ 10
 τοὺς ἐξ ἐπιβολῆς ἀδικήσαντας δίκαιόν ἐστι τιμω-
 ρεῖσθαι, τοὺς ἀκουσίως ἐξαμαρτάνοντας προσῆκον
 ἂν εἴη συγγνώμης ἀξιοῦν. τί λέγω Νικίαν, ὃς ἀπ'
 ἀρχῆς τὴν πολιτείαν ὑπὲρ Συρακοσίων ἐνστησάμε-
 νος μόνος ἀντεῖπεν ὑπὲρ τῆς εἰς Σικελίαν στρα- 15
 τείας, ἀεὶ δὲ τῶν παρεπιδημούντων Συρακοσίων
 4 φροντίζων καὶ πρόξενος ὢν διατετέλεκεν; ἄτοπον
 οὖν Νικίαν κολάζεσθαι τὸν ὑπὲρ ἡμῶν Ἀθήνησι
 πεπολιτευμένον, καὶ διὰ μὲν τὴν εἰς ἡμᾶς εὐνοίαν
 μὴ τυχεῖν φιλανθρωπίας, διὰ δὲ τὴν ἐν τοῖς κοι- 20
 νοῖς ὑπηρεσίαν ἀπαραιτήτῳ περιπεσεῖν τιμωρίᾳ, καὶ
 τὸν μὲν ἐπαγαγόντα τὸν πόλεμον ἐπὶ Συρακοσίους
 Ἀλκιβιάδην ἅμα καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρ' Ἀθηναίων
 ἐκφυγεῖν τὴν τιμωρίαν, τὸν δ' ὁμολογουμένως φι-
 λανθρωπότατον Ἀθηναίων γεγεννημένον μηδὲ τοῦ 25
 5 κοινοῦ τυχεῖν ἐλέου. διόπερ ἔρωγε τὴν τοῦ βίου

6 ἔνοιαν P   7 ἂν] ἐάν PFK   11 ἐπιβουλῆς JK
 12 ἀμαρτάνοντας ο - PAL   13 Νικίας PFK   22 ἐπά-
 γοντα ο, corr. Dind.   23 Ἀλκιβιάδῃ P   26 τοῦ] τοῦ
 τούτου Eich, at cf. c 23, 4. 58, 1

μεταβολὴν θεωρῶν ἐλεῶ τὴν τύχην. πρότερον μὲν
 γὰρ ἐν τοῖς ἐπισημοτάτοις τῶν Ἑλλήνων ὑπάρχων
 καὶ διὰ τὴν καλοκἀγαθίαν ἐπαινούμενος μακαριστὸς
 ἦν καὶ περίβλεπτος κατὰ πᾶσαν πόλιν· νυνὶ δ' 6
 5 ἐξηγκωνισμένος καὶ ἐν ἀσχήμονι τινι προσόψει τῶν
 τῆς αἰχμαλωσίας οἰκτρῶν πεπειράται, καθάπερ εἰ τῆς
 563 τύχης ἐν τῷ τούτου βίῳ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν ἐπι-
 δείξασθαι βουλομένης. ἥς τὴν εὐημερίαν ἀνθρω-
 πίνως ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν προσήκει καὶ μὴ βάρβαρον
 10 ὠμότητα πρὸς ὁμοεθνεῖς ἀνθρώπους ἐνδείξασθαι.

Νικόλαος μὲν οὖν πρὸς τοὺς Συρακοσίους τοι-28
 οὔτοις χρησάμενος λόγοις κατέπαυσε τὴν δημηγο-
 ρίαν, συμπαθεῖς ποιήσας τοὺς ἀκούοντας. Γύλιππος
 δ' ὁ Λάκων ἀπαραίτητον τὸ πρὸς Ἀθηναίους μῖσος
 15 διαφυλάττων, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ βῆμα τῶν λόγων τὴν
 ἀρχὴν ἐντεῦθεν ἐποίησατο. θαυμάζω μεγάλως, 2
 ἄνδρες Συρακόσιοι, θεωρῶν ὑμᾶς οὕτως ταχέως,
 περὶ ὧν ἔργῳ κακῶς πεπόνθατε, περὶ τούτων τῷ
 λόγῳ μεταδιδασκομένους. εἰ γὰρ ὑμεῖς ὑπὲρ ἀνα-
 20 στάσεως κινδυνεύσαντες πρὸς τοὺς ἐπὶ κατασκαφῇ
 τῆς πατρίδος ὑμῶν παραγεγεννημένους ἀνεῖσθε τοῖς
 θυμοῖς, τί χρὴ νῦν ἡμᾶς διατείνεσθαι τοὺς μηδὲν
 ἡδικημένους; δότε δέ μοι πρὸς θεῶν, ἄνδρες 3
 Συρακόσιοι, συγγνώμην τὴν συμβουλίαν ἐκτιθεμένῳ
 25 μετὰ παρρησίας· Σπαρτιάτης γὰρ ὢν καὶ τὸν λό-

1 μὲν om. PK   4 πᾶσαν] τὴν add. Dind.   5 * καὶ
 ἐν ἀσχήμονι] ἐν ἀσχήμονι καὶ ο   τινι] δεινῇ Reiske,
 ταπεινῇ Eich.   τῶν τῆς Rhod., τῆς τῶν ο   6 αἰχμαλω-
 σίας] ἐν αἰχμαλωσίαις P   οἰκτρῶν a   8 εὐημερίαν Madvig
 (cf. XV 17, 5), ἐλευθερίαν ο, εὐροίαν Bezzel   18 ἔργων PFL
 19 ὑμεῖς addidi   23 θεόν P

γον ἔχω Σπαρτιάτην. καὶ πρῶτον ἂν τις ἐπιζητή-
 σεις, πῶς Νικόλαος ἐλεῖσαι φησι τοὺς Ἀθηναίους,
 οἳ τὸ γῆρας αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπαιδίαν ἐλεεινὸν πε-
 ποιήμασι, καὶ παριῶν εἰς ἐκκλησίαν ἐν ἑσθῇτι πεν-
 θίμῃ δακρύει καὶ λέγει δεῖν οἰκτεῖρειν τοὺς φονεῖς 5
 4 τῶν ἰδίων τέκνων. οὐκέτι γὰρ ἐπιεικὴς ἐστὶν ὁ
 τῶν συγγενεστάτων μετὰ τὴν τελευτὴν ἀμνημονῶν,
 τοὺς δὲ πολεμιοτάτους σῶσαι προαιρούμενος. ἐπεὶ
 πόσοι τῶν ἐκκλησιαζόντων υἱοὺς ἀνηρημένους κατὰ
 τὸν πόλεμον ἐπενθήσατε; πολλοὶ [οὖν] τῶν καθημέ- 10
 5 νων ἐθορύβησαν. ὁ δ' ἐπιβαλὼν, Ὀρᾶς, φησί, τοὺς
 τῷ θορύβῳ τὴν συμφορὰν ἐμφανίζοντας; πόσοι δὲ
 ἀδελφοὺς ἢ συγγενεῖς ἢ φίλους ἀπολωλεκότες ἐπι-
 6 ζητεῖτε; [καὶ] πολλῶ πλείους ἐπεσημῆναντο. καὶ ὁ
 Γύλιππος, Θεωρεῖς, ἔφη, τὸ πλῆθος τῶν δι' Ἀθη- 15
 ναίους δυστυχοῦντων; οὗτοι πάντες οὐδὲν εἰς ἐκεί-
 νους ἀμαρτάνοντες τῶν ἀναγκαιοτάτων σωμάτων
 ἐστερήθησαν, καὶ τοσοῦτο μισεῖν τοὺς Ἀθηναίους
 29 ὀφείλουσιν, ὅσον τοὺς ἰδίους ἡγαπήμασι. πῶς οὖν
 οὐκ ἄτοπον, ἄνδρες Συρακόσιοι, τοὺς μὲν τετελευ- 20
 τηκότας ἐκούσιον ὑπὲρ ὑμῶν ἐλέσθαι θάνατον, ὑμᾶς
 δὲ ὑπὲρ ἐκείνων μηδὲ παρὰ τῶν πολεμιοτάτων λα-
 βεῖν τιμωρίαν, καὶ ἐπαινεῖν μὲν τοὺς ὑπὲρ τῆς κοι-
 νῆς ἐλευθερίας τοὺς ἰδίους ἀναλώσαντας βίους,
 περὶ πλείονος δὲ τὴν τῶν φονέων ποιεῖσθαι σωτη- 25
 2 ρίαν τῆς ἐκείνων τιμῆς; κοσμεῖν ἐψηφίσασθε δημο-

2 φησι Dind., φήσει ο 4 παριῶν P², παρὼν c 9 ἀν-
 αιρουμένους P 10 οὖν om. P 11 ὀρᾶς Dind., ὀρῶ ο
 14 καὶ om. P 15 τῶν om. ο - M (et P?) 16 δυστυχοῦν
 ο - AHM 21 ἡμῶν PFKL ἡμᾶς KL 24 ἰδίων] περὶ
 πλείους add. ο, del Rhod, προθύμως Wurm

σία τοὺς τάφους τῶν μετηλλαχόντων· καὶ τίνα καλ-
 564 λίονα κόσμον εὐρήσετε τοῦ κολάσαι τοὺς ἐκείνων
 αὐτόχειρας; εἰ μὴ νῆ Δία πολιτογραφήσαντες αὐ-
 τοὺς βούλεσθε καταλιπεῖν ἔμψυχα τρόπαια τῶν μετ-
 5 ηλλαχόντων. ἀλλὰ μεταβαλόντες τὴν τῶν πολεμίων 3
 προσηγορίαν γεγόνασιν ἰκέται· πόθεν αὐτοῖς ταύ-
 της τῆς φιλανθρωπίας συγκεχωρημένης; οἱ γὰρ ἀπ'
 ἀρχῆς τὰ περὶ τούτων νόμιμα διατάξαντες τοῖς μὲν
 δυστυχοῦσι τὸν ἔλεον, τοῖς δὲ διὰ πονηρίαν ἀδι-
 10 κοῦσιν ἔταξαν τιμωρίαν. ἐν ποτέρῃ δὴ τάξει θῶ- 4
 μεν τοὺς αἰχμαλώτους; ἐν τῇ τῶν ἡτυχηκότων; καὶ
 τίς αὐτοὺς τύχη μὴ προαδικηθέντας ἐβιάσατο πο-
 λεμεῖν Συρακοσίοις καὶ τὴν παρὰ πᾶσιν ἐπαινου-
 μένην εἰρήνην ἀφέντας ἐπὶ κατασκαφῇ παρεῖναι τῆς
 15 ὑμετέρας πόλεως; διόπερ ἐκουσίως ἐλόμενοι πόλε- 5
 μον ἄδικον εὐψύχως ὑπομενόντων τὰ τούτου δεινά,
 καὶ μὴ, κρατοῦντες μὲν, ἀπαραίτητον ἐχόντων τὴν
 καθ' ὑμῶν ὠμότητα, σφαλέντες δέ, τοῖς τῆς ἱκεσίας
 φιλανθρώποις παραιτεῖσθων τὴν τιμωρίαν. εἰ δ' 6
 20 ἐλέγχονται διὰ πονηρίαν καὶ πλεονεξίαν τοιοῦτοις
 ἐλαττώμασι περιπεπτωκότες, μὴ καταμεμφέσθων
 τὴν τύχην, μηδ' ἐπικαλείσθων τὸ τῆς ἱκεσίας ὄνομα.
 τοῦτο γὰρ παρ' ἀνθρώποις φυλάττεται τοῖς καθα-
 ρὰν μὲν τὴν ψυχὴν, ἀγνώμονα δὲ τὴν τύχην ἐσχη-
 25 κόσιν. οὗτοι δ' ἀπάντων τῶν ἀδικημάτων πλήρη 7
 τὸν βίον ἔχοντες οὐδένα τόπον αὐτοῖς βάσιμον εἰς

15 ἡμετέρας PAFJK 17 ἐχόντων] εἶχον P . 18 ὑμῶν
 Eich, ἡμῶν o 19 παραιτεῖσθαι o, corr. Wess. 21 κατα-
 μεμφέσθωσαν et ἐπικαλείσθωσαν o, corr. Dind. 25 ἀδικη-
 μάτων P. Faber, ἀτυχημάτων o (c. 31, 1) 26 αὐτοῖς PAJL,
 αὐτοῖς c

30 ἔλεον καὶ καταφυγὴν ἀπολελοίपाσι. τί γὰρ τῶν
 αἰσχίστων οὐκ ἐβουλεύσαντο, τί δὲ τῶν δεινοτά-
 των οὐκ ἔπραξαν; πλεονεξίας ἰδίον ἐστὶ τὸ ταῖς
 ἰδίαις εὐτυχίαις οὐκ ἀρκούμενον τῶν πόρρω κειμέ-
 νων καὶ μηδὲν προσηκόντων ἐπιθυμεῖν· οὗτοι ταῦτ' 5
 ἔπραξαν. εὐδαιμονέστατοι γὰρ ὄντες τῶν Ἑλλή-
 νων, τὴν εὐτυχίαν ὥσπερ βαρὺ φορτίον οὐ φέρον-
 τες, τὴν πελάγει τηλικούτῳ διειργομένην Σικελίαν
 ἐπεθύμησαν κατακληρουχῆσαι, τοὺς ἐνοικοῦντας
 2 ἑξανδραποδισάμενοι. δεινὸν ἐστὶ μὴ προαδικηθέν- 10
 τας πόλεμον ἐπιφέρειν· καὶ τοῦτ' ἐνήργησαν. φίλοι
 γὰρ ὄντες τὸν ἔμπροσθεν χρόνον, ἐξαίφνης ἀνελ-
 πίστως τηλικαύτῃ δυνάμει Συρακοσίους ἐπολιόρχη-
 3 σαν. ὑπερηφάνων ἐστὶ τὸ τῶν μήπω κρατηθέντων
 προλαμβάνοντα τὴν τύχην καταψηφίζεσθαι τιμω- 15
 ρίαν· οὐδὲ τοῦτο παραλελοίπασι. πρὸ τοῦ γὰρ ἐπι-
 βῆναι τῆς Σικελίας γνώμην ἐκύρωσαν Συρακοσίους
 μὲν καὶ Σελινουντίους ἑξανδραποδίσασθαι, τοὺς δὲ
 λοιποὺς διδόναι φόρους ἀναγκάζειν. ὅταν οὖν περὶ
 τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους ὑπάρξη πλεονεξία, ἐπι- 20
 βουλὴ, ὑπερηφανία, τίς ἂν νοῦν ἔχων αὐτοὺς ἐλεή-
 4 σειεν; ἐπεὶ τοί γε Ἀθηναῖοι πῶς ἐχρήσαντο Μιτυ- 565
 ληναίοις; κρατήσαντες γὰρ αὐτῶν, ἀδικῆσαι μὲν
 οὐδὲν βουλομένων, ἐπιθυμούντων δὲ τῆς ἐλευθε-
 ρίας, ἐψηφίσαντο τοὺς ἐν τῇ πόλει κατασφάξαι. 25
 5 ὦμόν τε καὶ βάρβαρον τὸ πεπραγμένον. καὶ ταῦτα
 ἐξήμαρτον εἰς Ἑλληνας, εἰς συμμάχους, εἰς εὐερ-

2 δεινῶν AL   7 ὥσπερ] τι add. L   10 ἑξανδραπο-
 δισόμενοι P   14 ὑπερήφανον o-PF¹   15 προλαμβάνοντας
 conicio ex v. 10 et c. 52, 7

γέτας πολλάκις γεγενημένους. μὴ δὴ νῦν ἀγανα-
 κτούντων, εἰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς ἄλλους πράξαντες
 αὐτοὶ παραπλησίας τεύξονται τιμωρίας· δικαιοτάτον
 γὰρ ἔστιν, ὃν καθ' ἑτέρων νόμον τις ἔθηκε, τούτῳ
 5 χρώμενον μὴ ἀγανακτεῖν. καὶ τί λέγω Μηλίους, οὓς 6
 ἐκπολιορκήσαντες ἡβηδὸν ἀπέκτειναν, καὶ Σκιω-
 ναίους, οἱ συγγενεῖς ὄντες τῆς αὐτῆς Μηλίοις τύ-
 χης ἐκοινώνησαν; ὥστε δύο δήμους πρὸς Ἀττικὴν
 ὀργὴν ἐπταικότας οὐδὲ τοὺς κηδεύσαντας ἔχειν τὰ
 10 τῶν τετελευτηκότων σώματα. οὐ Σκύθαι τοῦτ' 7
 ἔπραξαν, ἀλλ' ὁ προσποιούμενος φιλανθρωπία δια-
 φέρειν δῆμος ψηφίσμασι τὰς πόλεις ἄρδην ἀνήρη-
 κεν. ἤδη λογίζεσθε, τί ἂν ἔπραξαν, εἰ τὴν τῶν
 Συρακοσίων πόλιν ἐξεπόρθησαν· οἱ γὰρ τοῖς οἰ-
 15 κείοις οὕτως ὡμῶς χρησάμενοι τοῖς μηδὲν προσή-
 κουσι βαρυτέραν ἂν ἐξεῦρον τιμωρίαν. οὐκ ἔστιν 31
 οὖν τούτοις δίκαιος ἀποκείμενος ἔλεος· αὐτοὶ γὰρ
 αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀκληρημάτων ἀνηρόηκασιν. ποῦ
 γὰρ ἄξιον τούτοις καταφυγεῖν; πρὸς θεούς, ὧν τὰς
 20 πατρίους τιμὰς ἀφελέσθαι προείλοντο; πρὸς ἀν-
 θρώπους, οὓς δουλωσόμενοι παρεγένοντο; Δήμη-
 τρα καὶ Κόρην καὶ τὰ τούτων ἐπικαλοῦνται μυ-
 στήρια, τὴν ἱερὰν αὐτῶν νῆσον πεπορθηκότας; ναί, 2
 ἀλλ' οὐκ αἴτιον τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων, ἀλλ'
 25 Ἀλκιβιάδης ὁ ταῦτα συμβουλευσας. ἀλλ' εὐρῆσο-

3 δικαιοτάτον Wess. et Bek., δικαιοτέρον ο 5 χρω-
 μένων Reiske καὶ om. AL οὓς add. Dind (c. 27, 3)
 9 οὐδὲ AL, οὐδὲν οὐδὲ c κηδεύσαντας PAFJK, κηδεύοντας c
 10 ταῦτ' A 12 ψηφίσματι a 13 ἔπραξαν εἰς τὴν . .
 πόλιν, εἰ ἐξ. L 14 ἐξεπολιόρκησαν Wurm 17 αὐτ δι-
 καίως αὐτ ἀποκείσθαι Reiske 18 ποῖ Dind

μεν τοὺς συμβούλους κατὰ τὸ πλεῖστον στοχαζομέ-
 νους τῆς τῶν ἀκουόντων βουλήσεως, ὥσθ' ὁ χει-
 ροτονῶν τῷ ῥήτορι λόγον οἰκεῖον ὑποβάλλει τῆς
 ἑαυτοῦ προαιρέσεως. οὐ γὰρ ὁ λέγων κύριος τοῦ
 πλήθους, ἀλλ' ὁ δῆμος ἐθίζει τὸν ῥήτορα τὰ βέλ- 5
 3 τιστα λέγειν χρηστὰ βουλευόμενος. εἰ δὲ τοῖς ἀδι-
 κοῦσιν ἀνήκεστα συγγνώμην δώσομεν, ἔαν εἰς τοὺς
 συμβούλους τὴν αἰτίαν ἀναφέρωσιν, εὐχερῇ τοῖς
 πονηροῖς τὴν ἀπολογίαν παρεξόμεθα. ἀπλῶς δὲ
 πάντων ἐστὶν ἀδικώτατον τῶν μὲν εὐεργεσιῶν μὴ 10
 τοὺς συμβούλους, ἀλλὰ τὸν δῆμον ἀπολαμβάνειν
 τὰς χάριτας παρὰ τῶν εὖ παθόντων, τῶν δ' ἀδι-
 κημάτων ἐπὶ τοὺς ῥήτορας μεταφέρειν τὴν τιμω-
 4 ρίαν. καὶ ἐπὶ τοσοῦτόν τινες ἐξεστήκασιν τῶν λο-
 γισμῶν, ὥστ' Ἀλκιβιάδην, εἰς ὃν τὴν ἐξουσίαν οὐκ 15
 ἔχομεν, φασὶ δεῖν τιμωρεῖσθαι, τοὺς δ' αἰχμαλώ- 566
 τοὺς ἀγομένους ἐπὶ τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν
 ἀφεῖναι, καὶ πᾶσιν ἐνδείξασθαι, διότι τὴν δικαίαν
 μισοπονηρίαν οὐκ ἔσχηκεν ὁ δῆμος τῶν Συρακο-
 5 σίων. εἰ δὲ καὶ κατ' ἀλήθειαν αἵτιοι γεγρόνασιν οἱ 20
 σύμβουλοι τοῦ πολέμου, μεμφέσθω τὸ μὲν πλῆθος
 τοῖς ῥήτορσιν ὑπὲρ ὧν ἐξηπάτησαν, ὑμεῖς δὲ δι-
 καίως μετελεύσεσθε τὸ πλῆθος ὑπὲρ ὧν ἠδίκησθε.
 καθόλου δ' εἰ μὲν ἐπιστάμενοι σαφῶς ἠδίκησαν,
 δι' αὐτὴν τὴν προαίρεσιν ἄξιοι τιμωρίας, εἰ δ' εἰκῇ 25
 βουλευσάμενοι τὸν πόλεμον ἐξήνεγκαν, οὐδ' ὥς
 αὐτοὺς ἀφετέον, ἵνα μὴ σχεδιάζωεν ἐν τοῖς τῶν ἄλ-
 λων βίοις ἐθισθῶσιν. οὐ γὰρ δίκαιόν ἐστι τὴν
 Ἀθηναίων ἄγνοιαν Συρακοσίοις φέρειν ἀπώλειαν,
 οὐδ' ἐν οἷς τὸ πραχθὲν ἀνήκεστόν ἐστιν, ἐν τού- 30

τοις ἀπολογίαν ὑπολείπεσθαι τοῖς ἀμαρτάνουσι. νῆ 32
 Δία, ἀλλὰ Νικίας ὑπὲρ Συρακοσίων ἐπολιτεύσατο
 καὶ μόνος συνεβούλευσε μὴ πολεμεῖν. τὸν μὲν ἐκεῖ
 γεγενημένον λόγον ἀκούομεν, τὰ δ' ἐνταῦθα πε-
 5 πραγμένα τεθεωρήκαμεν. ὁ γὰρ ἀντειπὼν ἐκεῖ περὶ 2
 τῆς στρατείας, ἐνταῦθα στρατηγὸς ἦν τῆς δυνάμεως·
 καὶ ὁ πολιτευόμενος ὑπὲρ Συρακοσίων, ἀπετείχισεν
 ὑμῶν τὴν πόλιν· καὶ ὁ φιλανθρωπῶς διακεείμενος
 πρὸς ὑμᾶς, Δημοσθένους καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων
 10 βουλομένων λῦσαι τὴν πολιορκίαν, μόνος ἐβιάσατο
 μένειν καὶ πολεμεῖν. διόπερ ἔγωγε νομίζω μὴ δεῖν
 παρ' ὑμῖν πλεον ἰσχυῖναι τὸν μὲν λόγον τῶν ἑρ-
 γων, τὴν δ' ἀπαγγελίαν τῆς πείρας, τὰ δ' ἀφανῆ
 τῶν ὑπὸ πάντων ἑωραμένων. νῆ Δί', ἀλλὰ καλὸν 3
 15 μὴ ποιεῖν τὴν ἔχθραν αἰώνιον. οὐκοῦν μετὰ τὴν
 τῶν ἡδίκηκότων κόλασιν, ἐὰν ὑμῖν δοκῇ, προση-
 κόντως διαλύσεσθε τὴν ἔχθραν. οὐ γὰρ δίκαιον,
 ὅταν μὲν κρατῶσιν, ὥς δούλοις χρῆσθαι τοῖς ἡλω-
 κόσιν, ὅταν δὲ κρατηθῶσιν, ὥς οὐδὲν ἡδίκηκότας
 20 συγγνώμης τυγχάνειν. καὶ τοῦ μὲν δοῦναι δίκην
 ὧν ἔπραξαν ἀφεθήσονται, λόγῳ δ' εὐσχήμονι καθ'
 ὃν ἂν χρόνον αὐτοῖς συμφέρῃ τῆς φιλίας μνημο-
 νεύσουσιν. ἐγὼ γὰρ ὅτι τοῦτο πράξαντες σὺν πολ- 4
 λοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀδικήσετε,
 25 ὑμῶν χάριν ἀκαεῖ τὸν πόλεμον ἐπανηρημένους καὶ

1 ἀπολίπεσθαι P, ἀπολείπεσθαι F¹ 3 τὸν] τὸ f ἐκεῖ
 om. A 4 λόγον om f 8 ἡμῶν Pa 9 ἡμᾶς o-JK
 11 μὴ δεῖν Dind., μηδὲν o 12 ἡμῖν PA πλεον] πλει-
 μελεῖν A 13 ἐπαγγελίαν Wess. 14 ἀπὸ PFK Δία v
 17 διαλύσεσθαι Pf 20 τοῦ] τὸ PAFK 23 ἐγὼ Wess.,
 ἐν o 25 ἀνηρημένους o-PAL

ἐνταῦθα συμμαχίαν ἀποστείλαντας· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς
 ἀγαπητῶς ἄγειν εἰρήνην καὶ περιορᾶν τὴν Σικελίαν
 5 πορθομένην. διόπερ ἐὰν τοὺς αἰχμαλώτους ἀφέν-
 τες φιλίαν συνάπτῃσθε, προδόται φανήσεσθε τῶν
 συμμαχησάντων, καὶ τοὺς κοινοὺς ἐχθροὺς δυνά- 5
 μενοι ταπεινῶσαι, τοσούτους στρατιώτας ἀποδόντες
 πάλιν ἰσχυροὺς κατασκευάσετε. οὐ γὰρ ἂν ποτ' 567
 ἔγωγε πιστεύσαιμι, ὥς Ἀθηναῖοι τηλικαύτην ἐχθραν
 ἐπανηρημένοι βεβαίαν φυλάξουσιν τὴν φιλίαν, ἀλλ'
 ἀσθενεῖς μὲν ὄντες ὑποκριθήσονται τὴν εὐνοίαν, 10
 ἀναλαβόντες δ' αὐτοὺς τὴν ἀρχαίαν προαίρεσιν εἰς
 6 τέλος ἄξουσιν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ζεῦ καὶ πάντες
 θεοί, μαρτύρομαι πάντας ὑμᾶς μὴ σῶζειν τοὺς πο-
 λεμίους, μὴ ἐγκαταλιπεῖν τοὺς συμμάχους, μὴ πάλιν
 ἕτερον ἐπάγειν τῇ πατρίδι κίνδυνον. ὑμεῖς δέ, 15
 ὦ ἄνδρες Συρακόσιοι, τούτους ἀφέντες, ἐὰν ἀποβῇ
 τι δυσχερές, οὐδ' ἀπολογίαν ἑαυτοῖς εὐσχήμονα
 καταλείψετε.

33 Τοιαῦτα διαλεχθέντος τοῦ Λάκωνος μετέπεσε τὸ
 πλῆθος καὶ τὴν Διοκλέους γνώμην ἐκύρωσεν. διό- 20
 περ οἱ μὲν στρατηγοὶ παραχρῆμα ἀνηρέθησαν καὶ
 οἱ σύμμαχοι, οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρεδόθησαν εἰς τὰς
 λατομίας, ὧν ὕστερον οἱ μὲν ἐπὶ πλεῖον παιδείας
 μετεσχηκότες ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐξαρπαγέντες διε-
 σώθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ σχεδὸν ἅπαντες ἐν τῷ δε- 25
 σμωτηρίῳ κακούμενοι τὸν βίον οἰκτρῶς κατέστρεψαν.

7 κατασκευάσητε PAFL ἂν add. Dind. 8 πι-
 στεύσαιμι] πιστεῦσαι μὴ P 9 ἐπανηρημένοις P 11 εἰς]
 ἐπὶ AL 13 θεοὶ L, οἱ θεοὶ c 14 ἐγκαταλείπειν Dind.
 16 ἀποβῇ] ὑπὸ βῇ P 18 καταλήψετε P 22 σύμμαχοι]
 ἐπωλήθησαν add. Stern ex c. 19, 4

Μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου Διοκλῆς 2
 τοὺς νόμους ἀνέγραψε τοῖς Συρακοσίοις, καὶ συν-
 ἔβη παράδοξον περὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον γενέσθαι
 περιπέτειαν. ἀπαραίτητος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις
 5 γενόμενος καὶ σκληρῶς κολάζων τοὺς ἐξαμαρτάνον-
 τας, ἔγραψεν ἐν τοῖς νόμοις, ἐάν τις ὄπλον ἔχων
 εἰς τὴν ἀγορὰν παραγένηται, θάνατον εἶναι πρόσ-
 τιμον, οὔτε ἀγνοία δούς οὔτε ἄλλη τινὶ περιστάσει
 συγγνώμην. προσαγγελθέντων δὲ πολεμίων ἐπὶ τῆς 3
 10 χώρας ἐξεπορεύετο ξίφος ἔχων· αἰφνιδίου δὲ στά-
 σεως καὶ ταραχῆς κατὰ τὴν ἀγορὰν γενομένης, ἀγνο-
 ῆσας μετὰ τοῦ ξίφους παρῆν εἰς τὴν ἀγορὰν. τῶν
 δὲ ἰδιωτῶν τινος κατανοήσαντος καὶ εἰπόντος, ὅτι
 τοὺς ἰδίους αὐτὸς καταλύει νόμους, ἀνεβόησε, Μὰ
 15 Δία οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ καὶ κυρίους ποιήσω. καὶ
 σπασάμενος τὸ ξίφος ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. ταῦτα μὲν
 οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλίου Ῥωμαῖοι μὲν 34
 ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτταρας,
 20 Πόπλιον Κορνήλιον καὶ Γάιον Φάβιον, ὀλυμπιάς δ'
 ἦχθη παρ' Ἡλείοις δευτέρα πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα,
 καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἐξαίνετος Ἀκραγαντίνος.
 ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναίων περὶ Σικελίαν ἐπταικότων
 συνέβη τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν καταφρουνθῆναι· ἐν- 2
 25 θὺς γὰρ Χῖοι καὶ Σάμιοι καὶ Βυζάντιοι καὶ πολλοὶ
 τῶν συμμάχων ἀπέστησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμο-
 νίους. διόπερ ὁ δῆμος ἀθυμήσας ἐξεχώρησεν ἐκου-

2 ἀνέγραψε τ Σ. τοὺς νόμους o-PA 15 ἀλλὰ καὶ
 PAFJK, ἀλλὰ c 20 καὶ om. v Φάβιον P (cf. Liv. IV 49)
 26 ἀπέστησαν L, ἀπέστειλαν c

σίως τῆς δημοκρατίας, ἐλόμενος δὲ ἄνδρας τετρα-
 κοσίους, τούτοις τὴν διοίκησιν ἐπέτρεψε τῶν κοι- 568
 νῶν. οἱ δὲ τῆς ὀλιγαρχίας προεστῶτες ναυπηγη-
 σάμενοι πλείους τριήρεις ἀπέστειλαν τεσσαράκοντα
 3 καὶ στρατηγούς. οὗτοι δὲ στασιάζοντες πρὸς ἄλ- 5
 λήλους εἰς Ὀρωπὸν ἐξέπλευσαν· ἐκεῖ γὰρ ὥρμουν
 αἱ τῶν πολεμίων τριήρεις. γενομένης οὖν ναυμα-
 χίας ἐνίκων οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ σκαφῶν εἴκοσι
 καὶ δυεῖν ἐκυρίευσαν.

4 Συρακόσιοι δὲ καταλελυκότες τὸν πρὸς Ἀθη- 10
 ναίους πόλεμον, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους συμμα-
 χήσαντας, ὧν ἦρχε Γύλιππος, ἐτίμησαν τοῖς ἐκ τοῦ
 πολέμου λαφύροις, συναπέστειλαν δ' αὐτοῖς εἰς Λα-
 κεδάιμονα συμμαχίαν εἰς τὸν πρὸς Ἀθηναίους πό-
 λεμον τριάκοντα καὶ πέντε τριήρεις, ὧν ἦρχεν Ἐρ- 15
 5 μοκράτης ὁ πρωτεύων τῶν πολιτῶν. αὐτοὶ δὲ τὰς
 ἐκ τοῦ πολέμου γενομένας ὠφελείας ἀθροίσαντες
 τοὺς μὲν ναοὺς ἀναθήμασι καὶ σκύλοις ἐκόσμησαν,
 τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς ἀριστεύσαντας ταῖς προσ-
 6 ηκούσαις δωρεαῖς ἐτίμησαν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν 20
 δημαγωγῶν ὁ πλεῖστον παρ' αὐτοῖς ἰσχύσας Διο-
 κλῆς ἔπεισε τὸν δῆμον μεταστῆσαι τὴν πολιτείαν
 εἰς τὸ κλήρω τὰς ἀρχὰς διοικεῖσθαι, ἐλέσθαι δὲ καὶ
 νομοθέτας εἰς τὸ τὴν πολιτείαν διατάξαι καὶ νόμους
 35 καινοὺς ἰδίᾳ συγγράφαι. διόπερ οἱ Συρακόσιοι τοὺς 25
 φρονήσει διαφέροντας τῶν πολιτῶν εἵλοντο νομο-

4 τεσσαράκοντα P 5 στρατηγούς] δύο add. Wess. ex c.
 36, 3 11 συμμαχήσαντας Λακεδαιμονίους aut Λακεδαι-
 μονίους τοὺς συμμαχήσαντας Dind.; Λακεδαιμονίους fort. del.
 15 τριάκοντα καὶ πέντε] c. 61, 1. 63, 1 et Thuc. VIII 26, 1
 24 εἰς τὸ — 26 νομοθέτας om. A

θέτας, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος Διοκλῆς. τοσοῦτο
 γὰρ τῶν ἄλλων διήνεγκε συνέσει καὶ δόξῃ, ὥστε
 τῆς νομοθεσίας ὑπὸ πάντων κοινῇ γραφείσης ὀνο-
 μασθῆναι τοὺς νόμους Διοκλέους. οὐ μόνον δὲ 2
 5 τὸν ἄνδρα τοῦτον ζῶντα ἐθαύμασαν οἱ Συρακόσιοι,
 ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντα τιμαῖς ἡρωικαῖς ἐτίμησαν
 καὶ νεῶν ὠκοδόμησαν δημοσίᾳ τὸν ὕστερον ὑπὸ
 Διονυσίου κατὰ τὴν τειχοποιίαν καθαιρεθέντα.
 ἐθαυμάσθη δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
 10 Σικελιώταις· πολλὰ γοῦν τῶν κατὰ τὴν νῆσον 3
 πόλεων χρώμεναι διετέλεσαν τοῖς τούτου νόμοις,
 μέχρι ὅτου πάντες οἱ Σικελιώται τῆς Ῥωμαίων πο-
 λιτείας ἡξιώθησαν. οἱ δ' οὖν Συρακόσιοι κατὰ τοὺς
 νεωτέρους χρόνους κατὰ μὲν Τιμολέοντα νομοθε-
 15 τήσαντος αὐτοῖς Κεφάλου, κατὰ δὲ τὸν Ἰέρωνα τὸν
 βασιλέα Πολυδώρου, οὐδέτερον αὐτῶν ὠνόμασαν
 νομοθέτην, ἀλλ' ἢ ἐξηγητὴν τοῦ νομοθέτου, διὰ τὸ
 τοὺς νόμους γεγραμμένους ἀρχαίᾳ διαλέκτῳ δοκεῖν
 εἶναι δυσκατανοήτους. μεγάλης δὲ οὔσης κατὰ τὴν 4
 20 νομοθεσίαν ἀναθεωρήσεως, μισοπόνηρος μὲν φαί-
 νεται διὰ τὸ πάντων τῶν νομοθετῶν πικρότατα
 πρόστιμα θεῖναι κατὰ πάντων τῶν ἀδικούντων, δί-
 καιος δ' ἐκ τοῦ περιττότερον τῶν πρὸ αὐτοῦ κατ'
 ἀξίαν ἐκάστω τὸ ἐπιτίμιον ὑπάρξαι, πραγματικὸς δὲ
 25 καὶ πολὺπειρος ἐκ τοῦ πᾶν ἔγκλημα καὶ πρᾶγμα

1 τοσοῦτο PA, τοσοῦτον L, τοσοῦτῳ c 12 μέχρις v
 15 δὲ τὸν] δὲ τὴν P, δὲ A, 17 ἐξηγητῆς P, ἐξηγητῆς F²
 19 δυσκατανόητον PA 20 φαίνεται] ὁ ἀνὴρ add. Suidas
 (s. v. ἀναθεώρησις) 23 αὐτοῦ] οὐ add. P 24 ὑπάρξαι]
 cf. XIV 6, 3, ὑποδείξαι vel ὑποτάξαι Reiske 25 ἔγκλημα
 PA, ἔγκλημά τε c

δημόσιόν τε καὶ ἰδιωτικὸν ἀμφισβητούμενον ὠρι-
σμένης ἀξιῶσαι τιμωρίας· ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὴν
λέξιν σύντομος καὶ πολλὴν τοῖς ἀναγινώσκουσιν
5 ἀπολείπων ἀναθεώρησιν. ἐμαρτύρησε δ' αὐτοῦ τὴν 569
ἀρετὴν καὶ τὴν σκληρότητα τῆς ψυχῆς ἢ περὶ τὴν 5
τελευτὴν περιπέτεια. ταῦτα μὲν οὖν ἀκριβέστερον
εἰπεῖν προήχθη διὰ τὸ τοὺς πλείους τῶν συγγρα-
φῶν ὀλιγωρότερον περὶ αὐτοῦ διειλέχθαι.

36 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὴν ἐν Σικελίᾳ δύνα-
μιν ἄρδην ἀνηρημένην, βαρέως ἔφερον τὸ πλῆθος 10
τῆς συμφορᾶς. οὐ μὴν ἔληγόν γε διὰ τοῦτο τῆς
[Λακεδαιμονίων] φιλοτιμίας περὶ τῆς ἡγεμονίας, ἀλλὰ
ναῦς τε κατεσκεύαζον πλείους καὶ χρήματα ἐπορί-
ζοντο, ὅπως φιλονικῶσι μέχρι τῆς ἐσχάτης ἐλπίδος
2 ὑπὲρ τῶν πρωτείων. ἐλόμενοι δὲ τετρακοσίους ἄν- 15
δρας, τούτοις ἔδωκαν τὴν ἔξουσίαν αὐτοκράτορα δι-
οικεῖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον· ὑπελάμβανον γὰρ τὴν
ὀλιγαρχίαν εὐθετωτέραν εἶναι τῆς δημοκρατίας ἐν
3 ταῖς τοιαύταις περιστάσεσιν. οὐ μὴν [καὶ] τὰ πράγ-
ματά γε κατὰ τὴν ἐκείνων ἡκολούθησε κρίσιν, ἀλλὰ 20
πολὺν χειρόν τὸν πόλεμον διώκησαν. ἀποστείλαντες
γὰρ τεσσαράκοντα ναῦς συνεξέπεμψαν τοὺς ἀφηγη-
σομένους δύο στρατηγούς ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς
ἀλλήλους. τῶν δὲ περὶ τοὺς Ἀθηναίους πραγμά-
των τεταπεινωμένων ὁ μὲν καιρὸς προσεδεῖτο πολ- 25

4 ἀπολείπων F², ἀπόλειπὼν P, ἀπολιπὼν c 8 ὀλιγω-
ρότερον Reiske, ὀλίγω πρότερον o 12 Λακεδαιμονίων delevi,
πρὸς Λακεδαιμονίους Reiske 13 ἐπορίζοντο τοῖς φιλ. μέχρι in
marg. P¹ ἐπορίζοντο PJKM, ἐπόριζον c 14 *ὅπως φιλονικῶσι]
τοῖς φιλονεικοῦσι o, φιλονεικοῦντες Reiske 16 ἔδωκεν PF
τὴν PA, om. c 19 καὶ delevi (c. 37, 1) 22 σαρκόντα P

λῆς ὁμονοίας, οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς ἀλλήλους ἐστα-
 σίαζον. καὶ τέλος ἐκπλεύσαντες εἰς Ὠρωπὸν ἀπα- 4
 ράσκειν πρὸς τοὺς Πελοποννησίους ἐνανμάχησαν·
 κακῶς δὲ καὶ τὴν μάχην ἐνστησάμενοι καὶ τὸν κίν-
 5 δυνον ἀγεννῶς ὑπομείναντες, ἀπέβαλον ναῦς δύο
 πρὸς ταῖς εἴκοσι, τὰς δὲ λοιπὰς μόγις διέσωσαν εἰς
 Ἑρέτριαν. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ σύμμαχοι τῶν 5
 Ἀθηναίων διὰ τε τὰς περὶ Σικελίαν ἀτυχίας καὶ
 διὰ τὰς τῶν ἡγεμόνων καχεξίας μεθίσταντο πρὸς
 10 Λακεδαιμονίους. συμμάχου δ' ὄντος τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις Λαρεΐου τοῦ Περσῶν βασιλέως, Φαρνάβαζος
 ὁ τῶν ἐπὶ θαλάττης τόπων ἔχων, τὴν στρατηγίαν
 ἐχορήγει χρήματα τοῖς Λακεδαιμονίοις· μετεπέμψατο
 δὲ καὶ τὰς ἐκ Φοινίκης τριήρεις τριακοσίας, δια-
 15 λογιζόμενος ἀποστεῖλαι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὴν
 βοήθειαν.

Τοιούτων δ' ἐλαττωμάτων τοῖς Ἀθηναίοις εἰς 37
 ἓνα καιρὸν συνδραμόντων ἅπαντες καταλελύσθαι
 τὸν πόλεμον διειλήφεισαν· οὐκέτι γὰρ τοὺς Ἀθη-
 20 ναίους οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον χρόνον οὐδεὶς ἤλπιζε
 τοιαῦτα ὑποστήσεσθαι. οὐ μὴν τὰ πράγματα γε τῇ
 τῶν πολλῶν ὑπολήψει τέλος ἔσχεν ἀκόλουθον, ἀλλ'
 εἰς τοῦναντίον πάντα διὰ τὰς τῶν διαπολεμούντων
 ὑπεροχὰς μεταπεσεῖν συνέβη διὰ τοιαύτας αἰτίας.
 25 Ἀλκιβιάδης φηγὰς ὦν ἐξ Ἀθηναίων συνεπολέμησε 2
 χρόνον τινὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ μεγάλας ἐν
 τῷ πολέμῳ χρείας παρῆσχετο· ἦν γὰρ καὶ λόγῳ

9 καθίσταντο ο, corr Reiske 12 σατραπίαν fort. 16 βο-
 ήθειαν Dind., Βοιωτίαν ο 18 προσδραμόντων ο, corr.
 Dind. (XVI 9, 3) 21 τοιαῦτα om. AH

- δυνατώτατος καὶ τόλμῃ πολὺν προέχων τῶν πολι-
 τῶν, ἔτι δ' εὐγενείᾳ καὶ πλούτῳ πρῶτος Ἀθηναίων.
 3 οὗτος οὖν ἐπιθυμῶν τῆς εἰς τὴν πατρίδα τυχεῖν
 καθόδου, πάντα ἐμηχανᾶτο πρὸς τὸ τοῖς Ἀθηναίοις
 πρᾶξαι τι τῶν χρησίμων, καὶ μάλιστα ἐν οἷς και- 5
 4 ροῖς ἐδόκουν τοῖς ὅλοις ἐλαττοῦσθαι. ἔχων οὖν φι- 570
 λίαν πρὸς Φαρνάβαζον τὸν Λαρείου σατράπην, καὶ
 θεωρῶν αὐτὸν μέλλοντα τριακοσίας ναῦς ἀποστέλ-
 λειν τοῖς Λακεδαιμονίοις εἰς συμμαχίαν, ἐπίεισεν
 ἀποστῆναι τῆς πράξεως· ἐδίδασκε γὰρ ὡς οὐ συμ- 10
 φέρει τῷ βασιλεῖ τοὺς Λακεδαιμονίους ποιεῖν ἄγαν
 ἰσχυροὺς· οὐ γὰρ συνοίσειν Πέρσαις· κρεῖττον οὖν
 εἶναι περιορᾶν τοὺς διαπολεμοῦντας ἴσους ὄντας,
 ὅπως πρὸς ἀλλήλους ὡς πλεῖστον χρόνον διαφέ-
 5 ρωνται. ὅθεν ὁ Φαρνάβαζος διαλαβὼν εὖ λέγειν 15
 τὸν Ἀλκιβιάδην, πάλιν τὸν στόλον ἀπέστειλεν εἰς
 Φοινίκην. τότε μὲν οὖν τηλικαύτην τῶν Λακεδαι-
 μονίων συμμαχίαν παρείλατο· μετὰ δέ τινα χρόνον
 τυχὼν τῆς καθόδου, καὶ δυνάμεως ἡγησάμενος, πολ-
 λαῖς μὲν μάχαις ἐνίκησε Λακεδαιμονίους, καὶ τε- 20
 λείως τὰ τῶν Ἀθηναίων πράγματα πεσόντα πάλιν
 6 ἤγειρεν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰκείοις
 χρόνοις ἀκριβέστερον ἐροῦμεν, ἵνα μὴ παρὰ φύσιν
 προλαμβάνωμεν τῇ γραφῇ τοὺς καιροὺς.
- 38 Τοῦ γὰρ ἐνιαυσιαίου χρόνον διεληλυθότος Ἀθή- 25
 νησι μὲν ἦρχε Θεόπομπος, Ῥωμαῖοι δ' ἀντὶ τῶν
 ὑπάτων τέτταρας χιλιάρχους κατέστησαν, Τιβέριον
 Ποστούμιον καὶ Γάιον Κορνήλιον, πρὸς δὲ τούτοις

Γάιον Ουαλέριον καὶ Καίσωνα Φάβιον. περὶ δὲ
 τούτους τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι τὴν ἐκ τῶν τετρα-
 κοσίων ὀλιγαρχίαν κατέλυσαν καὶ τὸ σύστημα τῆς
 πολιτείας ἐκ τῶν πολιτῶν συνεστήσαντο. τούτων 2
 5 δὲ πάντων ἦν εἰσηγητὴς Θηραμένης, ἀνὴρ καὶ τῷ
 βίῳ κόσμιος καὶ φρονήσει δοκῶν διαφέρειν τῶν
 ἄλλων· καὶ γὰρ τὸν Ἀλκιβιάδην οὗτος μόνος συν-
 εβούλευσε κατάγειν, δι' ὃν πάλιν ἑαυτοὺς ἀνέλα-
 βον, καὶ πολλῶν ἄλλων εἰσηγητὴς γενόμενος ἐπ'
 10 ἀγαθῷ τῆς πατρίδος οὐ μετρίως ἀποδοχῆς ἐτύγγα-
 νεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μικρὸν ὕστερον ἐγενήθη, εἰς 3
 δὲ τὸν πόλεμον Ἀθηναῖοι μὲν στρατηγοὺς κατέστη-
 σαν Θράσυλλον καὶ Θρασύβουλον, οἱ τὸν στόλον
 εἰς Σάμον ἀθροίσαντες ἐγύμναζον τοὺς στρατιώτας
 15 εἰς ναυμαχίαν καθ' ἡμέραν ἀναπείρας ποιοῦμενοι.
 Μίνδαρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος χρό- 4
 νον μὲν τινα περὶ τὴν Μίλητον διέτριβε, προσδο-
 κῶν τὴν παρὰ Φαρναβάζου βοήθειαν· τριακοσίας
 γὰρ τριήρεις ἀκούων ἐκ Φοινίκης καταπεπλενκέναι
 20 μετέωρος ἦν ταῖς ἐλπίσι, νομίζων τηλικούτῳ στόλῳ
 καταλύσειν τὴν Ἀθηναίων ἡγεμονίαν· μετ' ὀλίγον 5
 δὲ πυθόμενός τινων, ὅτι πεισθεὶς Ἀλκιβιάδης πάλιν
 ἀπέστειλε τὸν στόλον εἰς Φοινίκην, τὰς μὲν παρὰ
 Φαρναβάζου ἐλπίδας ἀπέγνω, αὐτοὺς δὲ καταρτίσας
 25 τὰς τ' ἐκ Πελοποννήσου ναῦς καὶ τὰς παρὰ τῶν
 ἔξωθεν συμμάχων, Δωριέα μὲν μετὰ τριῶν καὶ δέκα

1 Καίσωνα PAH, Κέωσνα K, Κένσωνα c; Quintus Liv.
 IV 49   2 ἐκ om. M   4 πολιτῶν] ὀπλιτῶν Krüger, πολ-
 λῶν Unger, πολιτῶν πάντων Schenkl   6 καὶ PAM, καὶ
 τῇ c   13 Θράσυλον P   25 Πελοποννησίου P

νεῶν ἀπέστειλεν εἰς Ῥόδον, πυνθανόμενος ἐπὶ νεω-
 6 τρισμῷ τινας συνίστασθαι τῶν Ῥοδίων· προσφά- 571
 τως γὰρ τοῖς Λακεδαιμονίοις τινὲς τῶν ἀπὸ τῆς
 Ἰταλίας Ἑλλήνων ἀπεστάλκεισαν εἰς συμμαχίαν τὰς
 προειρημένους ναῦς· αὐτὸς δὲ τὰς ἄλλας πάσας ἀνα- 5
 λαβὼν, οὕσας ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς, ἀπῆρεν εἰς
 Ἑλλήσποντον διὰ τὸ πυνθάνεσθαι τὸν τῶν Ἀθη-
 7 ναίων στόλον ἐν Σάμῳ διατρίβειν. καθ' ὃν δὴ
 χρόνον οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ θεωροῦντες
 παραπλέοντας, ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς μετὰ νεῶν 10
 ἐξήκοντα. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων κατενεχθέντων
 εἰς Χίον ἔδοξε τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς
 προσπλεῦσαι τῇ Λέσβῳ, κακεῖ παρὰ τῶν συμμάχων
 ἀθροῖσαι τριήρεις, ὥπως μὴ συμβαίνοι τοὺς πολε-
 μίους ὑπερέχειν τῷ πλήθει τῶν νεῶν. 15

39 Οὗτοι μὲν οὖν περὶ ταῦτα διέτριβον. Μίνδα-
 ρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος νυκτὸς μετὰ
 τοῦ στόλου παντὸς ἐκπλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον
 ἐκομίζετο κατὰ σπουδὴν, καὶ δευτεραῖος εἰς Σίγειον
 κατέπλευσεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὸν παρά- 20
 πλουν, οὐκ ἀνέμειναν ἀπάσας τὰς παρὰ τῶν συμ-
 μάχων τριήρεις, τριῶν δὲ μόνον προσγενομένων
 2 αὐτοῖς, ἐδίωκον τοὺς Λακεδαιμονίους. ἐπεὶ δ' ἦλ-
 θον εἰς Σίγειον, εὗρον τὸν μὲν στόλον ἐκπεπλευ-
 κότα, τρεῖς δὲ ναῦς ὑπολελειμμένους, ὧν εὐθέως 25
 ἐκυρίευσαν· καὶ μετὰ ταῦτ' εἰς Ἑλεοῦντα κατα-

6 ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς] πγ P 14 συμβαίνει P
 23 ἦλθαν P 24 Σίγιον v 25 ναῦς PAKLM, μόνον
 ναῦς c 26 ταῦτ' εἰ σελονντα P Ἑλαιοῦντα Dind.

πλεύσαντες τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν παρεσκευάζοντο.
 Λακεδαιμόνιοι δὲ θεωροῦντες τοὺς πολεμίους τὰ 3
 πρὸς τὴν μάχην ἐτοιμαζομένους, καὶ αὐτοὶ πένθ'
 ἡμέρας ἀναπείρας ποιούμενοι καὶ γυμνάζαντες
 5 τοὺς ἐρέτας, ἐξέταξαν τὸν στόλον εἰς ναυμαχίαν,
 ὄντα νεῶν δυεῖν ἐλάττω τῶν ἐνενήκοντα. οὗτοι
 μὲν οὖν ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Ἀσίαν μέρους ἔστησαν
 τὰς ναῦς, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ πρὸς τὴν Εὐρώπην
 ἔχοντες ἀντανήγοντο, τῷ μὲν πλήθει λειπόμενοι,
 10 ταῖς δ' ἐμπειρίαις ὑπερέχοντες. Λακεδαιμόνιοι μὲν 4
 οὖν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἔταξαν τοὺς Συρακο-
 σίους, ὧν Ἑρμοκράτης ἀφηγεῖτο, τὸ δ' εὐώνυμον
 αὐτοῖς συνεπλήρουν Πελοποννήσιοι, Μινδάρου
 τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος. τῶν δ' Ἀθηναίων ἐπὶ
 15 μὲν τὸ δεξιὸν ἐτάχθη Θρασύλλος, ἐπὶ δὲ τὸ εὐώ-
 νυμον Θρασύβουλος. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔσπευδον
 ἀμφοτέρω φιλολιμούμενοι περὶ τοῦ τόπου, ὅπως
 μὴ τὸν ῥοῦν ἔχωσιν ἐναντίον. διὸ καὶ πολὺν χρό- 5
 νον ἀλλήλους περιέπλεον, διακλείοντες τὰ στενὰ
 20 καὶ περὶ τῆς στάσεως τοπομαχοῦντες· μεταξὺ γὰρ
 Ἀβύδου καὶ Σηστοῦ τῆς ναυμαχίας γινομένης συν-
 ἔβαινε τὸν ῥοῦν οὐ μετρίως ἐμποδίζειν ἐν στενοῖς
 τόποις. οὐ μὴν ἀλλ' οἱ τῶν Ἀθηναίων κυβερνη-
 ται πολὺν ταῖς ἐμπειρίαις προέχοντες πολλὰ πρὸς
 25 τὴν νίκην συνεβάλλοντο. τῶν γὰρ Πελοποννησίων 40
 ὑπερεχόντων τῷ πλήθει τῶν νεῶν καὶ ταῖς τῶν
 ἐπιβατῶν ἀρεταῖς, ἡ τέχνη τῶν κυβερνητῶν ἄχρη-

1 περὶ] πρὸς fort.   4 ἀνάπειραν ο, corr. Hert.   6 ἐλάτ-
 τω A, ἐλάττων PF²J, ἐλαττόνων F¹, ἐλαττον c   13 αὐτοὶ
 malim (Thuc. VIII 104, 3)   25 συνεβάλλοντο PL

στον τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐναντίων ἐποίει. ὁπότε
 γὰρ οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ σπουδὴν ἀθρόαις ταῖς
 ναυσὶν εἰς ἐμβολὴν ἐπιφέροντο, τὰς ἐαυτῶν οὕτως
 φιλοτέχνως καθίστανον, ὥστε τοῦ μὲν ἄλλου μέ- 572
 ρους αὐτὰς μὴ δύνασθαι διγεῖν, τοῖς δὲ στόμασι 5
 2 τῶν ἐμβόλων μόνοις ἀναγκάζεσθαι συμβάλλειν. διό-
 περ ὁ Μίνδαρος ὄρων ἄπρακτον οὔσαν τὴν ἐκ τῶν
 ἐμβολῶν βίαν, κατ' ὀλίγας καὶ κατὰ μίαν ἐκέλευσε
 συμπλέκεσθαι. οὐ μὴν οὐδ' ἐνταῦθα τὴν τῶν κυ-
 βερνητῶν τέχνην ἄπρακτον εἶναι συνέβαινε, ἀλλ' 10
 εὐφυῶς ἐκκλίνοντες τὰς τῶν νεῶν ἐπιφερομένης
 ἐμβολὰς πλαγίαις ἐνέσειον καὶ πολλὰς κατετίτρω-
 3 σκον. φιλοτιμίας δ' ἐμπεσούσης εἰς ἀμφοτέρους,
 οὐ μόνον ταῖς ἐμβολαῖς διεκινδύνευον, ἀλλὰ συμ-
 πλεκόμενοι τοῖς ἐπιβάταις διηγωνίζοντο. πολλὰ δ' 15
 ὑπὸ τῆς τοῦ ῥοῦ βίας διακωλνόμενοι πρᾶττειν ἐφ'
 ἱκανὸν χρόνον διεκινδύνευον, οὐδετέρων δυναμέ-
 4 νων τυχεῖν τῆς νίκης. ἰσορροῦπον δὲ τῆς μάχης οὔσης,
 ἐπεφάνησαν ὑπὲρ τινος ἄκρας ναῦς εἴκοσι πέντε
 παρὰ τῶν συμμάχων ἀπεσταλμέναι τοῖς Ἀθηναίοις. 20
 φοβηθέντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι πρὸς τὴν Ἀβυδὸν
 ἔφυγον, ἐξαπτομένων τῶν Ἀθηναίων καὶ φιλοτιμό-
 5 τερον διωξάντων. τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτον τέλος
 λαβούσης, Ἀθηναῖοι ναῦς ἔλαβον ὅκτω μὲν Χίων,
 πέντε δὲ Κορινθίων, Ἀμβρακιωτῶν δὲ δύο, Συρα- 25
 κοσίων δὲ καὶ Πελληνέων καὶ Λευκαδίων μίαν ἐξ
 ἐκάστων· αὐτοὶ δὲ πέντε ναῦς ἀπέβαλον, ἃς πάσας

3 ἐπεφέροντο Pf (c. 45, 9 et 10) 5 θήγειν PF,
 θίγειν c 11 ἐγκλίνοντες PJ 23 τοιοῦτω P, τοιοῦτο L
 26 Παλληναίων ο 27 πέντε] πεντεκαίδεκα Thuc. VIII 106, 3

βυθισθῆναι συνέβη. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ περὶ τὸν 6
 Θρασύβουλον ἔστησαν τρόπαιον ἐπὶ τῆς ἄκρας, οὗ
 τὸ τῆς Ἑκάβης ἐστὶ μνημεῖον, καὶ τοὺς ἀπαγγε-
 λοῦντας τὴν νίκην εἰς Ἀθήνας ἔπεμψαν, αὐτοὶ δὲ
 5 μετὰ παντὸς τοῦ στόλου τὸν πλοῦν ἐπὶ Κύζικον
 ἐποίησαντο· αὕτη γὰρ πρὸ τῆς ναυμαχίας ἦν ἀφε-
 στηκυῖα πρὸς Φαρνάβαζον τὸν Λαρείου στρατηγὸν
 καὶ Κλέαρχον τὸν Λακεδαιμονίων ἡγεμόνα. εὐρόν-
 τες δ' αὐτὴν ἀτείχιστον ῥαδίως τῆς ἐπιβολῆς ἐκρά-
 10 τησαν, καὶ χρήματα πραξάμενοι τοὺς Κυζικηνούς
 ἀπέπλευσαν εἰς Σηστόν.

Μίνδαρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος 41
 ἀπὸ τῆς ἥττης φυγὼν εἰς Ἄβυδον τάς τε πεπονη-
 κυίας ναῦς ἐπεσκεύασε καὶ πρὸς τὰς ἐν Εὐβοίᾳ
 15 τριήρεις ἀπέστειλεν Ἐπικλέα τὸν Σπαρτιάτην, προσ-
 τάξας ἄγειν τὴν ταχίστην. ὃς ἐπεὶ κατέπλευσεν 2
 εἰς Εὐβοίαν, ἀθροίσας τὰς ναῦς οὖσας πεντήκοντα
 κατὰ σπουδὴν ἀνήχθη· καὶ κατὰ τὸν Ἄθω γενο-
 μένων τῶν τριήρων ἐπεγενήθη χειμῶν τηλικούτος
 20 ὥστε τὰς μὲν ναῦς ἀπάσας ἀπολέσθαι, τῶν δὲ
 ἀνδρῶν δώδεκα μόνον διασωθῆναι. δηλοῖ δὲ τὰ 3
 περὶ τούτων ἀνάθημα κείμενον ἐν τῷ περὶ Κορώ-
 νειαν νεῷ, καθάπερ φησὶν Ἐφορος, τὴν ἐπιγραφὴν
 ἔχον ταύτην·

25 οἷδ' ἀπὸ πεντήκοντα νεῶν θάνατον προφυγόντες
 πρὸς σκοπέλοισιν Ἄθω σώματα γῇ πέλασαν

3 ἀπαγγέλλοντας A
 8 κλέαρχον] λέαρχον PA
 μόνους ο *τά] τὸ ο
 λοισιν P

7 στρατηγὸν] σατράπην L (c. 37, 4)
 τὸν] τῶν P 21 μόνον Hert.,
 23 εὐφορος P 26 προσκοπέ-

δώδεκα, τοὺς δ' ἄλλους ὅλεσεν μέγα λαῖτμα 573
θαλάσσης,

νῆας τε στυγεροῖς πνεύμασι χρησαμένας.

- 4 Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν Ἀλκιβιάδης ἔχων
τρισκαίδεκα τριήρεις κατέπλευσε πρὸς τοὺς ἐν Σάμῳ 5
διατρίβοντας, οἱ πάλαι προακηκούτες ἦσαν, ὅτι
πεπεικῶς εἶη τὸν Φαρνάβαζον μηκέτι ταῖς τριακο-
5 σίαις ναυσὶ βοηθεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις. φιλοφρό-
νως δ' αὐτὸν ἀποδεξαμένων τῶν ἐν τῇ Σάμῳ, διε-
λέγετο πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς καθόδου, πολλὰ κατεπ- 10
αγγελλόμενος χρήσιμος ἔσεσθαι τῇ πατρίδι, ὁμοίως
καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀπολογησάμενος, καὶ πολλὰ τὴν
ἑαυτοῦ δακρύσας τύχην, ὅτι τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ὑπὸ
τῶν ἐχθρῶν ἠνάγκασται κατὰ τῆς πατρίδος ἐνδεί-
42 ξασθαι. τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀσμένως τοὺς λόγους 15
προσδεξαμένων, καὶ περὶ τούτων διαπεμψαμένων
εἰς Ἀθήνας, ἔδοξε τῷ δήμῳ τὸν ἄνδρα τῶν ἐγκλη-
μάτων ἀπολῦσαι καὶ μεταδοῦναι τῆς στρατηγίας·
θεωροῦντες γὰρ αὐτοῦ τὸ πρακτικὸν τῆς τόλμης καὶ
τὴν παρὰ τοῖς Ἕλλησι δόξαν, ὑπελάμβανον, ὅπερ 20
ἦν εἰκός, οὐ μικρὰν ῥοπὴν ἔσεσθαι τοῖς σφετέροις
2 πράγμασι τούτου προσγενομένου. καὶ γὰρ ὁ τῆς
πολιτείας ἀφηγούμενος τότε Θηραμένης, ἀνὴρ εἰ
καὶ τις ἄλλος εἶναι δόξας συνετός, τῷ δήμῳ συνε-
βούλευσε κατάγειν τὸν Ἀλκιβιάδην. τούτων δ' 25
ἀπαγγελθέντων εἰς Σάμον, Ἀλκιβιάδης πρὸς αἷς
εἶχεν ἰδίαις ναυσὶ τρισκαίδεκα ἐννέα προσέλαβε, καὶ

μετὰ τούτων ἐκπλεύσας εἰς Ἀλικαρνασσὸν παρὰ τῆς
πόλεως εἰσεπράξατο χρήματα. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν 3
Μεροπίδα πορθήσας μετὰ πολλῆς λείας ἀνέπλευσεν
εἰς Σάμον. πολλῶν δὲ συναχθέντων λαφύρων,
5 τοῖς τ' ἐν Σάμῳ στρατιώταις καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ
διελόμενος τὰς ὠφελείας ταχὺ τοὺς εὖ παθόντας
εὐνοὺς ἑαυτῷ κατεσκεύασεν. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν 4
χρόνον Ἀντάνδριοι, φρουρὰν ἔχοντες, μετεπέμψαντο
παρὰ Λακεδαιμονίων στρατιώτας, μεθ' ὧν ἐκβα-
10 λόντες τὴν φυλακὴν ἐλευθέραν ὥκουν τὴν πατρίδα·
οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι περὶ τῆς εἰς Φοινίκην ἀπο-
στολῆς τῶν τριακοσίων νεῶν ἐγκαλοῦντες τῷ Φαρ-
ναβάζῳ τοῖς Ἀντανδρον οἰκοῦσι συνεμάχησαν.

Τῶν δὲ συγγραφῶν Θουκυδίδης μὲν τὴν ἱστο- 5
15 ρίαν κατέστροφε, περιλάβων χρόνον ἑτῶν εἴκοσι
καὶ δυοῖν ἐν βύβλοις ὀκτώ· τινὲς δὲ διαιροῦσιν εἰς
ἐννέα· Ξενοφῶν δὲ καὶ Θεόπομπος ἀφ' ὧν ἀπέλιπε
Θουκυδίδης τὴν ἀρχὴν πεποιήνται, καὶ Ξενοφῶν
μὲν περιέλαβε χρόνον ἑτῶν τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ,
20 Θεόπομπος δὲ τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις διελθὼν ἐπ'
ἕτη ἑπτακαίδεκα καταλήγει τὴν ἱστορίαν εἰς τὴν
περὶ Κνίδον ναυμαχίαν ἐν βύβλοις δώδεκα.
574 Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν 6
ἐν τούτοις ἦν. Ῥωμαῖοι δὲ πρὸς Αἰῶνους διαπολε-
25 μούντες ἐνέβαλον αὐτῶν εἰς τὴν χώραν μετὰ πολλῆς

2 ἐπράξατο f 3 Μεροπίδα ο, corr. Palmerius 15 κατέ-
στροφε Dind., κατέστρεψε ο εἴκοσι καὶ δυοῖν] xδ PFJMT;
xα fort. (cf. XII 37, 2) διαιροῦντες P¹ 17 ἀπέλειπεν P
19 τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ] μη PF 21 ἑπτακαίδεκα] ιζ P
22 δώδεκα L, ιβ P, δυοκαίδεκα c 24 Αἰῶνους PA

δυνάμεως· περιστρατοπεδεύσαντες δὲ πόλιν Βώλας
ὀνομαζομένην ἐξεπολιόρκησαν.

- 43 Τῶν δὲ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον πράξεων
τέλος ἔχουσῶν Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Γλαύκιππος, ἐν
δὲ τῇ Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὑπατοὶ Μάρκος Κορνή- 5
λιος καὶ Λεύκιος Φούριος. περὶ δὲ τούτους τοὺς
χρόνους Αἰγεσταῖοι κατὰ τὴν Σικελίαν σύμμαχοι
γεγεννημένοι τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ Συρακοσίων, κατα-
λυθέντος τοῦ πολέμου περιδεεῖς καθειστήκεισαν·
ἤλπιζον γάρ, ὅπερ ἦν εἰκός, τιμωρίαν δώσειν τοῖς 10
2 Σικελιώταις, ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτοὺς ἐξήμαρτον. τῶν
δὲ Σελινουντίων περὶ τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας
πολεμούντων αὐτούς, ἐκουσίως ἐξεχώρουν, εὐλα-
βούμενοι, μὴ διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν οἱ Συρα-
κόσιοι συνεπιλάβωνται τοῦ πολέμου τοῖς Σελινουν- 15
τίοις, καὶ κινδυνεύσωσιν ἄρδην ἀπολέσαι τὴν
3 πατρίδα. ἐπεὶ δ' οἱ Σελινούντιοι χωρὶς τῆς ἀμφισ-
βητησίμου πολλὴν τῆς παρακειμένης ἀπετέμοντο,
τηνικαῦθ' οἱ τὴν Αἰγεσταν οἰκοῦντες πρέσβεις ἀπέ-
στειλαν εἰς Καρχηδόνα, δεόμενοι βοηθῆσαι καὶ τὴν 20
4 πόλιν αὐτοῖς ἐγχειρίζοντες. καταπλευσάντων δὲ τῶν
πεμφθέντων, καὶ τῇ γερουσίᾳ τὰς παρὰ τοῦ δήμου
δεδομένας ἐντολὰς εἰπόντων, οὐ μετρίως διηπόρησαν
οἱ Καρχηδόνιοι· ἅμα μὲν γὰρ ἐπεθύμουν παρα-
λαβεῖν πόλιν εὐκαιρον, ἅμα δ' ἐφοβοῦντο τοὺς 25
Συρακοσίους, ἑωρακότες προσφάτως καταπεπολε-

1 Βολὰς P, Βόλασον A, Βόλασον c   6 Φρούριος PA
7 Ἐγεσταῖοι A (plerumque)   9 τοῦ] δὲ τοῦ a   11 ὑπὲρ]
περὶ f   16 κινδυνεύσουσιν PAFK   25 πόλιν PF, τὴν
πόλιν c

μημένας τὰς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεις. οὐ μὴν ἀλλὰ 5
καὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς πρωτεύοντος ... παραλαβεῖν τὴν
πόλιν, τοῖς μὲν πρεσβευταῖς ἀπεκρίθησαν βοηθή-
σειν, εἰς δὲ τὴν τούτων διοίκησιν, ἂν ἦ χρεῖα
5 πολεμεῖν, στρατηγὸν κατέστησαν τὸν Ἀννίβαν, κατὰ
νόμους τότε βασιλεύοντα. οὗτος δὲ ἦν υἱὸνδὸς μὲν
τοῦ πρὸς Γέλωνα πολεμήσαντος Ἀμίλκον καὶ πρὸς
Ἱμέρα τελευτήσαντος, υἱὸς δὲ Γέσκωνος, ὃς διὰ τὴν
τοῦ πατρὸς ἦταν ἐφυγαδευθῆ καὶ κατεβίωσεν ἐν
10 τῇ Σελινουντί. ὁ δ' οὖν Ἀννίβας, ὦν μὲν καὶ 6
φύσει μισέλλην, ὁμοῦ δὲ τὰς τῶν προγόνων ἀτιμίας
διορθώσασθαι βουλόμενος, ἔσπευδε δι' ἑαυτοῦ τι
κατασκευάσαι χρήσιμον τῇ πατρίδι. θεωρῶν οὖν
τοὺς Σελινουντίους οὐκ ἄρκουμένους τῇ παραχω-
15 ρήσει τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας, πρέσβεις ἀπέ-
στειλε μετὰ τῶν Αἰγεσταίων πρὸς Συρακοσίους,
ἐπιτρέπων αὐτοῖς τὴν κρίσιν τούτων, τῷ μὲν λόγῳ
προσποιούμενος δικαιοπραγεῖν, τῇ δ' ἄληθείᾳ νο-
μίζων ἐκ τοῦ μὴ βούλεσθαι τοὺς Σελινουντίους
20 διακριθῆναι μὴ συμμαχήσειν αὐτοῖς τοὺς Συρακο-
σίους. ἀποστειλάντων δὲ καὶ Σελινουντίων πρέσβεις, 7
575 διακριθῆναι μὲν μὴ βουλομένων, πολλὰ δὲ πρὸς
τοὺς παρὰ Καρχηδονίων καὶ τῶν Αἰγεσταίων πρέ-
σβεις ἀντειπόντων, τέλος ἔδοξε τοῖς Συρακοσίοις
25 ψηφίσασθαι τηρεῖν πρὸς μὲν Σελινουντίους τὴν

1 τὰς τῶν Ἀ. δυνάμεις om. P   2 τοῦ post πρωτεύον-
τος posuit Dind.; παρακαλοῦντος add. Reiske, Ἀννίβου συμ-
βουλεύοντος excidisse videtur   5 κατέστησαν στρατηγὸν
o-PA   10 Ἀνίβας P   11 ὁμοῦ (vel ὁμοίως) Dind., ὁμως o
20 διακρ.] καὶ διακρ. Reiske   23 παρὰ om. A

44 συμμαχίαν, πρὸς δὲ Καρχηδονίους τὴν εἰρήνην. μετὰ
 δὲ τὴν ἐπάνοδον τῶν πρεσβευτῶν Καρχηδόνιοι μὲν
 τοῖς Αἰγεσταίοις ἀπέστειλαν Αἰβυάς τε πεντακιςχι-
 2 λίους καὶ τῶν Καμπανῶν ὀκτακοσίους. οὗτοι δ'
 ἦσαν ὑπὸ τῶν Χαλκιδέων τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὸν 5
 πρὸς Συρακοσίους πόλεμον μεμισθωμένοι, καὶ μετὰ
 τὴν ἦταν καταπεπλευκότες οὐκ εἶχον τοὺς μισθο-
 δοτήσοντας· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι πᾶσιν ἵππους ἀγο-
 ράσαντες καὶ μισθοὺς ἀξιολόγους δόντες εἰς τὴν
 3 Αἰγεστὴν κατέστησαν. οἱ δὲ Σελινούντιοι κατ' 10
 ἐκείνους τοὺς χρόνους εὐδαιμονοῦντες, καὶ τῆς
 πόλεως αὐτοῖς πολυανδρουσύης, κατεφρόνουν τῶν
 Αἰγεσταίων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐν τάξει τὴν
 ὅμορον χώραν ἐπόρθουν, πολὺν προέχοντες ταῖς
 δυνάμεσι, μετὰ δὲ ταῦτα καταφρονήσαντες κατὰ 15
 4 πᾶσαν τὴν χώραν ἐσκεδάσθησαν. οἱ δὲ τῶν Αἰγε-
 σταίων στρατηγοὶ παρατηρήσαντες αὐτοὺς ἐπέθεντο
 μετὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν Καμπανῶν. ἀπροσ-
 δοκῆτου δὲ τῆς ἐφύδου γενομένης ῥαδίως ἐτρέ-
 ψαντο τοὺς Σελινουντίους, καὶ τῶν μὲν στρατιωτῶν 20
 ἀνεῖλον περὶ χιλίους, τῆς δὲ λείας πάσης ἐκυρίευσαν.
 μετὰ δὲ τὴν μάχην εὐθέως ἀπέστειλαν πρέσβεις, οἱ
 μὲν Σελινούντιοι πρὸς Συρακοσίους, οἱ δ' Αἰγε-
 5 σταῖοι πρὸς Καρχηδονίους, περὶ βοηθείας. ἐκατέρων
 δ' ἐπαγγεिलाμένων συμμαχήσειν, ὁ μὲν Καρχηδονια- 25
 κὸς πόλεμος ταύτην ἔλαβεν ἀρχήν· οἱ δὲ Καρχη-
 δόνιοι προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τὴν
 ἐπιτροπὴν ἔδωκαν Ἀννίβα τῷ στρατηγῷ περὶ τοῦ

1 συμμαχίαν δόρων (om. πρὸς — ἐπανο) P 12 πολυάνδρου
 οὔσης ο, corr. Dind. 26 ἀρχήν PAF, τὴν ἀρχήν c 28 Ἀνθήβα P

μεγέθους τῆς δυνάμεως, καὶ πάντα προθύμως ὑπη-
 ρέτουν. ὁ δὲ Ἀννίβας τό τε θέρος ἐκεῖνο καὶ τὸν 6
 συνάπτοντα χειμῶνα πολλοὺς μὲν ἐξ Ἰβηρίας ἐξε-
 νολόγησεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν κατέ-
 5 γραφεν· ἐπῆει δὲ καὶ τὴν Λιβύην ἐπιλεγόμενος ἐξ
 ἀπάσης πόλεως τοὺς κρατίστους, καὶ ναῦς παρε-
 σκευάζετο, διανοούμενος τῆς ἑαρινῆς ὥρας ἐνιστα-
 μένης διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις· τὰ μὲν οὖν κατὰ
 τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

10 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Δωριεὺς ὁ Ῥόδιος, ναύαρχ- 45
 χος ὢν τῶν ἐξ Ἰταλίας τριήρων, ἐπειδὴ κατέστησε
 τὴν ἐν Ῥόδῳ ταραχήν, ἐξέπλευσεν ἐφ' Ἑλλησπον-
 τον, σπεύδων συμμίξαι τῷ Μινδάρῳ· οὗτος γὰρ ἐν
 Ἀβύδῳ διατρίβων συνῆγε πανταχόθεν τὰς συμμα-
 15 χούσας ναῦς τοῖς Πελοποννησίοις. ἤδη δὲ τοῦ 2
 Δωριέως ὄντος περὶ τὸ Σίγειον τῆς Τρωάδος, οἱ
 περὶ Σηστὸν ὄντες Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὸν παρά-
 πλουν ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς πάσαις ταῖς ναυσίν,
 οὔσαις ἑβδομήκοντα καὶ τέσσαρσιν. ὁ δὲ Δωριεὺς 3
 20 μέχρι μὲν τινος ἀγνοήσας τὸ γινόμενον ἔπλει
 576 μετέωρος· κατανοήσας δὲ τὸ μέγεθος τοῦ στόλου
 κατεπλάγη, καὶ σωτηρίαν ἄλλην οὐδεμίαν ὁρῶν
 κατέφυγεν εἰς Δάρδανον. ἐκβιβάσας δὲ τοὺς στρα- 4
 τιώτας καὶ τοὺς φρουροῦντας τὴν πόλιν προσλαβό-
 25 μενος, βέλη τε παμπληθῇ ταχέως παρεκόμισε καὶ
 τῶν στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐπὶ τὰς πρῶρας ἐπέστησεν,
 οὓς δ' ἐπὶ τῆς γῆς εὐκαίρως ἔταξεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι 5

13 συμμίξαι ο
 PAFK τῆς om. P

14 Ἀβύδῳ] συνόδῳ P
 Τρωάδος P

16 Σίγειον
 19 ἑβδομήκοντα καὶ

τέσσαρσιν] ὁδ P

κατὰ πολλὴν σπουδὴν καταπλεύσαντες ἐνεχείρησαν
 ἀποσπᾶν τὰς ναῦς, καὶ πανταχόθεν τῷ πλήθει περι-
 6 χυθέντες κατεπόνουν τοὺς ἐναντίους. ἃ δὲ πυνθό-
 μενος Μίνδαρος ὁ τῶν Πελοποννησίων ναύαρχος,
 εὐθέως ἐξ Ἀβύδου μετὰ παντὸς ἀνήχθη τοῦ στόλου, 5
 καὶ κατέπλει πρὸς τὸ Δαρδάνειον μετὰ νεῶν τεσσά-
 ρων πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, βοηθήσων τοῖς μετὰ τοῦ
 Λωριέως· συμπαρῆν δὲ καὶ τὸ πεζὸν στράτευμα τοῦ
 7 Φαρναβάζου, βοηθοῦν τοῖς Λακεδαιμονίοις. ὥς δ'
 ἐγγὺς ἀλλήλων ἐγενήθησαν οἱ στόλοι, διέταξαν 10
 ἀμφοτέρω τὰς τριήρεις εἰς ναυμαχίαν· καὶ Μίνδαρος
 μὲν ἔχων ἑπτὰ πρὸς ταῖς ἐνενηήκοντα ναυσὶν ἐπὶ
 μὲν τὸ λαὶδὸν κέρας ἔταξε Συρακοσίους, τοῦ δεξιοῦ
 δ' αὐτοῦ εἶχε τὴν ἡγεμονίαν· τῶν δ' Ἀθηναίων τοῦ
 μὲν δεξιοῦ μέρους Θρασύβουλος ἡγεῖτο, τοῦ δ' ἐτέ- 15
 8 ρου Θράσυλλος. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐξηρ-
 τυμένων, οἱ μὲν ἡγεμόνες αὐτῶν ἦσαν τὸ σύσση-
 μον τῆς μάχης, οἱ σαλπικταὶ δὲ ἀφ' ἑνὸς παραγ-
 γέλματος ἤρξαντο σημαίνειν τὸ πολεμικόν· καὶ τῶν
 μὲν ἑρετῶν οὐθὲν ἐλλειπόντων προθυμίας, τῶν δὲ 20
 κυβερνητῶν ἐντέχνως τοῖς οἴαξι χρωμένων, κατα-
 9 πληκτικὸν συνέβαινε γίνεσθαι τὸν ἀγῶνα. ὁπότε
 γὰρ αἱ τριήρεις εἰς ἐμβολὴν ἐπιφέρουντο, τηνικαῦτα
 οἱ κυβερνηταὶ πρὸς αὐτὴν τὴν τοῦ καιροῦ ῥοπὴν
 ἐπέστρεφον τὰς ναῦς πραγματικῶς, ὥστε τὰς πλη- 25
 10 γὰς γίνεσθαι κατ' ἐμβολήν. οἱ μὲν οὖν ἐπιβάται

6 δ πρὸς ταῖς π PA, τεσσάρων καὶ ὀγδοήκοντα c 16
 ἐξηρητημένων JL 18 σαλπικταὶ v 23 ἐπεφέροντο o,
 corr. Hert. (c. 40, 1) 26 κατ'] οὐ κατ' Reiske ἐμβολον
 malim

θεωροῦντες πλαγίας τὰς ἐαυτῶν ναῦς συνεπιφερο-
 μένας ταῖς τῶν πολεμίων τριήρεσι, περιδεῖς ἐγί-
 νοντο, περὶ σφῶν ἀγωνιῶντες· ὁπότε δ' οἱ κυβερ-
 νῆται ταῖς ἐμπειρίαις ἐκκρούσειαν τὰς ἐπιφοράς,
 5 πάλιν ἐγίνοντο περιχαρεῖς καὶ μετέωροι ταῖς ἐλπί-
 σιν. οὐ μὴν οὐδ' οἱ [ἐν] τοῖς καταστρώμασιν ἐπι- 46
 βεβηκότες ἄπρακτον εἶχον τὴν φιλοτιμίαν, ἀλλ' οἱ
 μὲν ἐκ πολλοῦ διαστήματος ἐφεστηκότες ἐτόξευον
 κατὰ τὸ συνεχές, καὶ ταχὺ ὁ τόπος ἦν βελῶν πλή-
 10 ρης· οἱ δ' αἰεὶ προσιόντες ἐγγυτέρω τὰς λόγχας ἠκόν-
 τιζον, οἱ μὲν ἐπὶ τοὺς ἀμυνομένους ἐπιβάτας, οἱ
 δ' ἐπ' αὐτοὺς βαλεῖν φιλοτιμούμενοι τοὺς κυβερνή-
 τας· ὁπότε δὲ συνερεΐσειαν αἱ ναῦς, τοῖς τε δόρα-
 σιν ἠγωνίζοντο καὶ κατὰ τὰς προσαγωγὰς εἰς τὰς
 15 τῶν πολεμίων τριήρεις μεθαλλόμενοι τοῖς ξίφεσιν
 ἀλλήλους ἡμύνοντο. κατὰ δὲ τὰς γινομένας ἐλατ- 2
 τώσεις τῶν νικούντων ἐπαλαλαζόντων καὶ τῶν ἄλλων
 μετὰ βοῆς παραβοηθούτων, κραυγὴ σύμμικτος ἐγί-
 νετο παρ' ὅλον τὸν τῆς ναυμαχίας τόπον. ἐπὶ
 20 πολὺν οὖν χρόνον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη διὰ τὴν
 ὑπερβολὴν τῆς παρ' ἀμφοτέροις φιλοτιμίας· μετὰ
 δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης ἐκ Σάμου παραδόξως ἐπεφάνη
 μετὰ νεῶν εἴκοσι, πλέων κατὰ τύχην εἰς Ἑλλήσ-
 577 ποντον. τούτων δὲ πόρρω μὲν οὐσῶν, ἑκάτεροι 3
 25 σφίσι βοήθειαν ἐλπίζοντες παραγενέσθαι, μετέωροι
 ταῖς ἐλπίσιν ἐγίνοντο καὶ πολὺ προθυμότερον ταῖς

1 τὰς ἐ. ναῦς πλαγίας ο-PA
 (cf. v. 1 et c. 40, 2) 6 ἐν delevi
 9 ταχὺ] ταχέως aut τάχ' Kälker
 14 προαγωγὰς v 16 γενομένας P

4 ἐπιφερομένας P
 8 ἀφεστηκότες v
 13 συνερεΐσειαν PA

τόλμαις διεκινδύνεον· ἐπεὶ δ' ἤδη σύνεγγυς ἦν ὁ
 στόλος, καὶ τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις οὐδὲν ἐφαίνετο
 σύσσημον, τοῖς δ' Ἀθηναίοις Ἀλκιβιάδης μετέωρον
 ἐποίησεν ἐπίσημον φοινικοῦν ἀπὸ τῆς ἰδίας νεώσ,
 ὅπερ ἦν σύσσημον αὐτοῖς διατεταγμένον, οἱ μὲν 5
 Λακεδαιμόνιοι καταπλαγέντες ἐτράπησαν, οἱ δ'
 Ἀθηναῖοι τῷ προτερήματι μετεωρισθέντες μετὰ
 4 σπουδῆς ἐπέδωκον τὰς ὑποφενγούσας. καὶ δέκα
 μὲν νεῶν εὐθὺς ἐκυρίευσαν, μετὰ δὲ ταῦτα χειμῶ-
 νος ἐπιγενομένου καὶ πνευμάτων μεγάλων πολλὰ 10
 περὶ τὸν διωγμὸν αὐτοὺς ἐμποδίζεσθαι συνέβαινε·
 διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τῶν κυμάτων τὰ μὲν σκάφη
 τοῖς οἰᾶξιν ἠπεΐθει, τὰς δ' ἐμβολὰς ἀπράκτους
 συνέβαινε γίνεσθαι, τῶν τυπτομένων νεῶν ὑποχω-
 5 ρουσῶν. τέλος δ' οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὴν 15
 γῆν κατενεχθέντες ἔφυγον πρὸς τὸ πεζὸν τοῦ Φαρ-
 ναβάζου στρατόπεδον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἐπεχείρησαν ἀποσπᾶν τὰς ναῦς ἀπὸ τῆς γῆς
 καὶ παραβόλως διεκινδύνεον, ὑπὸ δὲ τοῦ Περσικοῦ
 στρατεύματος ἀνακοπέντες ἀπέπλευσαν εἰς Σηστόν. 20
 6 ὁ γὰρ Φαρνάβαξος βουλόμενος τοῖς Λακεδαιμονίοις
 ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν ἀπολογεῖσθαι, βιαιότερον διηγω-
 νίζετο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· ἅμα δὲ καὶ περὶ τῶν
 εἰς Φοινίκην ἀποσταλεισῶν νεῶν τριακοσίων ἐδί-
 δαξεν, ὥς τοῦτο ἔπραξε πυνθανόμενος τὸν τε τῶν 25
 Ἀράβων βασιλέα καὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων ἐπιβου-
 λεύειν τοῖς περὶ Φοινίκην πράγμασιν.

7 μετὰ σπουδῆς om. f   17 Βαρναβάζου P   μὲν om. P
 18 ἐπεχείρισαν P, ἐνεχείρισαν A (c. 45, 5)   22 ἀπολογεῖ-
 σθαι M et Rhod., om c   26 *τὸν τῶν] τῶν P, τὸν c

Τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτον τὸ τέλος λαβούσης 47
 Ἀθηναῖοι τότε μὲν εἰς Σηστόν ἀπέπλευσαν ἤδη νυ-
 κτὸς οὔσης, ἅμα δ' ἡμέρᾳ τὰ τε ναυάγια συνήγαγον
 καὶ πρὸς τῷ προτέρῳ τροπαίῳ πάλιν ἕτερον ἔστη-
 5 σαν. Μίνδαρος δὲ νυκτὸς περὶ πρώτην φυλακὴν 2
 εἰς Ἀβυδὸν ἀναχθεὶς τὰς τε πεποννηκυίας ναῦς ἐπε-
 σκεύαζε καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους διεπέμψατο περὶ
 βοηθείας πεξῆς τε καὶ ναυτικῆς· διενοεῖτο γὰρ
 ἐν ὅσῳ τὰ κατὰ τὸν στόλον ἔτοιμα ἐγίνετο, πεξῇ
 10 μετὰ Φαρναβάζου τὰς συμμαχούσας κατὰ τὴν Ἀσίαν
 πόλεις Ἀθηναίοις πολιορκήσιν. Χαλκιδεῖς δὲ καὶ 3
 σχεδὸν οἱ λοιποὶ πάντες οἱ τὴν Εὐβοίαν κατοικοῦν-
 τες ἀφεστηκότες ἦσαν Ἀθηναίων, καὶ διὰ τοῦτο
 περιδεῖς ἐγίνοντο, μήποτε νῆσον οἰκοῦντες ἐκπο-
 15 λιορκηθῶσιν ὑπ' Ἀθηναίων θαλασσοκρατούντων·
 ἡξίουσαν οὖν Βοιωτοὺς κοινῇ χῶσαι τὸν Εὐριπον,
 ὥστε συνάψαι τὴν Εὐβοίαν τῇ Βοιωτίᾳ. συγκата- 4
 θεμένων δὲ τῶν Βοιωτῶν διὰ τὸ κἀκείνοις συμφέ-
 ρειν τὴν Εὐβοίαν εἶναι τοῖς μὲν ἄλλοις νῆσον, ἐαν-
 20 τοῖς δ' ἡπειρον· διόπερ αἱ πόλεις ἅπασαι πρὸς τὴν
 διάχωσιν ἐπερρώσθησαν καὶ πρὸς ἀλλήλας ἡμιλ-
 λῶντο· οὐ γὰρ μόνον τοῖς πολίταις ἐξιέναι πανδη-
 μεὶ προσέταξαν, ἀλλὰ καὶ τοῖς παροικοῦσι ξένοις,
 ὥστε διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοῖς ἔργοις προσιόντων
 25 τὴν πρόθεσιν ταχέως λαβεῖν συντέλειαν. τῆς μὲν 5
 οὖν Εὐβοίας κατεσκευάσθη τὸ χῶμα κατὰ τὴν Χαλ-
 κίδα, τῆς δὲ Βοιωτίας πλησίον Αὐλίδος· ἐνταῦθα

6 τε PAL, om c κατεσκεύαζε ο, corr Hert 7 περὶ β.
 διεπέμψατο ο-PA 11 ἐκπολιορκήσιν L 12 et 19
 εὔβοιαν P

γὰρ ὁ μεταξὺ τόπος ἦν στενωτάτος. συνέβαινε 578
 μὲν οὖν καὶ πρότερον αἰεὶ κατ' ἐκείνον τὸν τόπον
 εἶναι ῥοῦν καὶ πυκνάς ποιεῖσθαι τροπὰς τὴν θά-
 λατταν, τότε δὲ πολὺ μᾶλλον ἦν ἐπιτείνοντα τὰ
 κατὰ τὸν ῥοῦν, ὥς ἂν εἰς στενὸν ἄγαν συγκεκλει- 5
 σμένης τῆς θαλάττης· ὁ γὰρ διέκπλους ἀπελείφθη
 μὲν νηί. ὠκοδόμησαν δὲ καὶ πύργους ὑψηλοὺς ἐπ'
 ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων, καὶ ξυλίνας τοῖς διαόροις
 6 ἐπέστησαν γεφύρας. Θηραμένης δ' ὑπ' Ἀθηναίων
 ἀποσταλεῖς μετὰ νεῶν τριάκοντα τὸ μὲν πρῶτον 10
 ἐπεχείρησε κωλύειν τοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων, πολλοὺ
 δὲ πλήθους στρατιωτῶν συμπαρόντος τοῖς κατα-
 σκευάζουσι τὰ χῶματα ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς
 ἀπέστη, τὸν δὲ πλοῦν ἐπὶ [τῶν] νήσων ἐποιήσατο.
 7 βουλόμενος δὲ τοὺς τε πολίτας καὶ συμμαχοὺς ἀνα- 15
 παῦσαι τῶν εἰσφορῶν, τὴν τε τῶν πολεμίων χώραν
 ἐπόρθησε καὶ πολλὰς ὠφελείας ἤθροισεν. ἐπῆει δὲ
 καὶ τὰς συμμαχίδας πόλεις, καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς
 8 νεωτερίζοντας εἰσεπράττετο χρήματα. καταπλεύσας
 δ' εἰς Πάρον καὶ καταλαβὼν ὀλιγαρχίαν ἐν τῇ 20
 πόλει, τῷ μὲν δήμῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησε,
 παρὰ δὲ τῶν ἀψαμένων τῆς ὀλιγαρχίας χρημάτων
 πληθὺς εἰσεπράξατο.

48 Συνέβη δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν τῇ
 Κορκύρᾳ γενέσθαι μεγάλην στάσιν καὶ σφαγὴν, ἣν 25

1 τόπος ἦν | προσῆν AH, πόρος ἦν Wess. στενωτάτος v
 2 αἰεὶ καὶ πρότερον o - PA 3 καὶ πυκνάς — 5 ῥοῦν om. A
 4 ἐπιτείνοντα] ἐπὶ τίῳ τ P 10 τριάκοντα] δ P 14 τῶν
 del. Dind. 17 ἐπόρθησεν A. ἐπόρθησαν PF ἤθροισαν P
 20 Πάρον] Σπάρτην A 25 κορκύρα v (item infra)
 μεγάλην γενέσθαι o - PAF ἦν] ἦν καὶ Reiske

δι' ἑτέρας μὲν αἰτίας λέγεται γενέσθαι, μάλιστα δὲ
 διὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν.
 ἐν οὐδεμιᾷ γάρ ποτε πόλει τοιοῦτοι πολιτῶν φόνοι 2
 συνετελέσθησαν οὐδὲ μείζων ἔρις καὶ φιλονεικία
 5 πρὸς ὅλεθρον ἀνήκουσα. δοκοῦσι γὰρ οἱ μὲν ἀναι-
 ρεθέντες ὑπ' ἀλλήλων πρὸ ταύτης τῆς στάσεως
 γεγονέναι περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους, καὶ πάντες
 οὗτοι πρωτεύοντες τῶν πολιτῶν. τούτων δ' ἐπι- 3
 γεγεννημένων τῶν ἀτυχημάτων ἑτέραν αὐτοῖς συμ-
 10 φορὰν ἐπέστικσεν ἡ τύχη, τὴν πρὸς ἀλλήλους πάλιν
 ἀυξήσασα διαφοράν. οἱ μὲν γὰρ προέχοντες τοῖς
 ἀξιώμασι τῶν Κορκυραίων ὀρεγόμενοι τῆς ὀλιγαρ-
 χίας ἐφρόνουν τὰ Λακεδαιμονίων, ὁ δὲ δημοτικὸς
 ὄχλος ἔσπευδε τοῖς Ἀθηναίοις συμμαχεῖν. καὶ γὰρ 4
 15 διαφερούσας τὰς σπουδὰς εἶχον οἱ περὶ τῆς ἡγεμο-
 νίας διαγωνιζόμενοι δῆμοι· Λακεδαιμόνιοι γὰρ τοὺς
 πρωτεύοντας ἐν ταῖς συμμαχίσι πόλεσιν ἐποιοῦν
 ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν κοινῶν, Ἀθηναῖοι δὲ δη-
 μοκρατίας ἐν ταῖς πόλεσι καθίστανον. οἱ δ' οὖν 5
 20 Κορκυραῖοι θεωροῦντες τοὺς δυνατωτάτους τῶν
 πολιτῶν ὄντας πρὸς τῷ τὴν πόλιν ἐγχειρίζειν Λα-
 κεδαιμονίοις, μετεπέμψαντο παρ' Ἀθηναίων δύναμιν
 τὴν παραφυλάξουσαν τὴν πόλιν. Κόνων δ' ὁ 6
 25 στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων πλεύσας εἰς Κόρκυραν,
 ἐξακοσίους μὲν τῶν ἐκ Ναυπάκτου Μεσσηνίων κατ-
 ἔλιπεν ἐν τῇ πόλει, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν νεῶν παρέ-

1 γένεσθαι P   2 ὑπερέχονσαν P   αὐτοῖς] γενέσθαι
 add. P¹   3 ποτε Wess., τότε ο   8 τούτων γεγεννημένων K;
 ἐπιτετελεσμένων fort.   21 τῷ P, τὸ ε   Λακεδ. PAF, τοῖς
 Λακεδ. c   25 μεσσηνίου κατέλειπεν P

πλευσε, καὶ καθωρμίσθη πρὸς τῷ τῆς Ἥρας τε-
 7 μένει. οἱ δὲ ἑξακόσιοι μετὰ τῶν δημοτικῶν ὁρμή-
 σαντες ἐπὶ τοὺς τὰ Λακεδαιμονίων φρονοῦντας
 ἐξαίφνης ἀγορᾶς πληθούσης οὓς μὲν συνελάμβανον,
 οὓς δ' ἐφόνευν, πλείους δὲ τῶν χιλίων ἐφυγάδευ- 5
 σαν· ἐποίησαντο δὲ τοὺς μὲν δούλους ἐλευθέρους, 579
 τοὺς δὲ ξένους πολίτας, εὐλαβούμενοι τό τε πλῆθος
 8 καὶ τὴν δύναμιν τῶν φυγάδων. οἱ μὲν οὖν ἐκπε-
 σόντες ἐκ τῆς πατρίδος εἰς τὴν καταντίον ἡπειρον
 ἔφυγον· μετὰ δέ τινες ἡμέρας τῶν ἐν τῇ πόλει 10
 τινες φρονοῦντες τὰ τῶν φυγάδων κατελάβοντο τὴν
 ἀγοράν, καὶ μεταπεμψάμενοι τοὺς φυγάδας περὶ
 τῶν ὅλων διηγωνίζοντο. τέλος δὲ νυκτὸς κατα-
 λαβούσης εἰς ὁμολογίας ἦλθον πρὸς ἀλλήλους, καὶ
 τῆς φιλονεικίας παυσάμενοι κοινῶς ᾤκουν τὴν πα- 15
 τρίδα. ἡ μὲν οὖν ἐν Κορκύρα σφαγὴ τοιοῦτον ἔσχε
 τὸ τέλος.

49 Ἀρχέλαος δ' ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, τῶν
 Πυθναίων ἀπειθούτων, πολλῇ δυνάμει τὴν πόλιν
 περιεστρατοπέδευσεν. παρεβοήθησε δ' αὐτῷ καὶ 20
 Θηραμένης ἔχων στόλον· ὃς χρονιζούσης τῆς πο-
 λιορκίας ἀπέπλευσεν εἰς Θράκην πρὸς Θρασύβουλον
 2 τὸν ἀφηγούμενον τοῦ στόλου παντός. ὁ μὲν οὖν
 Ἀρχέλαος φιλοτιμότερον πολιορκήσας τὴν Πύδναν
 καὶ κρατήσας μετώκισεν αὐτὴν ἀπὸ θαλάττης ὥς 25
 εἴκοσι στάδια. ὁ δὲ Μίνδαρος, ἥδη τοῦ χειμῶνος
 λήγοντος, συνήγαγε τὰς πανταχόθεν τριήρεις· ἔκ

9 καταντίον P¹ AHLF², καταντικρὺ c 16 σφαγὴ Krüger,
 φυγὴ o 20 ἐστρατοπέδευσεν P¹ παρεβοήθει o-PAL 25 με-
 τώκησεν PA 26 σταδίους o-PAF² 27 ἀπανταχόθεν o-PA

τε γὰρ τῆς Πελοποννήσου πολλὰ παρεγενήθησαν
 καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων ὁμοίως. οἱ δ' ἐν
 Σησιῶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, πυνθανόμενοι τὸ
 μέγεθος τοῦ συναγομένου τοῖς πολεμίοις στόλου,
 5 περιδεεῖς ἦσαν, μήποτε πάσαις ταῖς τριήρεσιν ἐπι-
 πλεύσαντες οἱ πολέμιοι κυριεύσωσι τῶν νεῶν.
 ὅθεν αὐτοὶ μὲν καθελκύνσαντες τὰς οὔσας ἐν Σησιῶ 3
 ναῦς περιέπλευσαν τὴν Χερρόνησον καὶ καθωρ-
 μίσθησαν εἰς Καρδίαν· εἰς δὲ Θράκην πρὸς Θρασύ-
 10 βουλον καὶ Θηραμένην ἔπεμψαν τριήρεις, παρα-
 καλοῦντες μετὰ τοῦ στόλου τὴν ταχίστην ἵκειν·
 μετεπέμψαντο δὲ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐκ Λέσβου
 μεθ' ὧν εἶχε νεῶν, καὶ συνήχθη πᾶς ὁ στόλος
 εἰς ἓνα τόπον, σπευδόντων τῶν στρατηγῶν περὶ
 15 τῶν ὅλων διακινδυνεῦσαι. Μίνδαρος δ' ὁ τῶν 4
 Λακεδαιμονίων ναύαρχος πλεύσας εἰς Κύζικον πᾶσαν
 τὴν δύναμιν ἐξεβίβασε καὶ τὴν πόλιν περιεστρατο-
 πέδευσεν. παρεγενήθη δὲ καὶ Φαρνάβαζος μετὰ
 πολλῆς στρατιᾶς, μεθ' οὗ πολιορκήσας Μίνδαρος
 20 εἶλε τὴν Κύζικον κατὰ κράτος. οἱ δὲ [μετὰ] τῶν 5
 Ἀθηναίων στρατηγοὶ κρίναντες ἐπὶ Κύζικον πλεῖν,
 ἀνῆχθησαν μετὰ πασῶν τῶν νεῶν καὶ τὴν Χερρό-
 νησον περιέπλεον. καὶ πρῶτον μὲν εἰς Ἐλεοῦντα
 παρεγένοντο· μετὰ δὲ ταῦτα ἐφιλοτιμήθησαν νυκτὸς
 25 τὴν τῶν Ἀβυθηνῶν πόλιν παραπλεῦσαι πρὸς τὸ μὴ
 κατανοηθῆναι τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ὑπὸ τῶν πολε-
 μίων. ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Προικόννησον, τὴν μὲν 6
 νύκτα κατηυλίσθησαν ἐν ταύτῃ, τῇ δ' ὕστεραία

τοὺς μὲν ἐπιβεβηκότας στρατιώτας διεβίβασαν εἰς τὴν
 τῶν Κυζικηνῶν χώραν, καὶ τῷ στρατηγούντι τούτων
 Χαιρέα προσέταξαν ἄγειν τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τὴν
 50 πόλιν, αὐτοὶ δ' εἰς τρία μέρη διείλαντο τὸ ναυτικόν,
 καὶ τοῦ μὲν ἦρχεν Ἀλκιβιάδης, τοῦ δὲ Θηραμένης, 5
 τοῦ δὲ τρίτου Θρασύβουλος. Ἀλκιβιάδης μὲν οὖν
 μετὰ τοῦ καθ' αὐτὸν μέρους πολὺν προέπλευσε τῶν
 ἄλλων, βουλόμενος προκαλέσασθαι τοὺς Λακεδαιμο-
 νίους εἰς ναυμαχίαν· Θηραμένης δὲ καὶ Θρασύβου-
 λος ἐφιλοτέχνουν εἰς τὸ κυκλώσασθαι καὶ τῆς εἰς 10
 2 τὴν πόλιν ἐπανόδου τοὺς ἐκπλεύσαντας εἰρῆσαι. Μίν-
 δαρος δὲ τὰς μὲν Ἀλκιβιάδου ναῦς [καὶ] μόνας ὁρῶν
 προσφερομένας, τὰς δ' ἄλλας ἀγνοῶν, κατεφρόνησε,
 καὶ ναυσὶν ὀγδοήκοντα θρασέως ἐκ τῆς πόλεως τὸν
 ἐπίπλουν ἐποίησατο. ὥς δὲ πλησίον ἐγένετο τῶν 15
 περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, καθάπερ
 ἦν αὐτοῖς παρηγγελμένον, προσεποιοῦντο φεύγειν,
 οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περιχαρεῖς ὄντες ἠκολούθουν
 3 κατὰ σπουδὴν ὥς νικῶντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης
 ἐπειδὴ τῆς πόλεως αὐτοὺς ἀπέσπασε πορρωτέρω, 20
 τὸ σύσσημον ἤρεν· οὗ γενηθέντος αἱ μετ' Ἀλκιβιά-
 δου τριήρεις ἐξαίφνης πρὸς ἓνα καιρὸν ἐπέστρεψαν
 ἀντίπρωροι τοῖς πολεμίοις, Θηραμένης δὲ καὶ Θρα-
 σύβουλος ἐπλεον ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸν ἀπόπλουν
 4 τῶν Λακεδαιμονίων ὑπετέμοντο. οἱ δὲ μετὰ τοῦ 25
 Μινδάρου καθορῶντες ἤδη τὸ πληῆθος τῶν πολεμίων

7 κατ' αὐτὸν ο - PAF

10 εἰς τὸ om. L et Dind.

12 καὶ om. AHLM; π̄ i. e. εἴκοσι conicio ex Xen. Hell.

I 1, 18

14 ναυσὶν ὀγδοήκοντα] ναῦς π̄ P¹

24 ἀπό-

πλουν Wess., ἐπίπλουν ο, ἐπανάπλουν Reiske

νεῶν, καὶ μαθόντες ἑαυτοὺς κατεστρατηγημένους, περίφοβοι καθειστήκεισαν. τέλος δὲ τῶν Ἀθηναίων πανταχόθεν ἐπιφαινομένων καὶ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐφόδου τοὺς Πελοποννησίους ἀποκλεισάντων, ὁ

5 Μίνδαρος ἠναγκάσθη καταφυγεῖν τῆς χώρας πρὸς τοὺς καλουμένους Κλήρους, ὅπου καὶ Φαρνάβαζος εἶχε τὴν δύναμιν. Ἀλκιβιάδης δὲ κατὰ σπουδὴν 5 διώκων ἄς μὲν κατέδυνεν, ἄς δὲ κατατιτρώσκων ὑποχειρίους ἐλάμβανε, τὰς δὲ πλείστας πρὸς αὐτῇ

10 τῇ γῇ καθωρμισμένας καταλαβὼν ἐπέβαλλε σιδηρᾶς χεῖρας, καὶ ταύταις ἀποσπᾶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπειρᾶτο. παραβοηθούντων δὲ τῶν πεζῶν ἀπὸ τῆς γῆς τοῖς Πε- 6 λοποννησίοις πολὺς ἐγένετο φόνος, ὥς ἂν τῶν μὲν Ἀθηναίων διὰ τὸ προτέρημα θρασύτερον ἢ συμφο-

15 ρώτερον ἀγωνιζομένων, τῶν δὲ Πελοποννησίων πολὺ τοῖς πλήθεσιν ὑπεραγόντων· καὶ γὰρ τὸ τοῦ Φαρναβάζου στρατόπεδον παρεβοῆθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν μάχην ἐκ τῆς γῆς ποιούμενον τὴν στάσιν εἶχεν ἀσφαλεστέραν. Θρασύβουλος δὲ θεωρῶν τοὺς 7

20 πεζοὺς τοῖς πολεμίοις βοηθοῦντας, καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ἐπιβατῶν ἀπεβίβασεν εἰς τὴν γῆν, σπεύδων βοηθῆσαι τοῖς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην· τῷ δὲ Θηραμένει παρεκελεύσατο τοῖς περὶ Χαιρέαν πεζοῖς συνάψαντα τὴν ταχίστην ἥκειν, ὅπως πεζῇ διαγωνίσωνται.

25 Τῶν δὲ Ἀθηναίων περὶ ταῦτα γινομένων Μίν- 51 δαρος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφηγούμενος αὐτὸς

3 ἐπιφερομένων Bek. 4 ἐφόδου Dind. 5 τὴν
 χώραν P¹ 6 ὅπως P¹ 8 κατέδυνεν κατατιτρώσκων, ἄς
 δὲ ὑποχ. Reiske 10 καθωρμισμένας ο-L ἐπέβαλλε P
 11 ταύταις Dind, ταύτας ο 16 ὑπερεχόντων ο-PA
 23 Χαιρέαν Krüger (c. 49, 6), Χάρητα ο (c. 51, 2)

μὲν πρὸς Ἀλκιβιάδην ὑπὲρ τῶν ἀφελκομένων νεῶν
 διηγωνίζετο, Κλέαρχον δὲ τὸν Σπαρτιάτην μετὰ
 μέρους τῶν Πελοποννησίων ἀπέστειλε πρὸς τοὺς
 περὶ Θρασύβουλον· συναπέστειλε δ' αὐτῷ καὶ τοὺς⁵⁸¹
 2 παρὰ Φαρναβάζῳ στρατευομένους μισθοφόρους. ὁ 5
 δὲ Θρασύβουλος μετὰ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν τοξο-
 τῶν τὸ μὲν πρῶτον εὐρώστως ὑπέστη τοὺς πολε-
 μίους, καὶ πολλοὺς μὲν ἀνείλεν, οὐκ ὀλίγους δὲ
 καὶ τῶν ἰδίων ἑώρα πίπτοντας· τῶν δὲ μετὰ τοῦ
 Φαρναβάζου μισθοφόρων κυκλούντων τοὺς Ἀθη-¹⁰
 ναίους καὶ τῷ πλήθει πανταχόθεν περιχεομένων,
 ἐπεφάνη Θηραμένης τοὺς τε ἰδίους καὶ τοὺς μετὰ
 3 Χαιρέου ἄγων πεζοὺς. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Θρασυβούλου
 καταπεπονημένοι καὶ τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας ἀπε-
 γνωκότες πάλιν ἐξαίφνης ταῖς ψυχαῖς διηγείροντο¹⁵
 4 τηλικαύτης βοηθείας παραγεγεννημένης. ἐπὶ πολὺν
 δὲ χρόνον καρτερᾶς μάχης γενομένης, τὸ μὲν πρῶτον
 οἱ τοῦ Φαρναβάζου μισθοφόροι φεύγειν ἤρξαντο,
 καὶ τὸ συνεχὲς αἰὲ τῆς τάξεως παρερρήγνυτο· τέλος
 δὲ οἱ Πελοποννήσιοι μετὰ Κλεάρχου καταλειφθέν-²⁰
 τες καὶ πολλὰ δρᾶσαντες καὶ παθόντες ἐξεώσθησαν.
 5 τούτων δὲ καταπεπονημένων οἱ περὶ τὸν Θηραμένην
 ὥρμησαν τοῖς μετ' Ἀλκιβιάδου κινδυνεύουσι βοη-
 θῆσαι. συνδραμουσῶν δὲ τῶν δυνάμεων εἰς ἓνα
 τόπον, ὁ μὲν Μίνδαρος οὐ κατεπλάγῃ τὴν ἔφοδον²⁵
 τῶν περὶ Θηραμένην, ἀλλὰ διελόμενος τοὺς Πελο-

1 νεῶν add. Rhod. 4 περὶ PAF, περὶ τὸν c 5 Φαρ-
 ναβάζου o-PF¹ 11 περιερχομένων PAFJL, corr. Wess.
 13 Χαιρέου] χάρη P¹, χάρητος c 20 μετὰ] οἱ μετὰ Dind.
 25 ὁ μὲν] ὁμῶς aut dele μὲν

ποννησίους τοῖς μὲν ἡμίσεσιν ἀπὴντα τοῖς ἐπιούσι,
 τοὺς δ' ἡμίσεις αὐτὸς ἔχων, καὶ δεόμενος ἐκάστου
 μὴ καταισχῦναι τὸ τῆς Σπάρτης ἀξίωμα, καὶ ταῦτα
 πεξομαχοῦντας, ἀντετάχθησαν τοῖς περὶ τὸν Ἀλκι-
 5 βιάδην. περὶ δὲ τῶν νεῶν ἥρωικὴν συστησάμενος 6
 μάχην, καὶ πρὸ πάντων αὐτὸς κινδυνεύων, πολλοὺς
 μὲν ἀνείλε τῶν ἀντιτεταγμένων, τὸ δὲ τελευταῖον
 ἀξίως τῆς πατρίδος ἀγωνισάμενος ὑπὸ τῶν περὶ
 τὸν Ἀλκιβιάδην ἀνηρέθη. τούτου δὲ πεπτωκότος
 10 οἱ τε Πελοποννήσιοι καὶ πάντες οἱ σύμμαχοι
 συνέδραμον καὶ καταπλαγέντες εἰς φυγὴν ὤρμησαν.
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι μέχρι μὲν τινος ἐπεδίωξαν τοὺς 7
 πολεμίους, πυνθανόμενοι δὲ τὸν Φαρνάβαζον μετὰ
 πολλῆς ἵππου κατὰ σπουδὴν ἐπειγόμενον, ἀνέ-
 15 καμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὴν μὲν πόλιν παρέ-
 λαβον, δύο δὲ τρόπαια κατέστησαν ἀφ' ἑκατέρας
 νίκης, τὸ μὲν τῆς ναυμαχίας ἐν τῇ νήσῳ τῇ Πολυ-
 δώρου καλουμένῃ, τὸ δὲ τῆς πεξομαχίας οὗ τὴν
 τροπὴν ἐποιήσαντο τὴν πρώτην. οἱ μὲν οὖν ἐν τῇ 8
 20 πόλει Πελοποννήσιοι καὶ πάντες οἱ διαφυγόντες
 ἐκ τῆς μάχης ἔφυγον ἐπὶ τὸ τοῦ Φαρναβάζου
 στρατόπεδον· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ τῶν
 τε νεῶν ἀπασῶν ἐγκρατεῖς ἐγενήθησαν καὶ πολλοὺς
 μὲν αἰχμαλώτους, ἀναρίθμητον δὲ πλῆθος λαφύρων
 25 ἤθροισαν, ὥς ἂν δύο δυνάμεις ἅμα τηλικαύτας
 νενικηκότες.

4 ἀντετάχθη Reiske, ἀντέταξεν αὐτοὺς M 8 τῶν
 περὶ τὸν] τὸν περὶ τὸν P, τῶν περὶ FK 13 πολεμίους ALM,
 Πελοποννησίους c 14 *ἐπειγόμενον] ἐπιγιγνόμενον o (c. 76, 6)
 21 ἐπὶ τὸ Rhod., ὑπὸ PAK, ὑπὸ τὸ c

52 Ἀπενεχθείσης δὲ τῆς νίκης εἰς Ἀθήνας, ὁ μὲν
 δῆμος ἐκ τῶν προτέρων συμφορῶν ἀνελπίστους
 εὐτυχίας ὁρῶν τῇ πόλει προσγεγεννημένας μετέωρος 582
 ἦν ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασι, καὶ τοῖς μὲν θεοῖς παν-
 δημεὶ θυσίας καὶ πανηγύρεις ἐποιήσατο, εἰς δὲ τὸν 5
 πόλεμον ἐπέλεξε χιλίους τῶν ὀπλιτῶν τοὺς κρατί-
 στους, ἱππεῖς δ' ἑκατόν, πρὸς δὲ τούτοις τριάκοντα
 τριήρεις ἀπέστειλε τοῖς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, ὅπως
 τὰς περὶ Λακεδαιμονίους πόλεις ἀδεῶς πορθῶσι
 2 κρατοῦντες τῆς θαλάττης. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὥς 10
 ἤκουσαν τὴν περὶ Κύζικον αὐτοῖς γενομένην συμ-
 φοράν, πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς Ἀθήνας ὑπὲρ εἰρή-
 νης, ὧν ἦν ἀρχιπρεσβευτὴς Ἐνδιος. ἐξουσίας δ'
 αὐτῷ δοθείσης παρελθὼν συντόμως καὶ λακωνικῶς
 διελέχθη διόπερ ἔκρινα μὴ παραλιπεῖν τοὺς ῥη- 15
 3 θέντας λόγους. Βουλόμεθα πρὸς ὑμᾶς ἄγειν εἰρή-
 νην, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς μὲν πόλεις ἔχειν
 ἅς ἑκάτεροι κρατοῦμεν, τὰ δὲ φρούρια τὰ παρ'
 ἀλλήλοις καταλῦσαι, τῶν δ' αἰχμαλώτων λυτροῦντες
 ἀνθ' ἑνὸς Ἀθηναίου λαβεῖν ἓνα Λάκωνα. οὐ γὰρ 20
 ἀγνοοῦμεν τὸν πόλεμον ἀμφοτέροις μὲν βλαβερόν,
 4 πολὺ δὲ μᾶλλον ὑμῖν. παραπέμψαντες δὲ τὸν ἐμὸν
 λόγον ἐκ τῶν πραγμάτων μάθετε. ἡμεῖς μὲν ἄπα-
 σαν τὴν Πελοπόννησον γεωργοῦμεν, ὑμεῖς δὲ βραχὺ
 μέρος τῆς Ἀττικῆς· καὶ Λάκωσι μὲν ὁ πόλεμος πολ- 25
 λούς συνέθηκε συμμάχους, Ἀθηναίων δὲ τοσούτους

2 προτέρων] πρωτείων P   5 ἐποιήσαντο PL   6 ἐξ-
 επέλεξε P¹, ἐξέλεξε P²   ὀπλιτῶν Dind. ex Xen. Hell.
 I 1, 34, πολιτῶν o   25 καὶ om P¹   26 προσέθηκε
 Cobet

ἀφείλατο ὅσους τοῖς πολεμίοις ἔδωκε· καὶ ἡμῖν μὲν
ὁ πλουσιώτατος τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλέων
χορηγός ἐστι τοῦ πολέμου, ὑμῖν δὲ οἱ πενιχρότατοι
τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην· διόπερ οἱ μὲν ἡμέτεροι 5
κατὰ τὸ μέγεθος τῶν μισθῶν προθύμως στρατεύ-
ονται, οἱ δὲ ὑμέτεροι, τὰς εἰσφορὰς ἀπὸ τῶν ἰδίων
διδόντες οὐσιῶν, ἅμα καὶ τὰς κακοπαθείας φεύ-
γουσι καὶ τὰς δαπάνας. ἔπειθ' ἡμεῖς μὲν κατὰ θά- 6
λατταν πολεμοῦντες σκάφεσι πολιτικοῖς μᾶλλον κιν-
10 δυνεύομεν, ὑμεῖς δὲ πολίτας ἔχετε τοὺς πλείστους
ἐν ταῖς ναυσίν. τὸ δὲ μέγιστον, ἡμεῖς μὲν κἂν
κρατηθῶμεν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν πράγμασι, τὴν
γε κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ὁμολογουμένως ἔχομεν· οὐδὲ
γὰρ οἶδε φυγεῖν πεζὸς Σπαρτιάτης· ὑμεῖς δὲ τῆς
15 θαλάττης . . . οὐχ ὑπὲρ ἡγεμονίας πεζῆς, ἀλλ' ὑπὲρ
ἀναστάσεως ἀγωνιάτε. καταλείπεται μοι διδάξαι, 7
πῶς τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πλεονεκτοῦντες ἐν τῷ
πολεμεῖν εἰρήνην ἄγειν παρακαλοῦμεν. ἐγὼ δ'
ὠφελεῖσθαι μὲν ἐκ τοῦ πολεμεῖν οὐ φημι τὴν Σπάρ-
20 την, βλάπτεσθαι μέντοι γε ἔλαττον τῶν Ἀθηναίων.
ἀποπλήκτων δὲ εὐδοκεῖν συνατυχοῦντας τοῖς πολε-
μίοις, παρὸν μὴδ' ὅλως ἀτυχίας λαβεῖν πείραν·
οὐ τοσαύτην γὰρ ἢ τῶν πολεμίων ἀπώλεια φέρει
χαράν, ἡλίκην ἔχει λύπην ἢ τῶν ἰδίων ταλαιπωρία.
25 οὐ μόνον δὲ τούτων ἔνεκα διαλυθῆναι σπεύδομεν, 8

3 πενιχρότατοι P   8 μὲν om. P   9 πολεμοῦντες
Dind., πέμποντες ο; Πελοποννησίους add. Wurm   μᾶλλον]
μόνον Dind.; f. excidit ἢ σώμασι   14 φυγὴν P   15 θα-
λάττης] ἐκβληθέντες add. Reiske, ἐκπεσόντες Cobet   πεζῆς
del. Wess.   16 καταλείπετε P   21 συνατυχοῦντα v
24 λύπην] χαράν A

ἀλλὰ καὶ τὸ πάτριον ἔθος τηροῦντες· θεωροῦντες 583
 γὰρ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ φιλονεικίας πολλὰ καὶ δεινὰ
 πάθη ποιούσας, οἴομεθα δεῖν φανερὸν ποιῆσαι πᾶσι
 καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, ὅτι τούτων ἥκιστα πάν-
 των ἐσμὲν αἴτιοι.

5

- 53 Τοιαῦτα δὲ καὶ τούτοις παραπλήσια τοῦ Λάκω-
 νος διαλεχθέντος, οἱ μὲν ἐπιεικέστατοι τῶν Ἀθη-
 ναίων ἔρρεπον ταῖς γνώμαις πρὸς τὴν εἰρήνην, οἱ
 δὲ πολεμοποιεῖν εἰωθότες καὶ τὰς δημοσίας ταρα-
 χὰς ἰδίας ποιούμενοι προσόδους ἡροῦντο τὸν πόλεμον. 10
 2 συνεπελάβετο δὲ τῆς γνώμης ταύτης καὶ Κλεοφῶν,
 μέγιστος ὢν τότε δημαγωγός. ὃς παρελθὼν καὶ
 πολλὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν οἰκείως διαλεχθεὶς ἐμε-
 τεώρισε τὸν δῆμον, τὸ μέγεθος τῶν εὐημερημάτων
 προφερόμενος, ὥσπερ τῆς τύχης οὐκ ἐναλλάξ εἰδι- 15
 σμένης βραβεύειν τὰ κατὰ πόλεμον προτερήματα.
 3 Ἀθηναῖοι μὲν οὖν κακῶς βουλευσάμενοι μετενόη-
 σαν ὅτε οὐδὲν ὄφελος, καὶ λόγοις πρὸς ἀρέσκειαν
 εἰρημένοις ἐξαπατηθέντες οὕτως ἔπταισαν τοῖς ὅλοις,
 ὥστε μηκέτι δύνασθαι πώποτε αὐτοὺς γνησίως ἀνα- 20
 4 λαβεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον πραχθέντα τεύ-
 ξεται λόγου κατὰ τοὺς ἰδίους χρόνους· τότε δὲ οἱ
 Ἀθηναῖοι τοῖς τε εὐημερημασιν ἐπαρθέντες καὶ
 πολλὰς καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχοντες ἐν τῷ τὸν
 Ἀλκιβιάδην ἀφηγεῖσθαι τῶν ἰδίων δυνάμεων, τα- 25
 χέως ᾤοντο τὴν ἡγεμονίαν ἀνακτήσασθαι.

11 συνεβάλετο P¹ (cf. c. 5, 2 et XIV 70, 4) 12 ὢν]
 ἂν P¹ ὃς AL, ὡς P¹, ὅστις c προσελθὼν AL 14 εὐημέ-
 των P¹ 15 ἐναλλάξον P¹ 19 εἰρημένην P 20 αὐτοὺς
 πώποτε f 22 τότε δὲ οἱ] οἱ δ' P¹ 26 ἀνακτήσεσθαι
 Dind.

Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων 54
 τέλος ἔχουσῶν Ἀθήνησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν
 Διοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατον εἶχον ἀρχὴν
 Κόιντος Φάβιος καὶ Γάιος Φούριος. περὶ δὲ τοὺτους
 5 τοὺς καιροὺς Ἀννίβας ὁ τῶν Καρχηδονίων στρα-
 τηγὸς τοὺς τ' ἐξ Ἰβηρίας ξενολογηθέντας καὶ τοὺς
 ἐκ τῆς Λιβύης καταγραφέντας στρατιώτας συνή-
 γαγε, καὶ μακρὰς μὲν ἐξήκοντα ναῦς ἐπλήρωσε, τὰ
 δὲ φορητὰ πλοῖα περὶ χίλια πεντακόσια παρεσκευά-
 10 σατο. ἐν τούτοις τὴν τε δύναμιν διεκόμιζε καὶ τὰ 2
 πρὸς τὰς πολιορκίας μηχανήματα καὶ βέλη καὶ τὴν
 ἄλλην παρασκευὴν ἅπασαν. περαιοθεὶς δὲ μετὰ
 τοῦ στόλου τὸ Λιβυκὸν πέλαγος, κατέπλευσε τῆς
 Σικελίας ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν ἀπέναντι τῆς Λιβύης,
 15 καλουμένην Αἰλύβαιον· καθ' ὃν δὴ χρόνον τῶν 3
 Σελινουντίων τινὲς ἱππέων περὶ τοὺς τόπους δια-
 τρίβοντες, καὶ τὸ μέγεθος τοῦ καταπλέοντος στόλου
 θεασάμενοι, ταχέως τοῖς πολίταις τὴν τῶν πολεμίων
 παρουσίαν ἐδήλωσαν. καὶ οἱ μὲν Σελινούντιοι τοὺς
 20 βιβλιαφόρους παραχρῆμα πρὸς τοὺς Συρακοσίους
 ἀπέστειλαν, δεόμενοι βοηθεῖν· ὁ δ' Ἀννίβας ἐκβι- 4
 βάσας τὴν δύναμιν κατεστρατοπέδευσεν, ἀρξάμενος
 ἀπὸ τοῦ φρέατος, ὃ κατ' ἐκείνους μὲν τοὺς καιροὺς
 ὠνομάζετο Αἰλύβαιον, μετὰ δὲ ταῦτα πολλοῖς ἔτεσι
 25 584 πρὸς αὐτῷ κτισθείσης πόλεως αἴτιον ἐγενήθη τῇ
 πόλει τῆς ἐπωνυμίας. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας 5
 Ἀννίβας, ὡς μὲν Ἐφορος ἀνέγραψε, πεζῶν μυριάδας
 εἴκοσι, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους, ὡς δὲ Τίμαιος

φησιν, οὐ πολλῶ πλείους τῶν δέκα μυριάδων. τὰς
 μὲν οὖν ναῦς ἐν τῷ περὶ Μοτύην κόλπῳ πάσας
 ἐνεώλκησε, βουλόμενος ἔννοιαν διδόναι τοῖς Συρα-
 κοσίοις, ὥς οὐ πάρεστιν ἐκείνοις πολεμήσων οὐδὲ
 ναυτικῇ δυνάμει παραπλεύσων ἐπὶ Συρακούσας· 5
 6 παραλαβὼν δὲ τοὺς παρ' Αἰγεσταίων στρατιώτας
 καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀνέξενξεν
 ἀπὸ τοῦ Αἰλυβαίου τὴν πορείαν ποιούμενος ἐπὶ
 Σελινοῦντος. ὥς δ' ἐπὶ τὸν Μάζαρον ποταμὸν
 παρεγενήθη, τὸ μὲν παρ' αὐτὸν ἐμπόριον κείμενον 10
 εἶλεν ἐξ ἐφόδου, πρὸς δὲ τὴν πόλιν παραγενηθεὶς
 εἰς δύο μέρη διεῖλε τὴν δύναμιν· περιστρατοπε-
 δεύσας δ' αὐτὴν καὶ τὰς μηχανὰς ἐπιστήσας μετὰ
 7 πάσης σπουδῆς τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο. ἔξ μὲν
 γὰρ πύργους ὑπερβάλλοντας τοῖς μεγέθεσιν ἐπέ- 15
 στησε, τοὺς ἴσους δὲ κριοὺς κατασεσιδηρωμένους
 προσήρεισε τοῖς τείχεσι· χωρὶς δὲ τούτων τοῖς τοξό-
 ταις καὶ σφενδονήταις πολλοῖς χρώμενος ἀνέστειλλε
 55 τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων μαχομένους. οἱ δὲ Σελι-
 νούντιοι ἐκ πολλῶν ὄντες ἄπειροι πολιορκίας, καὶ 20
 Καρχηδονίοις ἐν τῷ πρὸς Γέλωνα πολέμῳ συνηγω-
 νισμένοι μόνοι τῶν Σικελιωτῶν, οὔ ποτ' ἠλπίζον
 ὑπὸ τῶν εὐεργετηθέντων εἰς τοιούτους φόβους συγ-
 2 κλεισθῆσθαι. θεωροῦντες δὲ τὰ μεγέθη τῶν μη-
 χανημάτων καὶ τὰ πλήθη τῶν πολεμίων, περιδεεῖς 25
 ᾗσαν καὶ κατεπλήττοντο τὸ μέγεθος τοῦ περιεστῶ-
 3 τος κινδύνου. οὐ μὴν κατὰ πᾶν γε τὴν σωτηρίαν

2 μοτύην P   4 πολεμήσειν P¹   πολεμήσων,
 ναυτικῇ δυνάμει περιπλεύσας Dind.   8 τοῦ] τῶν P¹
 9 μαζαραν f   15 ὑπερστέλλοντας P¹   16 ἴσους] ἰδίους v

ἀπεγίνωσκον, ἀλλὰ προσδοκῶντες συντόμως ἥξειν
 τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους,
 πανδημεὶ τοὺς πολεμίους ἀπὸ τῶν τειχῶν ἡμύνοντο.
 οἱ μὲν γὰρ ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις ἐν τοῖς ὅπλοις 4
 5 ὄντες διεκινδύνευον, οἱ δὲ πρεσβύτεροι περὶ τε τὰς
 παρασκευὰς ἦσαν [καὶ περιπορευόμενοι τὸ τεῖχος
 ἐδέοντο τῶν νέων μὴ περιδεῖν αὐτοὺς ὑποχειρίους
 τοῖς πολεμίους γινομένους· γυναῖκες δὲ καὶ παῖδες
 τὰς τε τροφὰς καὶ [τὰ] βέλη τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος
 10 ἀγωνιζομένοις παρεκόμεζον, τὴν αἰδῶ καὶ τὴν ἐπὶ
 τῆς εἰρήνης αἰσχύνην παρ' οὐδὲν ἡγούμεναι. το- 5
 σαύτη κατὰπληξίς καθειστήκει, ὥστε τὸ μέγεθος τῆς
 περιστάσεως δεῖσθαι καὶ τῆς παρὰ τῶν γυναικῶν
 βοηθείας. ὁ δ' Ἀννίβας ἐπαγγειλάμενος τοῖς στρα-
 15 τιώταις εἰς διαρπαγὴν δώσειν τὴν πόλιν, τὰς τε
 585 μηχανὰς προσήρεισε καὶ τοῖς κρατίστοις στρατιώ-
 ταις ἐκ διαδοχῆς προσέβαλλε τοῖς τείχεσιν. ὁμοῦ δὲ 6
 αἱ τε σάλπιγγες τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον καὶ πρὸς
 ἐν παράγγελμα πᾶν ἐπηλάλαξε τὸ τῶν Καρχηδονίων
 20 στράτευμα, καὶ τῇ βίᾳ μὲν τῶν κριῶν ἐσαλεύετο
 τὰ τεῖχη, τῷ δ' ὕψει τῶν πύργων οἱ μαχόμενοι
 πολλοὺς τῶν Σελινουντίων ἀνῆρουν· ἐν πολυχρο- 7
 νίῳ γὰρ εἰρήνη γεγονότες καὶ τῶν τειχῶν οὐδ' ἦν-
 τινούν ἐπιμέλειαν πεποιημένοι ῥαδίως κατεπονοῦντο,
 25 τῶν ξυλίνων πύργων πολὺ τοῖς ὕψεσιν ὑπερεχόν-
 των.* πεσόντος δὲ τοῦ τείχους οἱ μὲν Καμπανοὶ

8 δὲ] τε PFJ, om. K   9 τὰ om. PA   10 παρεκο-
 μίζοντο o-PAL   τὴν PA, om. FJ, καὶ τὴν c   12 καθ-
 ειστήκει Hert., εἰστήκει o   16 προσείρησε P   17 προσέ-
 βαλε o-PF²   23 ἡντιοῦν AP², ἡντινεσοῦν P¹, ἡντιναοῦν c

σπεύδοντες ἐπιφανές τι πράξαι, ταχέως εἰσέπεσον
 8 εἰς τὴν πόλιν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον κατεπλήξαντο
 τοὺς ὑποστάντας, ὀλίγους ὄντας· μετὰ δὲ ταῦτα πολ-
 λῶν συνδραμόντων ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἐξεώσθησαν
 καὶ συχνοὺς ἑαυτῶν ἀπέβαλον· οὐπω γὰρ τελέως 5
 ἀνακακαθαρένου τοῦ τείχους βιασάμενοι καὶ κατὰ
 τὴν ἔφοδον εἰς δυσχωρίας ἐμπίπτοντες ῥαδίως
 ἡλαττοῦντο. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης οἱ μὲν Καρχη-
 56 δόνιοι τὴν πολιορκίαν ἔλυσαν. οἱ δὲ Σελινούντιοι
 τῶν ἱππέων τοὺς κρατίστους ἐπιλέξαντες διὰ νυ- 10
 κτὸς εὐθέως ἀπέστειλαν τοὺς μὲν εἰς Ἀκράγαντα,
 τοὺς δ' εἰς Γέλαν καὶ Συρακούσας, δεόμενοι τὴν
 ταχίστην βοήθειν, ὥς οὐ δυναμένης πλείω χρόνον
 τῆς πόλεως ὑποστῆναι τῶν πολεμίων τὴν δύναμιν.
 2 οἱ μὲν οὖν Ἀκραγαντῖνοι καὶ Γελῶοι περιέμενον 15
 τοὺς Συρακοσίους, βουλόμενοι τὴν δύναμιν ἀθρόαν
 ἄγειν ἐπὶ τοὺς Καρχηδονίους· οἱ δὲ Συρακόσιοι
 πυθόμενοι τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν, πρὸς μὲν Χαλ-
 κιδεῖς πόλεμον ἔχοντες διελύσαντο, τὰς δ' ἀπὸ τῆς
 χώρας δυνάμεις ἀθροίζοντες, μεγάλην ποιούμενοι 20
 παρασκευὴν ἐχρόνιζον, νομίζοντες ἐκπολιορκηθήσε-
 3 σθαι τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐκ ἀναρπασθήσεσθαι. Ἀν-
 νίβας δὲ τῆς νυκτὸς διελθούσης ἅμα ἡμέρᾳ παν-
 ταχόθεν μὲν προσέβαλε, τὸ δὲ κατὰ τὴν πόλιν
 πεπτωκὸς μέρος τοῦ τείχους καὶ τὸ συνάπτον τούτῳ 25

20 μεγάλην — νομίζοντες om. A 21 ἐχρόνιζον, νομί-
 ζοντες] ἐχρονίζοντες P¹ 21 ἀπολιορκηθήσεσθαι P¹, πολιορ-
 κήσεσθαι F et Dind., πολιορκηθήσεσθαι c, corr. Wurm
 22 ἀρπασθήσεσθαι P 23 ἅμ' F 24 τὴν πόλιν] τὸ
 πολὺ Wurm τὸ δὲ — κατέβαλε om. F, τὸ δὲ — μηχαναῖς
 om. K

κατέβαλε ταῖς μηχαναῖς. ἀνακαθάρας δὲ τὸν πεσόντα 4
τόπον τοῦ τείχους, καὶ τοῖς κρατίστοις ἐκ δια-
δοχῆς ἀγωνιζόμενος, ἐπ' ὀλίγον ἐξέωσε τοὺς Σελι-
νουντίους· οὐ μὴν γε βιάσασθαι δυνατόν ἦν τοὺς
5 ὑπὲρ τῶν ὄλων διαγωνιζομένους. πολλῶν δ' ἀναι- 5
ρουμένων παρ' ἀμφοτέροις, τοῖς μὲν Καρχηδονίοις
νεαλεῖς διεδέχοντο τὴν μάχην, τοῖς δὲ Σελινουντίοις
οὐκ ἦν τὸ βοηθῆσον. τῆς δὲ πολιορκίας ἐφ' ἡμέ-
ρας ἑννέα γενομένης μετὰ φιλοτιμίας ἀνυπερβλήτου,
10 586 πολλὰ συνέβη τοὺς Καρχηδονίους κακοπαθεῖν καὶ
δραῖσαι δεινά. κατὰ δὲ τὸ πεπτωκὸς τεῖχος ἀνα- 6
βάντων τῶν Ἰβήρων, αἱ μὲν ἐπὶ τῶν οἰκιῶν οὔσαι
γυναῖκες ἀνεβόησαν, οἱ δὲ Σελινούντιοι νομίζοντες
ἀλίσκεσθαι τὴν πόλιν κατεπλάγησαν, καὶ τὰ τεῖχη
15 λιπόντες κατὰ τὰς εἰσβολὰς τῶν στενωπῶν ἀθρόοι
συνίσταντο, καὶ τὰς μὲν ὁδοὺς διοικοδομεῖν ἐνεχεί-
ρησαν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἡμύ-
νοντο. βιαζομένων δὲ τῶν Καρχηδονίων, τὰ πλήθη 7
τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν ἔφρευγον ἐπὶ τὰς οἰκίας,
20 καὶ τοὺς τε λίθους καὶ τὰς κεραμίδας ἔβαλλον ἐπὶ
τοὺς πολεμίους. ἐπὶ πολλὸν δὲ χρόνον οἱ Καρχη-
δόνιοι κακῶς ἀπήλλαττον, οὔτε περιστῆναι δυνά-
μενοι τοὺς ἐν τοῖς στενωποῖς διὰ τοὺς τῶν οἰκιῶν
τοιχοὺς, οὔτ' ἐπ' ἴσης διαγωνίσασθαι διὰ τοὺς ἀπὸ
25 τῶν στεγῶν βάλλοντας. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ κινδύνου 8
μέχρι δείλης παρεκτείνοντος, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν
οἰκιῶν ἀγωνιζομένοις ἐνέλιπε τὰ βέλη, τοῖς δὲ Καρ-

1 κατέβαλε PAKL, κατέλαβε c ἀνακαθήρας Dind.
10 κακοπαθεῖν] καὶ παθεῖν Dind. 12 τῶν Ἰβ.] τῶν om.
PF 15 στενωπῶν Reiske, στενῶν τόπων o

χηδονίοις οἱ διαδεχόμενοι τοὺς κακοπαθοῦντας ἀκέ-
 ραιοι διηγωνίζοντο. τέλος δὲ τῆς μὲν ἔνδον δυνά-
 μεως ἀφαίρεσιν λαμβανούσης, τῶν δὲ πολεμίων ἀεὶ
 πλειόνων εἰς τὴν πόλιν ἐμπιπτόντων, ἐξεώσθησαν
 57 ἐκ τῶν στενωπῶν οἱ Σελινούντιοι. διὸ καὶ τῆς 5
 πόλεως καταλαμβανομένης παρὰ μὲν τοῖς Ἑλλήσιν
 ἦν ὀδυρμούς· καὶ δάκρυα θεωρεῖν, παρὰ δὲ τοῖς
 βαρβάροις ἀλαλαγμὸς ἦν καὶ βοή σύμμικτος· οἱ
 μὲν γὰρ τὸ μέγεθος τῆς περιεστρώσεως συμφορᾶς ἐν
 ὀφθαλμοῖς ἔχοντες περιδεεῖς ἦσαν, οἱ δὲ τοῖς εὐν- 10
 2 μερήμασιν ἐπηρμένοι σφάττειν παρεκελεύοντο. εἰς
 δὲ τὴν ἀγορὰν συνδραμόντων τῶν Σελινουντίων,
 οὗτοι μὲν ἐνταῦθα μαχόμενοι πάντες ἀνηρέθησαν·
 οἱ δὲ βάρβαροι σκεδασθέντες καθ' ὅλην τὴν πόλιν
 τὴν μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις εὐδαιμονίαν συνήρπασαν, 15
 τῶν δὲ ἐγκαταληφθέντων σωμάτων ἃ μὲν [ἐν] ταῖς
 οἰκίαις συγκατέκαιον, τῶν δ' εἰς τὰς ὁδοὺς βιαζο-
 μένων οὐ διακρίνοντας οὔτε φύσιν οὔθ' ἡλικίαν,
 ἀλλ' ὁμοίως παῖδας νηπίους, γυναῖκας, πρεσβύτας
 3 ἐφόνεον, οὐδεμίαν συμπάθειαν λαμβάνοντες. ἡκρω- 20
 τηρίαζον δὲ καὶ τοὺς νεκροὺς κατὰ τὸ πάτριον ἔθος,
 καὶ τινὲς μὲν χεῖρας ἀθρόας περιέφερον τοῖς σώμασι,
 τινὲς δὲ κεφαλὰς ἐπὶ τῶν γαίσων καὶ τῶν σαυνίων
 ἀναπείροντες ἔφερον. ὅσας δὲ τῶν γυναικῶν μετὰ
 τέκνων εἰς τοὺς ναοὺς συμπεφευγυίας κατελάμ- 25

3 ἀφαίρεσιν] τὴν ἀφαίρεσιν P¹ 7 ὀδυρμὸς PA
 10 ταῖς] τοῖς ο εὐνμερήμασιν PAL, εὐνμερίαις c (c. 53, 4)
 16 ἐγκαταλειφθέντων ο, corr. Wurm ἐν del. Hert. 20 λα-
 βόντες P¹ 22 περιέφερον] περιέπειρον Dind., περιῆπτον
 Hert. (ex V 29, 4) 23 γαίσων P¹, γαισῶν c 24 δὲ τῶν]
 δὲ K μετὰ PAFK, μετὰ τῶν c

βανον, παρεκελεύοντο μὴ φονεύειν, καὶ ταύταις
 μόναις πίστιν ἔδοσαν. τοῦτο δ' ἔπραξαν οὐ τοὺς 4
 ἀκληροῦντας ἐλεοῦντες, ἀλλ' εὐλαβούμενοι, μήποτε
 τὴν σωτηρίαν αἱ γυναῖκες ἀπογνοῦσαι κατακαύσωσι
 5 τοὺς ναοὺς, καὶ μὴ δυνηθῶσι συλῆσαι τὴν ἐν
 αὐτοῖς καθιερωμένην πολυτέλειαν. τοσοῦτο γὰρ 5
 587 ὥμοτῃ διέφερον οἱ βάρβαροι τῶν ἄλλων, ὥστε
 τῶν λοιπῶν ἕνεκα τοῦ μηδὲν ἀσεβεῖν εἰς τὸ δαιμό-
 νιον διασωζόντων τοὺς εἰς τὰ ἱερὰ καταπεφευγότας
 10 Καρχηδόνιοι τοῦναντίον ἀπέσχοντο τῶν πολεμίων,
 ὅπως τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς συλήσειαν. ἤδη δὲ 6
 νυκτὸς οὔσης ἡ μὲν πόλις διήρπαστο, τῶν δ'
 οἰκιῶν αἱ μὲν κατεκαύθησαν, αἱ δὲ κατεσκάφησαν,
 πᾶς δ' ἦν τόπος αἵματος καὶ νεκρῶν πλήρης.
 15 ἑξακισχίλια μὲν πρὸς τοῖς μυρίοις εὐρέθη σώματα
 πεπτωκότα, καὶ χωρὶς αἰχμάλωτα συνήχθη πλείω
 τῶν πεντακισχιλίων· θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ βίου 8
 μεταβολὴν οἱ τοῖς Καρχηδονίοις Ἕλληνες συμ-
 μαχοῦντες ἠλέουν τὴν τῶν ἀκληροῦντων τύχην. αἱ
 20 μὲν γυναῖκες ἐστερημέναι τῆς συνήθους τροφῆς ἐν
 πολεμίων ὕβρει διενυκτέρεον, ὑπομένουσαι δει-
 νὰς ταλαιπωρίας· ὧν ἔνιαι θυγατέρας ἐπιγάμους
 ὄρᾱν ἠναγκάζοντο πασχούσας οὐκ οἰκεῖα τῆς ἡλι-
 κίας. ἡ γὰρ βαρβάρων ὥμοτης οὔτε παίδων ἔλευ- 2
 25 θέρων οὔτε παρθένων φειδομένη δεινὰς τοῖς ἡτυ-
 χηκόσι παρίστα συμφοράς. διόπερ αἱ γυναῖκες
 ἀναλογιζόμεναι μὲν τὴν ἐν τῇ Λιβύῃ μέλλουσαν

6 τοσοῦτω P (c. 35, 1)
 τῶν ο - PA
 add. Dind.

15 ἡνρέθη P
 20 τροφῆς Dind., τροφῆς ο

16 αἰχμαλώ-
 24 γὰρ] τῶν

αὐταῖς ἔσεσθαι δουλείαν, θεωροῦσαι δ' αὐτὰς ἅμα τοῖς τέκνοις ἐν ἀτιμίᾳ καὶ προπηλακισμῷ δεσποτῶν ἀναγκαζομένας ὑπακούειν, τούτους δ' ὁρῶσαι ἀσύνετον μὲν τὴν φωνήν, θηριώδη δὲ τὸν τρόπον ἔχοντας, τὰ μὲν ζῶντα τῶν τέκνων ἐπένθουν, καὶ 5 καθ' ἕκαστον τῶν εἰς ταῦτα παρανομημάτων οἶονεῖ νυγμοὺς εἰς τὴν ψυχὴν λαμβάνουσας περιπαθεῖς ἐγίνοντο καὶ πολλὰ τὴν ἑαυτῶν τύχην κατωδύροντο· τοὺς δὲ πατέρας, ἔτι δὲ ἀδελφούς, οἱ διαγωνιζόμενοι περὶ τῆς πατρίδος ἐτετελευτήκεισαν, ἐμακά- 10 ριζον, οὐθὲν ἀνάξιον ἑωρακότας τῆς ἰδίας ἀρετῆς. .

3 οἱ δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν διαφυγόντες Σελινούντιοι, τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἑξακόσιοι πρὸς τοῖς δισχιλίους, διεσώθησαν εἰς Ἀκράγαντα καὶ πάντων ἔτυχον τῶν φιλανθρωπῶν· οἱ γὰρ Ἀκραγαντῖνοι σιτομετρή- 15 σαντες αὐτοῖς δημοσίᾳ διέδωκαν κατὰ τὰς οἰκίας, παρακελευσάμενοι τοῖς ἰδιώταις καὶ αὐτοῖς προθύμοις οὖσι χορηγεῖν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἅπαντα.

59 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις εἰς τὸν Ἀκράγαντα κατήντησαν στρατιῶται τρισχίλιοι παρὰ Συρακοσίων 20 ἐπίλεκτοι, προαπεσταλμένοι κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν βοήθειαν. πυθόμενοι δὲ τὴν πόλιν ἡλωκυῖαν, πρέσβεις ἀπέστειλαν, παρακαλοῦντες τὸν Ἀννίβαν τοὺς τε αἰχμαλώτους ἀπολυτρώσαι καὶ τῶν θεῶν 2 τοὺς ναοὺς ἑᾶσαι. ὁ δ' Ἀννίβας ἀπεκρίθη, τοὺς μὲν 25 Σελινουντίους μὴ δυναμένους τηρεῖν τὴν ἐλευθερίαν πείραν τῆς δουλείας λήψεσθαι, τοὺς δὲ θεοὺς ἐκτὸς Σελινούντος οἴχεσθαι προσκόψαντας τοῖς ἐνοι-

1 αὐταῖς et αὐτὰς P   10 τετελευτήμασιν ο, corr. Dind.
11 ἑωρακότες P¹F   16 δέδωκαν PFK

κοῦσιν. ὁμῶς δὲ τῶν πεφευγόντων Ἐμπεδίωνα 3
 588 πρεσβευτήν ἀποστείλάντων, τούτῳ μὲν ὁ Ἀννίβας
 τὰς οὐσίας ἀποκατέστησεν· αἰὲ γὰρ τὰ Καρχηδο-
 νίων ἦν πεφρονηκῶς καὶ πρὸ τῆς πολιορκίας τοῖς
 5 πολίταις συμβεβουλευκῶς μὴ πολεμεῖν Καρχηδο-
 νίους· ἐχαρίσατο δ' αὐτῷ τοὺς συγγενεῖς τοὺς
 ὄντας ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, καὶ τοῖς ἐκπεφευγόσι
 Σελινουντίοις ἔδωκεν ἑξουσίαν τὴν πόλιν οἰκεῖν
 καὶ τὴν χώραν γεωργεῖν τελούοντας φόρον τοῖς
 10 Καρχηδονίοις.

Αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις ἀπὸ τῆς κτίσεως οἰκη- 4
 θεῖσα χρόνον ἑτῶν διακοσίων τεσσαράκοντα δύο
 ἑάλω. ὁ δὲ Ἀννίβας περιελὼν τὰ τεῖχη τῆς Σελι-
 νούντος ἀνέξευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ
 15 τὴν Ἰμέραν, ἐπιθυμῶν μάλιστα ταύτην κατασκάψαι
 τὴν πόλιν. διὰ ταύτην γὰρ ὁ μὲν πατήρ αὐτοῦ 5
 φυγὰς ἦν, ὁ δὲ προπάτωρ Ἀμίλκας πρὸς ταύτη
 καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ Γέλωνος ἀνῆρέθη, καὶ μετ'
 αὐτοῦ πεντεκαίδεκα μυριάδες στρατιωτῶν ἀνῆρέ-
 20 θησαν, ἄλλαι δὲ οὐκ ἐλάττους τούτων ἡχμαλωτί-
 σθησαν. ὑπὲρ ὧν σπεύδων τιμωρίαν λαβεῖν Ἀν- 6
 νίβας τέτρασι μυριάσιν οὐκ ἄπωθεν τῆς πόλεως
 ἐπὶ τινων λόφων κατεστρατοπέδευσε, τῇ δ' ἄλλῃ
 δυνάμει πάσῃ περιεστρατοπέδευσε τὴν πόλιν, προσ-
 25 γενομένων ἄλλων παρὰ τε Σικελῶν καὶ Σικανῶν
 δισμυρίων στρατιωτῶν. στήσας δὲ μηχανὰς τὸ 7

2 τούτων v 4 ἦν τὰ Καρχηδονίων o - PA 5 συμ-
 βεβουλευκῶς Reiske, συμπεφωνηκῶς o 20 αἰχμαλ. PA
 22 τέτταρσι Dind. οὐκ add. Hert. ἄπωθε P, ἄποθεν v
 23 κατεστρατοπέδευσεν τὴν πόλιν P¹, τῇ δ' — περιεστρατο-
 πέδευσε τὴν add. P²

τείχος κατὰ πλείονας τόπους ἐσάλευε, καὶ πολλῶ
 πλήθει διαγωνιζόμενος ἐκ διαδοχῆς κατεπώνει τοὺς
 πολιορκουμένους, ἅτε καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐπηρ-
 8 μένων ταῖς εὐτυχίαις. ὑπώρυντε δὲ καὶ τὰ τεῖχη,
 καὶ ξύλοις ὑπήρειδεν, ὧν ἐμπρησθέντων ταχὺ πολὺ 5
 μέρος τοῦ τείχους ἔπεσεν. ἔνθα δὴ συνέβαινε καρ-
 τερωτάτην μάχην γίνεσθαι, τῶν μὲν βιαζομένων
 ἐντὸς τοῦ τείχους παρεισπεσεῖν, τῶν δὲ φοβου-
 9 μένων μὴ ταῦτ' ἀάθωσι τοῖς Σελινουντίοις. διὸ
 καὶ τὸν ἔσχατον ἀγῶνα τιθεμένων αὐτῶν ὑπὲρ 10
 τέκνων καὶ γονέων καὶ τῆς περιμαχίτου πᾶσι
 πατρίδος, ἐξεώσθησαν οἱ βάρβαροι, καὶ ταχὺ τὸ
 μέρος τοῦ τείχους ἀνφοκοδόμησαν. παρεγενήθησαν
 δ' αὐτοῖς εἰς τὴν βοήθειαν οἱ τ' ἐξ Ἀκράγαντος
 Συρακόσιοι καὶ τινες τῶν ἄλλων συμμάχων, οἱ 15
 πάντες εἰς τετρακισχιλίους, ὧν Διοκλῆς ὁ Συρακό-
 σιος εἶχε τὴν ἡγεμονίαν.

60 Τότε μὲν οὖν νυκτὸς ἀφελομένης τὴν ἐπὶ τὸ
 πλέον φιλονεικίαν ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν· ἅμα δ'
 ἡμέρᾳ τοῖς Ἱμεραίοις ἔδοξε μὴ περιορᾶν αὐτοὺς 20
 συγκεκλεισμένους ἀγεννῶς, καθάπερ τοὺς Σελι-
 νουντίους, ἐπὶ δὲ τῶν τειχῶν φύλακας κατέταττον,
 τοὺς δ' ἄλλους στρατιώτας σὺν τοῖς παραγεγονόσι
 2 συμμάχοις ἐξήγαγον, ὄντας περὶ μυρίους. ἀπροσδο-
 κήτως δὲ τοῖς πολεμίοις ἀπαντήσαντες εἰς ἔκπληξιν 25
 ἦγαγον τοὺς βαρβάρους, νομίζοντας ἦκειν τοὺς συμ-
 μάχους τοῖς πολιορκουμένοις. πολὺ δὲ ταῖς τόλ-

14 Ἀκράγαντος] καὶ add. Reiske (at c. 59, 1) 18 τῶ
 πλείονι P, τῶ πλείονι c, corr. Reiske 20 αὐτοὺς PA
 26 τοὺς συμ.] αὐτοὺς συμ. Steph.

μαις ὑπερέχοντες καὶ ταῖς εὐχειρίαις, καὶ τὸ μέγι-
 στον, μιᾶς ἐλπίδος εἰς σωτηρίαν ὑποκειμένης, εἰ τῇ
 589 μάχῃ κρατήσειαν [ἄν], εὐθὺ τοὺς πρῶτους ὑπο-
 στάντας ἀνείλον. τοῦ δὲ πλήθους τῶν βαρβάρων 3
 5 συντρέχοντος ἐν ἀταξία πολλῇ διὰ τὸ μηδέποτ' ἂν
 ἐλπίσαι τοὺς συγκεκλεισμένους τηλικαῦτα τολμή-
 σειν, οὐ μετρίως ἤλαττοῦντο· εἰς ἓνα γὰρ τόπον
 ὁκτῶ μυριάδων συνδραμουσῶν ἀτάκτως συνέβαινε
 τοὺς βαρβάρους ἀλλήλοις ἐμπίπτειν καὶ πλείονα
 10 πᾶσχειν ὑφ' ἑαυτῶν ἢ περ' ὑπὸ τῶν πολεμίων. οἱ 4
 δ' Ἱμεραῖοι θεᾷ τὰς ἔχοντες ἀπὸ τῶν τειχῶν γονεῖς
 καὶ παῖδας, ἔτι δὲ τοὺς οἰκείους ἅπαντας, ἀφειδῶς
 ἐχρῶντο τοῖς ἰδίοις σώμασιν εἰς τὴν κοινὴν σωτη-
 ρίαν. λαμπρῶς δ' αὐτῶν ἀγωνιζομένων οἱ βάρ- 5
 15 βαροι τὰς τε τόλμας καὶ τὸ παράδοξον καταπλα-
 γέντες πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. τούτων δ' οὐδενὶ
 κόσμῳ φευγόντων πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν λόφων στρα-
 τοπεδεύοντας, ἐπηκολούθουν ἀλλήλοις παρακελευό-
 μενοι μηδένα ζωγραφεῖν, καὶ πλείους ἀνείλον τῶν
 20 ἑξακισχιλίων, ὥς Τίμαιος, ὥς δ' Ἐφορός φησι,
 δισμυρίων. ὁ δ' Ἀννίβας ὄρων τοὺς ἰδίους κατα- 6
 πονομένους, κατεβίβασε τοὺς ἐπὶ τῶν λόφων κατε-
 στρατοπεδευκότας, καὶ παραβοηθήσας τοῖς ἐλαττου-
 μένοις κατέλαβε τοὺς Ἱμεραίους ἐν οὐδεμιᾷ τάξει
 25 τὸν διωγμὸν ποιούμενους. γενομένης δὲ μάχης καρ- 7
 τεραῆς, τὸ μὲν πλῆθος τῶν Ἱμεραίων πρὸς φυγὴν
 ὤρμησε, τρισχίλιοι δ' αὐτῶν ὑποστάντες τὴν τῶν

1 εὐχερείαις v   3 ἄν del. Reiske   23 ἐλαττωμένοις P
 27 ὤρμησαν PFJ, ὤρμησεν c

Καρχηδονίων δύναμιν, καὶ πολλὰ δράσαντες, ἅπαντες ἀνηρέθησαν.

- 61 Τῆς δὲ μάχης ταύτης ἤδη τέλος ἐχούσης κατέ-
 πλευσαν πρὸς τὴν Ἰμέραν πέντε πρὸς ταῖς εἴκοσι
 τριήρεις παρὰ τῶν Σικελιωτῶν, ἃς πρότερον μὲν 5
 ἀπεστάλκεισαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ συμμαχίαν,
 2 τότε δ' ἀνέστρεψαν ἀπὸ τῆς στρατείας. διεδόθη
 δὲ καὶ φήμη τις κατὰ τὴν πόλιν, ὅτι Συρακόσιοι
 μὲν πανδημεὶ μετὰ τῶν συμμάχων πορεύονται τοῖς
 Ἱμεραίοις βοηθεῖν, Ἀννίβας δὲ μέλλοι τὰς ἐν Μοτύῃ 10
 τριήρεις πληροῦν τῶν κρατίστων ἀνδρῶν καὶ περι-
 πλεύσας ἐπὶ Συρακούσας ἐρημον τὴν πόλιν τῶν
 3 ἀμυνομένων καταλαβέσθαι. διόπερ Διοκλῆς ὁ τῶν
 ἐν Ἰμέρᾳ στρατηγὸς συνεβούλευσε τοῖς ναυάρχοις
 τὴν ταχίστην ἐκπλεῖν εἰς Συρακούσας, ἵνα μὴ 15
 συμβῇ κατὰ κράτος ἁλῶναι τὴν πόλιν, ἀπολωλότων
 4 ἐν τῇ μάχῃ τῶν κρατίστων ἀνδρῶν. διόπερ ἐφαί-
 νετο συμφέρειν αὐτοῖς ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ τοὺς
 μὲν ἡμίσεις εἰς τὰς τριήρεις ἐμβιβάσαι — ταύτας
 γὰρ κατακομιεῖν αὐτούς, μέχρι ἂν ἐκτὸς τῆς Ἱμε- 20
 ραίας γένωνται χώρας —, τοῖς δ' ἡμίσεσι τηρεῖν,
 5 ἕως ἂν πάλιν αἱ τριήρεις ἐπιστρέψωσιν. τῶν δ'
 Ἱμεραίων σχετλιαζόντων μὲν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις,
 οὐκ ἐχόντων δὲ ὁ πράξειαν ἕτερον, αἱ μὲν τριή-
 ρεις νυκτὸς ἐπληροῦντο κατὰ σπουδὴν ἀναμῖξ 25

1 δράσαντες] καὶ παθόντες add. Dind. 4 εἴκοσι]
 τριάκοντα Wess. ex c. 34, 4 et 63, 1 (at cf. etiam 40, 5)
 7 ὅπῳ P 9 πορεύονται] παρασκευάζονται Dind. 10 μέλ-
 λει Dind. 13 ἀμυνομένων Dind. 16 ἀπολωλότων]
 ἀπόντων Wurm; equidem malim: πόλιν. ἀπολωλότων δ'
 ἐν τῇ μάχῃ τῶν κρατίστων ἀνδρῶν ἐφαίνετο 20 μέχρις v

γυναικῶν τε καὶ παίδων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων σωμάτων, [καὶ] ἐπὶ τούτων ἀποπλεόντων ὥς ἐπὶ Μεσσήνῃ· Διοκλῆς δὲ τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἀναλαβὼν καὶ 6
 590 τοὺς πεσόντας ἐν τῇ μάχῃ καταλιπὼν, ὥρμησεν ἐπ' 5
 οἴκου τὴν πορείαν ποιούμενος. πολλοὶ δὲ τῶν Ἱμεραίων μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἐξώρμησαν σὺν τοῖς περὶ τὸν Διοκλῆν, μὴ δυναμένων χωρῆσαι τῶν τριήρων τὸν ὄχλον.

Οἱ δ' ἐν τῇ πόλει καταλειφθέντες διενυκτέρευον 62
 10 μὲν ἐν τοῖς ὕπλοις ἐπὶ τῶν τειχῶν· ἅμα δ' ἡμέρα τῶν Καρχηδονίων περιστρατοπεδευσάντων τὴν πόλιν καὶ πυκνὰς προσβολὰς ποιουμένων, οἱ καταλειφθέντες τῶν Ἱμεραίων ἀφειδῶς ἡγωνίζοντο, προσδοκῶντες τὴν τῶν νεῶν παρουσίαν. ἐκείνην μὲν 2
 15 οὖν τὴν ἡμέραν διεκαρτέρησαν, τῇ δ' ὑστεραία τῶν τριήρων ἐπιφαινομένων ἤδη συνέβαινε τὸ μὲν τεῖχος πεσεῖν ὑπὸ τῶν μηχανῶν, τοὺς δ' Ἴβηρας ἀθρόους παρεισπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ μὲν ἡμύνοντο τοὺς παραβοηθοῦντας τῶν Ἱμεραίων,
 20 οἱ δὲ καταλαμβανόμενοι τὰ τεῖχη παρεδέχοντο τοὺς ἰδίους. κατὰ κράτος οὖν ἀλούσης τῆς πόλεως, ἐπὶ 3
 πολὺν χρόνον οἱ βάρβαροι πάντας ἐφόνεον τοὺς καταλαμβανομένους ἀσυμπαθῶς. τοῦ δ' Ἀννίβα ζωρεῖν παραγγείλαντος ὁ μὲν φόνος ἔληξεν, ἡ δ'
 25 ἐκ τῶν οἰκιῶν εὐδαιμονία διεφορεῖτο. ὁ δ' Ἀννίβας 4
 τὰ μὲν ἱερὰ συλήσας καὶ τοὺς καταφυγόντας ἱκέτας ἀποσπάσας ἐνέπρησε, καὶ τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος κατέσκαψεν, οἰκισθεῖσαν ἔτη διακόσια τεσσαράκοντα·

τῶν δ' αἰχμαλώτων γυναῖκας καὶ παῖδας διαδοὺς
 εἰς τὸ στρατόπεδον παρεφύλαττε, τῶν δ' ἀνδρῶν
 τοὺς ἀλόνοντας εἰς τρισχιλίους ὄντας παρήγαγεν ἐπὶ
 τὸν τόπον, ἐν ᾧ πρότερον Ἀμίλκας ὁ πάππος
 αὐτοῦ ὑπὸ Γέλωνος ἀνηρέθη, καὶ πάντας αἰκισά- 5
 5 μενος κατέσφαξεν. μετὰ δὲ ταῦτα διαλύσας τὸ
 στρατόπεδον, τοὺς μὲν ἀπὸ Σικελίας συμμάχους
 ἀπέστειλεν εἰς τὰς πατρίδας, μεθ' ὧν καὶ Καμ-
 πανοὶ συνηκολούθησαν, ἐγκαλοῦντες [μὲν] τοῖς Καρ-
 χηδονίοις ὡς αἰτιώτατοι μὲν τῶν εὐημερημάτων 10
 γεγενημένοι, οὐκ ἀξίας δὲ χάριτας εἰληφότες τῶν
 6 πεπραγμένων· ὁ δ' Ἀννίβας εἰς τὰς μακρὰς ναῦς
 καὶ φορητοὺς ἐμβιβάσας τὴν δύναμιν, καὶ τοὺς
 ἱκανοὺς τοῖς συμμάχοις ἀπολιπὼν στρατιώτας, ἐξέ-
 πλευσεν ἐκ τῆς Σικελίας. ἐπεὶ δ' εἰς Καρχηδόνα 15
 κατέπλευσε μετὰ πολλῶν λαφύρων, ἀπῆντων αὐτῷ
 πάντες δεξιούμενοι καὶ τιμῶντες ὡς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
 μείζονα πράξαντα τῶν πρότερον στρατηγῶν.

63 Εἰς δὲ τὴν Σικελίαν κατέπλευσεν Ἑρμοκράτης
 ὁ Συρακόσιος. οὗτος δ' ἐν μὲν τῷ πρὸς Ἀθηναίους 20
 πολέμῳ στρατηγήσας καὶ πολλὰ τῇ πατρίδι χρή-
 σιμος γενόμενος πλεῖστον ἰσχυσε παρὰ τοῖς Συρα-
 κοσίοις, μετὰ δὲ ταῦτα ναύαρχος πεμφθεὶς σὺν
 τριάκοντα πέντε τριήρεσι Λακεδαιμονίοις συμμαχή-
 σων ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων κατεστασιάσθη, 25
 καὶ φυγῆς μὲν ἐγενήθη κατάδικος, τὸν δὲ στόλον
 παρέδωκεν ἐν Πελοποννήσῳ τοῖς ἐπὶ τὴν διαδοχὴν

1 καὶ PAF, τε καὶ c   9 μὲν del. Dind., μέντοι Wurm
 18 προτέρων P   27 Πελοποννήσῳ] Ἑλλησπόντῳ Wess. (cf.
 Xen. Hell. I 1, 31)

ἀποσταλεῖσιν. αὐτὸς δ' ἐκ τῆς στρατείας φιλίαν 2
 591 ἔχων πρὸς Φαρνάβαζον τὸν τῶν Περσῶν σατράπην
 ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πολλὰ χρήματα, μεθ' ὧν εἰς
 Μεσσήνην καταπλεύσας πέντε μὲν ἐναυπήγησε τριή-
 5 ρεις, χιλίους δ' ἐμισθώσατο στρατιώτας. παρα- 3
 λαβὼν δὲ καὶ τῶν ἐκπεπτωκότων Ἱμεραίων ὡς
 χιλίους, ἐπεχείρησε μὲν εἰς Συρακούσας κατελθεῖν
 συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν φίλων, ἀποτυχὼν δὲ
 τῆς ἐπιβολῆς ὥρμησε διὰ τῆς μεσογείου, καὶ κατα-
 10 λαβόμενος τὸν Σελινοῦντα [καὶ] τῆς πόλεως μέρος
 ἐτείχισε καὶ πανταχόθεν κατεκάλει τοὺς διασωζο-
 μένους τῶν Σελινουντίων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους 4
 ὑποδεχόμενος εἰς τὸν τόπον συνήγαγε δύναμιν ἐπι-
 λέκτων ἀνδρῶν ἑξακισχιλίων. ἐντεῦθεν δ' ὀρμώ-
 15 μενος πρῶτον μὲν τὴν τῶν Μοτυνηῶν ἐπόρθησε
 χώραν, καὶ τοὺς ἐπεξελθόντας ἐκ τῆς πόλεως μάχῃ
 κρατήσας πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε, τοὺς δ' ἄλλους συν-
 ἐδίωξεν ἐντὸς τοῦ τείχους. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τῶν
 Πανορμιτῶν χώραν λεηλατήσας ἀναριθμήτου λείας
 20 ἐκυρίευσε, τῶν δὲ Πανορμιτῶν πανδημεὶ παρατα-
 ξαμένων πρὸ τῆς πόλεως εἰς πεντακοσίους μὲν
 αὐτῶν ἀνεῖλε, τοὺς δ' ἄλλους συνέκλεισεν ἐντὸς
 τῶν τειχῶν. παραπλησίως δὲ καὶ τὴν ἄλλην χώραν 5
 ἄπασαν τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους οὔσαν πορθῶν ἐπαί-
 25 νου παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἐτύγγανεν. εὐθὺ δὲ
 καὶ τῶν Συρακοσίων οἱ πλεῖστοι μετεμελήθησαν,

6 Ἱμεραίους PAHF* 10 καὶ del. Reiske 11 δια-
 σεσωσμένους M 16 μάχῃ Reiske, μάχῃ τε ο 18 τὴν
 Eich., τὴν τε ο; τὴν μὲν fort. 19 et 20 Πανορμη-
 τῶν PJK

ἀναξίως τῆς ἰδίας ἀρετῆς ὁρῶντες πεφυγαδευμένον
 6 τὸν Ἑρμοκράτην. διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ πολλῶν
 λόγων γινομένων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὁ μὲν δῆμος
 φανερὸς ἦν βουλούμενος καταδέχεσθαι τὸν ἄνδρα,
 ὁ δ' Ἑρμοκράτης ἀκούων τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην 5
 ἐν ταῖς Συρακούσαις παρεσκευάζετο πρὸς τὴν αὐτοῦ
 κἀθοδὸν ἐπιμελῶς, εἰδὼς τοὺς ἀντιπολιτευομένους
 ἀντιπράξοντας. καὶ τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν ἐν
 τούτοις ἦν.

64 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Θρασύβουλος πεμφθεὶς 10
 παρ' Ἀθηναίων μετὰ νεῶν τριάκοντα καὶ πολλῶν
 ὀπλιτῶν σὺν ἱππεῦσιν ἑκατὸν κατέπλευσεν εἰς τὴν
 Ἐφεσον· ἐκβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν κατὰ δύο τόπους
 προσβολὰς ἐποίησατο. τῶν δ' ἔνδον ἐπέξελθόντων
 καρτερὰν συνέβη μάχην συστῆναι· πανδημεὶ δὲ 15
 τῶν Ἐφεσίων ἀγωνισαμένων τετρακόσιοι μὲν τῶν
 Ἀθηναίων ἔπεσον, τοὺς δ' ἄλλους ὁ Θρασύβουλος
 2 ἀναλαβὼν εἰς τὰς ναῦς ἐξέπλευσεν εἰς Λέσβον. οἱ
 δὲ περὶ Κύζικον ὄντες τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ
 πλεύσαντες ἐπὶ Χαλκηδόνα, Χρυσόπολιν ᾤκισαν 20
 φρούριον καὶ τὴν ἱκανὴν αὐτῷ κατέλιπον δύναμιν·
 τοῖς δ' ἐπὶ τούτων κατασταθεῖσι προσέταξαν δεκά-
 την πρᾶττεσθαι τοὺς ἐκ τοῦ Πόντου πλέοντας.
 3 μετὰ δὲ ταῦτα διελομένων αὐτῶν τὰς δυνάμεις,
 Θηραμένης μὲν μετὰ πεντήκοντα νεῶν κατελείφθη 25
 πολιορκήσων Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον, Θρασύβου-
 λος δὲ περὶ Θράκην πεμφθεὶς τὰς ἐν τούτοις τοῖς

6 αὐτοῦ FJK, αὐτῆς P, αὐτὴν c   8 κατὰ] κατὰ τὴν
 AL   10 et 17 Θρασύλλος Palmerius, itemque p. 99, 2
 20 et 26 Χαλκηδόνα Dind.   21 αὐτῷ] ἐν αὐτῷ Hert.

τόποις πόλεις προσηγάγετο. Ἀλκιβιάδης δὲ τὸν 4
Θρασύβουλον μετὰ τῶν τριάκοντα νεῶν ἀπολύσας
592 ἔπλευσεν εἰς τὴν ὑπὸ Φαρνάβαζον χώραν, καὶ κοινῇ
πολλὴν αὐτῆς πορθήσαντες τοὺς τε στρατιώτας ἐνέ-
5 πλησαν ὠφελείας καὶ αὐτοὶ χρήματα συνήγαγον ἐκ
τῶν λαφύρων, βουλόμενοι κονφίσαι τὸν δῆμον τῶν
εἰσφορῶν. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυνθανόμενοι περὶ 5
τὸν Ἑλλήσποντον ὑπάρχειν ἀπάσας τὰς τῶν Ἀθη-
ναίων δυνάμεις, ἐστράτευσαν ἐπὶ Πύλον, ἣν Μεσ-
10 σήνιοι φρουρᾷ κατεῖχον, κατὰ μὲν θάλατταν ἔνδεκα
ναυσίν, ὧν ἦσαν αἱ μὲν ἀπὸ Σικελίας ἐκ τῶν
πολιτῶν πεπληρωμέναι· πεζῇ δὲ παρήγαγον ἱκανὴν
δύναμιν, καὶ περιστρατοπεδεύσαντες τὸ φρουρίον
ἐπόρθουν ἅμα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.
15 ἃ δὲ πυνθόμενος ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἐξαπέστειλε 6
τοῖς πολιορκουμένοις εἰς βοήθειαν ναῦς τριάκοντα
καὶ στρατηγὸν Ἄνυτον τὸν Ἀνθεμίωνος. οὗτος μὲν
οὖν ἐκπλεύσας, καὶ διὰ τινὰς χειμῶνας οὐ δυνηθεὶς
τὸν Μαλέαν κάμψαι, ἀνέπλευσεν εἰς Ἀθήνας. ἐφ'
20 οἷς ὁ μὲν δῆμος ὀργισθεὶς, καὶ καταιτιασάμενος
αὐτοῦ προδοσίαν, μετέστησεν εἰς κρίσιν· ὁ δ' Ἄνυτος
ἰσχυρῶς κινδυνεύων ἐρρύσατο χρήμασι τὴν ἰδίαν
ψυχὴν, καὶ πρῶτος Ἀθηναίων δοκεῖ δικαστήριον
δωροδοκῆσαι. οἱ δ' ἐν τῇ Πύλῳ Μεσσήνιοι μέχρι 7

2 ἀπολύσας] ἀπολήψας Palmerius, ἀποκαλέσας Reiske
3 χώραν] πόλιν P^a 11 ἐκ PF, πέντε ἐκ c; πέντε, ἐξ δὲ ἐκ
Wess. 13 περιστρατεύσαντες v 14 ἐπόρθουν] ἐπολιόρ-
κουν Wurm 19 τὸν om. A Μαλαίον Pa ἀπέπλευ-
σεν ο, corr. Hert. 20 καὶ om. P 21 κατέστησεν Cobet
(at c. 75, 8. XV 27, 3) 22 ἐρύσατο P 23 καστήριον P
24 δωροδ.] δεκάσαι Cobet

μέν τινος ἀντεῖχον, προσδοκῶντες παρὰ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν· ὥς δ' οἱ μὲν πολέμιοι τὰς προσβολὰς ἐκ διαδοχῆς ἐποιοῦντο, τῶν δὲ ἰδίων οἱ μὲν ἐκ τῶν τραυμάτων ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἐκ τῆς σιτοδείας κακῶς ἀπήλλαττον, ὑπόσπονδοι τὸν τόπον ⁵ ἐξέλιπον. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῆς Πύλου, πεντεκαίδεκα ἔτη τῶν Ἀθηναίων αὐτὴν κατεσχηκότων, ἀφ' ὅτου Δημοσθένης αὐτὴν ἐτείχισεν.

- 65 Τούτων δὲ πραττομένων Μεγαρεῖς μὲν Νίσαιαν ¹⁰ ὑπ' Ἀθηναίους οὔσαν εἶλον, Ἀθηναῖοι δ' ἐπ' αὐτοὺς ἀπέστειλαν Λεωτροφίδην καὶ Τίμαρχον μετὰ μὲν πεζῶν χιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. οἷς οἱ Μεγαρεῖς ἀπαντήσαντες μετὰ τῶν ὀπλων πανδημεὶ καὶ παραλαβόντες τινὰς τῶν ἐκ Σικελίας, παρετά- ¹⁵ ξαντο πρὸς τοῖς λόφοις τοῖς Κέρασι καλουμένοις·
² τῶν δ' Ἀθηναίων λαμπρῶς ἀγωνισαμένων, καὶ πολλαπλασίους ὄντας τοὺς πολεμίους τρεψαμένων, Μεγαρέων ἔπεσον μὲν πολλοί, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων εἴκοσι μόνον· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι βαρέως ²⁰ φέροντες ἐπὶ τῷ τὴν Νίσαιαν κατεilhφθαι τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους οὐκ ἐδίωξαν, πρὸς δὲ τοὺς ⁵⁹³ Μεγαρεῖς χαλεπῶς διακείμενοι παμπληθεῖς ἀνεῖλον.
³ Λακεδαιμόνιοι δὲ Κρατησιππίδαν ἐλόμενοι ναύαρχον, καὶ παρὰ τῶν συμμάχων ναῦς αὐτῶν πλη- ²⁵ ρώσαντες εἴκοσι πέντε, προσέταξαν παραβοηθεῖν τοῖς συμμάχοις. οὗτος δὲ χρόνον μὲν τινα περὶ

2 τὰς] μὲν add. PAK   6 ἐξέλειπον PA   8 ὅτου] ὅτε PAF
 19 μὲν ἔπεσον Dind.; τῶν μὲν Μεγ. fort. Σικελιωτῶν et 22 Σικελιώτας conicio pro Λακεδ.   25 αὐτῶν PAJ

τὴν Ἰωνίαν διέτριψεν οὐθέν ἄξιον λόγου πράξας·
 μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τῶν ἐκ Χίου φυγάδων λαβὼν
 χρήματα κατήγαγεν αὐτοὺς καὶ τὴν ἀκρόπολιν τῶν
 Χίων κατελάβετο. οἱ δὲ κατελθόντες τῶν Χίων 4
 5 τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτοῖς καὶ τῆς ἐκπτώ-
 σεως . . . εἰς ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἐφυγά-
 δευσαν. οὗτοι δὲ τῆς ἀντιπέραν ἡπείρου χωρίον
 Ἀταρνεά καλούμενον κατελάβοντο, σφόδρα τῇ φύσει
 καθεστηκὸς ὀχυρόν, καὶ τὸ λοιπὸν ἐκ τούτου τὰς
 10 ἀφορμὰς ἔχοντες ἐπολέμουν τοῖς Χίον ἔχουσιν.

Τούτων δὲ πραττομένων Ἀλκιβιάδης καὶ Θρα-66
 σύβουλος Λάμψακον τειχίσαντες, ἐν μὲν ταύτῃ τὴν
 ἱκανὴν φυλακὴν κατέλειπον, αὐτοὶ δὲ μετὰ τῆς
 δυνάμεως ἐξέπλευσαν πρὸς Θηραμένην, ὃς ἐπόρθει
 15 τὴν Χαλκηδὸνα ναῦς μὲν ἔχων ἑβδομήκοντα, στρα-
 τιώτας δὲ πεντακισχιλίους. ἀθροισθεῖσιν δὲ τῶν
 δυνάμεων εἰς ἓνα τόπον ἀπετείχισαν τὴν πόλιν ἀπὸ
 θαλάττης εἰς θάλατταν ξυλίνῳ τείχει. ὁ δ' ἐν τῇ 2
 πόλει καθεσταμένος ὑπὸ Λακεδαιμονίων Ἴπποκράτης
 20 ἡγεμῶν, ὃν οἱ Λάκωνες ἀρμοστὴν ἐκάλουν, τοὺς
 τ' ἰδίους στρατιώτας προσήγαγε καὶ τοὺς Χαλκη-
 δονίους ἅπαντας. γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης,
 καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐρρωμένως ἀγωνισα-
 μένων, ὃ τε Ἴπποκράτης ἔπεσε καὶ τῶν λοιπῶν οἱ

5 τῶν ἀντιπ] τάντιπ. P τοὺς ἀντιπολιτευομένους
 αὐτοῖς πρὸ τῆς Dind. ἐκπτώσεως] αἰτίους ὄντας add. H;
 αὐτοῖς τοὺς τῆς καταδίκης αἰτίους καὶ τῆς ἐκπτώσεως Madvig
 10 τοῖς Χίον Rhod., τὸ ἴσχιον PA, τοῖς τὸ ἴσχιον c 11 Θρα-
 συλλος Palmerius 12 Λάμψακον Palm. ex c. 104, 8, λάβδα-
 κων ο 13 κατέλειπον PA 14 ἐπόρθει] ἐπολιόρκει Wurm
 19 καθιστάμενος ο, corr. Dind. 21 προσήγαγε Dind., ἀν-
 εξήγαγε M

μὲν ἀνηρέθησαν, οἱ δὲ κατατρωθέντες συνέφυγον
 3 εἰς τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης μὲν εἰς
 Ἑλλήσποντον καὶ Χερρόνησον ἐξέπλευσε, βουλό-
 μενος ἀθροῖσαι χρήματα, οἱ δὲ περὶ τὸν Θηραμένην
 ὁμολογίαν ἐποίησαντο πρὸς Χαλκηδονίους φόρον 5
 λαμβάνειν παρ' αὐτῶν ὅσον καὶ πρότερον. ἐντεῦθεν
 δὲ τὰς δυνάμεις ἀπαγαγόντες πρὸς Βυζάντιον ἐπο-
 λιόρχουν τὴν πόλιν καὶ μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἀπο-
 4 τειχίζειν ἐπεχείρησαν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἀθροίσας χρή-
 ματα πολλοὺς αὐτῷ τῶν Θρακῶν ἔπεισε συστρα- 10
 τεῦσαι, παρέλαβε δὲ καὶ τοὺς Χερρόνησον οἰκοῦντας
 πανδημεί, καὶ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναξεύξας 594
 πρῶτον μὲν Σηλυβρίαν διὰ προδοσίας εἴλεν, ἐξ ἧς
 πολλὰ χρήματα πραξάμενος ἐν μὲν ταύτῃ φρουρὰν
 κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ διὰ τάχους ἦκε πρὸς τοὺς περὶ 15
 5 Θηραμένην εἰς Βυζάντιον. ἀθροισθεῖσιν δὲ τῶν
 δυνάμεων, οὗτοι μὲν τὰ πρὸς πολιορκίαν ἡτοιμά-
 ζοντο· ἤμελλον γὰρ νικήσειν πόλιν βάρος ἔχουσιν
 καὶ γέμουσαν τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἀμυνομένων· χωρὶς
 γὰρ τῶν Βυζαντίων, πολλῶν ὄντων, Κλέαρχος δ' 20
 Λακεδαιμόνιος ἀρμοστής εἶχε πολλοὺς ἐν τῇ πόλει
 6 τῶν Πελοποννησίων καὶ μισθοφόρους. μέχρι μὲν
 οὖν τινος προσβολᾶς ποιούμενοι, κακὸν οὐδὲν ἀξιό-
 λογον δρῶντες τοὺς ἔνδον διετέλουν· ἐπεὶ δ' ὁ τῆς
 πόλεως ἐπιστάτης ἀπῆλθε πρὸς Φαρνάβαζον, ὅπως 25
 λάβῃ χρήματα, τηνικαῦτά τινες τῶν Βυζαντίων,
 μισοῦντες τὸ βάρος τῆς ἐπιστασίας — ἦν γὰρ ὁ

7 ἐπαγαγόντες P   10 αὐτῷ AJL, αὐτῷ τῷ P   12 τῆς
 add. Dind.   13 Σηλυβρίαν a   15 κατέλειπεν PA
 17 ἐτοιμάζοντο P

Κλέαρχος χαλεπός —, προύδωκαν τὴν πόλιν τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. οὗτοι δὲ ὥς λύσοντες τὴν 67
πολιορκίαν καὶ τὰς δυνάμεις ἀπάξοντες εἰς Ἰωνίαν
δείλης ταῖς ναυσὶ πάσαις ἐξέπλευσαν, καὶ τὸ πεζὸν
5 στράτευμα μέχρι τινὸς ἀπαγαγόντες, ὥς ἐπέλαβεν ἡ
νύξ, πάλιν ὑπέστρεψαν καὶ περὶ μέσας [τὰς] νύκτας
προσέμιξαν τῇ πόλει, καὶ τὰς μὲν τριήρεις ἀπέ-
στειλαν προστάξαντες ἀφέλκειν τὰ πλοῖα καὶ κραυγὴν
ποιεῖν, ὥς ἀπάσης ἐκεῖ τῆς δυνάμεως οὔσης, αὐτοὶ
10 δὲ μετὰ τοῦ πεζοῦ στρατεύματος πρὸς τοῖς τείχεσιν
ἐτήρουν τὸ συντεταγμένον παρὰ τῶν ἐνδιδόντων
σύσσημον. τῶν δ' ἐν ταῖς τριήρεσι ποιησάντων τὸ 2
προσταχθέν, καὶ τῶν πλοίων τὰ μὲν συντριβόντων
ταῖς ἐμβολαῖς, τὰ δ' ἀποσπώντων ταῖς σιδηραῖς
15 χερσίν, ἔτι δὲ βοὴν ἐξαίσιον ποιούντων, οἱ μὲν
κατὰ τὴν πόλιν ὄντες Πελοποννήσιοι καὶ πάντες οἱ
τὴν ἀπάτην ἀγνοοῦντες ἐξεβοήθουν ἐπὶ τοὺς λιμένας.
διόπερ οἱ τὴν πόλιν προδιδόντες ἦσαν τὸ σύσσημον 3
ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ παρεδέχοντο τοὺς περὶ τὸν
20 Ἀλκιβιάδην διὰ τῶν κλιμάκων κατὰ πολλὴν ἀσφά-
λειαν, ὥς ἂν τοῦ πλήθους ἐπὶ τὸν λιμένα συνδε-
δραμηκότος. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι πυθόμενοι τὸ 4
γεγονός, τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἡμίσεις ἐπὶ τοῦ
λιμένος ἀπέλειπον, τοῖς δὲ λοιποῖς κατὰ σπουδὴν
25 ἐξεβοήθουν ἐπὶ τὰ κατειλημμένα τείχη. ἤδη δὲ 5

5 ὑπέλαβεν P   6 τὰς del. Dind.   11 ἐνδιδόντων]
ἐνδον Wurm (at c. 76, 5)   13 συντριβόντων Wess., συν-
τριβόμενα ο   14 ἐμβολαῖς (vel τοῖς ἐμβόλοις) Steph., ἀποστο-
λαῖς ο (et Suidas)   ἀποσπώντων Wess., ἀπὸ τῶν χρω-
μένων ο; ἀποσπᾶν πειρωμένων conicio ex c. 50, 5   17 ἐπὶ
τοῦ λιμένος Reiske   24 ἀπέλειπον P   25 δὲ add. Reiske

σχεδὸν πάσης τῆς δυνάμεως τῶν Ἀθηναίων παρεῖσ-
 πεπτωκυίας, ὅμως οὐ κατεπλάγησαν, ἀλλὰ πολὺν
 χρόνον ἀντιστάντες εὐρώστως τοὺς Ἀθηναίους ἡμύ-
 νοντο συναγωνιζομένων τῶν Βυζαντίων. καὶ πέρας
 οὐκ ἂν ἐκράτησαν Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως διὰ μάχης, ⁵
 εἰ μὴ συννοήσας τὸν καιρὸν Ἀλκιβιάδης ἐκήρυξε
 μηδὲν ἀδίκημα ποιεῖν τοῖς Βυζαντίοις· οὕτω γὰρ
 οἱ πολιτικοὶ μεταβαλλόμενοι τοὺς Πελοποννησίους
 6 ἡμύνοντο. ὅθεν οἱ πλεῖστοι μὲν αὐτῶν ἀνηρέθησαν ⁵⁹⁵
 εὐγενῶς ἀγωνισάμενοι, οἱ δὲ περιλειφθέντες εἰς ¹⁰
 πεντακοσίους κατέφυγον πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ἱεροῖς
 7 βωμούς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν Βυζαντίοις ἀπέ-
 δωκαν τὴν πόλιν, συμμάχους αὐτοὺς ποιησάμενοι,
 πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τοῖς βωμοῖς ὄντας ἰκέτας ὁμολο-
 γίας ἔθεντο, τὰ μὲν ὅπλα παραλαβεῖν, τὰ δὲ σώ- ¹⁵
 ματα εἰς Ἀθήνας κομίσαντες ἐπιτρέψαι τῷ δήμῳ
 περὶ αὐτῶν.

68 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθηναῖοι μὲν
 Εὐκλήμονι παρέδωκαν τὴν ἀρχήν, Ῥωμαῖοι δ' ὑπά-
 τους κατέστησαν Μάρκον Παπίριον καὶ Σπόριον ²⁰
 Ναύτιον, Ὀλυμπιάς δ' ἐγένετο τρίτη πρὸς ταῖς
 ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Εὐβάτος Κυρη-
 ναῖος. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους οἱ τῶν Ἀθη-
 ναίων στρατηγοὶ Βυζαντίου κυριεύσαντες ἐπῆλθον
 τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πόλεις πλὴν ²⁵
 2 Ἀβύδου πάσας εἶλον. μετὰ δὲ ταῦτα Διόδωρον καὶ

3 ἀντιστάντων ο - M   7 ποιεῖν τοῖς] ποιεῖσθαι P
 8 μεταβαλλόμενοι P   11 τοὺς — βωμούς] τοῖς — βωμοῖς PF²K
 16 κομίσαντας ο - PA   18 τούτου add. Dind.   20 Παπύ-
 ριον v   καὶ om. A   22 Εὐβάτας Xen. Hell. I 2, 1

Μαντίθεον ἐπιμελητάς μετὰ τῆς ἱκανῆς δυνάμεως
 κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ μετὰ τῶν νεῶν καὶ τῶν λαφύ-
 ρων ἔπλεον εἰς Ἀθήνας, πολλὰ καὶ μεγάλα κατειρ-
 γασμένοι τῇ πατρίδι. ὥς δ' ἐγγὺς ἦσαν, ὁ δῆμος
 5 ἅπας ἀπήντα περιχαρῆς ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασι· συν-
 ἔδραμον δ' εἰς τὸν Πειραιέα πολλοὶ καὶ τῶν ξένων,
 ἔτι δὲ παίδων καὶ γυναικῶν. εἶχε γὰρ πολλὴν 3
 κατάπληξιν τῶν στρατηγῶν ὁ κατάπλους· ἦγον γὰρ
 τῶν ἡλωκυῶν νεῶν οὐκ ἐλάττους διακοσίων, αἰχ-
 10 μαλώτων δὲ ἀνδρῶν· καὶ λαφύρων πλήθος· εἶχον
 δὲ τὰς ἰδίας τριήρεις ὅπλοις ἐπιχρύσοις καὶ στεφά-
 νοις, ἔτι δὲ λαφύροις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐπι-
 μελῶς κεκοσμημένας. πλεῖστοι δ' ἐπὶ τὴν Ἀλκι-
 βιάδου θίαν συνέδραμον ἐπὶ τοὺς λιμένας, ὥστε
 15 παντελῶς ἐρημωθῆναι τὴν πόλιν, συμφιλοτιμου-
 μένων τοῖς ἐλευθέροις τῶν δούλων. κατ' ἐκείνους 4
 γὰρ τοὺς χρόνους οὕτω συνέβη θανατωθῆναι τὸν
 ἄνδρα τοῦτον, ὥσθ' οἱ μὲν ὑπερέχοντες τῶν Ἀθη-
 ναίων μόγισ ἐνόμιζον εὐρηκέναι δυνατόν ἄνδρα
 20 τοῦτον φανερώς καὶ θρασέως ἀντιτάξασθαι τῷ δήμῳ
 δυνάμενον, οἱ δ' ἀποροὶ ὑπειλήφεισαν συναγω-
 νιστὴν ἕξειν ἄριστον τὸν ἀπονενοημένως συνταρά-
 ξοντα τὴν πόλιν καὶ τὴν ἑαυτῶν ἐπανορθώσοντα
 πενίαν. θράσει γὰρ πολὺν διέφερε τῶν ἄλλων, καὶ 5
 25 δεινότατος ἦν εἰπεῖν, καὶ κατὰ μὲν τὴν στρατηγίαν
 ἄριστος, κατὰ δὲ τὴν τόλμαν πρακτικώτατος· ἦν δὲ

2 κατέλιπον PA   19 δυνατόν] del. Reiske, τὸν Wurm
 20 τοῦτον] τὸν Hert.; δυνατόν ἄνδρα τοῦτον del. Dind.
 21 ὑπειλήφθησαν PHKL   25 στρατηγίαν Dobraeus, στρα-
 τειάν P, στρατείαν v

καὶ τὴν ὄψιν καθ' ὑπερβολὴν εὐπρεπὴς καὶ τὴν
 6 ψυχὴν λαμπρὸς καὶ μεγαλεπίβολος. καθόλου δὲ
 τηλικαύτην ὑπόληψιν εἶχον ὑπὲρ αὐτοῦ σχεδὸν
 ἅπαντες, ὥσθ' ἅμα τῇ κείνου καθόδῳ καὶ τὴν τῶν
 πραγμάτων εὐτυχίαν εἰς τὴν πόλιν ἤκειν διελάμ-⁵
 βανόν. πρὸς δὲ τούτοις, ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι
 τούτου συναγωνιζομένου προετέρουν, οὕτως ἑαυ-
 τοὺς πάλιν κατορθώσειν ἠλπίζον σύμμαχον ἔχοντες
 τὸν ἄνδρα τοῦτον.

- 69 Ἐπεὶ δ' οὖν κατέπλευσεν ὁ στόλος, ἐπέστρεψε ¹⁰
 τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ναῦν, ἐξ ἧς ἐκβάντα
 τὸν ἄνδρα πάντες ἐδεξιοῦντο, τοῖς ἐνήμερῃμασιν
 ἅμα καὶ τῇ καθόδῳ συγχαίροντες. ὁ δ' ἀσπασά-
 μενος τὰ πλήθη φιλανθρωπῶς ἐκκλησίαν συνήγαγε,
 καὶ πολλὰ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀπολογησάμενος εἰς ¹⁵
 τοσαύτην εὐνοίαν τοὺς ὄχλους ἤγαγεν, ὥστε ὁμο-
 λογεῖν πάντας τὴν πόλιν αἰτίαν γεγυῖναι τῶν
 2 κατ' ἐκείνου ψηφισμάτων. διόπερ αὐτῷ τὴν τε
 οὐσίαν ἀπέδωκαν ἣν ἐδήμευσαν, ἔπειτα δὲ τὰς
 στήλας κατεπόντισαν, ἐν αἷς ἦν ἡ καταδίκη καὶ ²⁰
 τᾶλλα τὰ κατ' ἐκείνου κυρωθέντα· ἐψηφίσαντο δὲ
 καὶ τοὺς Εὐμόλπίδας ἄραι τὴν ἀράν, ἣν ἐποιήσαντο
 κατ' αὐτοῦ καθ' ὃν καιρὸν ἔδοξεν ἀσεβεῖν περὶ τὰ
 3 μυστήρια. τὸ δὲ τελευταῖον αὐτὸν στρατηγὸν
 καταστήσαντες αὐτοκράτορα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ ²⁵
 θάλατταν, ἀπάσας τὰς δυνάμεις ἐνεχείρισαν αὐτῷ.

4 κείνου PA, ἐκείνου c
 περὶ τῶν Dind. (at c. 41, 5)
 20 στήλας Reiske, δίκας o
 ἴση o 21 ἐκείνου PAL

7 ἐπροτέρουν Wess. 15 τῶν]
 17 τῶν κατ'] κατὰ τῶν PAFKL
 ἐν αἷς ἦν ἡ Dobraeus, ἐν δ'
 23 καθ' αὐτοῦ PA

εἵλαντο δὲ καὶ στρατηγοὺς ἑτέροους οὓς ἐκεῖνος
ἤθελεν, Ἀδείμαντον καὶ Θρασύβουλον.

Ὁ δ' Ἀλκιβιάδης ἑκατὸν ναῦς πληρώσας ἐξέ- 4
πλευσεν εἰς Ἄνδρον, καὶ καταλαβόμενος Γαύριον
5 φρούριον ἐτείχισεν. ἐξελθόντων δὲ τῶν Ἀνδρίων
πανδημεὶ μετὰ τῶν παραφυλαττόντων τὴν πόλιν
Πελοποννησίων ἐγενήθη μάχη, καθ' ἣν ἐνίκησαν
Ἀθηναῖοι· τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως πολλοὶ μὲν ἀνη-
ρέθησαν, τῶν δὲ διασωθέντων οἱ μὲν κατὰ τὴν
10 χώραν διεσκεδάσθησαν, οἱ δ' ἐντὸς τῶν τειχῶν
συνέφυγον. αὐτὸς δ' Ἀλκιβιάδης προσβολὰς ποιη- 5
σάμενος τῇ πόλει, ἐν μὲν τῷ πεφρουρημένῳ τείχει
τὴν ἱκανὴν φυλακὴν κατέλιπε καὶ Θρασύβουλον
ἡγεμόνα κατέστησεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως
15 ἐκπλεύσας τὴν τε Κῶν καὶ Ρόδον ἐδήλωσε, καὶ
συχνὰς ὠφελείας ἤθροισε πρὸς τὰς τῶν στρατιωτῶν
διατροφάς.

Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν τε ναυτικὴν δύναμιν 70
ἄρδην ἀπολωλεκότες καὶ μετ' αὐτῆς Μίνδαρον τὸν
20 ἡγεμόνα, ταῖς ψυχαῖς ὅμως οὐκ ἐνέδωκαν, ἀλλὰ
ναύαρχον εἵλαντο Λύσανδρον, δοκοῦντα στρατηγία
διαφέρειν τῶν ἄλλων καὶ τόλμαν ἔμπρακτον ἔχοντα
πρὸς πᾶσαν περίστασιν· ὃς παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν
ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιώτας τε κατέγραφε τοὺς
25 ἱκανοὺς καὶ ναῦς ἐπλήρωσεν ὅσας ἐδύνατο πλεί-

1 εἵλοντο Dind., εἵλατο P, εἵλετο v ἐκεῖνος οὓς ο,
corr. Dind. 2 Ἀδείμαντον PA 4 Γαύριον Rhod. ex Xen.
Hell. I 4, 22, Κάτριον ο 5 ἐπεξελθόντων fort. Ἀνδρίων P,
ἀνδρῶν v 13 κατέλειπε PA 15 Κῶν P, Κῶ v 19 ἄρ-
δην De la Barre, ἀρχὴν AL, καὶ ἀρχὴν PF, καὶ τὴν ἀρχὴν c
24 κατέγραψε Dind.

- 2 στας. ἐκπλεύσας δὲ εἰς Ῥόδον, καὶ προσλαβόμενος
ἐκεῖθεν ναῦς ὅσας εἶχον αἱ πόλεις, [παραλαβὼν]
ἐπλευσεν εἰς Ἐφεσον καὶ Μίλητον. καταρτίσας δὲ
καὶ τὰς ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι τριήρεις, μετεπέμ- 597
ψατο τὰς ἐκ Χίου, καὶ στόλον ἐξήρτυεν ἐξ Ἐφέσου 5
- 3 νεῶν ὑπάρχοντα σχεδὸν ἑβδομήκοντα. ἀκούσας δὲ
Κῦρον τὸν Δαρείου τοῦ βασιλέως υἱὸν ὑπὸ τοῦ
πατρὸς ἀπεσταλμένον συμπολεμεῖν τοῖς Λακεδαιμο-
νίοις, ἦκεν εἰς Σάρδεις πρὸς αὐτόν, καὶ παροξύνας
τὸν νεανίσκον εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἀθηναίων πόλεμον 10
μυρίους μὲν δαρεικοὺς παραχρῆμα ἔλαβεν εἰς τὸν
τῶν στρατιωτῶν μισθόν, καὶ [εἰς] τὸ λοιπὸν δὲ ὁ
Κῦρος ἐκέλευσεν αἰτεῖν μηδὲν ὑποστελλόμενον·
ἐντολὰς γὰρ ἔχειν παρὰ τοῦ πατρὸς, ὅπως ὅσα ἂν
- 4 προαιρῶνται Λακεδαιμόνιοι χορηγῆσαι αὐτοῖς. ἀνα- 15
κάμψας δὲ εἰς Ἐφεσον ἀπὸ τῶν πόλεων μετεπέμ-
πετο τοὺς δυνατωτάτους, πρὸς οὓς ἐταιρίας συντι-
θέμενος ἐπηγγέλλετο τῶν πραγμάτων κατορθωθέν-
των κυρίους ἐκάστους τῶν πόλεων ποιήσκειν. δι'
ἣν αἰτίαν συνέβη τούτους πρὸς ἀλλήλους ἀμιλλω- 20
μένους ὑπηρετεῖν πλείονα τῶν ἐπιταττομένων, καὶ
ταχὺ παραδόξως εὐπορεῖν τὸν Λύσανδρον πάντων
τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων.
- 71 Ἀλκιβιάδης δὲ πυνθόμενος ἐν Ἐφέσῳ τὸν Λύσαν-
δρον ἐξαρτύειν τὸν στόλον, ἀνήχθη μετὰ πασῶν 25
τῶν νεῶν εἰς Ἐφεσον. ἐπιπλεύσας δὲ τοῖς λιμέσιν,

2 παραλαβὼν om. M 4 καὶ τὰς ἐν ταύταις ταῖς
Reiske, καὶ ταύτας τὰς ἐν ταῖς ο 5 ἐν Ἐφέσῳ Wess.
12 εἰς deleui (c. 65, 4. 79, 7) 13 μηδὲν ὑποστελλόμενον
om. FM 14 ὅπως om. K 16 μετέπεμπεν P 17 συν-
θέμενος v

ὥς οὐδείς ἀντανήγετο, τὰς μὲν πολλὰς ναῦς καθώρ-
 μισε περὶ τὸ Νότιον, τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν παρα-
 δοὺς Ἀντιόχῳ τῷ ἰδίῳ κυβερνήτῃ, διακελευσάμενος
 αὐτῷ μὴ ναυμαχεῖν, ἕως ἂν αὐτὸς παραγένηται, τὰς
 5 δὲ στρατιώτιδας ναῦς ἀνέλαβε καὶ κατὰ σπουδὴν
 ἐπλευσεν εἰς Κλαζομενάς· αὕτη γὰρ ἡ πόλις σύμ-
 μαχος Ἀθηναίων οὕσα κακῶς ἐπασχεν ὑπὸ τινων
 φυγάδων πορθουμένη. ὁ δ' Ἀντίοχος ὢν τῇ φύσει 2
 πρόχειρος, καὶ σπεύδων δι' ἑαυτοῦ τι πράξαι λαμ-
 10 πρόν, τῶν μὲν Ἀλκιβιάδου λόγων ἡμέλησε, δέκα
 δὲ ναῦς τὰς ἀρίστας πληρώσας, καὶ τὰς ἄλλας τοῖς
 τριηράρχοις παραγγείλας ἐτοίμας ἔχειν, ἂν ἡ χρεια
 ναυμαχεῖν, ἐπέπλευσε τοῖς πολεμίοις, προκαλεσό-
 μενος εἰς ναυμαχίαν. ὁ δὲ Λύσανδρος πεπυσμένος 3
 15 παρὰ τινων αὐτομόλων τὴν ἄφοδον Ἀλκιβιάδου
 καὶ τῶν ἀρίστων μετ' αὐτοῦ στρατιωτῶν, καιρὸν
 εἶναι διέλαβε πράξαι τι τῆς Σπάρτης ἄξιον. διόπερ
 πάσαις ταῖς ναυσὶν ἀνταναχθεὶς μίαν μὲν τὴν προ-
 πλεύσαν τῶν δέκα, καθ' ἣν Ἀντίοχος ἦν ἀντιτε-
 20 ταγμένος, κατέδυνσε, τὰς δ' ἄλλας τρεψάμενος ἐδίωξε,
 μέχρις οὗ τὰς ἄλλας πληρώσαντες οἱ τριηράρχοι
 τῶν Ἀθηναίων παρεβοήθησαν ἐν οὐδεμιᾷ τάξει.
 γενομένης δὲ ναυμαχίας ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐ 4
 μακρὰν τῆς γῆς, Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἀταξίαν ἤλατ-
 25 τώθησαν καὶ ναῦς ἀπέβαλον δύο πρὸς ταῖς εἴκοσι·
 598 τῶν δ' ἐν αὐταῖς ἀνδρῶν ὀλίγοι μὲν ἐξωγρήθησαν,

1 πολλὰς] ἄλλας malim   4 αὐτῷ P, δ' αὐτῷ v
 5 δὲ om. v   11 τὰς add. Dind.   ταῖς ἄλλαις P   12 τρι-
 ηράρχαις o   13 προσ- vel προκαλεσάμενος o, corr. Eich.
 19 ἣν αὐτὸς τεταγμένος fort.   24 διὰ] δὲ διὰ P

οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν γῆν διενήξαντο. Ἀλκιβιάδης δὲ πυθόμενος τὸ γεγεννημένον διὰ σπουδῆς ἀνέκαμψεν εἰς τὸ Νότιον, καὶ πάσας τὰς τριήρεις πληρώσας ἐπέπλευσε τοῖς λιμέσι τῶν πολεμίων· οὐ τολμῶντος δ' ἀνταναχθῆναι τοῦ Λυσάνδρου τὸν 5
 72 πλοῦν εἰς Σάμον ἐποίησατο. τούτων δὲ πραττομένων Θρασύβουλος ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς μετὰ νεῶν πεντεκαίδεκα πλεύσας ἐπὶ Θάσον ἐνίκησε μάχῃ τοὺς ἐκ τῆς πόλεως καὶ περὶ διακοσίους αὐτῶν ἀνείλεν· ἐγκλείσας δ' αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν 10
 ἠνάγκασε τοὺς φυγάδας τοὺς τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντας καταδέχεσθαι, καὶ φρουρὰν λαβόντας 2
 συμμάχους Ἀθηναίων εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς Ἀβδηρα προσηγάγετο πόλιν ἐν ταῖς δυνατωτάταις οὔσαν τότε τῶν ἐπὶ Θράκης. 15

Οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ταῦτα 3
 ἔπραξαν μετὰ τὸν οἰκοθεν ἔκπλουν. Ἄγρις δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἔτυχε μὲν ἐν τῇ Δεκελείᾳ διατρίβων μετὰ τῆς δυνάμεως, πυνθανόμενος δὲ τοὺς κρατίστους τῶν Ἀθηναίων μετ' Ἀλκιβιάδου 20
 στρατευομένους, νυκτὸς ἀσελήνου τὸ στρατόπεδον 4
 ἤγαγεν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. εἶχε δὲ πεζοὺς δις μυρίους ὀκτακισχιλίους, ὧν ἦσαν οἱ μὲν ἡμίσεις ὀπλίται κατ' ἐκλογὴν, οἱ δ' ἡμίσεις ψилоί· κατηκολούθουν δ' αὐτῷ καὶ τῶν ἱππέων εἰς χιλίους διακοσίους, 25
 ὧν ἑννακοσίους μὲν Βοιωτοὶ παρείχοντο, τοὺς δὲ λοιποὺς Πελοποννήσιοι συνεξέπεμψαν. ὥς δ' ἐγγὺς ἐγενήθη τῆς πόλεως, ἔλαθε ταῖς προφυλακαῖς ἐγγί-

σας, καὶ ῥαδίως αὐτοὺς τρεψάμενος διὰ τὸ παρά-
 δοξον, ὀλίγους μὲν ἀνεῖλε, τοὺς δ' ἄλλους συν-
 ἐδίωξεν ἐντὸς τῶν τειχῶν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι μαθόντες 5
 τὸ γεγενημένον, ἅπασι παρήγγειλαν τοῖς πρεσβυτέ-
 ροις καὶ τοῖς μεγίστοις παισὶν ἀπαντᾶν μετὰ τῶν
 ὄπλων· ὧν ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων, ὁ
 μὲν κύκλος τοῦ τείχους πλήρης ἐγένετο τῶν ἐπὶ
 τὸν κοινὸν κίνδυνον συνδεδραμηκότων, οἱ δὲ στρα- 6
 τηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἅμ' ἡμέρᾳ θεωροῦντες ἐκτε-
 10 ταγμένην τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν εἰς φάλαγγα
 τὸ μὲν βάθος εἰς τέτταρας ἄνδρας, τὸ δὲ μῆκος ἐπὶ
 σταδίους ὀκτώ, τότε πρῶτον κατεπλάγησαν, θεω-
 ροῦντες τὰ δύο μέρη σχεδὸν τοῦ τείχους ὑπὸ τῶν
 πολεμίων περιειλημμένα. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς ἵππεῖς 7
 15 ἐξαπέστειλαν, ὄντας παραπλησίους τὸν ἀριθμὸν
 τοῖς ἐναντίοις· ὧν πρὸ τῆς πόλεως συστησαμένων
 ἵππομαχίαν ἐπὶ τινα χρόνον ἐγένετο καρτερὰ μάχη.
 ἡ μὲν γὰρ φάλαγξ περὶ πέντε σταδίους ἀπείχε τοῦ
 τείχους, οἱ δ' ἵππεῖς συμπλακέντες ἀλλήλοις πρὸς
 20 αὐτοῖς τοῖς τείχεσι διηγωνίζοντο. οἱ μὲν οὖν 8
 Βοιωτοὶ καθ' αὐτοὺς προνενικηκότες ἐπὶ Δηλῷ τοὺς
 Ἀθηναίους, δεινὸν ἡγοῦντο τῶν ἡττημένων φανῆ-
 ναι καταδεέστεροι· οἱ δ' Ἀθηναῖοι θεατὰς ἔχοντες
 599 τῆς ἀρετῆς τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἐφρεσιῶτας καὶ κατὰ
 25 ἄνδρα γνωριζόμενοι, πᾶν ὑπέμενον ὑπὲρ τῆς νίκης.
 τέλος δὲ βιασάμενοι τοὺς ἀντιτεταγμένους, συχνοὺς 9
 μὲν αὐτῶν ἀνεῖλον, τοὺς δ' ἄλλους κατεδίωξαν
 μέχρι τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος. μετὰ δὲ ταῦτα

9 ἐκτεταμένην ο, corr. Dind. 12 ὀκτώ] πεντήκοντα PL
 22 ἡττωμένων ο - M

οὗτοι μὲν ἐπιπορευομένων τῶν πεζῶν ἀνεχώρησαν εἰς
 73 τὴν πόλιν, Ἄγρις δὲ τότε μὲν οὐ κρίνας πολιορ-
 κεῖν ἐν Ἀκαδημίᾳ κατεστρατοπέδευσε, τῇ δ' ὕστε-
 ραίᾳ τῶν Ἀθηναίων στησάντων τρόπαιον ἐξέταξε
 τὴν δύναμιν καὶ προεκαλεῖτο τοὺς ἐν τῇ πόλει περὶ 5
 2 τοῦ τροπαίου διαγωνίσασθαι. τῶν δ' Ἀθηναίων
 ἐξαγαρόντων τοὺς στρατιώτας καὶ παρὰ τὸ τεῖχος
 παρατατιομένων, τὸ μὲν πρῶτον οἱ Λακεδαιμόνιοι
 πρὸς μάχην ὥρμησαν, ἀπὸ δὲ τῶν τειχῶν πολλοῦ
 πλήθους βελῶν ἐπ' αὐτοὺς ῥιφέντος ἀπήγαγον τὴν 10
 δύναμιν ἀπὸ τῆς πόλεως· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ λοι-
 πὸν τῆς Ἀττικῆς δηώσαντες εἰς Πελοπόννησον
 ἀπηλλάγησαν.
 3 Ἀλκιβιάδης δὲ ἐκ Σάμου μετὰ πασῶν τῶν νεῶν
 πλεύσας εἰς Κύμην ψευδεῖς αἰτίας ἐπέρριψε τοῖς 15
 Κυμαίοις, βουλόμενος αὐτῶν μετὰ προφάσεως διαρ-
 πάσαι τὴν χώραν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολλῶν
 αἰχμαλώτων σωματίων κυριεύσας ἀπήγεν ἐπὶ τὰς
 4 ναῦς· ἐκβοηθησάντων δὲ τῶν ἐκ τῆς πόλεως παν-
 δημεὶ καὶ προσπεσόντων ἀπροσδοκίῳ, χρόνον μὲν 20
 τινα διεκατέρουσιν οἱ περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, μετὰ δὲ
 ταῦτα τοῖς Κυμαίοις προσγενομένων πολλῶν τῶν
 ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἠναγκάσθησαν κατα-
 λιπόντες τοὺς αἰχμαλώτους καταφυγεῖν ἐπὶ τὰς
 5 ναῦς. ὁ δ' Ἀλκιβιάδης ἐπὶ τοῖς ἐλατιώμασι περι- 25
 αλγῆς γενόμενος ἐκ Μιτυλήνης μετεπέμψατο τοὺς

5 προσεκαλεῖτο PAFJL   6 ἐξαγωνίσασθαι ο, corr. Hert.
 8 οἱ add. L   12 Ἀττικῆς] δυνάμεως add. A   18 ἀπήγα-
 γεν ο - PM   22 προσγενομένων πολιτῶν ἐκ P   23 κατα-
 λιπόντες P   26 γινόμενος P

ὀπλίτας, καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἐκτάξας τὴν δύναμιν
 προεκαλεῖτο τοὺς Κυμαίους εἰς μάχην· οὐδενὸς δ'
 ἐξιόντος δηρώσας τὴν χώραν ἀπέπλευσεν ἐπὶ Μιτυ-
 λήνην. Κυμαίων δὲ πεμψάντων εἰς Ἀθήνας πρε- 6
 5 σβείαν καὶ κατηγορούντων Ἀλκιβιάδου, διότι σύμ-
 μαχον πόλιν οὐδὲν ἀδικήσασαν ἐπόρθησεν· ἐγίνοντο
 δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ διαβολαὶ κατ' αὐτοῦ· τῶν γὰρ
 ἐν Σάμῳ τινὲς στρατιωτῶν ἀλλοτριῶς τὰ πρὸς αὐτὸν
 ἔχοντες ἔπλευσαν εἰς Ἀθήνας, καὶ κατηγορήσαν
 10 ἐν ἐκκλησίᾳ κατ' Ἀλκιβιάδου, ὅτι τὰ Λακεδαιμο-
 νίων φρονεῖ καὶ πρὸς Φαρνάβαζον ἔχει φιλίαν,
 δι' ἧς ἐλπίζει καταλυθέντος τοῦ πολέμου καταδυ-
 ναστεῦσεν τῶν πολιτῶν. ταχὺ δὲ τοῦ πλήθους 74
 πιστεύοντος ταῖς διαβολαῖς, ἡ μὲν περὶ Ἀλκιβιάδην
 15 ἐθραύετο δόξα διὰ τὸ περὶ τὴν ναυμαχίαν ἐλάτ-
 τωμα καὶ τὰ περὶ τὴν Κύμην ἡμαρτημένα, ὁ δὲ τῶν
 Ἀθηναίων δῆμος ὑφορώμενος τὴν τάνδρὸς τόλ-
 μαν δέκα στρατηγούς εἴλατο, Κόνωνα, Λυσίαν,
 Διομέδοντα, Περικλέα, πρὸς δὲ τούτοις Ἐρασινί-
 20 δην, Ἀριστοκράτην, Ἀρχέστρατον, Πρωτόμαχον,
 600 Θρασύβουλον, Ἀριστογένην· ἐκ δὲ τούτων προκρίνας
 Κόνωνα ταχέως ἐξέπεμψε παρ' Ἀλκιβιάδου τὸ ναυ-
 τικὸν παραληψόμενον. Ἀλκιβιάδης δὲ τῆς ἀρχῆς 2
 ἐκχωρήσας τῷ Κόνωνι καὶ τὰς δυνάμεις παραδούς,
 25 τὴν μὲν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδον ἀπέγνω, μετὰ δὲ
 τριήρους μιᾶς εἰς Πακτύην τῆς Θράκης ἀπεχώρησε·
 χωρὶς γὰρ τῆς τοῦ πλήθους ὀργῆς καὶ τὰς ἐπενη-

2 δ' om. P   8 τινὲς] τῶν add. P   10 ὅτι] διότι
 exspectas   14 περὶ Dind., πρὸς ο   17 τοῦ ἀνδρὸς ο - PA
 18 Λυσίαν Palmerius ex c. 101, 5, Λυσανίαν ο   19 διομέν-
 δοντα P   21 Θρασύλλον Palmerius   22 ἐξέπεμψαν PAFK

- 3 νεγμένας αὐτῷ δίκας εὐλαβεῖτο. πολλοὶ γὰρ θεω-
 ροῦντες αὐτὸν κακῶς φερόμενον ἐπενηνόχρισαν ἐγ-
 κλήματα πολλά· μέγιστον δ' ἦν τὸ περὶ τῶν ἵππων,
 τετιμημένον ταλάντων ὀκτώ. Διομήδους γάρ τινος
 τῶν φίλων συμπέμψαντος αὐτῷ τέθριππον εἰς Ὀλυμ- 5
 πίαν, ὃ Ἀλκιβιάδης κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τὴν εἰω-
 θυῖαν γίνεσθαι τοὺς ἵππους ἰδίους ἀπεγράψατο, καὶ
 νικήσαντος τὸ τέθριππον τὴν τ' ἐκ τῆς νίκης δόξαν
 αὐτὸς ἀπηνέγκατο καὶ τοὺς ἵππους οὐκ ἀπέδωκε
 4 τῷ πιστεύσαντι. ταῦτα δὲ πάντα διανοοῦμενος ἔφο- 10
 βεῖτο, μήποτε καιρὸν λαβόντες Ἀθηναῖοι τιμωρίαν
 ἐπιθῶσι περὶ πάντων ὧν εἰς αὐτοὺς ἐξήμαρτεν·
 αὐτὸς οὖν αὐτοῦ κατέγνω φυγὴν.
- 75 Προσετέθη δὲ καὶ συνωρίς κατὰ τὴν αὐτὴν
 ὀλυμπιάδα, καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις Πλειστῶναξ 15
 ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη πεντήκοντα, δια-
 δεξάμενος δὲ τὴν ἀρχὴν Πausανίας ἤρξεν ἔτη τετ-
 ταρακαίδεκα. οἱ δὲ τὴν Ῥόδον νῆσον κατοικοῦντες
 καὶ Ἰηλυσὸν καὶ Αἶνδον καὶ Κάμειρον μετῴκισθη-
 σαν εἰς μίαν πόλιν τὴν νῦν καλουμένην Ῥόδον. 20
- 2 Ἐρμοκράτης δ' ὁ Συρακόσιος ἀναλαβὼν τοὺς μετ'
 αὐτοῦ στρατεύοντας ὥρμησεν ἐκ Σελινοῦντος, καὶ
 παραγενόμενος πρὸς τὴν Ἰμέραν κατεστρατοπέ-

3 τὸ τῶν (supra lin. περὶ τὸν) P ἱππέων PAHf 4 τε-
 τιμημένον Steph., - μένων ο (??) ὀκτώ] πεντήκοντα ALJK
 6 ἀπογραφὴν ο, corr. Schäfer 7 ἀπεγράψατο Peiresc. (et
 Plut. Alc. 12), ἀπεγράψατο ο 8 νικήσαντας ε, νικήσας
 Steph.; τοῦ τεθρίππου fort. 12 περὶ om. v 13 οὖν
 add. Steph., καὶ αὐτὸς Reiske 14 αὐτὴν om. P
 15 Πλειστῶναξ] πλειστόνας PA 16 πεντήκοντα PALMf,
 ὀκτώ c 17 δεκατέσσαρα ε, ἰδ P 19 Ἰηλυσὸν AF¹
 23 πρὸς PAL, εἰς c

δευσεν ἐν τοῖς προαστείοις τῆς ἀνατετραμμένης
 πόλεως. διαπνυθόμενος δ' ἐν ᾧ τόπῳ παρειτάχθησαν
 οἱ Συρακόσιοι, τὰ τῶν τετελευτηκότων ὅστις συνή-
 θροισε, παρασκευάσας δ' ἀμάξας πολυτελῶς κεκο-
 5 σμημένας, ἐπὶ τούτων παρεκόμισεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν
 Συράκουσαν. αὐτὸς μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ὄρων κατέ- 3
 μεινε διὰ τὸ κωλύεσθαι τοὺς φυγάδας ὑπὸ τῶν
 νόμων συνιέναι, τῶν δὲ μετ' αὐτοῦ τινας ἀπέστειλεν,
 601 οἱ τὰς ἀμάξας παρεκόμισαν εἰς τὰς Συρακούσας.
 10 ὁ δ' Ἑρμοκράτης ταῦτα ἔπραττεν, ὅπως ὁ μὲν Διο- 4
 κλῆς ἀντιπράττων αὐτῷ περὶ τῆς καθόδου, δοκῶν
 δ' αἷτιος εἶναι τοῦ περιεωρᾶσθαι τοὺς τετελευτη-
 κότας ἀτάφους, προσκόψαι τοῖς πλήθεσιν, αὐτὸς
 δὲ φιλανθρωπῶς τούτοις προσενεχθεὶς ἐπαγάγοι τὸ
 15 πλῆθος εἰς τὴν προτέραν εὔνοϊαν. τῶν οὖν ὁσίων 5
 παρακομισθέντων ἐνέπεσεν εἰς τὰ πλήθη στάσις,
 τοῦ μὲν Διοκλέους κωλύοντος θάπτειν, τῶν δὲ
 πολλῶν συγκατατιθεμένων. τέλος δ' οἱ Συρακό-
 σιοι ἔθαψαν τε τὰ λείψανα τῶν τετελευτηκότων καὶ
 20 πανδημεὶ τὴν ἐκφορὰν ἐτίμησαν. καὶ ὁ μὲν Διοκλῆς
 ἐφυγαδεύθη, τὸν δ' Ἑρμοκράτην οὐδ' ὥς προσε-
 δέξαντο· ὑπώπτειον γὰρ τὴν τάνδρὸς τόλμαν, μή-
 ποτε τυχὼν ἡγεμονίας ἀναδείξει ἑαυτὸν τύραννον.
 ὁ μὲν οὖν Ἑρμοκράτης τότε τὸν καιρὸν οὐχ ὄρων 6
 25 εὔθετον εἰς τὸ βιάσασθαι, πάλιν ἀνεχώρησεν εἰς

2 δ' om. v   5 αὐτὰ fort. del.   τὴν] τὰς P^a   6 Συ-
 ρακοσίαν Dind. (XIV 14, 2)   ὄρων ο   8 εἰσιέναι Wess.
 10 ταῦτα ἔπραττεν — p. 116, 5 Ἑρμοκράτης om. A   12 πε-
 ριεωρακός PL, περιεωρακέναι c, corr. Reiske   14 ἐπα-
 γάγῃ ο, corr. Dind.   16 στάσους P   19 ἔθαψαν τε Dind.,
 θάψαντες ο   23 ἀναδείξει P

- Σελινοῦντα. μετὰ δέ τινα χρόνον τῶν φίλων αὐ-
 τὸν μεταπεμπομένων ὥρμησε μετὰ τρισχιλίων στρα-
 τιωτῶν, καὶ πορευθεὶς διὰ τῆς Γελώας ἦκε νυκτὸς
 7 ἐπὶ τὸν συντεταγμένον τόπον. οὐ δυνηθέντων δὲ
 ἀπάντων ἀκολουθῆσαι τῶν στρατιωτῶν, ὁ μὲν Ἑρ- 5
 μοκράτης μετ' ὀλίγων προσελθὼν τῷ κατὰ τὴν
 Ἀχραδινὴν πυλῶνι, καὶ τῶν φίλων τινὰς εὐρὼν
 προκατειλημμένους τοὺς τόπους, ἀνελάμβανε τοὺς
 8 ἀφυστεροῦντας· οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸ γεγεννημένον
 ἀκούσαντες σὺν τοῖς ὅπλοις ἦλθον εἰς τὴν ἀγοράν, 10
 καθ' ἣν μετὰ πολλοῦ πλήθους ἐπιφανέντες τὸν τε
 Ἑρμοκράτην καὶ τῶν συμπραττόντων αὐτῷ τοὺς
 πλείστους ἀπέκτειναν. τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς μάχης δια-
 σωθέντας μεθιστάντες εἰς κρίσιν φυγῇ κατεδίκαζον·
 9 διόπερ τινὲς αὐτῶν πολλοῖς περιπεσόντες τραύμα- 15
 σιν ὥς τετελευτηκότες ὑπὸ τῶν συγγενῶν παρεδό-
 θησαν, ὅπως μὴ τῇ τοῦ πλήθους ὀργῇ παραδοθῶσιν,
 ἐν οἷς ἦν καὶ Διονύσιος ὁ μετὰ ταῦτα τῶν Συρα-
 κοσίων τυραννήσας.
- 76 Τῶν δὲ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον πράξεων 20
 τέλος ἔχουσῶν Ἀθήνησι μὲν Ἀντιγένης τὴν ἀρχὴν
 παρέλαβε, Ῥωμαῖοι δ' ὑπάτους κατέστησαν Γάιον
 Μάνιον Αἰμίλιον καὶ Γάιον Οὐαλέριον. περὶ δὲ 602
 τούτους τοὺς χρόνους Κόνων ὁ τῶν Ἀθηναίων
 στρατηγός, ἐπειδὴ παρέλαβε τὰς δυνάμεις ἐν Σάμῳ, 25
 τὰς τε παρούσας τῶν νεῶν ἐξηρτύετο καὶ τὰς παρὰ

7 ἀχραδινὴν P   10 εἰς P, ἐπὶ c   14 καθίσταντες
 Bekker (c. 64, 6)   16 παρεσώθησαν Rhod., παρελήφθησαν
 Wurm   17 ὅπως — παραδοθῶσιν om. FJM   18 *ἐν οἷς]
 ὃν ο   ἦν Pr, om. c,   εἰς ἦν Cobet   22 Γάιον Μάνιον]
 Marcus Liv. IV 53   26 ἐξήρτυε malim

τῶν συμμάχων ἡθροίζε, σπεύδων ἐφάμιλλον κατα-
 σκενάσαι τὸν στόλον ταῖς τῶν πολεμίων ναυσίν.
 οἱ δὲ Σπαρτιάται, τῷ Λυσάνδρῳ διεληλυθότος ἤδη 2
 τοῦ τῆς ναυαρχίας χρόνου, Καλλικρατίδην ἐπὶ τὴν
 5 διαδοχὴν ἀπέστειλαν. οὗτος δὲ νέος μὲν ἦν παν-
 τελῶς, ἄκακος δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἀπλοῦς, οὕτω τῶν
 ξενικῶν ἡθῶν πεπειραμένος, δικαιοτάτος δὲ Σπαρ-
 τιατῶν· ὁμολογουμένως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν
 οὐδὲν ἐπραξεν ἄδικον οὔτ' εἰς πόλιν οὔτ' εἰς ἰδιώ-
 10 την, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιχειροῦσιν αὐτὸν διαφθεῖρειν
 χρήμασι χαλεπῶς ἔφερε καὶ δίκην παρ' αὐτῶν ἐλάμ-
 βανεν. οὗτος καταπλεύσας εἰς Ἐφεσον παρέλαβε 3
 τὰς ναῦς, μεταπεμψάμενος δὲ . . . τὰς πάσας σὺν ταῖς
 παρὰ Λυσάνδρου παρέλαβεν ἑκατὸν τεσσαράκοντα.
 15 ἐν δὲ τῇ Χίῳν χώρᾳ Δελφίνιον κατεχόντων Ἀθη-
 ναίων, ἐπὶ τούτους ἔπλευσε μετὰ πασῶν τῶν νεῶν,
 καὶ πολιορκεῖν ἐπεχείρησεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι περὶ 4
 πεντακοσίους ὄντες κατεπλάγησαν τὸ μέγεθος τῆς
 δυνάμεως, καὶ διεξελθόντες ἐξέλιπον τὸ χωρίον
 20 ὑπόσπονδοι. Καλλικρατίδας δὲ τὸ μὲν φρούριον
 παραλαβὼν κατέσκαψεν, ἐπὶ δὲ Τηίους πλεύσας, καὶ
 νυκτὸς παρεισπεσὼν ἐντὸς τῶν τειχῶν, διήρπασε
 τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς Λέσβον, τῇ 5
 Μηθύμνῃ προσέβαλε μετὰ τῆς δυνάμεως παρ'

8 καὶ κατὰ AFK, καὶ P, κατὰ c 13 δὲ om. v; τὰς
 παρὰ τῶν συμμάχων add. Stroth ταῖς] αἰς Reiske
 "Εφεσον] παρὰ Λυσάνδρου παρέλαβε τὰς ναῦς, μεταπεμψά-
 μενος δὲ καὶ τὰς παρὰ τῶν συμμάχων ναῦς εἶχε τὰς πάσας
 ἑκατὸν τεσσαράκοντα conicio 19 διαλυθέντες Wurm
 20 ὑπόσπονδον o, corr. Wess. 24 Μηθυμν. AFK itemque
 infra προσέβαλλε P

Ἀθηναίων ἐχούσῃ φρουράν. ποιησάμενος δὲ συν-
 εχεῖς προσβολὰς ἐν ἀρχῇ μὲν οὐδὲν ἤνυε, μετ'
 ὀλίγον δὲ τινων ἐνδόντων αὐτῷ τὴν πόλιν παρ-
 εισέπεσεν ἐντὸς τῶν τειχῶν, καὶ τὰς μὲν κτήσεις
 διήρπασε, τῶν δ' ἀνδρῶν φεισάμενος ἀπέδωκε τοῖς 5
 6 Μηθυμναίοις τὴν πόλιν. τούτων δὲ πραχθέντων
 ἐπὶ τὴν Μιτυλήνην ὥρμησε, καὶ τοὺς μὲν ὀπλίτας
 Θώρακι τῷ Λακεδαιμονίῳ παραδοὺς ἐκέλευσε περὶ
 κατὰ σπουδὴν ἐπείγασθαι, ταῖς δὲ ναυσὶν αὐτὸς
 παρέπλευσεν.

10

77 Κόνων δ' ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς εἶχε μὲν
 ἔβδομήκοντα ναῦς, οὕτως ἐξηρτυμέναις δὲ πρὸς ναυ-
 μαχίαν ὥς οὐδεὶς ἕτερος τῶν πρότερον στρατηγῶν
 ἦν κατεσκευακώς. ἔτυχε μὲν οὖν ἀπάσαις ἀνήγμενος
 2 ἐπὶ τὴν βοήθειαν τῆς Μηθύμνης· εὐρὼν δὲ αὐτὴν 15
 ἤλωκυϊαν τότε μὲν ἡυλίσθη πρὸς τιμὴν νήσῳ τῶν
 Ἑκατὸν καλουμένων, ἅμα δ' ἡμέρᾳ κατανοήσας τὰς
 τῶν πολεμίων ναῦς προσπλεύσας, τὸ μὲν αὐτοῦ δια-
 ναυμαχεῖν ἔκρινεν ἐπισφαλὲς εἶναι πρὸς διπλασίας
 τριήρεις, διανοεῖτο δὲ ἔξω πλέων φυγεῖν καὶ προσ- 20
 επισπασάμενός τινας τῶν πολεμίων τριήρων ναυ-
 μαχεῖσθαι πρὸς τῇ Μιτυλήνῃ· οὕτως γὰρ ὑπελάμβανε 603
 νικῶν μὲν ἔξειν ἀναστροφὴν εἰς τὸ διώκειν, ἡττώ-
 3 μενος δ' εἰς τὸν λιμένα καταφεύξεσθαι. ἐμβιβάσας 25
 οὖν τοὺς στρατιώτας ἔπλει σχολαίως ταῖς εἰρεσίαις
 χρώμενος, ὅπως αἱ τῶν Πελοποννησίων ἐγγίσωσιν.
 οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προσιόντες ἀεὶ μᾶλλον ἤλαυ-

9 ἐπιγενέσθαι ν 12 * δὲ] τὰ ο 18 τὸ Dind., τότε ο
 αὐτοῦ Wess., αὐτοὺς ο 22 τὴν Μιτυλήνην ο; corr. Reiske
 24 ἐκβιβάσας ο, corr. Rhod. 25 ταῖς εἰρ. σχολαίως ο-PA

νον τὰς ναῦς, ἐλπίζοντες αἰρήσειν τὰς ἐσχάτας τῶν
 πολεμίων. τοῦ δὲ Κόνωνος ὑποχωροῦντος οἱ τὰς 4
 ἀρίστας ἔχοντες ναῦς τῶν Πελοποννησίων κατὰ
 σπουδὴν ἐδίωκον, καὶ τοὺς μὲν ἐρέτας διὰ τὴν
 5 συνέχειαν τῆς εἰρεσίας ἐξέλυσαν, αὐτοὶ δὲ πολὺ τῶν
 ἄλλων ἀπεσπάρσθησαν. ἃ δὲ συνιδὼν ὁ Κόνων, ὥς
 ἤδη τῆς Μιτυλήνης ἤγγιζον, ἦρεν ἀπὸ τῆς ιδίας
 νεὼς φοινικίδα· τοῦτο γὰρ σύσσημον ἦν τοῖς τριη-
 ράρχοις. διόπερ αἱ μὲν ναῦς, τῶν πολεμίων ἐξα- 5
 10 πτομένων, ἐξαίφνης πρὸς ἓνα καιρὸν ἐπέστρεψαν,
 καὶ τὸ μὲν πλῆθος ἐπαιάνισεν, οἱ δὲ σαλπικταὶ τὸ
 πολεμικὸν ἐσήμηναν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι κατα-
 πλαγέντες ἐπὶ τῷ γεγονότι ταχέως ἐπεχείρουν ἀντι-
 παρατάττειν τὰς ναῦς, τοῦ καιροῦ δ' ἀναστροφὴν
 15 οὐ διδόντος οὗτοι μὲν ἐν πολλῷ θορύβῳ καθει-
 στήκεισαν διὰ τὸ τὰς ἀφυστερούσας ναῦς τὴν εἰθι-
 σμένην λελοιπέναι τάξιν, ὁ δὲ Κόνων δεξιῶς τῷ 78
 καιρῷ χρησάμενος εὐθὺς ἐνέκειτο, καὶ τὴν παρά-
 τάξιν αὐτῶν διεκώλυεν, ἃς μὲν τιτρώσκων, ὧν δὲ
 20 τοὺς ταρσοὺς παρασύρων. τῶν μὲν οὖν κατὰ τὸν
 Κόνωνα ταχθεισῶν οὐδεμία πρὸς φυγὴν ἐπέστρε-
 ψεν, ἀλλὰ πρύμναν ἀνακρουόμεναι διεκαρτέρουν,
 προσδεχόμεναι τὰς ἀφυστερούσας· οἱ δὲ τὴν εὐώ- 2
 νυμον ἔχοντες τάξιν Ἀθηναῖοι τρεψάμενοι τοὺς καθ'
 25 αὐτοὺς ἐπέκειντο φιλοτιμότερον ἐπὶ πολὺν χρόνον
 διώκοντες. ἤδη δὲ πασῶν τῶν νεῶν τοῖς Πελο-
 ποννησίοις ἡθροισμένων, ὁ μὲν Κόνων εὐλαβηθεὶς

8 σύσσημον ἦν PA, ἦν τὸ σύσσημον c τριηράρχαις ο
 11 σαλπικταὶ ο 13 ἀντιπράττειν ο, corr. Wess. 23 τὰς
 ἀφ. προσδεχόμεναι ο - PAL 24 τάξιν ἔχοντες ο - PA

τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη,
 μετὰ τεσσαράκοντα δὲ νεῶν ἀπέπλευσεν εἰς Μιτυ-
 3 λήνην. τοὺς δὲ διώξαντας Ἀθηναίους αἱ τῶν
 Πελοποννησίων ναὺς ἄσπασαι περιχυθεῖσαι κατεπλή-
 ξαντο, καὶ τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπανόδου διακλείσα- 5
 σαι φυγεῖν πρὸς τὴν γῆν ἐβιάσαντο. ἐπικειμένων δὲ
 τῶν Πελοποννησίων πάσαις ταῖς ναυσίν, Ἀθηναῖοι
 θεωροῦντες μηδεμίαν σωτηρίαν ἄλλην ὑποκειμένην,
 κατέφυγον πρὸς τὴν γῆν, καὶ καταλιπόντες τὰ
 4 σκάφη διεσώθησαν εἰς Μιτυλήνην. Καλλικρατίδας 10
 δὲ τριάκοντα νεῶν κυριεύσας τὸ μὲν ναυτικὸν
 ἐθεώρει τῶν πολεμίων καταλελυμένον, πεζῇ δὲ
 τοὺς ἀγῶνας ἥλπιζεν ὑπολείπεσθαι. διόπερ οὗτος
 μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν διέπλει, Κύνων δ' ἅμα τῷ
 καταπλεῦσαι προσδεχόμενος τὴν πολιορκίαν, τὰ 15
 περὶ τὸν εἰσπλουν τοῦ λιμένος κατεσκεύαζεν· εἰς
 μὲν γὰρ τὰ βράχη τοῦ λιμένος πλοῖα μικρὰ πλη-
 ρώσας λίθων κατεπόντισε, πρὸς δὲ τοῖς βάθεσιν 604
 5 ὀλκάδας καθώρμιζεν οὕσας λιθοφόρους. οἱ μὲν
 οὖν Ἀθηναῖοι καὶ τῶν Μιτυληναίων ὄχλος πολὺς 20
 ἐκ τῶν ἀγρῶν διὰ τὸν πόλεμον συνεληλυθὼς τα-
 χέως κατεσκεύασε τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὁ δὲ
 Καλλικρατίδας ἐκβιάσας τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν
 πλησίον τῆς πόλεως αἰγιαλὸν ἐποιήσατο παρεμβο-
 λήν, καὶ τρόπαιον ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἔστησεν. τῇ 25
 δ' ὕστεραίᾳ τὰς κρατίστας τῶν νεῶν ἐπιλέξας, καὶ
 παρακελευσάμενος μὴ ἀπολείπεσθαι τῆς ἰδίας νεώς,

9 καταλειπόντες P   14 τῷ] τὸ PA   19 καθορμίζων f
 21 διεληλυθὼς ο, corr. Eich.

ἀνήχθη, σπεύδων εἰς τὸν λιμένα πλεῦσαι καὶ λῦσαι
 τὸ διάφραγμα τῶν πολεμίων. ὁ δὲ Κόνων τοὺς 6
 μὲν εἰς τὰς τριήρεις ἐνεβίβασε καὶ κατὰ τὸν διέκ-
 πλουν ἀντιπρώρους κατέστησε, τοὺς δ' ἐπὶ τὰ
 5 μεγάλα πλοῖα διέταξε, τινὰς δ' ἐπὶ τὰς χηλὰς τοῦ
 λιμένος παρέπεμψεν, ὅπως πανταχόθεν ἧ πεφραγ-
 μένος καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. αὐτὸς 7
 μὲν οὖν ὁ Κόνων τὰς τριήρεις ἔχων ἐναυμάχει,
 πληρώσας τὸν μεταξὺ τόπον τῶν διαφραγμάτων·
 10 οἱ δ' ἐπὶ τῶν μεγάλων πλοίων ἐφεστῶτες ἐπέρρι-
 ψαν ταῖς τῶν πολεμίων ναυσὶ τοὺς ἀπὸ τῶν κε-
 ραιῶν λίθους· οἱ δ' ἐπὶ ταῖς χηλαῖς τοῦ λιμένος
 τεταγμένοι διεκώλυνον τοὺς ἀποτολμῶντας εἰς τὴν
 γῆν ἀποβαίνειν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τῆς τῶν Ἀθη- 79
 15 ναίων φιλοτιμίας ἐλείποντο οὐδέν. ταῖς γὰρ ναυσὶν
 ἀθρόαις ἐπιπλεύσαντες, καὶ τοὺς ἀρίστους ἄνδρας
 ἐπὶ τὰ καταστρώματα τάξαντες, τὴν ναυμαχίαν ἄμα
 καὶ πεξὴν ἐποιοῦντο μάχην· βιαζόμενοι γὰρ εἰς τὰς
 τῶν ἀντιτεταγμένων ναὺς ταῖς πρώραις ἐπέβαινον
 20 τετολμηκότως, ὥς οὐχ ὑποστησομένων τὸ δεινὸν
 τῶν προητιτημένων. οἱ δ' Ἀθηναῖοι καὶ Μιτυλη- 2
 ναῖοι μίαν ὀρῶντες ἀπολειπομένην σωτηρίαν τὴν
 ἐκ τῆς νίκης, εὐγενῶς ἀποθνήσκειν ἔσπευδον ὑπὲρ
 τοῦ μὴ λιπεῖν τὴν τάξιν. κατεχούσης δὲ φιλοτι-
 25 μίας ἀνυπερβλήτου τὰ στρατόπεδα πολλὸς ἐγένετο
 φόνος, ἀπάντων ἀφειδῶς τὰ σώματα τοῖς κινδύνοις

1 καὶ λῦσαι om. AL

3 ἀνεβίβασεν ο, corr. Dind.

10 ἐπέρριπτον M

15 ἐλείποντο οὐδέν P, ἐλείποντο AFKL,

οὐκ ἐλείποντο c

18 βιαζόμενοι μὲν γὰρ ἄμα ο; ἄμα del.

Wess., μὲν del. Bek.

20 τετολμηκότες ο, corr. Dind.

26 φόνος Madvig, πόλεμος ο

3 παραρριπτόντων. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν καταστρω-
 μάτων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν εἰς αὐτοὺς φερομένων
 βελῶν κατετιτρώσκοντο, καὶ τινὲς μὲν ἐπικαίρως
 πληγέντες ἐπιπτον εἰς τὴν θάλατταν, τινὲς δ' οὐκ
 αἰσθανόμενοι θερμῶν ἔτι τῶν πληγῶν οὐσῶν διη- 5
 γωνίζοντο· πλεῖστοι δ' ὑπὸ τῶν λιθοφόρων κε-
 ραιῶν ἐπιπτον, ὥς ἂν ἐξ ὑπερδεξίων τόπων βαλ-
 4 λόντων λίθους ὑπερμεγέθεις τῶν Ἀθηναίων. οὐ
 μὴν ἀλλὰ τῆς μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον γενομένης,
 καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις ἀπολλυμένων, ὁ Καλ- 10
 λικρατίδας ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώ-
 5 τας, βουλόμενος αὐτοὺς διαναπαῦσαι. μετὰ δέ τινα
 καιρὸν πάλιν πληρώσας τὰς ναῦς, καὶ πολὺν δια-
 γωνισάμενος χρόνον, μόγις τῷ τε πλήθει τῶν νεῶν
 καὶ τῇ ῥώμῃ τῶν ἐπιβατῶν ἐξέωσε τοὺς Ἀθηναίους. 15
 6 ὧν συμφυγόντων εἰς τὸν ἐν τῇ πόλει λιμένα, διέ-
 πλευσε τὰ διαφράγματα, καὶ καθωρμίσθη πλησίον
 6 τῆς πόλεως τῶν Μιτυληναίων. ὁ γὰρ εἰσπλους ὑπὲρ
 οὗ διηγωνίζοντο λιμένα μὲν εἶχε καλόν, ἐκτὸς δὲ
 τῆς πόλεως ἐστίν. ἡ μὲν γὰρ ἀρχαία πόλις μικρὰ 20
 νησὸς ἐστίν, ἡ δ' ὕστερον προσοικισθεῖσα τῆς ἀν-
 τιπέραν ἐστὶ Λέσβου· ἀνὰ μέσον δ' αὐτῶν ἐστίν
 7 εὖριπος στενὸς καὶ ποιῶν τὴν πόλιν ὀχυράν. ὁ δὲ
 Καλλικρατίδας ἐκβιβάσας τὴν δύναμιν περιεστρα-
 τοπέδευσε τὴν πόλιν, καὶ πανταχόθεν προσβολὰς 25
 ἐποιεῖτο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Μιτυλήνην ἐν τού-
 τοις ἦν.

1 ἐπὶ Dind., ἀπὸ ο αὐτοὺς fort. del. 12 διαναπαῦσαι αὐτοὺς P;
 14 μόγις τῷ Dind., μερίστω ο 19 διη-
 γωνίζετο ο-L εἶχε] ἔχει fort. 26 τὴν om. A

Κατὰ δὲ Σικελίαν Συρακόσιοι πέμψαντες εἰς 8
 Καρχηδόνα πρέσβεις περὶ τε τοῦ πολέμου κατεμέμ-
 φοντο καὶ [εἰς] τὸ λοιπὸν ἡξίουں παύσασθαι τῆς
 διαφορᾶς. οἷς οἱ Καρχηδόνιοι τὰς ἀποκρίσεις
 5 ἀμφιβόλους δόντες, ἐν μὲν τῇ Λιβύῃ μεγάλας παρε-
 σκευάζοντο δυνάμεις, ἐπιθυμοῦντες ἀπάσας τὰς ἐν
 τῇ νήσῳ πόλεις καταδουλώσασθαι· πρὶν ἢ δὲ τὰ
 στρατόπεδα διαβιβάξιν, καταλέξαντες τῶν πολιτῶν
 τινὰς καὶ τῶν ἄλλων Λιβύων τοὺς βουλομένους
 10 ἔκτισαν ἐν τῇ Σικελίᾳ πρὸς αὐτοῖς τοῖς θερμοῖς
 ὕδασι πόλιν, ὀνομάσαντες Θέρμα.

Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων 80
 τέλος ἔχουσῶν Ἀθήνησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν
 Καλλίας, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὑπατοὶ Λεύ-
 15 κιος Φούριος καὶ Γναῖος Πομπήιος. περὶ δὲ τού-
 τους τοὺς χρόνους Καρχηδόνιοι τοῖς περὶ Σικελίαν
 εὐτυχήμασι μετεωριζόμενοι, καὶ σπεύδοντες ἀπάσης
 τῆς νήσου κυριεῦσαι, μεγάλας δυνάμεις ἐψηφίσαντο
 παρασκευάζεσθαι· ἐλόμενοι δὲ στρατηγὸν Ἀννίβαν
 20 τὸν κατασκάψαντα τὴν τε τῶν Σελινουντίων καὶ τὴν
 τῶν Ἱμεραίων πόλιν, ἅπασαν αὐτῷ τὴν κατὰ τὸν
 πόλεμον ἐξουσίαν ἐπέτρεψαν. παραιτουμένου δὲ διὰ 2
 τὸ γῆρας, προσκατέστησαν καὶ ἄλλον στρατηγὸν
 Ἱμῖλκωνα τὸν Ἄννωνος, ἐκ τῆς αὐτῆς ὄντα συγγε-
 25 νείας. οὗτοι δὲ κοινῇ συνεδρεύσαντες ἐπεμψάν τινὰς
 τῶν ἐν ἀξιώματι παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις ὄντων
 μετὰ πολλῶν χρημάτων, τοὺς μὲν εἰς Ἰβηρίαν, τοὺς
 δ' εἰς τὰς Βαλιαρίδας νήσους, παρακελευσάμενοι

3 εἰς delevi 15 Φρούριος PAFM Πομπήιος] Cor-
 nelius fasti (Liv. IV 54) 20 καὶ om. P 21 ἅπας P

- 3 ξενολογεῖν ὥς πλείστους. αὐτοὶ δ' ἐπήεσαν τὴν
 Λιβύην καταγράφοντες στρατιώτας Λίβνας καὶ Φοί-
 νικας καὶ τῶν πολιτικῶν τοὺς κρατίστους. μετε-
 πέμποντο δὲ καὶ παρὰ τῶν συμμαχούντων αὐτοῖς
 ἔθνων καὶ βασιλέων στρατιώτας Μανρουσίους καὶ 5
 Νομάδας καὶ τινὰς τῶν οἰκούντων τὰ πρὸς τὴν
 4 Κυρήνην κεκλιμένα μέρη. ἐκ δὲ τῆς Ἰταλίας μισθω-
 σάμενοι Καμπανοὺς διεβίβασαν εἰς Λιβύην· ἥδειςαν
 γὰρ τὴν μὲν χρεῖαν αὐτῶν μέγала συμβαλλομένην,
 τοὺς δ' ἐν Σικελίᾳ καταλελειμμένους Καμπανοὺς ¹⁰ 606
 διὰ τὸ προσκεκοφέναι τοῖς Καρχηδονίοις μετὰ τῶν
 5 Σικελιωτῶν ταχθησομένους. τέλος δὲ τῶν δυνά-
 μεων ἀθροισθεισῶν εἰς Καρχηδόνα συνήχθησαν
 αὐτοῖς οἱ πάντες σὺν ἱππεῦσιν οὐ πολλῶ πλείους,
 ὥς μὲν Τίμαιος, τῶν δώδεκα μυριάδων, ὥς δ' Ἔφο- 15
 ρος, τριάκοντα μυριάδες. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν
 τὰ πρὸς τὴν διάβασιν ἐτοιμάζοντες τάς τε τριήρεις
 πάσας κατήρτιζον καὶ φορτηγὰ πλοῖα συνήγαγον
 6 πλείω τῶν χιλίων· προαποστειλάντων δ' αὐτῶν εἰς
 Σικελίαν τεσσαράκοντα τριήρεις, οἱ Συρακόσιοι κατὰ 20
 τάχος ταῖς παραπλησίαις ναυσὶν ἐπεφάνησαν ἐν τοῖς
 περὶ τὸν Ἑρσικα τόποις. γενομένης δὲ ναυμαχίας
 ἐπὶ πολὺν χρόνον πεντεκαίδεκα μὲν τῶν Φοινισ-
 σῶν νεῶν διεφθάρησαν, αἱ δ' ἄλλαι νυκτὸς ἐπιγε-
 7 νομένης ἔφυγον εἰς τὸ πέλαγος. ἀπαγγελθείσης δὲ 25
 τῆς ἥττης τοῖς Καρχηδονίοις, Ἀννίβας ὁ στρατηγὸς

5 μαρουσίους P   9 συμβαλλομένην P   11 τοὺς Καρχηδονίους ο, corr. Wess. (πρὸς τοὺς Καρχ. M)   16 μυριάδες Wurm, μυριάδων ο   21 ἐφάνησαν P   23 δεκαπέντε P

ἐξέπλευσε μετὰ νεῶν πεντήκοντα· ἔσπευδε γὰρ τοὺς
 μὲν Συρακοσίους κωλύσαι χρήσασθαι τῷ προτερή-
 ματι, ταῖς δὲ ἰδίαις δυνάμεσιν ἀσφαλῆ παρασκευ-
 ᾶσαι τὸν κατάπλουν. διαβοηθείσης δὲ τῆς Ἀννίβα 81
 5 βοηθείας κατὰ τὴν νῆσον, ἅπαντες προσεδόκων καὶ
 τὰς δυνάμεις εὐθέως διαβιβασθήσεσθαι. αἱ δὲ πό-
 λεις τὸ μέγεθος τῆς παρασκευῆς ἀκούουσαι, καὶ
 συλλογίζόμεναι τὸν ἄγῶνα περὶ τῶν ὅλων ἐσόμε-
 νον, οὐ μετρίως ἠγωνίων. οἱ μὲν οὖν Συρακοῖοι 2
 10 πρὸς τε τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἑλληνας καὶ πρὸς
 Λακεδαιμονίους περὶ συμμαχίας διεπέμποντο· ἀπέ-
 στελλον δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις τοὺς
 παρορμήσοντας τὰ πλήθη πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς
 ἐλευθερίας κίνδυνον. Ἀκραγαντῖνοι δέ, ὁμοροῦντες 3
 15 τῇ τῶν Καρχηδονίων ἐπικρατείᾳ, διελάμβανον, ὅπερ
 ἦν, ἐπ' αὐτοὺς πρῶτους ἤξειν τὸ τοῦ πολέμου
 βάρος. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς τὸν τε σῆτον καὶ τοὺς
 ἄλλους καρπούς, ἔτι δὲ τὰς κτήσεις ἀπάσας, ἀπὸ τῆς
 χώρας κατακομίζειν ἐντὸς τῶν τειχῶν. κατ' ἐκεῖ- 4
 20 νους δὲ τοὺς καιροὺς τὴν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν
 τῶν Ἀκραγαντίνων συνέβαινεν εὐδαιμονίας ὑπάρ-
 χειν πλήρη· περὶ ἧς οὐκ ἀνάρμοστόν μοι φαίνεται
 διελθεῖν. καὶ γὰρ ἀμπελῶνες . . . τοῖς μεγέθεσι καὶ
 τῷ κάλλει διαφέροντες, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς χώρας
 25 ἐλαίαις κατάφυτον, ἐξ ἧς παμπληθῇ κομιζόμενοι
 καρπὸν ἐπώλουν εἰς Καρχηδόνά· οὕτω γὰρ κατ' 5

11 ἐπέστελλον ο, corr. Rhod. 12 τοὺς Rhod., πρὸς τοὺς ο
 14 ὁμοροῦντες τῇ . . ἐπικρατεία Dind., ὁρῶντες τὴν . . ἐπι-
 κρατείαν ο 16 ἦν] εἰκός add. Dind. 19 ἀποκομίζειν P
 20 τὴν τε χώραν καὶ τὴν πόλιν ο - PA 23 ἦσαν vel ὑπῆρ-
 χον add. Reiske; εἶχον γὰρ ἀμπελῶνας — διαφέροντας fort.

ἐκείνους τοὺς χρόνους τῆς Λιβύης πεφυτευμένης
οἱ τὴν Ἀκραγαντίνην νεμόμενοι τὸν ἐκ τῆς Λιβύης
ἀντιφορτιζόμενοι πλοῦτον οὐσίας ἀπίστους τοῖς
μεγέθεσιν ἐκέκτηντο. πολλὰ δὲ τοῦ πλούτου παρ' 607
αὐτοῖς διαμένει σημεῖα, περὶ ὧν οὐκ ἀνοικεῖόν ἐστι 5
82 βραχέα διελθεῖν. ἥ τε γὰρ τῶν ἱερῶν κατασκευὴ
καὶ μάλιστα ὁ τοῦ Διὸς νεῶς ἐμφαίνει τὴν μεγα-
λοπρέπειαν τῶν τότε ἀνθρώπων· τῶν μὲν οὖν ἄλ-
λων ἱερῶν τὰ μὲν κατεκαύθη, τὰ δὲ τελείως κατε-
σκάφη διὰ τὸ πολλάκις ἠλωκέναι τὴν πόλιν, τὸ δ' 10
Ὀλύμπιον μέλλον λαμβάνειν τὴν ὄροφὴν ὁ πόλεμος
ἐκώλυσεν· ἐξ οὗ τῆς πόλεως κατασκαφείσης οὐδέ-
ποτε ὕστερον ἴσχυσαν Ἀκραγαντῖνοι τέλος ἐπι-
2 θεῖναι τοῖς οἰκοδομήμασιν. ἔστι δὲ ὁ νεῶς ἔχων
τὸ μὲν μῆκος πόδας τριακοσίους τεσσαράκοντα, τὸ 15
δὲ πλάτος ἐξήκοντα, τὸ δὲ ὕψος ἑκατὸν εἴκοσι
χωρὶς τοῦ κρηπιδώματος. μέγιστος δ' ὧν τῶν ἐν
Σικελίᾳ καὶ τοῖς ἐκτὸς οὐκ ἀλόγως ἂν συγκρίνοιτο
κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ὑποστάσεως· καὶ γὰρ εἰ μὴ
τέλος λαβεῖν συνέβη τὴν ἐπιβολήν, ἥ γε προαίρεσις 20
3 ὑπάρχει φανερά. τῶν δ' ἄλλων ἡ μέχρι τοίχων
τοὺς νεῶς οἰκοδομοῦντων ἡ κύκλω κίοσι τοὺς σηκοὺς
περιλαμβανόντων, οὗτος ἑκατέρως τούτων μετέχει
τῶν ὑποστάσεων· συνωκοδομοῦντο γὰρ τοῖς τοίχοις

8 *μὲν οὖν] μὲν γὰρ ο 10 *δ'] δ' οὖν ο 16 ἐξή-
κοντα] ἑκατὸν add. Kiddius 18 ἐκτὸς] ἐκ τῶς P
20 προδιαίρεσις ο, corr. Reiske 21 μέχρι] μετὰ Reiske
τοίχων] θριγκῶν Dind.; μεχρὶ τερῶν vel συνεχεῖ τοίχῳ
conicio 22 ἡ κύκλω κίοσι Wess., ἡ κίοσι Steph., ἡ κύ-
κλωσις ο (κυκλώσει M) σηκοὺς Reiske, οἴκους ο; τοίχους Steph.
23 μετέχειν PA (ex μετείχεν fort.) 24 συνωκοδομοῦντο PA,
συνωκοδόμηντο Dind. οἱ τοῖχοι τοῖς κίοσιν ο, corr. Dind.

οἱ κίονες, ἔξωθεν μὲν στρογγύλοι, τὸ δ' ἐντὸς τοῦ
νεῶ ἔχοντες τετράγωνον· καὶ τοῦ μὲν ἐκτὸς μέρους
ἐστὶν αὐτῶν ἡ περιφέρεια ποδῶν εἴκοσι, καθ'
ἣν εἰς τὰ διαξύσματα δύναται ἀνθρώπινον ἑναρ-
5 μόξεσθαι σῶμα, τὸ δ' ἐντὸς ποδῶν δώδεκα. τῶν 4
δὲ στοῶν τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὕψος ἑξαίσιον ἔχου-
σῶν, ἐν μὲν τῷ πρὸς ἑω μέρει τὴν γιγαντομαχίαν
ἐποιήσαντο γλυφαῖς καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει
διαφερούσαις, ἐν δὲ τῷ πρὸς δυσμᾶς τὴν ἄλωσιν
10 τῆς Τροίας, ἐν ἣ τῶν ἡρώων ἕκαστον ἰδεῖν ἔστιν
οἰκείως τῆς περιστάσεως δεδημιουργημένον. ἦν 5
δὲ καὶ λίμνη κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐκτὸς τῆς
πόλεως χειροποίητος, ἔχουσα τὴν περίμετρον στα-
δίων ἑπτὰ, τὸ δὲ βάθος εἴκοσι πηχῶν· εἰς ἣν
15 ἐπαγομένων ὑδάτων ἐφιλοτέχνησαν πλῆθος ἰχθύων
ἐν αὐτῇ ποιῆσαι παντοίων εἰς τὰς δημοσίας ἐστιά-
σεις, μεθ' ὧν συνδιέτριβον κύκνοι καὶ τῶν ἄλλων
ὀρνέων πολὺ πλῆθος, ὥστε μεγάλην τέρψιν παρα-
σκευάζειν τοῖς θεωμένοις. δηλοῖ δὲ τὴν τρυφήν 6
20 αὐτῶν καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν μνημείων, ἃ τινὰ
μὲν τοῖς ἀθληταῖς ἵπποις κατεσκεύασαν, τινὰ δὲ
τοῖς ὑπὸ τῶν παρθένων καὶ παίδων ἐν οἴκῳ τρε-
φομένοις ὀρνιθαρίοις, ἃ Τίμαιος ἑωρακέναι φησὶ
μέχρι τοῦ καθ' ἑαυτὸν βίου διαμένοντα. καὶ κατὰ 7
25 τὴν προτέραν δὲ ταύτης ὀλυμπιάδα, δευτέραν ἐπὶ

2 νεῶς PK   5 τὸ] τοῦ Dind.   6 ἔχόντων PAF²
8 γλυφαῖς Dind, ταῖς γλυφαῖς FK, ταῖς τε γλυφαῖς c   9
διαφερούσας PAK, διαφέρουσας c, corr. Dind.   12 ἐκτὸς]
ἐκ P   15 ἐπηγομένων PF¹, ἐπειγομένων A (cf. XI 25, 4)
20 ἃ] ὧν Steph.   22 ἀπὸ P   οἰκίσκῳ Valckenaer   τρε-
φομένων AFHK   25 προτέραν] πρὸ malim

ταῖς ἐνενήκοντα, νικήσαντος Ἐξαινέτου Ἀκραγαν-
 τίνου, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἐφ' ἄρμα- 608
 τος· συνεπόμενον δ' αὐτῷ χωρὶς τῶν ἄλλων συνω-
 ρίδες τριακόσiai λευκῶν ἵππων, πᾶσαι παρ' αὐτῶν
 8 τῶν Ἀκραγαντίνων. καθόλου δὲ καὶ τὰς ἀγωγὰς 5
 εὐθὺς ἐκ παίδων ἐποιοῦντο τρυφεράς, τὴν τ' ἐσθῆτα
 μαλακὴν φοροῦντες καθ' ὑπερβολὴν καὶ χρυσοφο-
 ροῦντες, ἔτι δὲ στλεγγίσι καὶ ληκύθοις ἀργυραῖς
 τε καὶ χρυσαῖς χρώμενοι.

83 Ἦν δὲ τῶν Ἀκραγαντίνων σχεδὸν πλουσιώτατος 10
 κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον Τελλίας, ὃς κατὰ τὴν
 οἰκίαν ξενῶνας ἔχων πλείους πρὸς ταῖς πύλαις ἔτα-
 τεν οἰκέτας, οἷς παρηγγελμένον ἦν ἅπαντας τοὺς
 ξένους καλεῖν ἐπὶ ξενία. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 Ἀκραγαντίνων ἐποιοῦν τὸ παραπλήσιον, ἀρχαῖκῶς 15
 καὶ φιλανθρωπῶς ὁμιλοῦντες· διόπερ καὶ Ἐμπεδο-
 κλῆς λέγει περὶ αὐτῶν,

ξείνων αἰδοῖσι λιμένες, κακότητος ἄπειροι.

2 καὶ δὴ ποτε πεντακοσίων ἱππέων παραγενομένων
 ἐκ Γέλας χειμερίου περιστάσεως οὔσης, καθάπερ 20
 φησὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ βίβλῳ, πάντας
 αὐτὸς ὑπεδέξατο, καὶ παραχοῆμα πᾶσιν ἱμάτια καὶ
 3 χιτῶνας ἐνδοθεν προενέγκας ἔδωκεν. καὶ Πολύκλει-
 τος ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐξηγεῖται περὶ τοῦ κατὰ τὴν

3 συνεπόμενε PAF 8 στλεγγίσι A, στέγησιν P,
 στεγίσι c 10 ἦν Madvig, ὁ ο πλουσιώτατος] ἦν add. M
 11 Τελλίας Dind., Γελλίας ο itemque infra ὃς del. Dind.
 14 ξένια Cobet (cf. c 84, 1 VIII 25, 2 XIV 12, 3) 16 ἐν-
 πεδοκλῆς P 18 ξένων ο - PA 22 αὐτὸς Sintenis, αὐ-
 τοὺς ο 23 προσενέγκας AK πολὺκλιτος P

οἰκίαν πιθεῶνος λέγων ὥς διαμείναντος αὐτοῦ
στρατευομένου ἐν Ἀκράγαντι τεθεωρηκέναι· εἶναι
δ' ἐν αὐτῷ τριακοσίους μὲν πίθους ἐξ αὐτῆς τῆς
πέτρας τετμημένους, ἕκαστον ἑκατὸν ἀμφορεῖς χω-
5 ροῦντα· κολυμβήθραν δὲ παρ' αὐτοῖς ὑπάρχειν κε-
κονιαμένην, χωροῦσαν ἀμφορεῖς χιλίους, ἐξ ἧς τὴν
ῥύσιν εἰς τοὺς πίθους γίνεσθαι. γεγονέναι δέ φασι 4
τὸν Τελλίαν τὸ μὲν εἶδος εὐτελῆ παντελῶς, τὸ δὲ
ῆθος θαυμαστόν. ἀποσταλέντος οὖν αὐτοῦ πρὸς
10 Κεντοριπίνους κατὰ πρεσβείαν, καὶ παρεληλυθότος
εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὸ μὲν πλῆθος προέπεσεν εἰς
ἄκαιρον γέλωτα, θεωροῦν καταδεέστερον τῆς περὶ
αὐτοῦ δόξης· ὁ δ' ὑπολαβὼν εἶπε μὴ θαυμάζειν·
ἐν ἔθρῳ γὰρ εἶναι τοῖς Ἀκραγαντίνοις πρὸς μὲν τὰς
15 ἐπιδόξους πόλεις ἀποστέλλειν τοὺς κρατίστους τῷ
κάλλει, πρὸς δὲ τὰς ταπεινὰς καὶ λίαν εὐτελεῖς
δμοίους.

Οὐ μόνον δὲ περὶ τὸν Τελλίαν συνέβαινεν εἶναι 84
τοῦ πλούτου μεγαλοπρέπειαν, ἀλλὰ καὶ περὶ πολ-
20 λούς ἄλλους Ἀκραγαντίνους. Ἀντισθένης γοῦν ὁ
ἐπικαλούμενος Ῥόδος γάμους ἐπιτελῶν τῆς θυγα-
τρὸς εἰστίασε τοὺς πολίτας ἐπὶ τῶν σιενωπῶν ὧν
609 ᾧκουν ἕκαστοι, καὶ ξεύγῃ τῇ νύμφῃ συνηκολούθησε
πλείω τῶν ὀκτακοσίων· πρὸς δὲ τούτοις οὐ μόνον
25 οἱ κατ' αὐτὴν τὴν πόλιν ἱππεῖς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀστυ-

1 λέγων del. Dind. ὥς del. Reiske et Madvig, ὥς
περὶ Hert. διαμένοντα αὐτὸν στρατευόμενος Reiske (cf.
p. 127, 23) εἶναι del. et ante τεθεωρηκέναι interpunxit
Hert. 3 τριακοσίους] τὰ P 7 φησὶ P 8 γελλία P
ἀτελῇ P τὸ δὲ] δὲ τὸ PL 11 προσέπεσεν ο, corr. Dind.
21 ὁ καλούμενος P

γειτόνων πολλοὶ κληθέντες ἐπὶ τὸν γάμον συμπροέ-
 2 πεμψαν τὴν νύμφην. περιττότατον δὲ φασὶ γενέ-
 σθαι τὸ περὶ τὴν τοῦ φωτὸς κατασκευὴν· τοὺς τε
 γὰρ βωμοὺς τοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἱεροῖς καὶ τοὺς ἐν
 τοῖς στενωποῖς καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐπλήρωσε ξύ- 5
 λων, καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων ἔδωκε σχίδακας
 καὶ κληματίδας, παραργείλας, ὅταν ἀπὸ τῆς ἀκρο-
 πόλεως ἀναφθῇ πῦρ, ἅπαντας ἐπιτελεῖν τὸ παρα-
 3 πλήσιον· ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, καθ' ὃν
 καιρὸν ἦγετο ἡ νύμφη, προηγουμένων πολλῶν τῶν 10
 τὰς δᾶδας φερόντων, ἡ μὲν πόλις ἔγρεμε φωτός, τὸ
 δὲ συνακολουθοῦν πλῆθος οὐκ ἐχώρουν αἱ δημό-
 σιαι κατὰ τὸ ἐξῆς ὁδοί, πάντων συμφιλοτιμουμένων
 τῇ τάνδρὸς μεγαλοπρεπείᾳ. κατ' ἐκείνον γὰρ τὸν
 χρόνον Ἀκραγαντῖνοι μὲν ἦσαν πλείους τῶν δισμυ- 15
 ρίων, σὺν δὲ τοῖς κατοικοῦσι ξένοις οὐκ ἐλάττους
 4 τῶν εἴκοσι μυριάδων. φασὶ δὲ τὸν Ἀντισθένην,
 ἐπειδὴ τὸν υἱὸν ἑώρα πολεμοῦντά τινα τῶν ἀγρο-
 γειτόνων πένητα καὶ βιαζόμενον ἑαυτῷ τὸ ἀγρίδιον
 πωλῆσαι, μέχρ' ἂν μὲν τινος ἐπιπλήττειν, τῆς δ' ἐπι- 20
 θυμίας ἐπίτασιν λαμβανούσης, φῆσαι δεῖν μὴ σπεύ-
 δειν πῶς ἄπορον ποιήσῃ τὸν γείτονα, ἀλλὰ τοῦ-
 ναντίον ὅπως πλούσιος ὑπάρχῃ· οὕτως γὰρ αὐτὸν
 ἐπιθυμήσειν μὲν ἀγροῦ μερίζονος, οὐ δυνάμενον δὲ
 παρὰ τοῦ γείτονος προσαγοράσαι τὸν ὑπάρχοντα 25

1 τῶν γάμων P; τῷ γάμῳ fort. (c. 83, 1) 2 φησιν P
 6 ἔδωκε M, om. c 15 πλείω PALf δισμυρίων] δεκαμισ-
 μυρίων Bochart 18 ἀγρογειτόνων Wurm, ἀπὸ γειτόνων o
 20 ἐπιπλήττειν Eich., ἐπέπληττεν PA, ἐπέπληττε c 22 πῶς]
 ὅπως Dind. ποιεῖ AL 23 ὑπάρχει L οὕτως] οὐ-
 τος PF

πωλήσειν. διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῆς κατὰ τὴν πόλιν 5
 εὐπορίας τοσαύτην συνέβαινε τρυφὴν εἶναι παρὰ
 τοῖς Ἀκραγαντίνοις, ὥστε μετ' ὀλίγον τῆς πολιορ-
 κίας γινομένης ποιῆσαι ψήφισμα περὶ τῶν ἐν τοῖς
 5 φυλακείοις διανυκτερευόντων, ὅπως μὴ τις ἔχη πλεῖον
 τύλης καὶ περιστροφάματος καὶ κωδίου καὶ δυεῖν
 προσκεφαλαίων. τοιαύτης δὲ τῆς σκληροτάτης στρω- 6
 μνῆς ὑπαρχούσης, ἔξεστι λογίζεσθαι τὴν κατὰ τὸν
 λοιπὸν βίον τρυφὴν. περὶ μὲν οὖν τούτων οὔτε
 10 παραδραμεῖν ἠθελήσαμεν οὔτ' ἐπὶ πλεῖον μακρο-
 λογεῖν, ἵνα μὴ τῶν ἀναγκαιοτέρων ἀποπίπτωμεν.

Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὰς δυνάμεις διαβιβάσαντες 85
 εἰς τὴν Σικελίαν ἀνέξενξαν ἐπὶ τὴν πόλιν τῶν
 Ἀκραγαντίνων, καὶ δύο παρεμβολὰς ἐποιήσαντο,
 15 μίαν μὲν ἐπὶ τινων λόφων, ἐφ' ᾧν τοὺς τε Ἴβηρας
 καὶ τινὰς τῶν Λιβύων ἔταξαν εἰς τετρακισμυρίους·
 τὴν δ' ἄλλην οὐκ ἄπωθεν τῆς πόλεως ποιησάμενοι
 610 τάφρῳ βαθύᾳ καὶ χάρακι περιέλαβον. καὶ πρῶτον 2
 μὲν ἀπέστειλαν πρέσβεις πρὸς τοὺς Ἀκραγαντίνους,
 20 ἀξιοῦντες μάλιστα μὲν συμμαχεῖν αὐτοῖς, εἰ δὲ μὴ
 γε, ἡσυχίαν ἔχειν καὶ φίλους εἶναι Καρχηδονίοις
 ἐν εἰρήνῃ μένοντας· οὐ προσδεξαμένων δὲ τῶν ἐν
 τῇ πόλει τοὺς λόγους, εὐθύς τὰ τῆς πολιορκίας
 ἐνηργεῖτο. οἱ μὲν οὖν Ἀκραγαντίνοι τοὺς ἐν ἡλι- 3
 25 κίᾳ πάντας καθώπλισαν, καὶ καταστήσαντες εἰς
 τάξιν τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν ἔστησαν, τοὺς δὲ

10 πλεον v   15 ἐφ' ᾧν M, om. c   16 ἔταξαν] ἐκ-
 τάξαντες P   17 ἄπωθε P, ἀποθεν v   18 περιέλαβον
 Wess., περιέβαλον o   21 ἡσυχίαν] ἡσυχίας AL, συμμαχίας P;
 τὴν ἡσυχίαν Dind. ex XVI 27, 4

ἐφ' ἑδρους πρὸς τὰς τῶν καταπονουμένων διαδοχάς.
 συνεμάχει δ' αὐτοῖς Δέξιππός τε ὁ Λακεδαιμόνιος
 προσφάτως ἐκ Γέλας παρὼν μετὰ ξένων χιλίων πεν-
 τακοσίων· οὗτος γὰρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ὥς
 Τίμαιός φησιν, ἐν Γέλα διέτριβεν, ἔχων ἀξίωμα διὰ 5
 4 τὴν πατρίδα. διόπερ ἡξίωσαν αὐτὸν οἱ Ἀκραγαντῖνοι
 μισθωσάμενον στρατιώτας ὥς πλείστους ἐλθεῖν εἰς
 Ἀκράγαντα· ἅμα δὲ τούτοις ἐμισθώθησαν καὶ οἱ
 πρότερον Ἀννίβα συμμαχήσαντες Καμπανοί, περὶ
 ὀκτακοσίους ὄντες. οὗτοι δὲ κατέσχον τὸν ὑπὲρ 10
 τῆς πόλεως λόφον, τὸν Ἀθήναιον μὲν ὀνομαζόμε-
 5 νον, κατὰ δὲ τῆς πόλεως εὐφυῶς κείμενον. Ἰμίλ-
 κας δὲ καὶ Ἀννίβας οἱ τῶν Καρχηδονίων στρατηγοὶ
 διασκεψάμενοι τὰ τεῖχη, καὶ καθ' ἓνα τόπον θεω-
 ροῦντες εὐέφοδον οὖσαν τὴν πόλιν, δύο πύργους 15
 προσήγαγον τοῖς τείχεσιν ὑπερμεγέθεις. τὴν μὲν
 οὖν πρώτην ἡμέραν ἐπὶ τούτων τειχομαχήσαντες
 καὶ συχνοὺς ἀνελόντες ἀνεκαλέσαντο τῇ σάλπιγγι
 τοὺς μαχομένους· τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγενομένης οἱ
 κατὰ τὴν πόλιν ἐπεξελθόντες ἐνεπύρισαν τὰς μη- 20
 86χανάς. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀννίβαν σπεύδοντες κατὰ
 πλείονα μέρη τὰς προσβολὰς ποιεῖσθαι, παρήγγει-
 λαν τοῖς στρατιώταις καθαιρεῖν τὰ μνήματα καὶ
 χώματα κατασκευάζειν μέχρι τῶν τειχῶν. ταχὺ δὲ
 τῶν ἔργων διὰ τὴν πολυχειρίαν συντελουμένων 25
 ἐνέπεσεν εἰς τὸ στρατόπεδον πολλὴ δεισιδαιμονία.

6 αὐτὸν om. v   8 ἐμισθώθησαν M, ἐμισθωσαν c
 9 Ἀννίβα Wess., Ἰμίλκα PA, Ἀμίλκα c   17 ἐπὶ] ἀπὸ Hert.
 23 καθαιρεῖν Wess., καθάειρειν o   24 σκευάζειν PAL
 26 συνέπεσεν o, corr. Dind.

τὸν γὰρ τοῦ Θήρωνος τάφον ὄντα καθ' ὑπερβολὴν 2
 μέγαν συνέβαινεν ὑπὸ κεραυνοῦ διασεῖσθαι· διό-
 περ αὐτοῦ καθαιρουμένου τῶν τε μάντεών τινες
 προνοήσαντες διεκώλυσαν, εὐθὺ δὲ καὶ λοιμοὺς ἐνέ-
 5 πεσεν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ πολλοὶ μὲν ἐτελεύτων,
 οὐκ ὀλίγοι δὲ στρέβλαις καὶ δειναῖς τάλαιπωρίαις
 περιέπιπτον. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀννίβας ὁ στρατηγός, 3
 καὶ τῶν ἐπὶ τὰς φυλακὰς προπεμπομένων ἡγγελλόν
 τινες διὰ νυκτὸς εἶδωλα φαίνεσθαι τῶν τετελευτη-
 10 κόντων. Ἰμίλκας δὲ θεωρῶν τὰ πλήθη δεισιδαιμο-
 νοῦντα πρῶτον μὲν ἐπαύσατο καθαιρῶν τὰ μνη-
 μεῖα, μετὰ δὲ ταῦτα ἰκέτευε τοὺς θεοὺς κατὰ τὸ
 πάτριον ἔθος τῷ μὲν Κρόνῳ παῖδα σφαγιάσας, τῷ
 δὲ Ποσειδῶνι πλήθος ἱερείων καταποντίσας. οὐ μὴν
 15 ἀπέστη γε τῶν ἔργων, ἀλλὰ χώσας τὸν παρὰ τὴν
 πόλιν ποταμὸν μέχρι τῶν τειχῶν ἐπέστησε πάσας
 τὰς μηχανὰς καὶ καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιεῖτο.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι θεωροῦντες τὴν Ἀκράγαντος 4
 611 πολιορκίαν, καὶ φοβούμενοι μὴ τῆς αὐτῆς τοῖς Σελι-
 20 νονντίοις καὶ τοῖς Ἱμεραίοις τύχωσιν οἱ πολιορκού-
 μενοι τύχης, πάλαι μὲν ἔσπευδον ἐκπέμψαι τὴν βοή-
 θειαν, τότε δὲ παραγενομένων τῶν ἐξ Ἰταλίας καὶ
 Μεσσήνης συμμάχων στρατηγὸν Λαφναῖον εἵλαντο.
 τὴν δὲ δύναμιν ἀθροίσαντες παρέλαβον κατὰ τὴν 5
 25 ὁδὸν Καμαριναίους καὶ Γελῶνους· ἔτι δὲ τῶν ἐκ τῆς
 μεσογείου μεταπεμψάμενοί τινες ἐπ' Ἀκράγαντος τὴν

3 καθαιρουμένου ο, corr. Wess. τε] del. aut μὲν Reiske, τότε Steph. 11 καθαιρῶν Wess., καθαιρῶν ο 12 τὸ om. P 16 ποταμὸν] τόπον Dind. 17 ἐποιοῦντο P 20 καὶ τοῖς PA, καὶ c 21 μὲν] οὖν add. P 25 Καμαρί- νους v ἔτι] ἐπὶ P, ἐπεὶ AFJ

πορείαν ἐποιοῦντο, συμπαραπλεουσῶν αὐτοῖς καὶ τῶν
 νεῶν τριάκοντα. εἶχον δὲ τοὺς πάντας πεζοὺς μὲν
 πλείους τῶν τρισμυρίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους.
 87 τῶν πεντακισχιλίων. Ἰμῖλκων δὲ πυθόμενος τὴν τῶν
 πολεμίων ἔφοδον, ἀπέστειλεν αὐτοῖς ἀπαντᾶν τοὺς 5
 τε Ἰβηρας καὶ Καμπανοὺς καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ἐλάτ-
 τους τετρακισμυρίων. ἤδη δὲ τῶν Συρακοσίων τὸν
 Ἰμέραν ποταμὸν διαβεβηκότων ἀπήντησαν οἱ βάρ-
 βαροι, καὶ παρατάξεως γενομένης ἐπὶ πολὺν χρόνον
 ἐνίκησαν οἱ Συρακοσίοι καὶ πλείους τῶν ἑξακισχι- 10
 2 λίων ἀνεΐλον. τελέως δὲ ὅλον τὸ στρατόπεδον διέ-
 φθειραν καὶ μέχρι τῆς πόλεως κατεδίωξαν, ἀλλὰ
 τῶν στρατιωτῶν ἀτάκτως διωκόντων ὁ στρατηγὸς
 εὐλαβήθη, μήποτε μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατεύματος
 Ἰμῖλκας ἐπιφανεῖς ἀναλάβῃ τὴν ἥτταν. καὶ γὰρ τοὺς 15
 Ἰμεραίους ἐγίνωσκε παρὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τοῖς
 ὅλοις ἐπταικότας. οὐ μὲν ἀλλὰ τῶν βαρβάρων
 φευγόντων εἰς τὴν πρὸς Ἀκράγαντι παρεμβολήν, οἱ
 κατὰ τὴν πόλιν στρατιῶται θεωροῦντες τὴν τῶν
 Καρχηδονίων ἥτταν ἐδέοντο τῶν στρατηγῶν ἑξάγειν 20
 αὐτούς, καιρὸν εἶναι φάσκοντες τοῦ φθεῖραι τὴν
 3 τῶν πολεμίων δύναμιν. οἱ δ', εἴτε χρήμασιν ἐφθαρ-
 μένοι, καθάπερ ἦν λόγος, εἴτε φοβηθέντες μὴ τῆς
 πόλεως ἐρημωθείσης Ἰμῖλκων αὐτὴν καταλάβῃται,
 τῆς ὁρμῆς ἐπέσχον τοὺς στρατιώτας. οἱ μὲν οὖν 25
 φεύγοντες μετὰ πάσης ἀσφαλείας διεσώθησαν εἰς

2 τριάκοντα] δ̄ P τριάκοντα νεῶν ο - PA εἶχον Wurm,
 εἶχεν P, εἶχε c 4 ἐπτακισχιλίων P 12 καὶ] ἂν καὶ Hert.;
 ipse malim ἂν, εἰ aut supra τελέως δ' ἂν 14 εὐλαβήθη
 PA, εὐλαβηθεῖς f, ἡελαβήθη c 24 ἰμῖλκων PA

τὴν πρὸς τῇ πόλει παρεμβολήν. ὁ δὲ Λαφναῖος
μετὰ τῆς δυνάμεως παραγενηθεὶς εἰς τὴν ὑπὸ τῶν
βαρβάρων ἐκλειμμένην στρατοπεδείαν, ἐν ταύτῃ
παρενέβαλεν. εὐθὺ δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως 4
5 στρατιωτῶν ἐπιμιχθέντων καὶ τοῦ Δεξιππου συγ-
καταβάντος αὐτοῖς, ἀπὸ συνδρομῆς εἰς ἐκκλησίαν τὰ
πλήθη συνῆλθεν· πάντων δ' ἀγανακτούντων ἐπὶ τῷ
παρεῖσθαι τὸν καιρὸν καὶ κεκρατηκότας τῶν βαρ-
βάρων τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν παρ' αὐτῶν μὴ
10 λαβεῖν, ἀλλὰ δυναμένους τοὺς ἐκ τῆς πόλεως στρα-
τηγοὺς ἐπεξελθεῖν καὶ διαφθεῖραι τὴν τῶν πολε-
μίων δύναμιν ἀφεικέναι τοσαύτας μυριάδας· θορύ- 5
βου δὲ καὶ πολλῆς κραυγῆς ἐπεχούσης τὴν ἐκκλησίαν,
παρελθὼν Μένης ὁ Καμαριναῖος ἐφ' ἡγεμονίας τεταγ-
15 μένος κατηγορήσῃ τῶν Ἀκραγαντίνων στρατηγῶν
καὶ πάντας οὕτω παρώξυνεν, ὥστε τῶν κατηγορου-
μένων ἐργηροῦντων ἀπολογεῖσθαι μηδένα προσδέ-
χεσθαι τοὺς λόγους, καὶ τὸ πλῆθος ὀρμηῆσαν ἐπὶ
τὸ βάλλειν τοῖς λίθοις τέσσαρας αὐτῶν καταλεῦσαι,
²⁰
612 τὸν δὲ πέμπτον, Ἀργεῖον καλούμενον, τὴν δ' ἡλι-
κίαν παντελῶς ὄντα νεώτερον, ἀφεθῆναι· βλασφη-
μίας δὲ τυγχάνειν καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον Δέξιππον,
ὅτι τεταγμένος ἐφ' ἡγεμονίας καὶ δοκῶν εἶναι τῶν
πολεμικῶν ἔργων οὐκ ἄπειρος τοῦτ' ἐπράξε προδο-
25 σίας ἕνεκα.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν οἱ περὶ τὸν Λαφναῖον 88
προαγαρόντες τὰς δυνάμεις ἐπεχείρουν μὲν πολιορ-

7 δ' del. Reiske ἐπὶ] ἐν P 8 καὶ om. P 21 νεώ-
τερον] νέον Hert. (at XII 75, 7)

κεῖν τὴν παρεμβολὴν τῶν Καρχηδονίων, πολυτελῶς
 δ' αὐτὴν ὀρῶντες ὠχυρωμένην ταύτης μὲν τῆς ἐπι-
 βολῆς ἀπέστησαν, τὰς δ' ὁδοὺς ἱππαζόμενοι τοὺς
 τ' ἐν ταῖς προνομαῖς αὐτῶν κατελάμβανον καὶ τῶν
 σιτοπομπῶν ἀποκλείοντες εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἤγον. ⁵
 2 οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παρατάττεσθαι μὲν οὐ τολμῶντες,
 τῇ δὲ σιτοδείᾳ δεινῶς πιεζόμενοι, μεγάλοις ἀτυ-
 χήμασι περιέπιπτον. τῶν μὲν γὰρ στρατιωτῶν
 πολλοὶ διὰ τὴν σπάνιν ἀπέθνησκον, οἱ δὲ Καμ-
 πανοὶ μετὰ τῶν ἄλλων μισθοφόρων σχεδὸν ἅπαντες ¹⁰
 ἐπὶ τὴν Ἰμίλκα σκηνὴν ὠθούμενοι τὰς σιτομετρίας
 τὰς προτεταγμένας ἤτουν· εἰ δὲ μή, διηπειλοῦντο
 3 μεταβάλλεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. ὁ δ' Ἰμίλκας
 ἦν ἀκηχώως τινος, ὅτι Συρακόσιοι πλῆθος σίτον
 παρακομίζοιεν εἰς Ἀκράγαντα κατὰ θάλατταν. διόπερ ¹⁵
 ταύτην μόνην ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας, τοὺς μὲν στρα-
 τιώτας ἐπεισεν ὀλίγας ἐπισχεῖν ἡμέρας, ἐνέχυρα
 δοὺς τὰ παρὰ τῶν ἐκ Καρχηδόνος στρατενομένων
 4 ποτήρια. καὶ αὐτὸς μὲν ἐκ Πανόρμου καὶ Μοτύης
 μεταπεμψάμενος τεσσαράκοντα τριήρεις ἐπέθετο τοῖς ²⁰
 τὴν ἀγορὰν παρακομίζουσιν· οἱ δὲ Συρακόσιοι, τὸν
 ἔμπροσθεν χρόνον τῶν βαρβάρων τῆς θαλάττης
 παρακεχωρηκότων καὶ τοῦ χειμῶνος ἐνεσθηκότος
 ἤδη, κατεφρόνουν τῶν Καρχηδονίων, ὥς οὐκέτι
 5 τολμησόντων πληροῦν τὰς τριήρεις. διόπερ ὀλι- ²⁵

1 πολυτελῶς] παντελῶς Bek.   2 ὀρῶντες] τῶν καρχηδο-
 νίων ἐμβολὴν add. P   5 σιτοπομπῶν ο   7 πιεζόμε-
 νοι ε   9 σπάνην P   11 ἰμίλκα PA   12 προστεταγμέ-
 νας PL   13 μεταβαλεῖσθαι Dind.   24 ὥς add. M et
 Steph.   25 τολμησάντων Pa (cf. c. 79, 1 et XIV 17, 10) διό-
 περ] ὀρημῶντων πληροῦν τὰς τριήρεις add. P¹

γώρως αὐτῶν παραπεμψάντων τὴν ἀγοράν, Ἰμίλλας
 ἐκπλεύσας τεσσαράκοντα τριήρεσιν ἄφνω κατέδυσε
 μὲν τῶν μακρῶν νεῶν ὀκτώ, τὰς δ' ἄλλας εἰς τὸν
 αἰγιαλὸν κατεδίωξεν· τῶν δ' ἄλλων πλοίων ἀπάν-
 5 των κυριεύσας, τοσοῦτον εἰς τοῦναντίον τὰς ἐκα-
 τέρων ἐλπίδας μεταπεσεῖν ἐποίησεν, ὥστε τοὺς παρὰ
 τοῖς Ἀκραγαντίνοις Καμπανοὺς καταγνόντας τῆς
 τῶν Ἑλλήνων ὑποθέσεως πεντεκαίδεκα ταλάντοις
 φθαρῆναι καὶ μεταβαλέσθαι πρὸς τοὺς Καρχηδο-
 10 νίους. οἱ δὲ Ἀκραγαντῖνοι τὸ μὲν πρῶτον κακῶς 6
 ἀπαλλαττόντων τῶν Καρχηδονίων ἀφθόνως ἀπή-
 λανον τοῦ τε σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, αἰ
 προσδοκῶντες ταχέως λυθῆσέσθαι τὴν πολιορκίαν·
 ἐπεὶ δ' αἱ τῶν βαρβάρων ἐλπίδες ἀνέκυψαν καὶ
 15 τοσαῦται μυριάδες εἰς μίαν ἡθροίσθησαν πόλιν,
 ἔλαθεν αὐτοὺς ὁ σῖτος ἐξαναλωθεῖς. λέγεται δὲ 7
 καὶ Δέξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος πεντεκαίδεκα ταλάν-
 τοις διαφθαρῆναι· εὐθὺ γὰρ ἀπεκρίνατο πρὸς τοὺς
 613 τῶν Ἰταλιωτῶν στρατηγούς, ὅτι συμφέρει τὸν πόλε-
 20 μον ἐν ἄλλῳ συστήσασθαι τόπῳ· τὴν γὰρ τροφὴν
 ἐκλιπεῖν. διόπερ οἱ στρατηγοὶ πρόφασιν ἐνέγκαντες
 ὡς διεληλύθασιν οἱ ταχθέντες τῆς στρατηγίας χρόνοι,
 τὰς δυνάμεις ἀπήγαγον ἐπὶ τὸν πορθμὸν. μετὰ δὲ 8
 τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν συνελθόντες οἱ στρατηγοὶ
 25 μετὰ τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων διεγνώσαν ἐξε-
 τάσαι τὸν ἐν τῇ πόλει σῖτον· ὃν εὐρόντες παντελῶς
 ὀλίγον ἐθεώρουν ἀναγκαῖον ὑπάρχειν ἐκλιπεῖν τὴν

1 Ἀμίλλας FK
 των ο, corr. Wess.

11 ἀπήλαννον PA
 17 τάλαντα P

13 προσδοκῶν-
 18 ἀπεκρίνατο] ἀπεφή-
 νατο Hert.

πόλιν. εὐθύς οὖν ἐπιγίνομένης τῆς νυκτὸς παρήγ-
 89 ρειλαν ἀναξευγνύειν ἅπαντας. τοσοῦτου δὲ πλη-
 θους ἀνδρῶν γυναικῶν παίδων ἐκλιπόντος τὴν
 πόλιν ἄφνω πολὺς οἶκος καὶ δάκρυα κατεῖχε τὰς
 οἰκίας. ἅμα γὰρ ὁ τῶν πολεμίων ἐξέπληττε φόβος, 5
 ἅμα δὲ διὰ τὴν σπουδὴν ἠναγκάζοντο καταλιπεῖν
 εἰς διαρπαγὴν τοῖς βαρβάροις ταῦτ' ἐφ' οἷς ἑαυτοὺς
 ἐμακάριζον· ἀφαιρουμένης γὰρ τῆς τύχης τὴν ἐξου-
 σίαν τῶν οἶκοι καλῶν, ἀγαπήτῳ ἡγοῦντο τὰ σώματα
 2 γοῦν αὐτῶν διασῶσαι. οὐ μόνον δὲ τῆς τοιαύτης 10
 πόλεως εὐδαιμονίαν παρῆν ὁρᾶν ἀπολειπομένην,
 ἀλλὰ καὶ σωμάτων πληθους. οἱ μὲν γὰρ ἐν ἀρρω-
 στίαις ὑπὸ τῶν οἰκείων περιεωρῶντο, τῆς καθ'
 ἑαυτὸν σωτηρίας ἐκάστου φροντίζοντος, οἱ δὲ ταῖς
 ἡλικίαις ἤδη προβεβηκότες ὑπὸ τῆς τοῦ γήρως 15
 ἀσθενείας κατελείποντο· πολλοὶ δὲ καὶ τὴν ἀλλαγὴν
 τῆς πατρίδος θανάτου τιμώμενοι τὰς χεῖρας ἑαυτοῖς
 προσήνεγκαν, ὅπως ταῖς πατρῷαις οἰκίαις ἐναπο-
 3 πνεύσωσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως
 ἐξὶν πληθους οἱ στρατιῶται μετὰ τῶν ὅπλων παρέ- 20
 πεμπον εἰς τὴν Γέλαν· ἡ δ' ὁδὸς καὶ πάντα τὰ πρὸς
 τὴν Γελᾶν ἀποκεκλιμένα τῆς χώρας μέρη ἔγμε
 γυναικῶν καὶ παίδων ἀναμιξ παρθένους, αἱ τὴν
 συνήθη τρυφὴν εἰς ὁδοιπορίαν σύντονον καὶ κακο-
 πάθειαν ὑπεράγουσαν μεταβαλλόμεναι διεκαρτέρουν, 25
 4 τοῦ φόβου τὰς ψυχὰς ἐντείνοντος. οὗτοι μὲν οὖν

3 * ἐκλιπόντος] ἐκλιπόντων ο 12 γὰρ om. Pf 14 ἑαν-
 τῶν PA 22 Γελῶαν PAFK, Γέλαν c 24 τροφήν P
 26 ἐντείνοντος Reiske et Madvig, ἐκτείνοντος Dindl., ἐκ-
 τέμνοντος o; ἐγείροντος fort.

ἀσφαλῶς διασωθέντες εἰς Γέλαν ὕστερον εἰς Λεον-
τίνους κατῴκησαν, Συρακοσίων αὐτοῖς δόντων τὴν
πόλιν ταύτην οἰκητήριον.

Ὁ δ' Ἰμίλλας ἅμα τῷ φωτὶ τὴν δύναμιν ἐντὸς⁹⁰
5 τῶν τειχῶν παρεισαγαγὼν σχεδὸν ἅπαντας τοὺς
ἐγκαταληφθέντας ἀνείλεν· ὅτε δὴ καὶ τοὺς ἐν τοῖς
ναοῖς καταπεφευγότας ἀποσπῶντες οἱ Καρχηδόνιοι
ἀνήρουν. λέγεται δὲ τὸν Τελλίαν τὸν πρωτεύοντα 2
τῶν πολιτῶν πλούτῳ καὶ καλοκάγαθίᾳ συνατυχεῖν
10 τῇ πατρίδι, βουληθέντα καταφυγεῖν σὺν τισιν ἐτέ-
ροις εἰς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, νομίζοντα τῆς εἰς
θεοὺς παρανομίας ἀφέξεσθαι τοὺς Καρχηδονίους·
θεωροῦντα δὲ αὐτῶν τὴν ἀσέβειαν, ἐμπρῆσαι τὸν
νεῶν καὶ μετὰ τῶν ἐν τούτῳ ἀναθημάτων ἑαυτὸν
15 614 συγκατακαῦσαι. μιᾷ γὰρ πράξει διελάμβανεν ἀφε-
λέσθαι θεῶν ἀσέβειαν, πολεμίων ἀρπαγὰς πολλῶν
χρημάτων, μέγιστον ἑαυτοῦ τὴν εἰς τὸ σῶμα ἔσο-
μένην ὕβριν. ὁ δὲ Ἰμίλλας τὰ ἱερὰ καὶ τὰς οἰκίας 3
συλήσας καὶ φιλοτίμως ἐρευνήσας, τοσαύτην ὥφέ-
20 λειαν συνήθροισεν ὅσην εἰκὸς ἐστὶν ἐσχηκέναι πόλιν
οἰκουμένην ὑπὸ ἀνδρῶν εἴκοσι μυριάδων, ἀπόρ-
θητον δὲ ἀπὸ τῆς κτίσεως γεγεννημένην, πλουσιω-
τάτην δὲ σχεδὸν τῶν τότε Ἑλληνίδων πόλεων
γεγεννημένην, καὶ ταῦτα τῶν ἐν αὐτῇ φιλοκαλη-

2 μετόκησαν Hert. (ut IV 58, 7) 4 Ἰμίλλας PAFM
φωτὶ Reiske, φόβῳ ο τὴν add. Dind. 6 ἐγκαταλειφθέν-
τας ο, corr. Hert. δὴ Eich., δὲ ο 8 ἀνήρουν] παρε-
κάλουν AL Γελλίαν ο 14 νεῶν P 15 ἀφελείσθαι
Dind. 17 μέγιστον] καὶ τὸ μέγιστον Steph. 18 Ἰμίλ-
κας F καὶ om. P 22 γεγεννημένης P πλουσιωτάτην—
γεγεννημένην om. L 24 γεγεννημένην del. Bek.

πάντων εἰς παντοίων κατασκευασμάτων πολυτέλειαν·
 4 καὶ γὰρ γραφαὶ παμπληθεῖς ἠυρέθησαν εἰς ἄκρον
 ἐκπεπονημέναι καὶ παντοίων ἀνδριάντων φιλοτέχ-
 νως δεδημιουργημένων ὑπεράγων ἀριθμός. τὰ μὲν
 οὖν πολυτελέστατα τῶν ἔργων ἀπέστειλεν εἰς Καρ- 5
 χηδόνα, ἐν οἷς καὶ τὸν Φαλάριδος συνέβη κοι-
 σθῆναι ταῦρον, τὴν δ' ἄλλην ὠφέλειαν ἐλαφρο-
 5 πώλησεν. τοῦτ' οὖν δὲ τὸν ταῦρον ὁ Τίμαιος ἐν ταῖς
 ἱστορίαις διαβεβαιωσάμενος μὴ γεγενῆσθαι τὸ σύνολον,
 ὑπ' αὐτῆς τῆς τύχης ἡλέγχθη· Σκιπίων γὰρ ὕστερον 10
 ταύτης τῆς ἀλώσεως σχεδὸν ἐξήκοντα καὶ διακοσίοις
 ἔτεσιν ἐκπορθήσας Κερχηδόνα τοῖς Ἀκραγαντίοις.
 μετὰ τῶν ἄλλων τῶν διαμεινάντων παρὰ τοῖς Καρ-
 χηδονίοις ἀποκατέστησε τὸν ταῦρον, ὃς καὶ τῶνδε
 6 τῶν ἱστοριῶν γραφομένων ἦν ἐν Ἀκράγαντι. περὶ 15
 δὲ τούτου φιλοτιμότερον εἰπεῖν προήχθη, διότι
 Τίμαιος ὁ τῶν πρό γε αὐτοῦ συγγραφέων πικρό-
 τατα κατηγορήσας καὶ συγγνώμην οὐδεμίαν τοῖς
 ἱστοριογράφοις ἀπολιπὼν αὐτὸς εὐρίσκεται σχεδιά-
 ζων, ἐν οἷς μάλιστα ἑαυτὸν ἀποπέφαγκεν ἀκριβολο- 20
 7 γούμενον. δεῖ γάρ, οἶμαι, τοὺς συγγραφεῖς ἐν μὲν
 τοῖς ἀγνοήμασι τυγχάνειν συγγνώμης, ὥς ἂν ἀνθρώ-
 πους ὄντας καὶ τῆς ἐν τοῖς παροικομένοις χρόνοις
 ἀληθείας οὔσης δυσσευρέτου, τοὺς μὲντοι γε κατὰ
 προαίρεσιν οὐ τυγχάνοντας τοῦ ἀκριβοῦς προση- 25
 κόντως κατηγορίας τυγχάνειν, ὅταν κολακεύοντές

1 παντοίων Dind., παντοίαν ο   3 παντοίων ἀνδριάν-
 των] παντοίαν ἀνδρείαν τῶν P   5 ἀπέστειλεν PAFK
 10 Σκιπίων ο - PA   14 ὃς] ὥς PAF¹   17 πρό γε αὐτοῦ
 PFJ, πρὸ ἑαυτοῦ c

τινας ἢ δι' ἔχθραν πικρότερον προσβάλλοντες
ἀποσφάλλονται τῆς ἀληθείας.

Ἰμίλλας δὲ ὁκτὼ μῆνας πολιορκήσας τὴν πόλιν, **91**
καὶ μικρὸν πρὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς κυριεύσας
5 αὐτῆς, οὐκ εὐθύς κατέσκαψεν, ὅπως αἱ δυνάμεις
ἐν ταῖς οἰκίαις παραχειμάσωσιν. τῆς δὲ περὶ τὸν
Ἀκράγαντα συμφορᾶς διαγγελθείσης, τοσοῦτος τὴν
615 νῆσον κατέσχε φόβος, ὥστε τῶν Σικελιωτῶν τοὺς
μὲν εἰς Συρακούσας μεθίστασθαι, τοὺς δὲ εἰς τὴν
10 Ἰταλίαν τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην κτῆσιν
ἀποσκευάζεσθαι. οἱ δὲ διαφυγόντες τὴν αἰχμαλω- 2
σίαν Ἀκράγαντινοι παραγεννηθέντες εἰς Συρακούσας
κατηγόρουσι τῶν στρατηγῶν, φάσκοντες διὰ τὴν
ἐκείνων προδοσίαν ἀπολωλέναι τὴν πατρίδα. συνέ-
15 βαινε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν ἐπιτιμῆ-
σεως τυγχάνειν τοὺς Συρακοσίους, ὅτι τοιοῦτους
προστάτας αἰροῦνται, δι' οὓς ἀπολέσθαι κινδυνεύει
πᾶσα Σικελία. οὐ μὴν ἀλλὰ συναχθείσης ἐκκλησίας 3
ἐν Συρακούσαις, καὶ μεγάλων φόβων ἐπικρεμα-
20 μένων, οὐθὲις ἐτόλμα περὶ τοῦ πολέμου συμβου-
λεύειν. ἀπορουμένων δὲ πάντων παρελθὼν Διονύ-
σιος ὁ Ἑρμοκράτους τῶν μὲν στρατηγῶν κατηγόρησεν
ὥς προδιδόντων τὰ πράγματα τοῖς Καρχηδονίοις,
τὰ δὲ πλήθη παρῴξυνε πρὸς τὴν αὐτῶν τιμωρίαν,
25 παρακαλῶν μὴ περιμεῖναι τὸν κατὰ τοὺς νόμους

1 ἢ δι'] ἢδ' P   2 ἀποσφάλλονται P   3 Ἀμίλλας
PFK   6 τὸν P, τὴν v   8 κατέσχε τὴν νῆσον o - PAL
12 παραγεννηθέντες — τῶν om. P   13 στρατηγῶν] πατη-
γῶν P   14 προδοσίαν Rhod., παρουσίαν o   18 οὐ μὴν
ἀλλὰ P, καὶ μὴν M, οὐ μὲν c   21 προσελθὼν P   22 ὁ Ἑρ-
μοκράτους] Θερμοκράτους PAH

- κλήρον, ἀλλ' ἐκ χειρὸς εὐθέως ἐπιθεῖναι τὴν δίκην.
 4 τῶν δ' ἀρχόντων ζημιούντων τὸν Διονύσιον κατὰ
 τοὺς νόμους ὡς θορυβοῦντα, Φίλιστος ὁ τὰς ἱστο-
 ρίας ὕστερον συγγράψας, οὐσίαν ἔχων μεγάλην,
 ἐξέτισε τὰ πρόστιμα, καὶ τῷ Διονυσίῳ παρεκελεύετο 5
 λέγειν ὅσα προήρητο. καὶ προσεπειπόντος ὅτι καθ'
 ὅλην τὴν ἡμέραν, ἂν ζημιοῦν θέλωσιν, ἐκτίσει
 τὰργύριον ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸ λοιπὸν θαρρήσας ἀνέσειε
 τὰ πλήθη, καὶ τὴν ἐκκλησίαν συνταράττων διέβαλλε
 τοὺς στρατηγούς, ὅτι χρήμασι πεισθέντες ἐγκατέ- 10
 λιπον τὴν τῶν Ἀκραγαντίνων σωτηρίαν. συγκατη-
 γόρησε δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπισημοτάτων πολι-
 τῶν, συνιστὰς αὐτοὺς οἰκείους ὄντας ὀλιγαρχίας.
 5 διόπερ συνεβούλευεν αἰρεῖσθαι στρατηγούς μὴ τοὺς
 δυνατωτάτους, ἀλλὰ τοὺς εὐνουστάτους καὶ δημοτι- 15
 κοὺς μᾶλλον· ἐκείνους μὲν γὰρ δεσποτικῶς ἄρχον-
 τας τῶν πολιτῶν καταφρονεῖν τῶν πολλῶν, καὶ τὰς
 τῆς πατρίδος συμφορὰς ἰδίας ἡγεῖσθαι προσόδους,
 τοὺς δὲ ταπεινοτέρους οὐδὲν πράξειν τῶν τοιούτων,
 δεδιότας τὴν περὶ αὐτοὺς ἀσθένειαν. 20
- 92 Πάντα δὲ πρὸς τὴν τῶν ἀκουόντων προαίρεσιν
 καὶ τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν δημηγορήσας οὐ μετρίως
 ἐξῆρε τὸν τῶν ἐκκλησιαζόντων θυμόν· ὁ γὰρ δῆμος
 καὶ πάλαι μισῶν τοὺς στρατηγούς διὰ τὸ δοκεῖν
 κακῶς προϊστασθαι τοῦ πολέμου, τότε διὰ τῶν 25

1 κλήρον] καιρόν Wess. 3 θορυβοῦντα] τὰ πλήθη καὶ
 τὴν ἐκκλησίαν add. P (ex v. 9) 6 προήρητο Dind., προ-
 ηρεῖτο ο προσεπειπόντος Dind., προσέειπέοντος ο 7 ἐθέ-
 λωσιν ο - PAF 10 ἐγκατέλειπον PA 13 ὀλιγαρχίας
 ο - PAH 14 μὴ τοὺς Dind., τοὺς μὴ ο 25 κακῶς add.
 Rhod.; ἀφίστασθαι Wurm, προίεσθαι τὰ fort.

616 λόγων παροξυνθεὶς παραντίκα τοὺς μὲν ἔλυσε τῆς
 ἀρχῆς, ἑτέρους δ' εἵλατο στρατηγούς, ἐν οἷς καὶ
 τὸν Διονύσιον, ὃς ἐν ταῖς πρὸς Καρχηδονίους μάχαις
 ἀνδρεία δόξας διενηνοχένοι περίβλεπτος ἦν παρὰ
 5 τοῖς Συρακοσίοις. διὸ καὶ μετεωρισθεὶς ταῖς ἐλπίσι 2
 πᾶν ἐμνηχανήσατο πρὸς τὸ γενέσθαι τῆς πατρίδος
 τύραννος. μετὰ γὰρ τὴν παράληψιν τῆς ἀρχῆς οὔτε
 συνήδρευεν ἅμα τοῖς στρατηγοῖς οὔθ' ὅλως συνῆν.
 ταῦτα δὲ πράττων διεδίδου λόγον ὥς διαπεμπομέ-
 10 νων αὐτῶν πρὸς τοὺς πολεμίους. οὕτω γὰρ μάλιστ'
 ἤλπιζεν ἐκείνων μὲν περιαιρήσεσθαι τὴν ἐξουσίαν,
 ἑαυτῷ δὲ μόνῳ περιστήσειν τὴν στρατηγίαν. ταῦτα 3
 δ' αὐτοῦ πράττοντος οἱ μὲν χαριέστατοι τῶν πολι-
 τῶν ὑπώπτευν τὸ γινόμενον, καὶ κατὰ πάσας τὰς
 15 συνόδους ἐβλασφήμουν αὐτόν, ὃ δὲ δημοτικὸς
 ὄχλος, ἀγνοῶν τὴν ἐπιβουλήν, ἐπῆνει καὶ μόγισ
 ἔφασκε τὴν πόλιν προστάτην εὖρηκέναι βέβαιον.
 οὐ μὴν ἀλλὰ πολλάκις ἐκκλησίας συναγομένης περὶ 4
 τῆς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῆς, θεωρήσας τοὺς
 20 Συρακοσίους καταπεπληγμένους τὸν ἀπὸ τῶν πολε-
 μίων φόβον, συνεβούλευε κατάγειν τοὺς φυγάδας.
 ἄτοπον γὰρ ὑπάρχειν ἐκ μὲν Ἰταλίας καὶ Πελοπον- 5
 νήσου μεταπέμπεσθαι βοήθειαν παρὰ τῶν ἄλλο-
 τρίων, τοὺς δὲ πολίτας μὴ βούλεσθαι πρὸς τοὺς
 25 ἰδίους κινδύνους συμπααραλαμβάνειν, οὓς — τῶν
 πολεμίων μεγάλας δωρεὰς ὑπισχνουμένων, ἂν συστρα-

1 τοὺς] τούτους malim ἀπέλυσε vel ἐξέλυσε Reiske
 8 συνήδρευεν M συνῆν P, συνῆει v 11 περιαιρεθήσεσθαι ο,
 περιαιρήσεσθαι aut infra περιστήσεσθαι Reiske 14 *γι-
 νόμενον (c. 9, 4), γενησόμενον L, γενόμενον c 16 ἐπιβο-
 λην v μόγισ c. 68, 4] μόλις ο 26 συστρατεύσῃ ο - PAL

τεύωσιν — προαιρεῖσθαι μᾶλλον ἐπὶ ξένης ἀλωμένους
ἀποθανεῖν ἢ περ ἀλλότριόν τι κατὰ τῆς πατρίδος
6 βουλευσασθαι. καὶ γὰρ [εἰ] διὰ τὰς γεγεννημένας ἐν
τῇ πόλει στάσεις φυγόντας, νῦν γε τυχόντας ταύτης
τῆς εὐεργεσίας προθύμως ἀγωνιεῖσθαι, τοῖς εὖ ποιή- 5
σασιν ἀποδιδόντας χάριτας. πρὸς δὲ τὴν ὑπόθεσιν
ταύτην πολλὰ διαλεχθεῖς οἰκεία τοῖς πράγμασι συμ-
ψήφους ἔλαβε τοὺς Συρακοσίους· οὐδὲ γὰρ τῶν
συναρχόντων οὐδεὶς ἐτόλμα περὶ τούτων ἀντειπεῖν
διὰ τε τὴν τοῦ πλήθους ὁρμὴν καὶ διὰ τὸ θεωρεῖν 10
ἑαυτῷ μὲν περιεσομένην τὴν ἀπέχθειαν, ἐκείνῳ δὲ
7 τὴν παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων χάριν. τοῦτο δ'
ἔπραξεν ὁ Διονύσιος ἐλπίζων ἰδίους ἔξειν τοὺς
φυγάδας, ἀνθρώπους μεταβολῆς ἐπιθυμοῦντας καὶ
πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος εὐθέτως διακει- 15
μένους· ἤμελλον γὰρ ἡδέως ὕψεσθαι τῶν ἐχθρῶν
φόνους, δημεύσεις τῶν οὐσιῶν, ἑαυτοῖς ἀποκαθε-
σταμένα τὰ χρήματα. καὶ τέλος κυρωθεῖσης τῆς
περὶ τῶν φυγάδων γνώμης, οὗτοι μὲν εὐθὺς εἰς
93 τὴν πατρίδα κατήλθον· ἐκ δὲ τῆς Γέλας ἐνεχθέντων 20
γραμμάτων, ὅπως ἀποσταλῶσι στρατιῶται πλείους,
ἔλαβεν ὁ Διονύσιος οἰκείαν ἔφοδον τῆς ἰδίας προ-
αιρέσεως. ἀποσταλεῖς γὰρ μετὰ στρατιωτῶν πεζῶν
μὲν δισχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων, ἦλθε συν-
τόμως εἰς τὴν πόλιν τῶν Γελῶν, ἣν τότε παρε- 25
φύλαττε Δέξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος, κατασταθεῖς
2 ὑπὸ Συρακοσίων. ὁ δ' οὖν Διονύσιος καταλαβὼν

1 προηρεῖσθαι P μᾶλλον] ἢ περ add. PAf 3 εἰ del.
Reiske 4 φυγόντας] φυγεῖν Eich., ἐφυγον Dind. νῦν γε
τυχόντας om. P 17 ἀποκατεσταμένα PA

617 τοὺς εὐπορωτάτους στασιάζοντας πρὸς τὸν δῆμον,
καὶ κατηγορήσας αὐτῶν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ κατακρίνας,
αὐτοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τὰς δ' οὐσίας αὐτῶν ἐδή-
μευσεν, ἐκ δὲ τῶν χρημάτων τούτων τοῖς μὲν φρου-
5 ροῦσι τὴν πόλιν, ὧν ἡγεῖτο Δέξιππος, ἀπέδωκε
τοὺς ὀφειλομένους μισθούς· τοῖς δὲ μετ' αὐτοῦ
παραγεγονόσιν ἐκ Συρακουσῶν ἐπηγγείλατο διπλοῦς
ποιήσειν τοὺς μισθούς, ὧν ἡ πόλις ἔταξε. διὰ δὲ 3
τούτου τοῦ τρόπου τοὺς τ' ἐν Γέλα στρατιώτας καὶ
10 τοὺς μετ' αὐτοῦ ταῖς εὐνοίαις ιδίους κατεσκεύασεν.
ἐπὶ τῇ δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Γελῶν ὡς
αἴτιος αὐτοῖς γεγεννημένος τῆς ἐλευθερίας· τοῖς γὰρ
δυνατωτάτοις φθονοῦντες τὴν ἐκείνων ὑπεροχὴν
δεσποτείαν αὐτῶν ἀπεκάλουν. διόπερ ἐξέπεμψαν 4
15 πρέσβεις τοὺς ἐπαινοῦντας ἐν Συρακούσαις καὶ τὰ
ψηφίσματα φέροντας, ἐν οἷς αὐτὸν μεγάλαις δωρεαῖς
ἐτίμησαν. ὁ δὲ Διονύσιος ἐπεβάλετο μὲν τὸν
Δέξιππον πείθειν κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβολῆς· ἐπεὶ
δ' οὐ συγκρατεῖτο, μετὰ τῶν ιδίων στρατιωτῶν
20 ἔτοιμος ἦν ἀνακάμπτειν εἰς Συρακούσας. οἱ δὲ 5
Γελῶοι πυνθανόμενοι τοὺς Καρχηδονίους μέλλειν
μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ πρῶτην στρατεύειν
τὴν Γέλαν, ἐδέοντο τοῦ Διονυσίου μείναι καὶ μὴ
περιδεῖν αὐτοὺς τὰ αὐτὰ τοῖς Ἀκραγαντίνοις
25 παθόντας. οἷς ἐπαγγειλάμενος ὁ Διονύσιος συν-
τόμως ἤξιεν μετὰ πλείονος δυνάμεως, ἐξώρμησεν
ἐκ τῆς Γέλας μετὰ τῶν ιδίων στρατιωτῶν.

10 μετ' αὐτοῦ ο - PA κατεσκεύασεν P, κατέστησεν v
14 αὐτῶν PAL, αὐτῶν c 15 ἐπαινέοντας M 16 οἷς
Eich., αἷς ο 24 παριδεῖν P

94 Θέας δ' οὔσης ἐν ταῖς Συρακούσαις, τὴν ὥραν
 τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐκ τοῦ θεάτρου παρῆν εἰς τὴν
 πόλιν. συνδραμόντων δὲ τῶν ὄχλων ἐπ' αὐτὸν καὶ
 πυνθανομένων περὶ τῶν Καρχηδονίων, ἀγνοεῖν
 αὐτοὺς ἔφη, διότι τῶν ἔξωθεν πολεμιωτέρους ἔχουσι 5
 τοὺς ἔνδον τῶν κοινῶν προεστῶτας, οἷς οἱ μὲν
 πολῖται πιστεύοντες ἑορτάζουσιν, αὐτοὶ δὲ διαφο-
 ροῦντες τὰ δημόσια τοὺς στρατιώτας ἀμίσθους
 πεποιήκασιν, καὶ τῶν πολεμίων ἀνυπερβλήτους ποιου-
 μένων τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς καὶ μελ- 10
 λόντων ἐπὶ Συρακούσας τὴν δύναμιν ἄγειν, τούτων
 2 οὐδ' ἥντινοῦν ποιοῦνται φροντίδα. δι' ἣν δ
 αἰτίαν ταῦτα πράττουσιν, εἰδέναι μὲν καὶ πρότερον,
 νῦν δὲ σαφέστερον ἐγνωκέναι· Ἰμίλκωνα γὰρ πρὸς
 αὐτὸν ἀπεσταλκέναι κήρυκα, πρόφασιν μὲν ὑπὲρ 15
 τῶν αἰχμαλώτων, παρακαλεῖν δὲ — πλῆθος τῶν συναρ-
 χόντων περιποιησάμενον μηδὲν τῶν πραττομένων
 πολυπραγμονεῖν — μὴ γ' ἀντιπράττειν, ἐπειδὴ συνερ-
 3 γεῖν οὐ προαιρεῖται. μηκέτ' οὖν βούλεσθαι στρα-
 τηγεῖν, ἀλλὰ παρεῖναι τὴν ἀρχὴν ἀποθησόμενος· 20
 οὐ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι, τῶν ἄλλων πωλούντων τὴν
 πατρίδα, μόνον κινδυνεύειν μετὰ τῶν πολιτῶν ἅμα
 4 καὶ δόξειν μετεσχηκέναι τῆς προδοσίας. παροξυν-
 θέντων δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι καὶ τοῦ λόγου διὰ

1 τὴν] κατὰ τὴν Rhod., ὑπὸ vel περὶ τὴν Reiske
 11 συρακούσας P τούτων Reiske, τούτων δ' ο 12 ποι-
 οῦνται Dind., ποιούμενοι ο δ' add. Reiske 14 ἀγνω-
 κέναι ο, corr Dind. ἰμίλκωνα P 16 πλῆθος PFJK (FJK
 in mg. γρ. πλείω, πολλοὺς M, πλείω c 18 *μὴ γ' μὴδ' ο
 21 ἀνεκτόν ο - PAM 22 μόνον] μὴ μόνον Eich., οὐ μόνον
 Reiske *ἅμα] ἀλλὰ ο 23 δόξειν] δοκεῖν Dind.

πάσης τῆς δυνάμεως ῥυέντος, τότε μὲν εἰς ἕκαστος
 618 ἀγωνιῶν εἰς οἶκον ἐχωρίσθη· τῇ δ' ὑστεραία συν-
 αχθείσης ἐκκλησίας, ἐν ἣ τῶν ἀρχόντων πολλὰ
 κατηγορήσας οὐ μετρίως εὐδοκίμησε, τὸν δὲ δῆμον
 5 κατὰ τῶν στρατηγῶν παρώξυνε. τέλος δὲ τῶν 5
 καθημένων τινὲς ἀνεβόησαν στρατηγὸν αὐτὸν αὐτο-
 κράτορα καθιστάναι καὶ μὴ περιμένειν, ἄχρισ ἂν
 οἱ πολέμιοι τοῖς τείχεσιν ἐπεισίωσι· χρεῖαν γὰρ
 ἔχειν τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου τοιούτου στρατηγοῦ,
 10 δι' οὗ δυνατὸν εἶναι εὐπορεῖν τοῖς πράγμασιν· τὰ
 δὲ περὶ τῶν προδοτῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἑτέρα βου-
 λεύεσθαι· τῶν γὰρ ἐνεστώτων καιρῶν ἀλλότριον
 εἶναι· καὶ πρότερον δὲ Καρχηδονίων τὰς τριάκοντα
 μυριάδας περὶ τὴν ἡμέραν νενικῆσθαι στρατηγούντος
 15 Γέλωνος αὐτοκράτορος. ταχὺ δὲ τῶν πολλῶν, ὥσπερ 95
 εἰώθασιν, ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥεπόντων, ὁ Διονύσιος
 ἀπεδείχθη στρατηγὸς αὐτοκράτωρ. ἐπεὶ δ' οὖν
 αὐτῷ τὰ πράγματα κατὰ νοῦν ἠκολούθει, ψήφισμα
 ἔγραψε τοὺς μισθοὺς διπλασίους εἶναι· πάντας γὰρ
 20 ἔφησε τούτου γενομένου προθυμοτέρους ἔσεσθαι
 πρὸς τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τῶν χρημάτων παρεκάλει
 μῆθ' ἐν ἀγωνίᾳ· ἔσεσθαι γὰρ αὐτῶν τὸν πόρον
 ῥάδιον.

Διαλυθείσης δὲ τῆς ἐκκλησίας οὐκ ὀλίγοι τῶν 2
 25 Συρακοσίων κατηγοροῦν τῶν πραχθέντων, ὥσπερ
 οὐκ αὐτοὶ ταῦτα κεκυρωκότες· τοῖς γὰρ λογισμοῖς

3 ἐν ἣ del. Reiske   4 δὲ del. Eich.   5 δὲ del. Bek.
 8 ἐπεισίωσι P, ἐπισείωσι v   10 εὐπορεῖν] εὐροεῖν Madvig;
 εὐστοχεῖν τῶν πραγμάτων Bezzel   11 ἑτέρα P, om. c
 26 ταῦτα κεκυρωκότες] τὰ κεκυρωμένα πεποιηκότες ταῦτα t

εἰς ἑαυτοὺς ἐρχόμενοι τὴν ἐσομένην δυναστείαν ἀνε-
 θεώρουν. οὗτοι μὲν οὖν βεβαιῶσαι βουλόμενοι τὴν
 ἑλευθερίαν ἔλαθον ἑαυτοὺς δεσπότην τῆς πατρίδος
 3 καθεστακότες· ὁ δὲ Διονύσιος τὴν μετάνοιαν τῶν
 ὄχλων φθάσαι βουλόμενος, ἐπεξήτει δι' οὗ τρόπου 5
 δύναιτο φύλακας αἰτήσασθαι τοῦ σώματος· τούτου
 γὰρ συγχωρηθέντος ῥαδίως ἤμελλε κυριεύσειν τῆς
 τυραννίδος. εὐθύς οὖν παρήγγειλε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ
 πάντας ἕως ἑτῶν τεσσαράκοντα λαβόντας ἐπισιτισμὸν
 ἡμερῶν τριάκοντα καταντᾶν μετὰ τῶν ὄπλων εἰς 10
 Λεοντίους. αὕτη δ' ἡ πόλις τότε φρούριον ἦν τῶν
 Συρακοσίων, πλήρεις ὑπάρχον φυγάδων καὶ ξένων
 ἀνθρώπων. ἤλπιξε γὰρ τοὺς συναγωνιστὰς ἔξειν,
 ἐπιθυμοῦντας μεταβολῆς, τῶν δὲ Συρακοσίων τοὺς
 4 πλείστους οὐδ' ἤξειν εἰς Λεοντίους. οὐ μὴν ἀλλὰ 15
 νυκτὸς ἐπὶ τῆς χώρας στρατοπεδεύων, καὶ προσ-
 ποιηθεὶς ἐπιβουλεύεσθαι, κραυγὴν ἐποίησε καὶ
 θόρυβον διὰ τῶν ἰδίων οἰκετῶν· τοῦτο δὲ πράξας
 συνέφυγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διενυκτέρευσε
 πυρὰ καίων καὶ τοὺς γνωριμωτάτους τῶν στρατιω- 20
 5 τῶν μεταπεμπόμενος. ἅμα δ' ἡμέρᾳ τοῦ πλήθους
 ἀθροισθέντος εἰς Λεοντίους, πολλὰ πρὸς τὴν τῆς
 ἐπιβολῆς ὑπόθεσιν πιθανολογήσας ἔπεισε τοὺς ὄχλους
 δοῦναι φύλακας αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν ἑξακοσίους,
 οὓς ἂν προαιρῇται. λέγεται δὲ τοῦτο πράξαι τὸν 25
 Διονύσιον ἀπομιμούμενον Πεισίστρατον τὸν Ἀθη-
 6 ναῖον· καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν ἑαυτὸν κατακραυ-

9 τεσσαράκοντα P
 23 ἐπιβολῆς v
 corr. Reiske

12 πλήρης P
 πειθανολ. PA

15 οὐδ' del. Wurm
 26 ἀπομιμούμενον o,
 corr. Reiske

619 ματίσαντα προελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὥς ἐπιβε-
 βουλευμένον, καὶ διὰ τοῦτο φυλακὴν λαβεῖν παρὰ
 τῶν πολιτῶν, ἧ χρησάμενον τὴν τυραννίδα περι-
 πεποιῆσθαι. καὶ τότε Διονύσιος τῇ παρακλησίᾳ
 5 μηχανῇ τὸ πλῆθος ἑξαπατήσας ἐνήργει τὰ τῆς
 τυραννίδος. εὐθὺς γὰρ τοὺς χρημάτων μὲν ἐνδεεῖς, 96
 τῇ δὲ ψυχῇ θρασεῖς ἐπιλέξας, ὑπὲρ τοὺς χιλίους,
 ὅπλοις τε πολυτελέσι καθώπλισε καὶ ταῖς μεγίσταις
 ἐπαγγελίαις ἐμετεώρισε, τοὺς δὲ μισθοφόρους ἀνα-
 10 καλούμενος καὶ φιλανθρώποις λόγοις χρώμενος ἰδί-
 οὺς κατεσκεύαζεν. μετετίθει δὲ καὶ τὰς τάξεις, τοῖς
 πιστοτάτοις τὰς ἡγεμονίας παραδιδούς, καὶ Δέξιπ-
 πον τὸν Λακεδαιμόνιον ἀπέλυσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.
 ὑφεωρᾶτο γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον, μὴ καιροῦ λαμ-
 15 βανόμενος ἀνακτήσῃται τοῖς Συρακοσίοις τὴν ἐλευ-
 θερίαν. μετεπέμψατο δὲ καὶ τοὺς ἐν Γέλᾳ μισθο- 2
 φόρους, καὶ πανταχόθεν συνῆγε τοὺς φυγάδας καὶ
 ἄσεβεῖς, ἐλπίζων διὰ τούτων βεβαιότατα τηρηθή-
 σεσθαι τὴν τυραννίδα. οὐ μὴν ἀλλὰ παραγενό-
 20 μενος εἰς Συρακούσας κατεσκήνωσεν ἐν τῷ ναυ-
 στάθμῳ, φανερώς αὐτὸν ἀναδείξας τύραννον. οἱ
 δὲ Συρακοῖσι βαρέως φέροντες ἠναγκάζοντο τὴν
 ἡσυχίαν ἔχειν· οὐδὲν γὰρ ἔτι περαίνειν ἠδύναντο.
 ἢ τε γὰρ πόλις ἔγμεν ὅπλων ξενικῶν, τοὺς τε Καρ-
 25 χηδονίους ἐδεδοίκεισαν τηλικαύτας ἔχοντας δυνά-
 μεις. ὁ δ' οὖν Διονύσιος εὐθέως ἔγρημε τὴν 3
 Ἐρμοκράτους θυγατέρα τοῦ καταπολεμήσαντος Ἀθη-
 ναίους, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἔδωκε Πολυξένῳ τῆς

1 παρελθεῖν malim (c. 91, 3. 101, 6)   14 λαβόμενος v
 18 βεβαιωτάτην v (cf. XIV 44, 5)   21 αὐτὸν PA, ἐαυτὸν c

- Ἑρμοκράτους γυναικὸς ἀδελφῷ· τοῦτο δ' ἔπραξε
 βουλόμενος οἰκίαν ἐπίσημον εἰς οἰκειότητα προσλα-
 βέσθαι πρὸς τὸ τὴν τυραννίδα ποιῆσαι βεβαίαν.
 μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν ἐκκλησίαν τῶν ἀντι-
 πραξάντων αὐτῷ τοὺς δυνατωτάτους ὄντας, Δαφ- 5
 4 ναῖον καὶ Δήμαρχον, ἀνεῖλεν. Διονύσιος μὲν οὖν
 ἐκ γραμματέως καὶ τοῦ τυχόντος ἰδιώτου τῆς μεγί-
 στης πόλεως τῶν Ἑλληνίδων ἐγενήθη τύραννος·
 διετήρησε δὲ τὴν δυναστείαν ἄχρι τῆς τελευτῆς,
 τυραννήσας ἔτη δύο λείποντα τῶν τεσσαράκοντα. 10
 τὰς δὲ κατὰ μέρος αὐτοῦ πράξεις καὶ τὴν αὕξησιν
 τῆς ἀρχῆς ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις διέξιμεν· δοκεῖ
 γάρ οὗτος μεγίστην τῶν ἱστορουμένων τυραννίδα
 περιπεποιῆσθαι δι' ἑαυτοῦ καὶ πολυχροنيωτάτην.
 5 Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως 15
 τὰ μὲν ἀναθήματα καὶ τοὺς ἀνδριάντας καὶ τᾶλλα
 τὰ πολυτελέστατα μετήνεγκαν εἰς Καρχηδόνα, τὰ
 δ' ἱερὰ κατακαύσαντες καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαντες
 αὐτοῦ παρεχίμασαν. ἐπὶ δὲ τὴν ἑαρινὴν ὥραν
 παρεσκευάζοντο μηχανήματα καὶ βέλη παντοδαπά, 20
 διανοούμενοι πρῶτην πολιορκῆσαι τὴν τῶν Γελῶν
 πόλιν.
 97 Τούτων δὲ πραττομένων Ἀθηναῖοι μὲν κατὰ τὸ
 συνεχὲς ἐλαττώμασι περιπίπτοντες, ἐποιήσαντο πολλ- 620
 τας τοὺς μετοίκους καὶ τῶν ἄλλων ξένων τοὺς βου- 25
 λομένους συναγωνίσασθαι· ταχὺ δὲ πολλοῦ πλήθους
 πολιτογραφηθέντος, οἱ στρατηγοὶ κατέγραφον τοὺς

4 τοὺς ἀντιπράξαντας αὐτῷ τῶν δυνατωτάτων ο, corr.
 Reiske 15 τῆς] τῶν Ἀκραγαντίνων add. Hert. 19 ἐπὶ]
 εἰς Hert. 23 τούτων δὲ πραττομένων om. v μὲν] δὲ v

εὐθέτους εἰς τὴν στρατιάν. παρεσκευάσαντο δὲ
 ναῦς ἑξήκοντα, καὶ ταύτας πολυτελῶς καταρτίσαντες
 ἐξέπλευσαν εἰς Σάμον, ἐν ᾗ κατέλαβον τοὺς ἄλλους
 στρατηγούς ἀπὸ τῶν ἄλλων νήσων ὀρδοῖντα
 5 τριήρεις ἡθροικότητας. δεηθέντες δὲ καὶ τῶν Σαμίων 2
 προσπληρῶσαι δέκα τριήρεις, ἀνήχθησαν ἀπάσαις
 ταῖς ναυσὶν οὖσαις ἑκατὸν πεντήκοντα, καὶ κατέ-
 πλευσαν εἰς τὰς Ἀργινούσας νήσους, σπεύδοντες
 λῦσαι τὴν Μιτυλήνης πολιορκίαν. ὁ δὲ τῶν Λακε- 3
 10 δαιμονίων ναύαρχος Καλλικρατίδας πνθόμενος τὸν
 κατάπλουν τῶν νεῶν, ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας κατέ-
 λιπεν Ἐτεόνικον μετὰ τῆς πεζῆς δυνάμεως, αὐτὸς
 δὲ πληρώσας ναῦς ἑκατὸν τεσσαράκοντα κατὰ σπου-
 δὴν ἀνήχθη [καὶ] τῶν Ἀργινουσῶν περὶ θάτερα
 15 μέρη· αἱ νῆσοι τότε ᾔσαν οἰκούμεναι καὶ πολι-
 σμάτιον Αἰολικὸν ἔχουσαι, κείμεναι μεταξὺ Μιτυ-
 λήνης καὶ Κύμης, ἀπέχουσαι τῆς ἡπείρου βραχὺ
 παντελῶς καὶ τῆς ἄκρας τῆς Κανίδος. οἱ δ' Ἀθη- 4
 ναῖοι τὸν μὲν κατάπλουν τῶν πολεμίων εὐθέως
 20 ἔγνωσαν, οὐ μακρὰν ὁρμοῦντες, διὰ δὲ τὸ μέγεθος
 τῶν πνευμάτων τὸ μὲν ναυμαχεῖν ἀπέγνωσαν, εἰς
 δὲ τὴν ἐχομένην ἡμέραν ἡτοιμάζοντο τὰ πρὸς τὴν
 ναυμαχίαν, τὸ αὐτὸ ποιούντων καὶ τῶν Λακεδαι-
 μονίων, καίπερ ἀμφοτέροις ἀπαγορευόντων τῶν

1 *στρατιάν] στρατείαν ο 3 κατέπλευσαν P κατέ-
 λαυον P 4 ἄλλων del. Wurm 5 ἡθροικέναι P^a δεη-
 θέντων P 9 μιτυλήνην P 12 τῆς PFJ, om. c *πεζῆς]
 πολλῆς ο (c. 100, 5) 14 καὶ] κατὰ P, del. Wess., κάμ-
 πτων Wurm περὶ] περιέκαμψε Reiske, ἐπὶ Dind. θάτερον
 μέρος Reiske 15 μέρη] ὥρμει add. Madvig 18 Κανίδος
 Casaubonus, κατάνιδος ο 21 τὸ] τότε Sintenis 22 τὰ
 add. L; ἡτοιμάζον τὰ fort. (c. 80, 5) 24 καίπερ P, καὶ

5 μάντεων. τοῖς μὲν γὰρ Λακεδαιμονίοις ἡ τοῦ
 θύματος κεφαλὴ κειμένη παρὰ τὸν αἰγιάλὸν ἀφανῆς
 ἐγερόναι, προσκλύζοντος τοῦ κύματος· διόπερ ἰδὼν
 μάντις προύλεγε, διότι τελευτήσῃ ναυμαχῶν ὁ
 ναύαρχος· οὗ ῥηθέντος φασὶ τὸν Καλλικρατίδαν 5
 εἰπεῖν, ὅτι τελευτήσας κατὰ τὴν μάχην οὐδὲν ἄδο-
 6 ξοτέραν ποιήσῃ τὴν Σπάρτην. τῶν δ' Ἀθηναίων
 ὁ στρατηγὸς Θρασύβουλος, ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας
 ἐκείνην τὴν ἡμέραν, εἶδε κατὰ τὴν νύκτα τοιαύτην
 ὄψιν· ἔδοξεν Ἀθήνησι τοῦ θεάτρου πλήθοντος 10
 αὐτὸς τε καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν ἔξ ὑποκρίνεσθαι
 τραγωδίαν Εὐριπίδου Φοινίσσας· τῶν δ' ἀντιπάλων
 ὑποκρινομένων τὰς Ἰκέτιδας δόξαι τὴν Καδμείαν 621
 νίκην αὐτοῖς περιγενέσθαι, καὶ πάντας ἀποθανεῖν
 μιμουμένους τὰ πράγματα τῶν ἐπὶ τὰς Θήβας στρα- 15
 7 τευσάντων. ἀκούσας δ' ὁ μάντις ταῦτα διεσάφει
 τοὺς ἑπτὰ τῶν στρατηγῶν ἀναιρεθήσεσθαι. τῶν
 δ' ἱερῶν φερόντων νίκην, οἱ στρατηγοὶ περὶ μὲν
 τῆς ἐαυτῶν ἀπωλείας ἐκώλουν ἑτέροις ἀπαγγέλλειν,
 περὶ δὲ τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς νίκης ἀνήγγειλαν καθ' 20
 ὅλην τὴν δύναμιν.

98 Καλλικρατίδας δ' ὁ ναύαρχος συναγαγὼν τὰ πλήθη
 καὶ παραθαρσύνας τοῖς οἰκείοις λόγοις, τὸ τελευ-
 ταῖον εἶπεν· εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδυνον
 οὕτως εἰμὶ πρόθυμος αὐτός, ὥστε τοῦ μάντεως 25

παρ' *v*, καίπερ παρ' Wurm τῶν om. PA 6 ἄδο-
 ξότερον *v* 8 Θρασύβουλος Wess. 13 Καδμείαν PJ 14 προσ-
 γενέσθαι *o*, corr. Hert. 16 δ' om. P 18 ἱερῶν Dind.,
 ἱερείων *o* 19 ἐκώλουν Wetsten., ἐκέλευον *o* ἐταίροις
 Rhod. 20 ἱερείοις Reiske νίκης] νίκην οἱ στρατηγοὶ P,
 νίκης οἱ στρατηγοὶ K (ex *v*. 18) 22 δ' om. P 23 παρα-
 θρασύνας *o* - PA 25 εἰμὶ Wess., ἐστὶν P, ἐστὶ *c*; εἶναι Reiske

λέγοντος διὰ τῶν ἱερῶν ὑμῖν μὲν προσημαίνεσθαι
 νίκην, ἐμοὶ δὲ θάνατον, ὅμως ἔτοιμός εἰμι τελευτᾶν.
 εἰδὼς οὖν μετὰ τὸν τῶν ἡγεμόνων θάνατον [καὶ]
 ἐν θορύβῳ τὰ στρατόπεδα γινόμενα, νῦν ἀναδεικνύω
 5 ναύαρχον, ἂν ἐγὼ τι πάθω, τὸν διαδεξόμενον Κλέ-
 αρχον, ἄνδρα πείραν δεδωκότα τῶν κατὰ τὸν πόλε-
 μου ἔργων. ὁ μὲν οὖν Καλλικρατίδας ταῦτ' εἰπὼν 2
 οὐκ ὀλίγους ἐποίησε ζηλωταὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ
 προθυμότερους γενέσθαι πρὸς τὴν μάχην. καὶ Λακε-
 10 δαιμόνιοι μὲν παρακαλοῦντες ἀλλήλους ἀνέβαινον
 εἰς τὰς ναῦς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, παρακληθέντες ὑπὸ
 τῶν στρατηγῶν εἰς τὸν ἀγῶνα, κατὰ σπουδὴν ἐπλή-
 ρουν τὰς τριήρεις καὶ πάντες εἰς τάξιν καθίσταντο.
 τοῦ μὲν οὖν δεξιοῦ κέρατος Θράσυλλος ἡγεῖτο καὶ 3
 15 Περικλῆς ὁ Περικλέους τοῦ προσαγορευθέντος κατὰ
 τὴν δύναμιν Ὀλυμπίου· συμπαρέλαβε δὲ καὶ Θηρα-
 μένην εἰς τὸ δεξιὸν κέρας, ἐφ' ἡγεμονίας τάξας·
 ὃς ιδιώτης ὢν μὲν συνεστράτευε τότε, πρότερον δὲ
 πολλάκις ἦν ἀφηγημένος δυνάμεων· τοὺς δ' ἄλλους
 20 στρατηγούς παρ' ὅλην τὴν φάλαγγα διέταξε, καὶ
 τὰς καλουμένας Ἀργινούσας νήσους συμπεριέλαβε
 τῇ τάξει, σπεύδων ὅτι πλείστον παρεκτεῖναι τὰς
 ναῦς. ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἀνήχθη τὸ μὲν δεξιὸν 4
 μέρος αὐτὸς ἔχων, τὸ δ' εὐώνυμον παρέδωκε Βοι-

1 ἱερείων ο 3 καὶ om. M; κατὰ θόρυβον fort.;
 ἐν ταραχῇ (vel στάσει) καὶ ἐν θορύβῳ Steph. 5 διαδεξά-
 μενον PA 6 τῶν] τὸν P τὸν PA, om. c 10 ἐνέβαι-
 νον Dind. 14 Θράσυλλος PAHLJK, Θρασύβουλος c 18 ὢν
 om. v * συνεστράτευε (cf. XV 54, 1), συνεστρατεύετο ο
 τότε, πρότερον Stroth, πρότερον, τότε ο 19 ἀφηγούμενος ο,
 corr. Dind. 21 ἀργινούσας P

ωτοῖς, ὧν Θρασύνδας ὁ Θηβαῖος τὴν ἡγεμονίαν
 ἔσχευ. οὐ δυνάμενος δὲ τὴν τάξιν ἐξιῶσαι τοῖς
 πολεμίοις διὰ τὸ τὰς νήσους πολὺν ἐπέχειν τόπον,
 διεέλατο τὴν δύναμιν, καὶ δύο ποιήσας στόλους
 5 πρὸς ἐκάτερον μέρος δίχα διηγωνίζετο. διὸ καὶ ⁵22
 παρείχετο μεγάλην κατάπληξιν πολλαχῇ τοῖς θεωμέ-
 νοις, ὥς ἂν τεττάρων μὲν στόλων ναυμαχούντων,
 τῶν δὲ νεῶν συνηθροισμένων εἰς ἓνα τόπον οὐ
 πολλὰς ἐλάττω τῶν τριακοσίων· μερίστη γὰρ αὕτη
 μνημονεύεται ναυμαχία γεγενημένη [τοῖς] Ἑλλησι ¹⁰
 99 πρὸς Ἑλληνας. ἅμα δ' οἱ τε ναύαρχοι τοῖς σαλ-
 πιγκταῖς παρεκελεύοντο σημαίνειν καὶ τὸ παρ' ἐκα-
 τέροις πλήθος ἐναλλάξ ἐπαλαλάζον ἐξαίσιον ἐποίει
 βοήν· πάντες δὲ μετὰ σπουδῆς ἐλαύνοντες τὸ ῥόδιον
 ἐφιλοτιμοῦντο πρὸς ἀλλήλους, ἐκάστου σπεύδοντος ¹⁵
 2 πρώτου κατέρξασθαι τῆς μάχης. ἔμπειροί τε γὰρ
 ἦσαν τῶν κινδύνων οἱ πλεῖστοι διὰ τὸ μῆκος τοῦ
 πολέμου καὶ σπουδὴν ἀνυπέρβλητον εἰσεφέροντο
 διὰ τὸ τοὺς κῆρατίστους εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων
 ἀγῶνα συνηθροῖσθαι· πάντες γὰρ ὑπελάμβανον ²⁰
 τοὺς ταύτη τῇ μάχῃ νικήσαντας πέρας ἐπιθήσειν
 3 τῷ πολέμῳ. οὐ μὲν ἄλλ' ὁ Καλλικρατίδας ἀκηκοὺς
 τοῦ μάντεως τὴν περὶ αὐτὸν ἐσομένην τελευτήν,
 ἔσπευδεν ἐπιφανέστατον ἑαυτῷ περιποιήσασθαι θάνα-
 τον. διόπερ πρώτος ἐπὶ τὴν Λυσίου τοῦ στρατηγοῦ ²⁵
 ναῦν ἐπιπλεύσας, καὶ σὺν ταῖς ἅμα πλεούσαις

2 ἔσχευ] εἶχεν Hert. 9 ἐλάττων Dind. 10 γεγο-
 νέναι M (XI 61, 7. XV 57, 3); τῶν Ἑλλησι πρὸς Ἑλληνας
 γεγενημένων c. 102, 4 τοῖς del. Dind. 16 τὴν μάχην P
 18 ἐπεφέροντο o, corr. Hert. 19 τὸ add. Steph. εἰς
 add. M et. Steph. 25 Λυσίου Palmer., Ναυσίου o

τριήρεσιν ἕξ ἐφόδου τρώσας, κατέδυνσε· τῶν δ'
 ἄλλων τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις τύπτων ἄπλους ἐποίει,
 τῶν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρασύρων ἀχρήστους ἀπετέλει
 πρὸς τὴν μάχην. τὸ δὲ τελευταῖον δοὺς ἐμβολὴν 4
 5 τῇ τοῦ Περικλέους τριήρει βιαϊότερον, τῆς μὲν
 τριήρους ἐπὶ πολὺν ἀνέρορξε τόπον, τοῦ δὲ στό-
 ματος ἐναρμοσθέντος εἰς τὴν λακίδα, καὶ μὴ δυνα-
 μένων αὐτῶν ἀνακρουσασθαι, Περικλῆς μὲν ἐπέβαλε
 τῇ τοῦ Καλλικρατίδα νηὶ σιδηρᾶν χεῖρα, προσ-
 10 αφθείσης δ' αὐτῆς οἱ μὲν Ἀθηναῖοι περιστάντες τὴν
 ναῦν εἰσῆλλοντο, καὶ περιχυθέντες τοὺς ἐν αὐτῇ
 πάντας ἀπέσφαξαν. τότε δὴ φασὶ τὸν Καλλικρατί- 5
 δαν λαμπρῶς ἀγωνισάμενον καὶ πολὺν ἀντισχόντα
 χρόνον, τὸ τελευταῖον ὑπὸ τοῦ πληθους πανταχόθεν
 15 τιτρωσκόμενον καταπονηθῆναι. ὥς δὲ τὸ περὶ τὸν
 ναύαρχον ἐλάττωμα συμφανὲς ἐγένετο, συνέβη τοὺς
 Πελοποννησίους δείσαντας ἐγκλίνειν. τοῦ δὲ δεξιοῦ 6
 μέρους τῶν Πελοποννησίων φυγόντος, οἱ τὸ λαιὸν
 ἔχοντες Βοιωτοὶ χρόνον μὲν τινα διεκαρτέρουν
 20 εὐρώστως ἀγωνιζόμενοι· εὐλαβοῦντο γὰρ αὐτοὶ τε
 καὶ οἱ συγκινδυνεύοντες Εὐβοεῖς καὶ πάντες οἱ τῶν
 Ἀθηναίων ἀφεστηκότες, μήποτε Ἀθηναῖοι τὴν ἀρχὴν
 ἀνακτησάμενοι τιμωρίαν παρ' αὐτῶν λάβωσιν ὑπὲρ
 τῆς ἀποστάσεως· ἐπειδὴ δὲ τὰς πλείστας ναῦς ἐώρων
 25 τετρωμένας καὶ τὸ πληῆθος τῶν νικούντων ἐπ' αὐτοὺς
 ἐπιστραφέν, ἠναγκάσθησαν φυγεῖν. τῶν μὲν οὖν

3 παρασύρων add. Wurm et Cobet   4 ἐμβολὴν Wess.,
 ἐμβολον ο   7 λακίδα Dobraeus, ἀκίδα ο   9 προσαχθεί-
 σης ο, corr. Reiske   12 φησὶ P   15 καταπονηθῆναι
 Palm.   17 ἐγκλίνειν v   18 φυγόντων ο, corr. Eich.
 20 αὐτοὶ τε καὶ Wurm, αὐτοὺς ο; οἱ αὐτοῖς Reiske

Πελοποννησίων οἱ μὲν εἰς Χίον, οἱ δ' εἰς Κύμην
 διεσώθησαν.

- 100 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι διώξαντες ἐφ' ἱκανὸν τοὺς ἡττη-623
 μένους πάντα τὸν σύνεγγυς τόπον τῆς θαλάττης
 ἐπλήρωσαν νεκρῶν καὶ ναυαγίων. μετὰ δὲ ταῦτα 5
 τῶν στρατηγῶν οἱ μὲν ᾤοντο δεῖν τοὺς τετελευτη-
 κότας ἀναιρεῖσθαι διὰ τὸ χαλεπῶς διατίθεσθαι
 τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τοῖς ἀτάφοις περιορῶσι τοὺς
 τετελευτηκότας, οἱ δ' ἔφασαν δεῖν ἐπὶ τὴν Μιτυ-
 λήνην πλεῖν καὶ τὴν ταχίστην λῦσαι τὴν πολιορκίαν. 10
 2 ἐπεγενήθη δὲ καὶ χειμῶν μέγας, ὥστε σαλεύεσθαι
 τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς στρατιώτας διὰ τε τὴν ἐκ
 τῆς μάχης κακοπάθειαν καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν
 κυμάτων ἀντιλέγειν πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τῶν νε-
 3 κρῶν. τέλος δὲ τοῦ χειμῶνος ἐπιτείνοντος οὔτε ἐπὶ 15
 τὴν Μιτυλήνην ἐπλευσαν οὔτε τοὺς τετελευτηκότας
 ἀνείλαντο, βιασθέντες δὲ ὑπὸ τῶν πνευμάτων εἰς
 Ἀργινούσας κατέπλευσαν. ἀπώλοντο δὲ ἐν τῇ
 ναυμαχίᾳ τῶν μὲν Ἀθηναίων ναῦς εἴκοσι πέντε
 καὶ τῶν ἐν αὐταῖς οἱ πλεῖστοι, τῶν δὲ Πελοπον- 20
 4 νησίων ἐπὶ πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα· διόπερ τοσού-
 των νεῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς γεγεννημένων ἀνδρῶν
 ἀπολωλότων ἐπλήσθη τῆς Κυμαίων καὶ Φωκαέων
 5 ἡ παραθαλάττιος χώρα νεκρῶν καὶ ναυαγίων. ὁ
 δὲ τὴν Μιτυλήνην πολιορκῶν Ἐτεόνικος πυθό- 25
 μενός τις τὴν τῶν Πελοποννησίων ἦταν, τὰς
 μὲν ναῦς εἰς Χίον ἐπεμψε, τὴν δὲ πεξὴν δύναμιν
 αὐτὸς ἔχων εἰς τὴν Πυρραίων πόλιν ἀπεχώρησεν,

23 Φωκαίων PL, Φωκέων c 25 Ἐτεονίσκος ALKM
 26 τὴν om. P 28 Πυρραίων Palmer, Τυρραίων o, Ἐρυ-

οὐσαν σύμμαχον· ἐδεδοίκει γάρ, μήποτε τῷ στόλῳ
 πλευσάντων τῶν Ἀθηναίων ἐπ' αὐτοὺς καὶ τῶν
 ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντων κινδυνεύσῃ τὴν δύνα-
 μιν ἀποβαλεῖν ἅπασαν. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων 6
 5 στρατηγοὶ πλεύσαντες εἰς Μιτυλήνην καὶ τὸν
 Κόγωνα μετὰ τῶν τεσσαράκοντα νεῶν παραλαβόντες
 εἰς Σάμον κατέπλευσαν, κακέϊθεν ὁρμώμενοι τὴν
 τῶν πολεμίων χώραν ἐπόρθουν. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ 7
 περὶ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν καὶ τὰς νήσους
 10 τὰς συμμαχοῦσας Λακεδαιμονίοις συνῆλθον εἰς
 "Εφεσον, καὶ βουλευομένοις αὐτοῖς ἔδοξεν ἀποστέλ-
 λειν εἰς Σπάρτην καὶ Λύσανδρον αἰτεῖσθαι ναύ-
 αρχον· οὗτος γάρ ἐν τε τῷ τῆς ναυαρχίας χρόνῳ
 κατωρθωκὼς ἦν πολλὰ καὶ ἔδοκει διαφέρειν στρα-
 15 τηγία τῶν ἄλλων. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι νόμον 8
 ἔχοντες δις τὸν αὐτὸν μὴ πέμπειν, καὶ τὸ πάτριον
 ἔθος μὴ θέλοντες καταλύειν, "Αρακὸν μὲν εἵλοντο
 ναύαρχον, τὸν δὲ Λύσανδρον ἰδιώτην αὐτῷ συν-
 ἐξέπεμψαν, προστάξαντες ἀκούειν ἅπαντα τούτου.
 20 οὗτοι μὲν ἐκπεμφθέντες ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἐκ τε
 τῆς Πελοποννήσου καὶ παρὰ τῶν συμμάχων τριή-
 ρεις ἤθροισον ὅσας ἠδύναντο πλείστας.
 Ἀθηναῖοι δὲ πυθόμενοι τὴν ἐν ταῖς Ἀργινού- 101
 σαις εὐημερίαν ἐπὶ μὲν τῇ νίκῃ τοὺς στρατηγοὺς
 25 ἐπῆνουν, ἐπὶ δὲ τῷ περικυβεῖν ἀτάφους τοὺς ὑπὲρ
 624 τῆς ἡγεμονίας τετελευτηκότας χαλεπῶς διετέθησαν.
 Θηραμένους δὲ καὶ Θρασυβούλου προαπεληλυθόντων 2

Θραίων Ortelius 1 τῷ στόλῳ] παντὶ add. Dind. 2 πλεύ-
 σαντες FK τῶν om. PA 10 λακεδαιμονίοις P² et Wess.,
 Λακεδαιμόνιοι c εἰσῆλθον P 17 Ἀρακὸν Wess., Ἀρακτον o

εἰς Ἀθήνας, ὑπολαβόντες οἱ στρατηγοὶ τοὺτους εἶναι
 τοὺς διαβαλόντας πρὸς τὰ πλήθη . . . τῶν τελευ-
 τησάντων, ἀπέστειλαν κατ' αὐτῶν ἐπιστολὰς πρὸς
 τὸν δῆμον, διασαφοῦντες ὅτι τούτοις ἐπέταξαν
 ἀνελέσθαι τοὺς τελευτήσαντας· ὅπερ μάλιστ' αὐτοῖς 5
 3 αἴτιον ἐγενήθη τῶν κακῶν. δυνάμενοι γὰρ ἔχειν
 συναγωνιστὰς εἰς τὴν κρίσιν τοὺς περὶ Θηραμένην,
 ἄνδρας καὶ λόγῳ δυνατοὺς καὶ φίλους πολλοὺς
 ἔχοντας, καὶ τὸ μέριστον, συμπαραγεγονότας τοῖς εἰς
 τὴν ναυμαχίαν πράγμασιν, ἐκ τῶν ἐναντίων ἔσχον 10
 4 ἀντιδίκους καὶ πικροὺς κατηγοροὺς. ἀναγνωσθεῖσάν
 γὰρ ἐν τῷ δήμῳ τῶν ἐπιστολῶν εὐθὺς μὲν τοῖς περὶ
 Θηραμένην ὠργίζετο τὰ πλήθη, τούτων δὲ ἀπολο-
 γησαμένων συνέβη τὴν ὀργὴν πάλιν μεταπεσεῖν εἰς
 5 τοὺς στρατηγούς. διόπερ ὁ δῆμος προέθηκεν 15
 αὐτοῖς κρίσιν, καὶ Κόνωνα μὲν ἀπολύσας τῆς
 αἰτίας προσέταξε τούτῳ τὰς δυνάμεις παραδί-
 δοσθαι, τοὺς δ' ἄλλους ἐψηφίσατο τὴν ταχίστην
 ἔχειν. ὧν Ἀριστογένης μὲν καὶ Πρωτόμαχος φοβη-
 θέντες τὴν ὀργὴν τοῦ πλήθους ἔφυγον, Θράσυλλος 20
 δὲ καὶ Καλλιάρχης, ἔτι δὲ Λυσίας καὶ Περικλῆς καὶ
 Ἀριστοκράτης μετὰ τῶν πλείστων νεῶν κατέπλευσαν
 εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐλπίζοντες τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶ πολ-
 6 λοὺς ὄντας βοηθοὺς ἔξειν ἐν τῇ κρίσει. ὥς δ' εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν τὰ πλήθη συνῆλθον, τῆς μὲν κατη- 25
 γορίας καὶ τῶν πρὸς χάριν δημηγορούντων ἤκουον,

2 διαβαλόντας] αὐτοὺς add. M πρὸς τὰ πλήθη] πρὸς
 τοὺς συγγενεῖς, αὐτ τῶν τελευτησάντων del. Wess.; ὥς
 ἀμελήσαντας add. Palmer., περὶ add. Wurm 4 τούτους L
 ἔταξαν A 5 ἐλέσθαι P 9 εἰς] περὶ Hert. 21 Καλ-
 λιάρχης] Ἐρασινίδης coni. Wess.; Διομέδων excidit

τοὺς δ' ἀπολογούμενους συνθορυβοῦντες οὐκ ἠνεί-
 χοντο τῶν λόγων. οὐκ ἐλάχιστα δ' αὐτοὺς ἔβλα-
 ψαν οἱ συγγενεῖς τῶν τετελευτηκότων, παρελθόντες
 μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν πενθίμοις, δεόμενοι δὲ
 5 τοῦ δήμου τιμωρῆσασθαι τοὺς περιεωρακότες ἀτά-
 φους τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος προθύμως τετελευ-
 τηκότας. τέλος δ' οἷ τε τούτων φίλοι καὶ οἱ τοῖς 7
 περὶ Θηραμένην συναγωνιζόμενοι πολλοὶ καθεστῶ-
 τες ἐνίσχυσαν, καὶ συνέβη καταδικασθῆναι τοὺς
 10 στρατηγοὺς θανάτῳ καὶ δημεύσει τῶν οὐσιῶν. τού- 102
 των δὲ κυρωθέντων, καὶ μελλόντων αὐτῶν ὑπὸ
 τῶν δημοσίων ἐπὶ τὸν θάνατον ἄγεσθαι, Διομέδων
 εἷς τῶν στρατηγῶν παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον, ἀνῆρ
 καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἔμπρακτος καὶ δικαιοσύνη
 15 τε καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς δοκῶν διαφέρειν. σιω- 2
 πησάντων δὲ πάντων εἶπεν· "Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ
 μὲν περὶ ἡμῶν κυρωθέντα συνενέγκαι τῇ πόλει·
 625 τὰς δὲ ὑπὲρ τῆς νίκης εὐχὰς ἐπειδήπερ ἡ τύχη κε-
 κώλυνκεν ἡμᾶς ἀποδοῦναι, καλῶς ἔχον ὑμᾶς φρον-
 20 τίσαι, καὶ τῷ Διὶ τῷ σωτῇρι καὶ Ἀπόλλωνι καὶ ταῖς
 σεμναῖς θεαῖς ἀπόδοτε· τούτοις γὰρ εὐξάμενοι τοὺς
 πολεμίους κατεναυμαχήσαμεν. ὁ μὲν οὖν Διομέ- 3
 δων ταῦτα διαλεχθεὶς ἐπὶ τὸν κυρωθέντα θάνατον
 ἀπήγετο μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, τοῖς ἀγαθοῖς
 25 τῶν πολιτῶν πολὺν οἶκτον παραστήσας καὶ δάκρυα·
 τὸν γὰρ ἀδίκως τελευτᾶν μέλλοντα τοῦ μὲν καθ'
 αὐτὸν πάθους μὴδ' ἠντινοῦν ποιεῖσθαι μνείαν, ὑπὲρ

δὲ τῆς ἀδικούσης πόλεως ἀξιοῦν τὰς εὐχὰς ἀποδι-
 δόναι τοῖς θεοῖς, ἐφαίνεται ἄνδρὸς εὐσεβοῦς ἔργον
 καὶ μεγαλοψύχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν τύχης ἀνα-
 4 ξίου. τούτους μὲν οὖν οἱ ταχθέντες ὑπὸ τῶν νόμων
 ἔνδεκα ἄρχοντες ἀπέκτειναν, οὐχ οἶον ἡδίκηκός τις 5
 τὴν πόλιν, ἀλλὰ ναυμαχίαν μεγίστην τῶν Ἑλλήσι
 πρὸς Ἑλληνας γεγενημένων νενικηκότας καὶ ἐν
 ἄλλαις μάχαις λαμπρῶς ἡγωνισμένους, καὶ διὰ τὰς
 ἰδίας ἀρετὰς τρόπαια κατὰ τῶν πολεμίων ἐστακότας.
 5 οὕτως δ' ὁ δῆμος τότε παρεφρόνησε, καὶ παροξυν- 10
 θεὶς ἀδίκως ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν τὴν ὀργὴν ἀπέ-
 σκηψεν εἰς ἄνδρας οὐ τιμωρίας, ἀλλὰ πολλῶν ἐπαί-
 103 νων καὶ στεφάνων ἀξιούς. ταχὺ δὲ καὶ τοῖς πείσασσι
 καὶ τοῖς πεισθεῖσι μετεμέλησεν, οἷονεὶ νεμεσήσαντος
 τοῦ δαιμονίου· οἱ μὲν γὰρ ἔξαπατηθέντες ἐπὶ χεῖρα 15
 τῆς ἀγνοίας ἔλαβον μετ' οὐ πολλὸν χρόνον κατα-
 πολεμηθέντες οὐχ ὑφ' ἐνὸς δεσπότου μόνου, ἀλλὰ
 2 τριάκοντα· ὁ δ' ἔξαπατήσας καὶ τὴν γνώμην εἰπὼν
 Καλλίξενος εὐθὺς τοῦ πλήθους μεταμεληθέντος
 εἰς αἰτίαν ἦλθεν ὡς τὸν δῆμον ἐξηπατηκῶς· οὐκ 20
 ἀξιώθεις δ' ἀπολογίας ἐδέσθη, καὶ καταβληθεὶς εἰς
 τὴν δημοσίαν φυλακὴν ἔλαθε μετὰ τινῶν διορῶν
 τὸ δεσμοωτήριον καὶ διαδράς πρὸς τοὺς πολεμίους
 εἰς Δεκέλειαν, ὅπως διαφυγὼν τὸν θάνατον μὴ
 μόνον Ἀθήνησιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι 25
 δακτυλοδεικτουμένην ἔχη τὴν πονηρίαν παρ' ὅλον
 τὸν βίον.

6 τῶν] τοῖς P   11 ὑπὸ P^bM, ὑπὲρ c   13 δὲ καὶ] δὲ P
 21 ἐδήθη P   καταβληθεὶς PAL, κατακλίσθεις c   24 δε-
 κέλειαν P   26 δακτύλῳ δεικτουμένην P

Τὰ μὲν οὖν κατὰ τοῦτον τὸν ἑνιαυτὸν πραχθέντα 3
 σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν. τῶν δὲ συγγραφέων Φίλιστος
 τὴν πρώτην σύνταξιν τῶν Σικελικῶν εἰς τοῦτον τὸν
 ἑνιαυτὸν κατέστροφεν, εἰς τὴν Ἀκράγαντος ἄλωσιν,
 5 ἐν βύβλοις ἐπὶ διελθὼν χρόνον ἐτῶν πλείω τῶν
 ὀκτακοσίων, τῆς δὲ δευτέρας συντάξεως τὴν μὲν
 ἀρχὴν ἀπὸ τῆς τῆς προτέρας τελευτῆς πεποιήται,
 γέγραφε δὲ βύβλους τέσσαρας. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν 4
 10 χρόνον ἐτελεύτησε Σοφοκλῆς ὁ Σοφίλου, ποιητῆς
 626 τραγωδιῶν, ἔτη βιώσας ἑνεήκοντα, νίκας δ' ἔχων
 ὀκτωκαίδεκα. φασὶ δὲ τὸν ἄνδρα τοῦτον τὴν ἐσχά-
 την τραγωδίαν εἰσαγαγόντα καὶ νικήσαντα χαρᾷ
 περιπεσεῖν ἀνυπερβλήτῳ, δι' ἣν καὶ τελευτῆσαι.
 Ἀπολλόδωρος δ' ὁ τὴν χρονικὴν σύνταξιν πραγμα- 5
 15 τευσάμενός φησι καὶ τὸν Εὐριπίδην κατὰ τὸν αὐ-
 τὸν ἑνιαυτὸν τελευτῆσαι· τινὲς δὲ λέγουσι παρ'
 Ἀρχελάῳ τῷ βασιλεῖ Μακεδόνων κατὰ τὴν χώραν
 ἐξελθόντα κυσὶ περιπεσεῖν καὶ διασπασθῆναι μικρῷ
 πρόσθεν τούτων τῶν χρόνων.

20 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθήνησι μὲν 104
 ἦρχεν Ἀλεξίας, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ ἀντὶ τῶν ὑπάτων
 τρεῖς χιλίαρχοι κατεστάθησαν, Γάιος Ἰούλιος, Πού-
 πλιος Κορνήλιος, Γάιος Σερουίλιος. τούτων δὲ
 τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἀναί-
 25 ρεσιν τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔταξαν
 Φιλοκλέα, καὶ τὸ ναυτικὸν αὐτῷ παραδόντες ἐξέ-

4 κατέστροφεν ο, corr. Dind. 5 πλείω] πλέον Dind.
 7 τῆς add. Eich. 9 ὁ Σοφίλου Meursius, Θεοφίλου ο
 10 [ἐτη] [ἔτι P¹ · ἐνεήκοντα] [5 P¹, 5 P² [ἔχων] ἐλὼν
 Reiske 14 *δ' ὁ] δὲ ὁ J, δὲ ο 19 πρόσθε P 23 Γάιος
 PA, καὶ Γάιος c

πεμψαν πρὸς Κόνωνα, προστάξαντες κοινῶς ἀφη-
 2 ρεῖσθαι τῶν δυνάμεων. ὃς ἐπεὶ κατέπλευσε πρὸς
 Κόνωνα εἰς Σάμον, τὰς ναῦς ἀπάσας ἐπλήρωσεν,
 οὔσας τρεῖς πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. τούτων
 εἴκοσι μὲν ἔδοξεν αὐτοῦ καταλιπεῖν, ταῖς δ' ἄλλαις 5
 ἀπάσαις ἀνήχθησαν εἰς Ἑλλήσποντον, ἡγουμένου
 3 Κόνωνος καὶ Φιλοκλέους. Λύσανδρος δ' ὁ τῶν
 Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἐκ Πελοποννήσου παρὰ
 τῶν ἐγγυὲς συμμάχων τριάκοντα πέντε ναῦς ἀθροί-
 σας κατέπλευσεν εἰς Ἔφεσον. μετεπέμψατο δὲ καὶ 10
 τὸν ἐκ Χίου στόλον . . . ἐξήρτυεν· ἀνέβη δὲ καὶ
 πρὸς Κῦρον τὸν Λαρείου τοῦ βασιλέως υἱόν, καὶ
 χρήματα πολλὰ παρέλαβε πρὸς τὰς τῶν στρατιωτῶν
 4 διατροφάς. ὁ δὲ Κῦρος, μεταπεμπομένου τοῦ πα-
 τρός αὐτὸν εἰς Πέρσας, τῷ Λυσάνδρῳ τῶν ὑφ' 15
 αὐτὸν πόλεων τὴν ἐπιστάσιαν παρέδωκε καὶ τοὺς
 φόρους τούτῳ τελεῖν συνέταξεν. ὁ δὲ Λύσανδρος
 πάντων τῶν εἰς πόλεμον εὐπορήσας εἰς Ἔφεσον
 5 ἀνέστρεψεν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἐν τῇ Μιλήτῳ τινὲς
 ὀλιγαρχίας ὀρεγόμενοι κατέλυσαν τὸν δῆμον, συμ- 20
 πραξάντων αὐτοῖς Λακεδαιμονίων. καὶ τὸ μὲν προῶ-
 τον Διονυσίων ὄντων ἐν ταῖς οἰκίαις τοὺς μάλιστα 627
 ἀντιπράττοντας συνήρπασαν καὶ περὶ τεσσαράκοντα
 ὄντας ἀπέσφαξαν, μετὰ δέ, τῆς ἀγορᾶς πληθούσης,

3 ἐπλήρωσεν οὔσας P, ἐπλήρωσε v 8 παρὰ] καὶ
 παρὰ Hert. 9 πέντε P, καὶ πέντε v 10 μεταπεμψάμενος K;
 μετεπέμψατο δ' Ἑτεόνικον ἐκ Χίου conicio ex Xen. Hell.
 II 1, 10, αὐτ μετ. δὲ καὶ τὰς ἐκ Χίου ex c. 70, 2 11 στό-
 λον] στόλον καὶ M; καὶ στόλον ἐξήκοντα (?) νεῶν ἐξήρτυεν
 conicio 16 ἐπιστάσιαν Dind., ἐπίστασιν o 18 τῶν] τὸν P
 22 μάλιστα] μάλιστ' ἂν Hert.

τριακοσίους ἐπιλέξαντες τοὺς εὐπορωτάτους ἀνείλον.
 οἱ δὲ χαριέστατοι τῶν τὰ τοῦ δήμου φρονούντων, 6
 ὄντες οὐκ ἐλάττους χιλίων, φοβηθέντες τὴν περί-
 στασιν ἔφυγον πρὸς Φαρνάβαζον τὸν σατράπην.
 5 οὗτος δὲ φιλοφρόνως αὐτοὺς δεξάμενος, καὶ στα-
 τήρα χρυσοῦν ἐκάστω δωρησάμενος, κατόπισεν εἰς
 Βλαῦδα, φρούριόν τι τῆς Λυδίας. Λύσανδρος δὲ 7
 μετὰ τῶν πλείστων νεῶν ἐπὶ Ἰάσον τῆς Καρίας
 πλεύσας, κατὰ κράτος αὐτὴν εἶλεν Ἀθηναίοις συμ-
 10 μαχοῦσαν, καὶ τοὺς μὲν ἡβῶντας ὀκτακοσίους ὄντας
 ἀπέσφαξε, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας λαφυροπωλήσας
 κατέσκαψε τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπὶ τὴν 8
 Ἀττικὴν καὶ πολλοὺς τόπους πλεύσας μέγα μὲν
 οὐδὲν οὐδ' ἄξιον μνήμης ἔπραξε· διὸ καὶ ταῦτα
 15 μὲν οὐκ ἀναγράφειω ἐσπουδάσαμεν· τὸ δὲ τελεν-
 ταῖον Λάμψακον ἔλων τὴν μὲν Ἀθηναίων φρουρὰν
 ἀφῆκεν ὑπόσπονδον, τὰς δὲ κτήσεις ἀρπάσας τοῖς
 Λαμψακηνοῖς ἀπέδωκε τὴν πόλιν.

Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ πνυθόμενοι τοὺς 105
 20 Λακεδαιμονίους πάσῃ τῇ δυνάμει πολιορκεῖν Λάμψα-
 κον, συνήγαγόν τε πανταχόθεν τριήρεις καὶ κατὰ
 σπουδὴν ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς ναυσὶν ἑκατὸν
 ὀγδοήκοντα. εὐρόντες δὲ τὴν πόλιν ἡλώκυνται, τότε 2
 μὲν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καθώρμισαν τὰς ναῦς, μετὰ
 25 δὲ ταῦτ' ἐπιπλέοντες τοῖς πολεμίοις καθ' ἡμέραν
 εἰς ναυμαχίαν προεκαλοῦντο. οὐκ ἀνταναγομένων δὲ

5 δεξάμενος P (c. 4, 3), προσδεξάμενος v 7 Βλαῦδα
 Wess., κλαῦδα ο Λυδίας P, κλυδίας v 8 Ἰασον Palmer.,
 Θάσσαν P, Θάσον c (Κεδρείας Xen. Hell. II 1, 15) 13 Ἀτ-
 τικὴν] Αἰολικὴν Madvig (at Plut. Lys. 9) καὶ] κατὰ
 Reiske et Madvig πλεύσας τόπους ο-P

- τῶν Πελοποννησίων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι διηπόρουν
 ὅτι χρήσονται τοῖς πράγμασιν, οὐ δύναμενοι
 τὸν πλείω χρόνον ἐκεῖ διατρέφειν τὰς δυνάμεις.
- 3 Ἀλκιβιάδου δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντος καὶ λέγοντος,
 ὅτι Μήδοκος καὶ Σεύθης οἱ τῶν Θρακῶν βασιλεῖς 5
 εἰσιν αὐτῷ φίλοι, καὶ δύναμιν πολλὴν ὁμολόγησαν
 δώσειν, ἂν βούληται διαπολεμεῖν τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις· διόπερ αὐτοὺς ἤξιον μεταδοῦναι τῆς ἡγε-
 μονίας, ἐπαγγελλόμενος αὐτοῖς δυεῖν θάτερον, ἢ 628
 ναυμαχεῖν τοὺς πολεμίους ἀναγκάσειν ἢ πεξῇ μετὰ 10
- 4 Θρακῶν πρὸς αὐτοὺς διαγωνιεῖσθαι. τὰῦτα δὲ ὁ
 Ἀλκιβιάδης ἐπραττεν ἐπιθυμῶν δι' ἐαυτοῦ τῇ πα-
 τρίδι μέγα τι κατεργάσασθαι καὶ διὰ τῶν εὐεργε-
 σιῶν τὸν δῆμον ἀποκαταστήσαι εἰς τὴν ἀρχαίαν
 εὐνοίαν. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, νομί- 15
 σαντες τῶν μὲν ἐλαττωμάτων ἑαυτοῖς τὴν μέμψιν
 ἀκολουθήσειν, τὰ δ' ἐπιτεύγματα προσάψειν ἅπαν-
 τας Ἀλκιβιάδῃ, ταχέως αὐτὸν ἐκέλευσαν ἀπιέναι
 καὶ μηκέτι προσεγγίζειν τῷ στρατοπέδῳ.
- 106 Ἐπεὶ δ' οἱ μὲν πολέμιοι ναυμαχεῖν οὐκ ᾔθελον, 20
 τὸ δὲ στρατόπεδον σιτοδεία κατεῖχε, Φιλοκλῆς ἐκεί-
 νην τὴν ἡμέραν ἀφηγούμενος τοῖς μὲν ἄλλοις τριη-
 ράρχοις προσέταξε πληρώσαντας τὰς τριήρεις ἀκο-
 λουθεῖν, αὐτὸς δ' ἐτοίμας ἔχων ναὺς τριάκοντα
 2 τάχιον ἐξέπλευσεν. ὁ δὲ Λύσανδρος παρὰ τινων 25
 αὐτομόλων ταῦτ' ἀκούσας, μετὰ πασῶν τῶν νεῶν

2 χρήσονται ο-PAL 3 διατρέφειν Wess., διατρίβειν ο-
 ταῖς δυνάμεισι Reiske 5 Μήτοκος Sallet Zeitschr. f. Numism.
 5, 95 9 ἐπαγγελλόμενος PL 13 τι om. PAL 17 ἅπαντα ο,
 corr. Wess. 21 δὲ Wurm, τε ο 24 τριάκοντα] δ P 25 τάχιον P

ἀναχθῆναι καὶ τὸν Φιλοκλέα τρεψάμενος πρὸς τὰς
 ἄλλας ναῦς κατεδίωξεν. οὐπω δὲ τῶν τριήρων τοῖς 3
 Ἀθηναίοις πεπληρωμένων θόρυβος κατεῖχεν ἅπαν-
 τας διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐπιφάνειαν τῶν πολε-
 5 μίων. ὁ δὲ Λύσανδρος συνιδὼν τὴν τῶν ἐναντίων 4
 ταραχὴν, Ἐτεόνικον μὲν μετὰ τῶν εἰωθότων πεξῇ
 μάχεσθαι ταχέως ἀπεβίβασεν· ὁ δὲ ὀξέως τῇ τοῦ
 καιροῦ ῥοπῇ χρησάμενος μέρος κατελάβετο τῆς παρ-
 εμβολῆς· αὐτὸς δ' ὁ Λύσανδρος ἀπάσαις ταῖς τριή-
 10 ρεσιν ἐξηρτυμέναις ἐπιπλεύσας, καὶ σιδηρᾶς ἐπι-
 βαλὼν χεῖρας, ἀπέσπα τὰς ὀρμούσας ἐπὶ τῇ γῇ
 ναῦς. Ἀθηναῖοι δὲ τὸ παράδοξον ἐκπεπληγμένοι, 5
 • καὶ μήτ' ἀναχθῆναι ταῖς ναυσὶν ἀναστροφὴν ἔχον-
 τες μήτε πεξῇ διαγωνίζεσθαι δυνάμενοι, βραχὺν
 • 15 ἀντισχόντες χρόνον ἐτράπησαν, εὐθὺ δ' οἱ μὲν
 τὰς ναῦς, οἱ δὲ τὴν παρεμβολὴν ἐκλιπόντες ἔφυγον,
 ὅπου ποθ' ἕκαστος ἤλπιζε σωθήσεσθαι. τῶν μὲν 6
 οὖν τριήρων δέκα μόνον διεξέπεσον, ὧν μίαν ἔχων
 Κόνων ὁ στρατηγὸς τὴν μὲν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδον
 20 ἀπέγνω φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ δήμου, πρὸς
 Εὐαγόραν δὲ τὸν ἀφηγούμενον τῆς Κύπρου κατέ-
 φυγεν, ἔχων πρὸς αὐτὸν φιλίαν· τῶν δὲ στρατιω-
 τῶν οἱ πλείστοι μὲν κατὰ γῆν φυγόντες εἰς Ση-
 στὸν διεσώθησαν. Λύσανδρος δὲ τὰς λοιπὰς ναῦς 7
 25 παραλαβὼν αἰχμαλώτους, καὶ ξωγρήσας Φιλοκλέα
 • τὸν στρατηγόν, ἀπαγαγὼν εἰς Λάμψακον ἀπέσφαξεν.
 μετὰ δὲ ταῦτ' εἰς Λακεδαίμονα τοὺς τὴν νίκην

11 ὀρμούσας AL   τῇ γῇ Reiske, τὴν γῆν ο   14 πεξοί
 ο-PAL   16 ἐκλιπόντες P   18 διεξέπεσαν P   24 τοὺς
 λοιποὺς ναυσὶ Wurm   25 Φιλοκλέα ξωγρήσας ο-PA

ἀπαγγελοῦντας ἀπέστειλεν ἐπὶ τῆς κρατίστης τριή-
 ρους, κόσμήσας τοῖς πολυτελεστάτοις τὴν ναῦν
 8 ὅπλοις καὶ λαφύροις. ἐπὶ δὲ τοὺς εἰς Σησιτὸν κατα-
 φυγόντας Ἀθηναίους στρατεύσας τὴν μὲν πόλιν 629
 εἴλε, τοὺς δ' Ἀθηναίους ὑποσπόνδους ἀφῆκεν. εὐ- 5
 θὺς δὲ τῇ δυνάμει πλεύσας ἐπὶ Σάμον αὐτὸς μὲν
 ταύτην ἐπολιόρκει, Γύλιππον δὲ τὸν εἰς Σικελίαν
 τοῖς Συρακοσίοις τῷ ναυτικῷ συμπολεμήσαντα ἀπέ-
 στειλεν εἰς Σπάρτην τὰ τε λάφυρά κομίζοντα καὶ
 μετὰ τούτων ἀργυρίου τάλαντα χίλια καὶ πεντακόσια. 10
 9 ὄντος δὲ τοῦ χρημάτων ἐν σακίοις, καὶ ταῦτ' ἔχον-
 τος ἐκάστου σκντάλην ἔχουσιν τὴν ἐπιγραφὴν τὸ
 πλῆθος τοῦ χρημάτων δηλοῦσαν, ταύτην ἀγνοήσας
 ὁ Γύλιππος τὰ μὲν σακία παρέλκυεν, ἐξελόμενος
 δὲ τάλαντα τριακόσια, καὶ διὰ τῆς ἐπιγραφῆς γνω- 15
 σθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ἔφυγε καὶ κατεδικάσθη
 10 θανάτῳ. παραπλησίως δὲ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Γυ-
 λίππου Κλέαρχον συνέβη φυγεῖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
 χρόνοις, ὅτι δόξας παρὰ Περικλέους λαβεῖν χρήματα
 περὶ τοῦ τὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν μὴ ποιήσα- 20
 σθαι κατεδικάσθη θανάτῳ, καὶ φυγὼν ἐν Θουρίοις
 τῆς Ἰταλίας διέτριβεν. οὗτοι μὲν οὖν, ἄνδρες ἱκα-

7 τὸν ἐν Σικελίᾳ τ. Σ. συμπολεμήσαντα ἀπέστειλε τῷ
 ναυτικῷ εἰς Σπ. Stern 11 ὄντων δὲ τῶν χρημάτων Μ
 σακίοις ο ταῦτ'] τούτων Reiske ἔχοντες P 12 ἔχουσιν
 τὴν ἐπιγραφὴν del. Cobet (τὴν del. Schenkl), ἔχουσιν
 ἐπιγραφὴν τὴν Reiske, ἔχουσιν del. et τῇ ἐπιγραφῇ Mad-
 vig 13 τῶν χρημάτων Μ δηλοῦσα P ταύτην] τοῦτ'
 Reiske 14 σακία v 15 τριακόσια Plut. Nic. 28
 18 Κλέαρχον] Κλεάνδρον Ephor fr. 118, Κλεανδρίδαν Thuc.
 VI 93, 2 19 ὅτι δόξας om P 21 θανάτῳ κατεδικάσθη
 o-PAL θούροις PHK, θύροις F

νοὶ τᾶλλα δόξαντες εἶναι, ταῦτα πράξαντες τὸν ἄλλον βίον αὐτῶν κατήσχυναν.

Ἀθηναῖοι δὲ τὴν τῶν δυνάμεων φθορὰν ἀκού- 107
σαντες τοῦ μὲν ἀντέχεσθαι τῆς θαλάττης ἀπέστη-
5 σαν, περὶ δὲ τὴν τῶν τειχῶν κατασκευὴν ἐγίνοντο
καὶ τοὺς λιμένας ἀπεχώννουν, ἐλπίζοντες, ὅπερ ἦν
εἰκός, εἰς πολιορκίαν καταστήσεσθαι. εὐθὺν γὰρ οἱ 2
μὲν τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς Ἄγρις καὶ Πανσα-
νίας μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐμβαλόντες εἰς τὴν
10 Ἀττικὴν πρὸς τοῖς τείχεσιν ἐστρατοπέδευον, Λύ-
σανδρος δὲ πλεον ἢ διακοσίαις τριήρεσιν εἰς τὸν
Πειραιέα κατέπλευσεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τηλικούτοις
περιεχόμενοι κακοῖς ὅμως ἀντεῖχον, καὶ ῥαδίως τὴν
πόλιν παρεφύλαττον ἐπὶ τινα χρόνον. τοῖς δὲ Πε- 3
15 λοποννησίοις ἔδοξεν, ἐπείπερ δυσχερὴς ἦν ἡ πολιορ-
κία, τὰς μὲν δυνάμεις ἀπαγαγεῖν ἐκ τῆς Ἀττικῆς,
ταῖς δὲ ναυσὶ μακρὰν ἐφεδρεύειν, ὅπως αὐτοῖς μὴ
παρακομισθῇ. σῆτος. οὗ συντελεσθέντος, οἱ μὲν 4
Ἀθηναῖοι εἰς δεινὴν σπάνιν ἐνέπεσον ἀπάντων μὲν,
20 μάλιστα δὲ τροφῆς διὰ τὸ ταύτην ἀεὶ κατὰ θάλατ-
ταν αὐτοῖς κομίζεσθαι. ἐπιτείνοντος δὲ τοῦ δεινοῦ
καθ' ἡμέραν, ἡ μὲν πόλις ἔγμε νεκρῶν, οἱ δὲ λοι-
ποὶ διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Λακεδαιμονίους συν-
έθεντο τὴν εἰρήνην, ὥστε τὰ μακρὰ σκέλη καὶ τὰ
25 τείχη τοῦ Πειραιέως περιελεῖν, καὶ μακρὰς ναῦς μὴ
πλεῖον ἔχειν δέκα, τῶν δὲ πόλεων πασῶν ἐκχωρῆσαι
καὶ Λακεδαιμονίοις ἡγεμόσι χρῆσθαι. ὁ μὲν οὖν 5
Πελοποννησιακὸς πόλεμος, μακρότατος γενόμενος

2 αὐτῶν JL, αὐτὸν P, αὐτῶν c 6 ἐπεχώννουν o, corr.
Reiske (Xen. Hell. II 2, 4) 19 σπάνην P

ὧν ἴσμεν, τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος, ἔτη διαμείνας 630
ἐπὶ πρὸς τοῖς εἴκοσι.

- 108 Μικρὸν δὲ τῆς εἰρήνης ὕστερον ἐτελεύτησε Δαρ-
ρεῖος ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεύς, ἄρξας ἔτη ἑννεακαίδεκα,
τὴν δ' ἡγεμονίαν διεδέξατο τῶν υἱῶν ὁ πρεσβύτα- 5
τος Ἀρταξέρξης καὶ ἤρξεν ἔτη τρία πρὸς τοῖς τεσ-
σαράκοντα. καθ' ὃν δὴ χρόνον καὶ Ἀντίμαχον τὸν
ποιητὴν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖός φησιν ἠνθηκέναι.
- 2 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἰμίλκων ὁ τῶν Καρχηδο-
νίων ἀφηγούμενος ἀρχομένου τοῦ θέρους τὴν μὲν 10
τῶν Ἀκραγαντίνων πόλιν κατέσκαψε, τῶν δ' ἱερῶν,
ὅσα μὴ καλῶς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐδόκει διεφθάρθαι, τὰς
γλυφὰς καὶ τὰ περιττοτέρως εἰργασμένα περιέκοψεν.
αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν ἅπασαν τὴν δύναμιν ἐνέβαλεν
- 3 εἰς τὴν τῶν Γελῶν χώραν. ἐπελθὼν δὲ ταύτην 15
πᾶσαν καὶ τὴν Καμαριναίαν, πλήρες ἐποίησε τὸ
στράτευμα παντοίας ὠφελείας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ
Γέλαν πορευθεὶς παρὰ τὸν ὁμώνυμον ποταμὸν τῇ
- 4 πόλει κατεστρατοπέδευσεν. ἐχόντων δὲ τῶν Γε-
λῶν ἐκτὸς τῆς πόλεως Ἀπόλλωνος ἀνδριάντα χαλ- 20
κοῦν σφόδρα μέγαν, συλήσαντες αὐτὸν ἀπέστειλαν
εἰς τὴν Τύρον. τοῦτον μὲν οἱ Γελῶι κατὰ τὸν
τοῦ θεοῦ χρησμὸν ἀνέθηκαν, οἱ δὲ Τύριοι καθ' ὃν
καιρὸν ὕστερον ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος
ἐπολιορκοῦντο, καθύβριζον ὥς συναγωνιζόμενον 25
τοῖς πολεμίοις Ἀλεξάνδρου δ' ἐλόντος τὴν πόλιν,

7 σαράκοντα P   9 Ἰμίλκων PA, Ἀμίλκας FK, Ἰμίλ-
κας c   12 καλῶς] παντελῶς Rhod., ὅλως Wurm, τελέως
Cobet   16 Καμάριναν o, corr. Wess.   22 οἱ μὲν Dind.
23 τοῦ om. P

ὥς Τίμαιός φησι, κατὰ τὴν ὁμώνυμον ἡμέραν καὶ
τὴν αὐτὴν ὥραν ἐν ἧ Καρχηδόνοι τοὺν Ἀπόλλωνα
περὶ Γέλαν ἐσύλησαν, συνέβη τιμηθῆναι θυσίαις
καὶ προσόδοις ταῖς μεγίσταις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων,
5 ὥς αἵτιον γεγεννημένον τῆς ἀλώσεως. ταῦτα μὲν 5
οὖν, καίπερ ἐν ἄλλοις πραχθέντα χρόνοις, οὐκ ἀν-
επιτήδειον ἡγησάμεθα παρ' ἄλληλα θεῖναι διὰ τὸ
παράδοξον. οἱ δ' οὖν Καρχηδόνοι δενδροτομοῦν-
τες τὴν χώραν τάφρον περιεβάλοντο τῇ στρατο-
10 πεδείᾳ· προσεδέχοντο γὰρ τὸν Διονύσιον ἥξειν μετὰ
δυνάμεως πολλῆς βοηθήσοντα τοῖς κινδυνεύουσιν.
οἱ δὲ Γελῶοι τὸ μὲν πρῶτον ἐψηφίσαντο τέκνα καὶ 6
γυναῖκας εἰς Συρακούσας ὑπεκθέσθαι διὰ τὸ μέγε-
θος τοῦ προσδοκωμένου κινδύνου· τῶν δὲ γυναι-
15 κῶν ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς καταφυγου-
σῶν καὶ δεομένων τῆς αὐτῆς τοῖς ἀνδράσι τύχης
κοινωνῆσαι, συνεχώρησαν. μετὰ δὲ ταῦτα τάξεις 7
ποιησάμενοι πλείστας, κατὰ μέρος τοὺς στρατιώτας
ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν χώραν· οὗτοι δ' ἐμπειρίαν ἔχον-
20 τες ἐπετίθεντο τοῖς πλανωμένοις τῶν πολεμίων, καὶ
πολλοὺς μὲν αὐτῶν καθ' ἡμέραν ἀνήγον ζῶντας,
οὐκ ὀλίγους δὲ ἀνήρουν. τῶν δὲ Καρχηδονίων ἀπὸ 8
μέρους προσβαλλόντων τῇ πόλει καὶ τοῖς κριοῖς
καταβαλλόντων τὰ τεῖχη γενναίως ἡμύνοντο· τὰ τε
25 631 γὰρ ἐφ' ἡμέρας πίπτοντα τῶν τειχῶν νυκτὸς ῥοκο-
δόμουν, συννυηρετουσῶν τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν·
οἱ μὲν γὰρ ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις ἐν τοῖς ὅπλοις

4 ταῖς om. f   8 οὖν] οἱ P   . 15 κατὰ om. P.
καταφευγονσῶν PA   23 προσβαλλόντων et καταβαλλόντων o,
corr. Dind.   25 ἀνφοδόμουν malim (XVII 43, 5)

ὄντες διετέλουν μαχόμενοι, τὸ δ' ἄλλο πλῆθος τοῖς
 ἔργοις καὶ ταῖς ἄλλαις παρασκευαῖς προσήδρυνε
 9 μετὰ πάσης προθυμίας· τὸ δὲ σύνολον οὕτως ἐδέ-
 ξαντο τὴν ἔφοδον τῶν Καρχηδονίων εὐρώστως,
 ὥστε καὶ πόλιν ἀνώχυρον ἔχοντες καὶ συμμάχων 5
 ὄντες ἔρημοι, πρὸς δὲ τούτοις τὰ τεῖχη θεωροῦντες
 πίπτοντα κατὰ πλείονας τόπους, οὐ κατεπλάγησαν
 τὸν περιεστῶτα κίνδυνον.

109 Διονύσιος δ' ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος
 μεταπεμψάμενος παρὰ τῶν ἐξ Ἰταλίας Ἑλλήνων βοή- 10
 θειαν ἐξῆγε καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων δύνα-
 μιν· ἐπέλεξε δὲ καὶ τῶν Συρακοσίων τοὺς πλείστους
 τῶν ἐν ἡλικίᾳ καὶ τοὺς μισθοφόρους κατέλεξεν εἰς
 2 τὸ στρατόπεδον. εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας, ὥς μὲν
 τινες, πεντακισμυρίους, ὥς δὲ Τίμαιος ἀνέγραψε, 15
 πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεῖς δὲ χιλίους, ναῦς δὲ
 καταφράκτους πεντήκοντα. μετὰ δὲ τοσαύτης δυ-
 νάμεως ἐξορμήσας ἐπὶ τὴν βοήθειαν τοῖς Γελώοις,
 ὥς ἡγγίσε τῆς πόλεως, κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὴν
 3 θάλατταν. ἔσπευδε γὰρ μὴ διασπᾶν τὴν στρατιάν, 20
 ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου τὴν ὁρμὴν ποιούμενος κατὰ
 γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν ἀγωνίζεσθαι· τοῖς μὲν
 γὰρ ψιλοῖς ἡγωνίζετο καὶ τὴν χώραν οὐκ εἶα προνο-
 μέυεσθαι, τοῖς δ' ἵππεῦσι καὶ ταῖς ναυσὶν ἐπειράτο
 τὰς ἀγορὰς ἀφαιρεῖσθαι τὰς κομιζομένας τοῖς Καρ- 25
 4 χηδονίοις ἐκ τῆς ἰδίας ἐπικρατείας. ἐφ' ἡμέρας μὲν
 οὖν εἴκοσι διέτριβον οὐδὲν ἄξιον λόγου πράττοντες·
 μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος τοὺς πεζοὺς εἰς τρία μέρη

1 ἐτέλουν P   5 ἀνώχυρον v   18 ἐξόρμησαν P   τοῖς
 Γελώοις Reiske et Madvig, om. L, τοῖς τόποις c

διεΐλεν, ἔν μὲν τάγμα ποιήσας τῶν Σικελιωτῶν, οἷς
 προσέταξεν ἐν ἀριστερᾷ τὴν πόλιν ἔχοντας ἐπὶ τὸν
 χάρακα τῶν ἐναντίων πορεύεσθαι· τὸ δ' ἕτερον τάγμα
 συμμάχων καταστήσας ἐκέλευσεν ἐν δεξιᾷ τὴν πόλιν
 5 ἔχοντας ἐπείγεσθαι παρ' αὐτὸν τὸν αἰγιαλόν· αὐτὸς
 δ' ἔχων τὸ τῶν μισθοφόρων σύνταγμα διὰ τῆς πό-
 λεως ὥρμησεν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ τὰ μηχανήματα
 τῶν Καρχηδονίων ἦν. καὶ τοῖς μὲν ἰππεῦσι παρήγ- 5
 γειλεν, ἐπειδὴν ἴδωσι τοὺς πεζοὺς ὥρμημένους,
 10 διαβῆναι τὸν ποταμὸν καὶ τὸ πεδίον καθιππάζεσθαι,
 κἂν μὲν ὁρῶσι τοὺς ἰδίους προτεροῦντας, συνεπι-
 λαμβάνεσθαι τῆς μάχης, ἂν δ' ἐλαττωμένους, δέ-
 χεσθαι τοὺς θλιβομένους· τοῖς δ' ἐν ταῖς ναυσὶ
 παρήγγειλε πρὸς τὴν τῶν Ἰταλιωτῶν ἔφοδον τῇ παρ-
 15 εμβολῇ τῶν πολεμίων ἐπιπλεῦσαι. εὐκαίρως δ' 110
 αὐτῶν ποιησάντων τὸ παραγγελθέν, οἱ μὲν Καρ-
 χηδόνιοι πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος παρεβοήθουν, ἀν-
 εἶργοντες τοὺς ἐκ τῶν νεῶν ἀποβαίνοντας· καὶ
 γὰρ οὐδ' ὠχυρωμένον τὸ μέρος εἶχον· ἅπαν τὸ παρὰ
 20 τὸν αἰγιαλὸν τῆς στρατοπεδείας· οἱ δ' Ἰταλιῶται 2
 632 κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν παρὰ τὴν θάλατταν τὸ
 πᾶν διανύσαντες ἐπέθεντο τῇ παρεμβολῇ τῶν
 Καρχηδονίων, τοὺς πλείστους εὐρόντες παραβεβοη-
 θηκότας ἐπὶ τὰς ναῦς· τοὺς δ' ἐπὶ τούτου τοῦ
 25 μέρους ὑπολειμμένους τρεψάμενοι παρεισέπεσον

2 ἐν add. Reiske ἀριστερᾷ P 4 καταστήσας] οὗς
 add. Reiske ἐκέλευε A, ἐκέλευσε c ἐν add. Reiske
 δεξιᾷ P 5 παρὰ τὸν αἰγιαλὸν Dind. 9 ἴδωσι] εἰδῶς P
 12 ἡλαττωμένους ο-PA (c. 110, 7) 20 τῆς στρατοπεδείας
 ante τὸ μέρος posuit Reiske 21 παρὰ τ. θ. τὸ πᾶν cf.
 XIV 104, 1] τὸν παρὰ τ. θ. τόπον Reiske

3 εἰς τὴν στρατοπεδείαν. οὗ γεννηθέντος οἱ Καρ-
 χηδόνιοι τῷ πλείστῳ μέρει τῆς δυνάμεως ἐπιστρέ-
 ψαντες καὶ πολλὸν διαγωνισάμενοι χρόνον μόγῃς
 ἐξέωσαν τοὺς ἐντὸς τῆς τάφρου βιασαμένους. οἱ
 δὲ Ἰταλιῶται τῷ πλήθει τῶν βαρβάρων καταπο- 5
 νούμενοι κατὰ τὴν ἀναχώρησιν εἰς τὸ τοῦ χάρα-
 κος ἀπωξυμένον ἐνέπιπτον, οὐκ ἔχοντες βοήθειαν.
 4 οἱ τε γὰρ Σικελιῶται διὰ τοῦ πεδίου πορευόμενοι
 καθυστέρουν τῶν καιρῶν, οἱ τε μετὰ Διονυσίου
 μισθοφόροι μόγῃς διεπορεύοντο τὰς κατὰ τὴν πόλιν 10
 ὁδοὺς, οὐ δυνάμενοι κατὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν
 ἐπισπεῦσαι. οἱ δὲ Γελῶοι μέχρι τινὸς ἐπεξιόντες
 ἐπεβοήθουν κατὰ βραχὺν τόπον τοῖς Ἰταλιώταις,
 εὐλαβούμενοι λιπεῖν τὴν τῶν τειχῶν φυλακὴν· διό-
 5 περ ὑστέρουν τῆς βοηθείας. οἱ δὲ Ἰβήρες καὶ Καμ- 15
 πανοὶ μετὰ τῶν Καρχηδονίων στρατευόμενοι, καὶ
 βαρεῖς ἐπικείμενοι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἑλλήσι,
 κατέβαλον αὐτῶν πλείους τῶν χιλίων. τῶν δ' ἐν
 ταῖς ναυσὶν ἀνειργόντων τοξεύμασι τοὺς διώκοντας,
 οἱ λοιποὶ μετ' ἀσφαλείας διεσώθησαν πρὸς τὴν 20
 6 πόλιν. ἐκ δὲ θατέρου μέρους οἱ Σικελιῶται πρὸς
 τοὺς ἀπαντήσαντας Αἴβυας διαγωνισάμενοι συχνοὺς
 μὲν αὐτῶν ἀνείλον, τοὺς δ' ἄλλους εἰς τὴν στρα-
 τοπεδείαν συνεδίωξαν· τῶν δὲ Ἰβήρων καὶ Καμπα-
 νῶν, ἔτι δὲ Καρχηδονίων, παραβοηθησάντων τοῖς 25
 Αἴβυσι, περὶ ἑξακοσίους ἀποβαλόντες πρὸς τὴν πόλιν
 7 ἀπεχώρησαν. οἱ δ' ἵππεῖς ὥς εἶδον τοὺς ἰδίους ἡττη-
 μένους, καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν πόλιν ἀπῆλθον, ἐπικει-

7 ἀπὸξυμένον PA, ἀπωχρωμένον Reiske 10 μόλις ο
 16 τῶν om. PF 27 ἡττωμένους L

μένων αὐτοῖς τῶν πολεμίων. Διονύσιος δὲ μόγις διελθὼν τὴν πόλιν, ὥς κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἡλαττωμένον, τότε μὲν ἐντὸς τῶν τειχῶν ἀνεχώρησεν.

Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν φίλων συναγὰγὼν συνέ- 111

5 ὄριον ἐβουλεύετο περὶ τοῦ πολέμου. πάντων δὲ λεγόντων ἀνεπιτήδειον εἶναι τὸν τόπον περὶ τῶν ὄλων διακρίνεσθαι τοῖς πολεμίοις, πρὸς τὴν ἐσπέραν ἀπέστειλε κήρυκα περὶ τῆς εἰς αὔριον ἀναιρῆσεως τῶν νεκρῶν, καὶ τὸν μὲν ἐκ τῆς πόλεως 10 ὄχλον περὶ πρώτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐξαπέστειλεν, αὐτὸς δὲ περὶ μέσας νύκτας ἀφώρμησε, καταλιπὼν τῶν ψιλῶν περὶ δισχιλίους. τούτοις δ' ἦν 2 παρηγγελμένον πυρὰ καίειν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς καὶ θορυβοποιεῖν πρὸς τὸ δόξαν ἐμποιῆσαι τοῖς Καρχη- 15 δόνιοις ὥς μένοντος ἐν τῇ πόλει. οὗτοι μὲν οὖν ἤδη τῆς ἡμέρας ὑποφωσκούσης ἀφώρμησαν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Διονύσιον, οἱ δὲ Καρχηδόνιοι διαισθόμενοι τὸ γερονὸς μετεστρατοπέδευσαν εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰ περιλειφθέντα κατὰ τὰς οἰκίας διήρ- 20 πασαν. Διονύσιος δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν Κα- 3 μάριναν, ἠνάγκασε καὶ τοὺς ἐκεῖ μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν εἰς Συρακούσας ἀπιέναι. τοῦ φόβου δ' οὐδεμίαν ἀναβολὴν δίδοντας τινὲς μὲν ἀργύριον 633 καὶ χρυσίον καὶ τὰ ῥαδίως φέρεσθαι δυνάμενα συνε- 25 σκευάζοντο, τινὲς δὲ γονεῖς καὶ τέκνα [καὶ] τὰ νήπια λαβόντες ἔφενγον, οὐδεμίαν ἐπιστροφὴν χρημάτων

1 μόλις P 7 διακρίνεσθαι τοῖς πολεμίοις] κρίνεσθαι διὰ (πρὸς Reiske) τοὺς πολεμίους ο πρὸς] ὑπὸ Reiske, περὶ Wurm 8 ἀπέστειλε κήρυκα πρὸς τὴν ἐσπέραν ο-PAL 16 ὑπὸ φανσκούσης P, ἐπιφωσκούσης K, (c. 18, 6) 23 τινὲς] τὴν P¹, τὸ P² 25 καὶ PFJ, om. c; γονεῖς τε καὶ τέκνα νήπια fort.

ποιούμενοι· ἔνιοι δὲ γεγηρακότες ἢ νόσῳ βαρυνό-
 μενοι δι' ἐρημίαν συγγενῶν ἢ φίλων ὑπελείποντο,
 προσδοκωμένων ὅσον οὐπω παρέσεσθαι τῶν Καρ-
 4 χηδονίων· ἡ γὰρ περὶ Σελινοῦντα καὶ Ἰμέραν, ἔτι
 δὲ Ἀκράγαντα, γενομένη συμφορὰ τοὺς ἀνθρώπους 5
 ἐξέπληττε, πάντων καθάπερ ὑπὸ τὴν ὄρασιν λαμ-
 βανόντων τὴν τῶν Καρχηδονίων δεινότητα. οὐδεμία
 γὰρ ἦν παρ' αὐτοῖς φειδῶ τῶν ἀλίσκομένων, ἀλλ'
 ἀσυμπαθῶς τῶν ἡτυχηκότων οὓς μὲν ἀνεσταύρουν,
 5 οἷς δ' ἀφορήτους ἐπῆγον ὕβρεις. οὐ μὲν ἀλλὰ 10
 δυεῖν πόλεων ἐξοριζομένων ἔγεμεν ἡ χώρα γυναικῶν
 καὶ παίδων καὶ τῶν ἄλλων ὄχλων· ἃ θεωροῦντες
 οἱ στρατιῶται δι' ὀργῆς μὲν εἶχον τὸν Διονύσιον,
 6 ἤλεον δὲ τὰς τῶν ἀκληροῦντων τύχας· ἑώρων γὰρ
 παῖδας ἐλευθέρους καὶ παρθέτους ἐπιγάμους ἀναξίως 15
 τῆς ἡλικίας ὥς ἔτυχε κατὰ τὴν ὁδὸν ὠρμημένους,
 ἐπειδὴ τὴν σεμνότητα καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους
 ἐντροπὴν ὁ καιρὸς ἀφηρεῖτο. παρὰ πλησίως δὲ καὶ
 τοῖς πρεσβυτέροις συνήλγουν, βλέποντες παρὰ φύσιν
 ἀναγκαζομένους ἅμα τοῖς ἀκμάζουσιν ἐπισπεύδειν. 20
112 Ἐφ' οἷς ἐξεκάτετο τὸ κατὰ τοῦ Διονυσίου μῖσος·
 καὶ γὰρ ὑπελάμβανον αὐτὸν ἐκ συνθέσεως τοῦτο
 πεποιηκέναι πρὸς τὸ τῷ Καρχηδονίῳ φόβῳ τῶν
 2 ἄλλων πόλεων ἀσφαλῶς δυναστεύειν. ἀνελογίζοντο
 γὰρ τὴν βραδυτητα τῆς βοηθείας, τὸ μηδένα πε- 25

5 δὲ PL, δὲ καὶ c   11 δυεῖν] ἐκ δυεῖν M, qui hic
 desinit ἐξοριζόμενον Reiske, ἐξοικιζόμενων Wurm ἔγε-
 μεν ἡ χώρα Wurm, ἐν τῇ χώρᾳ ο (c. 89, 3)   12 ὄχλον, et ἃ
 del. Reiske   19 πρεσβυτάτοις v   21 κατὰ om. P   23 τὸ
 τῷ Dind., τῷ τῶν PA, τὸ τῶν c   25 βραχύτητα v   μηδ'
 ἀναπεπτοκέναι PHF

πτωκέναι τῶν μισθοφόρων, τὸ μηδενὸς ἀδρουῖ παί-
 σματος γεγεννημένου φύγειν ἀλόγως, τὸ δὲ μέγιστον,
 τὸ μηδένα τῶν πολεμίων ἐπηκολουθηκέναι· ὥστε τοῖς
 πρότερον ἐπιθυμοῦσι καιρὸν λαβεῖν τῆς ἀποστάσεως
 5 καθ' ἅπ' ἐρ θεῶν προνοίᾳ πάντα ὑπουργεῖν πρὸς τὴν
 κατάλυσιν τῆς δυναστείας. οἱ μὲν οὖν Ἰταλιῶται 3
 καταλιπόντες αὐτὸν ἐπ' οἴκου διὰ τῆς μεσογείου
 τὴν πορείαν ἐποίησαντο, οἱ δὲ τῶν Συρακοσίων
 ἱππεῖς τὸ μὲν πρῶτον ἐπετήρουν, εἰ δύναιτο κατὰ
 10 τὴν ὁδὸν ἀνελεῖν τὸν τύραννον· ὥς δὲ ἑώρων οὐκ
 ἀπολείποντας αὐτὸν τοὺς μισθοφόρους, ὁμοθυμαδὸν
 ἀφίππευσαν εἰς τὰς Συρακοῦσας. καταλαβόντες δὲ 4
 τοὺς ἐν τοῖς νεωρίοις ἀγνοοῦντας τὰ περὶ τὴν Γέλαν,
 εἰσῆλθον οὐδενὸς κωλύσαντος, καὶ τὴν μὲν οἰκίαν
 15 τοῦ Διονυσίου διήρπασαν γέμουσαν ἀργύρου τε καὶ
 χρυσοῦ καὶ τῆς ἄλλης πολυτελείας ἀπάσης, τὴν δὲ
 γυναικα συλλαβόντες οὕτω διέθεσαν κακῶς, ὥστε
 καὶ τὸν τύραννον βαρέως ἐνεγκεῖν τὴν ὀργήν, νομί-
 ζοντες τὴν ταύτης τιμωρίαν μεγίστην εἶναι πίστιν
 20 τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας κατὰ τὴν ἐπίθεσιν.
 ὁ δὲ Διονυσίος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν τὸ γεγονὸς 5
 καταστοχαζόμενος, ἐπέλεξε τῶν ἱππέων καὶ τῶν
 πεζῶν τοὺς πιστοτάτους, μεθ' ὧν ἠπείγετο πρὸς τὴν
 πόλιν σπουδῆς οὐδὲν ἐλλείπων· ἐλογίζετο γὰρ οὐκ
 25 ἂν ἄλλως δυνατόν ἐπικρατῆσαι τῶν ἱππέων, εἰ μὴ
 634 σπεύδοι· ὅπερ ἐποίησεν. εἰ γὰρ παραδοξότερον

5 πάντα Reiske, πάντας ο 7 καταλειπόντες P¹ 11 ἀπο-
 λειπόντας P¹, ἀπολιπόντας c 18 τύραννον] στρατὸν Wurm
 νομίζοντα K 19 ταύτης] κατὰ ταύτης Reiske 25 ἂν]
 ὃν Dind. 26 σπεύδοι Reiske (σπεύσοι Wess.), πειθοῖ ο;
 πύθοιτο ὅπερ ἐποίησαν Wurm; etiam ὅπερ ἐποίησεν corrup-

ἐκείνων ποιήσαιο τὴν ἄφιξιν, ἥλιπυε ῥαδίως κρα-
 6 τήσειν τῆς ἐπιβολῆς· ὅπερ καὶ συνέπεσεν. οἱ γὰρ
 ἱππεῖς οὐτ' ἀπελθεῖν οὔτε μεῖναι κατὰ τὸ στρατό-
 πεδον τὸν Διονύσιον ὑπελάμβανον· διόπερ κεκρα-
 τηκέναι τῆς ἐπιβολῆς νομίσαντες, ἔφασαν αὐτὸν ἐκ 5
 μὲν Γέλας προσποιηθῆναι τοὺς Φοίνικας ἀποδιδρά-
 σκειν, νυνὶ δὲ ὡς ἀληθῶς ἀποδεδρακέναι τοὺς Συ-
 113 ρακοσίους. Διονύσιος δὲ διανύσας σταδίους περὶ
 τετρακοσίους παρῆν περὶ μέσας νύκτας πρὸς τὴν
 πύλιν τῆς Ἀχραδινῆς μεθ' ἱππέων ἑκατὸν καὶ πεζῶν 10
 ἑξακοσίων· ἣν καταλαβὼν κεκλεισμένην, προσέειπεν
 αὐτῇ· τὸν κατακεκομισμένον ἐκ τῶν ἐλῶν κάλαμον,
 ᾧ χρῆσθαι νομίζουσιν οἱ Συρακοῖοι πρὸς τὴν τῆς
 κονίας σύνδεσιν. ἐν ὅσῳ δὲ συνέβαινε τὰς πύλας
 κατακαίεσθαι, προσανελάμβανε τοὺς ἀφυστεροῦντας. 15
 2 ἔπειδ' ἡ δὲ τὸ πῦρ κατέφθειρε τὰς πύλας, οὗτος μὲν
 μετὰ τῶν ἡκολουθηκότων εἰσῆλυνε διὰ τῆς Ἀχρα-
 δινῆς, τῶν δ' ἱππέων οἱ δυνατώτατοι τὸ γερονὸς
 ἀκούσαντες, τὸ μὲν πλῆθος οὐκ ἀνέμενον, εὐθὺς
 δ' ἐξεβοήθουν ὅντες ὀλίγοι παντελῶς — ἦσαν δὲ περὶ 20
 τὴν ἀγοράν — καὶ κυκλωθέντες ὑπὸ τῶν μισθοφόρων
 3 ἅπαντες κατηκοντίσθησαν. ὁ δὲ Διονύσιος ἐπελ-
 θὼν τὴν πόλιν τοὺς τε σποράδην ἐκβοηθοῦντας
 ἀνείλε, καὶ τῶν ἀλλοτριῶς [τῇ πόλει] διακειμένων
 ἐπῆει τὰς οἰκίας, ὧν τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δ' 25
 ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλε. τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος τῶν

tum puto παραδοξότερον] παρὰ δόξαν Reiske 3 ἐπελ-
 θεῖν Reiske, ἀν ἐλθεῖν Wurm; fort. ἐπανελθεῖν ἱππεῖς
 ἀπελθεῖν οὐδὲ μεῖναι Madvig 5 νομίσαντες PAFJL, νομί-
 ζοντες c 24 τῇ πόλει o, ἐν τῇ πόλει Rhod., τῇ τυραννίδι
 Reiske, τῇ πολιτείᾳ Dind., τὸ πάλαι Wurm

ἐκπέων ἐκπεσὸν ἐκ τῆς πόλεως κατελάβετο τὴν νῦν
καλουμένην Αἴττην. ἅμα δ' ἡμέρα τὸ μὲν πλῆθος 4
τῶν μισθοφόρων καὶ τὸ στράτευμα τῶν Σικελιωτῶν
κατήντησεν εἰς τὰς Συρακούσας, Γελῶι δὲ καὶ
5 Καμαριναῖοι τῷ Διονυσίῳ διαφόρως ἔχοντες εἰς
Λεοντίους ἀπηλλάγησαν.

..... διόπερ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀναγκασό- 114
μενος Ἰμίλλας ἐπεμψεν εἰς Συρακούσας κήρυκα,
παρακαλῶν τοὺς ἡττημένους διαλύσασθαι. ἀσμένως
10 δ' ὑπακούσαντος τοῦ Διονυσίου τὴν εἰρήνην ἐπὶ
τοῖσδε ἔθεντο· Καρχηδονίων εἶναι μετὰ τῶν ἐξ
ἀρχῆς ἀποίκων Ἑλύμους καὶ Σικανούς· Σελινουν-
τίους δὲ καὶ Ἀκραγαντίνους, ἔτι δ' Ἰμεραίους,
πρὸς δὲ τούτοις Γελῶνους καὶ Καμαριναίους οἰκεῖν
15 μὲν ἐν ἀτειχίστοις ταῖς πόλεσι, φόρον δὲ τελεῖν
τοῖς Καρχηδονίοις· Λεοντίους δὲ καὶ Μεσσηνίους
καὶ Σικελούς ἅπαντας αὐτονομίους εἶναι, καὶ Συρα-
κοσίους μὲν ὑπὸ Διονύσιον τετάχθαι, τὰ δὲ αἰχμά-
λωτα καὶ τὰς ναῦς ἀποδοῦναι τοὺς ἔχοντας τοῖς
20 ἀποβαλοῦσι. τῶν συνθηκῶν δὲ γενομένων Καρχη- 2
δόνιοι μὲν εἰς Λιβύην ἐξέπλευσαν, πλείον ἢ τὸ
ἥμισυ μέρος τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες ὑπὸ τῆς
νόσου· οὐδὲν δ' ἦττον καὶ κατὰ Λιβύην διαμεΐναν-
τος τοῦ λοιμοῦ, παμπληθεῖς αὐτῶν τε τῶν Καρχη-
25 δονίων, ἔτι δὲ τῶν συμμάχων διεφθάρησαν.

2 Αἴττην Wess. ex XIV 7, 7, Ἀκραδινὴν ο 7 ante
διόπερ lacunam esse docuit Dind. 8 Ἀμίλλας F 11 μετὰ
Madvig, μὲν ο, πλὴν Unger, χωρὶς Hert. 12 ἐποίκων Dind.
Ἑλύμους Madvig et Unger, ἄλλους ο, ἄλλους τε Dind. 13
δὲ PAF, τε c 19 τοὺς add. Reiske 24 τε] μὲν Reiske
25 δὲ P, δὲ καὶ v

- 3 Ἡμεῖς δὲ παραγεννηθέντες ἐπὶ τὴν κατάλυσιν 635
 τῶν πολέμων, κατὰ μὲν τὴν Ἑλλάδα τοῦ Πελοπον-
 νησιακοῦ, κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν τοῦ Καρχηδονίοις
 πρὸς Διονύσιον πρώτου συστάντος, ἡγούμεθα δεῖν
 ἐπιτετελεσμένης τῆς προθέσεως τὰς ἐξῆς πράξεις 5
 εἰς τὴν ἐχομένην βίβλον καταχωρίσαι.

3 τὴν om. v.   5 τὰς ἐξῆς πράξεις εἰς Wess., εἰς τὰς
 ἐξῆς πράξεις ο   6 καταχωρήσαι PF
 Διοδώρου σικελιώτου ἱστορικῆς βιβλιοθηκῆς IG subscr. P

---

636 *Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῶν Διοδώρου
βύβλων.*

*Κατάλυσις ἐν Ἀθήναις τῆς δημοκρατίας καὶ κατάστασις
ἀνδρῶν τριάκοντα.*

Παρανομία τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν εἰς τοὺς πολίτας.

*Ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος ἀκρόπολιν κατασκευάσας διε-
5 μέρισε τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τοῖς πλήθεσιν.*

*Ὡς Διονύσιος παραλνομένην τὴν τυραννίδα παραδόξως
αὐτὴν ἀνεκτίσαστο.*

Ὡς Λακεδαιμόνιοι διώκησαν τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα.

*Ἀλκιβιάδου θάνατος, καὶ Κλεάρχου τοῦ Λάκωνος τυραν-
10 νις ἐν Βυζαντίῳ καὶ κατάλυσις.*

*Ὡς Λύσανδρος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐπιβαλόμενος καταλῦσαι
τοὺς ἄφ' Ἡρακλέους ἀπέτυχεν.*

*Ὡς Διονύσιος Κατάνην μὲν καὶ Νάξον ἐξηνδραποδίσαστο,
Λεοντίνοὺς δὲ μετόπισεν εἰς Συρακούσας.*

15 *Κτίσις Ἀλαίσης ἐν τῇ Σικελίᾳ.*

Λακεδαιμονίων πρὸς Ἡλείους πόλεμος.

Ὡς Διονύσιος τὸ πρὸς τοῖς Ἐξαπύλοις τεῖχος κατεσκεύασεν.

Ὡς Κῦρος στρατεύσας ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἀνηρέθη.

*Ὡς Λακεδαιμόνιοι τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλλήσιν ἐβοή-
20 θησαν.*

Huius argumenti variae lectiones quas novimus omnes
redeunt ad P^{JL}. — 2 ἀνδρῶν ᾧ P, τριάκοντα ἀνδρῶν v
7 αὐτὴν] αὐτῆς aut del. Reiske 9 Κλεάρχου] λεάρχου P
16 ἡλίους P

Κτίσις Ἀδρανὸς κατὰ τὴν Σικελίαν, καὶ Σωκράτους τοῦ φιλοσόφου θάνατος.

Κατασκευὴ τοῦ περὶ τὴν Χερρόνησον τείχους.

Παρασκευὴ Διονυσίου πρὸς τὸν Καρχηδονιακὸν πόλεμον καὶ ὀπλοποιία, καθ' ἣν εὗρε τὸ καταπελτικὸν βέλος. 6

Ὡς Καρχηδονίοις καὶ Διονυσίῳ πόλεμος ἐνέστη.

Ὡς Διονύσιος Μοτύην πόλιν ἐπίσημον Καρχηδονίων ἐξεπολιόρησεν.

Ὡς Αἰγεσταῖοι τὴν Διονυσίου παρεμβολὴν ἐνέπρησαν. 637

Ὡς Καρχηδόνιοι τριάκοντα μυριάσι διαβάντες εἰς τὴν 10 Σικελίαν ἐπολέμουν πρὸς Διονύσιον.

Διονυσίου ἀποχώρησις εἰς τὰς Συρακούσας.

Καρχηδονίων στρατεία ἐπὶ τὸν πορθμὸν, καὶ ἄλλωσις τῆς Μεσσήνης.

Ναυμαχία Καρχηδονίων πρὸς Διονύσιον μεγάλη καὶ νίκη 15 Καρχηδονίων.

Σύλησις τῶν ναῶν τῆς τε Δήμητρος καὶ Κόρης ὑπὸ Καρχηδονίων.

Κόλασις ἐν θεῶν τῶν ἱεροσύλων, καὶ φθορὰ τῆς Καρχηδονίων δυνάμεως ὑπὸ νόσου λοιμικῆς. 20

Ναυμαχία Συρακοσίων πρὸς Καρχηδονίους καὶ νίκη Συρακοσίων.

Δημηγορία Θεοδώρου περὶ τῆς ἐλευθερίας.

Ὡς Διονύσιος τοὺς ταραχωδεστάτους χιλίους μισθοφόρους καταστρατηγήσας ἐποίησε κατακοπῆναι. 25

Ὡς Διονύσιος τὰ φρούρια καὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπολιόρησεν.

Ὡς Διονύσιος ἐκπολιορκήσας Καρχηδονίους πολλὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἐνέπρησεν.

Καρχηδονίων ἦττα κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. 30

Δρασμὸς τῶν Καρχηδονίων νυκτὸς Διονυσίου συνεργήσαντος λάθρᾳ τῶν Συρακοσίων ἐπὶ τετρακοσίοις ταλάντοις.

6 ἀνέστη P; συνέστη fort. 13 στρατιά P πορθμὸν
Wess. ex c. 56, 1, πόλεμον ο 17 ναῶν P, νεῶν ν
31 * δρασμὸς ex c. 75, 5] δόλος ο, στόλος Wess. 32 τε-
τρακοσίοις] τριακόσια c. 75, 1. 4

Τὰ συμβάντα Καρχηδονίοις δυσχερῇ διὰ τὴν εἰς τὸ θεῖον ἀσέβειαν.

Συννοικισμὸς τῶν κατὰ Σικελίαν ἀναστάτων γεγενημένων πόλεων.

5 Ὡς Διονύσιος τῶν Σικελικῶν πόλεων ἃς μὲν ἐξεπολιόρκησεν, ἃς δ' εἰς συμμαχίαν προσηγάγετο.

Ὡς πρὸς τοὺς δυνάστας Ἀγυρίν τε τὸν Ἀγυρηναῖον καὶ Νικόδημον τὸν Κεντοριπῖνον φιλίαν συνέθετο.

10 Ὡς Ἀγησίλαος ὁ Σπαρτιατῶν βασιλεὺς μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη καὶ τὴν ὑπὸ Πέρσας τεταγμένην χώραν ἐπόρθησεν.

Ὡς Ἀγησίλαος ἐνίκησε μάχῃ τοὺς Πέρσας ἡγουμένου Φαρναβάζου.

15 Περὶ τοῦ Βοιωτικοῦ πολέμου καὶ τῶν προαχθέντων ἐν αὐτῷ.

Ὡς Κόνων ὑπὸ Περσῶν κατασταθεὶς στρατηγὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων ἀνωκοδόμησεν.

Ὡς περὶ Κόρινθον Λακεδαιμόνιοι Βοιωτοὺς ἐνίκησαν καὶ ὁ πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Κορινθιακός.

20 Ὡς Διονύσιος μετὰ πολλῶν κινδύνων παρεισπεσὼν εἰς τὸ Ταυρομένιον ἐξέπεσεν.

Ὡς Καρχηδόνιοι περὶ πόλιν Βάκαιναν ἡττήθησαν ὑπὸ Διονυσίου.

25 Στρατεία Καρχηδονίων εἰς Σικελίαν καὶ κατάλυσις τοῦ πολέμου.

Ὡς Θίβρος ὁ Λακεδαιμόνιος ὢν στρατηγὸς ὑπὸ Περσῶν ἡττηθεὶς ἀνηρέθη.

Ὡς Διονύσιος Πήγιον ἐπολιόρκησεν.

30 Ὡς οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες εἰς μίαν πολιτείαν συστάντες ἀντετάξαντο πρὸς Διονύσιον.

7 Ἀγυρναῖον Wess.

8 Νικόδημον] Δάμωνα Wess.

ex c. 78, 7 9 ὥς Ἀγησίλαος — 11 ἐπόρθησεν om. P

9 δ] ὁ τῶν L 12 ὥς] ὥστ' P Φαρναβάζου] Τισσαφέρ-

νους Dind. ex c. 80 22 Ἀβάκαιναν Wess. ex c. 90, 3

26 Θρίμβος L, Θίβρων Wess. ὢν om. L; ὁ Λακεδαιμονίων σπε. Dind.

Ὡς Διονύσιος νικήσας τῇ μάχῃ καὶ μυρίους αἰχμαλώ-638
τους λαβών, ἀπέλυσεν ἄνευ λύτρων καὶ ταῖς πόλεσιν ἀέτονο-
μείσθαι συνεχώρησεν.

Κανλωνίας καὶ Ἰππωνίου ἄλωσις καὶ κατασκαφή καὶ
μετοίκησις εἰς Συρακούσας. 5

Ὡς οἱ Ἕλληνες πρὸς Ἀρταξέρξην εἰρήνην ἐποιήσαντο
τὴν [ἐπὶ] Ἀνταλκίδου.

Ῥηγίου ἄλωσις καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν ἀτυχήματα.

Ἄλωσις Ῥώμης ὑπὸ Γαλατῶν πλην τοῦ Καπετωλίου.

5 μετοίκησις Wess. 7 ἐπὶ om. P, περὶ L 9 καπε-
τωλίου P

ΒΙΒΛΟΣ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Πάντας μὲν ἴσως εἰκός ἐστι προσάντως ἀκούειν **1**
 τὰς καθ' ἑαυτῶν βλασφημίας· καὶ γὰρ οἱ κατὰ πᾶν
 ἔκδηλον ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν κακίαν, ὥστε μὴδ' ἐξαρ-
 νεῖσθαι, ὅμως ψόγου τυγχάνοντες διαγανακτοῦσι
5 καὶ λόγους εἰσφέρειν πειρῶνται πρὸς τὴν κατηγο-
 ρίαν. διόπερ εὐλαβητέον ἐκ παντὸς τρόπου τὸ πρᾶτ-
 τειν τι φαῦλον πᾶσι, μάλιστα μέντοι τοῖς ἡγεμονίας
 ὀρεγομένοις ἢ τινος ἐπισήμου τύχης μεταλαβοῦσιν·
 ὁ γὰρ τούτων βίος περίοπτος ὢν διὰ τὴν ἐπιφά- **2**
10 νειαν ἐν πᾶσιν ἀδυνατεῖ κρύπτειν τὴν ἰδίαν ἄγνοιαν·
 ὥστε μηδεὶς ἐλπίζετω τῶν τυχόντων ὑπεροχῆς τινος,
 ἂν ἑξαμαρτάνῃ μεγάλα, λήσεσθαι διὰ τέλους ἀν-
 επιτίμητος. καὶ γὰρ ἂν ἐν τῷ καθ' ἑαυτὸν βίῳ δια-
 φύγῃ τὸν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως λόγον, ὕστερον ἤξειν
15 ἐπ' αὐτὸν προσδεχέσθω τὴν ἀλήθειαν μετὰ παρορη-
 σίας κηρύττουσαν τὰ πάλαι σιωπώμενα. χαλεπὸν **3**
 οὖν τοῖς φαύλοις τοῦ παντὸς βίου καθάπερ ἀθά-
 νατον εἰκόνα μετὰ τὴν ἰδίαν τελευτήν ἀπολείπειν
 τοῖς μεταγενεστέροις· καὶ γὰρ εἰ μὴδὲν ἐστι πρὸς
20 ἡμᾶς τὰ μετὰ τὸν θάνατον, καθάπερ ἔνιοι τῶν

7 μέντοι Eich. et Schäfer, μὲν ο, δὲ Reiske   10 ἐν
 om. f   18 ἀπολιπεῖν v   19 ἐστι] ἔτι P

φιλοσόφων θρυλοῦσιν, ὅμως ὃ γε προγεγεννημένος βίος γίνεται πολὺ χείρων τὸν ἅπαντα βίον ἐπὶ κακῷ μνημονευόμενος. ἐμφανῇ δὲ τούτων παραδείγματα λαμβάνειν ἔξεστι τοῖς ἀναγνοῦσι τὰ κατὰ μέρος τῆσδε τῆς βίβλου.

- 2 Παρὰ μὲν γὰρ Ἀθηναίοις τριάκοντα τύραννοι γενόμενοι διὰ τὴν ἰδίαν πλεονεξίαν τὴν τε πατρίδα μεγάλαις ἀτυχήμασι περιέβαλον καὶ αὐτοὶ ταχὺ τὴν δύναμιν ἀποβαλόντες ἀθάνατον ἑαυτῶν ὄνειδος καταλελοίπασιν, Λακεδαιμόνιοι δὲ περιποιησάμενοι τὴν τῆς Ἑλλάδος ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον, τότε ταύτης ἐστερήθησαν, ὅτε πράξεις ἀδίκους κατὰ τῶν συμμάχων ἐπιτελεῖν ἐπεχείρησαν· αἱ γὰρ τῶν ἡγεμόνων ὑπεροχαὶ τηροῦνται μὲν εὐνοίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, καταλύονται δὲ ἀδικήμασι καὶ μίσει τῶν ὑποτεταγ-
2 μένων. παραπλησίως δὲ καὶ Διονύσιος ὁ Συρακοσίων τύραννος, καίπερ εὐτυχέστατος τῶν δυναστών γεγωνώς, ζῶν μὲν οὐ διέλιπεν ἐπιβουλευόμενος, καὶ διὰ τὸν φόβον ἠναγκάζετο φέρειν ὑπὸ τὸν χιτῶνα σιδηροῦν θώρακα, τελευτήσας δὲ μέγιστον εἰς βλασφημίας παράδειγμα καταλέλοιπε τὸν ἑαυτοῦ
3 βίον εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἕκαστον ἀναγράφομεν σαφέστερον, νῦν δ' ἐπὶ τὰ συνεχῇ τοῖς προϊστορη-
4 μένοις τρεψόμεθα, τοὺς χρόνους μόνον διορίζοντες. ἐν μὲν γὰρ ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ

1 θρυλοῦσιν ο - PA 2 βίον ο, αἰῶνα Dobraeus, χρόνον Dind. 3 μνημονευόμενος P 9 ἑαυτῶν PAL, ἑαυτοῖς c 16 ὁ PAL, ὁ τῶν c 18 γέγονεν P 19 ὑπὸ Wess., ἐπὶ ο 23 ἐκάστων Dind. 26 γὰρ] ἐπὶ add. Dind.

Τροίας ἀλώσεως πράξεις ἕως ἐπὶ τὴν κατάλυσιν
τοῦ τε Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ τῆς Ἀθη-
ναίων ἡγεμονίας, διελθόντες ἔτη ἑπτακόσια ἑβδομή-
κοντα ἑννέα· ἐν ταύτῃ δὲ τὰς συνεχεῖς πράξεις προσ-
5 ἀναπληροῦντες ἀρξόμεθα ἐκ τῶν κατασταθέντων
Ἀθήνησι τριάκοντα τυράννων, καταλήξομεν δὲ ἐπὶ
τὴν Ῥώμης ἄλωσιν ὑπὸ Γαλατῶν, περιλαβόντες
ἔτη δέκα ὀκτώ.

Ἀναρχίας γὰρ οὔσης Ἀθήνησι διὰ τὴν κατά- 3
10 λυσιν τῆς ἡγεμονίας, ἔτος μὲν ἦν ὀγδοηκοστὸν πρὸς
τοῖς ἑπτακοσίοις μετὰ τὴν Τροίας ἄλωσιν, ἐν δὲ τῇ
Ῥώμῃ χιλιάρχοι διεδέξαντο τὴν ὑπατον ἀρχὴν τέτ-
ταρες, Γάιος Φολούιος καὶ Γάιος Σερονύλιος καὶ
Γάιος Οὐαλέριος καὶ Νουμέριος Φάβιος, ἡχθη δὲ
15 ὀλυμπιάς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν τετάρτη πρὸς
ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα Κορκίνας Λαρισαῖος.
κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι μὲν κατα- 2
πεποννημένοι ἐποιήσαντο συνθήκας πρὸς Λακεδαι-
μονίους, καθ' ἃς ἔδει τὰ τεῖχη τῆς πόλεως καθε-
20 λεῖν καὶ τῇ πατρίῳ πολιτείᾳ χρῆσθαι. καὶ τὰ
μὲν τεῖχη περιεῖλον, περὶ δὲ τῆς πολιτείας πρὸς
ἀλλήλους διεφέροντο. οἱ γὰρ τῆς ὀλιγαρχίας ὄρε- 3
γόμενοι τὴν παλαιὰν κατάστασιν ἔφασαν δεῖν ἀνα-
νεοῦσθαι, καθ' ἣν παντελῶς ὀλίγοι τῶν ὄλων
25 προειστήκεισαν· οἱ δὲ πλείστοι δημοκρατίας ὄντες

1 ἕως Sintenis, ὥς ο 4 ἑννέα P, καὶ ἑννέα v 5 ἐκ
PAFL, ἐπὶ J, ἀπὸ c (cf. XIII 1, 3) 11 τὴν] τῆς P¹,
τὴν τῆς A 13 φολούιος P, φλούιος v; L. Furius Liv. IV 57
16 ἐνίκα] στάδιον add. L (cf. c. 11, 5) Κορκίνας Xen. Hell.
II 3, 1 20 καὶ τὰ] τὰ P; τὰ μὲν οὖν fort. 23 δεῖν
ἀνανεοῦσθαι Madvig, διανείμασθαι o, ἀνακτῆσθαι Reiske

ἐπιθυμηταὶ τὴν τῶν πατέρων πολιτείαν προεφέ-
 ροντο, καὶ ταύτην ἀπέφηναν ὁμολογουμένως οὖσαν
 4 δημοκρατίαν. ἀντιλογίας δὲ γενομένης περὶ τούτων
 ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, οἱ τὰς ὀλιγαρχίας αἰρούμενοι 641
 πρὸς Λύσανδρον διεπρεσβεύσαντο τὸν Σπαρτιάτην — 5
 οὗτος γὰρ καταλυθέντος τοῦ πολέμου τὰ κατὰ τὰς
 πόλεις ἀπέσταλτο διοικῆσαι, καὶ ὀλιγαρχίαι ἐν ταῖς
 πλείσταις καθίσταντο — ἐλπίζοντες [οὐχ], ὅπερ ἦν
 εἰκός, συνεπιλήψεσθαι τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῖς. διέ-
 πλευσαν οὖν εἰς Σάμον· ἐκεῖ γὰρ ἐτύγγανε διατρί- 10
 βων ὁ Λύσανδρος, προσφάτως κατελιγφῶς τὴν πόλιν.
 5 παρακαλούντων δὲ αὐτὸν πρὸς τὸ συνεργῆσαι συν-
 επένευσε, καὶ τῆς μὲν Σάμου Θώρακα τὸν Σπαρ-
 τιάτην ἄρμοστὴν κατέστησεν, αὐτὸς δὲ μετὰ νεῶν
 ἑκατὸν κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιέα. συναγαγὼν 15
 δ' ἑκατηστήσαν συνεβούλευσε τοῖς Ἀθηναίοις ἐλέσθαι
 τριάκοντα ἄνδρας τοὺς ἀφηγησομένους τῆς πολιτείας
 6 καὶ πάντα διοικῆσοντας τὰ κατὰ τὴν πόλιν. ἀντει-
 πόντος δὲ τοῦ Θηραμένου καὶ τὰς συνθήκας ἀνα-
 γινώσκοντος, ὅτι τῇ πατρίᾳ συνεφώνησε χρήσεσθαι 20
 πολιτεία, καὶ δεινὸν εἶναι λέγοντος, εἰ παρὰ τοὺς
 ὅρκους ἀφαιρεθήσονται τὴν ἐλευθερίαν, ὁ Λύσαν-
 δρος ἔφη λελύσθαι τὰς συνθήκας ὑπὸ Ἀθηναίων·
 ὅστερον γὰρ τῶν συγκειμένων ἡμερῶν καθηροκέναι
 τὰ τεῖχη. ἀνετείνατο δὲ καὶ τῷ Θηραμένει τὰς 25
 μεγίστας ἀπειλάς, ἀποκτενεῖν φήσας, εἰ μὴ παύσεται

1 προσεφέροντο P   4 τὰς] τὰ τῆς fort.   6 τὰ add.
 Dind.   7 ὀλιγαρχίας ... καθίστα Steph.   8 οὐχ del. Rhod.,
 αὐτὸν Reiske, οὖν Wurm   10 οὖν] μὲν Wurm   11 *προσ-
 φάτως κατελιγφῶς] καὶ προσφάτως συνελιγφῶς 0

Λακεδαιμονίοις ἐναντιούμενος. διόπερ ὁ τε Θηρα- 7
 μένης καὶ ὁ δῆμος καταπλαγείς ἠναγκάζετο χειρο-
 τονία καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν. ἤρεθθησαν οὖν
 τριάκοντα ἄνδρες οἱ διοικήσοντες τὰ κοινὰ τῆς
 5 πόλεως, ἀρμόζοντες μὲν τῷ λόγῳ, τύραννοι δὲ τοῖς
 πράγμασιν. ὁ δὲ δῆμος θεωρῶν τὴν Θηραμένους 4
 ἐπιείκειαν καὶ νομίζων τῇ τούτου καλοκάγαθίᾳ τὴν
 πλεονεξίαν τῶν προεστηκότων ἐπὶ ποσὸν ἀναστα-
 λήσεσθαι, καὶ τοῦτον ἐν τοῖς τριάκοντ' ἄρχουσιν
 10 ἐχειροτόνησεν. ἔδει δὲ τοὺς ἡρημένους βουλὴν τε
 καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς καταστῆσαι, καὶ νόμους συγ-
 γράψαι καθ' οὓς ἔμελλον πολιτεύεσθαι. τὰ μὲν 2
 οὖν περὶ τῆς νομοθεσίας ἀνεβάλλοντο, προφάσεις
 εὐλόγους αἰεὶ ποριζόμενοι, βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας
 15 ἀρχὰς ἐκ τῶν ιδίων φίλων κατέστησαν, ὥστε τού-
 τους καλεῖσθαι μὲν ἄρχοντας, εἶναι δ' ὑπηρέτας
 τῶν τριάκοντα. καὶ τὸ μὲν πρῶτον παραδιδόντες
 κρίσει τοὺς πονηροτάτους τῶν ἐν τῇ πόλει κατεδί-
 καζον θανάτῳ· καὶ μέχρι τούτου τοῖς ἐπεικεστιά-
 20 τοις τῶν πολιτῶν εὐαρέσκει τὰ γινόμενα. μετὰ δὲ 3
 ταῦτα βουλόμενοι βιαιότερα καὶ παράνομα πράττειν,
 ἤτησαντο παρὰ Λακεδαιμονίων φρουρὰν, λέγοντες
 ὅτι τὴν πολιτείαν καταστήσουσιν ἐκείνοις συμφέ-
 ρουσιν. ἤδεισαν γὰρ ὅτι φόνους ἐπιτελεῖν οὐκ ἂν
 25 δύναιντο χωρὶς ξενικῶν ὀπλων· πάντας γὰρ ἀνθ-
 ἔξεσθαι τῆς κοινῆς ἀσφαλείας. Λακεδαιμονίων δὲ 4
 642 πεμψάντων φρουρὰν καὶ τὸν ταύτης ἡγησόμενον
 Καλλίβιον, τὸν μὲν φρούραρχον ἐξεθεράπευσαν

4 τριάκοντα om. FK
 λον υ 20 εὐαρέσκει FL

9 τριάκοντα ο - PA 12 ἡμελ-
 27 ἡγησάμενον PAKL

δώροις καὶ τοῖς ἄλλοις φιλανθρώποις οἱ τριάκοντα,
 τῶν δὲ πλουσίων ἐπιλέγοντες τοὺς ἐπιτηδείους συν-
 ἐλάμβανον ὡς νεωτερίζοντας, καὶ θανάτῳ περιβάλ-
 5 λοντες τὰς οὐσίας ἐδήμευον. τοῦ δὲ Θηραμένους
 ἐναντιουμένου τοῖς συνάρχουσι, καὶ μετὰ τῶν ἀντεχο- 5
 μένων τῆς σωτηρίας ἀπειλοῦντος ἀμύνεσθαι, συν-
 ἤγαγον τὴν βουλὴν οἱ τριάκοντα. Κριτίου δὲ
 προεστῶτος αὐτῶν, καὶ πολλὰ κατηγορήσαντος τοῦ
 Θηραμένους, ὅτι προδίδωσι τὴν πολιτείαν ταύτην
 ἧς αὐτὸς ἐκουσίως κοινωνεῖ, παραλαβὼν τὸν λόγον 10
 ὁ Θηραμένης καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρος ἀπολογησά-
 6 μενος, ἅπασαν ἔσχε τὴν βουλὴν εὖνουν. οἱ δὲ περὶ
 τὸν Κριτίαν φοβούμενοι τὸν ἄνδρα μήποτε κατα-
 λύσῃ τὴν ὀλιγαρχίαν, περιέστησαν στρατιώτας ἔχοντας
 ἐσπασμένα τὰ ξίφη, καὶ τὸν Θηραμένην συνελάμβανον. 15
 7 ὁ δὲ φθάσας ἀνεπήδησε μὲν πρὸς τὴν βουλαίαν
 Ἑστίαν, ἔφησε δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς καταφεύγειν, οὐ
 σωθήσεσθαι νομίζων, ἀλλὰ σπεύδων τοῖς ἀνελοῦσιν
 αὐτὸν περιποιήσασθαι τὴν εἰς τοὺς θεοὺς ἀσέβειαν.
 5 παρελθόντων δὲ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἀποσπώντων 20
 αὐτόν, ὁ μὲν Θηραμένης ἔφερε γενναίως τὴν ἀτυ-
 χίαν, ἅτε καὶ φιλοσοφίας ἐπὶ πλεῖον μετεσχηκῶς
 παρὰ Σωκράτει, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἡλέει δυστυ-
 χοῦντα τὸν Θηραμένην, οὐ μὴν ἐτόλμα βοθηεῖν,
 2 περιεστώτων πολλῶν μετὰ ὅπλων. Σωκράτης δὲ ὁ 25
 φιλόσοφος καὶ δύο τῶν οἰκείων προσδραμόντες ἐνε-
 χεῖρουν κωλύειν τοὺς ὑπηρέτας. ὁ δὲ Θηραμένης
 ἡξίου μηδὲν τούτων πράττειν· τὴν μὲν γὰρ φιλίαν

καὶ τὴν ἀνδρείαν ἔφησεν αὐτῶν ἐπαινεῖν, ἑαυτῷ
 δὲ μεγίστην συμφορὰν ἔσεσθαι, εἰ τοῖς οὕτως
 οἰκείως διακειμένοις αἴτιος ἔσται θανάτου. οἱ δὲ 3
 περὶ τὸν Σωκράτην, τῶν μὲν ἄλλων οὐδένα βοηθὸν
 5 ἔχοντες, τὴν δὲ τῶν ὑπερεχόντων ἀνάτασιν ὀρῶντες
 αὐξανομένην, ἡσυχίαν ἔσχον. καὶ Θηραμένην μὲν
 ἀπὸ τῶν βωμῶν ἀποσπάσαντες οἷς ἦν προστεταγ-
 μένον, διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς εἵλκυσαν ἐπὶ τὸν
 θάνατον· οἱ δὲ πολλοὶ τὰ τῆς φρουρᾶς ὅπλα κατα- 4
 10 πεπληγμένοι συνήλθον τῷ δυστυχοῦντι, καὶ τὴν
 τε ἐκείνου συμφορὰν ἅμα καὶ τὴν περὶ σφᾶς δου-
 λείαν ἐδάκρουν· τῶν γὰρ ταπεινῶν ἕκαστοι τὴν
 Θηραμένους ἀρετὴν θεωροῦντες οὕτω προπηλακίζο-
 μένην, τὴν περὶ αὐτοὺς ἀσθένειαν οὐδενὶ λόγῳ
 15 παραναλωθήσεσθαι διειλήφεισαν. μετὰ δὲ τὸν 5
 643 τούτου θάνατον οἱ τριάκοντα τοὺς πλουσίους ἐπι-
 λεγόμενοι, τούτοις ψευδεῖς αἰτίαις ἐπερρίπτουν, καὶ
 φονεύοντες τὰς οὐσίας διήρπαζον. ἀνείλον δὲ καὶ
 Νικήρατον τὸν Νικίου τοῦ στρατηγήσαντος ἐπὶ
 20 Συρακοσίους υἱόν, ἄνδρα πρὸς ἅπαντας ἐπιεικῇ
 καὶ φιλάνθρωπον, πλούτῳ δὲ καὶ δόξῃ σχεδὸν
 πρῶτον πάντων Ἀθηναίων· διὸ καὶ συνέβη πᾶσαν 6
 οἰκίαν συναλγῆσαι τῇ τάνδρὸς τελευτῇ, τῆς διὰ τὴν
 ἐπιείκειαν μνήμης προαγούσης εἰς δάκρυα. οὐ μὴν
 25 ἔληγόν γε τῆς παρανομίας οἱ τύραννοι, πολὺν δὲ
 μᾶλλον ἐπίτασιν λαμβανούσης τῆς ἀπονοίας τῶν

2 ἔσεσθαι συμφορὰν A   5 ἀνάστασιν ο, corr. Wess.
 14 αὐτοὺς PAJL   15 διειλήφεισαν Eich., διειλήφασιν PA,
 διειλήφασιν c   25 γε Reiske, τε ο   26 ἐπίτασιν Reiske,
 ἐν ᾗασιν ο   ἀπονοίας] τὴν αὖξιν add. P, ἐπέιδουσιν
 add. cod. Peirese.; αὖξιν vel ἐπίδοσιν suppl. Steph.

- μὲν ξένων τοὺς πλουσιωτάτους ἐξήκοντα κατέσφα-
ξαν, ὅπως τῶν χρημάτων κυριεύσωσι, τῶν δὲ πολι-
τῶν καθ' ἡμέραν ἀναιρουμένων οἱ τοῖς βίοις εὐπο-
ρούμενοι σχεδὸν ἅπαντες ἔφυγον ἐκ τῆς πόλεως.
7 ἀνείλυν δὲ καὶ Αὐτόλυκον, ἄνδρα παρρησιαστήν, 5
καὶ καθόλου τοὺς χαριεστῆτας ἐπέλεγον. ἐπὶ το-
σοῦτο δὲ κατέφθειραν τὴν πόλιν, ὥστε φυγεῖν τοὺς
'Αθηναίους πλείους τῶν ἡμίσεων.
- 6 Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν στάσιν τῶν 'Αθηναίων
ὀρῶντες, οὐδέποτε ἰσχυῖσαι βουλόμενοι τοὺς 'Αθη- 10
ναίους, ἔχαιρον καὶ φανεράν ἐαυτῶν ἐποίουν τὴν
διάφθεισιν· ἐψηφίσαντο γὰρ τοὺς 'Αθηναίων φυγά-
δας ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀγωγίμους τοῖς τριά-
κοντα εἶναι, τὸν δὲ κωλύσαντα πέντε ταλάντοις
2 ἔνοχον εἶναι. δεινοῦ δ' ὄντος τοῦ ψηφίσματος, 15
αἱ μὲν ἄλλαι πόλεις καταπεπληγμέναι τὸ βάρος
τῶν Σπαρτιατῶν ὑπήκουον, 'Αργεῖοι δὲ πρῶτοι,
μισοῦντες μὲν τὴν Λακεδαιμονίων ὁμότητα, κατ-
ελεοῦντες δὲ τὰς τύχας τῶν ἀκληροῦντων, ὑπε-
3 δέχοντο φιλανθρωπῶς τοὺς φυγάδας. καὶ Θηβαῖοι 20
δὲ ἐψηφίσαντο ὑπάρχειν πρόστιμον τῷ θεασαμένῳ
μὲν ἀρόμενον φυγάδα, μὴ βοηθήσαντι δὲ κατὰ
τὸ δυνατόν. τὰ μὲν οὖν περὶ 'Αθηναίους ἐν τού-
τοις ἦν.

1 ἐξήκοντα] τριάκοντα Dobraeus ex Xen. Hell. II 3, 21
5 παγκρατιαστήν quidam (ἀθλητήν Plut. Lys. 15) 6 το-
σοῦτω P 7 τοὺς om. v 9 *στάσιν] πόλιν ο; ταπεινήν
add. Wurm, οὕτω φερομένην (vel διακειμένην, διαφθα-
μένην) Reiske 10 τοὺς om. A 11 αὐτῶν ο-PA 14 κω-
λύσαντα P τάλαντα P 17 πρῶτον Paf 21 ἐψη-
φίσαντο] τάλαντον add. Reiske ex Plut. Lys. 27 22 μὲν
om. P

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Σικε- 7
 λῶν τύραννος ἐπειδὴ πρὸς Καρχηδονίους εἰρήνην
 ἐποιήσατο, περὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς τυραννίδος
 διανοεῖτο μᾶλλον γίνεσθαι· ὑπελάμβανε γὰρ τοὺς
 5 Συρακοσίους ἀπολελυμένους τοῦ πολέμου σχολὴν
 ἔξειν εἰς τὸ τὴν ἐλευθερίαν ἀνακτήσασθαι. θεω- 2
 ρῶν δὲ τῆς πόλεως τὴν Νῆσον ὀχυρωτάτην οὖσαν
 καὶ δυναμένην ῥαδίως φυλάττεσθαι, ταύτην μὲν
 διωκοδόμησεν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως τείχει πολυτε-
 10 λεῖ, καὶ πύργους ὑψηλοὺς καὶ πυκνοὺς ἐνωκοδόμησε,
 644 καὶ πρὸ αὐτῆς χρηματιστήρια καὶ στοὰς δυναμένας
 ὄχλων ἐπιδέχεσθαι πλήθος. ὠκοδόμησε δ' ἐν αὐτῇ 3
 πολυτελεῶς ὠχυρωμένην ἀκρόπολιν πρὸς τὰς αἰφνι-
 δίους καταφυγὰς, καὶ συμπεριέλαβε τῷ ταύτης τείχει
 15 τὰ πρὸς τῷ μικρῷ λιμένι τῷ Λακκίῳ καλουμένῳ
 νεώρια· ταῦτα δ' ἐξήκοντα τριήρεις χωροῦντα πύλην
 εἶχε κλειομένην, δι' ἧς κατὰ μίαν τῶν νεῶν εἰσ-
 πλεῖν συνέβαινεν. τῆς δὲ χώρας τὴν μὲν ἀρίστην 4
 ἐξελόμενος ἐδωρήσατο τοῖς τε φίλοις καὶ τοῖς ἐφ'
 20 ἡγεμονίας τεταγμένοις, τὴν δ' ἄλλην ἐμέρισεν ἐπ'
 ἴσης ξένῳ τε καὶ πολίτῃ, συμπεριλαβὼν τῷ τῶν
 πολιτῶν ὀνόματι τοὺς ἡλευθερωμένους δούλους, οὓς
 ἐκάλει νεοπολίτας. διέδωκε δὲ καὶ τὰς οἰκίας τοῖς 5
 ὄχλοις πλὴν τῶν ἐν τῇ Νήσῳ· ταύτας δὲ τοῖς φίλοις
 25 καὶ τοῖς μισθοφόροις ἐδωρήσατο. ἐπεὶ δὲ τὰ κατὰ
 τὴν τυραννίδα καλῶς ἐδόκει διακηκέναι, τὴν δύνα-
 μιν ἐξήγαγεν ἐπὶ τοὺς Σικελούς, πάντας μὲν

1 Σικελιωτῶν Wess. (c. 18, 1); ceteroquin Συρακοσίων
 4 διανοεῖτο μᾶλλον Reiske, διενόει τὸ μέλλον ο 24 ταῦτα
 AFK δὲ] τε P 27 ἐξήγαγεν Reiske, ἐξήνεγκεν ο

σπεύδων τοὺς αὐτονόμους ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσασθαι,
 μάλιστα δὲ τούτους διὰ τὸ συμμαχεῖσθαι πρότερον
 6 Καρχηδονίοις. οὗτος μὲν οὖν ἐπὶ τὴν τῶν Ἑρβη-
 σίνων πόλιν στρατεύσας τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν
 παρεσκευάζετο. οἱ δὲ συστρατευόμενοι Συρακόσιοι 5
 κύριοι τῶν ὀπλῶν ὄντες συστάσεις ἐποιοῦντο καὶ
 κατηγοροῦν ἀλλήλων, ὅτι τοῖς ἱππεῦσιν οὐ συν-
 επελάβοντο τῆς καταλύσεως τῆς τοῦ τυράννου. ὁ
 δὲ καθεσταμένος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου τῶν στρατιω-
 τῶν ἡγεμὼν τὸ μὲν πρῶτον ἠπείλησέ τιμι τῶν παρ- 10
 ρησιαζομένων, ἀντειπόντος δ' ἐκείνου θρασέως
 7 ἐπῆλθεν ὡς πατάξων. ἐφ' ᾧ παροξυνθέντες οἱ
 στρατιῶται τὸν μὲν ἑπαρχον ὄνομα Δωρικὸν ἀπέ-
 κτειναν, τοὺς δὲ πολίτας βοῶντες ἐπὶ τὴν ἐλευθε-
 ρίαν μετεπέμποντο τοὺς ἐκ τῆς Αἵτνης ἱππεῖς 15
 οὗτοι γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς τυραννίδος ἐκπεπιτωκότες
 8 ᾧκουν τοῦτο τὸ φρούριον. Διονύσιος δὲ κατα-
 πλαγεῖς τὴν ἀπόστασιν τῶν Συρακοσίων, τὴν μὲν
 πολιορκίαν ἔλυσεν, εἰς δὲ τὰς Συρακούσας ἠπείγετο,
 σπεύδων καταλαβέσθαι τὴν πόλιν. οὗ φυγόντος 20
 οἱ τὴν ἀπόστασιν ποιησάμενοι στρατηγούς εἵλαντο
 τοὺς ἀποκτείναντας τὸν ἑπαρχον, καὶ παραλαβόντες
 τοὺς ἐξ Αἵτνης ἱππεῖς ἐν ταῖς καλουμέναις Ἐπιπο-
 λαῖς ἀντεστρατοπέδευσαν τῷ τυράννῳ, καὶ διέ-
 2 κλεισαν αὐτὸν τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξόδου. εὐθύς 25
 δὲ πρὸς τε Μεσσηνίους καὶ Πηγίνοους πρέσβεις
 ἀπέστειλαν, δεόμενοι κατὰ θάλατταν συναντιλα-

3 Ἑρβησίνων Dind., Ἑρβησινῶν ο 4 στρατοπεδεύσας Pa
 13 Δωρικὸν Dind. 19 ἔλυσεν ο - PA εἰς δὲ τὰς (δὲ s l.)
 P, τὴν δ' εἰς c (fort. etiam Pa) 25 τῆς χώρας Pf

βέσθαι τῆς ἐλευθερίας· εἰώθεισαν γὰρ αἱ πόλεις
αὗται κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν τριήρεις πληροῦν οὐκ
ἐλάττους ὀγδοήκοντα. ἄς τότε τοῖς Συρακοσίοις
αἱ πόλεις ἀπέστειλαν, σπεύδουσαι συνεπιλαβέσθαι
5 τῆς ἐλευθερίας. ἐπεκήρυξαν δὲ καὶ χρημάτων πλη- 3
θος τοῖς ἀνελουῖσι τὸν τύραννον, καὶ τοῖς μετα-
βαλομένοις τῶν ξένων ἐπηγγείλαντο μεταδώσειν τῆς
645 πολιτείας. κατεσκεύασαν δὲ καὶ μηχανήματα, δι'
ὧν τὰ τεῖχη σαλεύοντες ἐξελοῦσι, καὶ προσέβαλλον
10 καθ' ἡμέραν τῇ Νήσῳ, καὶ τοὺς μεταβαλλομένους
τῶν ξένων φιλανθρωπῶς ἀπεδέχοντο. Διονύσιος 4
δὲ τῆς εἰς τὴν χώραν ἐξόδου διακεκλεισμένος καὶ
ὑπὸ τῶν μισθοφόρων ἐγκαταλειπόμενος, συνήγαγε
τοὺς φίλους βουλευσόμενος περὶ τῶν ἐνεστώτων·
15 οὕτω γὰρ τελέως ἀπήλπιστο τὰ τῆς δυναστείας,
ὥστε οὐ ζητεῖν αὐτόν, πῶς καταπολεμήσῃ τοὺς
Συρακοσίους, ἀλλὰ ποῖον ὑπομείνας θάνατον μὴ
παντελῶς ἄδοξον ποιήσῃ τὴν κατάλυσιν τῆς ἀρχῆς.
Ἐλωρὶς μὲν οὖν, εἰς τῶν φίλων, ὥς δ' ἔνιοί φασιν, 5
20 ὁ ποιητὸς πατήρ, εἶπεν αὐτῷ, διότι καλὸν ἐντάφιόν
ἐστὶν ἢ τυραννίς· Πολύξενος δὲ ὁ κηδεστὴς ἀπεφή-
νατο δεῖν λαβόντα τὸν ὀξύτατον ἵππον εἰς τὴν
τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν ἀφιππεῦσαι πρὸς
τοὺς Καμπανούς· τούτους γὰρ Ἰμῖλκων ἀπελελοίπει

1 εἰώθεισαν Reiske, εἰώθασιν ο 3 ἐλάττους] τῶν
add. A 6 μεταβαλομ. P, μεταλαβομ. AL, μεταβαλλομ. c
9 ἐξελοῦσι Hert., ἐξέλωσι ο προσέβαλον P 10 μετα-
βαλομένους P 15 οὕτω] οὕτως P 16 πῶς Bek., ὥς P,
ὥστε v; ὅπως Reiske καταπολεμήσαι ο, corr. Bek., κατα-
πολεμήσει Dind. 18 ποιήσῃ Dind. 19 ἔλωρὶς P 20 ποι-
ητὸς Wess., ποιητῆς ο 23 ἐφ' ἵππεῦσαι P 24 Ἀμίλκας FK

φυλακῆς ἔνεκα τῶν κατὰ Σικελίαν τόπων· Φίλιστος δ' ὁ μετὰ ταῦτα τὰς ἱστορίας συνταξάμενος, ἀντιπῶν τῷ Πολυξένῳ, προσήκειν ἔφησεν [δεῖν] οὐκ ἐφ' ἵππου θέοντος ἐκπηδᾶν ἐκ τῆς τυραννίδος, ἀλλὰ
 6 τοῦ σκέλους ἐλκόμενον ἐκπίπτειν. ᾧ προσσχὼν ὁ 5 Διονύσιος ἔκρινε πᾶν ὑπομεῖναι πρότερον ἢ τὴν δυναστείαν ἐκλιπεῖν ἐκονσίως. διόπερ ἀποστείλας πρέσβεις πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας, τούτους μὲν παρεκάλει δοῦναι τὴν ἐξουσίαν αὐτῷ μετὰ τῶν ἰδίων ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως, πρὸς δὲ τοὺς Καμπανοὺς 10 λάθρᾳ διαπεμφάμενος ὡμολόγησεν αὐτοῖς δώσειν χρήματα ὅσα ἂν αἰτήσωσιν εἰς τὴν πολιορκίαν.
 9 Τούτων δὲπραχθέντων οἱ μὲν Συρακόσιοι τὴν ἐξουσίαν δόντες τῷ τυράνῳ μετὰ πέντε νεῶν ἀποπλεῖν, ῥαθυμότεροι καθειστήκεσαν, καὶ τοὺς μὲν 15 ἵππεῖς ἀπέλυσαν οὐδὲν χρησίμους ὄντας πρὸς τὴν πολιορκίαν, τῶν δὲ πεζῶν οἱ πλεῖστοι κατὰ τὴν χώραν ἐξήεσαν, ὥς ἤδη καταλελυμένης τῆς τυραν-
 2 νίδος. οἱ δὲ Καμπανοὶ ταῖς ἐπαγγελίαις μετεωρισθέντες τὸ μὲν πρῶτον ἐπ' Ἀγύριον παρεγενή- 20 θησαν· ἐκεῖ δὲ τὴν ἀποσκευὴν Ἀγυρι παραθέμενοι

2 τὰς om. AL 3 ἔφησε Steph., ἔφησοι ο δεῖν
 delevi 4 θέοντος Rhod. (cf. Plut. Dion. 35 εἰπόντα μὴ
 δεῖν ἐκ τυραννίδος φεύγειν Διονύσιον ἵππῳ ταχεῖ χρώ-
 μενον, ἀλλὰ τοῦ σκέλους ἐλκόμενον), θέλοντος ο, θέλοντα αὐτ
 ἐθειλόντως Reiske (= ἐκονσίως v. 7 et κατὰ προαίρεσιν XX
 78, 3) 5 ἐκπίπτειν P (et XX 78, 3), προσπίπτειν v,
 προσπίπτειν Dind. 12 ἂν] ἐὰν PFK εἰς] ἐὰν λύσῃσι
 Wurm πολιορκίαν] ἐπικουρίαν fort. 15 ῥαθυμότερον ο,
 corr. Steph. 16 ἵππεῖς add. Reiske ἀπέλυσαν] εἰς
 add. P, ὥς fort. πρὸς τὴν πολιορκίαν (om. A?) οὐδὲν χρ.
 ὄντας v 18 ἐπεξήεσαν L, ἀντεξήεσαν c, corr. Reiske
 21 Ἀγύρι v, Ἀγύρει Steph.

τῷ δυναστεύοντι τῆς πόλεως ἐξώρμησαν ἐπὶ Συρα-
 κούσας εὖζωνοι, τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἱππεῖς χίλιοι
 διακόσιοι. ταχὺ δὲ διανύσαντες τὴν ὁδὸν ἀπροσδο- 3
 κήτως ἐπεφάνησαν τοῖς Συρακοσίοις, καὶ πολλοὺς
 5 αὐτῶν ἀνελόντες εἰσεβιάσαντο πρὸς τὸν Διονύσιον.
 κατέπλευσαν δὲ καὶ τριακόσιοι μισθοφόροι τῷ
 τυράνῳ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὥστε αὐτὸν ἀνα-
 κῦσαι ταῖς ἐλπίσιν. οἱ δὲ Συρακοῖοι πάλιν τῆς 4
 δυναστείας ἰσχυροποιουμένης ἐστασίασαν πρὸς ἄλ-
 10 λήλους, τῶν μὲν ἀποφαινομένων μένειν καὶ πολιορ-
 κεῖν, τῶν δὲ λύειν τὸ στρατόπεδον καὶ τὴν πόλιν
 646 ἐκλιπεῖν. ἃ δὲ συνιδὼν ὁ Διονύσιος ἐξήγαγεν ἐπ' 5
 αὐτοὺς τὴν δύναμιν, καὶ τεταραγμένοις ἐπιπεσὼν
 ῥαδίως ἐτρέψατο περὶ τὴν Νέαν πόλιν καλουμένην.
 15 ἀνηρέθησαν μὲν οὖν οὐ πολλοί· παριππεύων γὰρ
 ὁ Διονύσιος ἐκώλυσε φονεῦειν τοὺς φεύγοντας·
 οἱ δὲ Συρακοῖοι παραχρῆμα μὲν κατὰ τὴν χώραν
 ἐσκεδάσθησαν, μετ' ὀλίγον δὲ πρὸς τοὺς ἱππεῖς εἰς
 Αἴτην ἡθροίσθησαν ὑπὲρ τοὺς ἑπτακισχιλίους.
 20 Διονύσιος δὲ τοὺς πεσόντας τῶν Συρακοσίων θάψας 6
 ἀπέστειλε πρέσβεις εἰς Αἴτην, ἄξιων τοὺς φυγάδας
 διαλύεσθαι καὶ τὴν πατρίδα κατοικεῖν, διδοὺς
 πίστιν μὴ μνησικακήσειν αὐτοῖς. τινὲς μὲν οὖν 7
 τέκνα καὶ γυναῖκας ἀπολελοιπότες ἠναγκάσθησαν
 25 πεισθῆναι τοῖς παρακαλουμένοις· οἱ δὲ λοιποί, προ-
 φερομένων τῶν πρεσβευτῶν τὴν τοῦ Διονυσίου περὶ
 τὴν ταφὴν τῶν πεσόντων εὐεργεσίαν, ἔφασαν αὐτὸν
 ἄξιον εἶναι τυχεῖν τῆς ὁμοίας χάριτος, καὶ τοῖς

5 εἰσεβιάσαντο ο, corr. Steph. 12 ἐκλείπειν fort.
 18 εἰς Αἴτην om. v

- θεοὺς ἡῦχοντο τὴν ταχίστην αὐτὸν ἐπιθεῖν ταύτης
 8 τυγχάνοντα. οὗτοι μὲν οὖν οὐδενὶ τρόπῳ βουλη-
 θέντες πιστεῦσαι τῷ τυράννῳ κατέμειναν ἐν Αἴτνῃ,
 καιρὸν ἐπιτηροῦντες κατ' αὐτοῦ· Διονύσιος δὲ τοῖς
 μὲν κατελθοῦσι φυγάσι φιλανθρωπῶς ἐχρήσατο, 5
 βουλόμενος καὶ τοὺς ἄλλους προτρέψασθαι κατελ-
 θεῖν εἰς τὴν πατρίδα, τοὺς δὲ Καμπανοὺς ταῖς
 καθηκούσαις δωρεαῖς τιμήσας ἐξαπέστειλεν ἐκ τῆς
 9 πόλεως, ὑφορώμενος αὐτῶν τὴν ἀβεβαιότητα. οἱ
 πορευθέντες εἰς Ἑντελλαν, καὶ πείσαντες τοὺς ἐν 10
 τῇ πόλει λαβεῖν ἑαυτοὺς συνοίκους, νυκτὸς ἐπιθέ-
 μενοι τοὺς μὲν ἡβῶντας ἀπέσφαξαν, τὰς δὲ γυναι-
 κας τῶν παρασπονδηθέντων γήμαντες κατέσχον τὴν
 πόλιν.
- 10 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λακεδαιμόνιοι καταλελυ- 15
 κότες τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ὁμολογου-
 μένῃν ἔσχον τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ
 τὴν κατὰ θάλατταν. καταστήσαντες δὲ ναύαρχον
 Λύσανδρον, τούτῳ προσέταξαν ἐπιπορεύεσθαι τὰς
 πόλεις, ἐν ἐκάστη τοὺς παρ' αὐτοῖς καλουμένους 20
 ἄρμοστὰς ἐγκαθιστάντα· ταῖς γὰρ δημοκρατίαις
 προσκόπτοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι δι' ὀλιγαρχίας
 2 ἐβούλοντο τὰς πόλεις διοικεῖσθαι. ἔταξαν δὲ καὶ
 φόρους τοῖς καταπολεμηθεῖσι, καὶ τὸν πρὸ τοῦ
 χρόνον οὐ χρώμενοι νομίσματι, τότε συνήθροισαν 25
 ἐκ τοῦ φόρου κατ' ἐνιαυτὸν πλείω τῶν χιλίων
 ταλάντων. ἐπεὶ δὲ τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πράγματα

8 δωρεαῖς] τιμαῖς καὶ δωρεαῖς cod. Peiresc. 10 Αἴτελ-
 λαν A et Peiresc.. ἤτελλαν F

κατὰ τὴν ἰδίαν ἀξίαν διώκησαν, ἀπέστειλαν Ἀριστον
 ἄνδρα τῶν ἐπιφανῶν εἰς Συρακούσας, τῷ μὲν λόγῳ
 προσποιούμενοι καταλύειν τὴν δυναστείαν, τῇ δ'
 ἀληθείᾳ σπεύδοντες αὐξῆσαι τὴν τυραννίδα· ἤλπιζον
 5 γὰρ συγκατασκευάζοντες τὴν ἀρχὴν ὑπήκοον ἔξειν
 τὸν Διονύσιον διὰ τὰς εὐεργεσίας. ὁ δ' Ἀριστος 3
 καταπλεύσας εἰς Συρακούσας καὶ τῷ τυράννῳ
 λάθρᾳ περὶ τούτων διαλεχθεὶς, τοὺς τε Συρακο-
 σίους ἀνασείων καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκαταστήσειν
 10 ἐπαγγειλόμενος, Νικοτέλην μὲν τὸν Κορίνθιον
 647 ἀνείλεν ἀφηγούμενον τῶν Συρακοσίων, τοὺς δὲ
 πιστεύσαντας προδοὺς τὸν μὲν τύραννον ἰσχυρὸν
 κατέστησε, διὰ δὲ τῆς πράξεως ταύτης ἀσχημονεῖν
 ἐποίησεν αὐτὸν ἅμα καὶ τὴν πατρίδα. Διονύσιος δὲ 4
 15 τοὺς Συρακοσίους ἐπὶ τὸν θερῖσμον ἀποστείλας
 ἐπῆλθε τὰς οἰκίας, καὶ τὰ μὲν ὅπλα πάντων ἀφεί-
 λετο, μετὰ δὲ ταῦθ' ἕτερον τεῖχος ὠκοδόμει περὶ
 τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ναῦς τε κατεσκευάζετο, συνῆγε
 δὲ καὶ μισθοφόρων πλῆθος, καὶ τὰ λοιπὰ παρε-
 20 σκευάζετο πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τῆς τυραννίδος, ὥς
 ἂν ἔργοις ἤδη πείραν εἰληφῶς ὅτι πᾶν ὑπομένουσιν
 οἱ Συρακοσίοι χάριν τοῦ μὴ δουλεύειν.

Τούτων δὲ πραττομένων Φαρνάβαξος ὁ Λαρείου 11
 τοῦ βασιλέως σατραπῆς Ἀλκιβιάδην τὸν Ἀθηναῖον
 25 συλλαβὼν ἀνείλε, χαρίσασθαι βουλόμενος Λακεδαι-
 μονίοις. τοῦ δ' Ἐφόρου δι' ἄλλας αἰτίας ἐπιβου-
 λευθῆναι γεγραφότος, οὐκ ἄχρηστον εἶναι νομίζω
 παραθεῖναι τὴν παραδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως

1 ἀξίαν] ἀξίωσιν Reiske Ἀριστον] Ἀρέτης c. 70, 3
 16 πάντων] παναντων P¹ 21 ὑπομενοῦσιν J 22 οἱ] οὐ P

2 ἐπιβουλὴν κατ' Ἀλκιβιάδου. φησὶ γὰρ κατὰ τὴν
 ἑπτακαιδεκάτην βίβλον Κῦρον μὲν καὶ Λακεδαι-
 μονίους λάθρα παρασκευάζεσθαι ἅμα πολεμεῖν πρὸς
 Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφόν, Ἀλκιβιάδην δὲ διὰ τινων
 αἰσθόμενον τὴν Κύρου προαίρεσιν ἐλθεῖν πρὸς 5
 Φαρνάβαζον καὶ περὶ τούτων ἐξηγήσασθαι κατὰ
 μέρος, ἀξιῶσαι δὲ αὐτὸν δοῦναι ἀναβάσεως ὁδὸν
 πρὸς Ἀρταξέρξην· βούλεσθαι γὰρ ἐμφανίσαι πρῶτον
 3 τὴν ἐπιβουλὴν τῷ βασιλεῖ. τὸν δὲ Φαρνάβαζον
 ἀκούσαντα τῶν λόγων, σφετερίσασθαι τὴν ἀπαγγε- 10
 λίαν καὶ πέμψαι πιστοὺς ἄνδρας ὑπὲρ τούτων τῷ
 βασιλεῖ δηλώσοντας. οὐ διδόντος δὲ τοῦ Φαρνα-
 βάζου τοὺς παραπέμψοντας εἰς τὰ βασίλεια, φησὶ
 τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην ὁρμῆσαι πρὸς τὸν σατράπην
 τῆς Παφλαγονίας, ὅπως δι' ἐκείνου ποιήσασθαι τὴν 15
 ἀνάβασιν· τὸν δὲ Φαρνάβαζον φοβηθέντα μὴ περὶ
 τούτων ἀκούσῃ τὴν ἀλήθειαν ὁ βασιλεὺς, ἐπαπο-
 στεῖλαι τοὺς ἀνελοῦντας κατὰ τὴν ὁδὸν τὸν Ἀλκι-
 4 βιάδην. τοὺς δὲ καταλαβόντας αὐτὸν τῆς Φρυγίας
 ἔν τινι κώμῃ κατεσκηνωκότα νυκτὸς περιθεῖναι 20
 ξύλων πλῆθος· ἀναφθέντος οὖν πολλοῦ πυρὸς τὸν
 Ἀλκιβιάδην ἐπιχειρῆσαι μὲν ἀμύνεσθαι, κρατηθέντα
 δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀκοντιζόντων
 τελευτῆσαι.

5 Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Δημόκριτος ὁ φιλό- 25

1 κατ' PA, κατὰ τοῦ c 5 πρὸς PA, πρὸς τὸν c 6 κατὰ]
 τὰ κατὰ Dind. 7 ὁδὸν] ὁδηγὸν αὐτ ἐφόδιον αὐτ ἐξουσίαν
 Reiske 8 βουλευέσθαι ο - PJK 10 τὸν λόγον P (c. 26, 6)
 ἐπαγγελίαν PAF 18 ἀνελοῦντας P¹, ἀνελόντας c 19 αὐτὸν
 P², om. c 20 ἔν τινι κώμῃ τῆς Φρυγίας ο - PAL
 νυκτὶ P²

σοφος ἐτελεύτησε βιώσας ἔτη ἐνενήκοντα. Λασθένην δὲ τὸν Θηβαῖον τὸν νενικηκότα ταύτην τὴν ὀλυμπιάδα λέγεται πρὸς ἵππον ἀθλητὴν δραμόντα νικῆσαι· τὸν δὲ δρόμον ἀπὸ τῆς Κορωνείας μέχρι τῆς 5 Θηβαίων πόλεως γενέσθαι.

Κατὰ δὲ τὴν Ἱταλίαν Ῥωμαίων φρουρούντων 6 Ἐρρουκαν πόλιν Οὐόλσκων ἐπελθόντες οἱ πολέμιοι τῆς τε πόλεως ἐκράτησαν καὶ τῶν φρουρῶν τοὺς πλείστους ἀνεΐλαν.

10 Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων 12
648 τέλος ἔχουσῶν Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Εὐκλείδης, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο χιλιάρχοι τέσσαρες, Πόπλιος Κορνήλιος, Νουμέριος Φάβιος, Λεύκιος Οὐαλέριος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν 2
15 παρειληφότεων Βυζάντιοι πρὸς μὲν ἀλλήλους στασιάζοντες, πρὸς δὲ τοὺς παροικούντας Θυράκας πόλεμον ἔχοντες, κακῶς ἀπήλλαττον· οὐ δυνάμενοι δὲ λύσιν πορίσασθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίας, στρατηγὸν ἡτήσαντο παρὰ Λακεδαιμονίων. ἐξέπεμ-
20 ψαν οὖν οἱ Σπαρτιᾶται Κλέαρχον καταστήσοντα τὰ κατὰ τὴν πόλιν· οὗτος δὲ πιστευθεὶς περὶ τῶν 3 ὅλων καὶ μισθοφόρους πολλοὺς ἀθροίσας, οὐκέτι προστάτης ἦν, ἀλλὰ τύραννος. καὶ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ἐπὶ τινὶ θυσίᾳ καλέσας ἀνεΐλε,
25 μετὰ δὲ ταῦτα ἀναρχίας οὔσης ἐν τῇ πόλει, τριάκοντα μὲν τοὺς ὀνομαζομένους Βυζαντίους συνήρ-

2 δὲ P, τε v   3 διαδραμόντα Hert.   7 Ἐρρουκαν]
cf. c. 98, 5   οὐάλσκων P, οὐάλκων F   13 Κορνήλιος]
Cn. Cornelius add. J. Weber   14 Οὐαλέριος] καὶ Τερέν-
τιος Μάξιμος add. o - PA   26 Βυζαντίους] Βοιωτοὺς a,
βοηθοὺς vel τοὺς ὀνομαστοτάτους Βυζαντίων Reiske, βου-

πασε καὶ περιθεῖς κάλων ἀπεστραγγάλισε· πάντων
 δὲ τῶν διαφθαρέντων τὰς οὐσίας σφετερισάμενος
 ἐπελέγετο καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐπόρους, καὶ ψευ-
 δεῖς αἰτίας ἐπιρρίπτων οὓς μὲν ἀπέκτεινεν, οὓς δ'
 ἐφυγάδεν. πολλῶν δὲ χρημάτων κυριεύσας καὶ 5
 μισθοφόρων ἀθροίσας πληθὺς τὰ κατὰ τὴν δυνα-
 4 στείαν ἡσφαλίσατο. διαβοηθείσης δὲ τῆς κατὰ τὸν
 τύραννον ὁμότητος τε καὶ δυνάμεως, Λακεδαι-
 μόνιοι τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν
 πρέσβεις τοὺς πείσοντας ἀποθέσθαι τὴν δυναστείαν· 10
 οὐ προσέχοντος δὲ τοῖς ἀξιουμένοις ἐπεμψαν δύννα-
 5 μιν ἐπ' αὐτὸν καὶ στρατηγὸν Πανθοίδαν. οὗ τὴν
 ἐφοδὸν αἰσθόμενος ὁ Κλέαρχος εἰς Σηλυμβρίαν
 μετήγαγε τὴν δύναμιν, κύριος ὢν καὶ ταύτης τῆς
 πόλεως· πολλὰ γὰρ εἰς τοὺς Βυζαντίους ἡμαρτηκῶς 15
 ὑπελάμβανεν οὐ μόνον τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀλλὰ
 6 καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει πολεμίους ἔξειν. διόπερ ἐκ
 Σηλυμβρίας κρίνας ἀσφαλέστερον διαπολεμήσειν, τὰ
 τε χρήματα καὶ τὴν δύναμιν μετέστησεν. ὥς δ'
 ἐπύθτετο τοὺς Λακεδαιμονίους ἐγγὺς ὄντας, ἀπὴν- 20
 τησεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τὸν καλούμενον πόρον
 7 συνῆψε μάχην τοῖς περὶ τὸν Πανθοίδαν. γενο-
 μένου δ' ἐπὶ πολὺν χρόνον τοῦ κινδύνου, καὶ
 λαμπρῶς ἀγωνισαμένων τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ τοῦ
 τυράννου διεφθάρησαν. ὁ δὲ Κλέαρχος τὸ μὲν 25
 πρῶτον μετ' ὀλίγων συγκλεισθεὶς εἰς Σηλυμβρίαν
 ἐπολιορκεῖτο· μετὰ δὲ ταῦτα φοβηθεὶς διέδρα νυκτὸς
 καὶ διέπλευσεν εἰς τὴν Ἰωνίαν· ἐκεῖ δ' εἰς συν-

λευτὰς Wess., πρώτους Wurm
 Eich. 4 ἐπιρριπτῶν Dind.

3 καὶ om. v; ψευδεῖς δ'
 13 Σηλυβρίαν f (et infra)

ήθειαν ἔλθων Κύρῳ τῷ τοῦ βασιλέως ἀδελφῷ
 649 δυνάμεων ἀφηγήσατο. ὁ γὰρ Κῦρος, ἄρχων ἀπο- 8
 δεδειγμένος τῶν ἐπὶ θαλάττῃ σατραπειῶν καὶ φρο-
 νήματος πλήρης ὢν, διενοεῖτο στρατεύειν ἐπὶ τὸν
 5 ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην. ὁρῶν οὖν τὸν Κλέαρχον τόλμαν 9
 ἔχοντα καὶ θράσος πρόχειρον, ἔδωκεν αὐτῷ χρήματα
 καὶ προσέταξεν ὥς πλείστους ξενολογεῖν, νομίζων εὐθε-
 τον ἔξειν συναγωνιστὴν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ τολμωμένοις.

Λύσανδρος δὲ ὁ Σπαρτιάτης ἐπειδὴ πάσας τὰς 13
 10 ὑπὸ Λακεδαιμονίους πόλεις διόκησε κατὰ τὴν τῶν
 ἐφόρων γνώμην, ἐν αἷς μὲν δεκαδαρχίας, ἐν αἷς
 δ' ὀλιγαρχίας καταστήσας, περίβλεπτος ἦν ἐν τῇ
 Σπάρτῃ. καταλύσας γὰρ τὸν Πελοποννησιακὸν
 πόλεμον τῇ πατρίδι περιτεθεικὼς ἦν τὴν ἡγεμονίαν
 15 ὁμολογουμένην καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ
 θάλατταν. διόπερ ἐπὶ τούτοις πεφρονηματισμένος 2
 διενοεῖτο καταλῦσαι τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν βασιλείαν
 καὶ κοινὴν ἐκ πάντων Σπαρτιατῶν ποιῆσαι τὴν
 αἵρεσιν τῶν βασιλέων· ἤλπιζε γὰρ εἰς ἑαυτὸν
 20 τάχιστα τὴν ἀρχὴν ἦξειν διὰ τὸ μεγίστας καὶ καλ-
 λίστας πράξεις κατειργάσθαι. θεωρῶν δὲ τοὺς 3
 Λακεδαιμονίους μάλιστα τοῖς μαντείοις προσέχοντας,
 ἐπεχείρησε τὴν ἐν Δελφοῖς προφῆτιν διαφθεῖραι
 χρήμασιν· ἐνόμιζε γὰρ, εἰ χρησμὸν λάβοι σύμμαχον
 25 ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς, ῥαδίως ἄξειν ἐπὶ τέλος τὴν
 προαίρεσιν. ἐπεὶ δὲ παμπληθῇ [χρόνον] χρήματα 4
 τοῖς περὶ τὸ μαντεῖον διατρίβουσιν ὑπισχνούμενος

3 θαλάττῃ] θαλάττης ο (sed σ del. in P) cf. c. 35, 2
 σατραπειῶν P, σατραπῶν v 4 ὢν s. l. add. P¹, om. v
 15 ὁμολογουμένην PA (c. 10, 1) 25 ἄξειν Dind., ἦξειν ο
 26 χρόνον del. Reiske

Διονύσιος δ' ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος ἐπειδὴ **14**
 τὴν πρὸς Καρχηδονίους εἰρήνην ἐποιήσατο, τῶν δὲ
 κατὰ τὴν πόλιν στάσεων ἀπήλλακτο, τὰς ὁμόρους
 τῶν Χαλκιδέων πόλεις ἔσπευδε προσαγαγέσθαι.
5 αὗται δ' ἦσαν Νάξος, Κατάνη, Λεοντῖνοι. τούτων **2**
 δ' ἐπεθύμει κυριεῦσαι διὰ τὸ συνορῆσαι αὐτὰς τῇ
 Συρακούσῃ καὶ πολλὰς ἀφορμὰς ἔχειν πρὸς τὴν
 αὖξησιν τῆς δυναστείας. πρῶτον μὲν οὖν τῇ Αἴτνῃ
 προσστρατοπεδεύσας παρέλαβε τὸ φρούριον, τῶν
10 φυγάδων οὐκ ὄντων ἀξιωμαχῶν πρὸς τηλικαύτην
 δύναμιν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λεοντίνους ἀναξεύξας **3**
 ἐγγὺς τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν
 Τηρίαν ποταμόν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκτάξας τὴν
 δύναμιν ἐξαπέστειλε κήρυκα πρὸς τοὺς Λεοντίνους,
15 κελεύων παραδοῦναι τὴν πόλιν καὶ νομίζων τῷ
 φόβῳ καταπλῆξαι τοὺς ἔνδον· οὐ προσεχόντων δὲ **4**
 τῶν Λεοντίνων, ἀλλὰ πάντα παρεσκευασμένων τὰ
 πρὸς τὴν πολιορκίαν, Διονύσιος οὐκ ἔχων μηχανή-
 ματα τὴν μὲν πολιορκίαν κατὰ τὸ παρὸν ἀπέγνω,
20 τὴν δὲ χώραν ἄπασαν ἐλεηλάτησεν. ἐκεῖθεν δ' **5**
 ἀνέξευξεν ἐπὶ τοὺς Σικελούς, προσποιούμενος τὸν
 πρὸς τούτους πόλεμον ἐπαναιρεῖσθαι πρὸς τὸ τοὺς
 Καταναίους καὶ Ναξίους ῥαθυμοτέρους γενέσθαι
 περὶ τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν. διατρίβων δὲ περὶ **6**
25 τὴν Ἑνναν Ἀείμνηστον τὸν Ἑνναῖον ἐπεισεν ἐπι-
 θέσθαι τυραννίδι, συνεπιλήψεσθαι τῆς προθέσεως

7 συρακούσῃ P, Συρακοσίᾳ Dind. (XIII 75, 2) 8 τῇ
 Αἴτνῃ P², τὴν Αἴτνην c; ἐπὶ τὴν Αἴτνην Steph. 9 * προσ-
 στρατοπεδεύσας c. 17, 9] στρατεύσας o 13 Τυρίαν f 16 κατα-
 πλῆξειν usitatio forma Steph. 26 τυραννίδι] καὶ add. P

- 7 ἐπαγγελλόμενος. κρατήσαντος δ' ἐκείνου τῆς ἐπι-
βολῆς, καὶ τὸν Διονύσιον οὐκ εἰσαγαγόντος εἰς τὴν
πόλιν, διοργισθεὶς μετεβάλετο καὶ τοὺς Ἐνναίους
παρεκάλει καταλύειν τὸν τύραννον. ὧν συνδρα-
μόντων εἰς τὴν ἀγορὰν μετὰ τῶν ὀπλων καὶ τῆς 5
ἐλευθερίας ἀντιποιοιμένων, πλήρης ἦν ἡ πόλις
8 ταραχῆς. Διονύσιος δὲ πνθόμενος τὴν στάσιν,
ἀνέλαβε τοὺς ψιλοὺς καὶ ταχέως διὰ τινος ἐρήμου
τόπου [ἐλθὼν] παρεισέπεσεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὸν
μὲν Ἀείμνηστον συλλαβὼν παρέδωκε τοῖς Ἐνναίοις 10
πρὸς τὴν τιμωρίαν, αὐτοὺς δ' οὐδὲν ἀδικήσας ἀπῆλ-
θεν ἐκ τῆς πόλεως. τοῦτο δ' ἔπραξεν οὐχ οὕτως
τοῦ δικαίου φροντίζων, ὥς βουλούμενος προτρέψα-
σθαι τὰς ἄλλας πόλεις αὐτῷ πιστεύνειν.
- 15 Ἐκείθεν δ' ἀναξεύξας τὴν τῶν Ἐρβιταίων πόλιν 15
πορθεῖν ἐπεχείρησεν· οὐδὲν δὲ πράσσων πρὸς μὲν 651
τούτους εἰρήνην ἐποιήσατο, τὴν δὲ δύναμιν ἤγαγεν
ἐπὶ Κατάνην· Ἀρκεσίλαος γὰρ στρατηγὸς ὢν τῶν
Καταναίων ἐπηγγέλλετο αὐτῷ προδώσειν τὴν πόλιν.
διόπερ ὑπὸ τούτου περὶ μέσας νύκτας παρειαχθεὶς 20
κύριος τῆς Κατάνης ἐγένετο. ἀφελόμενος δὲ τῶν
πολιτῶν τὰ ὄπλα, φρουρὰν ἐν αὐτῇ κατέστησεν
2 ἱκανήν. μετὰ δὲ ταῦτα Προκλῆς ὁ τῶν Ναξίων
ἀφηγούμενος ἐπαγγελιῶν μεγέθει πεισθεὶς παρέδωκε
τὴν πατρίδα τῷ Διονυσίῳ· ὅς τὰς δωρεὰς ἀποδοὺς 25
τῷ προδιδόντι καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῷ χαρισά-

1 ἐπαγγελλόμενος P JL   4 καταλύειν] καταλαβεῖν f
8 ψιλοὺς Hert., φίλους o   9 ἐλθὼν om. JK   11 αὐτοὺς P,
αὐτὸς v   15 Ἐρβ. o   22 ἐν] τὴν ἐν P   23 ἱκανήν] τὴν
ἱκανήν FJ   25 ἀποδιδόντος o - PA

μενος τὴν πόλιν ἐξηνδραποδίσατο, καὶ τὰς μὲν κτήσεις ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι, τὰ δὲ τεῖχη καὶ τὰς οἰκίας κατέσκαψεν. παραπλησίως δὲ 3 καὶ τοῖς Καταναίοις χρησάμενος ἐλαφροπώλησε τοὺς αἰχμαλώτους ἐν Συρακούσαις. τὴν μὲν οὖν τῶν Ναξίων χώραν Σικελοῖς τοῖς ὁμοροῦσιν ἔδωρῆσατο, τοῖς δὲ Καμπανοῖς τὴν πόλιν τῶν Καταναίων οἰκητήριον ἔδωκεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λεοντίνους 4 στρατεύσας ἀπάσῃ τῇ δυνάμει τὴν πόλιν περιεστρατοπέδευσε, καὶ πρὸς τοὺς ἔνδον διαπρεσβενσάμενος ἐκέλευσεν αὐτοὺς παραδιδόναι τὴν πόλιν καὶ μετέχειν τῆς ἐν Συρακούσαις πολιτείας. οἱ δὲ Λεοντῖνοι, βοήθειαν μὲν οὐδεμίαν ἔξουν προσδοκῶντες, τὰς δὲ Ναξίων καὶ Καταναίων συμφορὰς ἀναλογιζόμενοι, κατεπλήττοντο, φοβούμενοι μὴ τοῖς αὐτοῖς περιπέσωσι δυστυχήμασιν. διόπερ εἰζαντες τῷ καιρῷ συνεχώρησαν, καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπόντες εἰς Συρακούσας μετόκησαν.

Ἀρχωνίδης δ' ὁ τῆς Ἑρβίτης ἐπιστάτης, ἐπειδὴ 16 πρὸς Διονύσιον εἰρήνην ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἑρβιταίων συνέθετο, διανοεῖτο κτίσαι πόλιν. εἶχε γὰρ μισθοφόρους τε πλείους καὶ σύμμικτον ὄχλον, ὃς τῷ πρὸς Διονύσιον πολέμῳ συνέδραμεν εἰς τὴν πόλιν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἑρβιταίων ἐπηγγέλλοντο 25 αὐτῷ κοινωνήσιν τῆς ἀποικίας. ἀναλαβὼν οὖν τὸ 2 συνδραμὸν πλῆθος κατελάβετό τινα τῶν λόφων ὁκτῶ

13 ἦξειν Wess. 17 εἰς om. P 19 Ἑρβ. o semper
24 *τῶν ἄλλων aut τῶν πολιτῶν] τῶν ἀπὸ τῶν ο; τῶν ἀπὸ τῆς Ἑρβίτης Eich. 26 συνδραμὸν Dind., συνεδρεῦον ο τῶν λόφων PAF², λόφον c

- σταδίους ἀπέχοντα τῆς θαλάττης, ἐν ᾧ πόλιν ἔκτισεν Ἄλαισαν· οὐσῶν δὲ καὶ ἄλλων πόλεων κατὰ τὴν Σικελίαν ὁμωνύμων, Ἀρχωνίδιον αὐτὴν προσ-
 3 ηγόρευσεν ἀφ' ἑαυτοῦ. ἐν δὲ τοῖς ὕστερον χρό-
 νοις τῆς πόλεως πολλὴν ἐπίδοσιν λαμβανούσης διὰ 5
 τε τὰς ἀπὸ τῆς θαλάττης ἐργασίας καὶ διὰ τὴν ὑπὸ
 Ῥωμαίων δοθεῖσαν ἀτέλειαν, οἱ Ἄλαισῖνοι τὴν τῶν
 Ἑρβιταίων συγγένειαν ἀπηρνήσαντο, αἰσχροὺς ἡγού-
 μενοι καταδεεστέρας πόλεως ἑαυτοὺς ἀποίκους νομί-
 4 ζεσθαι. οὐ μὴν ἀλλὰ μέχρι νῦν παρ' ἀμφοτέραις 10
 συγγένειαι τε πλείονες διαμένουσιν καὶ τὰς κατὰ τὸ
 Ἀπολλώνιον θυσίας τοῖς αὐτοῖς ἔθεσι διοικοῦσιν.
 τινὲς δὲ φασιν ὑπὸ Καρχηδονίων ἐκτίσθαι τὴν
 Ἄλαισαν, καθ' ὃν καιρὸν Ἰμῖλκων τὴν πρὸς τὸν
 Διονύσιον εἰρήνην ἐποιήσατο. 15
 5 Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαίοις πρὸς Βηίους
 πόλεμος συνέστη διὰ τοιαύτας αἰτίας. τότε πρώτως 652
 ἐπεψηφίσαντο Ῥωμαῖοι τοῖς στρατιώταις καθ' ἑκα-
 στον ἐνιαυτὸν εἰς ἐφόδια διδόναι χρήματα. ἔξεπο-
 λιόρχησαν δὲ καὶ τὴν Ουόλσκων πόλιν, ἣ τότε μὲν 20
 Ἄνξωρ ἐκαλεῖτο, νῦν δ' ὀνομάζεται Ταρρακίνη.
 17 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθή-
 νησι μὲν ἦρχε Μικίων, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατι-

2 Ἄλισαν P, Ἄλεσαν v   3 Ἀρχωνίδιον P   7 Ἄλαιοι
 P, Ἀλεσῖνοι v   8 Ἑρβιτῶν o, corr. Wess.   12 Ἀπολλώ-
 νειον v; τὰ Ἀπολλώνια Reiske   14 Ἄλισαν P, Ἄλεσαν v
 Ἀμῖλκας o - PAL   16 Βοιοῦς o, corr. Wess.   17 ἐνέ-
 στη PA τοιαύτας] τινες conicio; lacunam significat Steph.
 πρώτως Dind., πρώτοις o   20 Ουόλσκων AF, τοῦόλκων P^a,
 τούόλκων P^bK   21 ὀνομάζεται om. JK   Ταρρακίνη v
 22 ἐνιαυσιαίου PJ   23 Μίκων marm. Parium

κὴν ἀρχὴν μετέλαβον χιλίαρχοι τρεῖς, Τίτος Κοῖν-
 τιος καὶ Γάιος Ἰούλιος καὶ Αὔλος Μαμίλος. τούτων
 δὲ τὰς ἀρχὰς λαβόντων οἱ τὸν Ὠρωπὸν οἰκοῦντες
 πρὸς ἀλλήλους στασιάζαντες ἐφυγάδενσαν τῶν πολι-
 5 τῶν τινας. οἱ δὲ φυγάδες μέχρι μὲν τινος δι' 2
 ἑαυτῶν ἐπεβάλλοντο κατελθεῖν, οὐ δυνάμενοι δὲ τὴν
 προαίρεσιν ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν, ἔπεισαν τοὺς Θη-
 βαίους ἑαυτοῖς συναποστεῖλαι δύναμιν. Θηβαῖοι δὲ 3
 στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ὠρωπίους καὶ κυριεύσαντες
 10 τῆς πόλεως, μετόπισαν ἀπὸ τῆς θαλάττης αὐτοὺς
 ὥς ἐπὶ σταδίους, καὶ χρόνους μὲν τινας εἶσαν
 καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα δόντες
 πολιτείαν τὴν χώραν Βοιωτίαν ἐποιήσαντο.

Τούτων δὲ πραττομένων Λακεδαιμόνιοι καὶ ἄλλα 4
 15 μὲν πλείονα τοῖς Ἠλείοις ἐνεκάλουν, μάλιστα δ' ὅτι
 Ἄγιν αὐτῶν τὸν βασιλέα διεκώλυσαν τῷ θεῷ θῦσαι
 καὶ διότι τοῖς Ὀλυμπίοις Λακεδαιμονίους οὐκ εἶα-
 σαν ἀγωνίσασθαι. διόπερ κρίναντες πρὸς αὐτοὺς 5
 ἐκφέρειν πόλεμον, δέκα πρεσβευτὰς ἀπέστειλαν,
 20 πρῶτον μὲν κελεύοντες τὰς περιοίκους πόλεις ἔαν
 αὐτονόμους εἶναι, ἔπειτα τὰς δαπάνας τοῦ πρὸς
 Ἀθηναίους πολέμου κατὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτοῖς μέρος
 ἀπῆτουν. ταῦτα δ' ἔπραττον προφάσεις αὐτοῖς 6
 εὐλόγους καὶ πιθανὰς ἀρχὰς ζητοῦντες πολέμον.

1 παρέλαβον v τρεῖς P, εξ v Κόιντος f 2 Μα-
 μίλος PK², Μαμίλιος AHLK¹; Manlius fasti (Liv. IV, 61)
 3 παραλαβόντων Dind. 6 ἐπεβάλλοντο P 12 καθ'
 αὐτοὺς P 16 Ἄγιν Reiske ex Xen. Hell. III 2, 22, Παν-
 σανίαν o αὐτῶν τὸν βασιλέα PA, αὐτὸν τ. β. FJ, τ. β.
 αὐτῶν c 20 κελεύοντας o, corr. Dind. 22 κατὰ Rhod.,
 καὶ κατὰ o 23 αὐτοὺς P

οὐ προσεχόντων δὲ τῶν Ἡλείων, ἀλλὰ καὶ προσ-
 εγκαλούντων ὅτι τοὺς Ἑλλήνας καταδουλοῦνται, τὸν
 ἕτερον τῶν βασιλέων Πανσανίαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπέ-
 7 στείλαν μετὰ στρατιωτῶν τετρακισχιλίων. συνηκο-
 λούθουν δ' αὐτῷ πολλοὶ στρατιῶται καὶ παρὰ τῶν 5
 συμμάχων σχεδὸν ἀπάντων πλὴν Βοιωτῶν καὶ
 Κορινθίων· οὗτοι δὲ δυσχεραίνοντες τοῖς ὑπὸ Λακε-
 δαιμονίων πραττομένοις οὐ μετέσχον τῆς ἐπὶ τὴν
 8 Ἥλιν στρατείας. ὁ δ' οὖν Πανσανίας κατ' ἔφοδον
 τῆς Ἀρκαδίας ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἥλιν Λασίωνα μὲν 10
 φρούριον εὐθύς εἶλεν ἐξ ἑφόδου, μετὰ δὲ ταῦτα
 διὰ τῆς Ἀκρωρείας ἀγαγὼν τὸ στρατόπεδον τέττα-
 ρας πόλεις προσηγάγετο, Θραιστόν, Ἄλιον, Ἐπιτά- 653
 9 λιον, Ὀποῦντα. ἐκεῖθεν δὲ τῇ Πύλῳ προσστρατο-
 πεδεύσας εὐθύς καὶ τοῦτο τὸ χωρίον παρέλαβεν, 15
 ἀπέχον τῆς Ἥλιδος σταδίους ὥς ἑβδομήκοντα. μετὰ
 δὲ ταῦτ' ἐπ' αὐτὴν πορευθεὶς τὴν Ἥλιν ἐπὶ τῶν
 πέραν τοῦ ποταμοῦ λόφων κατεστρατοπέδευσεν.
 Ἡλεῖοι δὲ μικρὸν ἔμπροσθεν ἦσαν παρ' Αἰτωλῶν
 εἰληφότες συμμάχους ἐπιλέκτους ἄνδρας χιλίους, οἷς 20
 τὸν περὶ τὸ γυμνάσιον τόπον δεδώκεισαν φυλάτ-
 10 τειν. τοῦ δὲ Πανσανίου τοῦτον τὸν τόπον πρῶτον
 ἐπιχειρήσαντος πολιορκεῖν καταπεφρουνηκότως, ὥς
 οὐδέποτε ἂν τολμησάντων Ἡλείων ἐπεξελθεῖν, ἐξαί-

8 ἐπὶ L, ὑπὸ c 9 στρατιάς P κατ' ἔφοδον] κατὰ
 Τριφυλίαν αὐτ Φολόην Reiske, κατὰ Ψωφίδα Madvig; Ἄγας
 ἐνέβαλε διὰ τῆς Ἀχαιῆς εἰς τὴν Ἥλειαν κατὰ Λάρισον Xen.
 Hell. III 2, 23; fort. κατ' Ἀλφειὸν διὰ (Paus. III 8, 4)
 13 Θραιστόν v Ἄλιον r, Ἀλείσιον Wess. Ἐπιτάλιον
 Wess., Εὐπάγιον o 14 ὀποῦντα P προσστρ. Eich.,
 προσστρ. o 21 ἐδεδώκεισαν o - PAK

φνης οἱ τε Αἰτωλοὶ καὶ πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἐκχυν-
θέντες ἐκ τῆς πόλεως κατεπλήξαντο τοὺς Λακεδαι-
μονίους, καὶ σχεδὸν τριάκοντα αὐτῶν κατέβαλον.
ὁ δὲ Πανσανίας τότε μὲν ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, 11
5 μετὰ δὲ ταῦθ' ὄρων ἐργάδῃ τὴν ἄλωσιν οὖσαν,
ἐπῆει πορθῶν καὶ φθείρων τὴν χώραν ἱερὰν οὖσαν,
καὶ παμπληθεῖς ὠφελείας ἤθροισεν. ἤδη δὲ τοῦ 12
χειμῶνος συνεγγιζοντος κατὰ μὲν τὴν Ἥλείαν ἐτεί-
χισε φρούρια, καὶ τὴν ἱκανὴν ἐν αὐτοῖς κατέλιπε
10 δύναμιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ὑπολοίπου στρατιᾶς ἐν
Λύμῃ παρεχίμασεν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Σι- 18
κελῶν τύραννος, ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν
αὐτῷ προεχώρει κατὰ γνώμην, διανοεῖτο μὲν πρὸς
15 Καρχηδονίους ἐκφέρειν πόλεμον· οὐπω δὲ ταῖς
παρασκευαῖς ἱκανὸς ὢν τὴν μὲν προαίρεσιν ταύτην
ἐκρυπτε, πρὸς δὲ τοὺς μέλλοντας κινδύνους τὰ χρή-
σιμα διώκει. εἰδὼς οὖν κατὰ τὸν Ἀττικὸν πόλεμον 2
τὴν πόλιν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν ἀποτετελι-
20 σμένην, εὐλαβεῖτο μήποτε παραπλησίοις ἐλαττώμασι
περιπεσὼν ἀποκλεισθῇ τῆς εἰς τὴν χώραν ἐξόδου·
εὐφυῶς γὰρ ἐώρα κειμένας τὰς καλουμένας Ἐπιπο-
λὰς κατὰ τῆς πόλεως τῶν Συρακοσίων. διόπερ 3
τοὺς ἀρχιτέκτονας παραλαβὼν, ἀπὸ τῆς τούτων
25 γνώμης ἔκρινε δεῖν τειχίσαι τὰς Ἐπιπολὰς, ἥ νῦν τὸ
πρὸς τοῖς Ἐξαπύλοις ὑπάρχει τεῖχος. ὁ γὰρ τόπος 4
οὗτος τετραμμένος ἐστὶ πρὸς ἄρκτον, ὑπόκρημνος

6 ἐπῆει — οὖσαν om. P

8 Ἥλείαν P, Ἥλιν v

12 Σικελῶν Paf, Σικελιωτῶν c (c. 7, 1) 26 ἄρχει Schub-
ring 27 ἀπόκρημνος v

δὲ πᾶς καὶ διὰ τὴν τραχύτητα δυσπρόσοδος ἐκ τῶν
 ἔξωθεν μερῶν. βουλόμενος οὖν ταχεῖαν τὴν κατα-
 σκευὴν τῶν τειχῶν γίνεσθαι, τὸν ἀπὸ τῆς χώρας
 ὄχλον ἡθροισεν, ἐξ οὗ τοὺς εὐθέτους ἄνδρας [ἐλευ-
 θέρους] ἐπιλέξας εἰς ἑξακισμυρίους ἐπιδιείλε τοῦ-⁵
 5 τοῖς τὸν τειχιζόμενον τόπον. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν
 στάδιον ἀρχιτέκτονας ἐπέστησε, κατὰ δὲ πλῆθρον
 ἐπέταξεν οἰκοδόμους, καὶ τοὺς τούτοις ὑπηρετήσον-
 τας ἐκ τῶν ἰδιωτῶν εἰς ἕκαστον πλῆθρον διακο-
 σίους. χωρὶς δὲ τούτων ἕτεροι παμπληθεῖς τὸν¹⁰
 ἀριθμὸν ἔτεμνον τὸν ἀνέργαστον λίθον· ἑξακισχίλια
 δὲ ξεύγη βοῶν ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον παρεκόμιζεν.
 6 ἡ δὲ τῶν ἐργαζομένων πολυχειρία πολλὴν παρεί-
 χετο τοῖς θεωμένοις κατάπληξιν, ἀπάντων σπεν-
 δόντων τελέσαι τὸ τεταγμένον. ὁ γὰρ Διονύσιος¹⁵
 τὴν προθυμίαν τοῦ πλήθους ἐκκαλούμενος μεγάλας
 προέθηκε δωρεὰς τοῖς προτερήσασιν, δίχα μὲν τοῖς
 ἀρχιτέκτοσι, χωρὶς δὲ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ πάλιν
 τοῖς ἐργαζομένοις· καὶ αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων
 προσήδρυνε τὰς ἡμέρας ὅλας τοῖς ἔργοις, ἐπὶ πάντα²⁰
 τόπον ἐπιφαινόμενος καὶ τοῖς κακοπαθοῦσιν αἰεὶ
 7 προσλαμβάνων. καθόλου δ' ἀποθέμενος τὸ τῆς
 ἀρχῆς βάρος ἰδιώτην αὐτὸν ἀπεδείκνυε, καὶ τοῖς
 βαρυτάτοις τῶν ἔργων προσιστάμενος ὑπέμενε τὴν
 αὐτὴν τοῖς ἄλλοις κακοπάθειαν, ὥστε πολλὴ μὲν²⁵
 ἔρις ἐγίνετο καὶ τοῖς τῆς ἡμέρας ἔργοις ἔνιοι προσ-

4 ἐλευθέρους om. f, ἐλευθερωθέντας Reiske 6 ἐπιτει-
 χιζόμενον o-PAK 12 παρεκόμιζεν Dind., παρεσκεύαζεν o
 13 παρέσχετο o-PA 17 προσέθηκε PA 23 αὐτὸν PA
 24 προιστάμενος o, corr. Dind.

ετίθεσαν καὶ μέρη τῶν νυκτῶν· τοσαύτη σπουδὴ
τοῖς πλήθεσιν ἐνεπεπτώκει. διόπερ ἀνελπίστως 8
ἐν ἡμέραις εἴκοσι τέλος ἔσχε τὸ τεῖχος, τὸ μὲν
μῆκος κατασκευασθὲν ἐπὶ σταδίους τριάκοντα, τὸ δὲ
5 ὕψος σύμμετρον, ὥστε τῷ τοίχῳ τῆς ὀχυρότητος
προσγενομένης ἀνάλωτον ἐκ βίας ὑπάρξαι· τοῖς γὰρ
πύργοις διείληπτο πυκνοῖς καὶ ὑψηλοῖς, ἐκ τε λίθων
ὠκοδόμητο τετραπέδων φιλοτίμως συνειργασμένων.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθὸς Ἀθήνησι 19
10 μὲν ἦν ἀρχῶν Ἐξαίνετος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν
ἀρχὴν παρέλαβον χιλιάρχοι ἕξ, Πόπλιος Κορνήλιος,
Καίσιων Φάβιος, Σπόριος Ναύτιος, Γάιος Οὐαλέ-
ριος, Μάνιος Σέργιος. περὶ δὲ τούτους τοὺς 2
χρόνους Κῦρος ὁ τῶν ἐπὶ θαλάττης σατραπειῶν
15 ἡγούμενος διανοεῖτο μὲν πάλαι στρατεύειν ἐπὶ τὸν
ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην· ἦν γὰρ ὁ νεανίσκος φρονή-
ματος πλήρης καὶ προθυμίαν ἔχων οὐκ ἀπρακτον
εἰς τοὺς κατὰ πόλεμον ἀγῶνας. ἐπεὶ δ' αὐτῷ μι- 3
σθοφόρων πληθὺς ἱκανὸν συνῆκτο καὶ τὰ πρὸς
20 τὴν στρατείαν εὐτρέπιστο, τοῖς μὲν πλήθεσιν οὐκ
ἐδήλου τάληθές, ἔφασκε δ' εἰς Κιλικίαν ἀνάγειν
τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας τοῦ βασιλέως
τυράννους. ἀπέστειλε δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους 4

5 τοίχῳ] τείχει Rhod., πάχει Wurm 6 προσγενο-
μένης Reiske, γενομένης ο 8 ὠκοδόμητο ο, corr. Eich.
τετραπόδων ο, corr. Dind συνεργασμένων P, συνερ-
μοσμένων Reiske 9 διεληθόντος ο-PA 10 Ξεναί-
νετος Diog. L. II 55; Lys 17, 3 11 Κορνήλιος] Cn.
Cornelius add. J. Weber 13 Σέργιος PAL, Σέργιος καὶ
Ἰούνιος Λούκουλλος c 14 σατραπειῶν P (c. 12, 8) 21 ἀν-
άγειν P, ἄγειν v

πρεσβευτὰς τοὺς ἀνανεωσομένους τὰς κατὰ τὸν
 πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον εὐεργεσίας καὶ παρα-
 καλέσοντας ἑαυτῷ συμμαχεῖν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι,
 νομίσαντες αὐτοῖς συνοίσειν τὸν πόλεμον, ἔγνωσαν
 τῷ Κύρῳ βοηθεῖν, καὶ παραχοῆμα ἐξέπεμψαν πρε-
 σβευτὰς πρὸς τὸν ἑαυτῶν ναύαρχον Σάμιον ὀνομαζό-
 5 μενον, ὅπως ὅ,τι ἂν κελεύῃ ὁ Κύρος πράττη. ὁ
 δὲ Σάμιος εἶχε μὲν τριήρεις εἰκοσι καὶ πέντε, μεθ'
 ὧν πλεύσας εἰς Ἐφεσον πρὸς τὸν Κύρου ναύαρχον
 ἔτοιμος ἦν αὐτῷ πάντα συμπράττειν. ἐξέπεμψαν δὲ 10
 καὶ πεζοὺς στρατιώτας ὀκτακοσίους, ἡγεμόνα Χει-
 ρίσοφον καταστήσαντες. ἀφηγέιτο δὲ τοῦ βαρβα-
 ρικοῦ στόλου Ταμῶς, ἔχων τριήρεις πεντήκοντα
 πολυτελῶς ἐξηρτυμένους· καὶ καταπλευσάντων τῶν
 Λακεδαιμονίων ἀνήχθησαν οἱ στόλοι τὸν πλοῦν 15
 6 ὡς ἐπὶ Κιλικίας ποιούμενοι. Κύρος δὲ τοὺς τε
 ἀπὸ τῆς Ἀσίας στρατολογηθέντας καὶ μισθοφόρους
 μυρίους τρισχιλίους ἀθροίσας εἰς Σάρδεϊς, Λυδίας
 μὲν καὶ Φρυγίας κατέστησεν ἐπιμελητὰς Πέρσας
 ἑαυτοῦ συγγενεῖς, Ἰωνίας δὲ καὶ τῆς Αἰολίδος, ἔτι 20
 δὲ τῶν σύγγενος τόπων Ταμῶ, φίλον μὲν ὄντα
 πιστόν, τὸ δὲ γένος ὑπάρχοντα Μεμφίτην· αὐτὸς
 δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως προῆγεν ὡς ἐπὶ τῆς Κιλικίας
 καὶ Πισιδίας, διαδιδούς λόγον ὅτι τινὲς τῶν ἐκεῖ
 7 κατοικούντων ἀφεστήκασιν. εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας 25
 ἀπὸ μὲν τῆς Ἀσίας ἑπτακισμυρίους, ὧν ἦσαν

4 αὐτοῖς P^{JL} 6 Σάμιον Wess. ex Xen. Hell. III 1, 1
 7 κελεύῃ P^{bA}, κελεύει P^{aK}, κελεύοι c 13 στόλου] παντὸς
 add. f Ταμῶς P 14 ἐξηρτυμένους o, corr. Wess. 17 ἀπὸ]
 κατὰ P 18 μυρίους] εἰς μυρίους Reiske 21 Ταμῶ P

ἰππεῖς τρισχίλιοι, ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου καὶ τῆς
 ἄλλης Ἑλλάδος μισθοφόρους μυρίους τρισχιλίους.
 ἤγειτο δὲ τῶν μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου χωρὶς Ἀχαιῶν 8
 Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος, τῶν δ' ἀπὸ Βοιωτίας
 5 Προξένος Θηβαῖος, τῶν δ' Ἀχαιῶν Σωκράτης
 Ἀχαιοί, τῶν δ' ἀπὸ Θεσσαλίας Μένων ὁ Λαρισσαῖος.
 τῶν δὲ βαρβάρων τὰς μὲν κατὰ λεπτὸν ἡγεμονίας 9
 εἶχον Πέρσαι, τῶν δὲ συμπάντων αὐτοὺς ἤγειτο
 Κῦρος, ὃς τοῖς μὲν ἡγεμόσιν ἐδεδηλώκει τὴν ἐπὶ
 10 τὸν ἀδελφὸν ἀνάβασιν, τὸ δὲ πλῆθος ἔκρυπτεν,
 εὐλαβούμενος μήποτε διὰ τὸ μέγεθος τῆς στρατείας
 ἐγκαταλίπη τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν. διὸ καὶ κατὰ
 τὴν ὁδοιπορίαν προορώμενος τὸ μέλλον ἐξεθερά-
 πευσε τοὺς στρατιώτας, κοινὸν ἑαυτὸν παρεχόμενος
 15 καὶ δασιλεῖς ἀγορὰς ἐτοιμάζων.

Ἐπεὶ δὲ διῆλθε Λυδίαν καὶ Φρυγίαν, ἔτι δὲ 20
 Καππαδοκίας τὰ συνορίζοντα, παρεγενήθη πρὸς τοὺς
 ὄρους τῆς Κιλικίας καὶ τὴν πρὸς ταῖς Κιλικίαις
 πύλαις εἰσβολήν· αὕτη δ' ἐστὶ στενὴ καὶ παράκρη-
 20 μνος ἐπὶ σταδίους μὲν εἴκοσι παρατείνουσα, πλησίον
 δ' αὐτῆς ἐστὶν ἐξ ἀμφοτέρων καθ' ὑπερβολὴν ὄρη
 μεγάλα καὶ δυσπρόσιτα· ἀπὸ δὲ τῶν ὄρων ἐξ ἑκατέ-
 ρου μέρους τεῖχη κατατείνει μέχρι τῆς ὁδοῦ, καθ'
 ἣν ἐνφοκοδόμηται πύλαι. διεξαγαγὼν δὲ διὰ τού- 2
 25 τῶν τὴν δύναμιν εἰσέβαλεν εἰς τι πεδίου τῶν κατὰ
 τὴν Ἀσίαν οὐδενὸς τῷ κάλλει λειπόμενον· δι' οὗ

12 ἐγκαταλίπη] ἐκλίπη P   13 ἐξεθεράπευσε Dind.
 17 Καππαδοκίας Wurm, καὶ τὰ (s. l. κατὰ) τῆς Κιλικίας P,
 καὶ κατὰ τῆς Κιλικίας f, καὶ τὰ τῆς Κιλικίας c; τὰ τῇ
 Κιλικίᾳ Madvig   25 τι πεδίου Steph., τὸ πεδίου Palmer.,
 τενέβιον o

πορευθεὶς εἰς Ταρσόν, μεγίστην τῶν ἐν Κιλικίᾳ
 πόλεων, ταχέως αὐτῆς ἐγκρατῆς ἐγένετο. Συνέννε-
 σις δ' ὁ τῆς Κιλικίας δυναστεύων ὡς ἤκουσε τὸ 656
 μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως, εἰς ἀπορίαν
 3 πολλὴν ἐνέπιπτεν, οὐκ ὦν ἀξιόμαχος. μεταπεμπο- 5
 μένου δ' αὐτὸν Κύρου καὶ τὰ πιστὰ δόντος ἐπορεύθη
 πρὸς αὐτόν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ πολέμου πυθόμενος
 ὠμολόγησε συμμαχήσειν ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην, καὶ
 τὸν ἕνα τῶν υἱῶν τῷ Κύρῳ συνεξαπέστειλεν, αὐτῷ
 10 δοὺς τῶν Κιλικίων τοὺς ἱκανοὺς συστρατευσομένους·
 πανοῦργος γὰρ ὦν τὴν φύσιν καὶ πρὸς τὸ τῆς τύχης
 ἄδηλον ἀρτιστάμενος, τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν ἐξέπεμψε
 λάθρα πρὸς τὸν βασιλέα, δηλώσοντα καὶ τὰς δυνά-
 μεις ἐπ' ἐκείνον ἡθροισμένας καὶ διότι τῆς μὲν συμ-
 μαχίας δι' ἀνάγκην τῷ Κύρῳ μετέχει, τῇ δ' εὐνοίᾳ 15
 πρὸς ἐκείνον ..., ἂν καιρὸς γένηται, καταλιπὼν ἐκεί-
 4 νον τῷ βασιλεῖ συστρατεύσεσθαι. Κύρος δ' εἰκοσι
 μὲν ἡμέρας ἐν Ταρσῷ τὴν δύναμιν ἀνέλαβε· μετὰ
 δὲ ταῦτα ἀναξενγνύντος αὐτοῦ, τὸ πλῆθος ὑπώπτευσε
 τὴν στρατείαν ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην γίνεσθαι. ἀνα- 20
 λογιζόμενος δὲ ἕκαστος τὰ μῆχη τῶν ὁδῶν καὶ τὰ
 πλῆθη τῶν πολεμίων ἐθνῶν, δι' ὧν ἀναγκαῖον ἦν
 τὴν πορείαν ποιεῖσθαι, τελέως ἡγωνία· διαβεβόητο
 γὰρ ἡ μὲν ἕως Βάκτρων ὁδὸς οὕσα στρατοπέδῳ
 τετραμήνου, δύναιμις δ' ἡθροισμένη τῷ βασιλεῖ 25

9 δοὺς αὐτῷ ο-PA 10 στρατευσομένους ο, corr. Reiske
 13 πρὸς τὸν β. λάθρα ο-PA 14 ἐπ'] τὰς ἐπ' Reiske,
 16 ἐκείνον] ἀποκλίνων add. Dind., προσμένων Wurm, ὅςπει
 καὶ [vel ἂν] ipse (cf. XIII 4, 3) 17 συστρατεύσεται Steph.
 20 στρατίαν PA 23 διεβεβόητο P²

πλείω τῶν τετραράκοντα μυριάδων. διὸ δὴ περιδεεῖς 5
 ὄντες ἐκείνοι ἡγανάκτουν, καὶ τοὺς ἡγεμόνας δι'
 ὀργῆς ἔχοντες ἐνεχείρησαν ἀναιρεῖν ὥς προδότας
 ἑαυτῶν ὄντας. τοῦ δὲ Κύρου δεομένου πάντων,
 5 καὶ διαβεβαιουμένου τὴν στρατιὰν ἀνάγειν οὐκ ἐπ'
 Ἀρταξέρξην, ἀλλ' ἐπὶ τινα σατράπην τῆς Συρίας,
 ἐπείσθησαν οἱ στρατιῶται, καὶ λαβόντες πλείω
 μισθὸν ἀποκατέστησαν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς εὐνοίαν.

Ὁ δὲ Κύρος ἐπειδὴ διῆλθε τὴν Κιλικίαν, [καὶ] 21
 10 παρεγενήθη πρὸς πόλιν Ἰσσόν, ἐπὶ θαλάττης μὲν
 κειμένην, ἐσχάτην δ' οὔσαν τῆς Κιλικίας. κατα-
 πλεύσας εἰς αὐτὴν περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ
 στόλος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων . . . ἐξέβησαν καὶ συν-
 τυχόντες τῷ Κύρῳ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν εἰς αὐτὸν
 15 εὐνοίαν ἀπήγγειλαν, καὶ τοὺς μετὰ Χειρισόφου
 πεζοὺς ὀκτακοσίους ἐκβιβάσαντες παρέδωκαν. τού- 2
 τοὺς δὲ προσεποιοῦντο μὲν οἱ φίλοι τοῦ Κύρου
 πέμψαι μισθοφόρους, τῇ δ' ἀληθείᾳ μετὰ τῆς τῶν
 ἐφόρων γνώμης ἅπαντ' ἐπράττετο· οἱ δὲ Λακεδαι-
 20 μόνιοι φανερόν οὔπω τὸν πόλεμον ἐπανηροῦντο,
 κατέκρυπτον δὲ τὴν προαίρεσιν, ἐπιτηροῦντες τὴν
 ῥοπὴν τοῦ πολέμου. ὁ δὲ Κύρος μετὰ τῆς δυνά-
 μεως ἀνέξευξεν ἐπὶ Συρίας τὴν πορείαν ποιούμενος,
 καὶ τοὺς ναυάρχους ἐκέλευσε συμπαραπλεῖν ἀπάσαις

1 πλείων Dind. 5 στρατεῖαν v ἀνάγειν Dind., ἀνα-
 γαγεῖν ο 9 καὶ del. Wurm 10 ἰσσόν P 11 κατέ-
 πλευσεν δ' εἰς Bezzel 13 Λακεδαιμονίων] καθωρμίσθη κατὰ
 τὴν Κύρου σκηνὴν εὐθὺς δ' οἱ ἡγεμόνες τῶν Λακεδαιμονίων
 suppl. Wurm (ex Xen. An. I 4, 3); καὶ οἱ στρατηγοῦντες ἐξέ-
 βησαν καὶ τῷ Κύρῳ . . . Bezzel 15 χειρισόφου P 18
 μισθοφόρους πέμψαι P 21 ἀποτηροῦντες ο, corr. Dind.

3 ταῖς ναυσίν. ὥς δ' ἦλθεν ἐπὶ τὰς Πύλας καλου-
 μένας καὶ τὸν τόπον εὔρεν ἔρημον τῶν φυλαττόν-
 των, περιχαρῆς ἦν· ἡγωνία γὰρ σφόδρα, μὴ τινες
 αὐτὰς εἶεν προκατειλημμένοι. ἔστι δὲ ἡ φύσις τοῦ 657
 τόπου στενὴ καὶ παρὰ κρημνος, ὥστε δι' ὀλίγων 5
 4 ῥαδίως παραφυλάττεσθαι. ὄρη γὰρ πλησίον ἀλλή-
 λων κεῖται, τὸ μὲν τραχὺ καὶ κρημνοὺς ἔχον ἀξιο-
 λόγους, ἐπ' αὐτῆς δ' ἄρχεται τῆς ὁδοῦ ἕτερον ὄρος
 μέγιστον τῶν περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους, καὶ κα-
 λεῖται μὲν Ἀμανος, παρεκτείνει δὲ παρὰ τὴν Φοι- 10
 νίην· ὁ δ' ἀνὰ μέσον τόπος τῶν ὀρῶν, ὑπάρχων
 ὡς τριῶν σταδίων, παντελῶς τετειχισμένος καὶ
 5 πύλας ἔχων εἰς στενὸν συγκλειομένης. διελθὼν
 οὖν ὁ Κῦρος ταύτας ἀκινδύνως, τὸν μὲν λοιπὸν
 στόλον ἀπέστειλεν ἀνακάμψαι εἰς Ἐφεσον· οὐκέτι 15
 γὰρ αὐτῷ χρήσιμος ἦν μέλλοντι διὰ μεσογείου τὴν
 πορείαν ποιῆσθαι· ὁδοιπορήσας δ' ἡμέρας εἴκοσι
 παρεγενήθη πρὸς Θάψακον πόλιν, ἣ κεῖται παρὰ
 6 τὸν ποταμὸν τὸν Εὐφράτην. ἐνταῦθα δὲ πένθ'
 ἡμέρας διατρίψας, καὶ τὴν δύναμιν ἐξιδιοποιήσά- 20
 μενος ταῖς τε τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονίαις καὶ ταῖς
 ἐκ τῶν προνομῶν ὠφελείαις, συνήγαγεν ἐκκλησίαν,
 καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς στρατείας ἐδήλωσεν. προ-
 σάντως δὲ δεξαμένων τὸν λόγον τῶν στρατιωτῶν,
 ἐδεῖτο πάντων μὴ καταλιπεῖν ἑαυτόν, ἐπαγγελ- 25

8 ἐπ'] ἀπ' Reiske ὄρος Wess., μέρος ο 9 *μέγι-
 στον] μία δ' ἐστίν ο, σπιλωδέστατον Dind., ὑλωδέστατον Mad-
 vig (cf. c. 20, 2. 31, 2) 10 Ἀμανος Wess., Αἰβανος ο
 11 ὑπάρχει Steph. 12 παντελῶς] πολυτελῶς Dind. 13 εἰς]
 τὸ add. P. 19 τὸν Εὐφράτην PAL, Εὐφράτην c 23 τῆς
 στρατιᾶς P, τοῖς στρατιώταις f

λόμενος ἄλλας τε μεγάλας δωρεὰς καὶ ὅτι παρα-
γενομένοις αὐτοῖς εἰς Βαβυλῶνα κατ' ἄνδρα ἑκα-
στον δώσει πέντε μνᾶς ἀργυρίου. οἱ μὲν οὖν
στρατιῶται ταῖς ἐλπίσι μετεωρισθέντες ἐπέισθησαν
5 ἀκολουθεῖν· ὁ δὲ Κῦρος ὥς διέβη τῇ δυνάμει τὸν 7
Εὐφράτην, ἠπείγετο κατὰ τὸ συνεχὲς ὁδοιπορῶν,
καὶ παραγενηθεὶς ἐπὶ τοὺς ὄρους τῆς Βαβυλωνίας
ἀνελάμβανε τὴν δύναμιν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης καὶ πάλαι μὲν ἦν 22
10 παρὰ Φαρναβάζου πεπυσμένος ὅτι στρατόπεδον ἐπ'
αὐτὸν ἀθροίζει λάθρα Κῦρος, καὶ τότε δὴ πυθόμε-
νος αὐτοῦ τὴν ἀνάβασιν μετεπέμπετο τὰς πανταχόθεν
δυνάμεις εἰς Ἐκβάτανα τῆς Μηδίας. ἐπεὶ δὲ αἶ τε 2
παρ' Ἰνδῶν καὶ τινων ἄλλων ἔθνων καθυστέρουν
15 διὰ τὸ μακρὰν ἀφεστάναι τοὺς τόπους, μετὰ τῆς
συναχθείσης στρατιᾶς ὥρμησεν ἀπαντήσων τῷ Κύρῳ.
εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας στρατιώτας σὺν ἱππεῦσιν οὐκ
ἐλάττους τετταράκοντα μυριάδων, καθά φησιν Ἐφο-
ρος. ὥς δ' εἰς τὸ Βαβυλώνιον ἦκε πεδίον, παρὰ 3
20 τὸν Εὐφράτην στρατοπεδεῖαν ἐβάλετο, διανοοόμε-
νος ἐν ταύτῃ καταλιπεῖν τὴν ἀποσκευὴν· ἐπυνθά-
νετο γὰρ τοὺς πολεμίους οὐ μακρὰν ὄντας, καὶ τὸ
παράβολον αὐτῶν τῆς τόλμης ὑπώπτευσεν. ὁρῶντας 4
οὖν τάφρον τὸ μὲν πλάτος ποδῶν ἐξήκοντα, τὸ δὲ
25 μῆκος ποδῶν δέκα, περιέσθηκε κύκλῳ τὰς συνακο-
λουθούσας ἀρμαμάξας καθάπερ εἰ τεῖχος. κατα-

1 παραγενόμενος αὐτὸς ο, corr. Sintenis 11 δὴ PA,
δὲ c 13 Μηδίας F αἶ τε Steph.] οἷ τε Rhod.,
ἔτι ν, ἐτι τὰ P 14 καθυστεροῦντων P 15 τοῖς τόποις
Wess. 25 μῆκος] βᾶθος Palmer., μῆκος σταδίων τετρα-
κοσίων, τὸ δὲ βᾶθος malim (Xen. An. I 7, 14. Plut. Artax. 7)

λιπὼν δ' ἐν τῇ παρεμβολῇ τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὸν
 ἀχρεῖον ὄχλον, ἐπὶ μὲν ταύτης ἱκανὴν φυλακὴν
 παρέσθησεν, αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν εὕζωνον προ- 658
 αραγὼν ἀπήντα τοῖς πολεμίοις ἐγγὺς ὑπάρχουσιν.
 5 ὁ δὲ Κῦρος ὡς εἶδε προϊούσαν τὴν τοῦ βασιλέως 5
 στρατιάν, εὐθὺς εἰς τάξεις κατέσθησε τὸ σφέτερον
 στρατόπεδον. τὸ μὲν οὖν δεξιὸν κέρας παρὰ τὸν
 Εὐφρόατην παρεκτεῖνον πεζοὶ μὲν ἐπείχον Λακεδαι-
 μόνιοι καὶ τινες τῶν μισθοφόρων, ὧν ἀπάντων
 Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἀφηγεῖτο· συνηγωνίζοντο 10
 δ' αὐτῷ τῶν ἱππέων οἱ συναχθέντες ἀπὸ Παφλα-
 γονίας, ὅντες ὑπὲρ τοὺς χιλίους· τὸ δὲ θάτερον
 μέρος ἐπείχον οἱ τ' ἀπὸ Φρυγίας καὶ Λυδίας, ἔτι
 δὲ τῶν ἱππέων περὶ χιλίους, ὧν εἶχε τὴν ἡγεμο- 6
 νίαν Ἀριδαῖος. αὐτὸς δὲ ὁ Κῦρος ἐτέτακτο κατὰ 15
 μέσῃν τὴν φάλαγγα τοὺς κρατίστους ἔχων Περσῶν
 τε καὶ τῶν ἄλλων βαρβάρων ὡς μυρσίους· προ-
 ηγοῦντο δ' αὐτῷ τῶν ἱππέων οἱ κάλλιστα διεσκευα-
 σμένοι χίλιοι, θώρακας ἔχοντες καὶ μαχαίρας Ἑλ- 7
 ληνικάς. Ἀρταξέρξης δὲ πρὸ μὲν τῆς φάλαγγος 20
 πάσης ἔσθησεν ἄρματα δρεπανηφόρα τὸν ἀριθμὸν
 οὐκ ὀλίγα· καὶ τῶν μὲν κεράτων Πέρσας ἡγεμόνας
 κατέσθησε, κατὰ δὲ [τὸ] μέσον αὐτὸς ἐτάχθη τῶν
 ἐπιλέκτων ἔχων οὐκ ἐλάττους πεντακισμυρίων.
 23 Ὡς δὲ τρεῖς σχεδὸν σταδίους ἀπείχον ἀλλήλων 25
 αἱ δυνάμεις, οἱ μὲν Ἕλληνες παιανίσαντες τὸ μὲν
 πρῶτον ἡσυχῇ προῆγον· ὡς δ' ἐντὸς βέλους ἦσαν,
 ἔθεον κατὰ πολλὴν σπουδὴν. παρηγγελκῶς δ' αὐ-

τοῖς Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν τοῦτο πράττειν·
 τὸ μὲν γὰρ ἐκ διαστήματος πολλοῦ μὴ τρέχειν ἤμελ-
 λεν ἀκεραίους τοῖς σώμασι τοὺς ἀγωνιζομένους τη-
 ρῆσειν εἰς τὴν μάχην, τὸ δ' ἐγγὺς ὄντας δρόμῳ
 5 προσιέναι τὰς τῶν τόξων βολὰς καὶ τῶν ἄλλων
 βελῶν ὑπερπετεῖς ἐδόκει ποιήσειν. ἐπεὶ δ' ἤγγισαν 2
 οἱ μετὰ Κύρου τῷ τοῦ βασιλέως στρατοπέδῳ, τοσοῦτ'
 ἐπ' αὐτοὺς ἐρρίφη βελῶν πληθός, ὅσον εἰκὸς ἐστίν
 ἐκ δυνάμεως ἐνεχθῆναι συνεστώσης ἐκ μυριάδων
 10 τετταράκοντα. οὐ μὲν ἀλλὰ βραχὺν χρόνον παν-
 τελῶς τοῖς παλτοῖς διαγωνισάμενοι, τὸ λοιπὸν ἐκ
 χειρὸς ἤδη τὴν μάχην συνίσταντο. Λακεδαιμόνιοι 3
 δὲ μετὰ τῶν ἄλλων μισθοφόρων εὐθὺς ἐκ τῆς πρώ-
 τῆς συστάσεως ἐξέπληξαν τοὺς ἀντιτεταγμένους
 15 βαρβάρους τῇ τε τῶν ὅπλων λαμπρότητι καὶ ταῖς
 εὐχειρίαις. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἦσαν ὅπλοις τε μικροῖς 4
 ἐσκεπασμένοι καὶ τὰ πολλὰ τῶν ταγμάτων ἔχοντες
 ψιλικά, πρὸς δὲ τούτοις ἄπειροι τῶν κατὰ πόλεμον
 κινδύνων· οἱ δ' Ἕλληνες διὰ τὸ μῆκος τοῦ Πελο-
 20 ποννησιακοῦ πολέμου κατὰ τὸ συνεχὲς ἐν μάχαις
 γεγεννημένοι πολὺ ταῖς ἐμπειρίαις διέφερον. διόπερ
 εὐθὺς τρεψάμενοι τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐδίωκον, καὶ
 πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἀνήρουν. κατὰ δὲ μέσσην 5
 τὴν τάξιν ἔτυχε μὲν ἀμφοτέρους τοὺς ὑπὲρ τῆς
 25 βασιλείας ἀγωνιζομένους ταχθῆναι· διὸ καὶ κατα-
 νοήσαντες τὸ γεγεννημένον ὥρμησαν ἐπ' ἀλλήλους,
 659 φιλοτιμούμενοι δι' ἑαυτῶν κρῖναι τὴν μάχην· συν-
 ἤγαγε γὰρ, ὥς ἔοικεν, ἡ τύχη τὴν ὑπὲρ τῆς ἡγεμο-

3 ακαιρέως P 7 τοσοῦτον ἐπ' Dind. 8 αὐτοῖς P 16 εὐχει-
 ρίαις P¹, εὐχερίαις P²A, εὐχερείαις c 22 καθ' αὐτοὺς P

νίας τοῖς ἀδελφοῖς ἔριν εἰς μονομαχίαν καθάπερ εἰς
 ἀπομίμημα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης καὶ τραγωδομένης
 τῆς περὶ τὸν Ἑτεοκλέα καὶ Πολυνείκην τόλμης.
 6 Κῦρος μὲν οὖν φθάσας ἐκ διαστήματος ἠκόντισε,
 καὶ τυχὼν τοῦ βασιλέως ἔσφηλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ⁵
 γῆν· ὃν ταχέως οἱ περὶ αὐτὸν ἀρπάσαντες ἀπήνεγ-
 καν ἐκ τῆς μάχης. καὶ τὴν μὲν τοῦ βασιλέως ἡγε-
 μονίαν διαδεξάμενος Τισσαφέρνης ἀνὴρ Πέρσης
 παρεκάλει τε τὰ πλήθη καὶ αὐτὸς λαμπρῶς ἡγωνί-
 ζετο· ἀναμαχόμενος δὲ τὸ περὶ τὸν βασιλέα γερονδὸς ¹⁰
 ἐλάττωμα καὶ μετὰ τῶν ἐπιλέκτων ἐπὶ πάντα τόπον
 ἐπιφαινόμενος πολλοὺς ἀνῆρει τῶν ἀντιτεταγμένων,
 ὥστε τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ πόρρωθεν ὑπάρχειν
 7 ἐπίσημον. ὁ δὲ Κῦρος ἐπαρθεὶς τῷ προτερήματι
 τῶν περὶ αὐτὸν εἰς μέσους ἐβιάσατο τοὺς πολε- ¹⁵
 μίους, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀφειδῶς τῇ τόλμῃ χρῶ-
 μενος πολλοὺς ἀνῆρει, μετὰ δὲ ταῦτα προχειρότερον
 κινδυνεύων ὑπὸ τινος τῶν τυχόντων Περσῶν
 πληγὴς ἐπικαίρως ἔπεσεν. τούτου δ' ἀναιρεθέντος
 οἱ τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν μάχην ἐπερρώσθησαν, ²⁰
 καὶ τέλος τῷ τε πλήθει καὶ τῇ τόλμῃ κατεπόνησαν
 24 τοὺς ἀνθεστηκότας. ἐκ δὲ θατέρου μέρους Ἀρι-
 δαῖος ὁ Κύρου σατραπὴς τεταγμένος ἐπὶ τῆς ἡγε-
 μονίας τὸ μὲν πρῶτον εὐρώστως ἐδέξατο τοὺς ἐπιόν-
 τας βαρβάρους· μετὰ δὲ ταῦτα τῆς φάλαγγος ἐπὶ ²⁵
 πολὺν παρεκτεινούσης κυκλούμενος καὶ τὴν Κύρου
 τελευτὴν πυθόμενος, ἔφυγε μετὰ τῶν ἰδίων στρατιω-
 τῶν πρὸς τινα τῶν ἰδίων σταθμῶν, ἔχοντα κατα-

φυγὴν οὐκ ἀνεπιτήδειον. Κλέαρχος δὲ θεωρῶν τὴν 2
 τε μέσσην τάξιν καὶ τᾶλλα μέρη τῶν συμμάχων
 τετραμμένα, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη, τοὺς δὲ
 στρατιώτας ἀνακαλούμενος καθίστα· εὐλαβεῖτο γὰρ
 5 μήποτε πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας
 ἐλθούσης κυκλωθῶσι καὶ πάντες ἀπόλωνται. οἱ 3
 δὲ μετὰ τοῦ βασιλέως ταχθέντες ἐπειδὴ τὰ καθ'
 αὐτοὺς ἐτρέψαντο, πρῶτον μὲν τὴν ἀποσκευὴν
 τοῦ Κύρου διήρπασαν, μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη νυκτὸς
 10 ἐπελθούσης ἀθροισθέντες ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ὥρμη-
 σαν· ὧν δεξαμένων τὴν ἔφοδον εὐγενῶς, ὀλίγον
 μὲν χρόνον ὑπέμενον οἱ βάρβαροι, μετ' ὀλίγον δὲ
 ταῖς τόλμαις καὶ ταῖς εὐχειρίαις νικώμενοι πρὸς
 φυγὴν ὥρμησαν. οἱ δὲ περὶ Κλέαρχον πολλοὺς τῶν 4
 15 βαρβάρων ἀνελόντες, ὡς ἤδη νύξ ἦν, ἀναχωρήσαν-
 τες τρόπαιον ἔστησαν, καὶ περὶ δευτέραν σχεδὸν
 φυλακὴν ἔφθασαν εἰς τὴν παρεμβολήν. τῆς δὲ μάχης 5
 τοιοῦτον τέλος λαβούσης ἀνηρέθησαν τῶν τοῦ βα-
 σιλέως πλείους τῶν μυρίων πεντακισχιλίων, ὧν
 20 τοὺς πλείστους ἀνεῖλον οἱ μετὰ Κλέαρχον ταχθέντες
 Λακεδαιμόνιοί τε καὶ μισθοφόροι. ἐκ δὲ θατέρου 6
 660 μέρους τῶν Κύρου στρατιωτῶν ἔπεσον περὶ τριςχι-
 λίους· τῶν δὲ Ἑλλήνων φασὶν ἀναιρεθῆναι μὲν
 οὐδένα, τρωθῆναι δ' ὀλίγους.

25 Τῆς δὲ νυκτὸς παρελθούσης Ἀριδαῖος ὁ πεφευ- 7
 γὼς εἰς τὸν σταθμὸν ἀπέστειλέ τινας πρὸς τὸν Κλέ-
 αρχον, παρακαλῶν πρὸς ἑαυτὸν ἀπαγαγεῖν τοὺς
 στρατιώτας καὶ κοινοῖ, διασώζεσθαι πρὸς τοὺς ἐπὶ

θάλατταν τόπους· ἀνηρημένον γὰρ Κύρου καὶ τῶν
 τοῦ βασιλέως δυνάμεων ὑπερεχουσῶν, ἀγωνία πολλή
 κατέσχε τοὺς τετολμηκότας ἐπὶ τῇ καταλύσει τῆς·
 25 Ἀρταξέρξου βασιλείας στρατεύεσθαι. ὁ δὲ Κλέαρχος
 ἀνακαλεσάμενος τοὺς τε στρατηγούς καὶ τοὺς ἐφ' 5
 ἡγεμονίας τεταγμένους ἐβουλεύετο περὶ τῶν παρόν-
 των. ὄντων δ' αὐτῶν περὶ ταῦτα παρεγενήθησαν
 παρὰ τοῦ βασιλέως πρέσβεις, ὧν ἦν ἀρχιπρεσβευ-
 τῆς ἀνὴρ Ἑλλήν, ὄνομα μὲν Φάλυννος, γένος δὲ
 Ζακύνθιος. εἰσαχθέντες δ' εἰς τὸ συνέδριον εἶπον, 10
 ὅτι λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης· Ἐπειδὴ νενίκηκα
 Κύρον ἀποκτείνας, παράδοτε τὰ ὄπλα, καὶ πρὸς
 τὰς θύρας αὐτοῦ βαδίσαντες ζητεῖτε, πῶς ἂν αὐτὸν
 2 ἐκθεραπεύσαντες ἀγαθοῦ τινος μεταλάβητε. ῥηθέν-
 των δὲ τούτων ἀπόκρισιν ἔδωκεν ἕκαστος τῶν 15
 στρατηγῶν τοιαύτην οἶαν Λεωνίδης, καθ' ὃν και-
 ρὸν περὶ Θερμοπύλας αὐτοῦ φυλάττοντος τὰς παρ-
 ὁδούς Ξέρξης ἀπέστειλεν ἀγγέλους, κελεύων τῶν
 3 ὀπλων παραχωρῆσαι. καὶ γὰρ τότε Λεωνίδης εἶπεν
 ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ διότι νομίζομεν, κἂν φίλοι 20
 γενώμεθα τῷ Ξέρξει, μετὰ τῶν ὀπλων ὄντες ἀμεί-
 νους ἔσεσθαι σύμμαχοι, κἂν πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν
 ἀναγκασθῶμεν, βέλτιον μετὰ τούτων ἀγωνιεῖσθαι.
 4 παραπλησίως δὲ καὶ τοῦ Κλεάρχου περὶ τούτων
 ἀποκριναμένου, Πρόξενος ὁ Θηβαῖος εἶπεν, ὅτι νῦν 25
 τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν ἀποβεβλήκαμεν, λέλειπται δ'
 ἡμῖν ἢ τ' ἀρετὴ-καὶ τὰ ὄπλα. νομίζομεν οὖν, ἂν

1 γὰρ P, om. v   9 Φαλῖνος f (et Xen.)   16 Λεωνίδας
 Dind. (XI 5, 5)   20 ἀπάγγειλε K   25 Πρόξενος ὁ Θη-
 βαῖος] Θεόπομπος Ἀθηναῖος Xen. An. II 1, 12

μὲν ταῦτα φυλάττωμεν, χρησίμην ἡμῖν ἔσεσθαι καὶ
 τὴν ἀρετὴν, ἃν δὲ παραδῶμεν, οὐδὲ ταύτην ἡμῖν
 ἔσεσθαι βοηθόν. διόπερ ἐκέλευσε τῷ βασιλεῖ λέγειν,
 ὥς ἂν περὶ ἡμῶν κακόν τι βουλευῆται, διὰ τούτων
 5 πρὸς αὐτὸν διαγωνιούμεθα . . . περὶ τῶν ἀγαθῶν
 τῶν κοινῶν. λέγεται δὲ καὶ Σώφριλον τὸν ἐφ' ἡγε- 5
 μονίας τεταγμένον εἰπεῖν, ὅτι θαυμάζει τοὺς παρὰ
 τοῦ βασιλέως λόγους· εἰ μὲν γὰρ αὐτὸν δοκεῖ κρείσ-
 σονα τῶν Ἑλλήνων εἶναι, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐλ-
 10 θῶν λαβέτω τὰ παρ' ἡμῶν ὅπλα· εἰ δὲ πείσας
 βούλεται, λεγέτω, τίνα χάριν ἡμῖν ἀντὶ τούτων
 ἀξίαν δώσει. μετὰ δὲ τούτους Σωκράτης Ἀχαιοὺς 6
 εἶπεν, ὅτι λίαν αὐτοῖς ἐκπληκτικῶς ὁ βασιλεὺς προσ-
 φέρεται· ἃ μὲν γὰρ παρ' ἡμῶν βούλεται λαβεῖν
 15 παραχρῆμ' ἀπαιτεῖ, τὰ δ' ἀντὶ τούτων δοθησόμενα
 161 μετὰ ταῦτ' ἀξιοῦν[τας αἰτεῖν] προστάττει. καθόλου
 δ' εἰ μὲν ἀγνοῶν τοὺς νενικηκότας ὥς ἡττημένους
 κελεύει τὸ προσταττόμενον ποιεῖν, μαθέτω ποτέρων
 ἐστὶν ἡ νίκη παραγεννηθεῖς μετὰ τῆς πολυαριθμοῦ
 20 δυνάμεως· εἰ δὲ σαφῶς ἡμᾶς εἰδὼς νενικηκότας
 ψεύδεται, πῶς αὐτῷ περὶ τῶν εἰς ὕστερον ἐπαγγε-
 λιῶν πιστεύσομεν; — Οἱ μὲν οὖν ἄγγελοι τοιαύτας 7
 ἀποκρισεις λαβόντες ἐχωρίσθησαν· οἱ δὲ περὶ Κλέαρ-
 χον ἀνέξευξαν πρὸς τὸν σταθμόν, ὅπου τὸ διασε-

1 ἔσεσθαι ἡμῖν P 4 ἂν] τι add. P, μὲν fort. 5 διαγων.
 PAFK, ἄγων. c; ἂν δ' ἀγαθόν τι, μετ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς
 ἄλλους ἀγωνιούμεθα add. Madvig 6 κοινῶν] λοιπῶν vel
 μόνων Wurm 8 αὐτὸν o-PAL 10 ἡμῖν c 12 δώσειν
 PAF 13 ἐμπλήκτως Reiske, ἐμπληκτικῶς Bek. 16 *ἀξιοῦν]
 ἀξιοῦντας αἰτεῖν o; ἀξ. ἡκεῖν aut ἔχειν Reiske ταῦτ'
 ἀξιοῦντας] ταῦτα ζητοῦντας Wurm, ταῦτ' ἀξιοῖ ἰόντας (del.
 προστάττει) Madvig 20 εἰδὼς ἡμᾶς o-PA 22 οὖν om. v

σωσμένον στρατόπεδον ἦν ἀνακεχωρηκός. εἰς ταῦτο
 δὲ πάσης τῆς δυνάμεως ἐλθούσης, περὶ τῆς ἐπὶ
 θάλατταν καταβάσεως ἐβουλευόντο κοινῇ καὶ περὶ
 8 τῆς πορείας. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς μὴ τὴν αὐτὴν
 ἀναχώρησιν ἥπερ ἦλθον ποιεῖσθαι· πολὺ γὰρ αὐτῆς ⁵
 ἦν ἔρημον, ἐν ᾧ τροφὰς οὐχ ὑπελάμβανον ἔξειν,
 δυνάμεως πολεμίας ἀκολουθούσης. γνόντες δ' ἐπὶ
 Παφλαγονίας ἀναξενγνύειν, οὗτοι μὲν ὥρμησαν ἐπὶ
 Παφλαγονίαν μετὰ τῆς δυνάμεως, κατὰ σχολὴν ὁδοι-
 ποροῦντες, ὥς ἂν ἅμα τὰς τροφὰς ποριζόμενοι· ¹⁰
 26 ὁ δὲ βασιλεὺς βέλτιον ἔχων ἀπὸ τοῦ τραύματος,
 ὥς ἐπύθτετο τὴν τῶν ἐναντίων ὑποχώρησιν, νομίσας
 αὐτοὺς φεύγειν, ὥρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ
 2 σπουδῇν. καταλαβὼν δ' αὐτοὺς διὰ τὸ βραδέως
 ὁδοιπορεῖν, τότε μὲν ἤδη νυκτὸς οὔσης ἐγγὺς τὴν ¹⁵
 στρατοπεδείαν ἐποίησατο, ἅμα δ' ἡμέρᾳ διατασσόν-
 των τῶν Ἑλλήνων τὸ στρατόπεδον εἰς μάχην, πέμ-
 ψας τοὺς ἀγγέλους κατὰ μὲν τὸ παρὸν εἰς τρεῖς
 3 ἡμέρας ἀνοχὰς ἐποίησατο· ἐν δὲ ταύταις συνεφώ-
 νησαν, ὥστε αὐτὸν μὲν φιλίαν παρασχέσθαι τὴν ²⁰
 χώραν καὶ τοὺς ἡγησομένους ἐπὶ θάλατταν δοῦναι
 καὶ τοῖς διεξιούσιν ἀγορὰν παρέχειν, τοὺς δὲ μετὰ
 Κλέαρχον μισθοφόρους καὶ τοὺς μετ' Ἀριδαίου
 πάντας πορεύεσθαι διὰ τῆς χώρας μηδὲν ἀδίκημα
 4 ποιοῦντας. μετὰ δὲ ταῦθ' οὗτοι μὲν περὶ τὰς ²⁵
 ὁδοιπορίας ἐγίνοντο, τὴν δὲ δύναιμιν ὁ βασιλεὺς

1 ταῦτο Reiske, τοῦτο ο   4 τὴν αὐτὴν] τῇ αὐτῇ τὴν
 Reiske   5 ἥπερ f; ἡ περιῆλθον α   12 ἀποχώρησιν ο-PAF
 19 συνεφώνησεν ο, corr. Dind.   20 παρέχεσθαι ο-PAL
 23 Ἀριδαίου PA   25 περὶ Steph., ἐπὶ ο

ἀπήγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. ἐκεῖ δὲ τῶν κατὰ τὴν
μάχην ἀνδραγαθησάντων κατ' ἀξίαν ἕκαστον τιμήσας
ἔκρινε πάντων ἄριστον γεγενῆσθαι Τισσαφέρην. διὸ
καὶ μεγάλας αὐτὸν τιμήσας δωρεαῖς ἔδωκε τὴν ἑαν-
5 τοῦ θυγατέρα πρὸς συμβίωσιν, καὶ τὸ λοιπὸν διε-
τέλει πιστότατον αὐτὸν ἔχων φίλον· ἔδωκε δ' αὐτῷ
καὶ τὴν ἡγεμονίαν ὧν Κῦρος ἐπὶ θαλάττης ἤρχε
σατραπειῶν. ὁ δὲ Τισσαφέρης θεωρῶν τὸν βασι- 5
λέα δι' ὀργῆς ἔχοντα τοὺς Ἕλληνας, ἐπηγγείλατ'
10 αὐτῷ ἅπαντας ἀνελεῖν, ἐὰν αὐτῷ μὲν δυνάμεις δῶ,
πρὸς δὲ Ἀριδαῖον διαλλαγῇ· προδοθήσεσθαι γὰρ
ὑπὸ τούτου τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν.
ὁ δὲ βασιλεὺς ἀσμένως τοὺς λόγους δεξάμενος
τούτῳ μὲν ἔδωκεν ἐξ ἀπάσης τῆς δυνάμεως ἐπιλέξαι
15 τοὺς κρατίστους ὅσους προαιροῖτο. . . . . ἄλλοις 6
662 γε ἡγεμόσιν ἐλθεῖν καὶ κατὰ πρόσωπον ἀκοῦσαι τῶν
λόγων. διόπερ οἷ τε στρατηγοὶ σχεδὸν ἅπαντες
μετὰ Κλεάρχου καὶ τῶν λοχαγῶν ὥς εἴκοσι πρὸς
Τισσαφέρην ἦλθον· καὶ στρατιωτῶν δὲ πρὸς ἄγο-
20 ρὰν ἐλθεῖν βουλομένων ἡκολούθησαν ὥς διακόσιοι.
Τισσαφέρης δὲ τοὺς μὲν στρατηγοὺς εἰς τὴν σκη- 7
νὴν ἐκάλεσεν, οἱ δὲ λοχαγοὶ πρὸς ταῖς θύραις
διέτριβον. καὶ μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς Τισσαφέρους
σπηνῆς ἀρθείσης φοινικίδος ὁ μὲν τοὺς στρατηγοὺς
25 ἔνδον συνέλαβε, τοὺς δὲ λοχαγοὺς οἷς ἦν συντεταγ-
μένον ἐπελθόντες ἀνεῖλον, ἄλλοι δὲ τοὺς ἐπὶ τὴν

3 Τισσαφέρην P¹ 11 Ἀριδαῖον PA 13 τοὺς λόγους
ἀσμένως o-PAF 14 ἐπιλέξας o, corr. Dind. 15 lacunae
indiciū est in FK 16 γε om. K, τε Dind. 18 ὥς del.
Wurm εἴκοσι Weess. ex Xen. An. II 5, 30, εἰκὸς o 23 Τι-
σαφέρην o-PA

ἀγορὰν ἤκοντας τῶν στρατιωτῶν ἀνήρουν· ἐξ ὧν εἰς φυγὼν εἰς τὴν ἰδίαν παρεμβολὴν ἐδήλωσε τὴν συμφοράν.

- 27 Οἱ δὲ στρατιῶται πνθόμενοι τὰ γεγενημένα παρ' αὐτὸν μὲν τὸν καιρὸν ἐξεπλάγησαν καὶ πάντες ἐχώ- 5 ρουν εἰς ὅπλα μετὰ πολλῆς ἀταξίας, ὥς ἂν ἀναρχίας οὔσης· μετὰ δὲ ταῦτα, οὐδενὸς αὐτοῖς παρενοχλοῦντος, εἴλοντο στρατηγούς μὲν πλείους, ἐνὶ δὲ τῶν ὅλων τὴν ἡγεμονίαν ἀπέδωκαν Χειρισόφῳ τῷ Λα- 2 κεδαιμονίῳ. οὗτοι δὲ διατάξαντες τὸ στρατόπεδον 10 εἰς τὴν ὁδοιοποιίαν ὥς ποτ' αὐτοῖς ἐδόκει κάλλιστα προῆγον ἐπὶ Παφλαγονίαν. Τισσαφέρνης δὲ τοὺς στρατηγούς δῆσας ἀπέστειλε πρὸς Ἀρταξέρξην· ἐκεῖνος δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἀνεῖλε, Μένωνα δὲ μόνον ἀφῆκεν· ἐδόκει γὰρ μόνος οὗτος στασιάζων πρὸς 15 3 τοὺς συμμάχους προδώσειν τοὺς Ἕλληνας. Τισσαφέρνης δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπακολουθῶν τοῖς Ἕλλησιν ἐξήπτετο, καὶ κατὰ στόμα μὲν οὐκ ἐτόλμα παρατάττεσθαι, φοβούμενος ἀπεγνωσμένων ἀνδρῶν θράσος καὶ ἀπόνοιαν, ἐν δὲ τοῖς εὐθέτοις τόποις 20 παρενοχλῶν μεγάλῳ μὲν οὐδενὶ κακῷ περιβάλλειν αὐτοὺς ἠδύνατο, μικρὰ δὲ βλάπτων μέχρι τοῦ τῶν 4 Καρδούχων καλουμένων ἔθνους ἐπηκολούθησεν. καὶ Τισσαφέρνης μὲν οὐδὲν ἔτι δυνάμενος πρᾶξαι, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπ' Ἰωνίας ἀνέξευξεν· οἱ δὲ Ἕλλη- 25 νες ἐφ' ἑπτὰ μὲν ἡμέρας διεπορεύοντο τὰ τῶν Καρδούχων ὕψη, πολλὰ κακὰ πάσχοντες ὑπὸ τῶν ἐργωρίων ἀλκίμων τε ὄντων καὶ τῆς χώρας ἐμπείρων.

6 ἂν add. Hert. 16 συμμάχους] συνάρχοντας conicio
Τισσαφέρνης A 21 περιβαλεῖν FJ 23 καλουμένου ο, corr. Hert.

ἦσαν δ' οὗτοι πολέμιοι μὲν τοῦ βασιλέως, ἐλεύθε- 5
 ροι δὲ καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ἀσχοῦντες, μάλιστα δ'
 ἐκπονοῦντες σφενδόναις ὡς μεγίστους λίθους ἐμ-
 βάλλειν καὶ τοξεύμασιν ὑπερμεγέθεσι χρῆσθαι, δι'
 5 ὧν τοὺς Ἑλληνας κατατιτρώσκοντες ἐξ ὑπερδεξίων
 τόπων πολλοὺς μὲν ἀνείλον, οὐκ ὀλίγους δὲ κακῶς
 διέθεσαν. τὰ γὰρ βέλη μείζω καθεστῶτα δυεῖν 6
 πηχῶν ἔδυνε διὰ τε τῶν ἀσπίδων καὶ θωράκων,
 ὥστε μηδὲν τῶν ὅπλων ἰσχύειν τὴν βίαν αὐτῶν
 10 ὑπομένειν· οὕτω γὰρ φασὶ μεγάλοις κεχρησθαι
 663 οἰστοῖς, ὥστε τοὺς Ἑλληνας ἐναγκυλοῦντας τὰ
 ῥιπτόμενα βέλη τούτοις σαννίοις χρωμένους ἔξα-
 κοντίζειν. διελθόντες οὖν τὴν προειρημένην χώραν 7
 ἐπιπόνως παρεγενήθησαν πρὸς τὸν Κεντρίτην πο-
 15 ταμόν· ὃν διαβάντες εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀρμενίαν.
 ταύτης δ' ἦν σατράπης Τιρίβαζος, πρὸς ὃν σπεισά-
 μενοι διεπορεύοντο τὴν χώραν ὡς φίλοι.

Ὀδοιποροῦντες δὲ διὰ τῶν Ἀρμενίων ὁρῶν 28
 ἐλήφθησαν ὑπὸ χιόνος πολλῆς, καὶ παρεκινδύνευ-
 20 σαν ἀπολέσθαι πάντες. τοῦ γὰρ ἀέρος τεταραγμέ-
 νου τὸ μὲν πρῶτον κατ' ὀλίγον ἤρξατο χιὼν πί-
 πτειν ἐκ τοῦ περιέχοντος, ὥστε τοὺς Ὀδοιποροῦντας
 μηδὲν ἐμποδίζεσθαι τῆς εἰς τοῦ ὑμπροσθεν πορείας·
 μετὰ δὲ ταῦτα πνεύματος ἐπιγινομένου μᾶλλον
 25 αἰεὶ κατερρίπτετο καὶ τὴν χώραν ἐπεκάλυπτεν, ὥστε
 μηκέτι δύνασθαι μήτε τὰς ὁδοὺς μήτε ὁλοσχερῶς

10 φησιν P   μεγάλοις] αὐτοῖς add. L, unde αὐτοὺς
 Wess.   11 ἐναγκυλῶντες Xen. An. IV 2, 28   12 ῥιπτού-
 μενα FJ   16 Τιριβ. P, Τειριβ. A, Τηριβ. c   24 ἐπιγενο-
 μένου v   25 κατερίττετο P

- 2 τὰς ιδιότητας τῶν τόπων θεωρεῖσθαι. διόπερ ἄθυ-
μία τὸ στρατόπεδον ὑπεδύετο καὶ δέος, ἀνακάμπτειν
μὲν εἰς ἀπώλειαν οὐ βουλομένων, προάγειν δὲ διὰ
τὸ πλῆθος τῶν χιόνων οὐ δυναμένων. τοῦ δὲ χει-
μῶνος ἐπίτασιν λαμβάνοντος ἐπεγενήθη πνευμά- 5
των μέγεθος μετὰ πολλῆς χαλάξης, ὥστε τοῦ συρ-
μοῦ κατὰ πρόσωπον ὄντος ἀναγκασθῆναι καθίσει
τὴν δύναμιν ἅπασαν· ἕκαστος γὰρ τὴν ἐκ τῆς
ὁδοιπορίας κακοπάθειαν ὑπομένειν ἀδυνατῶν, οὗ
3 ποτε τύχοι, μένειν ἠναγκάζετο. ἀποροῦντες δὲ πάν- 10
των τῶν ἀναγκαίων ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν καὶ
τὴν νύκτα διεκαρτέρουν ὑπαίθριοι, πολλοὺς συνεχό-
μενοι κακοῖς· διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῆς κατὰ τὸ συνε-
χὲς ἐκχεομένης χιόνος τὰ τε ὅπλα πάντα συνεκα-
λύφθη καὶ τὰ σώματα διὰ τὸν ἀπὸ τῆς αἰθρίας 15
πάγον περιεψύχετο. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῶν
κακῶν ὅλην τὴν νύκτα διηγρύπνουν· καὶ τινὲς μὲν
πῦρ ἐκκαύσαντες τῆς ἀπὸ τούτου βοηθείας ἐτύγγα-
νον, τινὲς δὲ περικαταληφθέντες ὑπὸ τοῦ πάγον τὰ
σώματα πάσαν ἀπεγίνωσκον ἐπικουρίαν, τῶν ἀκρω- 20
τηρίων αὐτοῖς σχεδὸν ἀπάντων ἀπουεκουμένων.
4 διόπερ ὥς ἡ νύξ διήλθε, τῶν θ' ὑποξυγίων τὰ
πλεῖστα εὐρέθη διεφθαρμένα καὶ τῶν ἀνδρῶν πολ-
λοὶ μὲν τετελευτηκότες, οὐκ ὀλίγοι δὲ τὴν μὲν
ψυχὴν ἔχοντες ἔμφορον, τὸ δὲ σῶμα διὰ τὸν πάγον 25
ἀκίνητον· ἐνιοὶ δὲ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτυφλώθη-

4 οὔτε δυναμένων AL, οὐ δεδνημένων c; οὐδὲ δυνα-
μένων fort. 9 οὐ ποτε] ουπωτε P¹, ὅπου τε P², ὅπου ποτε f
10 πάντες o, corr. Dind. 15 αἰθρίας PFJ, αἴθρας c 16 δὲ
P, τε v 17 τὴν om. P¹ 19 περικαυθέντες Reiske
20 ἀκροτηρίων P.

σαν διά τε τὸ ψῦχος καὶ τὴν ἀνταύγειαν τῆς χιόνος.
καὶ τελείως ἂν ἅπαντες διεφθάρησαν, εἰ μὴ βραχὺ 5
διελθόντες εὖρον κώμας γεμούσας τῶν ἐπιτηδείων.
αὗται δὲ τὰς μὲν τοῖς ὑποζυγίοις καταβάσεις εἶχον
5 ὄρνυκτάς, τὰς δὲ τοῖς ἀνδράσι κατὰ κλιμάκων . . .
664ταῖς οἰκίαις τὰ τε βοσκήματα τρεφόμενα χόρτῳ,
τοῖς δ' ἀνδράσι πολλὴν ἀφθονίαν πάντων τῶν
πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων.

Ἐμμείναντες δὲ ταῖς κώμας ἡμέρας ὀκτὼ παρε- 29
10 γενήθησαν πρὸς τὸν Φᾶσιν ποταμόν. ἐκεῖ δὲ τέτ-
ταρας ἡμέρας διανύσαντες διεπορεύοντο τὴν Χάων
καὶ Φασιανῶν χώραν. ἐπιθεμένων δ' αὐτοῖς τῶν
ἐγχωρίων, τούτους μὲν ἐν τῇ μάχῃ νικήσαντες πολ-
λοὺς ἀνείλουν, αὐτοὶ δὲ καταλαμβάνοντες τὰς τῶν
15 ἐγχωρίων κτήσεις γεμούσας ἀγραθῶν ἐνδιέτριψαν ἐν
αὐταῖς ἡμέρας πεντεκαίδεκα. ἀναξεύξαντες δ' ἐκεῖ- 2
θεν διῆλθον τὴν Χαλδαίων καλουμένων χώραν ἐν
ἡμέραις ἐπτά, καὶ παρεγενήθησαν πρὸς τὸν Ἄρπαγον
ὀνομαζόμενον ποταμόν, ὄντα τὸ πλάτος πλέθρων
20 τεττάρων. ἐντεῦθεν δὲ διὰ τῆς Σκυτίνων πορευ-

6 ταῖς οἰκίαις PAL, ταῖς οἰκίαις ἐγκαταβαίνουσι c; ἐν
δὲ ταῖς οἰκίαις Rhod., ταῖς δ' οἰκίαις ἐγκαταβιοῦσι Reiske,
ἐς τὰς οἰκίας· ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦν καταβαίνουσι Madvig;
mihi locus potius auctus et interpolatus videtur ex Xen.
An. IV 5, 25: αἱ δὲ εἰσοδοὶ τοῖς μὲν ὑποζυγίοις ὄρνυκταί, οἱ
δὲ ἄνθρωποι κατέβαινον ἐπὶ κλίμακος. ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις
ἦσαν αἶγες, οἷες . . . πάντα χιλῶ ἔνδον ἐτρέφοντο 7 πολλῇ
ἦν ἀφθονία Reiske 9 δὲ om. A, τε P 10 πρὸς PAL,
εἰς c 11 διανύσαντες] διαμείναντες P: neutrum convenit
cum Xen. An. IV 7, 1 13 ἐν del. Rhod., ἐν τῇ del.
malim (at c. 86, 3) 17 Χαλκιδαίων P¹, Χαλκιδέων c, corr.
Wess. * καλουμένην o 18 Ἄρπασον Xen. An. IV 7, 18
20 διὰ τ' ασκυτίνων P, διὰ τασκουτίνων c; διὰ Σκυθη-
ρῶν Xen.

όμενοι διήλθον ὁδὸν πεδινήν, ἐν ᾗ τρεῖς ἡμέρας
αὐτοὺς ἀνέλαβον, εὐποροῦντες ἀπάντων τῶν ἀναγ-
καίων. μετὰ δὲ ταῦτ' ἀναzeugάντες τεταρταῖοι
παρεγενήθησαν πρὸς πόλιν μεγάλην Γυμνασίαν
3 ὀνομαζομένην. ἐκ δὲ ταύτης ὁ τῶν τόπων τούτων 5
ἀφηγούμενος ἐδπίεσατο πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ὁδη-
γῆσοντας ἐπὶ θάλατταν συνέστησεν. ἐν ἡμέραις δὲ
πεντεκαίδεκα παραγενόμενοι ἐπὶ τὸ Χήνιον ὄρος,
ὥς εἶδον πορευόμενοι οἱ πρῶτοι τὴν θάλατταν,
περιχαρεῖς ἦσαν καὶ τοιαύτην ἐποιοῦν κραυγὴν, 10
ὥστε τοὺς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ὄντας ὑπολαμβάνοντας
4 πολεμίων ἔφοδον εἶναι χωρεῖν εἰς ὄπλα. ὥς δ'
ἅπαντες ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τόπον, ἐξ οὗ τὴν θά-
λατταν ἦν ὁρᾶν, τοῖς θεοῖς ἀνατείναντες τὰς χεῖρας
ὑψαρίστου ὥς ἤδη διασσεσασμένοι· συνενέγκαντες 15
δ' εἰς ἓνα τόπον λίθους παμπληθεῖς, καὶ ποιήσαντες
ἐξ αὐτῶν ἀναστήματα μεγάλα, σκῦλα τῶν βαρβά-
ρων ἀνέθεσαν, βουλόμενοι τῆς στρατείας ἀθάνατον
ὑπόμνημα καταλιπεῖν. καὶ τῷ μὲν ὁδηγήσαντι
φιάλην ἀργυρεᾶν καὶ στολὴν Περσικὴν ἐδωρήσαντο· 20
ὃς δείξας αὐτοῖς τὴν ἐπὶ Μάκρωνας ὁδὸν ἀπηλλάγη.
5 οἱ δ' Ἕλληνες εἰσβαλόντες εἰς τὴν τῶν Μακρῶνων
χώραν ἐδπίεσαντο, καὶ πρὸς πίστιν παρὰ μὲν ἐκείνων
λόγχην ἔλαβον βαρβαρικὴν, αὐτοὶ δ' Ἑλληνικὴν
ἔδωκαν· ταῦτα γὰρ ἔφασαν αὐτοῖς οἱ βάρβαροι διὰ 25
προγόνων παραδεδόσθαι πρὸς πίστιν βεβαιότατα.
ὥς δὲ τοὺς τούτων ὄρους διήλθον, παρεγενήθησαν 665

2 αὐτοὺς P   8 δεκαπέντε P; πέντε Xen. An. IV 7, 20
Χήνιον] Θήγης Xen.   9 οἱ πρῶτοι πορ. Kalker   13 τὸν
om. o - L   18 στρατιᾶς PA   25 αὐτοῖς P

εἰς τὴν τῶν Κόλχων χώραν. εἰς ἣν ἄθροισθέντων 6
 τῶν ἐγχωρίων ἐπ' αὐτούς, τούτους μὲν κρατήσαντες
 μάχῃ πολλοὺς ἀνείλαν, αὐτοὶ δὲ λόφον ὄχυρόν κατα-
 λαβόμενοι τὴν χώραν ἐπόρθουν, καὶ τὰς ὠφελείας
 5 εἰς τοῦτον ἄθροίσαντες ἀφθόνως ἑαυτοὺς ἀνελάμ-
 βανον. εὐρίσκετο δὲ καὶ σμήνη παμπληθῇ περὶ 30
 τοὺς τόπους, ἐξ ὧν πολυτελῇ προσεφέρετο κηρία.
 τούτων δ' οἱ γευσάμενοι παραλόγῳ περιέπιπτον
 συμπτώματι· οἱ γὰρ μεταλαβόντες αὐτῶν ἄφρονες
 10 ἐγίνοντο καὶ πίπτοντες ἐπὶ τὴν γῆν ὅμοιοι τοῖς
 τετελευτηκόσιν ὑπῆρχον. πολλῶν δὲ φαγόντων διὰ 2
 τὴν γλυκύτητα τῆς ἀπολαύσεως, ταχὺ τὸ πλῆθος
 ἐργένοι τῶν πεπτωκότων οἶονεῖ τροπῆς ἐν πολέμῳ
 γεγενημένης. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἡθύ-
 15 μησεν ἡ δύναμις, καταπεπληγμένη τό τε παράδοξον
 καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἡτυχηκότων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ
 περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν ἅπαντες ἑαυτοὺς ἀνελάμβανον
 καὶ κατ' ὀλίγον ἀνακτώμενοι τὸ φρονεῖν ἀνέστησαν,
 καὶ τὸ σῶμα διετέθησαν ὁμοίως τοῖς ἐκ φαρμακο-
 20 ποσίας διασωθεῖσιν. ὥς δ' ἀνέλαβον ἑαυτοὺς ἐν 3
 τρισὶν ἡμέραις, ἐπορεύθησαν εἰς Τραπεζοῦντα πόλιν
 Ἑλληνίδα, Σινωπέων μὲν ἄποικον, κειμένην δ' ἐν
 τῇ Κόλχων χώρα. ἐνταῦθα δὲ διατρίψαντες ἡμέρας
 τριάκοντα, παρὰ μὲν τοῖς ἐγχωρίοις λαμπρῶς ἐξε-
 25 νίσθησαν, αὐτοὶ δὲ τῷ τε Ἡρακλεῖ καὶ Διὶ σωτηρίῳ
 θυσίαν ἐποίησαν καὶ γυμνικὸν ἀγῶνα, καθ' ὃν τόπον
 φασὶ προσπλεῦσαι τὴν Ἀργὴν καὶ τοὺς περὶ Ἰάσονα.

12 ταχὺ] ἀμύθητον aut ἀναρίθμητον add. Reiske
 25 δὲ Eich., τε ο σωτήρι Cobet (σωτήρια Xen. An. IV 8, 25)
 27 Ἰάσωνα P

4 ἐκεῖθεν δὲ Χειρίσοφον μὲν τὸν ἀφηγούμενον ἀπέ-
 στειλαν εἰς Βυζάντιον ἐπὶ πλοῖα καὶ τριήρεις· ἔλεγε
 γὰρ εἶναι φίλος Ἀναξιβίῳ τῷ Βυζαντίων ναυάρχῳ.
 τοῦτον μὲν οὖν ἐπὶ κέλητος ἐξέπεμψαν· λαβόντες
 δὲ τῶν ἐπικώπων δύο πλοιάρια παρὰ τῶν Τρα- 5
 πεξουντίων, ἐλήστενον τοὺς περιοικοῦντας βαρβά-
 5 ρους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἐφ' ἡμέρας
 μὲν οὖν τριάκοντα περιέμειναν τὸν Χειρίσοφον·
 ὥς δ' ἐκεῖνος ἐβράδυνεν, αἱ δὲ τροφαὶ τοῖς ἀνθρώ-
 ποις ἐσπάνιζον, ἀνέξευξαν ἐκ Τραπεζοῦντος, καὶ 10
 τριταῖοι παρεγενήθησαν εἰς Κερασοῦντα πόλιν Ἐλ-
 ληνίδα, Σινωπέων ἄποικον. ἐν ταύτῃ δὲ ἡμέρας
 διατρίψαντές τινας παρεγενήθησαν εἰς τὸ τῶν
 6 Μοσυνοίκων ἔθνος. τῶν δὲ βαρβάρων συστρα- 666
 φέντων ἐπ' αὐτοὺς ἐκράτησαν μάχῃ καὶ πολλοὺς 15
 ἀνείλον. συμφυγόντων δ' εἰς τι χωρίον, ἐν ᾧ
 κατῴκουν ἐμποροφους ἔχοντες ξυλίνους πύργους,
 συνεχεῖς προσβολὰς ποιησάμενοι κατὰ κράτος εἶλαν.
 ἦν δὲ τὸ χωρίον τοῦτο μητρόπολις τῶν ἄλλων
 ἐρυμάτων, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν κατῴκει τὸν 20
 7 ὑψηλότατον τόπον ἔχων. [ἔθος δ' ἔχει πάτριον
 μένειν ἐν αὐτῷ τὸν πάντα βίον, κακεῖθεν διαδι-
 δόναι τοῖς ὄχλοις τὰ προστάγματα. βαρβαρώτατον
 δ' ἔφασαν οἱ στρατιῶται τοῦτο διεληλυθῆναι τὸ
 ἔθνος, καὶ ταῖς μὲν γυναιξὶν αὐτοὺς πλησιάζειν 25

2 ἔλεγε Dind., ἐλέγετο ο 3 Βυζαντίῳ A, ἐν Βυζαντίῳ
 Hert. 5 ἐπὶ κόπων P 11 Κερασοῦντα — παρεγενήθησαν
 om. A 13 τινὰς om. P; δέκα διατρίψαντες conicio ex
 Xen. An. V 3, 3 14 Μοσυνοίκων Xen. 16 ἐμφυγόντων P¹
 17 ἐμποροφους L; ἐπταρόφους A, ἐμπορόφους P (cf. Strab.
 XII 3, 18) 22 ἀαδοῦναι ο - PL

ἀπάντων ὀρώντων, τοὺς δὲ παῖδας τῶν πλουσιω-
 τάτων τρέφεσθαι καρύοις ἐφθοῖς, ἅπαντας δ' ἐκ
 παιδὸς στήγμασι τὸν τε νῶτον καὶ τὰ στήθη κατα-
 πεποικίλθαι. ταύτην μὲν οὖν τὴν χώραν ἐν ἡμέ-
 5 ραις ὀκτὼ διεπορεύθησαν, τὴν δ' ἐχομένην ἐν τρισίν,
 ἣν ἐκάλουν Τιβαρηνήν. ἀκκεῖθεν εἰς Κοτύωρα³¹
 πόλιν παρεγενήθησαν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἄποι-
 κον. ἐν ταύτῃ δὲ πεντήκονθ' ἡμέρας διέτριψαν
 τοὺς περιόικους τῆς Παφλαγονίας τε καὶ τοὺς
 10 ἄλλους βαρβάρους ληστεύοντες. Ἡρακλεῶται δὲ
 καὶ Σινωπεῖς ἀπέστειλαν αὐτοῖς πλοῖα, δι' ὧν
 αὐτοὶ τε καὶ τὰ σκευοφόρα διεκομίσθησαν. ἡ δὲ 2
 Σινώπη Μιλησίῳ μὲν ἦν ἄποικος, κειμένη δ' ἐν
 τῇ Παφλαγονίᾳ μέγιστον εἶχεν ἀξίωμα τῶν περὶ
 15 τοὺς τόπους· ἐν ἣ δὴ καθ' ἡμᾶς ἔσχε Μιθριδάτης
 ὁ πρὸς Ῥωμαίους διαπολεμήσας τὰ μέγιστα βασιλεία.
 παρεγενήθη δὲ καὶ ἐνταῦθα Χειρίσοφος ὁ πρὸς τὰς 3
 τριήρεις ἀπεσταλμένος ἄπρακτος. οὐ μὴν ἄλλ' οἱ
 Σινωπεῖς φιλοφρόνως αὐτοὺς ξενίσαντες ἀπέπεμψαν
 20 αὐτοὺς κατὰ θάλατταν εἰς Ἡράκλειαν, Μεγαρέων
 ἄποικον· καὶ καθωρμίσθη πᾶς ὁ στόλος πρὸς τὴν
 Ἀχερουσίαν χερρόνησον, ὅπου φασὶν Ἡρακλέα τὸν
 ἐξ ἄδου Κέρβερον ἀναγαγεῖν. ἐκεῖθεν δὲ πεζῇ διὰ 4
 Βιθυνίας πορευόμενοι κινδύνους περιέπιπτον, τῶν
 25 ἐγχωρίων ἐξαπτομένων κατὰ τὴν πορείαν. μόγισ
 οὖν διεσώθησαν εἰς Χρυσόπολιν τῆς Χαλκηδονίας

2 ἅπαντα P   5 τρισί PA   6 Τιβαρηνή PL, Τιμάρην A
 8 πεντήκονθ'] τετταράκοντα πέντε Xen. An. V 5, 5   9 τῆς
 Παφλαγονίας] Παφλαγόνας Wurm   17 ἐνταῦθα καὶ Hert.
 18 οὐ μὴν ἄλλ' οἱ Dind., οἱ μὲν ἄλλοι P¹. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι c
 22 φησὶν P   25 μόγισ] δ' add. F   26 Καλχηδονίας Dind.

οἱ περιλειφθέντες ἀπὸ μυρίων ὀκτακισχίλιοι τρια-
 5 κόσιοι. ἐκεῖθεν δὲ ῥαδίως ἤδη τὸ λοιπὸν τινὲς
 μὲν διεσώθησαν εἰς τὰς πατρίδας, οἱ δὲ λοιποὶ περὶ
 τὴν Χερρόνησον ἀθροισθέντες ἐπόρθουν τὴν παρα-
 κειμένην Θρακῶν χώραν. ἡ μὲν οὖν ἐπ' Ἀρταξέρ- 5
 ξην Κύρου στρατεία τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

32 Οἱ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις δυναστεύοντες τριάκοντα⁶⁶⁷
 τύραννοι καθ' ἡμέραν οὐκ ἐπαύοντο τοὺς μὲν φυγα-
 δεύοντες, τοὺς δὲ ἀναιροῦντες. τῶν δὲ Θηβαίων
 ἀγανακτούντων ἐπὶ τοῖς γινομένοις καὶ φιλοφρόνως¹⁰
 τοὺς φυγάδας ὑποδεχομένων, Θρασύβουλος Στι-
 ριεὺς ὀνομαζόμενος, ὦν Ἀθηναῖος, ὑπὸ δὲ τῶν
 τριάκοντα πεφυγαδευμένος, συνεργούντων αὐτῷ
 λάθρᾳ τῶν Θηβαίων κατελάβετο τῆς Ἀττικῆς χωρίου
 ὀνομαζόμενον Φυλὴν. ἦν δὲ τὸ φρούριον ὀχυρόν¹⁵
 τε σφόδρα καὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπέχον σταδίους ἑκατόν,
 ὥστε πολλὰς ἀφορμὰς αὐτοῖς παρέχεσθαι πρὸς τὴν
 2 ἔφοδον. οἱ δὲ τριάκοντα τύραννοι πυθόμενοι τὸ
 γεγονός, τὸ μὲν πρῶτον ἐξήγαγον ἐπ' αὐτοὺς τὴν
 δύναμιν ὡς πολιορκήσοντες τὸ χωρίον· πλησίον δὲ²⁰
 τῆς Φυλῆς αὐτῶν στρατοπεδεύοντων ἐπεγενήθη
 3 πολὺς νιφετός. καὶ τινων ἐπιχειρησάντων μετασκη-
 νοῦν, οἱ πολλοὶ φεύγειν αὐτοὺς ὑπέλαβον καὶ πλη-
 σίον τινὰ πολεμίαν δύναμιν εἶναι· ἐμπεσόντος δὲ
 εἰς τὸ στρατόπεδον θορύβου τοῦ καλουμένου Πα-²⁵

1 ὀκτακισχίλιοι τριακόσιοι Dind. (c. 37, 1), τρισχίλιοι
 ὀκτακόσιοι ο; ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι Xen. An. V 3, 3
 5 χώραν Wess., πόλιν ο, del. Madvig 6 στρατιά AF
 11 * Στιριεὺς] ὁ τιριεὺς P, ὁ τηριεὺς AL, ὁ τυριεὺς c; ὁ
 Στιριεὺς Schott 14 χωρίον τῆς Ἀττικῆς ο-PA 16 Ἀθη-
 ναίων PA 22 ὑποχωρησάντων μετὰ σκευῶν Wurm

νικοῦ μετεστρατοπέδευσαν εἰς ἕτερον τόπον. οἱ δὲ 4
 τριάκοντα θεωροῦντες τοὺς πολίτας ἐν Ἀθήναις,
 ὅσοι μὴ μετεῖχον τῆς τῶν τρισχιλίων πολιτείας,
 μετεώρους ὄντας πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δυνα-
 5 στείας, μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ τοῖς
 ξενικοῖς ὅπλοις διακατεῖχον τὴν πόλιν· Ἐλευσινίους
 δὲ καὶ Σαλαμινίους αἰτιασάμενοι τὰ τῶν φυγάδων
 φρονεῖν, ἅπαντας ἀνείλον. τούτων δὲ πραττο- 5
 μένων πολλοὶ τῶν φυγάδων συνέρρεον πρὸς τοὺς
 10 περὶ Θρασύβουλον . . . . φανερώς μὲν περὶ τινων
 αἰχμαλώτων διαλεξόμενοι, λάθρᾳ δὲ συμβουλεύειν
 αὐτῷ [τὸ] διαλύσθαι τὸ συνεστηκὸς φυγαδικὸν καὶ
 μεθ' ἑαυτῶν τῆς πόλεως δυναστεύειν ἀντὶ Θηραμέ-
 νους προσαιρεθέντα, λαβεῖν δ' ἐξουσίαν δέκα τῶν
 15 φυγάδων οὓς ἂν προαιρῇται κατάργειν εἰς τὴν
 πατρίδα. ὁ μὲν Θρασύβουλος ἔφησε προκρίνειν 6
 τὴν ἑαυτοῦ φυγὴν τῆς τῶν τριάκοντα δυναστείας,
 καὶ τὸν πόλεμον οὐ καταλύσειν, εἰ μὴ πάντες οἱ
 πολῖται κατέλθωσι καὶ τὴν πατριον πολιτείαν ὁ
 20 δῆμος ἀπολάβῃ. οἱ δὲ τριάκοντα θεωροῦντες πολ-
 λούς μὲν ἄφ' ἑαυτῶν ἀφισταμένους διὰ τὸ μῖσος,
 τοὺς δὲ φυγάδας αἰὲ πλείους γινομένους, ἀπέστειλαν
 εἰς Σπάρτην πρέσβεις περὶ βοηθείας, αὐτοὶ δ'
 ὅσους ἡδύναντο πλείστους ἀθροίσαντες ἐν ὑπαίθρῳ

5 ἑαυτοὺς-PFL 9 φυγάδων] τυράννων vel τρισχιλίων
 Wurm, δυνατῶν Bezzel 10 excidisse videntur fere haec:
 διόπερ ἀπέστειλαν οἱ τριάκοντα πρέσβεις πρὸς Θρασύβουλον
 11 συμβουλευέσοντας Steph.; συμβουλευσάντων (del. αὐτῷ)
 Wurm 12 τὸ del. Dind. 13 αὐτῶν o-PJL 14 προσαι-
 ρεθέντα Dind., om. f, προαιρεθέντα c 15 προήρηται PA
 18 εἰ] ἐάν Dind. 21 μὲν om. o - PL

περιεστρατοπέδευσαν περὶ τὰς ὀνομαζομένας Ἀχαρ-
 33 νάς. ὁ δὲ Θρασύβουλος τὴν ἱκανὴν φυλακὴν τοῦ 668
 χωρίου καταλιπὼν ἐξήγαγε τοὺς φυγάδας, ὄντας
 χιλίους καὶ διακοσίους· ἐπιθέμενος δὲ τῇ τῶν ἐναν-
 τίων παρεμβολῇ νυκτὸς ἀπροσδοκῆτως καὶ συχνοὺς 5
 ἀποκτείνας, τοὺς ἄλλους διὰ τὸ παράδοξον ἐξέπληξε
 2 καὶ φυγεῖν εἰς Ἀθήνας ἠνάγκασεν. μετὰ δὲ τὴν
 μάχην ὁ Θρασύβουλος εὐθὺς μὲν ὥρμησεν ἐπὶ τὸν
 Πειραιᾶ καὶ κατελάβετο τὴν Μουνυχίαν, λόφον
 ἔρημον καὶ καρτερόν, οἱ δὲ τύραννοι τῇ δυνάμει 10
 πάσῃ καταβάντες εἰς τὸν Πειραιᾶ προσέβαλον τῇ
 Μουνυχίᾳ, Κριτίου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος. ἐπὶ
 πολὺν δὲ χρόνον τῆς μάχης καρτερᾶς γενομένης, οἱ
 μὲν τύραννοι τοῖς πλήθεσιν ὑπερεῖχον, οἱ δὲ φυγά-
 3 δες τῇ τῶν τύπων ὀχυρότητι. τέλος δὲ Κριτίου 15
 πεσόντος οἱ μετὰ τῶν τριάκοντα κατεπλάγησαν καὶ
 πρὸς τοὺς ὁμαλωτέρους τόπους κατέφυγον, οὐ τολ-
 μάντων τῶν φυγάδων εἰς ἐκείνους καταβαίνειν.
 μετὰ δὲ ταῦτα συχῶν ἀφισταμένων πρὸς τοὺς
 φυγάδας, οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἐξαίφνης ἐπέ- 20
 θεντο τοῖς ἐναντίοις, καὶ μάχῃ κρατήσαντες ἐκ-
 4 ρίενσαν τοῦ Πειραιῶς. εὐθὺς δὲ πολλοὶ μὲν τῶν
 ἐκ τῆς πόλεως ἐπιθυμοῦντες ἀπαλλαγῆναι τῆς τυραν-
 νίδος συνέρρεον εἰς τὸν Πειραιᾶ, πάντες δ' οἱ
 κατὰ τὰς πόλεις διεσπορευμένοι φυγάδες ἀκούοντες 25
 τὰ προτερήματα τῶν περὶ Θρασύβουλον, ἦγον εἰς
 Πειραιᾶ, καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη πολὺ ταῖς δυνάμεσιν
 οἱ φυγάδες ὑπερεῖχον· διὸ καὶ πολιορκεῖν τὴν

2 τοῦ χ. καταλιπὼν φυλακὴν ο - PA 10 ἔρημον] ἔρημ-
 νὸν Reiske

πόλιν ἐπεχείρησαν. οἱ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις τοὺς 5
 μὲν τριάκοντα τῆς ἀρχῆς παύσαντες ἐκ τῆς πόλεως
 ἐξέπεμψαν, δέκα δ' ἄνδρας κατέστησαν αὐτοκρά-
 τορας, εἰ δύναιτο, μάλιστα φιλικῶς διαλύεσθαι
 5 τὸν πόλεμον. οὗτοι δὲ παραλαβόντες τὴν ἀρχὴν
 τούτων μὲν ἡμέλησαν, ἑαυτοὺς δὲ τυράννους ἀπο-
 δεῖξαντες ἀπὸ Λακεδαιμόνος τετταράκοντα ναῦς
 μετεπέμψαντο καὶ στρατιώτας χιλίους, ὧν ἦρχε
 Λύσανδρος. Πανσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων 6
 10 βασιλεὺς, φθονῶν μὲν τῷ Λυσάνδρῳ, θεωρῶν
 δὲ τὴν Σπάρτην ἀδοξοῦσαν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν,
 ἀνέξευξε μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ παραγερθεὶς
 εἰς Ἀθήνας διήλλαξε τοὺς ἐν τῇ πόλει πρὸς τοὺς
 φυγάδας. διόπερ' Ἀθηναῖοι μὲν ἐκομίσαντο τὴν
 15 πατρίδα καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ἰδίοις νόμοις ἐπολι-
 669τεύοντο, τοῖς δ' εὐλαβουμένοις, μή τι πάθωσι διὰ
 τὰ γενόμενα κατὰ τὸ συνεχὲς αὐτῶν ἀδικήματα,
 τὴν Ἐλευσίνα κατοικεῖν συνεχώρησαν.

Ἡλεῖοι δὲ φοβηθέντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων 34
 20 ὑπεροχὴν, κατέλυσαν τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον,
 ἐφ' ᾧ τὰς τριήρεις δοῦναι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰς
 περιοικούσας πόλεις αὐτονόμους ἀφεῖναι. Λακεδαι- 2
 μόνιοι δὲ καταλελυκότες τοὺς πολέμους καὶ σχολὴν
 ἔχοντες ἐστράτευσαν ἐπὶ Μεσσηνίους, ὧν οἱ μὲν
 25 ἐν Κεφαλληνίᾳ φρούριόν τι κατῴκουν, οἱ δὲ Ναύ-
 πακτον ἐν τοῖς προσεσπερίοις λεγομένοις Λοκροῖς,
 δόντων Ἀθηναίων. ἐκβαλόντες δ' αὐτοὺς ἐκ τῶν
 τόπων ἀπέδωκαν τὰ φρούρια, τὸ μὲν τοῖς τὴν

- 3 Κεφαλληνίαν οἰκοῦσι, τὸ δὲ τοῖς Λοκροῖς. οἱ δὲ
 Μεσσήνιοι διὰ τὸ παλαιὸν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας
 μῖσος πανταχόθεν ἐλαυνόμενοι, μετὰ τῶν ὅπλων
 ἀπηλλάγησαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν
 πλεύσαντες εἰς Σικελίαν ἐγένοντο Διονυσίου μισθο- 5
 φόροι, τινὲς δ' εἰς Κυρήνην ἐπλευσαν, περὶ τριςχι-
 λίους ὄντες, καὶ μετὰ τῶν ἐκεῖ φυγάδων ἐτάχθησαν.
- 4 οἱ γὰρ Κυρηναῖοι κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐν ταραχῇ
 καθεισθήμεισαν, Ἀρίστωνος καὶ τινων ἐτέρων κατει-
 ληφόντων τὴν πόλιν. προσφάτως μὲν πεντακόσιοι 10
 οἱ δυνατώτατοι τῶν Κυρηναίων ἀνῆρχοντο, τῶν δ'
 5 ἄλλων ἐπεφεύγεισαν οἱ χαριέστατοι. οὐ μὴν ἄλλ'
 οἱ φυγάδες προσλαμβανόμενοι τοὺς Μεσσηνίους
 παρετάξαντο πρὸς τοὺς τὴν πόλιν κατειληφότας,
 καὶ τῶν μὲν Κυρηναίων πολλοὶ παρ' ἀμφοτέροις 15
 ἔπεσον, οἱ δὲ Μεσσήνιοι σχεδὸν ἅπαντες ἀνηρέθησαν.
- 6 μετὰ δὲ τὴν παράταξιν οἱ Κυρηναῖοι πρὸς ἀλλήλους
 διαπρεσβενσάμενοι διηλλάγησαν, καὶ παραχορῆμα
 ὀρκωμοτήσαντες μὴ μνησικακήσειν, κοινῇ τὴν πόλιν
 κατήκνησαν. 20
- 7 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ῥωμαῖοι προσέθη-
 καν οἰκήτορας εἰς τὰς ὀνομαζομένας Οὐελίτρας.
- 35 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθήνησι μὲν
 ἦρχε Λάχης, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατον ἀρχὴν
 διώκουν χιλίαρχοι, Μάνιος Κλώδιος, Μάρκος Κοῖν- 25
 τιος, Λεύκιος Ἰούλιος, Μάρκος Φούριος, Λεύκιος

1 Κεφαλληνίαν F   3 ἐυλαβούμενοι P   12 οὐ μὴν
 ἄλλ' οἱ Dind., οἱ μὲν ἄλλοι ο   22 Οὐελίτρας Rhod., οὐέν-
 τρας ο   23 διεληλυθότος malim (19, 1. 82, 1)   25 Κλαύ-
 διος JK   Μάρκος Κοῖντιος Λεύκιος Ἰούλιος om. P   26 Φρού-
 ριος PF   Λεύκιος P, om. A, καὶ Λεύκιος c

Οὐαλέριος, ἐγενήθη δὲ καὶ ὀλυμπιάς πέμπτη πρὸς
 ταῖς ἐνεμήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Μίνως
 Ἀθηναῖος. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀρτα- 2
 670 ξέρξης μὲν ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς καταπεπολεμηκῶς
 5 Κῦρον ἀπεστάλκει Τισσαφέρνην παραληψόμενον
 πάσας τὰς ἐπὶ θαλάττῃ σατραπείας. διόπερ οἱ Κύρῳ
 συμμαχήσαντες σατράπαι καὶ πόλεις ἐν ἀγωνίᾳ
 πολλῇ καθειστήκεισαν, μήποτε δῶσι τιμωρίαν ὑπὲρ
 ὧν ἐξήμαρτον εἰς τὸν βασιλέα. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι 3
 10 σατράπαι διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Τισσαφέρνην ἐξε-
 θεράπευον καὶ τὰ καθ' αὐτοὺς ἐτίθεντο πρὸς αὐτόν,
 ὅπως ποτ' ἦσαν δυνατοί. Ταμῶς δέ, μέγιστος ὧν
 αὐτῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἀφηγούμενος, εἰς τὰς τριή-
 ρεις ἐνέθετο τὰ χρήματα καὶ τοὺς υἱοὺς ἅπαντας
 15 πλὴν ἑνὸς τοῦ καλουμένου μὲν Γλοῦ, μετὰ δέ τινας
 χρόνους ἀφηγησαμένου τῶν βασιλικῶν δυνάμεων.
 εὐλαβηθεὶς οὖν ὁ Ταμῶς τὸν Τισσαφέρνην ἀπῆρεν 4
 εἰς Αἴγυπτον μετὰ τοῦ στόλου, καὶ κατέφυγε πρὸς
 Ψαμμήτιχον τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων, ἀπόγονον
 20 ὄντα τοῦ Ψαμμήτιχου. οὔσης δ' αὐτῷ προγεγενη-
 μένης εὐεργεσίας εἰς τὸν βασιλέα, διελάμβανε τοῦτον
 ἐξεῖν οἶόν τινα λιμένα τῶν ἀπὸ τοῦ βασιλέως κιν-
 δύνων. ὁ δὲ Ψαμμήτιχος τήν τε εὐεργεσίαν καὶ 5
 τὸ πρὸς τοὺς ἱκέτας ὄσιον παρ' οὐδὲν ἡγησάμενος
 25 ἀπέσφαξε τὸν ἱκέτην καὶ φέλον μετὰ τῶν τέκνων,

2 Μίνως] Μένων Dind.

εὐάβαζον ο 6 θαλάττης L

15 Γλοῦ Wess., γάου ο

19 Ψαμμητιχ. P¹, Ψαμμιτιχ. c (item infra)

PAK, οἶονεί c

5 Τισσαφέρνην Wess., Φαρ-

σατραπίας P 8 δῶσειν P

17 οὖν eras. P, οὖν ὁ om. F

22 οἶόν

ὅπως τῶν τε χρημάτων καὶ τοῦ στόλου γένηται κύριος.

- 6 Αἱ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδες πόλεις πυν-
θανόμεναι τὴν τοῦ Τισσαφέρνου κατάβασιν, περὶ
σφῶν ἀγωνιῶσαι πρὸς Λακεδαιμονίους ἔπεμψαν 5
πρέσβεις, δεόμεναι μὴ περιδεῖν ἑαυτάς ὑπὸ τῶν
βαρβάρων ἀναστάτους γινομένας. οἱ δὲ Λακεδαι-
μόνιοι βοηθήσειν ἐπαγγελάμενοι, πρὸς Τισσαφέρνην
ἔπεμψαν πρέσβεις τοὺς ἐροῦντας μὴ ὅπλα πολέμια
7 ἐπιφέρειν ταῖς Ἑλληνίσιν πόλεσιν. Τισσαφέρνης δὲ 10
μετὰ δυνάμεως ἐπὶ πρώτην ἐλθὼν τὴν Κυμαίων
πόλιν τὴν τε χώραν ἐπόρθησεν ἅπασαν καὶ πολλῶν
αἰχμαλώτων ἐγκρατὴς ἐγένετο· μετὰ δὲ ταῦτα συρ-
κλίσας αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν, ὥς ὁ μὲν χειμῶν
συνήγγρισε, τὴν δὲ πόλιν ἐλεῖν οὐκ ἠδύνατο, τοὺς 15
αἰχμαλώτους πολλῶν χρημάτων ἀπελύτρωσε καὶ τὴν
36 πολιορκίαν ἔλυσεν. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ τὸν πρὸς
βασιλέα πόλεμον Θίβρωνα καταστήσαντες ἡγεμόνα
χιλίους μὲν τῶν πολιτῶν ἔδωκαν, παρὰ δὲ τῶν
συνμάρχων ἐκέλευσαν στρατολογεῖν ὅσους ἂν αὐτῷ 20
2 φάληται συμφέρειν. ὁ δὲ Θίβρων πορευθεὶς εἰς
Κόρινθον, κακεῖ παρὰ τῶν συνμάρχων μεταπεμψά-671
μενος στρατιώτας, ἐξέπλευσεν εἰς Ἐφεσον ἔχων οὐ
πλείους πεντακισχιλίων. ἐκεῖ δὲ ἔκ τε τῶν ἰδίων
πόλεων καὶ τῶν ἄλλων ὥς δισχιλίους καταγράψας, 25
ἀνέξεν τὸς πάντας ἔχων πλείους ἑπτακισχιλίων.

3 πόλεις Ἑλληνίδες o - PA 4 τοῦ om. v [6 αὐτάς v
7 γινομένας ἀναστάτους o - PAF 17 πρὸς] πρὸς τὸν Dind.
20 ὅσους] οὗς v 24 ἰδίων] Ἰάδων Cobet; ἐκ τῶν ἐν τῇ
ἡπείρῳ Ἑλληνίδων πόλεων Xen. Hell. III 1, 5 26 ἔχων] οὐ
add. Hert. (c. 39, 5)

διελθὼν δ' ὥς ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους πρὸς Μαγνη-
σίαν ἦκεν, ἧς ἦρχε Τισσαφέρνης· ταύτην δ' ἐξ
ἐφόδου παραλαβὼν, καὶ ταχέως ἐπὶ Τράλλεις τῆς
Ἰωνίας πορευθεὶς, ἐπεχείρησε πολιορκεῖν τὴν πόλιν·
5 οὐδὲν δὲ δυνάμενος προᾶξαι δι' ὀχυρότητα, πάλιν
εἰς Μαγνησίαν ἀπεχώρησεν. ταύτης δ' οὔσης ἀτει- 4
χίστου, καὶ διὰ τοῦτο φοβούμενος μήποτε χωρι-
σθέντος αὐτοῦ κυριεύσῃ τῆς πόλεως ὁ Τισσαφέρνης,
μετῴκισεν αὐτὴν πρὸς τὸ πλησίον ὄρος, ὃ καλοῦσι
10 Θώρακα· αὐτὸς δ' ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν πολεμίων
χώραν τοὺς στρατιώτας ἐνέπλησε παντοίας ὠφελείας.
Τισσαφέρνους δὲ μετὰ πολλῆς ἵππου παραγενομένου
διευλαβηθεὶς ἀνέστρεψεν εἰς Ἔφεσον.

Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τῶν ἐστρατευμένων 37
15 μετὰ Κύρου καὶ διασωθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα τινὲς
μὲν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας ἀπηλλάγησαν, οἱ δὲ
πλείστοι στρατιωτικὸν εἰθισμένοι ζῆν βίον, καὶ σχε-
δὸν ὄντες πεντακισχίλιοι, στρατηγὸν αὐτῶν εἵλαντο
Ξενοφῶντα. ὃς ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ὥρμησε 2
20 πολεμήσων Θωράκας τοὺς περὶ τὸν Σαλμυδησδὸν
οἰκοῦντας· οὗτος δ' ἔστι μὲν ἐπ' ἀριστερᾷ τοῦ
Πόντου, παρεκτείνων δ' ἐπὶ πολὺ πλείστα ποιεῖ
ναυάγια. οἱ μὲν οὖν Θωράκες εἰώθεισαν περὶ τούτους 3
τοὺς τόπους ἐφεδρεύοντες τοὺς ἐκπίπτοντας τῶν
25 ἐμπόρων αἰχμαλωτίζειν· ὁ δὲ Ξενοφῶν μετὰ τῶν
συνηθροισμένων στρατιωτῶν ἐμβαλὼν αὐτῶν εἰς
τὴν χώραν μάχῃ τε ἐνίκησε καὶ τὰς πλείστας τῶν

2 ἦκεν s. l. add. P^b, om. c   5 δι'] διὰ τὴν Dind.   9 μετ-
ώκησεν PK   12 Τισσαφέρνης P   παραγενομένος P^b
18 αὐτῶν PA   21 ἀριστερῶ P

- 4 κωμῶν ἐνέπρησεν· μετὰ δὲ ταῦτα Θίβρωνος αὐτοὺς
μεταπεμπομένου καὶ μισθοὺς ἐπαγγελλομένου δώσειν,
πρὸς ἐκείνους ἀπεχώρησαν καὶ μετὰ Λακεδαιμονίων
ἐπολέμουν τοῖς Πέρσiais.
- 5 Τούτων δὲ πραττομένων Διονύσιος μὲν ἐν τῇ 5
Σικελίᾳ πόλιν ἐκτίσεν ὑπ' αὐτὸν τὸν τῆς Αἴτνης
λόφον, καὶ ἀπὸ τινος ἐπιφανοῦς ἱεροῦ προσηγό-
6 ρευσεν αὐτὴν Ἀδρανόν. κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν
'Αρχέλαος ὁ βασιλεὺς ἐν τινι κυνηγίῳ πληγρὺς ἀκου-
σίως ὑπὸ Κρατεροῦ τοῦ ἐρωμένου τὸν βίον μετήλ- 10
λαξε, βασιλεύσας ἔτη ἑπτὰ· τὴν δ' ἀρχὴν διεδέξατο
'Ορέστis παῖς ὢν, ὃν ἀνελὼν 'Αέροπος ἐπίτροπος 672
7 ὢν κατέσχε τὴν βασιλείαν ἔτη ἕξ. 'Αθήνησι δὲ
Σωκράτης ὁ φιλόσοφος ὑπ' 'Ανύτου καὶ Μελήτου
κατηγορηθεὶς ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ φθορᾷ τῶν νέων, 15
θανάτῳ κατεδικάσθη καὶ πικρὸν κώνειον ἐτελεύ-
τησεν. ἀδίκου δὲ τῆς κατηγορίας γεγεννημένης ὁ
δῆμος μετεμελήθη, τηλικούτου ἄνδρα θεωρῶν ἀνηρη-
μένον· διόπερ τοὺς κατηγορήσαντας δι' ὀργῆς εἶχε
καὶ τέλος ἀκρίτους ἀπέκτεινεν. 20
- 38 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος 'Αθήνησι
μὲν τὴν ἀρχὴν 'Αριστοκράτης παρέλαβεν, ἐν 'Ρώμῃ
δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν ἕξ χιλίαρχοι διεδέξαντο,
Γάιος Σερουίλιος καὶ Λούκιος Οὐεργίνιος, Κόιντος
Σουλπίκιος, Αὔλος Μουτίλιος, Μάνιος Σέργιος. 25

1 Θίβρωνος P¹ 11 ἑπτὰ] ἑπτὰ καὶ δέκα Palmer. ex
VII 15, 2 (cf. XIII 49, 1 et 103, 5); τέσσαρες καὶ δέκα H.
Prideaux et H. Dodwell 19 εἶχον AF (εἶχεν P) 20 ἀκρί-
τους om. F 24 καὶ om K, καὶ Κόιντος J. Weber ex Liv. V 8
25 σουλονπίκιος P, ὀλουπίκιος A, οὐλπίκιος F Μοντί-
λιος P, Ματίλιος r, Μάρλιος Pighius Μάνιος Σέργιος

τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων Λακεδαιμόνιοι 2
 πυθόμενοι τὸν Θίβρωνα κακῶς διοικοῦντα τὰ κατὰ
 τὸν πόλεμον, Δερκυλίδαν στρατηγὸν εἰς τὴν Ἀσίαν
 ἐξέπεμψαν· ὃς παραλαβὼν τὴν δύναμιν ἐστράτευσεν
 5 ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Τρωάδι πόλεις. Ἀμάξιτον μὲν οὖν 3
 καὶ Κολώνας καὶ Ἀρίσβαν εἴλεν ἐξ ἐφόδου· μετὰ
 δὲ ταῦτα Ἴλιον καὶ Κεβρηνίαν καὶ τὰς ἄλλας ἀπάσας
 τὰς κατὰ τὴν Τρωάδα ἃς μὲν δόλῳ παρέλαβεν, ἃς
 δ' ἐκ βίας ἐχειρώσατο. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς Φαρνά-
 10 βαξον ὀκταμηνιαίους ἀνοχὰς ποιησάμενος, ἐστράτευ-
 σεν ἐπὶ Θράκας τοὺς περὶ Βιθυνίαν τότε κατοι-
 κοῦντας· πορθήσας δ' αὐτῶν τὴν χώραν ἀπήγαγε
 τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν. ἐν Ἡρακλείᾳ δὲ 4
 τῇ περὶ Τραχῖνα στάσεως γενομένης, Ἡριπίδαν
 15 ἐξέπεμψαν Λακεδαιμόνιοι καταστήθοντα τὰ πράγ-
 ματα. ὃς παραγενόμενος εἰς Ἡράκλειαν συνήγαγεν
 εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη, καὶ περιστῆσας ἐν τοῖς
 ὅπλοις συνέλαβε τοὺς αἰτίους καὶ πάντας ἀνείλεν,
 ὄντας περὶ πεντακοσίους. τῶν δὲ περὶ τὴν Οἶτην 5
 20 κατοικούντων ἀποστάντων ἐπολέμησεν αὐτοῖς, καὶ
 πολλοῖς περιβαλὼν κακοῖς ἠνάγκασεν ἐκλιπεῖν τὴν
 χώραν· ὧν οἱ πλεῖστοι μετὰ τῶν τέκνων καὶ γυναι-
 κῶν ἔφυγον εἰς Θεσσαλίαν, καὶ μετὰ πέντε ἔτη
 κατήχθησαν ὑπὸ Βοιωτῶν. τούτων δὲ πραττομένων 6

Rhod., μανίλιος καὶ ἀέργιος P, om. A, Κάπιτος Κλόδιος καὶ
 Μάρκος Ἄγγιος c 3 Δερκυλίδαν o - PAK 5 Ἀμάξιτον
 Rhod., ἀνάξιτον o 6 Ἀρίσβαν A; Ἀάρισαν Xen. Hell. III
 1, 13 9 πρὸς Φαρνάβαξον] Φαρνάβαξος P 10 ὀκταμη-
 νιαίους P (cf. XI 80, 6. XII 78, 4) 14 Ἡριπίδαν v 17 ἐν
 τοῖς ὅπλοις] τοὺς ὀπλίτας Polyaen. II 21, αὐτοῖς ὀπλίτας
 Hert. (cf. c. 4, 6. XV 75, 1) 24 ὑπὸ Βοιωτῶν Dind. ex c.
 82, 7, εἰς Βοιωτίαν o; εἰς Οἰταίαν fort.

Θοῤ᾽ακες πολλοῖς πλήθεσιν ἐνέβαλον εἰς τὴν Χερρό-
 νησον, καὶ τὴν χώραν πᾶσαν πορθήσαντες τειχῆρεις
 συνεῖχον τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις. οἱ δὲ Χερρονησίται
 πιεζόμενοι τῷ πολέμῳ μετεπέμψαντο Δερκυλίδαν
 7 τὸν Λακεδαιμόνιον ἐκ τῆς Ἀσίας. οὗτος δὲ διαβὰς 5
 μετὰ τῆς θυνάμεως τοὺς μὲν Θοῤ᾽ακας ἐξήλασεν ἐκ
 τῆς χώρας, τὴν δὲ Χερρόνησον ἀπὸ θαλάττης ἀρξά- 673
 μενος μέχρι θαλάττης διετείχισεν. τοῦτο δὲ πράξας
 τοὺς μὲν Θοῤ᾽ακας ἐκώλυσε τῆς εἰς τὸν μετὰ ταῦτα
 χρόνον καταδρομῆς, αὐτὸς δὲ μεγάλαις δωρεαῖς 10
 τιμηθεὶς διεβίβασε τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Ἀσίαν.
 39 Φαρνάβαζος δὲ τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους ἀνο-
 χῶν γενομένων ἀνέβη πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ συνέ-
 πεισεν αὐτὸν στόλον ἐτοιμάσαι καὶ ναύαρχον ἐπι-
 στῆσαι Κόνωνα τὸν Ἀθηναῖον· οὗτος γὰρ ἦν ἔμπειρος 15
 τῶν κατὰ πόλεμον ἀγώνων, καὶ μάλιστα τῶν πολε-
 μίων· πολεμικώτατος δ' ὢν ἐν Κύπρῳ διέτριβε
 παρ' Εὐαγόρᾳ τῷ βασιλεῖ. πεισθέντος δὲ τοῦ βασι-
 λέως, Φαρνάβαζος λαβὼν ἀργυρίου τάλαντα πεντα-
 2 κόσια παρεσκευάζετο κατασκευάζειν ναυτικόν. δια- 20
 πλεύσας οὖν εἰς Κύπρον τοῖς μὲν ἐκεῖ βασιλεῦσι
 παρήγγειλεν ἑκάτον τριήρεις ἐτοιμάζειν, τῷ δὲ
 Κόνωνι περὶ τῆς ναυαρχίας διαλεχθεὶς ἐπέστησεν
 αὐτὸν ἐπὶ τὴν θάλατταν ἡγεμόνα, μεγάλας ὑποφαί-
 3 νων παρὰ τοῦ βασιλέως ἐλπίδας. ὁ δὲ Κόνων ἅμα 25
 μὲν ἐλπίζων ἀνακτήσεσθαι τῇ πατρίδι τὴν ἡγεμονίαν,

1 πολλοὶ P   4 πιεζόμενοι P¹   Δερκυλλίδα PA,
 Δερκυλλίδαν c   14 ἐπιστῆσαι PaF, καταστήσαι c   16 πο-
 λεμίων] ναυτικῶν Wess., πελαγίων Dind.   17 πολεμικώτα-
 τος] φρυγᾶς Reiske   24 τῶν κατὰ θάλατταν Reiske (c. 36, 1)
 26 ἀνακτήσεσθαι PAFJL

εἰ Λακεδαιμόνιοι καταπολεμηθεῖεν, ἅμα δ' αὐτὸς
 μεγάλης τεύξεσθαι δόξης, προσεδέξατο τὴν ναυαρχίαν. οὐπω δὲ τοῦ στόλου παντὸς παρεσκευασμένον, τὰς ἐτοιμοὺς ναῦς τετταράκοντα λαβὼν διέ-
 5 πλευσεν εἰς Κιλικίαν, κάκει τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἡτοιμάζετο. Φαρνάβαζος δὲ καὶ Τισσαφέρνης ἐκ τῶν ιδίων σατραπειῶν ἀθροίσαντες στρατιώτας ἀνέ-
 ξευξαν, ἐπὶ τῆς Ἐφέσου τὴν πορείαν ποιοῦμενοι διὰ τὸ τοὺς πολεμίους ἔχειν ἐνταῦθα τὴν δύναμιν.
 10 καὶ συνηκολούθουν αὐτοῖς πεζοὶ μὲν δισμύριοι, 5 ἵππεῖς δὲ μύριοι. ἀκούων δὲ τῶν Περσῶν τὴν ἔφοδον Δερκυλίδας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφηγούμενος ἐξήγαγε τὴν δύναμιν, ἔχων τοὺς πάντας οὐ πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων. ὥς δ' ἐγγὺς ἀλλήλων 6
 15 ἐγενήθη τὰ στρατόπεδα, σπονδὰς ἐποιήσαντο καὶ χρόνον ὥρισαν, ἐν ᾧ Φαρνάβαζος μὲν πρὸς τὸν βασιλέα πέμψει περὶ συνθηκῶν, εἰ βούλοιο κατα-
 λῦσαι τὸν πόλεμον, Δερκυλίδας δὲ τοῖς Σπαρτιάταις δηλώσει περὶ τούτων. οὗτοι μὲν οὖν οὕτω διέ-
 20 λυσαν τὰ στρατόπεδα.

Ῥηγῖνοι δὲ Χαλκιδέων ὄντες ἄποικοι τὴν αὖξιν 40
 τοῦ Διονυσίου χαλεπῶς ἐώρων. Ναξίους μὲν γὰρ καὶ Καταναίους συγγενεῖς ὄντας ἐξηνδραποδίσατο, τοῖς
 δὲ Ῥηγῖνοις, γένους τοῦ αὐτοῦ μετέχουσι τοῖς ἡτυχη-
 25 κόσιν, οὐ τὴν τυχοῦσαν ἀγωνίαν παρεῖχε τὸ γεγο-
 674 νός, πάντων εὐλαβουμένων μὴ ταῖς αὐταῖς συμφο-

2 τεύξεσθαι PAJ 6 ἡτοιμάζετο P 7 σατραπιῶν P
 12 Δερκυλίδας ο (= v. 18) 21 Χαλκιδαίων P¹ 24 γέ-
 ρους add. Reiske; ipse μετέχουσι mutare malim in γένους
 οὔσι, sed totus locus aegrotat τοὺς ἡτυχηκότας P 25 παρ-
 εῖχeto (τὸ γεγονός del.) Reiske (c. 43, 1)

- 2 ραῖς περιπέσωσιν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, πρὶν τελείως
 ἰσχυρὸν γενέσθαι τὸν τύραννον, στρατεύειν ἐπ' αὐτὸν
 κατὰ τάχος. παρὰ τοῦ Ῥηγίνου λαβόντας πρὸς
 τὸν πόλεμον οὐκ ἐλάχιστα καὶ οἱ φυγαδευθέντες
 τῶν Συρακοσίων ὑπὸ Διονυσίου· τότε γὰρ οἱ πλεῖ- 5
 στοι διατρίβοντες ἐν Ῥηγίῳ διετέλουν περὶ τούτων
 διαλεγόμενοι, διδάσκοντες ὅτι συνεπιθήσονται τῷ
 3 καιρῷ πάντες οἱ Συρακοῖοι. τέλος δὲ καταστή-
 σαντες στρατηγούς, ἐξέπεμψαν μετ' αὐτῶν πεζοὺς
 μὲν ἑξακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ ἑξακοσίους, τριήρεις δὲ 10
 πεντήκοντα. οὗτοι δὲ διαπλεύσαντες τὸν πορθμὸν
 ἔπεισαν τοὺς τῶν Μεσσηνίων στρατηγούς κοινω-
 νῆσαι τοῦ πολέμου, φάσκοντες δεινὸν εἶναι περιδεῖν
 ἄστυγείτονας Ἑλληνίδας πόλεις ἄρδην ἀνηρημένας
 4 ὑπὸ τοῦ τυράννου. οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ πεισθέν- 15
 τες τοῖς Ῥηγίνοις ἄνευ τῆς τοῦ δήμου γνώμης ἐξή-
 γαγον τοὺς στρατιώτας· ἦσαν δ' οὗτοι πεζοὶ μὲν
 τετρακισχίλιοι, ἵππεῖς δὲ τετρακόσιοι, τριήρεις δὲ
 τριάκοντα. ἐπεὶ δὲ προῆλθον αἱ προειρημέναι
 δυνάμεις πρὸς τοὺς ὄρους τῆς Μεσσηνίας, ἐνέπεσεν 20
 εἰς τοὺς στρατιώτας στάσις, Λαομέδοντος τοῦ Μεσ-
 5 σηνίου δημηγορήσαντος· οὗτος γὰρ συνεβούλευε
 μὴ κατέρχεσθαι πόλεμον πρὸς τὸν Διονύσιον μηδὲν
 αὐτοὺς ἡδικηκότα. οἱ μὲν οὖν τῶν Μεσσηνίων

3 παρὰ τοῦ Ῥηγίνου PAFL, παρὰ τῶν Ῥηγίνων c; παρα-
 ροήμα δὲ Bezzel λαβόντας] συνεβάλοντο Bezzel; προσ-
 ἔθεντο δ' αὐτοῖς παρὰ τῶν Ῥηγίνων λαβόντες Rhod., προ-
 θέτους δὲ τοὺς Ῥηγίνοὺς λαβόντες παρώρων Reiske,
 παρώρων δὲ τῶν Ῥηγίνων τοὺς παρακαλοῦντας Madvig
 4 τοὺς φυγαδευθέντας P 7 συνεπιθήσονται Wess., συν-
 επείσθησαν o 20 Μεσσηνίας Madvig

στρατιῶται, τὸν πόλεμον οὐκ ἐπικενρωκότος τοῦ
 δήμου, παραχρῆμ' ἐπέισθησαν, καὶ τοὺς στρατη-
 γοὺς καταλιπόντες ἀνέκαμψαν εἰς τὴν πατρίδα·
 'Ρηγῖνοι δ' οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι καθ' ἑαυτούς, ἐπειδὴ 6
 5 τοὺς Μεσσηνίους ἐώρων διαλύοντας τὸ στρατόπε-
 δον, καὶ αὐτοὶ ταχέως ἀνέκαμψαν εἰς 'Ρήγιον. Διο-
 νύσιος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ τοὺς ὄρους τῆς Συρα-
 κοσίας ἐξήγαγε τὴν δύναμιν, προσδεχόμενος τὴν
 τῶν πολεμίων ἔφοδον· ὥς δ' ἤκουσε τὴν ἀνάξενον
 10 αὐτῶν, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν εἰς τὰς Συρακούσας·
 διαπρεσβευσαμένων δὲ τῶν 'Ρηγίνων καὶ τῶν Μεσ- 7
 σηνίων περὶ εἰρήνης, κρίνων συμφέρον εἶναι δια-
 λύεσθαι τὴν ἔχθραν πρὸς τὰς πόλεις, συνέθετο τὴν
 εἰρήνην.
 15 'Ορῶν δὲ τῶν Ἑλλήνων τινὰς εἰς τὴν ἐπικράτειαν 41
 τῶν Καρχηδονίων ἀποτρέχοντας τὰς τε πόλεις καὶ
 τὰς κτήσεις κομιζομένους, ἐνόμιζε τῆς πρὸς Καρ-
 χηδονίους εἰρήνης μενούσης πολλοὺς τῶν ὑφ' αὐτὸν
 ταττομένων βουλήσεσθαι κοινωνεῖν τῆς ἐκείνων
 20 ἐπιστάσεως, ἐὰν δὲ πόλεμος γένηται, πάντας τοὺς
 καταδεδουλωμένους ὑπὸ Καρχηδονίων ἀποστήσεσθαι
 πρὸς αὐτόν· ἤκουσε δὲ καὶ τῶν Καρχηδονίων πολ-
 675 λοὺς ἐν Λιβύῃ διεφθάρθαι λοιμικῇ καταστάσει περι-
 πεσόντας. διὸ καὶ νομίζων εὖθετον ἔχειν καιρὸν 2
 25 τοῦ πολέμου, κατασκευὴν ἔκρινε δεῖν πρῶτον γίνε-
 σθαι· ὑπελάμβανε γὰρ ἔσεσθαι μέγαν καὶ πολυχρό-

1 ἐπικενρωκότος ο, corr. Wess. 2 παραχρῆμα ο - A
 12 κρίνων περὶ εἰρήνης ο, corr. Steph. 17 πρὸς PF, πρὸς
 τοὺς c 20 *ἐπιστάσεως c. 82, 2] ἐπιστάσεως ο, ἀποστά-
 σεως Wurm

νιον τὸν πόλεμον, ὥς ἂν πρὸς τοὺς δυνατωτάτους
 τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην μέλλων διαγωνίζεσθαι.
 3 εὐθὺς οὖν τοὺς τεχνίτας ἡθροίζεν ἐκ μὲν τῶν ὑπ'
 αὐτὸν ταπτομένων πόλεων κατὰ πρόσταγμα, τοὺς
 δ' ἐξ Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἔτι δὲ τῆς Καρχη- 5
 δονίων ἐπικρατείας, μεγάλοις μισθοῖς προτρέπο-
 μενος. διανοεῖτο γὰρ ὅπλα μὲν παμπληθῇ καὶ βέλη
 παντοῖα κατασκευάσαι, πρὸς δὲ τούτοις ναῦς τετρή-
 ρεις καὶ πεντήρεις, οὐδέπω κατ' ἐκείνους τοὺς χρό-
 4 νους σκάφους πεντηρικῶν νεανυπηρημένον. συν- 10
 αχθέντων δὲ πολλῶν τεχνιτῶν, διελὼν αὐτοὺς κατὰ
 τὰς οἰκείας ἐργασίας κατέστησε τῶν πολιτῶν τοὺς
 ἐπισημοτάτους, προθεῖς δωρεὰς μεγάλας τοῖς κατα-
 σκευάσασιν ὅπλα. διέδωκε δὲ καὶ τῶν ὅπλων τοῦ
 γένους ἐκάστου τύπον διὰ τὸ τοὺς μισθοφόρους ἐκ 15
 5 πολλῶν ἔθνων συνεστηκέναι· ἔσπευδε γὰρ ἕκαστον
 τῶν στρατευομένων κοσμηῆσαι τοῖς οἰκείοις ὅπλοις,
 καὶ διελάμβανε τὸ στρατόπεδον πολλὴν ἔξειν κατὰ-
 πληξιν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ κατὰ τὰς μάχας
 κάλλιστα χρήσεσθαι τῷ συνήθει καθοπλισμῷ πάν- 20
 6 τας τοὺς συναγωνιζομένους. συμπροθυμουμένων δὲ
 καὶ τῶν Συρακοσίων τῇ τοῦ Διονυσίου προαιρέσει,
 πολλὴν συνέβαινε γίνεσθαι τὴν φιλοτιμίαν περὶ τὴν
 τῶν ὅπλων κατασκευήν. οὐ μόνον γὰρ ἐν τοῖς προ-
 νόοις καὶ τοῖς ὑπισθοδόμοις τῶν ἱερῶν, ἔτι δὲ τοῖς 25

8 τετρήρεις Wess. (c. 42, 2), τε τριήρεις ο 12 ἐπέ-
 στησε Eich. 13 προσθεῖς ο - PA τοῖς] ἄριστα add.
 Reiske 14 δέδωκε v τοῦ (τὸν malim) γένους Wess.,
 τὸ γένος ο, πρὸς γένος Reiske 18 διαλαμβάνετο ο, corr.
 Steph. 20 κάλλιστον ο, corr. Dind., κάλλιον malim
 χρήσασθαι ο, corr. Bek 23 γενέσθαι ο, corr. Dind.

γυμνασίοις καὶ ταῖς κατὰ τὴν ἀγορὰν στοαῖς, ἔγμε
 πᾶς τόπος τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τῶν
 δημοσίων τόπων ἐν ταῖς ἐπιφανεστάταις οἰκίαις
 ὅπλα παμπληθῇ κατεσκευάζετο. καὶ γὰρ τὸ κατα- 42
 5 πελτικὸν εὐρέθη κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν Συρα-
 κούσαις, ὡς ἂν τῶν κρατίστων τεχνιτῶν πανταχόθεν
 εἰς ἓνα τόπον συνηγμένων. τὴν γὰρ προθυμίαν τό-
 τε μέγεθος τῶν μισθῶν ἐξεκαλεῖτο καὶ τὸ πλῆθος
 τῶν προκειμένων ἄθλων τοῖς ἀρίστοις κριθεῖσι·
 10 χωρὶς δὲ τούτων περιπορευόμενος τοὺς ἐργαζομένους
 ὁ Διονύσιος καθ' ἡμέραν λόγοις τε φιλανθρωποῖς
 ἐχρῆτο καὶ τοὺς προθυμοτάτους ἐτίμα δωρεαῖς καὶ
 πρὸς τὰ συνδείπνια παρελάμβανε. διόπερ ἀνυπέρ- 2
 βλητον φιλοτιμίαν εἰσφέροντες οἱ τεχνῖται πολλὰ
 15 προσεπενοοῦντο βέλη καὶ μηχανήματα ξένα καὶ
 δυνάμενα παρέχεσθαι μεγάλας χρείας. ἤρξατο δὲ
 ναυπηγεῖσθαι τετρήρεις καὶ πεντηρικὰ σκάφη, πρῶ-
 τος ταύτην τὴν κατασκευὴν τῶν νεῶν ἐπινοήσας.
 676 ἀκούων γὰρ ὁ Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ ναυπηγῇ- 3
 20 θῆναι τριήρη πρῶτως, ἔσπευδε κατὰ τὴν ἰσχυρί-
 σθεισαν ὑπ' ἐκείνων πόλιν αὐξῆσαι τὸ μέγεθος τῆς
 τῶν νεῶν κατασκευῆς. λαβὼν δ' ἐκ τῆς Ἰταλίας 4
 ἐξαγωγὴν ὕλης, τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν ὑλοτόμων εἰς
 τὸ κατὰ τὴν Αἴτνην ὄρος ἀπέστειλε, γέμον κατ'
 25 ἐκείνους τοὺς χρόνους πολυτελοῦς ἐλάτης τε καὶ
 πεύκης, τοὺς δ' ἡμίσεις εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀποστείλας

13 τὰ σύνδειπνα αὐτὰς συνδειπνίας Reiske 15 πρὸς
 ἐπενοοῦν τὰ βέλη P¹ 17 τετρήρεις Wess., τε τριήρεις ο
 πεντηρικὰ PAL, πεντήρεις καὶ c 20 *πρῶτως c. 50, 4]
 πρῶτος PA, πρῶτον c κατὰ] καὶ Reiske

παρεσκευάσατο ξεύγη μὲν τὰ πρὸς τὴν θάλατταν
 κατακομιοῦντα, πλοῖα δὲ καὶ τοὺς ὑπηρέτας πρὸς
 τὸ τὰς σχεδίας ἀπάγεσθαι κατὰ τάχος εἰς τὰς Συρα-
 5 κούσας. ὁ δὲ Διονύσιος ἐπειδὴ τὴν ἱκανὴν ὕλην
 ἤθροισεν, ὑφ' ἑνα καιρὸν ἤρξατο ναυπηγεῖσθαι 5
 ναῦς πλείους τῶν διακοσίων, ἐπισκευάζειν δὲ τὰς
 προὑπαρχούσας δέκα πρὸς ταῖς ἑκατόν· ὠκοδόμει
 δὲ καὶ νεωσοίκους πολυτελεῖς κύκλῳ τοῦ νῦν ...
 καλουμένου λιμένος ἑκατόν ἐξήκοντα, τοὺς πλεί-
 στους δύο ναῦς δεχομένους, καὶ τοὺς προὑπάρχον- 10
 43 τας ἐθεράπευεν, ὄντας ἑκατόν πεντήκοντα. διόπερ
 τοσοῦτων ὅπλων καὶ νεῶν κατασκευαζομένων ἐν
 ἐνὶ τόπῳ, τὸ γινόμενον πολλὴν παρεῖχε τοῖς θεω-
 μένοις κατάπληξιν· ὅτε μὲν γάρ τις ἴδοι τὴν περὶ
 τὰς ναῦς σπουδὴν, ἐνόμιζε περὶ ταύτας ἅπαντας 15
 πραγματεύεσθαι τοὺς Σικελιώτας· ὅτε δὲ πάλιν τοῖς
 τῶν ὀπλοποιῶν καὶ μηχανοποιῶν ἔργοις συμπαρα-
 γενηθεῖη, περὶ τούτους μόνους ἐνόμιζεν ἅπασαν
 2 εἶναι τὴν τῆς ὑπηρεσίας παρασκευὴν. οὐ μὴν ἀλλὰ
 καὶ τῆς περὶ ταῦτα σπουδῆς ἀνυπερβλήτου γινο- 20
 μένης, κατασκευάσθησαν ἀσπίδων μὲν τεσσαρεσκαί-
 δεκα μυριάδες, ἐγχειριδίων δὲ καὶ περικεφαλαιῶν
 ὁ παραπλήσιος ἀριθμὸς· ἡτοιμάσθησαν δὲ καὶ θώ-
 ρακες, παντοῖοι μὲν ταῖς κατασκευαῖς, περιττῶς δὲ
 κατὰ τὴν τέχνην εἰργασμένοι, πλείους τῶν μυρίων 25
 3 τετρακισχιλίων. τούτους δὲ διενοεῖτο διαδιδόναι τοῖς

1 παρεσκευάσατο ο. corr. Wess. 2 δὲ Eich., τε ο
 8 νῦν] μεγάλου add. Wess.. Λακκίου Schubring (ex c. 7, 3)
 12 ὅπλων Reiske, οἰκῶν ο 13 παρείχετο cf. c. 18, 6. 40, 1.
 XIII 98, 5. I 98, 8 20 γενομένης L 26 διδόναι ο, corr. Hert.

ἰππεῦσι καὶ τῶν πεζῶν τοῖς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμέ-
 νοις, ἔτι δὲ τῶν μισθοφόρων τοῖς σωματοφυλακεῖν
 μέλλουσιν. κατεσκευάσθησαν δὲ καὶ καταπέλται
 παντοῖοι καὶ τῶν ἄλλων βελῶν πολὺς τις ἀριθμός.
 5 τῶν δὲ παρασκευασθεισῶν νεῶν μακρῶν αἱ μὲν 4
 ἡμίσεις αὐτῶν εἶχον πολιτικούς κυβερνήτας καὶ
 πρῶρεις, ἔτι δὲ τοὺς ταῖς κώπαις χρησομένους, ταῖς
 δ' ἄλλαις ὁ Διονύσιος ξένους ἐμισθώσατο. ἐπεὶ δὲ
 τὰ περὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν ὀπλοποιίαν αὐτῷ συντέ-
 10 λειαν ἐλάμβανε, περὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν παρα-
 σκευὴν ἐγίνετο· τούτους γὰρ ἔκρινε συμφέρειν μὴ
 πρὸ πολλοῦ μισθοῦσθαι πρὸς τὸ μὴ πολλὰς γίνε-
 σθαι δαπάνας.

Ἀστυδάμας δ' ὁ τραγωδιογράφος τότε πρῶτον 5
 15 ἐδίδαξεν· ἐξῆσε δὲ ἔτη ἐξήκοντα.

Ῥωμαῖοι δὲ πολιορκοῦντες τοὺς Βηίους, ἐξελ-
 θόντων τῶν ἐκ τῆς πόλεως οἱ μὲν κατεκόπησαν ὑπὸ
 τῶν Βηίων, οἱ δ' ἐξέφυγον αἰσχροῶς.
 677 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι 44
 20 μὲν ἦρξεν Ἰθυκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπά-
 των χιλίαρχοι πέντε κατεστάθησαν, Λεύκιος Ἰού-
 λιος, Μάρκος Φούριος, Μάρκος Αἰμίλιος, Γάιος
 Κορνήλιος, Καίσιων Φάβιος. Διονύσιος δ' ὁ τῶν
 Συρακοσίων τύραννος, ἐπειδὴ τῶν περὶ τὴν ὀπλο-

5 παρασκευασθέντων PAF 6 αὐτῶν dele aut τῶν δὲ
 νεῶν μ. παρασκ. scribe 8 δ' add. Reiske ἄλλαις] ἄλ-
 καῖς P 10 κατασκευὴν P 16 Βηίους Wess., Βοιούς ο
 17 τῶν add. Eich. 18 Βοιῶν ο 21 πέντε P, ἑξ v
 22 Φρούριος P¹AK μάρκος αἰμίλιος P, Μάρκος om. AH,
 Αἰμίλιος Μάρκος c Γάιος] Γναῖος AH (et Liv. V 10)
 23 Κορνήλιος, Καίσιων Φάβιος om. AH Φάβιος] καὶ
 Παῦλος Σέξτος add. c

ποιίαν καὶ ναυπηγίαν ἔργων τὰ πλεῖστα συν-
 τέλειαν εἰλήφει, περὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν παρα-
 2 σκευὴν εὐθύς ἐγένετο. τῶν οὖν Συρακοσίων κατέ-
 λεγε τοὺς ἐπιτηδεῖους εἰς τάξεις, καὶ παρὰ τῶν ὑπ'
 αὐτὸν ταττομένων πόλεων μετεπέμπετο τοὺς εὐθέ- 5
 τους. συνήγαγε δὲ καὶ μισθοφόρους ἐκ τῆς Ἑλλά-
 δος καὶ μάλιστα παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων· οὗτοι
 γὰρ αὐτῷ συναύξοντες τὴν ἀρχὴν ἔδωκαν ἐξουσίαν
 ὅσους βούλοιο παρ' αὐτῶν ξενολογεῖν. καθόλου
 δ' ἐκ πολλῶν ἐθνῶν σπεύδων τὸ ξενικὸν στρατό- 10
 πεδον συνηθροικῆναι, καὶ μισθοὺς πολλοὺς ἐπαγ-
 3 γελλόμενος, εὔρισκε τοὺς ὑπακούοντας. μέλλων
 δὲ μέγαν ἐξεγείρειν πόλεμον, ταῖς κατὰ τὴν νῆσον
 πόλεσι φιλανθρωπῶς προσεφέρετο, τὴν εὖνοιαν
 αὐτῶν ἐκκαλούμενος. τοὺς δὲ παρὰ τὸν πορθμὸν 15
 κατοικοῦντας Ῥηγίνοὺς τε καὶ Μεσσηνίους ὁρῶν
 ἱκανὴν δύναμιν ἔχοντας συντεταγμένην, εὐλα-
 βεῖτο μήποτε τῶν Καρχηδονίων διαβάντων εἰς
 Σικελίαν ἐκείνοις πρόσθωνται· οὐ μικρὰν γὰρ αἱ
 πόλεις αὗται ὁπλὴν εἶχον, ὁποτέροις εἰς τὸν πόλεμον 20
 4 συμμαχήσειαν. ἃ δὲ ἴαν ἀγωνιῶν ὁ Διονύσιος,
 τοῖς Μεσσηνίοις ἔδωκε πολλὴν τῆς ὁμόρου χώραν,
 ἰδίους αὐτοὺς κατασκευάζων ταῖς εὐεργεσίαις· πρὸς
 δὲ Ῥηγίνοὺς ἀπέστειλε πρεσβευτάς, παρακαλῶν
 ἐπιγαμίαν ποιήσασθαι καὶ δοῦναι τῶν πολιτικῶν 25
 παρθένων αὐτῷ μίαν συμβιώσασθαι· ἐπηγγέλλετο
 δ' αὐτοῖς πολλὴν τῆς συνοριζούσης χώρας κατακτη-

5 τεταγμένων ο - PAL 11 συναθροῖσαι fort.; καὶ om. P
 13 ἐγείρειν (= A?) aut ἐξενεγκεῖν Reiske 24 πρεσβευτάς]
 καὶ add. v 26 μίαν αὐτῷ ο - PA 27 κατακτήσασθαι ο

σεσθαι, τὴν πόλιν δ' αὐξήσειν ἐφ' ὅσον ἂν αὐτὸς
 ἰσχύῃ. τῆς γὰρ γυναικὸς αὐτοῦ, θυγατρὸς δ' Ἑρ- 5
 μοκράτους, κατὰ τὴν ἀπόστασιν τῶν ἱππέων ἀνηρη-
 μένης, ἔσπευδε τεκνοποιήσασθαι, διαλαμβάνων τῇ
 5 τῶν γεννηθέντων εὐνοίᾳ βεβαιοτάτα τηρήσειν τὴν
 δυναστείαν. οὐ μὲν ἀλλ' ἐν τῷ Ῥηγίῳ συναχθεί-
 σης περὶ τούτων ἐκκλησίας, καὶ πολλῶν ῥηθέντων
 λόγων, ἔδοξε τοῖς Ῥηγίοις μὴ δεῖσθαι τὴν ἐπι-
 γαμίαν. Διονύσιος δ' ἀποτυχὼν ταύτης τῆς ἐπι- 6
 10 βολῆς, περὶ τῶν αὐτῶν ἀπέστειλε τοὺς πρεσβευτὰς
 πρὸς τὸν δῆμον τῶν Λοκρῶν. ὧν ψηφισαμένων τὴν
 ἐπιγαμίαν, ἐμνήστευεν ὁ Διονύσιος Δωρίδα τὴν
 Ξενέτου θυγατέρα, κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον ὄντος
 ἐνδοξοτάτου τῶν πολιτῶν. ὀλίγαις δ' ἡμέραις πρὸ 7
 15 τῶν γάμων ἀπέστειλεν εἰς Λοκροὺς πεντήρη πρῶ-
 τον νεναυπηγημένην, ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς κατα-
 σκευάσμασι κεκοσμημένην· ἐφ' ἧς διακομίσας τὴν
 παρθένον εἰς τὰς Συρακούσας εἰσήγαγεν εἰς τὴν
 ἀκρόπολιν. ἐμνηστεύσατο δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν 8
²⁰
 678 τὴν ἐπισημοτάτην Ἀριστομάχην, ἐφ' ἣν ἀποστείλας
 λευκὸν τέθριππον ἤγαγεν εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. περὶ 45
 δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέρως γήμας συνεχεῖς
 ἐστιάσεις ἐποιεῖτο τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πλείστων
 πολιτῶν· ἀπετίθετο γὰρ ἤδη τὸ πικρὸν τῆς τυραν-
 25 νίδος, καὶ μεταβαλλόμενος εἰς ἐπιείκειαν φιλαν-

1 ἂν om. L   2 ἰσχύει AFJL   5 γεννηθέντων P,
 συγγενῶν vel ἐπιγαμηθέντων Reiske   12 τὴν Steph., τε
 τὴν ο   13 [Ξενέτου] Ἐξαινέτου Cobet   17 ἧς] οἷς PAF
 19 πολιτικῶν Eich., πολιτῶν ο, πολιτίδων Bek.   24 πολι-
 τῶν Eich., πόλεων ο

θρωπότερον ἤρχε τῶν ὑποτεταγμένων, οὔτε φονεύων οὔτε φυγάδας ποιῶν, καθάπερ εἰώθει.

- 2 Μετὰ δὲ τοὺς γάμους ὀλίγας ἐπιμείνας ἡμέρας συνήγαγεν ἐκκλησίαν καὶ παρεκάλει τοὺς Συρακοσίους πόλεμον ἐξενεγκεῖν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, 5 ἀποφαίνων αὐτοὺς καθόλου μὲν τοῖς Ἑλλήσιν ἐχθροτάτους ὄντας, μάλιστα δὲ τοῖς Σικελιώταις διὰ παντὸς ἐπιβουλεύοντας. καὶ νῦν μὲν ἐφ' ἡσυχίας αὐτοὺς μένειν ἀπεδείκνυε διὰ τὸν ἐμπεσόντα λοιμόν, 10 ὃν τοὺς πλείστους τῶν κατὰ Λιβύην διεφθαρκέναι· ἰσχύσαντας δ' αὐτοὺς οὐκ ἀφέξεσθαι τῶν Σικελιωτῶν, οἷς ἐξ ἀρχαίων ἐπιβουλεύουσιν. διὸ αἰρετώτερον νῦν εἶναι πρὸς ἀσθενεῖς αὐτοὺς ὄντας διαπολεμεῖν ἢ μετὰ ταῦτα πρὸς ἰσχυροὺς διαγωνίζεσθαι.
- 4 ἅμα δὲ συνίστα δεινὸν εἶναι περιορᾶν τὰς Ἑλλη- 15 νίδας πόλεις ὑπὸ βαρβάρων καταδεδουλωμένας, ἃς ἐπὶ τοσοῦτον συνεπιλήψεσθαι τῶν κινδύνων, ἐφ' ὅσον τῆς ἐλευθερίας τυχεῖν ἐπιθυμοῦσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ πολλοὺς λόγους πρὸς ταύτην τὴν προαίρεσιν διαλεχθεὶς ταχὺ συγκαταίνους ἔλαβε τοὺς Συρακο- 20 σίους. οὐ γὰρ ἤττον ἐκείνου τὸν πόλεμον ἔσπευδον γενέσθαι, πρῶτον μὲν μισοῦντες τοὺς Καρχηδονίους, [καὶ] δι' ἐκείνους ἠναγκασμένοι ποιεῖν τὸ προσταττόμενον ὑπὸ τοῦ τυράννου· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Διονύσιον φιλανθρωπότερον ἑαυτοῖς ἡλπιζον 25 χρήσεσθαι, φοβούμενον τοὺς πολεμίους καὶ τὴν ἀπὸ τῶν καταδεδουλωμένων ἐπίθεσιν· τὸ δὲ μέγιστον,

3 ὑπομείνας P   5 πρὸς τοὺς P, πρὸς v   19 ἀλλὰ] ἀλλ' οὐ Reiske   22 μὲν om. P   23 καὶ PAL, om. c, ὡς Steph. (praestat ὡς ἂν)   26 χρῆσθαι o, corr. Eich.

ἤλπιζον ἑαυτοὺς κυριεύσαντας ὅπλων, ἐὰν ἡ τύχη
δῶ καιρόν, ἀντιλήψεσθαι τῆς ἐλευθερίας.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν, τοῦ Διονυσίου τὴν ἔξου- 46
σίαν δόντος, οἱ Συρακόσιοι τὰ Φοινικικὰ χρήματα
5 διήρπασαν. οὐκ ὀλίγοι γὰρ τῶν Καρχηδονίων ᾤκουν
ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀδράς ἔχοντες κτήσεις, πολλοὶ
δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων εἶχον ἐν τῷ λιμένι τὰς ναῦς
γεμούσας φορτίων, ἃ πάντα διεφόρησαν οἱ Συρα-
κόσιοι. παραπλησίως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ Σικελιωταὶ 2
10 τοὺς παρ' αὐτοῖς οἰκοῦντας τῶν Φοινίκων ἐκβα-
λόντες τὰς κτήσεις διήρπασαν· καίπερ γὰρ τὴν
Διονυσίου τυραννίδα μισοῦντες, ὅμως ἡδέως ἐκοι-
νώνουν τοῦ πρὸς Καρχηδονίους πολέμου διὰ τὴν
ὠμότητα τῶν ἀνδρῶν. ὧν δὲ χάριν καὶ οἱ τὰς 3
15 Ἑλληνίδας πόλεις οἰκοῦντες ὑπὸ Καρχηδονίους,
ἐπειδὴ φανερῶς ὁ Διονύσιος ἐξέφερε τὸν πόλεμον,
679 ἐναπεδειξάντο τὸ πρὸς τοὺς Φοίνικας μῖσος· οὐ
μόνον γὰρ αὐτῶν τὰς οὐσίας διήρπασαν, ἀλλὰ καὶ
αὐτοὺς συλλαμβάνοντες πᾶσαν αἰκίαν καὶ ὕβριν εἰς
20 τὰ σώματ' αὐτῶν ἀπετίθεντο, μνημονεύοντες ὧν
αὐτοὶ κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἔπαθον. ἐπὶ τοσοῦτον 4
δὲ τῆς κατὰ τῶν Φοινίκων τιμωρίας προέβησαν καὶ
τότε καὶ κατὰ τὸν ὕστερον χρόνον, ὥστε τοὺς Καρ-
χηδονίους διδασκῆναι μηκέτι παρανομεῖν εἰς τοὺς
25 ὑποπεσόντας· οὐ γὰρ ἡγνόουν, δι' αὐτῶν τῶν ἔρ-
γων μαθόντες, ὅτι τοῖς διαπολεμοῦσι κοινῆς τῆς
τύχης ὑπαρχούσης ἀμφοτέροισι κατὰ τὰς ἡττας τοι-

4 φοινικὰ P   8 φορτίων, ἃ πάντα Madvig et Cobet,
φορτίων ὧν ἅπαντα ο   12 ὁμοίως PFJ   15 ὑπὸ] τὰς
ὑπὸ Dind.   19 συλλαβάνοντες P   22 προσέβησαν PALf

αὐτὰ ἀνάγκη πάσχειν, οἷα ἂν αὐτοὶ πράξωσιν εἰς
 5 τοὺς ἀτυχήσαντας. ὁ δ' οὖν Διονύσιος, ἐπειδὴ
 πάντ' αὐτῷ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἡτοιμάστω, διε-
 νοεῖτο πέμπειν ἀγγέλους εἰς Καρχηδόνα τοὺς ἐροῦν-
 τας, ὅτι Συρακόσιοι καταγγέλλουσι πόλεμον Καρχη- 5
 δονίοις, ἐὰν μὴ τὰς ὑπ' αὐτῶν καταδεδουλωμένας
 Ἑλληνίδας πόλεις ἐλευθερώσωσιν. Διονύσιος μὲν
 οὖν περὶ ταῦτ' ἐγίνετο.

6 Κτησίας δ' ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσικῶν
 ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστροφεν, ἀρ- 10
 ξάμενος ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως. ἤκμασαν δὲ
 κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν οἱ ἐπισημότατοι διθυ-
 ραμβοποιοί, Φιλόξενος Κυθήριος, Τιμόθεος Μιλή-
 σιος, Τελέστης Σελινούντιος, Πολύειδος, ὃς καὶ
 ζωγραφικῆς καὶ μουσικῆς εἶχεν ἐμπειρίαν. 15

47 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι
 μὲν παρειλήφει τὴν ἀρχὴν Λυσιάδης, ἐν δὲ τῇ
 Ῥώμῃ τὴν ὑπατον ἀρχὴν διώκουν χιλίαρχοι ἔξ,
 Πόπλιος Μάλλιος, Πούπλιος Μαίλιος, Σπόριος
 Φούριος, Λεύκιος Πούπλιος. Διονύσιος δ' ὁ τῶν 20
 Συρακοσίων τύραννος, ἐπειδὴ πάντα τὰ πρὸς [τὸν]
 πόλεμον αὐτῷ κατεσκεύαστο κατὰ τὴν ἰδίαν προαί-
 ρεσιν, ἐξέπεμψεν εἰς Καρχηδόνα κήρυκα, δοὺς ἐπι-
 2 στολὴν πρὸς τὴν γερουσίαν· ἐν ταύτῃ δὲ γεγραμ-

3 πάντα PA 7 πόλεις Ἑλληνίδας o-PA 10 κατέ-
 στροφεν P, κατέστραφεν AF, κατέστρεφεν c 13 Μιλήσιος
 Meursius, Φιλήσιος o 14 τελεστής P 16 ἐνιαυσιαίου L
 17 Λυσιάδης] Σουσιάδης Böckh 19 Πούπλιος om. v
 Μαίλιος] Μάννιος PA, Μάνιος c 20 Φρούριος PA Πού-
 πλιος P (Poblilius fasti, Popilius Liv. V 12), om. A, καὶ
 ἕτεροι τρεῖς c 21 τὸν om. PF (cf. v. 3)

μένον ἦν ὅτι Συρακοσίοις δεδογμένον εἶη πολεμεῖν
 πρὸς Καρχηδονίους, ἐὰν μὴ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
 ἐκχωρήσωσιν. οὗτος μὲν οὖν κατὰ τὸ παραγγελθὲν
 πλεύσας εἰς Λιβύην τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδωκε τῇ
 5 γερουσίᾳ. ἥς ἀναγνωσθεῖσης ἔν τε τῇ συγκλήτῳ
 καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν τῷ δήμῳ συνέβη τοὺς Καρχη-
 δονίους οὐ μετρίως ἀγωνιᾶν περὶ τοῦ πολέμου·
 ὃ τε γὰρ λοιμὸς αὐτῶν παμπληθεῖς ἀπεκτάγκει καὶ
 τοῖς ὅλοις ἦσαν ἀπαρασκεύαστοι. οὐ μὴν ἀλλ' 3
 10 οὗτοι μὲν ἐκαραδόκουν τὴν τῶν Συρακοσίων προ-
 αῖρεσιν, καὶ μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀπέστειλάν
 τινας τῶν ἐκ τῆς γερουσίας τοὺς ξενολογήσοντας
 ἀπὸ τῆς Εὐρώπης· Διονύσιος δ' ἀναλαβὼν τοὺς 4
 Συρακοσίους καὶ τοὺς μισθοφόρους, ἔτι δὲ τοὺς
 15 680 συμμάχους, ἀνέξευξεν ἐκ Συρακουσῶν, ἐπ' Ἑρκος
 τὴν πορείαν ποιούμενος. οὐ μακρὰν γὰρ τοῦ λό-
 φου τούτου Μοτύη πόλις ἦν ἄποικος Καρχηδονίων,
 ἥ μάλιστα ἐχρῶντο κατὰ τῆς Σικελίας ὁρμητηρίῳ·
 ταύτης γὰρ κρατήσας ἤλπιζεν οὐκ ὀλίγα προτερή-
 20 σειν τῶν πολεμίων. κατὰ δὲ τὴν ὁδοιπορίαν αἰεὶ 5
 παρελάμβανε τοὺς ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, παν-
 δημεὶ καθοπλίζων· συνεστρατεύοντο γὰρ αὐτῷ προ-
 θύμως ἅπαντες, μισοῦντες μὲν τὸ βᾶρος τῆς τῶν
 Φοινίκων ἐπικρατείας, ἐπιθυμοῦντες δὲ τυχεῖν ποτε
 25 τῆς ἐλευθερίας. καὶ πρῶτους μὲν Καμαριναίους 6
 παρέλαβεν, εἶτα Γελῶους καὶ Ἀκραγαντίνους· μεθ'
 οὓς Ἱμεραίους μετεπέμψατο, κατοικοῦντας ἐπὶ θά-
 τερα μέρη τῆς Σικελίας· Σελινουντίους δ' ἐν

1 εἶη Hert., ἦν ο 4 ἐπέδωκε ο - PLA 6 ταῦτ' ἐν] ταῦτα P
 8 παμπληθεῖς om. P 28 δ' ἐν] δὲ P, τε v; ἐν add. Steph.

παρόδῳ προσαγαγόμενος παρεγενήθη πρὸς τὴν Μο-
 7 τύνην μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. εἶχε δὲ πεζοὺς
 μὲν ὀκτακισμυρίους, ἵππεις δὲ [πολὺ] πλείους τῶν
 τρισχιλίων, ναῦς δὲ μακρὰς οὐ πολὺ λειπούσας τῶν
 διακοσίων· συνηκολούθει δὲ καὶ φορτηγὰ πλοῖα 5
 γέμοντα πολλῶν μηχανημάτων, ἔτι δὲ τῆς ἄλλης
 χορηγίας ἀπάσης, ὄντα τὸν ἀριθμὸν οὐκ ἐλάττω
 πεντακοσίων.

48 Τηλικαύτης δὲ τῆς παρασκευῆς οὔσης, Ἑρυνκῖνοι
 μὲν καταπλαγέντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως καὶ 10
 μισοῦντες Καρχηδονίους προσεχώρησαν τῷ Διο-
 νυσίῳ, οἱ δὲ τὴν Μοτύην κατοικοῦντες προσδε-
 χόμενοι τὴν ἐκ Καρχηδονίων βοήθειαν οὐ κατεπλήτ-
 τουτο τὴν Διονυσίου δύναμιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν
 πολιορκίαν παρεσκευάζοντο· οὐ γὰρ ἡγνόουν τοὺς 15
 Συρακοσίους ὅτι πρῶτην τὴν Μοτύην πορθήσουσι
 2 διὰ τὸ πιστοτάτην εἶναι τοῖς Καρχηδονίοις. αὕτη
 δ' ἡ πόλις ἦν ἐπὶ τινος νήσου κειμένη, τῆς Σικε-
 λίας ἀπέχουσα σταδίους ἑξ, τῷ δὲ πλήθει καὶ τῷ
 κάλλει τῶν οἰκιῶν εἰς ὑπερβολὴν πεφιλοτεχνή- 20
 μένη διὰ τὴν εὐπορίαν τῶν κατοικούντων. εἶχε δὲ
 καὶ ὁδὸν στενὴν χειροποίητον φέρουσαν ἐπὶ τὸν
 τῆς Σικελίας αἰγιαλόν, ἣν οἱ Μοτυηνοὶ τότε διέ-
 σκαψαν, ὥς μὴ προσόδους ἔχοιεν κατ' αὐτῶν οἱ
 3 πολέμιοι. Διονύσιος δὲ μετὰ τῶν ἀρχιτεκτόνων 25
 κατασκεψάμενος τοὺς τόπους, ἤρξατο χῶματα κατα-

1 προσαγόμενος ο, corr. Eich. 2 δὲ om. P 3 πολὺ
 del. Dind. 9 Ἑρυνκῖνοι v 13 βοήθειαν Rhod., δύναμιν ο
 14 δύναμιν Rhod., βοήθειαν ο 16 πρῶτην Hert., πρῶτοι
 PAL, πρῶτον c πολιορκήσουσι fort. 23 κατέσκαψαν
 ο-PAL 24 προόδοις P, προόδους v; corr. Wess.

σκευάζειν ἐπὶ τὴν Μοτύην, καὶ τὰς μὲν μακρὰς
 ναῦς παρὰ τὸν εἰσπλοῦν τοῦ λιμένος ἐνεώλκησε,
 τὰ δὲ φορτηγὰ τῶν πλοίων ὥρμισε παρὰ τὸν
 αἰγιαλόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ μὲν τῶν ἔργων κατ- 4
 5 ἔλιπεν ἐπιστάτην Λεπτίνην τὸν ναύαρχον, αὐτὸς δὲ
 681 μετὰ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ὥρμησεν ἐπὶ τὰς τοῖς Καρ-
 χηδονίοις συμμαχοῦσας πόλεις. Σικανοὶ μὲν οὖν
 πάντες εὐλαβούμενοι τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως
 προσεχώρησαν τοῖς Συρακοσίοις, τῶν δὲ ἄλλων
 10 πόλεων πέντε μόνον διέμειναν ἐν τῇ πρὸς Καρχη-
 δονίους φιλίᾳ· αὐταὶ δὲ ἦσαν Ἀλικύαι, Σολοῦς,
 Ἀγρεστα, Πάνορμος, Ἐντελλα. τὴν μὲν οὖν πῶν 5
 Σολουντίνων καὶ Πανορμιτῶν, πρὸς δὲ τούτοις
 Ἀλικυαίων χώραν ὁ Διονύσιος λεηλατήσας ἐδενδρο-
 15 τόμησε, τὴν δὲ Ἀγρεσταν καὶ Ἐντελλαν πολλῇ δυνά-
 μει περιστρατοπεδεύσας συνεχεῖς ἐποιεῖτο προσβο-
 λάς, σπεύδων αὐτῶν μετὰ βίας κυριεῦσαι. καὶ τὰ
 μὲν περὶ Διονύσιον ἐν τούτοις ἦν.

Ἰμίλκων δὲ ὁ τῶν Καρχηδονίων στρατηγὸς αὐτὸς 49
 20 μὲν περὶ τὸν τῶν δυνάμεων ἀθροισμόν καὶ τὴν
 ἄλλην ἐγίνετο παρασκευήν, τὸν δὲ ναύαρχον μετὰ
 δέκα τριήρων ἀπέστειλε, κελεύσας κατὰ τάχος λά-
 θρα πλεῖν ὡς ἐπὶ Συρακοσίους, καὶ νυκτὸς εἰς τὸν
 λιμένα πλεύσαντα διαφθεῖραι τὰ καταλειμμένα

3 ὥρμησεν PAF 7 οὖν πάντες Steph., πάντες v,
 πάναντων P 10 ἐν add. Eich. 11 Ἀλικύαι Jac. Gro-
 novius, ἄγκυραι ο Σόλος ο-PAJ 13 Σελεντίνων P,
 Σολεντίνων v, corr. Wess. 14 ἀγκυραίων ο 15 τὴν τε
 (δὲ Rhod.) τῶν Ἀγρεσταίων καὶ Ἐντελλάνων ο, corr. Dind.
 19 Ἀμίλκας JK 23 Συρακούσας praestat 24 διαφθεῖραι —
 Διονύσιον bis A, contra ὁ δὲ πεμφθεὶς — λιμένα om. A

2 τῶν πλοίων. τοῦτο δ' ἔπραξε νομίζων ἀντιπερισπα-
 σμόν τινα ποιήσῃν καὶ τὸν Διονύσιον ἀναγκάσειν
 μέρος τῶν πλοίων ἀποστέλλειν ἐπὶ Συρακοσίους.
 ὁ δὲ πεμφθεὶς ναύαρχος συντόμως πράξας τὸ παραγ-
 γελθέν, κατέπλευσε νυκτὸς εἰς τὸν τῶν Συρακοσίων 5
 λιμένα, πάντων ἀγνοούντων τὸ γεγενημένον. ἀπροσ-
 δοκῆτως δ' ἐπιθέμενος καὶ τοῖς παρορμουῖσι πλοίοις
 ἐμβολὰς δοὺς καὶ σχεδὸν ἅπαντα καταδύσας, ἀν-
 3 ἔκαμψεν εἰς Καρχηδόνα. Διονύσιος δὲ πᾶσαν τὴν
 ὑπὸ Καρχηδονίους χώραν δηώσας καὶ τοὺς πολε- 10
 μίους τειχῆρεις ποιήσας, ἐπὶ τὴν Μοτύην ἄπασαν
 ἤγαγε τὴν δύναμιν· ἤλπιζε γὰρ ταύτης ἐκπολιορκη-
 θείσης τὰς ἄλλας εὐθὺς αὐτὰς παραδώσειν. εὐθὺς
 οὖν πολλαπλασίους ἄνδρας τοῖς ἔργοις τε προστι-
 θεὶς ἐχώννυε τὸν μεταξὺ πόρον, καὶ τὰς μηχανὰς 15
 ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἅμα τῇ τοῦ χώματος ἀυξήσει
 προσήγαγε τοῖς τεύχεσιν.

50 Περὶ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Ἰμίλκων ὁ τῶν Καρ-
 χηδονίων ναύαρχος ἀκούσας ὅτι Διονύσιος ἐνεώλ-
 κησε τὰς ναῦς, εὐθὺς ἐπλήρου τὰς ἀρίστας τῶν 20
 τριήρων ἑκατόν· ὑπελάμβανε γὰρ ἀπροσδοκῆτως
 ἐπιφανεῖς βραδίως κρατήσῃν τῶν νενεωλκημένων ἐν
 τῷ λιμένι σκαφῶν, κυριεύων τῆς θαλάττης· τοῦτο
 δὲ πράξας ἐνόμιζε τὴν τε τῆς Μοτύης πολιορκίαν
 λύσειν καὶ τὸν πόλεμον μετάξῃν ἐπὶ τὴν τῶν Συ- 25
 2 ρακοσίων πόλιν. ἐκπλεύσας οὖν μετὰ νεῶν ἑκατόν

6 γινόμενον Hert.

8 καταλύσας ο, corr. Wess.

10 Καρχηδονίοις P 13 αὐτὰς PJ 16 κατόλιγον P, κατὰ
 λόγον v 17 προσῆγε Dind. 18 Ἰμίλκων] καὶ μίλκων P,
 Ἀμίλκας f semper 19 νενεώλκησε P 25 τὴν τ. Σ. πόλιν
 Wess., τὸν τ. Σ. πόλεμον ο

κατήχθη ἐπὶ τὴν τῶν Σελινουντίων χώραν νυκτός,
 682 καὶ περιπλεύσας τὴν περὶ Αἰλύβαιον ἄκραν ἄμ'
 ἡμέρᾳ παρῆν ἐπὶ τὴν Μοτύην. ἀνελπίστως δ' ἐπι-
 φανείς τοῖς πολεμίοις τῶν παρορμούντων πλοίων
 5 τὰ μὲν συνέτριψε, τὰ δ' ἔκαυσεν, οὐ δυναμένων
 βοηθεῖν τῶν περὶ Λιονύσιον. μετὰ δὲ ταῦτ' εἰς- 3
 πλεύσας εἰς τὸν λιμένα διέταξε τὰς ναῦς ὡς ἐπι-
 θησόμενος ταῖς νενεωλκημέναις ὑπὸ τῶν πολεμίων.
 Λιονύσιος δὲ συναγαγὼν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ στόμα
 10 τοῦ λιμένος, καὶ θεωρῶν τοὺς πολεμίους τὸν ἐκ
 τοῦ λιμένος ἔκπλουν παραφυλάττοντας, εὐλαβεῖτο
 καθέλκειν εἰς τὸν λιμένα τὰ σκάφη· οὐ γὰρ ἡγνόει
 διότι στενοῦ τοῦ στόματος ὄντος ἀναγκαῖον ἦν
 ὀλίγαις ναυσὶ πρὸς πολλαπλασίους διακινδυνεύειν.
 15 διόπερ τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν ῥαδίως διελκύνσας 4
 τὰ σκάφη διὰ τῆς γῆς εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ λιμένος
 θάλατταν διέσωσε τὰς ναῦς. Ἰμῖλκων δὲ ταῖς πρώ-
 ταις τριήρεσιν ἐπιθέμενος τῷ πλήθει τῶν βελῶν
 ἀνείργετο· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν νεῶν ἐπεβεβήκει πλη-
 20 θος τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν, ἀπὸ δὲ τῆς γῆς τοῖς
 ὀξυβελέσι καταπέλταις οἱ Συρακόσιοι χρώμενοι συ-
 χνοὺς τῶν πολεμίων ἀνήρουν· καὶ γὰρ κατάπληξιν
 εἶχε μεγάλην τοῦτο τὸ βέλος διὰ τὸ πρῶτως εὗρε-
 θῆναι κατ' ἐκείνον τὸν καιρόν· ὥστε Ἰμῖλκων οὐ
 25 δυνάμενος κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς ἀπέπλευσεν εἰς
 τὴν Λιβύην, ναυμαχεῖν οὐ κρίνων συμφέρειν διὰ
 τὸ διπλασίας εἶναι τὰς ναῦς τῶν πολεμίων.

2 τὴν περὶ Hert., περὶ τὴν ο 14 πολλαπλασίας fort.
 17 πρώταις] ταῖς add. P 23 πρῶτος P

- 51 Διονύσιος δὲ τῇ πολυχειρίᾳ τῶν ἐργαζομένων
 συντελέσας τὸ χῶμα, προσήγαγε παντοίας μηχανὰς
 τοῖς τείχεσι, καὶ τοῖς μὲν κριοῖς ἔτυπτε τοὺς πύρ-
 γους, τοῖς δὲ καταπέλταις ἀνέστελλε τοὺς ἐπὶ τῶν
 ἐπάλλεων μαχομένους· προσήγαγε δὲ καὶ τοὺς ὑπο- 5
 τρόχους πύργους τοῖς τείχεσιν, ἔξωρόφους ὄντας,
 2 οὓς κατεσκεύασε πρὸς τὸ τῶν οἰκιῶν ὕψος. οἱ δὲ
 τὴν Μοτύην κατοικοῦντες ἐν χερσὶ τοῦ κινδύνου
 καθεστῶτος ὁμῶς οὐ κατεπλάγησαν τὴν τοῦ Διο-
 νυσίου δύναμιν, καίπερ ὄντες ἔρημοι συμμάχων 10
 κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν. ὑπεριθιέμενοι δὲ τῇ
 φιλοδοξίᾳ τοὺς πολιορκοῦντας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ
 τῶν μεγίστων ἰστῶν κερααῖαις ἰσταμέναις ἐβάσταζον
 ἄνδρας ἐν θωρακίοις, οὗτοι δ' ἀφ' ὑψηλῶν τόπων
 δαῖδας ἡμμένας ἠφρίεσαν καὶ στυππεῖα καιόμενα μετὰ 15
 3 πίττης εἰς τὰς τῶν πολεμίων μηχανάς. ταχὺ δὲ τῆς
 φλογὸς ἐπινεμομένης τὴν ὕλην, ὀξέως οἱ Σικελιῶ-
 ται παραβοηθήσαντες ταύτην μὲν ἀπέσβεσαν, τοῖς
 δὲ κριοῖς πυκνὰς τὰς ἐμβολὰς διδόντες κατέβαλον
 μέρος τοῦ τείχους. συνδραμόντων δ' ἐπὶ τὸν τόπον 20
 ἀθρόων ἐξ ἑκατέρου μέρους ἰσχυρὰν συνέβαινε
 4 τὴν μάχην γίνεσθαι. οἱ μὲν γὰρ Σικελιῶται κεκρα-
 τηκέναι τῆς πόλεως ἤδη νομίζοντες, πᾶν ὑπέμενον
 ἔνεκεν τοῦ τοὺς Φοίνικας ἀμύνεσθαι, περὶ ὧν
 πρότερον εἰς αὐτοὺς ἡμαρτήκεισαν· οἱ δ' ἐκ τῆς 25
 πόλεως πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες τὰ τῆς αἵχμα-683

5 ὑποτρόχους Wess., codicum lectionem ὑπὸ τῶν τρο-
 χῶν non dampnans 6 ἔξωρόφους o-PAL 15 στυπία P,
 στυπία A 18 μὲν om. P 21 ἀθρόως o, corr. Reiske
 τὴν μάχην συνέβαινε o-PA 24 ἀμύνεσθαι v

λωσίας δεινά, καὶ φυγὴν οὐδεμίαν ὁρῶντες ὑπάρχου-
 σαν οὔτε κατὰ γῆν οὔτε κατὰ θάλατταν, οὐκ ἀγε-
 νῶς ὑπέμενον τὸν θάνατον. θεωροῦντες δὲ τὴν 5
 ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐπικουρίαν περιηρημένην, ἐνέφρατ-
 5 τον τοὺς στενωπούς, καὶ ταῖς ἐσχάταις οἰκίαις
 ἐχρῶντο καθάπερ τειχίῳ πολυτελῶς ῥυκδομημένῳ.
 ὁθεν εἰς μείζονα δυσχέρειαν οἱ περὶ τὸν Διονύσιον
 παρεγενήθησαν. παρεισπεσόντες γὰρ ἐντὸς τοῦ 6
 τείχους, καὶ δοκοῦντες ἤδη κυριεύειν τῆς πόλεως,
 10 ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις ὄντων ἐξ ὑπερδεξίων τό-
 πων κατετιτρώσκοντο. οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς ξυλίνους 7
 πύργους προσαγαγόντες ταῖς πρώταις οἰκίαις ἐπι-
 βάθρας κατεσκεύασαν. ἴσων δ' ὄντων τῶν μηχανη-
 μάτων τοῖς οἰκοδομήμασι, τὸ λοιπὸν ἐκ χειρὸς συνέ-
 15 βαινευ εἶναι τὴν μάχην. οἱ μὲν γὰρ Σικελιώται
 τὰς ἐπιβάθρας ἐπιρριπτοῦντες, διὰ τούτων ἐπὶ τὰς
 οἰκίας ἐβιάζοντο· οἱ δὲ Μοτυηνοὶ τὸ μέγεθος τοῦ 52
 κινδύνου λογιζόμενοι, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν
 τέκνων ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντων, τῷ περὶ τούτων φόβῳ
 20 προθυμότερον ἡγωνίζοντο. οἱ μὲν γὰρ γονέων παρε-
 στώτων καὶ δεομένων μὴ περιδεῖν αὐτοὺς τῇ τού-
 των ὕβρει παραδιδομένους ἐπηγείροντο ταῖς ψυχαῖς,
 οὐδεμίαν φειδῶ τοῦ ζῆν ποιοῦμενοι, οἱ δὲ γυναι-
 κῶν καὶ νηπίων τέκνων θοῇνον ἀκούοντες ἔσπευ-
 25 δον εὐγενῶς ἀποθανεῖν, πρὶν ἐπιδεῖν τὴν τῶν τέ-
 κνων αἰχμαλωσίαν· οὐδὲ γὰρ φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως 2
 ἦν, ὥς ἂν περιεχούσης μὲν θαλάττης, τῶν δὲ πολε-

2 ἀγεννῶς ο-PJL 7 δυσχωρίαν fort. (XIII 55, 8) 18 γυ-
 ναικῶν] γονέων καὶ τῶν γυναικῶν Eich. 25 ἐπιδεῖν PA
 τέκνων] νεκρῶν P 26 οὐδὲ] οὔτε Dind.

μίων θαλαττοκρατούντων. ἐξέπληττε τε [αὐτοὺς]
 καὶ μάλιστα ἀπογινώσκειν ἐποίει τοὺς Φοίνικας τὸ
 ὥμῳς κεχρησθαι τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἡλωκόσιν, οἷς
 ταὐτὸ προσεδόκων πείσεσθαι. ἀπελείπετ' οὖν αὐτοῖς
 3 εὐγενῶς μαχομένοις ἢ νικᾶν ἢ τελευτᾶν. τοιαύτης 5
 δὲ παραστιάσεως ἐμπεσούσης εἰς τὰς τῶν πολιορκου-
 μένων ψυχάς, συνέβαινε τοὺς Σικελιώτας εἰς πολ-
 4 λὴν ἀπορίαν ἐμπίπτειν. ἀπὸ γὰρ τῶν ἐπερεισθει-
 σῶν σανίδων μαχόμενοι κακῶς ἀπήλλαττον διὰ τε
 τὴν στενοχωρίαν καὶ διὰ τὸ τοὺς ἐναντίους ἀπονε- 10
 νοημένως κινδυνεύειν, ὥς ἂν ἀπογινώσκοντας τὸ ζῆν.
 ὥσθ' οἱ μὲν εἰς χεῖρας συμπλεκόμενοι καὶ τραύματα
 διδόντες καὶ λαμβάνοντες ἀπέθνησκον, οἱ δ' ὑπὸ
 τῶν Μοτυαίων ἐξωθούμενοι καὶ ἀπὸ τῶν σανίδων
 5 ἀποπίπτοντες εἰς τὴν γῆν ἀπώλλυντο. τέλος δ' ἐφ' 15
 ἡμέρας τοιαύτης τινὸς τῆς πολιορκίας γινομένης,
 Διονύσιος αἰεὶ πρὸς τὴν ἐσπέραν τῇ σάλπιγγι τοὺς
 μαχομένους ἀνακαλούμενος ἔλνε τὴν πολιορκίαν.
 εἰς τοιαύτην δὲ συνήθειαν τοὺς Μοτυαίους ἀγαγών,
 ἐπειδὴ παρ' ἑκατέρων οἱ κινδυνεύοντες ἀπῆλθον, 20
 ἀπέστειλεν Ἀρχύλον τὸν Θούριον μετὰ τῶν ἐπι-
 6 λέκτων· οὗτος δ' ἤδη νυκτὸς οὔσης προσήρρισε
 ταῖς πεπτωκυῖαις οἰκίαις κλίμακας, δι' ὧν ἀναβὰς 684
 καὶ καταλαβόμενός τινα τόπον εὐκαιρον παρεδέχετο
 7 τοὺς περὶ τὸν Διονύσιον. οἱ δὲ Μοτυαῖοι τὸ 25

1 καὶ αὐτοὺς PA, αὐτοὺς καὶ c; αὐτοὺς del. Reiske
 3 κεχρησθαι Wurm, κεχρημένους o οἷς Wurm, οἱ o
 4 ταὐτῷ P, ταὐτὸν A 9 τε om. P 14 τῶν add. Eich.
 16 τοιαύτης τινὸς] τινὰς τοιαύτης Eich. (at ἐφ' ἡμέρας =
 interdiu, cf. XIII 108, 8) 21 Ἀρχύλον o 22 προσείρρισε P
 24 προσεδέχετο P (XIII 67, 3)

γεγενημένον αἰσθόμενοι παραντίκα μετὰ πάσης σπου-
 δῆς παρεβοήθουν, καὶ τῶν καιρῶν ὑστεροῦντες
 οὐδὲν ἦττον ὑπέστησαν τὸν κίνδυνον. γενομένης
 δὲ τῆς μάχης ἰσχυρᾶς καὶ πολλῶν προσαναβάντων,
 5 μόγισ οἱ Σικελιῶται τῷ πλήθει κατεπόνησαν τοὺς
 ἀνθεστηκότας. εὐθύς δὲ καὶ διὰ τοῦ χώματος ἡ 53
 δύναμις ἅπασα τοῦ Διονυσίου παρεισέπεσεν εἰς τὴν
 πόλιν, καὶ πᾶς τόπος ἔγεμε τῶν ἀναιρουμένων· οἱ
 γὰρ Σικελιῶται ὁμότητα ὁμότητι σπεύδοντες ἀμύ-
 10 νεσθαι, πάντας ἐξῆς ἀνῆρουν, ἀπλῶς οὐ παιδός, οὐ
 γυναικός, οὐ πρεσβύτου φειδόμενοι. Διονύσιος δὲ 2
 βουλόμενος ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν, ὅπως
 ἀθροισθῇ χρήματα, τὸ μὲν πρῶτον ἀνείργε τοὺς
 στρατιώτας τοῦ φονεύειν τοὺς αἰχμαλώτους· ὥς δ'
 15 οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχεν, ἀλλ' ἐώρα τὴν τῶν Σικελιω-
 τῶν ὁρμὴν ἀκατάσχετον οὖσαν, παρεστήσατο κήρυκας
 τοὺς μετὰ βοῆς δηλώσοντας τοῖς Μοτναίοις φυγεῖν
 εἰς τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἰερὰ τιμώμενα. οὗ γενη- 3
 θέντος οἱ μὲν στρατιῶται τοῦ φονεύειν ἔληγον, ἐπὶ
 20 δὲ τὴν τῶν κτήσεων διαρπαγὴν ὥρμησαν· καὶ διε-
 φορεῖτο πολὺς μὲν ἄργυρος, οὐκ ὀλίγος δὲ χρυσός,
 καὶ ἐσθῆτες πολυτελεῖς καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας
 πλήθος. τὴν δὲ τῆς πόλεως διαρπαγὴν ἔδωκεν ὁ
 Διονύσιος τοῖς στρατιώταις, βουλόμενος προθύμους
 25 αὐτοὺς ποιῆσαι πρὸς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύ-
 νους. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος Ἀρχύλον τὸν 4

5 μόγισ Dind., μόλις ο 6 καὶ om. P 9 ὁμότητα
 ὁμότητι Madvig; ὁμότητι PK, ὁμότητα c 10 ἐξῆς PA,
 ἐφεξῆς c 24 αὐτοὺς προθύμους o-PA 26 Ἀρχύλον]
 χαιρῶλον P, χάριλον FJ

ἀναβάντα πρῶτον ἐπὶ τὸ τεῖχος ἑκατὸν μναῖς ἔστε-
 φάνωσεν, τῶν δ' ἄλλων κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον
 τῶν ἡνδραγαθηκότων ἐτίμησεν, καὶ τῶν Μοτυαίων
 τοὺς περιλειφθέντας ἐλαπυροπώλησεν. Δαϊμένην δὲ
 καὶ τινὰς τῶν Ἑλλήνων συμμαχοῦντας Καρχηδο- 5
 νίοις λαβὼν αἰχμαλώτους ἀνεσταύρωσεν. μετὰ δὲ
 ταῦτα φύλακας τῆς πόλεως καταστήσας, Βίωνα
 τὸν Συρακόσιον φρούραρχον ἀπέδειξε· τὸ δὲ πλεῖον
 μέρος ἐκ τῶν Σικελῶν ὑπῆρχεν. καὶ Λεπτίνην μὲν
 τὸν ναύαρχον μετὰ νεῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν παρα- 10
 τηρεῖν τὴν διάβασιν τῶν Καρχηδονίων . . . συν-
 ἔταξε δ' αὐτῷ τὴν Αἴγεςταν καὶ τὴν Ἐντελλαν,
 πολιορκεῖν, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς πορθεῖν αὐτὴν ἐνεστή-
 σατο· αὐτὸς δὲ τοῦ θέρους ἤδη λήγοντος ἀνέξευξε
 μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Συρακούσας. 15

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις Σοφοκλῆς [ὁ Σοφοκλέους]
 τραγωδίαν διδάσκειν ἤρξατο, καὶ νίκας ἔσχε δεκαδύο.

54 Τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθή-
 νησι μὲν ἔλαβε τὴν ἀρχὴν Φορμίων, ἐν Ῥώμῃ δ'
 ἀντὶ τῶν ὑπάτων ἐγένοντο χιλίαρχοι ἕξ, Γναῖος Γε- 20
 νούκιος [καὶ] Δεύκιος Ἀτίλιος, Μάρκος Πομπώνιος,
 Γάιος Δυίλιος, Μάρκος Οὔετούριος, Οὐαλέριος Πο-
 πλίλιος, Ὀλυμπιάς δ' ἦχθη ἐνενηκοστὴ καὶ ἕκτη, καθ'
 2 ἦν ἐνίκα Εὐπόλις Ἥλειος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν 685

5 ἑλληνίδων P 10 ἑκατὸν] ἐκέλευσεν fort. add. 12 δ'
 αὐτῷ] ἄλλῳ δὲ Reiske (συνέταξε cum antecedentibus con-
 iungens), δ' Ἀρχύλῳ conicio 13 αὐτὴν PA, αὐτὰς c 16 ὁ
 Σοφοκλέους om. P' 17 δυοκαίδεκα v 18 ἐνιαυσίου ο - PL
 21 καὶ om. f Μάρκος om. A 22 Δουίλιος Sigonius,
 Δίνμος ο; Δυίλιος — Ποπλίλιος om. A οὔετήριος ο; καὶ
 add. v Ποπιάλιος P, Πόπλιος v 23 καθ' add. Hert.
 24 Εὐπόλις] Εὐπόλεμος Wess. (ex Paus. VIII, 45, 4)

παραλαβόντων Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύ-
 ραννος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναξεύξας ἐκ
 Συρακουσῶν ἐνέβαλεν εἰς τὴν τῶν Καρχηδονίων
 ἐπικράτειαν. πορθοῦντος δ' αὐτοῦ τὴν χώραν, Ἀλι-
 5 κυαῖοι μὲν καταπλαγέντες διεπρεσβεύσαντο πρὸς
 αὐτὸν καὶ συμμαχίαν ἐποιήσαντο, Αἰγεσταῖοι δὲ τοῖς
 πολιορκουῦσι νυκτὸς ἀπροσδοκῆτως ἐπιθέμενοι, καὶ
 πῦρ ἐνέντες ταῖς κατὰ τὴν παρεμβολὴν σκηναῖς, εἰς
 πολλὴν ταραχὴν ἤγαγον τοὺς ἐν τῇ στρατοπέδει·
 10 ἐπινεμηθείσης δὲ τῆς φλογὸς ἐπὶ πολλὸν τόπον, καὶ 3
 τοῦ πυρὸς ἀκατασχέτου γενηθέντος, τῶν μὲν παρα-
 βοηθοῦντων στρατιωτῶν ὀλίγοι διεφθάρησαν, τῶν
 δ' ἵππων οἱ πλεῖστοι ταῖς σκηναῖς συγκατεκαύθη-
 σαν. καὶ Διονύσιος μὲν ἐδήρυν τὴν χώραν οὐδενὸς 4
 15 ὑφισταμένου, Λεπτίνης δ' ὁ ναύαρχος περὶ Μοτύην
 διατρίβων ἐπετήρει τὸν τῶν πολεμίων κατάπλουν.
 οἱ δὲ Καρχηδόνιοι πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς τοῦ
 Διονυσίου δυνάμεως, ἔκριναν πολὺν ταῖς παρασκευαῖς
 αὐτὸν ὑπερθέσθαι. διόπερ' Ἰμίλκωνα βασιλέα κατὰ 5
 20 νόμον καταστήσαντες, ἐκ τῆς Αἰβύης ὅλης, ἔτι δ'
 ἐκ τῆς Ἰβηρίας συνήγαγον δυνάμεις, τὰς μὲν παρὰ
 τῶν συμμάχων μεταπεμπόμενοι, τὰς δὲ μισθούμε-
 νοι· καὶ πέρας ἤθροισαν πεζῶν μὲν ὑπὲρ τὰς τριά-
 κοντα μυριάδας, ἵππεῖς δὲ τετρακισχιλίους χωρὶς
 25 τῶν ἄρμάτων· ταῦτα δ' ἦσαν τετρακόσια· ναῦς δὲ
 μακρὰς μὲν τετρακοσίας, τὰς δὲ τὸν σῆτον καὶ τὰ
 μηχανήματα καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν παρακο-
 μιζούσας πλείους τῶν ἑξακοσίων, καθάπερ φησὶν

4 ἀλικυαῖοι P   13 ἵππων Reiske, ἱππέων ο   22 μετα-
 πεμπομένοις PA   23 μὲν πεζῶν v   26 τὰ om. PA

6 Ἐφορος. Τίμαιος μὲν γὰρ τὰς ἐκ τῆς Λιβύης περαιωθεῖσας [δυνάμεις] οὐ πλείω φησὶν εἶναι δέκα μυριάδων, καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρας τρεῖς ἀποφαίνεται κατὰ Σικελίαν στρατολογηθεῖσας.

55 Ἰμίλκων δὲ τοῖς κυβερνήταις ἅπασι δοὺς βυβλίον 5 ἐπεσφραγισμένον, ἐκέλευσεν ἀνοίγειν ὅταν ἐκπλεύσῃ καὶ ποιεῖν τὰ γεγραμμένα. τοῦτο δ' ἐμνησθήσατο πρὸς τὸ μηδένα τῶν κατασκόπων ἀπαγγεῖλαι τὸν κατάπλου τῷ Διονυσίῳ· ἦν δὲ γεγραμμένον, ὅπως ἐς Πάνορμον καταπλεύσῃ. διόπερ ἐπιγε- 10 νομένου πνεύματος οὐρίου, καὶ πάντων λυσάντων τὰ προμνησία, τὰ μὲν φορητὰ τῶν πλοίων ἐπλειὰ διὰ τοῦ πελάγους, αἱ δὲ τριήρεις ἐπλευσαν εἰς τὴν Λιβύην, παρελέγοντό τε τὴν γῆν. φοροῦ δὲ πνεύματος ὄντος, ὥς ἤδη καταφανεῖς ἦσαν ἀπὸ τῆς Σι- 15 κελίας αἱ πρῶται πλέουσai τῶν φορητῶν νεῶν, Διονύσιος ἀπέστειλε Λεπτίνην μετὰ τριάκοντα τριήρων, παρακελευσάμενος τύπτειν τοῖς ἐμβόλοις καὶ 3 διαφθεῖρειν ἀπάσας τὰς καταλαμβανομένας. ὃς μετὰ σπουδῆς ἐκπλεύσας καὶ ταῖς πρώταις προσμύξας 20 εὐθέως τινὰς αὐτάνδρους κατέδυσεν· αἱ δὲ λοιπαὶ πλήρεις οὔσαι καὶ τὸν ἄνεμον τοῖς ἰστίοις δεχόμεναι 686 ῥαδίως ἐξέφυγον· ὅμως κατέδυσεν πεντήκοντα ναῦς στρατιώτας ἐχούσας πεντακισχιλίους, ἄρματα δὲ 4 διακόσια. Ἰμίλκων δὲ καταπλεύσας εἰς Πάνορμον 25

2 δυνάμεις om. PAL πλείω PAL, πλείους c 3 ταύ-
 τας PA 6 ἐκπλεύσων P 10 ἐς Πάνορμον] ἐπάνορμον P
 14 Λιβύην] Μοτύην Eich.; τὸ Αἰλύβαιον Dobraeus 22
 πλήρεις] πλήρης P, οὐ πλησίον vel κωπήρεις Wess., εὐήρεις
 Reiske, τριήρεις Wurm; πλήρεσι τοῖς ἰστίοις (c. 57, 2) con-
 fert Dind. 24 σχοῦσας P

καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας ἤγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους,
καὶ τὰς μὲν τριήρεις παραπλεῖν ἐκέλευσεν, αὐτὸς
δ' ἐν παρόδῳ διὰ προδοσίας ἐλὼν Ἔρυνκα πρὸς τὴν
Μοτύην κατεστρατοπέδευσεν. ὄντος δὲ κατὰ τοῦ-
5 τον τὸν χρόνον τοῦ Διονυσίου περὶ τὴν Αἴγυσταν
μετὰ τῆς δυνάμεως, Ἰμίλκων τὴν Μοτύην ἔξεπο-
λιόρησεν. τῶν δὲ Σικελιωτῶν προθύμων ὄντων 5
διαμάχεσθαι, Διονύσιος ἅμα μὲν μακρὰν τῶν συμ-
μαχίδων πόλεων ἀπεωσμένος, ἅμα δὲ τῆς σιτοπομ-
10 πίας ἐπιλειπούσης, διέλαβε συμφέρειν ἐφ' ἐτέρων
τόπων συστήσασθαι τὸν πόλεμον. κρίνας οὖν ἀνα- 6
ξευγνύνειν, τοὺς μὲν Σικανοὺς ἔπειθε καταλιπεῖν
τὰς πόλεις κατὰ τὸ παρὸν καὶ μετ' αὐτοῦ στρατεύε-
σθαι· ἀντὶ δὲ τούτων ἐπηγγέλλετο δῶσειν χώραν
15 βελτίονα καὶ τῷ πλήθει παραπλησίαν, καὶ μετὰ τὴν
τοῦ πολέμου κατάλυσιν κατάρξειν τοὺς βουλομένους
εἰς τὰς πατρίδας. τῶν δὲ Σικανῶν ὀλίγοι, κατα- 7
πλαγέντες μήποτε ἀντιλέγοντες διαρπασθῶσιν ὑπὸ
τῶν στρατιωτῶν, συγκατέθεντο τοῖς ἀξιουμένοις ὑπὸ
20 Διονυσίου. ἀπέστησαν δὲ παραπλησίως καὶ Ἀλι-
κναῖοι, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς τὸ τῶν Καρχη-
δονίων στρατόπεδον συμμαχίαν ἐποιήσαντο. καὶ
Διονύσιος μὲν ἀφώρησεν ἐπὶ Συρακουσῶν, κατα-
φθείρων τὴν χώραν δι' ἧς ἤγε τὴν δύναμιν. Ἰμίλ- 56
25 κων δὲ τῶν πραγμάτων προχωρούντων κατὰ γνώ-
μην παρεσκευάζετο τὴν στρατιὰν ἀνάγειν ἐπὶ Μεσ-
σήνης, σπεύδων αὐτῆς κυριεῦσαι διὰ τὴν εὐκαιρίαν

10 ἐπιλειπούσης o - PAI. 15 βελτίον P 18 ἀπὸ PA
20 Διονυσίου] οἱ δὲ ἄλλοι ἀπέστησαν add. Reiske 26 ἀνά-
γων o, corr. Eich.

τῶν τόπων· ὃ τε γὰρ ἐν αὐτῇ λιμὴν εὐθετος ἦν,
 δυνάμενος δέχεσθαι πάσας τὰς ναῦς, οὐσας πλείω
 τῶν ἑξακοσίων, τὰ τε περὶ τὸν πορθμὸν οἰκεῖα ποιη-
 σάμενος Ἰμίλκων ἤλπιζε τὰς τῶν Ἰταλιωτῶν βοη-
 θείας ἐμφράξειν καὶ τοὺς ἐκ Πελοποννήσου στόλους
 2 ἐπισχεῖν. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς πράττειν, πρὸς τοὺς
 μὲν Ἱμεραίους καὶ τοὺς τὸ Κεφαλοίδιον φρουρίον
 κατοικοῦντας φιλίαν ἐποιήσατο, Λιπάρας δὲ τῆς
 πόλεως ἐγκρατῆς γενόμενος τριάκοντα τάλαντα παρὰ
 τῶν κατοικούντων τὴν νῆσον ἐπράξατο· αὐτὸς δὲ 10
 μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ὤρμησεν ἐπὶ Μεσσήνης,
 3 συμπαραπλευσῶν αὐτῷ τῶν νεῶν. καὶ ταχὺ
 διανύσας τὴν ὁδὸν κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τῆς
 Πελωρίδος, ἀπέχων τῆς Μεσσήνης σταδίους ἑκατόν.
 οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ὥς ἐπύθοντο 15
 τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, οὐ τὰς αὐτὰς ἀλλή-
 4 λους ἐννοίας εἶχον περὶ τοῦ πολέμου. τινὲς μὲν
 γὰρ αὐτῶν τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως
 ἀκούοντες, καὶ τὴν ἐρημίαν τῶν συμμάχων ὁρῶν-
 τες, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἰδίων ἱππέων ἐν Συρακούσαις 20
 ὄντων, ἀπεγνώκεισαν τὴν ἐκ τῆς πολιορκίας σωτη- 687
 ρίαν. μάλιστα δ' αὐτοὺς εἰς ἀθυμίαν ἤγε τὰ τεῖχη
 καταπεπτωκότα καὶ ὁ καιρὸς εἰς παρασκευὴν οὐ
 διδοὺς ἄνεσιν. διόπερ' ἐξεκόμενον ἐκ τῆς πόλεως
 τέκνα καὶ γυναικας καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν χρη- 25
 5 μάτων εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις. τινὲς δὲ τῶν

2 πλείους Dind.
 μενος conicio (XV, 13, 1)
 *τοὺς μὲν] τοὺς P, μὲν v
 νοίας PA

3 οἰκεῖα ποιησάμενος] ἰδιοποιησά-
 6 ἐπισχεῖν] ἐπισχῆσειν Dind.
 13 ἐπὶ] ἀπὸ PA 17 εὐ-

Μεσσηνίων ἀκούοντές τι παλαιὸν αὐτοῖς εἶναι λό-
 γιον, ὅτι δεῖ Καρχηδονίους ὑδροφορῆσαι κατὰ τὴν
 πόλιν, ἐξεδέχοντο τὸ κατὰ τὴν φήμην πρὸς τὸ συμ-
 φέρον ἑαυτοῖς, νομίζοντες δουλεύσειν ἐν Μεσσήνῃ
 5 τοὺς Καρχηδονίους. διὸ καὶ ταῖς ψυχαῖς εὐθαρσεῖς 6
 ὄντες πολλοὺς καὶ τῶν ἄλλων προθύμους ἐποιοῦντο
 εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδύνους. εὐθέως δὲ
 τῶν νεωτέρων ἐπιλέξαντες τοὺς ἀρίστους ἀπέστειλαν
 ἐπὶ τὴν Πελωρίδα, κωλύοντας τοὺς πολεμίους ἐπι-
 10 βαίνειν τῆς χώρας. περὶ ταῦτα δ' ὄντων αὐτῶν, 57
 Ἰμῖλκων θεωρῶν ἐκβοηθοῦντας τοὺς Μεσσηνίους περὶ
 τὴν ἀπόβασιν, ἀπέστειλε τῶν νεῶν διακοσίας ἐπὶ
 τὴν πόλιν· ἤλπιζε γάρ, ὅπερ ἦν εἰκός, τῶν στρα-
 τιωτῶν τὴν ἀπόβασιν κωλυόντων τοὺς ἐν ταῖς
 15 ναυσὶ κυριεύσειν ῥαδίως τῆς Μεσσήνης οὔσης ἐρή-
 μου τῶν ἀμυνομένων. πνεύσαντος δὲ βορέου τὰς 2
 μὲν ναὺς συνέβη ταχέως πλήρεσι τοῖς ἰστίοις εἰς τὸν
 λιμένα κατενεχθῆναι, τοὺς δ' ἐπὶ τῇ Πελωρίδι παρα-
 φυλάττοντας Μεσσηνίους ὑστερῆσαι τῆς τῶν νεῶν
 20 παρουσίας, καίπερ κατὰ σπουδὴν ἐπειγομένους. διό- 3
 περ οἱ Καρχηδόνιοι περιστρατοπεδεύσαντες τὴν
 Μεσσήνην καὶ διὰ τῶν πεπτωκότων τειχῶν εἰσβιασά-
 μενοι τῆς πόλεως ἐκυρίευσαν. τῶν δὲ Μεσσηνίων 4
 οἱ μὲν μαχόμενοι γενναίως ἀνηρέθησαν, οἱ δ' εἰς
 25 τὰς ἐγγυτάτω κειμένας πόλεις ἔφυγον, ὃ δὲ πολλὸς
 ὄχλος διὰ τῶν παρακειμένων ὁρῶν ὁρμήσας εἰς τὰ

1 τι Dind., τὸν P, τὸ v 3 τὸ add. Reiske; κατὰ del. Wess.

4 δουλεύειν o, corr. Reiske 6 * προθύμους

ἐποιοῦντο] προεθυμοῦντο Pa, προεθυμοποιοῦντο f (c. 53, 3)

11 περὶ] πρὸς Eich. 15 κυριεύειν PA, 21 οἱ om. P

26 ὁρμήσας] ὁρμάς P¹, ὁρμεῖν P²

- 5 κατὰ τὴν χώραν φρούρια διεσπάρη· τῶν δὲ ἄλλων
 τινὲς μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων συνελαμβάνοντο, τινὲς
 δὲ ἀποληφθέντες εἰς τὸ πρὸς τὸν λιμένα μέρος ἔρρι-
 ψαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλατταν, ἐλπίζοντες διανήξα-
 σθαι τὸν μεταξὺ πόρον. τούτων δὲ ὄντων πλειόνων 5
 ἢ διακοσίων, οἱ πλείστοι μὲν ὑπὸ τοῦ ῥοῦ διε-
 φθάρησαν, πεντήκοντα δὲ πρὸς τὴν Ἰταλίαν διεσώ-
 6 θησαν. Ἰμίλκων δὲ τὴν δύναμιν ἄπασαν μετα-
 γαγὼν εἰς τὴν πόλιν, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησε
 πορθεῖν τὰ κατὰ τὴν χώραν φρούρια, τούτων δ' 10
 ὀχυρῶν ὄντων, καὶ τῶν εἰς αὐτὰ συμπεφευγόντων
 γενναίως ἀγωνιζομένων, ἀνέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν,
 ἀδυνατήσας αὐτῶν κυριεῦσαι. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν
 τε δύναμιν ἀνελάμβανε καὶ παρεσκευάζετο τὴν
 πορείαν ἐπὶ Συρακούσας ποιεῖσθαι. 15
- 58 Οἱ δὲ Σικελοί, πάλαι μὲν μισοῦντες τὸν Διο-
 νύσιον, τότε δὲ καιρὸν τῆς ἀποστάσεως ἔχοντες,
 μετεβάλοντο πρὸς Καρχηδονίους πλὴν Ἀσσωρίων
 ἅπαντες. Διονύσιος δ' ἐν ταῖς Συρακούσαις τοὺς
 δούλους ἐλευθερώσας, ἐπλήρωσεν ἐξ αὐτῶν ναῦς 20
 ἑξήκοντα· μετεπέμψατο δὲ καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων 688
 μισθοφόρους πλείω τῶν χιλίων, καὶ τὰ κατὰ τὴν
 χώραν φρούρια περιπορευόμενος ὠχύρον καὶ σῖτον
 παρεκόμεν· ἐπιμελέστατα δὲ τὰς ἐν Λεοντίνοις
 ἀκροπόλεις ἐτείχισε καὶ τὸν ἐκ τῶν πεδίων σῖτον 25
 2 εἰς ταύτας συνήθροισεν. ἔπεισε δὲ καὶ τοὺς τὴν

3 ἀπολειφθέντες PF²JKL 4 διανήξασθαι Dind.
 10 χώραν (αὐτ. περὶ τὴν πόλιν) Wess., πόλιν ο 11 καὶ
 om. P 15 ποιῆσθαι P 18 ἀσσορίων P 22 πλείω
 PAL, πλείους c

Κατάνην οἰκοῦντας Καμπανούς εἰς τὴν νῦν καλου-
 μένην Αἵτην μεταστῆναι διὰ τὸ λίαν εἶναι τὸ φρού-
 ριον ὀχυρόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν
 ἑκατὸν ἐξήκοντα σταδίους προαγαγὼν ἄπασαν τὴν
 5 δύναμιν κατεστρατοπέδευσε περὶ τὸν Ταῦρον κα-
 λούμενον. εἶχε δὲ [καὶ] κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν
 πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεῖς δὲ πλείους τῶν τρισ-
 χιλίων, ναῦς δὲ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· τούτων δ' ὀλίγαι
 μὲν ἦσαν τριήρεις. Ἰμίλκων δὲ τὰ τεῖχη τῆς Μεσσήνης 3
 10 κατασκάψας προσέταξε τοῖς στρατιώταις καταβαλεῖν
 τὰς οἰκίας εἰς ἔδαφος, καὶ μήτε κέραμον μήθ' ὕλην
 μήτ' ἄλλο μηδὲν ὑπολιπεῖν, ἀλλὰ τὰ μὲν κατακαῦ-
 σαι, τὰ δὲ συντρίψαι. ταχὺ δὲ τῇ τῶν στρατιωτῶν
 πολυχειρίᾳ λαβόντων τῶν ἔργων συντέλειαν, ἡ πόλις
 15 ἄγνωστος ἦν ὅτι πρότερον αὐτὴν οἰκεῖσθαι συνέ-
 βαινεν. ὁρῶν γὰρ τὸν τόπον πόρρω μὲν ἀπὸ τῶν 4
 συμμαχίδων πόλεων κεχωρισμένον, εὐκαιρότατον δὲ
 τῶν περὶ Σικελίαν ὄντα, προήρητο δυεῖν θάτερον,
 ἢ τελέως ἀοίκητον διατηρεῖν ἢ δυσχερῇ καὶ πολυ-
 20 χρόνιον τὴν κτίσιν αὐτῆς γίνεσθαι.

Ἐναποδειξάμενος οὖν τὸ πρὸς τοὺς Ἕλληνας 59
 μῖσος ἐν τῇ τῶν Μεσσηνίων ἀτυχίᾳ, Μάγωνα μὲν
 τὸν ναύαρχον ἀπέστειλε μετὰ τῆς ναυτικῆς δυνά-
 μεως, προστάξας παραπλεῖν ἐπὶ τὸν λόφον τὸν κα-
 25 λούμενον Ταῦρον. τοῦτον δὲ κατειληφότες ἦσαν
 Σικελοί, συχνοὶ μὲν τὸ πλῆθος ὄντες, οὐδένα δ' ἔχον-

6 καὶ om. F   9 τῆς M. τὰ τεῖχη o - PA   10 κατα-
 λαβεῖν P   15 ὅτι Wess., ὅτε PaF¹, ὅτε πον c; ὅπου Reiske
 18 προηρεῖτο P   26 οὐδένα δ' ἔχοντες ἡγεμόνα] οὐτ' ἂν
 δέχοντες ἡγεμόνα PA(L), ἡγεμόνα δὲ οὐκ ἔχοντες c; in οὐτ'
 ἂν ducis nomen latere censet Wess.

- 2 *τες ἡγεμόνα. τούτοις δὲ τὸ μὲν πρότερον Διονύσιος*
δεδώκει τὴν τῶν Ναξίων χώραν, τότε δ' ὑπ' Ἰμίλ-
κον πεισθέντες ἐπαγγελίαις τὸν λόφον κατελάβοντο.
ὄχυροῦ δ' ὄντος τούτου, καὶ τότε καὶ μετὰ τὸν
πόλεμον ὥκουν αὐτὸν τεῖχος περιβαλλόμενοι, καὶ τὴν 5
πόλιν διὰ τὸ μεῖναι τοὺς ἐπὶ τὸν Ταῦρον ἄθροι-
3 *σθέντας Ταυρομένιον ὠνόμασαν. Ἰμίλκων δὲ ἀνα-*
λαβὼν τὴν πεξὴν στρατιὰν εὗτονον τὴν πορείαν
ἐποιεῖτο, καὶ κατήντησε τῆς Ναξίας ἐπὶ τὸν προει-
ρημένον τόπον, ἅμα καὶ Μάγωνος καταπλεύσαντος. 10
προσφάτως δὲ πυρὸς ἐκραγέντος ἐκ τῆς Αἵτνης
μέχρι τῆς θαλάττης, οὐκέτι δυνατόν ἦν τὴν πεξὴν
στρατιὰν συμπαράγειν παραπλεύσαις ταῖς ναυσὶν
ἐφθαρμένων γὰρ τῶν παρὰ τὴν θάλατταν τόπων
ὑπὸ τοῦ καλουμένου ρύακος, ἀναγκαῖον ἦν τὸ 15
πεξὸν στρατόπεδον περιπορεύεσθαι τὸν τῆς Αἵτνης 689
4 *λόφον. διόπερ Μάγωνι προσέταξε καταπλεῖν ἐπὶ*
τῆς Κατάνης, αὐτὸς δὲ διὰ τῆς μεσογείου ταχέως
ὁρμήσας ἔσπευδε συμμῖξαι ταῖς ναυσὶ περὶ τὸν τῶν
Καταναίων αἰγιαλόν· εὐλαβεῖτο γὰρ μήποτε διε- 20
σπαρμένης τῆς δυνάμεως οἱ Σικελιώται τοῖς περὶ
τὸν Μάγωνα διανναυμαχήσωσιν· ὅπερ καὶ συνετε-
5 *λέσθη. Διονύσιος γὰρ τὸν μὲν πλοῦν εἰδὼς τῷ*
Μάγωνι βραχὺν ὄντα, τὴν δὲ πορείαν τοῖς πεξοῖς
ἐργώδη καὶ μακράν, ἔσπευδεν ἐπὶ τῆς Κατάνης, 25

2 ἐδεδώκει ο-PAF ὑπ' ἐπ' P Ἰμίλκων PA, Ἀμίλκα
 JK, Ἰμίλκωνος c 5 περιβαλλόμενοι P 10 παραπλεύσαν-
 τος Eich. 12 τὴν om. P 17 καταπλεῖν] πλεῖν f
 20 καταπλεῖν P 22 συνετελέσθη Reiske (XIX 2, 9), συνε-
 τέλεσεν P, συνετέλεσαν A, συνετέλεσε c; συνέπεσεν conicio
 ex XIII 112. 6 24 βραχὺν Dind., βραδύν o

βουλόμενος ναυμαχῆσαι πρὸς Μάγωνα, πρὶν ἐλθεῖν
 τοὺς περὶ τὸν Ἰμῖλκωνα. ἤλπιζε γάρ τῶν πεζῶν 6
 ἐκτεταγμένων παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τοῖς μὲν ἰδίους
 θάρσος παρῆξεσθαι, τοὺς δὲ πολεμίους δειλοτέρους
 5 ἔσεσθαι· τὸ δὲ μέγιστον, εἴ τι συμβαίῃ γενέσθαι
 πταῖσμα, ταῖς θλιβομέναις ναυσὶν ἐξῆν καταφυγεῖν
 πρὸς τὸ τῶν πεζῶν στρατόπεδον. ταῦτα δὲ διανοη- 7
 θεὶς Λεπτίνην μὲν ἀπέστειλε μετὰ πασῶν τῶν νεῶν,
 παραγγείλας ἀθρόοις τοῖς σκάφεσι ναυμαχεῖν καὶ
 10 μὴ λύειν τὴν τάξιν, ὅπως μὴ κινδυνεύσωσιν ὑπὸ
 τοῦ πλήθους τῶν ἐναντίων· εἶχον γάρ οἱ περὶ τὸν
 Μάγωνα σὺν ταῖς ὀλκάσι καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐπι-
 κώποις, οὕσαις χαλκεμβόλοις, ναῦς οὐκ ἐλάττους
 πεντακοσίων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι ὥς εἶδον τὸν 60
 15 αἰγιαλὸν τῶν πεζῶν πλήρη καὶ τὰς Ἑλληνικὰς ναῦς
 ἐπιφερομένας, παραχοῆμα μὲν οὐ μετρίως ἡγωνία-
 σαν, καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐπεχείρησαν καταπλεῖν· μετὰ
 δὲ ταῦτα λογισάμενοι, διότι κινδυνεύουσιν ἀπο-
 λείσθαι πρὸς τὰς ναῦς ἅμα καὶ τοὺς πεζοὺς μαχό-
 20 μενοι, ταχέως μετενόησαν. κρίναντες οὖν ναυμα-
 χεῖν, διέταττον τὰς ναῦς καὶ τὸν τῶν πολεμίων
 ἐπίπλουν ἐκαραδόκουν. Λεπτίνης δὲ τριάκοντα ναυσὶ 2
 ταῖς ἀρίσταις πολὺ τῶν ἄλλων προάγων, οὐκ ἀνάν-
 δρως μὲν, ἀβούλως δὲ διηγωνίσατο. εὐθὺς γάρ ...
 25 ταῖς πρώταις τῶν Καρχηδονίων, τὸ μὲν πρῶτον οὐκ
 ὀλίγας κατέδυσε τῶν ἀντιτεταγμένων τριήρων· τοῦ

6 ἐξ', καταφυγὴν P 15 αἰγιαλὸν παραχοῆμα μὲν τῶν νεῶν
 [πεζῶν Palmerius, πολεμίων Reiske] πλήρη καὶ τὰς Ἑλληνικὰς
 ναῦς ἐπιφερομένας [PAL, ἐπιφαινόμενας c] ο, transposuit Wess.
 24 γάρ] προσμίξας add. Wess. (c. 55, 3). ἐπενεχθεὶς (συμπλα-
 κεί) Reiske, ἐπιπλεύσας Wurm: * ἐπιθέμενος γάρ (c. 50, 4)

δὲ Μάγωνος ἀθροαῖς ταῖς ναυσὶ ταῖς τριάκοντα
 περιχυνθέντος, ταῖς μὲν ἀρεταῖς ὑπερεῖχον οἱ περὶ
 τὸν Λεπτίνην, τοῖς δὲ πλήθεσιν οἱ Καρχηδόνιοι.
 3 διὸ καὶ τῆς μάχης ἰσχυροτέρας γινομένης, καὶ τῶν
 κυβερνητῶν ἐκ παραβολῆς τὸν ἀγῶνα συνισταμένων, 5
 ὁμοῖος ὁ κίνδυνος ταῖς ἐπὶ τῆς γῆς παρατάξειςιν
 ἐγίνετο. οὐ γὰρ ἐκ διαστήματος τοῖς ἐμβόλοις εἰς
 τὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἐνέσειον, ἀλλὰ συμπλεκο-
 μένων τῶν σκαφῶν ἐκ χειρὸς διηγωνίζοντο. τινὲς
 μὲν ἐπὶ τὰς τῶν ἐναντίων ναῦς ἐπιπηδῶντες ἐπι- 10
 πτον εἰς τὴν θάλατταν, τινὲς δὲ κρατήσαντες τῆς
 ἐπιβολῆς ἐν ταῖς τῶν πολεμίων ναυσὶν ἡγωνίζοντο.
 4 τέλος ἰδὲ ὁ μὲν Λεπτίνης ἐκβίασθεις ἠναγκάσθη 690
 φυγεῖν εἰς τὸ πέλαγος, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν νεῶν ἀτά-
 κτως τὸν ἐπίπλουον ποιοῦμεναι ὑπὸ τῶν Καρχηδο- 15
 νίων ἐχειροῦντο· καὶ γὰρ τὸ περὶ τὸν ναύαρχον
 ἐλάττωμα τοὺς Φοίνικας εὐθαρσεστέρους ἐποίησεν,
 τοὺς δὲ Σικελιώτας οὐκ εἰς τὴν τυχοῦσαν ἀθυμίαν
 5 ἤγαγεν. τῆς δὲ μάχης τοιοῦτον λαβούσης τὸ τέλος,
 οἱ Καρχηδόνιοι τοὺς ἀτάκτως φεύγοντας σφᾶς φιλο- 20
 τιμότερον διώξαντες διέφθειραν μὲν ναῦς πλείους
 τῶν ἑκατόν, τὰ δ' ὑπηρετικά παρὰ τὸν αἰγιαλὸν
 καταστήσαντες ἀνήρουν τῶν ναυτῶν τοὺς διανηχο-
 6 μένους πρὸς τὸ πεζὸν στρατόπεδον. πολλῶν δ'
 ἀπολλυμένων οὐ μακρὰν τῆς γῆς, τῶν περὶ τὸν 25
 Διονύσιον οὐδαμῶς δυναμένων βοηθῆσαι, πᾶς ὁ

2 ἀρεταῖς ὑπερεῖχον [ὑπερεῖχοντο Palmerius, ὑπεῖκον
 Reiske] οἱ Καρχηδόνιοι, τοῖς δὲ πλήθεσιν οἱ περὶ Λεπτίνην ο,
 corr. Wess. 9 διηγωνίζον· P τινὲς μὲν] coniunctionem
 desideravit Dind. 16 περὶ Wess., παρὰ ο 20 σφᾶς fort.
 ex dittographia ortum

τόπος ἔγρεμε νεκρῶν καὶ ναυαγίων. ἀπώλονται μὲν
οὖν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῶν μὲν Καρχηδονίων οὐκ ὀλί-
γοι, τῶν δὲ Σικελιωτῶν ναῦς μὲν πλείω τῶν ἑκα-
τόν, ἄνδρες δ' ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους. ἀπὸ δὲ τῆς 7
5 μάχης οἱ μὲν Φοίνικες περὶ τὴν Κατάνην ὀρμύ-
σαντες τὰς τριήρεις, ἀνήψαντο τὰς αἰχμαλώτους
ναῦς, καὶ ἀνελκύσαντες αὐτὰς ἐθεράπευον, ὥστε
τοῖς Καρχηδονίοις μὴ μόνον ἀκουστόν, ἀλλὰ καὶ
θεωρητὸν ποιῆσαι τὸ μέγεθος τοῦ προτερήματος.

10 Οἱ δὲ Σικελιωταὶ τὴν πορείαν μὲν ἐπὶ Συρακου- 61
σῶν ἐποίησαντο, νομίζοντες δὲ πάντως εἰς ἐργώδη
πολιορκίαν συγκλεισθήσεσθαι, παρεκάλουν τὸν Διο-
νύσιον εὐθέως ἀπαντᾶν τοῖς περὶ τὸν Ἰμίλκωνα
διὰ τὴν γεγεννημένην νίκην· τάχα γὰρ τῷ παρα-
15 δόξῃ τῆς ἐπιφανείας καταπλήξεσθαι τοὺς βαρβάρους
καὶ τὸ πρότερον ἐλάττωμα διορθώσεσθαι. Διονύ- 2
σιος δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοῖς παρακαλοῦσι πειθό-
μενος ἔτοιμος ἦν ἄγειν τὴν δύναμιν ἐπὶ [τὸν]
Ἰμίλκωνα· ὥς δὲ τινες τῶν φίλων ἔλεγον αὐτῷ, ὅτι
20 κινδυνεύσει τὴν πόλιν ἀποβαλεῖν, ἐὰν Μάγων ἀναχθῇ
μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἐπὶ Συρακουσῶν, εὐθέως
μετενόησε· καὶ γὰρ τὴν Μεσσήνην ἤδει τῷ παρα-
πλησίῳ τρόπῳ τοῖς βαρβάροις ὑποχείριον γεγεννη-
μένην. ὥστε οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι νομίζων ἔρημον

3 πλείω PAL, πλείους c 7 καὶ καθελκύσαντες o, corr. Eich., ἀνελκύσαντες conicio 8 Καρχηδονίοις i. e. τοῖς περὶ τὸν Ἰμίλκωνα] Καταναίοις Dind. 10 τὴν] κατὰ τὴν Wess. μὲν Dind., ἦν v, om. P ἐπὶ PA, ἐπὶ τῶν c 11 δὲ add. Dind. πάντα P, πάντες J 14 διὰ] ὁρμύ-
μοτέροις aut μετεωρισθεῖσι διὰ Wess.; πρὶν ἀκούσαι Wurm
15 καταπλήξεσθαι o. corr. Dind. 16 διορθώσεσθαι v
18 τὸν om. P 23 ὑποχείριον] χείριον PA

- ποιῆσαι τὴν πόλιν τῶν ἀμυνομένων, ἀνέξευξεν ἐπὶ
 3 Συρακουσῶν. τῶν δὲ Σικελιωτῶν οἱ πλείστοι χαλε-
 πῶς φέροντες ἐπὶ τῷ μὴ βούλεσθαι τοῖς πολεμίοις
 ἀπαντᾶν, καταλιπόντες τὸν Διονύσιον οἱ μὲν εἰς
 τὰς ἰδίας πατρίδας, οἱ δ' εἰς τὰ σύνεγγυς τῶν 5
 4 φρουρίων ἀπεχώρησαν. Ἰυίλκων δὲ δυσὶν ἡμέραις
 κατανύσας εἰς τὸν τῶν Καταναίων αἰγιαλόν, τὰς
 μὲν ναῦς ἀπάσας ἐνεώλκησε, μεγάλου πνεύματος
 ἐπιγενομένου, τὴν δὲ δύναμιν ἐφ' ἡμέρας τινὰς
 ἀναλαμβάνων πρέσβεις ἀπέστειλε πρὸς τοὺς τὴν 10
 Αἴτην κατέχοντας Καμπανούς, παρακαλῶν ἀποστῆ-
 5 ναι τοῦ Διονυσίου. ἐπηγγέλλετο δ' αὐτοῖς χώραν
 τε δωρήσεσθαι πολλὴν καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου
 λαφύρων κοινωνοὺς ποιήσεσθαι· ἐδίδασκε δὲ καὶ
 τοὺς τὴν Ἐντελλαν κατοικοῦντας Καμπανοὺς εὐδο- 15
 κοῦντας Καρχηδονίοις καὶ συμμαχοῦντας κατὰ τῶν
 Σικελιωτῶν, [καὶ] καθόλου δὲ τὸ τῶν Ἑλλήνων 691
 ἀπεδείκνυε πολέμιον ὑπάρχον τῶν ἄλλων ἔθνων.
 6 οἱ δὲ Καμπανοὶ δεδοκότες ὁμήρους τῷ Διονυσίῳ,
 καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν στρατιωτῶν ἀπεσταλκότες 20
 εἰς Συρακούσας, ἠναγκάσθησαν διατηροῦν τὴν πρὸς
 Διονύσιον συμμαχίαν, καίπερ ἐπιθυμοῦντες μετα-
 βαλέσθαι πρὸς Καρχηδονίους.
- 62 Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν καταπεπληγμένος
 τοὺς Καρχηδονίους, ἀπέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς τε 25

3 τῷ] τὸ PA   5 *τὰ σύνεγγυς] τὰς ἐγγὺς ο, τὰ ἐγγὺς Steph
 13 δωρήσασθαι et ποιήσασθαι ο, corr. Dind.
 15 ἔτελλαν P   εὐδοκεῖν τοῖς K. Reiske   16 συμμα-
 χεῖν αὐτοῖς κατὰ Reiske   17 καὶ delevi Ἑλλήνων] ἔθνος
 vel γένος add. Steph.   21 πρὸς PA, πρὸς τὸν c

τοὺς κατ' Ἱταλίαν Ἑλληνας καὶ πρὸς Λακεδαιμο-
 νίους, ἔτι δὲ Κορινθίους, Πολύξενον τὸν κηδεστὴν,
 δεόμενος βοηθεῖν καὶ μὴ περιθεῖν τὰς ἐν Σικελίᾳ
 πόλεις τῶν Ἑλλήνων ἄρδην ἀναιρουμένας. ἔπεμψε
 5 δὲ καὶ ξενολόγους εἰς Πελοπόννησον μετὰ πολλῶν
 χρημάτων, ἐντειλάμενος ὥς πλείστους ἀθροΐζειν
 στρατιώτας, μὴ φειδομένους τῶν μισθῶν. Ἰμίλκων 2
 δὲ τοῖς ἀπὸ τῶν πολεμίων σκύλοις κοσμήσας τὰς
 ναῦς κατέπλευσεν εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρα-
 10 κοσίων, καὶ πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει κατάπληξιν
 ἐπέστησεν. διακόσiai μὲν γὰρ καὶ πεντήκοντα μακροαὶ
 ναῦς εἰσέπλεον ἐν τάξει τὰς εἰρεσίας ποιοῦμεναι
 καὶ τοῖς ἐκ τοῦ πολέμου λαφύροις πολυτελῶς κεκο-
 σμημέναι, μετὰ δὲ ταῦτα αἱ φορητοὶ ναῦς εἰσθεό-
 15 μεναι μὲν ὑπὲρ τρισχιλίας, φέρουσai δὲ
 πλείους τῶν πεντακοσίων, αἱ δὲ πᾶσαι σχεδὸν δις-
 χιλίαι. διὸ καὶ συνέβαινε τὸν [μὲν] λιμένα τῶν
 Συρακοσίων, καίπερ ὄντα μέγαν, ἐμπεφράχθαι μὲν
 τοῖς σκάφεσι, συγκαλύπτεσθαι δὲ σχεδὸν ἅπαντα
 20 τοῖς ἰστίοις. τούτων δὲ καθορμισθεῖσων εὐθύς καὶ 3
 τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἐκ θατέρου μέρους ἀντι-
 παρῆγε, συνεστηκός, ὥς μὲν τινες ἀνέγραψαν, ἐκ
 τριάκοντα μυριάδων πεζῶν, ἱππέων δὲ τρισχιλίων
 [νεῶν δὲ μακρῶν διακοσίων]. ὁ μὲν οὖν στρατηγός

11 πεντήκοντα PL, ὀκτώ c 14 εἰσθεόμεναι] εἰσέθεον
 κεναι Sintenis et Madvig, εἰς πόλεμον (vel λιμένα) Wurm,
 οἰσόμεναι Stroth 15 μὲν] σίτου add. Reiske ὑπὲρ τρισχιλίας]
 ὑπὲρ τὰς χιλίας Stroth, ὑπηρεσίας πολλὰς Wurm φέρουσai]
 γέμουσαι Hert.; στρατιώτας add. Rhod. δὲ om. AF (P?);
 locum graviter corruptum esse docent ipsi numeri (cf. c.
 47, 7. 54, 5. 56, 1. 59, 7) atque glossema v. 24 ineptissimum
 18 μὲν del. Dind. 24 νεῶν δὲ μ. διακοσίων del. Wess.

τῶν δυνάμεων Ἰμῖλκων κατεσκήνωσεν ἐν τῷ τοῦ
 Διὸς νεφῷ, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐν τῷ παρακει-
 μένῳ τόπῳ κατεστρατοπέδευσεν, ἀπέχον τῆς πόλεως
 4 σταδίους δώδεκα. μετὰ δὲ ταῦτα Ἰμῖλκων ἐξήγαγε
 τὴν στρατιὰν ἄπασαν, καὶ πρὸ τῶν τειχῶν ἐξέταξε 5
 τὴν δύναμιν, εἰς μάχην προκαλούμενος τοὺς Συρα-
 κοσίους. ἐπέπλευσε δὲ καὶ τοῖς λιμέσιν ἑκατὸν
 ναυσὶ ταῖς ἀρίσταις, ὅπως καταπλήξῃται τοὺς κατὰ
 τὴν πόλιν καὶ συναναγκάσῃ συγχωρεῖν ἥτιους εἶναι
 5 καὶ κατὰ θάλατταν. οὐδενὸς δ' ἐπέξιέναι τολμῶντος 10
 τότε μὲν ἀπῆγε τὴν δύναμιν εἰς τὴν στρατοπεδείαν,
 μετὰ δὲ ταῦτ' ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα τὴν χώραν ἐπήει
 δεινδροτομῶν καὶ πᾶσαν φθείρων, ὅπως ἅμα μὲν
 τοὺς στρατιώτας πληρώσῃ παντοίας ὠφελείας, ἅμα
 δὲ τοὺς ἐντὸς τῶν τειχῶν εἰς ἀθυμίαν καταστήσῃ. 15
 63 κατελάβετο δὲ καὶ τὸ τῆς Ἀχραδινῆς προάστειον,
 καὶ τοὺς νεῶς τῆς τε Δήμητρος καὶ Κόρης ἐσύ-
 λησεν· ὑπὲρ ὧν ταχὺ τῆς εἰς τὸ θεῖον ἀσεβείας
 ἀξίαν ὑπέσχε τιμωρίαν. ταχὺ γὰρ αὐτῷ τὰ πράγ- 692
 ματα καθ' ἡμέραν ἐγίνετο χεῖρω, καὶ τοῦ Διονυ- 20
 σίου θαρροῦντος ἀκροβολισμοὺς συνίστασθαι συν-
 2 ἐβραине προτερεῖν τοὺς Συρακοσίους. ἐγίνοντο δὲ
 καὶ τὰς νύκτας ἐν τῷ στρατοπέδῳ παράλογοι ταρα-
 χαί. καὶ μετὰ τῶν ὅπλων συνέτρεχον, ὥς τῶν
 πολεμίων ἐπιθεμένων τῷ χάρακι. ἐπεγενήθη δὲ καὶ 25
 νόσος, ἥ πάντων αὐτοῖς αἰτία κακῶν κατέστη· περὶ
 ἧς μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν, ἵνα μὴ προλαμβάνωμεν
 τῇ γραφῇ τοὺς καιροὺς.

5 ἐξέταξε Hort. ἐτόξε ο

7 λιμέσιν] τείχεσιν Wurm

10 ἀχραδινῆς P

Ἰμῖλκων μὲν οὖν τεῖχος περιβαλὼν τῇ παρεμ- 3
 βολῇ, τοὺς τάφους σχεδὸν πάντας τοὺς σύνεγγυς
 καθεῖλεν, ἐν οἷς τὸν τε Γέλωνος καὶ τῆς γυναικὸς
 αὐτοῦ Δημαρέτης, πολυτελῶς κατεσκευασμένους.
 5 ὠκοδόμησε δὲ καὶ τρία φρούρια παρὰ θάλατταν, τὸ
 μὲν ἐπὶ τοῦ Πλημμυρίου, τὸ δ' ἐπὶ μέσῳ τοῦ
 λιμένος, τὸ δὲ κατὰ τὸν νεῶν τοῦ Διὸς· εἰς δὲ ταῦτα
 τὸν τε οἶνον καὶ τὸν σῖτον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπι-
 τηδείων κατεκόμιζε, νομίζων χρονιωτέραν ἔσεσθαι
 10 τὴν πολιορκίαν. ἀπέστειλε δὲ καὶ τὰς ὀλκάδας ναῦς 4
 ἔς τε Σαρδῶνα καὶ Λιβύην, ὅπως σῖτον καὶ τὰς
 ἄλλας τροφὰς παρακομίζωσιν. Πολύξενος δὲ ὁ
 Διονυσίου κηδεστῆς ἔκ τε Πελοποννήσου καὶ τῆς
 Ἰταλίας παρεγενήθη ναῦς μακρὰς ἄγων τριάκοντα
 15 παρὰ τῶν συμμάχων καὶ ναύαρχον Φαρακίδα Ἀκα-
 δαιμόνιον.

Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν καὶ Λεπτίνης μετὰ 64
 μακρῶν νεῶν ἀγορὰν βουλόμενοι παρακομίσαι, οἱ
 Συρακόσιοι καθ' αὐτοὺς τε γενόμενοι καὶ κατὰ
 20 τύχην ἰδόντες σιτηγὸν πλοῖον προσφερόμενον, πέντε
 ναυσὶν ἐπέπλευσαν αὐτῷ, καὶ κατακυριεύσαντες
 κατήγον εἰς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Καρχηδονίων ἐπ' 2
 αὐτοὺς ἀναχθέντων τετταράκοντα ναυσὶν, οἱ Συρα-
 κόσιοι πάσας ἐπλήρωσαν τὰς ναῦς, καὶ ναυμαχί-
 25 σαντες τῆς τε στρατηγίδος νεῶς ἐκυρίευσαν καὶ τῶν
 ἄλλων εἴκοσι καὶ τέτταρας διέφθειραν· καταδιώ-

3 τῆς] τὸν τῆς Eich   4 Δημαρέτης v   6 πλημμύ-
 ρου P   μέσου A, μέσω c   7 νεῶ PA   11 Σαρδῶ f
 15 Φαρκίδα PFJ   18 ἐπῆραν vcl ἐξέπλεον add. Reiske
 οἱ] δὲ add. A

ξαντες δὲ τὰς φευγούσας μέχρι τοῦ ναυστάθμου τῶν
 πολεμίων, προεκαλοῦντο τοὺς Καρχηδονίους εἰς
 3 ναυμαχίαν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν διὰ τὸ παράδοξον
 τεταραγμένοι τὴν ἡσυχίαν ἔσχον, οἱ δὲ Συρακόσιοι
 τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἀναψάμενοι κατήγαγον εἰς 5
 τὴν πόλιν. μετεωρισθέντες δὲ τῷ προτερήματι, καὶ
 διαλογιζόμενοι τὸν μὲν Διονύσιον πλεονάκεις ἡττη-
 μένον, αὐτοὺς δὲ χωρὶς ἐκείνου νενικηκότας Καρ-
 4 χηδονίους, φρονήματος ἐπληροῦντο. ἄθροιζόμενοι
 δὲ διελάλουν, ὅτι περιορῶσιν αὐτοὺς δουλεύοντας 10
 Διονυσίῳ, καὶ ταῦτα καιρὸν ἔχοντες τῆς καταλύ-
 σεως αὐτοῦ· τὸν μὲν γὰρ ἔμπροσθεν χρόνον ἦσαν
 ἀφωπλισμένοι, τότε δὲ διὰ τὸν πόλεμον τῶν ὅπλων
 5 ἦσαν κύριοι. οὐ μὴν ἀλλὰ τοιούτων λόγων γινο-
 μένων Διονύσιος κατέπλευσε, καὶ συναγαγὼν ἐκκλη- 15
 σίαν ἐπήνει τοὺς Συρακοσίους καὶ παρεκάλει θαρ-
 रेῖν, ἐπαγγελλόμενος ταχέως καταλύσειν τὸν πόλεμον.
 ἤδη δ' αὐτοῦ μέλλοντος διαλύειν τὴν ἐκκλησίαν 693
 ἀναστὰς Θεόδωρος ὁ Συρακόσιος, ἐν τοῖς ἱππεῦσιν
 εὐδοκιμῶν καὶ δοκῶν εἶναι πρακτικός, ἀπετόλμησε 20
 περὶ τῆς ἐλευθερίας τοιούτοις χρήσασθαι λόγοις.

65 Εἰ καὶ τινα προσέψευσται Διονύσιος, τό γε
 ῥηθὲν ὑπ' αὐτοῦ τὸ τελευταῖον ἀληθὲς ἦν, ὅτι
 ταχέως καταλύσει τὸν πόλεμον. τοῦτο δὲ πράξαι
 δύναται ἂν οὐκ αὐτὸς ἀφηγούμενος, ἡττηται γὰρ 25
 πολλάκις, ἀλλὰ τὴν πάτριον ἐλευθερίαν ἀποδοὺς
 2 τοῖς πολίταις. νῦν μὲν γὰρ οὐδεὶς ἡμῶν προθύμως
 ὑπομένει τοὺς κινδύνους, ὅταν ἡ νίκη μηδὲν ἦττον

4 τὴν add. Dind.

5 ἀναψάμενοι ο, corr. Wess.

8 αὐτοὺς v

10 αὐτοὺς PJL

27 ὑμῶν AL

ἥ τῆς ἡττης· λειφθέντας γὰρ Καρχηδονίοις δεήσει
 ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, νικήσαντας δὲ Διονύσιον
 ἔχειν βαρύτερον ἐκείνων δεσπότην. Καρχηδόνιοι μὲν
 γάρ, κἂν πολέμῳ κρατήσωσι, φόρον ὠρισμένον λα-
 5 βόντες οὐκ ἂν ἡμᾶς ἐκώλυσαν τοῖς πατρίοις νόμοις
 διοικεῖν τὴν πόλιν· οὗτος δὲ τὰ μὲν ἱερὰ συλήσας,
 τοὺς δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλούτους ἅμα ταῖς τῶν κεκτη-
 μένων ψυχαῖς ἀφελόμενος, τοὺς οἰκέτας μισθοδοτεῖ
 κατὰ τῆς τῶν δεσποτῶν δουλείας· καὶ τὰ συμβαί-
 10 νοντα κατὰ τὰς τῶν πόλεων ἀλώσεις δεινὰ, ταῦτ' ἐν
 εἰρήνῃ πράττων καταλύσειν ἐπαγγέλλεται τὸν πρὸς
 Καρχηδονίους πόλεμον. ἡμῖν δ', ὧς ἄνδρες, οὐχ 3
 ἡττον τοῦ Φοινικικοῦ πολέμου καταλυτέον ἐστὶ τὸν
 ἐντὸς τοῦ τείχους τύραννον. ἡ μὲν γὰρ ἀκρόπο-
 15 λις δούλων ὄπλοις τηρουμένη κατὰ τῆς πόλεως ἐπι-
 τετείχισται, τὸ δὲ τῶν μισθοφόρων πλῆθος ἐπὶ δου-
 λείᾳ τῶν Συρακοσίων ἡθροισται. καὶ κρατεῖ τῆς
 πόλεως οὐκ ἐπ' ἴσης βραβεύων τὸ δίκαιον, ἀλλὰ
 μόναρχος πλεονεξία κρίνων πράττειν πάντα. καὶ
 20 νῦν μὲν οἱ πολέμιοι βραχὺ μέρος ἔχουσι τῆς χώρας,
 Διονύσιος δὲ πᾶσαν ποιήσας ἀνάστατον τοῖς τὴν
 τυραννίδα συναύξουσιν ἐδωρήσατο. μέχρι τίνος οὖν 4
 καρτερήσομεν ταῦτα πάσχοντες, ὑπὲρ ὧν οἱ ἀγαθοὶ
 χάριν τοῦ μὴ λαβεῖν πείραν ἀποθνήσκειν ὑπομέ-
 25 νουσιν; καὶ πρὸς μὲν Καρχηδονίους ἄγωνιζόμενοι
 τοὺς ἐσχάτους κινδύνους εὐψύχως ὑπομένομεν, πρὸς

1 τῆς ἡττης] τις ἡττα Dind. ληφθέντας v Καρ-
 χηδονίοις PA, -ονίων F'JK, -ονίους c 5 ὑμᾶς AL 9 τῆς
 et δουλείας del. Reiske 12 δ' om. P 13 φοινικικοῦ o,
 corr. Wess. 20 οἱ μὲν Dind. 23 καρτερήσωμεν P

δὲ πικρὸν τύραννον ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ περὶ
πατρίδος οὐδὲ λόγῳ παρρησίαν ἔτι ἄγειν τολμῶμεν·
καὶ ταῖς μὲν τοσαύταις μυριάσι τῶν πολεμίων ἀντι-
ταττόμεθα, μόναρχον δὲ οὐδ' ἀνδραπόδου γενναίου
66 τὴν ἀρετὴν ἔχοντα πεφρόκαμεν. οὐ γὰρ δῆπουθεν 5
ἄξιῶσαι τις ἂν παραβάλλειν Διονύσιον τῷ παλαιῷ
Γέλωνι. ἐκεῖνος μὲν γὰρ μετὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς,
μετὰ τῶν Συρακοσίων καὶ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν
ἠλευθέρωσε τὴν Σικελίαν ἅπασαν, ὁ δ' ἐν ἐλευθε-
ρίᾳ παραλαβὼν τὰς πόλεις τῶν μὲν ἄλλων ἀπασῶν 10
κυρίους πεποίηκε τοὺς πολεμίους, αὐτοὺς δὲ τὴν 694
2 πατρίδα καταδεδούλωται. ἀκεῖνος μὲν πολὺ πρὸ
τῆς Σικελίας ἀγωνισάμενος τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν
ὄντας συμμάχους οὐδὲ ἰδεῖν τοὺς πολεμίους ἐποίησεν,
ὁ δ' ἀπὸ Μοτύης διὰ πάσης τῆς νήσου φυγῶν συγκέ- 15
κλεικεν ἑαυτὸν ἐντὸς τῶν τειχῶν, πρὸς μὲν τοὺς
πολίτας θρασυνόμενος, τοὺς δὲ πολεμίους οὐδὲ κατ'
3 ὄψιν ἰδεῖν ὑπομένων. τοιγαροῦν ἐκεῖνος μὲν διὰ
τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ μέγεθος τῶν πράξεων οὐ
μόνον τῶν Συρακοσίων, ἀλλὰ καὶ τῶν Σικελιωτῶν 20
ἐκουσίων παρέλαβε τὴν ἡγεμονίαν, ὁ δ' ἐπ' ὀλέθρῳ
μὲν τῶν συμμάχων, ἐπὶ δουλείᾳ δὲ τῶν πολιτῶν
στρατηγήσας, πῶς οὐκ ἂν δικαίως ὑπὸ πάντων
μισοῖτο; οὐ γὰρ μόνον ἡγεμονίας ἀνάξιος, ἀλλὰ καὶ
4 μυρίων θανάτων τυχεῖν δίκαιος. Γέλα καὶ Καμά- 25
ρινα διὰ τοῦτον κατεστράφησαν, Μεσσήνη ἄρδην
ἀνήρηται, κατὰ ναυμαχίαν δισμύριοι τῶν συμμά-

2 ἔτι ἄγειν Dindl., ἐπάγειν ο 5 ἔχοντα om. P 7 μετὰ
τῆς] διὰ τῆς Reiske 8 μετὰ τῶν] τῶν s. l. P, om. c 21 ἐκου-
σίως ο, corr. Wess. 27 ναυμαχίαν Wurm (ex c. 60, 6 et

χων ἀπολώλασι, τὸ σύνολον εἰς μίαν κατακεκλεί-
 σμεθα πόλιν, τῶν κατὰ Σικελίαν Ἑλληνίδων πασῶν
 ἀνηρημένων. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀδικήμασι
 Νάξον καὶ Κατάνην ἐξηνδραποδίσατο, πόλεις συμ-
 5 μαχίδας, ἐπικαίρους πόλεις, ἄρδην ἀνήρηκεν. καὶ 5
 πρὸς μὲν Καρχηδονίους δύο μάχας ἐνστησάμενος
 ἐν ἑκατέραις ἤττηται, παρὰ δὲ τοῖς πολίταις πιστευ-
 θείς ἄπαξ στρατηγίας εὐθέως ἀφείλετο τὴν ἐλευθε-
 ρίαν, φονεύων μὲν τοὺς παρρησίαν ἄγοντας ὑπὲρ
 10 τῶν νόμων, φυγαδεύων δὲ τοὺς ταῖς οὐσίαις προ-
 ἔχοντας, καὶ τὰς μὲν τῶν φυγάδων γυναικας
 οἰκέταις καὶ μιγάσιν ἀνθρώποις συνοικίζων, τῶν
 δὲ πολιτικῶν ὅπλων βαρβάρους καὶ ξένους ποιῶν
 κυρίους. καὶ ταῦτ' ἐπραξεν, ὃ Ζεὺ καὶ θεοὶ πάν-
 15 τες, ὑπηρέτης ἀρχαίων, ἀπεγνωσμένος ἄνθρωπος. 67
 καὶ ποῦ τὸ φιλελεύθερον τῶν Συρακοσίων; ποῦ
 δ' αἱ τῶν προγόνων πράξεις; ἐῷ τὰς ἐφ' Ἱμέρα
 τριάκοντα μυριάδας ἄρδην ἀναιρεθείσας Καρχηδο-
 νίων, παρήμυι τὴν τῶν μετὰ Γέλωνα τυράννων
 20 κατάλυσιν· ἀλλ' [εἰ] ἐχθρὸς καὶ πρῶην, Ἀθηναίων
 τηλικαύταις δυνάμεσιν ἐπὶ Συρακούσας στρατευ-
 σάντων, οἱ πατέρες ἡμῶν οὐδὲ τὸν ἀπαγγελοῦντα
 τὴν συμφορὰν ἀπέλιπον. ἡμεῖς δὲ τηλικαῦτ' ἔχοντες 2
 πατέρων παραδείγματ' ἀρετῆς, τοῦ Διονυσίου προσ-

68, 6), συμμαχίαν ο 1 σύνολον Dind., οὖν ὅλον ο 2 κατὰ
 PAF, κατὰ τὴν c 3 ἀδικήμασι Wurm, ἀτυχήμασι ο 5 πό-
 λεις del. Rhod. 10 ταῖς del. P 15 ἀρχίων P 17 δ' αἱ]
 δὲ P ἐῷ τὰς Wess., ὃ ταῦτ' PAL, ὣν ταῦτ' c Ἱμέρα]
 ἡμέρα Pa 19 μετὰ Γέλωνα Wess., καταγέλων P, κατὰ Γέλωνα c
 20 εἰ om. A; ἢ fort. 23 *τηλικαῦτ'] τηλικοῦτ' ο 24 *παρα-
 δείγματ'] παραδείγματα P, παράδειγμα c τοῦ] τοῖς Reiske

τάρμασιν ὑπακούομεν, καὶ ταῦτα τῶν ὀπλων ὄντες
 κύριοι; θεῶν γάρ τις πρόνοια μετὰ τῶν συμμάχων
 ἐν τοῖς ὀπλοῖς ἡμᾶς συνήγαγε πρὸς τὸ τὴν ἐλευθε-
 ρίαν ἀνακτήσασθαι, καὶ πάρεστι τήμερον ἄνδρας
 ἀγαθοὺς γενομένους καὶ συμφρονήσαντας ἀπαλλα- 5
 3 γῆναι τῆς βαρείας ἀνάγκης. τὸν μὲν γὰρ ἔμπρο-
 σθεν χρόνον παρωπλισμένοι . . . συμμάχων ὄντες,
 τῷ δὲ τῶν μισθοφόρων πλήθει τηρούμενοι, σχεδὸν
 εἴκομεν τῷ τῆς ἀνάγκης καιρῷ· νῦν δὲ τῶν ὀπλων¹⁰
 κυριεύοντες καὶ τοὺς συμμάχους ἅμα βοηθοὺς καὶ⁶⁹⁵
 θεατὰς ἔχοντες τῆς ἀρετῆς, μὴ παραχωρήσωμεν
 ἀλλὰ ποιήσωμεν φανερόν, ὥς διὰ καιρόν, οὐ δι'
 4 ἀνανδρίαν ὑπεμείναμεν δουλεύειν. οὐκ αἰσχυρό-
 μεθα τῶν πολέμων ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν τὰ κατὰ
 τὴν πόλιν ἱερὰ σεσυληκότα, καὶ τηλικούτων πραγμά- 15
 των ποιοῦντες προστάτην, ᾧ βίον ἰδιωτικὸν οὐδεὶς
 ἂν εὖ φρονῶν διοικεῖν ἐπιτρέψειεν; καὶ τῶν ἄλλων
 ἐν τοῖς πολέμοις μάλιστα τηρούντων τὰ πρὸς τοὺς
 θεοὺς ὅσια διὰ τὸ μέγεθος τῶν κινδύνων, ἡμεῖς
 τὸν ἐπ' ἀσεβείᾳ διωνομασμένον ἐλπίζομεν κατα- 20
 68 λύσειν τὸν πόλεμον; καίτοι γε εἴ τις βούλεται τάκρι-
 βες ζητεῖν, εὐρήσει Διονύσιον οὐχ ἦττον τοῦ πολέ-
 μου τὴν εἰρήνην εὐλαβούμενον. νῦν μὲν γὰρ διὰ
 τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον νομίζει τοὺς Συρα-
 κοσίους μηθὲν ἐπιχειρήσειν κατ' αὐτοῦ προᾶξει, 25
 καταπονηθέντων δὲ τῶν Καρχηδονίων ἀντιλήψεσθαι

4 πάρεστι P   7 καὶ ἔρημοι adde (ex c. 51, 2. XIII
 108, 9. XV 46, 5. 51, 2)   8 τηρούμενοι Wess., πληρούμενοι o
 14 τῶν πολέμων A, τὸν πολέμιον c; corr. Dind.   τὰ om. P
 16 οὐδε εἰς PA; οὐδ' ἂν εἰς L   18 πολέμοις Reiske, πολέ-
 μίοις o   21 τὸν add. Eich.   26 τῶν om. P

τῆς ἐλευθερίας, τῶν μὲν ὅπλων κυριεύοντας, διὰ
 δὲ τὰς πράξεις πεφρονηματισμένους. διὰ τοῦτο γάρ, 2
 οἶμαι, κατὰ μὲν τὸν πρῶτον πόλεμον προδοὺς Γέλαν
 καὶ Καμάριναν ταύτας ἀοικήτους ἐποίησεν, ἐν δὲ
 5 ταῖς συνθήκαις ἐκδότους τὰς πλείστας [ἀοικήτους]
 Ἑλληνίδας πόλεις συνέθετο. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐν 3
 εἰρήνῃ Νάξον καὶ Κατάνην παρασπονδῶν ἔξανδρα-
 ποδισάμενος ἦν μὲν κατέσκαψεν, ἦν δὲ τοῖς ἐξ
 Ἰταλίας Καμπανοῖς οἰκητήριον ἔδωκεν. ἐπειδὴ δὲ 4
 10 ἐκείνων ἀπολομένων οἱ περιλειφθέντες πολλάκις
 ἐπεβάλλοντο καταλῦσαι τὴν τυραννίδα, πάλιν τοῖς
 Καρχηδονίοις πόλεμον κατήγγειλεν· οὐ γὰρ οὕτως
 εὐλαβεῖτο λῦσαι τὰς συνθήκας παρὰ τοὺς ὅρκους,
 ὥς ἐφοβεῖτο τὰ περιλελειμμένα συστήματα τῶν Σικε-
 15 λιωτῶν. καὶ δὴ φαίνεται διὰ παντὸς ἐπηγρουπνηκῶς
 τῇ τούτων ἀπωλείᾳ. καὶ πρῶτον μὲν περὶ Πάνορ- 5
 μον δυνάμενος παρατάξασθαι τοῖς πολεμίοις, ἀπο-
 βαινόντων ἐκ τῶν νεῶν καὶ τὰ σώματα κακῶς
 ἐχόντων διὰ τὸν σάλον, οὐκ ἠβουλήθη· μετὰ δὲ
 20 ταῦτα τὴν Μεσσήνην ἐπικαίρον καὶ τηλικαύτην πόλιν
 ἀβοήθητον περιδὼν εἶλεσε κατασκαφῆναι, ὅπως μὴ
 μόνον ὡς πλείστοι διαφθείρωνται τῶν Σικελιωτῶν,
 ἀλλὰ καὶ Καρχηδόνιοι τὰς ἐξ Ἰταλίας βοηθείας καὶ
 τοὺς ἐκ Πελοποννήσου στόλους ἐμφράξωσιν. τὸ δὲ 6
 25 τελευταῖον ἐν τῷ Καταναίῳ αἰγριαλῷ διηγωνίσατο,
 παρεῖς πρὸς τῇ πόλει τὴν μάχην συστήσασθαι πρὸς
 τὸ τοὺς ἐλαττουμένους καταφεύγειν εἰς τοὺς οἰκείους

5 ἀοικήτους del. Reiske
 λελειμμένα ο, corr. Reiske
 Πελοποννήσῳ ο, corr. Reiske

9 δέδωκεν P   14 παρα-
 19 διὰ] καὶ διὰ P   24 ἐν
 27 τῷ] μὴ add. Reiske

λιμένας. μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν, μεγάλων πνευ-
 μάτων ἐπιγενομένων καὶ τῶν Καρχηδονίων ἀναγ-
 κασθέντων νεωλκῆσαι τὸν στόλον, καιρὸν εἶχε τοῦ
 7 νικᾶν κάλλιστον· τὸ μὲν γὰρ πεζὸν στράτευμα τῶν
 πολεμίων οὐπω κατηντηκὸς ἦν, τὸ δὲ μέγεθος τοῦ 5
 χειμῶνος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν αὐτοῖς τὰς ναῦς ἐξέβρατ-
 τε· τότε συνεπιθεμένων ἡμῶν πεζῇ πάντων ἡναγ-696
 κάσθησαν ἂν ἀποβαίνοντες ἀλίσκεσθαι ῥαδίως ἢ
 πρὸς τὰ κύματα βιαζόμενοι τὸν αἰγιαλὸν πληρῶσαι
 69 ναυαγίων. Ἀλλὰ τὸ μὲν Διονυσίου κατηγορεῖν ἐν 10
 Συρακοσίοις ἐπὶ πλεῖον οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω.
 εἰ γὰρ οἱ δι' αὐτῶν τῶν ἔργων ἀνήκεστα παθόντες
 οὐκ ἐγείρονται τοῖς θυμοῖς, ἥπου τοῖς λόγοις προ-
 αχθήσονται πρὸς τὴν κατὰ τούτου τιμωρίαν, καὶ
 ταῦτ' ἰδόντες αὐτὸν πολίτην μὲν γεγονότα πονη- 15
 ρότατον, τύραννον δὲ πικρότατον, στρατηγὸν δὲ
 2 πάντων ἀγενέστατον; ὁσάκις μὲν γὰρ σὺν τούτῳ
 παρεταξάμεθα, τοσαυτάκις ἡττήθημεν· νυνὶ δὲ καθ'
 αὐτοὺς ὀλίγαις ναυσὶ τὴν πᾶσαν τῶν πολεμίων
 δύναμιν κατεναυμαχήσαμεν. διόπερ ἕτερον ἡγεμόνα 20
 ζητητέον, ὅπως μὴ τὸν σεσυληκότα τοὺς τῶν θεῶν
 ναοὺς στρατηγὸν ἔχοντες ἐν τῷ πολέμῳ θεομαχῶμεν.
 3 φανερῶς γὰρ τὸ δαιμόνιον ἀντιπράττει τοῖς τὸν
 ἀσεβέστατον προχειρισαμένοις ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν.
 τὸ γὰρ μετὰ μὲν τούτου πάσας τὰς δυνάμεις ἡττῇ- 25
 σθαι, χωρὶς δὲ τούτου καὶ βραχὺ μέρος ἱκανὸν
 εἶναι καταπολεμῆσαι Καρχηδονίους, πῶς οὐ πᾶσιν

6 αὐτοὶ P
 προσγεγονότα P

8 ἂν add. Reiske
 17 ἀγεννέστατον o - P.JL

15 μὲν γεγονότα]

δρατὴν ἔχει τὴν τῶν θεῶν ἐπιφάνειαν; διόπερ, ὧ 4
 ἄνδρες, ἐὰν μὲν ἐκὼν ἀποτίθεται τὴν ἀρχήν, ἐάσω-
 μεν αὐτὸν ἀπαλλάττεσθαι μετὰ τῶν ἰδίων ἐκ τῆς
 πόλεως· ἐὰν δὲ μὴ βούληται, καιρὸν ἔχομεν κάλ-
 5 λιστον τὸν παρόντα πρὸς τὸ τῆς ἐλευθερίας ἀντι-
 λαμβάνεσθαι. πάντες συνεληλύθαμεν, κύριοι τῶν
 ὅπλων ἐσμέν, συμμάχους ἔχομεν παρόντας οὐ μόνον
 τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἑλλήνας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ
 Πελοποννήσου. τὴν δὲ ἡγεμονίαν δοτέον κατὰ τοὺς 5
 10 νόμους· πολίταις ἢ τοῖς κατὰ τὴν μητρόπολιν
 οἰκοῦσι Κορινθίοις ἢ τοῖς ἀφηγουμένοις τῆς Ἑλλά-
 δος Σπαρτιάταις.

Τοιούτοις τοῦ Θεοδώρου χρησαμένου λόγοις, 70
 οἱ μὲν Συρακόσιοι μετέωροι ταῖς ψυχαῖς ἐγένοντο
 15 καὶ πρὸς τοὺς συμμάχους ἀπέβλεπον, Φαρακίδου
 δὲ τοῦ Λακεδαιμονίου ναυαρχοῦντος τῶν συμμά-
 χων [καὶ] παρελθόντος ἐπὶ τὸ βῆμα, πάντες προσ-
 ἐδόκων ἀρχηγὸν ἔσεσθαι τῆς ἐλευθερίας. ὁ δὲ τὰ 2
 πρὸς τὸν τύραννον ἔχων οἰκείως ἔφησεν αὐτὸν ὑπὸ
 20 Λακεδαιμονίων ἀπεστάλθαι Συρακοσίοις καὶ Διο-
 νυσίῳ συμμαχεῖν πρὸς Καρχηδονίους, ἀλλ' οὐ
 Διονυσίου τὴν ἀρχὴν καταλύειν. παρὰ δὲ τὴν
 προσδοκίαν γενομένης τῆς ἀποφάσεως, οἱ μὲν
 μισθοφόροι συνέδραμον πρὸς τὸν Διονύσιον, οἱ δὲ
 25 Συρακόσιοι καταπλαγέντες τὴν ἡσυχίαν εἶχον, πολλὰ
 τοῖς Σπαρτιάταις καταρῶμενοι· καὶ γὰρ τὸ πρότερον 3
 Ἀρέτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἀντιλαμβανομένων αὐτῶν

1 ὧ ἄνδρες oim. f   15 Φαρκίδου P   17 καὶ del.
 Hert.   19 αὐτὸν ο - PAJ   27 Ἀρέτης] Ἀριστος c. 10, 2
 ἀντιλαμβανόμενος ο, corr. Reiske

τῆς ἐλευθερίας ἐγένετο προδότης, καὶ τότε Φαρακίδας ἐνέστη ταῖς ὁρμαῖς τῶν Συρακοσίων, ὁ δὲ Διονύσιος τότε μὲν ἐγένετο περίφοβος καὶ διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν, μετὰ δὲ ταῦτα φιλανθρωποῖς λόγοις χρησάμενος καθωμίλει τὰ πλήθη, καὶ τινὰς μὲν ⁵ δωρεαῖς ἐτίμα, τινὰς δ' ἐπὶ τὰ συσσίτια παρελάμβανε.

- 4 Καρχηδονίοις δὲ μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ προαστείου καὶ τὴν σύλησιν τοῦ τε τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ἱεροῦ ἐνέπεσεν εἰς τὸ στράτευμα νόσος· συν- 10 ἐπελάβετο δὲ καὶ τῇ τοῦ δαιμονίου συμφορᾷ τὸ μυριάδας εἰς ταὐτὸ συναθροισθῆναι καὶ τὸ τῆς ὥρας εἶναι πρὸς τὰς νόσους ἐνεργότατον, ἔτι δὲ τὸ ἔχειν 5 ἐκεῖνο τὸ θέρος κάυματα παρηλλαγμένα. ἔοικε δὲ καὶ ὁ τόπος αἴτιος γεγονέναι πρὸς τὴν ὑπερβολὴν 15 τῆς συμφορᾶς· καὶ γὰρ Ἀθηναῖοι πρότερον τὴν αὐτὴν ἔχοντες παρεμβολὴν πολλοὶ διεφθάρησαν ὑπὸ τῆς νόσου, ἐλώδους ὄντος τοῦ τόπου καὶ κοίλου.
- 6 πρῶτον μὲν πρὶν ἥλιον ἀνατεῖλαι διὰ τὴν ψυχρότητα τὴν ἐκ τῆς αὔρας τῶν ὑδάτων φρίκη κατεῖχε 20 τὰ σώματα· κατὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν [ἡ] θερμότης ἐπυγινε, ὥς ἂν τοσοῦτον πλήθους ἐν στενῷ τόπῳ 71 συναθροισμένου. ἤψατο μὲν οὖν ἡ νόσος πρῶτον τῶν Λιβύων, ἐξ ὧν πολλῶν ἀποθνησκόντων τὸ μὲν πρῶτον ἔθαπτον τοὺς τετελευτηκότας, μετὰ δὲ 25 ταῦτα διὰ τε τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν καὶ διὰ τὸ τοὺς

5 τῷ πλήθει ο, corr. Reiske . 8 κατάλυσιν ο, corr. Wess. . 11 τῇ] ἀπὸ vel παρὰ add. Reiske [συμφορᾷ] τιμωρία Wurm τὸ add. Eich. 19 μὲν] γὰρ add. Dind. 21 ἡ om. P .

νοσοκομοῦντας ὑπὸ τῆς νόσου διαρπάζεσθαι, οὐδεὶς
 ἐτόλμα προσιέναι τοῖς κάμνουσιν. παραιρεθείσης
 οὖν καὶ τῆς θεραπείας ἀβοήθητος ἦν ἡ συμφορά.
 διὰ γὰρ τὴν τῶν ἀθάπτων δυσωδίαν καὶ τὴν ἀπὸ 2
 5 τῶν ἐλῶν σηπεδόνα πρῶτον μὲν ἤρχετο τῆς νόσου
 κατάρρους, μετὰ δὲ ταῦτ' ἐγίνετο περὶ τὸν τρά-
 χηλον οἰδήματα· ἐκ δὲ τοῦ κατ' ὀλίγον ἠκολούθουν
 πυρετοὶ καὶ περὶ τὴν ῥάχιν νεύρων πόνοι καὶ τῶν
 σκελῶν βαρύτερες· εἰτ' ἐπεγίνοντο δυσεντερία καὶ
 10 φλύκταιναι περὶ τὴν ἐπιφάνειαν ὅλην τοῦ σώματος.
 τοῖς μὲν οὖν πλείστοις τοιοῦτον ἦν τὸ πάθος, 3
 τινὲς δ' εἰς μανίαν καὶ λήθην τῶν ἀπάντων ἐπι-
 πτον, οἱ περιπορευόμενοι τὴν παρεμβολὴν ἐξεσιῶτες
 τοῦ φρονεῖν ἔτυπτον τοὺς ἀπαντῶντας· καθόλου
 15 δὲ συνέβη καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἱατρῶν βοήθειαν ἀπρα-
 κτον εἶναι [καὶ] διὰ τὸ μέγεθος τοῦ πάθους καὶ τὴν
 ὀξύτητα τοῦ θανάτου· πεμπταῖοι γὰρ ἢ τὸ πλείστον
 ἔκταῖοι μετήλλαττον, δεινὰς ὑπομένοντες τιμωρίας,
 ὥσθ' ὑπὸ πάντων μακαρίζεσθαι τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ
 20 τετελευτηκότας. καὶ γὰρ οἱ τοῖς κάμνουσι παρε- 4
 δρεύοντες ἐνέπιπτον εἰς τὴν νόσον ἅπαντες, ὥστε
 δεινὴν εἶναι τὴν συμφορὰν τῶν ἀρρωστούντων,
 μηδενὸς θέλοντος ὑπηρετεῖν τοῖς ἀτυχοῦσιν. οὐ γὰρ
 μόνον οἱ μηδὲν προσήκοντες ἀλλήλους ἐγκατέλειπον,
 25 ἀλλ' ἀδελφοὶ μὲν ἀδελφούς, φίλοι δὲ τοὺς συνήθεις
 ἠναγκάζοντο προῖεσθαι διὰ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν φόβον.

Διονύσιος δ' ἐπειδὴ τὴν περὶ Κάρχηδονίου συμ- 72

7 τοῦ Eich., τούτου ο   8 ῥάχην P   9 δυσεντερία v
 10 φλυκταίναι P, φλυκταίνεις f   12 ἐνέπιπτον Hert.   16 καὶ
 del. Dind.   17 ἢ om. P   18 τημορίας P

φορὰν ἤκουσεν, ὀρδοήκοντα μὲν ναῦς πληρώσας
 Φαρακίδα καὶ Λεπτίνην τοῖς ναυάρχοις ἐπέταξεν ἅμ'
 ἡμέρᾳ τὸν ἐπίπλουν ταῖς πολεμίαις ναυσὶ ποιήσα-
 σθαι, αὐτὸς δ' ἄσελῆνον τῆς νυκτὸς οὔσης· περιή-
 γαγε τὴν δύναμιν, καὶ περιελθὼν ἐπὶ τὸ τῆς Κυά- 5
 νης ἱερὸν ἔλαθε τοὺς πολεμίους ἅμ' ἡμέρᾳ προσιώνων·
 2 τῇ παρεμβολῇ. τοὺς μὲν οὖν ἱππεῖς καὶ μισθοφό-
 ρων πεζοὺς χιλίους προαπέστειλεν εἰς τὸ πρὸς τὴν
 μεσόγειον ἀνατεῖνον μέρος τῆς τῶν Καρχηδονίων
 στρατοπεδείας. οὗτοι δ' ἦσαν οἱ μισθοφόροι τῷ 10
 Διονυσίῳ παρὰ πάντας ἀλλοτριώτατοι καὶ πλεονά-
 3 κισ στάσεις καὶ ταραχὰς ποιοῦντες. διόπερ ὁ μὲν
 Διονύσιος τοῖς ἱππεῦσιν ἦν παρηγγελκῶς, ὅταν
 ἐξάπτονται τῶν πολεμίων, φεύγειν καὶ τοὺς μισθο-
 φόρους ἐγκαταλιπεῖν· ὧν ποιησάντων τὸ πρὸς τα- 15
 χυρὸν οὗτοι μὲν ἅπαντες κατεκόπησαν, ὁ δὲ Διο-
 νύσιος ἅμα τὴν τε παρεμβολὴν καὶ τὰ φρούρια
 πολιορκεῖν ἐπεχείρησε· καὶ τῶν βαρβάρων διὰ τὸ
 παράδοξον καταπεπληγμένων καὶ παραβοηθούντων
 τεταραγμένως, αὐτὸς μὲν φρούριον τὴν καλουμέ- 20
 νην Πολίγναν εἶλε κατὰ κράτος, ἐκ δὲ θατέρου
 μέρους οἱ ἱππεῖς καὶ τινες τῶν τριήρων προσπλεύσα-
 σαι τὸ πρὸς τῷ Λάσκωνι χωρίον ἐξεπολιόρκησαν.
 4 εὐθὺ δ' αἶ· τε ναῦς ἅπασαι τὸν ἐπίπλουν ἐποιή-
 σαντο, καὶ κατὰ τὰς τῶν φρουρίων ἀλώσεις ἐπα- 25
 λαλάξαντος τοῦ στρατοπέδου· περιδεεῖς οἱ βάρβαροι
 καθεισκήκεισαν. ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ πεζὸν

2 Λεπτίνην PF   3 πολεμίαις Dind., πολεμικαῖς ο
 8 τὴν] τὸ P   11 ἀλλοτριώτεροι Hert.   12 στάσεις Dind.,
 ἀποστάσεις ο   25 τῶν om. ο - PAF

στράτευμα πάντες συνέδραμον, ἀμυνόμενοι [ἐπὶ]
 τοὺς τὴν παρεμβολὴν πολιορκούντας· ὥς δὲ καὶ τὸν
 τῶν νεῶν ἐπίπλουν εἶδον, πάλιν ἐξεβοήθουν ἐπὶ
 τὸν ναυστάθμον· καταταχόμενοι δ' ὑπὸ τῆς ὀξύτητος
 5 τοῦ καιροῦ τὴν ἑαυτῶν σπουδὴν εἶχον ἄπρακτον.
 ἔτι γὰρ αὐτῶν ἀναβαίνοντων ἐπὶ τὰ καταστρώματα 5
 καὶ πληρούντων τὰς τριήρεις, αἱ πολέμιαι ναῦς ταῖς
 εἰρεσίαις ἐλαννόμεναι πλαγίαις ἐνέσειον μόγισ. ἐκ
 μὲν οὖν μιᾶς ἐπικαίρου πληγῆς κατέδυνον τὰς τιτρω-
 10 σκομένας ναῦς· αἱ δὲ πλείοσιν ἐμβολαῖς ἀναρρήτ-
 τούσαι τὰς συγγεγομφωμένας σανίδας δεινὴν ἐκ-
 πλῆξιν τοῖς ἀντιταττομένοις παρείχοντο. πάντῃ δὲ 6
 τῶν ἐξοχωτάτων νεῶν θραυομένων, αἱ μὲν ἐκ τῶν
 ἐμβολῶν ἀναρρηττόμεναι λακίδες ἐξαίσιον ἐποι-
 15 οῦντο ψόφον, ὁ δὲ παρὰ τὴν μάχην παρήκων
 αἰγιαλὸς ἔγρεμε νεκρῶν. οἱ δὲ Συρακόσιοι τῷ προτε-73
 ρήματι συμφιλοτιμούμενοι κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἄλ-
 λήλους ἔφθανον ἐπιπηδῶντες ταῖς πολεμίαις ναυσί,
 καὶ τοὺς βαρβάρους καταπεπληγμένους τὸ μέγεθος
 20 τῆς περιστάσεως περιχυθέντες ἐφόνεον. οὐ μὲν 2
 οὐδ' οἱ πεξῇ τῷ ναυστάθμῳ προσβάλλοντες ἐλεί-
 ποντο τῆς τούτων σπουδῆς· ἐν οἷς συνέβαινεν εἶναι
 καὶ αὐτὸν τὸν Διονύσιον, παριππευκότα πρὸς τὸ
 κατὰ Δάσκωνα μέρος· εὐρόντες γὰρ πεντηκοντό-

1 ἐπὶ del. Wess. 2 τὸν] τούτων P 4 τὸν] τὸ P
 7 ταῖς] τ' αἰστ' P 8 πλαγίως f μόγισ] τὰς ἐμβολὰς Rhod.
 (cf. XIII 40, 2); μόγισ inter καὶ et πληρούντων posuit Eich.;
 ἐνέσειον. ὀλίγαι μὲν οὖν ἐκ μιᾶς . . . αἱ δὲ πλείοσαι πλείοσι
 Reiske; τινὲς vel πολλάκις μὲν οὖν ἐκ Dind. 14 ἐμβόλων v
 ἐποίουν Hert. 16 ἔγρεμε] ναυαγίων καὶ add. Wurm
 21 πεξοὶ ο - PAL τῶν ναυστάθμων P, τὸν ναυστάθμον A
 προσβάλλοντες ἐλίποντο P 24 δάσκωνα P

ρους τετταράκοντα νενεωλκημένας, καὶ κατὰ τὸ σύν-
 εχές ναὺς παρορμούσας ὀλκάδας καὶ τινὰς τῶν
 3 τριήρων, πῦρ εἰς αὐτάς ἐνῆκαν. ταχὺ δὲ τῆς φλο-
 γὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης καὶ χεομένης ἐπὶ πολὺν τόπον
 ἐφλέγετο τὰ σκάφη, καὶ τῶν ἐμπόρων τε καὶ ναυ- 5
 κλήρων οὐδεὶς ἐδύνατο παραβοηθῆσαι διὰ τὸ πλη-699
 θος τοῦ πυρός. ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου πνεύματος
 ἐκ τῶν νενεωλκημένων σκαφῶν ἐφέρετο τὸ πῦρ ἐπὶ
 4 τὰς ὀρμούσας ὀλκάδας. τῶν δ' ἀνδρῶν ἐκκολυμ-
 βώντων διὰ τὸν ἀπὸ τῆς πνιγῆς φόβον, καὶ τῶν 10
 ἀγκυρίων ἀποκαιομένων, διὰ τὸν κλύδωνα συνέ-
 κρουον αἱ ναὺς, καὶ τινὲς μὲν ὑπ' ἀλλήλων σύν-
 τριβόμεναι διεφθείροντο, τινὲς δὲ ὑπὸ τοῦ πνεύ-
 ματος ὠθούμεναι, αἱ πλείσται δ' ὑπὸ τοῦ πυρός
 5 ἀπώλλυντο. ἔνθα δὴ τῶν φορηγῶν πλοίων ἀνα- 15
 φερομένης τῆς φλογὸς διὰ τῶν ἰστίων καὶ τὰς
 κεραίας καταφλεγούσης, τοῖς ἐκ τῆς πόλεως θεατρι-
 κὴν συνέβαινε γίνεσθαι τὴν θῆαν καὶ τοῖς δι-
 ἀσέβειαν κεραυνωθεῖσι φαίνεσθαι παραπελησίαν τὴν
 74 ἀπώλειαν τῶν βαρβάρων. διόπερ τοῖς εὐτυχήμασι 20
 μετεωριζόμενοι τὰ πορθμεῖα συνεπλήρουν οἳ τε
 πρεσβύτατοι τῶν παίδων καὶ τῶν παρηγμακώτων
 ταῖς ἡλικίαις οἱ μὴ τελείως ὑπὸ τοῦ γήρους κατα-
 πονούμενοι· πρὸς δὲ τὰς κατὰ τὸν λιμένα ναὺς ὡς
 ἔτυχε προσπλέοντες ἄνθρωποι, τὰς μὲν προδιεφθαρ- 25
 μένας ὑπὸ τοῦ πυρός διήρπαζον, ἐκλέγοντες τῶν

7 δὲ add Steph. 8 νέωλκημένων P 10 πνιγῆς
 (vel τοῦ πνιγόνος) Reiske, πληγῆς ο; φλογός Wess., πνιγός
 Eich. 11 ἀπὸ καωμένων P κλύδωνα P 14 αἱ add.
 Reiske πλείσται Wess., πλείστον ο 16 ἰστίων Wurm
 et Hert (c. 74, 4), ἰστίων ο 21 πορθμεῖα P

χρησίμων τὰ δυνάμενα βοηθείας τυχεῖν, τὰς δ' ἀκε-
 ραίους ἐξαπτόμενοι κατήγον εἰς τὴν πόλιν. οὕτως 2
 οὐδὲ οἱ τῶν κατὰ πόλεμον ἀφιέμενοι διὰ τὰς ἡλι-
 κίας καρτερεῖν ἐδύναντο, διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
 5 χαρᾶς ἡ φιλοτιμία τῆς ψυχῆς κατίσχυε τὴν ἡλικίαν.
 τοῦ δὲ περὶ τὴν νίκην λόγου διαρρύνετος κατὰ τὴν
 πόλιν, τὰς οἰκίας ἐξέλειπον ὁμοῦ τοῖς οἰκέταις παῖ-
 δες καὶ γυναῖκες, καὶ πάντων σπενδόντων ἐπὶ τὰ
 τεῖχη πᾶς τόπος ἔγεμε τῶν θεωμένων. τούτων δ' 3
 10 οἱ μὲν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας ἐκτείναντες
 εὐχαρίστουν τοῖς θεοῖς, οἱ δὲ τῆς τῶν ἱερῶν συλλή-
 σεως ἔφασκαν εἰληφέναι τοὺς βαρβάρους τὴν παρὰ
 τοῦ δαιμονίου τιμωρίαν. ἐφαίνεται γὰρ διὰ μακροῦ 4
 θεομαχία παρὰπλήσιος ἡ θέα, τοσούτων μὲν νεῶν
 15 πυρπολουμένων, τῆς δὲ φλογὸς διὰ τῶν ἰστίων εἰς
 ὕψος ἀναφερομένης, καὶ τῶν μὲν Ἑλλήνων καθ'
 ἕκαστον τῶν προτερημάτων ἐπισημαινομένων ἐξαι-
 σίῳ βοη, τῶν δὲ βαρβάρων διὰ τὴν ἐκπληξιν τοῦ
 δεινοῦ πολὺν θόρυβον καὶ κραυγὴν σύμμικτον
 20 ποιούντων.

Οὐ μὴν ἀλλὰ τότε μὲν τῆς νικτὸς ἐπιγενομένης 5
 ἡ μάχη διελύθη, καὶ Διονύσιος ἐπεστρατοπέδευσε
 τοῖς βαρβάροις πρὸς τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν παρεμβολὴν
 ποιησάμενος. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι κατὰ γῆν ἄμα 75
 25 καὶ κατὰ θάλατταν ἡττημένοι διεπρεσβεύσαντο πρὸς
 Διονύσιον λάθρα τῶν Συρακοσίων· ἤξιον δὲ

1 τὰς δυνάμενας ο, corr. Wess. 3 ἀφειμένοι Dind.
 5 κατίσχυε Wurm, κατήρχε ο; κατήρχε Eich., κατεῖργε
 Madvig 8 καὶ ante πάντων om. P 9 πᾶς ὁ τόπος
 ο - PAL (c. 53, 1. 60, 6) 10 ἐκτείναντες PFJL, ἐκτείνον-
 τες c (c. 29, 4) 14 παρὰ πλησίως P 23 τῶ .. ἱερῶ v

αὐτὸν ἀφιεῖναι τοὺς περιλειπομένους εἰς Λιβύην
 διακομισθῆναι, καὶ τὰ κατὰ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῖς
 2 ὄντα τριακόσια τάλαντα ἰδῶσειν ἐπηγγέλλοντο. ὁ δὲ
 Διονύσιος ἅπαντας μὲν ἀδύνατον εἶναι φυγεῖν ἀπε-
 φαίνεται, τοὺς δὲ [Καρχηδονίους] πολιτικούς συνεχώ- 5
 ρησε μόνους νυκτὸς ἀπελθεῖν λάθρᾳ κατὰ θάλατταν·
 ἴδδει γὰρ τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς συμμάχους 100
 οὐκ ἐπιτρέφοντας αὐτῷ περὶ τούτων συγχωρεῖν τοῖς
 3 πολεμίοις. ταῦτα δ' ἐπραττεν ὁ Διονύσιος οὐ βου-
 λόμενος τελείως ἀπολέσθαι τὴν τῶν Καρχηδονίων 10
 δύναμιν, ὅπως οἱ Συρακόσιοι διὰ τὸν ἀπὸ τούτων
 φόβον μηδέποτε σχολὴν λάβωσιν ἀντέχεσθαι τῆς
 ἐλευθερίας. ὁ μὲν οὖν Διονύσιος συνθέμενος εἰς
 ἡμέραν τετάρτην ὑπὸ νύκτα τὴν φυγὴν τοῖς Καρ-
 χηδονίοις, τὸ στρατόπεδον ἀπήγαγεν εἰς τὴν πόλιν· 15
 4 ὁ δ' Ἰμίλκων νυκτὸς παρακομίσας εἰς τὴν ἀκρό-
 πολιν τὰ τριακόσια τάλαντα παρέδωκε τοῖς ἐν τῇ
 Νήσῳ ἰεταγμένοις ὑπὸ τοῦ τυράννου, αὐτὸς δ',
 ἐπεὶ παρῆν ὁ συγκείμενος χρόνος, νυκτὸς ἐπλήρωσε
 τετταράκοντα τριήρεις τῶν πολιτικῶν, καὶ καταλι- 20
 πὼν τὸ λοιπὸν ἅπαν στρατόπεδον ὥρμησε φεύγειν.
 5 ἤδη δ' αὐτοῦ τὸν λιμένα διεκπεπλευκὸς ἦσθοντό
 τινες τῶν Κορινθίων τὸν δρασμόν, καὶ ταχέως
 ἀπήγγειλαν τῷ Διονυσίῳ. τοῦ δὲ τοὺς στρατιώτας
 τε καλοῦντος εἰς τὰ ὅπλα καὶ κατὰ σχολὴν τοὺς 25
 ἡγεμόνας ἀθροίζοντος, οὐκ ἀνέμειναν αὐτὸν οἱ
 Κορίνθιοι, ταχὺ δ' ἀνάχθέντες ἐπὶ τοὺς Καρχηδο-

3 τριακόσια: cf. p. 180, 32 τοῦ δὲ διονυσίου P 5 Καρ-
 χηδονίους del. Eich. (v. 20) 14 ἐπὶ Reiske, ἐπὶ ο 21 τὸ
 λοιπὸν ἅπαν] ἅπαν τὸ f 25 τε Dind., τότε ο, οὐδὲ Wurm

νίους καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς εἰρεσίαις φιλοτι-
 μούμενοι τὰς ἐσχάτας Φοινίσσας ναῦς κατέλαβον,
 ἃς τοῖς ἐμβόλοις συντρίψαντες κατέδυσαν. μετὰ δὲ 6
 ταῦτα Διονύσιος μὲν ἐξήγαγε τὴν δύναμιν, οἱ δὲ
 5 συμμαχοῦντες τοῖς Καρχηδονίοις Σικελοὶ φθάσαντες
 τοὺς Συρακοσίους ἔφυγον διὰ τῆς μεσογείου, καὶ
 σχεδὸν πάντες διεσώθησαν εἰς τὰς πατρίδας. καὶ 7
 Διονύσιος μὲν τὰς ὁδοὺς διαλαβὼν φυλακαῖς ἀπήγαγε
 τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων στρατοπεδεῖαν
 10 ἔτι νυκτὸς οὔσης· οἱ δὲ βάρβαροι καταλειφθέντες
 ὑπὸ τε τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν Καρχηδονίων, ἔτι
 δὲ τῶν Σικελῶν, ἠθύμηνσαν καὶ καταπλαγέντες ἔφευ-
 γον. οἱ μὲν ἐν ταῖς ὁδοῖς [καὶ] ταῖς προφυλακαῖς 8
 ἐμπίπτοντες συνελαμβάνοντο, οἱ δὲ πλείστοι τὰ ὅπλα
 15 ῥίπτοῦντες συνήντων, δεόμενοι φείσασθαι τοῦ βίου·
 μόνοι δὲ Ἴβηρες ἠθροισμένοι μετὰ τῶν ὅπλων ἐπε-
 κηρυκεύοντο περὶ συμμαχίας. Διονύσιος δὲ πρὸς 9
 μὲν τούτους σπεισάμενος κατέταξε τοὺς Ἴβηρας εἰς
 τοὺς μισθοφόρους, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐξώργησε
 20 καὶ τὴν [λοιπὴν] ἀποσκευὴν ἐφῆκε τοῖς στρατιώ-
 ταις διαρπάσαι.

Οὕτως μὲν οὖν τοῖς Καρχηδονίοις ἡ τύχη ταχεῖαν 76
 τὴν μεταβολὴν ἐποίησε, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξεν,
 ὥς οἱ μείζον τοῦ καθήκοντος ἐπαιρούμενοι ταχέως
 25 ἐξελέγχονσι τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν. ἐκείνοι γὰρ τῶν 2

11 ὑπὸ τε P, ὑπὸ ν 13 οἱ μὲν] ὧν οἱ μὲν aut καὶ
 οἱ μὲν aut οἱ μὲν οὖν Dind.; καὶ καταπλαγέντες οἱ μὲν
 ἔφευγον καὶ ἐν ταῖς conicio καὶ del. Wess. 14 ἐκπί-
 πτοντες P 19 τοὺς om. P 20 λοιπὴν] λοιπὴν P¹, del.
 Dind.; ὅλην fort. 22 οὖν L, om. e ταχεῖαν Dind.,
 τάχιον ο (cf. XIII 21, 5)

κατὰ Σικελίαν πόλεων σχεδὸν ἀπασῶν πλήν Συρα-
 κουσῶν ἡκροτοῦντες, καὶ ταύτην ἀλώσεσθαι προσδο-
 κῶντες, ἐξαίφνης ὑπὲρ τῆς ἰδίας πατρίδος ἀγωνιᾶν
 ἡναγκάσθησαν, καὶ τοὺς τάφους τῶν Συρακοσίων
 ἀνατρέψαντες πεντεκαίδεκα μυριάδας ἐπέιδον ἀτά- 5
 φους διὰ τὸν λοιμὸν σεσωρευμένους, πυρπολήσαντες
 δὲ τὴν χώραν τῶν Συρακοσίων ἐκ μεταβολῆς εὐθὺς
 εἶδον τὸν ἴδιον στόλον ἐμπυρισθέντα, εἰς δὲ τὸν 701
 λιμένα πάσῃ τῇ δυνάμει καταπλέοντες ὑπερηφάνως,
 καὶ τοῖς Συρακοσίοις ἐπιδεικνύμενοι τὰς ἑαυτῶν 10
 εὐτυχίας, ἡγνῶουν ἑαυτοὺς μέλλοντας νυκτὸς ἀπο-
 δράσεσθαι καὶ τοὺς συμμαχοὺς ἐκδότους καταλιπεῖν
 3. τοῖς πολεμίοις. αὐτὸς δὲ ὁ στρατηγὸς ὁ ποιησά-
 μενος σκηνὴν μὲν τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν, πρόσοδον δὲ
 τὸν ἐκ τῶν ἱερῶν συληθέντα πλοῦτον, αἰσχροῶς 15
 μετ' ὀλίγων εἰς Καρχηδόνα διέφυγεν, ὅπως μὴ
 τὸν ὀφειλόμενον τῇ φύσει θάνατον ἀποδοὺς ἀθῶος
 γένηται τῶν ἀσεβημάτων, ἀλλ' ἐν τῇ πατρίδι περι-
 βόητον ἔχη τὸν βίον ὑπὸ πάντων ὀνειδιζόμενος.
 4 εἰς τοσοῦτο δ' ἦλθεν ἀτυχίας, ὥστε μετὰ τῆς εὐτα- 20
 λεστάτης ἐσθῆτος περιήει τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ναοὺς
 κατηγορῶν τῆς ἰδίας ἀσεβείας καὶ περὶ τῶν εἰς
 θεοὺς ἀμαρτημάτων ὁμολογουμένην διδοὺς τιμω-
 ρίαν τῷ δαιμονίῳ. τὸ δὲ τέλος ἑαυτοῦ καταγνοὺς
 θάνατον ἀπεκατέρρησε, πολλὴν τοῖς πολίταις ἀπο- 25

1 κατὰ PA, κατὰ τὴν c πόλεων add. Dind. 5 ἐπεΐ-
 δον] τῶν ἰδίων add. Wurm 14 μὲν τὸ . . ἱερὸν Dind.,
 ἐν τῷ . . ἱερῷ o 16 μετολίγον P 19 ἔχει P ὑπὸ
 τῶν ὀνειδιζόμενων P 21 τὴν PA et cod. Peirescian., om. c
 25 ἐπεκατέρρησεν P

λιπὼν δεισιδαιμονίαν· εὐθὺν γὰρ καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς
τὸν πόλεμον αὐτοῖς ἢ τύχῃ συνήθροισεν.

· Τῆς γὰρ συμφορᾶς διακηρυχθείσης κατὰ τὴν⁷⁷
Λιβύην, οἱ σύμμαχοι καὶ πάλοι [μὲν] μισοῦντες τὸ
5 βάρος τῆς τῶν Καρχηδονίων ἡγεμονίας, τότε [δὲ]
διὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν ἐν Συρακούσαις προδοσίαν
πολὺ μᾶλλον ἐξέκαυσαν τὸ κατ' αὐτῶν μῖσος. διό- 2
περ ἅμα μὲν ὑπὸ τῆς ὀργῆς προαχθέντες, ἅμα δὲ
καταφρονήσαντες αὐτῶν διὰ τὴν ἀτυχίαν, ἀντεῖχοντο
10 τῆς ἐλευθερίας. διαπρεσβευσάμενοι δὲ πρὸς ἀλλή-
λους ἤθροισαν δύναμιν, καὶ προελθόντες ἐν ὑπαί-
θρῳ κατεστρατοπέδευσαν. ταχὺ δ' οὐ μόνον ἐλευ- 3
θέρων, ἀλλὰ καὶ δούλων συντρεχόντων, ἐν ὀλίγῳ
χρόνῳ μυριάδες εἴκοσι συνηθροίσθησαν. καταλα-
15 βόμενοι δὲ Τύνητα, πόλιν οὐ μακρὰν τῆς Καρχη-
δόνος κειμένην, ἐκ ταύτης παρείτταντο, καὶ πλεο-
νεκτοῦντες ἐν ταῖς μάχαις τειχήρεις τοὺς Φοίνικας
συνεῖχον. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι φανερώς ὑπὸ τῶν θεῶν 4
πολεμούμενοι, τὸ μὲν πρῶτον κατ' ὀλίγους ξυνιόν-
20 τες ἐξεταράτταντο καὶ τὸ δαιμόνιον ἰκέτενον λῆξαι
τῆς ὀργῆς· μετὰ δὲ ταῦτα πᾶσαν τὴν πόλιν δεισι-
δαιμονία κατέσχε καὶ δέος, ἐκάστου τὸν τῆς πόλεως
ἀνδραποδισμόν τῇ διανοίᾳ προλαμβάνοντος. διόπερ
ἐψηφίσαντο παντὶ τρόπῳ τοὺς ἀσεβηθέντας θεοὺς
25 ἐξιλάσασθαι. οὐ παρειληφότες δ' ἐν τοῖς ἱεροῖς 5

1 καὶ τὰ κατὰ τὴν Λιβύην πρὸς Reiske 4 καὶ om. f
μὲν delevi (cf. XIII 92, 1) 5 δὲ om. PA 7 κατ' αὐτῶν]
κατὰ τῶν αὐτῶν P 8 προαχθέντες ο, corr. Wess.
11 προσελθόντες L 19 ὀλίγους Reiske, ὀλίγον ο συνιόν-
τες Dind., συνιδόντες Wurm 25 ἐξιλάσκεσθαι AL, ἐξι-
λάσεσθαι F

οὔτε Κόρην οὔτε Δήμητρα, τούτων ἱερεῖς τοὺς ἐπι-
 σημοτάτους τῶν πολιτῶν κατέστησαν, καὶ μετὰ
 πάσης σεμνότητος τὰς θεὰς ἰδρυσάμενοι τὰς θυσίας
 τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἡθεσιν ἐποίουν, καὶ τῶν παρ'
 αὐτοῖς ὄντων Ἑλλήνων τοὺς χαριεστάτους ἐπι- 5
 λέξαντες ἐπὶ τὴν τῶν θεῶν θεραπείαν ἔταξαν. μετὰ
 δὲ ταῦτα ναῦς τε κατεσκευάζον καὶ τὰ πρὸς τὸν
 6 πόλεμον ἐπιμελῶς ἡτοίμαζον. οἱ δ' ἀποστάται μιγά-
 δες ὄντες οὐδ' ἡγεμόνας ἀξιοχρέους εἶχον, τὸ δὲ
 μέγιστον, αὐτοῖς μὲν διὰ τὸ πλῆθος ἐξέλειπον αἱ 10
 τροφαί, τοῖς δὲ Καρχηδονίοις κατὰ θάλατταν ἐκ102
 Σαρδοῦς παρεκομίζοντο, καὶ πρὸς ἑλλήλους ἐστα-
 σιάζον περὶ τῆς ἡγεμονίας, καὶ τινες αὐτῶν χρή-
 μασιν ὑπὸ Καρχηδονίων διαφθαρέντες ἐγκατέλειπον
 τὰς κοινὰς ἐλπίδας. ὅθεν διὰ τε τὴν σπάνιν τῆς 15
 τροφῆς καὶ τινων προδοσίαν, οὗτοι μὲν διαλυθέν-
 τες εἰς τὰς πατρίδας ἀπήλλαξαν τοῦ μεγίστου φόβου
 Καρχηδονίους. καὶ τὰ μὲν κατὰ Λιβύην ἐν τού-
 τοις ἦν.

78 Διονύσιος δὲ θεωρῶν τοὺς μισθοφόρους ἄλλο- 20
 τριώτατα πρὸς αὐτὸν ἔχοντας, καὶ φοβούμενος μὴ
 διὰ τούτων καταλυθῇ, τὸ μὲν πρῶτον Ἀριστοτέλην
 2 τὸν ἀφηγούμενον αὐτῶν συνέλαβε, μετὰ δὲ ταῦτα
 τοῦ πλήθους συντρέχοντος μετὰ τῶν ὅπλων καὶ
 τοὺς μισθοὺς πικρότερον ἀπαιτοῦντων, τὸν μὲν 25
 Ἀριστοτέλην ἔφησεν ἀποστέλλειν εἰς Λακεδαιμόνα
 κρίσιν ἐν τοῖς ἰδίοις πολίταις ὑφέξοντα, τοῖς δὲ

1 κόρη PAF   4 ἡθεσιν Eich.   10 ἐξέλειπον PFK τὸ δὲ
 μέγιστον — παρεκομίζοντο post ἐλπίδας (v. 15) posuit Eich.
 14 ἐγκατέλειπον f   15 σπάνην P   26 ἀποστελεῖν Dind.

μισθοφόροις ὡς μυρίοις οὖσα τὸν ἀριθμὸν ἔδωκεν
 ἐν τοῖς μισθοῖς τὴν τῶν Λεοντίνων πόλιν τε καὶ
 χώραν. ἀσμένως δ' αὐτῶν ὑπακουσάντων διὰ τὸ 3
 κάλλος τῆς χώρας, οὗτοι μὲν κατακληρουχίσαντες
 5 ὥκουν ἐν Λεοντίνοις, ὁ δὲ Διονύσιος ἄλλους μισθο-
 φόρους ξενολογήσας, τούτοις τε καὶ τοῖς ἡλευθε-
 ρωμένοις οἰκέταις ἐνεπίστευσε τὴν ἀρχήν.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν Καρχηδονίων συμφορὰν οἱ 4
 διασωζόμενοι τῶν ἐξηνδραποδισμένων κατὰ Σικε-
 10 λίαν πόλεων ἡθροίζοντο, καὶ τὰς ἰδίας κομιζόμενοι
 πατρίδας ἑαυτοὺς ἀνελάμβανον. Διονύσιος δ' εἰς 5
 Μεσσήνην κατῴκησε χιλίους μὲν Λοκρούς, τετρα-
 κισχιλίους δὲ Μεδμαίους, ἑξακοσίους δὲ τῶν ἐκ
 Πελοποννήσου Μεσσηνίων, ἐκ τε Ζακύνθου καὶ
 15 Ναυπάκτου φευγόντων. Θεωρῶν δὲ τοὺς Λακεδαι-
 μονίους προσκόπτοντας ἐπὶ τῷ τοὺς ὑφ' ἑαυτῶν
 ἐκβεβλημένους Μεσσηνίους ἐν ἐπισήμῳ πόλει κατοι-
 κίσεσθαι, μετήγαγεν ἐκ Μεσσήνης αὐτούς, καὶ χωρίον
 τι παρὰ θάλατταν δοὺς τῆς Ἀβακαινίνης χώρας
 20 ἀπετέμετο καὶ προσώρισεν ὅσον αὐτὸς μέρος ἀπετέ-
 μετο. οἱ δὲ Μεσσηνιοὶ τὴν μὲν πόλιν ὠνόμασαν 6
 Τυνδαρίδα, πολιτευόμενοι δὲ πρὸς αὐτοὺς εὐνοϊκῶς
 καὶ πολλοὺς πολιτογραφοῦντες ταχὺ πλείους πεντα-
 κισχιλίων ἐγένοντο.

3 *ἀσμένως cf. XIII 114, 1] ὡς ο, ῥαδίως Eich. 6 ἡλευ-
 θερωμένοις P 12 κατώκησεν PF 13 Μεδμαίους Cluverius
 et Wess., Μεδιμναίους ο 14 Μεσσηνίων Palmerius, Μιλι-
 σίων P, Μιλησίων v ζακύνθου P 19 Ἀβακηνῆς ο, corr.
 Cluverius 20 προσώρισεν JK, προώρησεν P, προώρισεν c
 αὐτῆς Reiske, αὐτοῖς Wurm ἀπενέμετο Wurm 21 μὲν
 om. P 22 αὐτοὺς v 23 καὶ add. Dind.

- 7 Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν τῶν Σικελῶν χώραν
 πλεονάκεις στρατεύσας Μέναινον μὲν καὶ Μοργαν-
 τίνον εἶλε, πρὸς Ἀγυριν δὲ τὸν Ἀγυριναίων τύραν-
 νον καὶ Δάμωνα τὸν δυναστεύοντα Κεντοριπίνων,
 ἔτι δ' Ἐρβιταίους τε καὶ Ἀσσωρίνους συνθήκας 5
 ἐποίησατο· παρέλαβε δὲ διὰ προδοσίας Κεφαλοίδιον 103
 καὶ Σολοῦντα καὶ τὴν Ἑνναν· πρὸς δὲ τούτοις πρὸς
 Ἐρβησιόους εἰρήνην ἐποίησατο. καὶ τὰ μὲν κατὰ
 Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.
- 79 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λακεδαιμόνιοι προσφώμενοι 10.
 τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου, τὸν ἕτερον
 τῶν βασιλέων Ἀγησίλαον ἐπέστησαν τοῖς πράγμασιν.
 οὗτος δ' ἑξακισχιλίους στρατιώτας ἐπιλέξας, τριά-
 κοντα δὲ τῶν πολιτῶν εἰς τὸ συνέδριον τοὺς ἀρί-
 στοὺς κατατάξας, διεβίβασε τὴν δύναμιν [ἐκ] τῆς 15
 2 Ἀσίας εἰς Ἑφεσον. ἐκεῖ δὲ στρατολογήσας τετρα-
 κισχιλίους, προήγαγε τὴν δύναμιν εἰς ὕπαιθρον,
 οὔσαν πεζῶν μὲν μυρίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων·
 ἠκολούθει δ' ἀγοραῖος αὐτοῖς ὄχλος καὶ τῆς ἀρπαγῆς
 3 χάριν οὐκ ἐλάττων τοῦ προειρημένου. διεξιὼν δὲ τὸ 20
 Καῦστριον πέδιον, διέφθειρε τὴν χώραν τὴν ὑπὸ
 τοὺς Πέρσας οὔσαν, μέχρι ὅτου κατήντησεν εἰς Κύμην.
 ἐκεῖθεν δ' ὁρμηθεὶς τὸ πλεῖστον τοῦ θέρους τὴν τε
 Φρυγίαν καὶ τὰ συνεχῇ διετέλεσε πορθῶν, καὶ τὴν

2 στρατεύσας Μέναινον Wess., ἐστράτευσαν σμένεον ο
 Μοργαντίνην Dind. (Μοργαντίναν c. 95, 2. XI 78, 5) 3 εἶλον
 — ἐποίησαντο — παρέλαβον — ἐποίησαντο ο, corr. Wess.
 ἀγυριναίων P 4 Δάμωνα] Νικόδημον p. 181, 8 5 ἔτι] ἐπὶ
 PAK ἐρβηταίους P ασσωρίνους PJ 6 κεφαλοεἰδίων P
 8 ἐρβισίων P 15 τὴν add. Eich. ἐκ del. Dind.
 16 Ἀσίας PAH, Ἐδρώπης c; Ἀλίδος fort. 19 αὐτοῖς ἀγο-
 ραῖος ο-PA καὶ del. Reiske 20 ἐλάττω PA 22 μέχρις v

δύναμιν ἐμπλήσας ὠφελείας ὑπὸ τὸ φθινόπωρον
 ἀνέκαμψεν εἰς Ἑφεσον. τούτων δὲ πραιτομένων 4
 Λακεδαιμόνιοι μὲν πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Νεφε-
 ρέα τὸν Αἰγύπτου βασιλέα περὶ συμμαχίας, ὃς ἀντὶ
 5 τῆς βοηθείας ἐδωρήσατο σκευὴν τοῖς Σπαρτιάταις
 ἑκατὸν τριήρεσι, σίτου δὲ μυριάδας πεντήκοντα.
 Φάραξ δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἀναχθεὶς
 ἐκ Ῥόδου ναυσὶν ἑκατὸν εἴκοσι κατέπλευσε τῆς
 10 Καρίας πρὸς Σάσανδα, φρούριον ἀπέχον τῆς
 Κύννου σταδίους ἑκατὸν πεντήκοντα. ἐκεῖθεν δὲ 5
 ὁρμώμενος ἐπολιόρκει τὴν Καῦνον, καὶ Κόνωνα μὲν
 τὸν τοῦ βασιλικοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντα,
 διατρίβοντα δ' ἐν Καύνῳ μετὰ νεῶν τεσσαράκοντα.
 Ἀρταφέρνηους δὲ καὶ Φαρναβάζου μετὰ πολλῆς δυνά-
 15 μεως παραβοηθήσαντος τοῖς Καννίοις, ὁ Φάραξ
 ἔλυσε τὴν πολιορκίαν καὶ μετὰ τοῦ στόλου παντὸς
 ἀπῆρεν εἰς Ῥόδον. μετὰ δὲ ταῦτα Κόνων μὲν ἀθροί- 6
 σας ὀγδοήκοντα τριήρεις ἔπλευσεν εἰς Χερρόνησον,
 Ῥόδιοι δ' ἐκβαλόντες τὸν τῶν Πελοποννησίων στό-
 20 λον ἀπέστησαν ἀπὸ Λακεδαιμονίων, καὶ τὸν Κόνωνα
 προσεδέξαντο μετὰ τοῦ στόλου παντὸς εἰς τὴν πόλιν.
 οἱ δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸν δωρηθέντα σῖτον κατα- 7
 κομίζοντες Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀπόστασιν τῶν Ῥοδίων
 ἀγνοοῦντες τεθαρρηκότες προσέπλεον τῇ νήσῳ.
 25 Ῥόδιοι δὲ καὶ Κόνων ὁ τῶν Περσῶν ναύαρχος
 704 καταγαγόντες τὰς ναῦς εἰς τοὺς λιμένας ἐπλήρωσαν

3 Νεφερέα ο - PAL   5 σκευή Cobet   10 πεντήκοντα
 om. FJ, καὶ ὅκτον K², εἴκοσι L   12 τὸν τοῦ μὲν Reiske
 14 Ἀρταφέρνηου ο, corr. Dind.   15 φάραγξ P   17 ἀπῆρεν
 Dind., ἀπῆγγεν P, ἀπῆγεν v   18 Χερρόνησον] τὴν νήσον
 Wurm   24 τεθαρρηκώς Wess.

8 σίτον τὴν πόλιν. παρεγενήθησαν δὲ τῷ Κόνωνι
 τριήρεις ἐνενήκοντα, δέκα μὲν ἀπὸ Κιλικίας, ὀγδοή-
 κοντα δ' ἀπὸ Φοινίκης, ὧν ὁ Σιδωνίων δυνάστης
 εἶχε τὴν ἡγεμονίαν.

80 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀγησίλαος μὲν ἑξαγαγὼν τὴν 5
 δύναμιν εἰς τὸ Καῦστρον πεδίον καὶ τὴν περὶ
 Σίπυλον χώραν, ἐδήλωσε τὰς τῶν ἐγγχωρίων κτήσεις·
 Τισσαφέρους δὲ μυρίους μὲν ἵππεις, πεντακισμυ-
 ρίους δὲ πεζοὺς ἀθροίσας, ἐπηκολούθει τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις καὶ τοὺς ἀποσπασμένους τῆς τάξεως ἐν 10
 ταῖς προνομαῖς ἀνήρει. Ἀγησίλαος δὲ εἰς πλινθίον
 συντάξας τοὺς στρατιώτας ἀντείχετο τῆς παρὰ τὸν
 Σίπυλον παρωρείας, ἐπιτηρῶν καιρὸν εὖθετον εἰς
 2 τὴν τῶν πολεμίων ἐπίθεσιν. ἐπελθὼν δὲ τὴν χώραν
 μέχρι Σάρδεων ἔφθειρε τοὺς τε κήπους καὶ τὸν 15
 παράδεισον τὸν Τισσαφέρους, φντοῖς καὶ τοῖς
 ἄλλοις πολυτελῶς πεφιλοτεχνημένον εἰς τρυφήν καὶ
 τὴν ἐν εἰρήνῃ τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν. μετὰ δὲ
 ταῦτ' ἐπιστρέψας, ὡς ἀνὰ μέσον ἐγενήθη τῶν τε
 Σάρδεων καὶ Θυβάρων, ἀπέστειλε Ξενοκλέα τὸν 20
 Σπαρτιάτην μετὰ χιλίων καὶ τετρακοσίων στρατιω-
 τῶν νυκτὸς εἰς τινα δασὺν τόπον, ὅπως ἐνεδρεύσῃ
 3 τοὺς βαρβάρους. αὐτὸς δ' ἅμ' ἡμέρᾳ πορευόμενος
 μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ τὴν μὲν ἐνέδραν παρήλ-
 λαξεν, οἱ δὲ βαρβάροι προσπίπτοντες ὑτάκτως τοῖς 25
 ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἐξήπτοντο, παραδόξως ἐξαίφνης

6 Καῦστρον] κά στρον P, Ἑρμοῦ Volquardsen 7 σιπύ-
 λων P 12 παρὰ] κατὰ aut περὶ Reiske 13 παρωρείας ο
 20 θυβάρων P 23 τοῖς βαρβάροις r 26 ἐξαίφνης del.
 Reiske: δ' add. r

ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοὺς Πέρσας. γενομένης δὲ καρ-
 τεράς μάχης, καὶ τοῦ συσσήμου τοῖς κατὰ τὴν
 ἐνέδραν οὖσιν ἀρθέντος, ἐκείνοι μὲν παιανίσαντες
 ἐπεφέροντο τοῖς πολεμίοις, οἱ δὲ Πέρσαι θεωροῦν-
 5 τες αὐτοὺς ἀπολαμβανομένους εἰς μέσον κατεπλά-
 γησαν καὶ παραχρῆμα ἔφευγον. οἱ δὲ περὶ τὸν 4
 Ἀρησίλαον μέγρι μὲν τινος ἐπιδιώξαντες ἀνεΐλαν
 μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, αἰχμαλώτων δὲ πολὺ
 πλῆθος ἤθροισαν, τὴν δὲ παρεμβολὴν διήρπασαν,
 10 γέμονσαν πολλῶν ἀγαθῶν. ἀπὸ δὲ τῆς μάχης 5
 Τισσαφέρνης μὲν εἰς Σάρδεις ἀπεχώρησε κατα-
 πεπληγμένος τὴν τόλμαν τῶν Λακεδαιμονίων,
 Ἀρησίλαος δ' ἐπεχείρησε μὲν εἰς τὰς ἄνω σατρα-
 πείας, ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς οὐ δυνάμενος καλλιερῆσαι
 15 πάλιν ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ θάλατταν. Ἀρτα- 6
 ξέρξης δὲ ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς τὰ τε ἐλαττώματα
 πυνθόμενος καὶ κατορθωδῶν τὸν πρὸς τοὺς Ἑλλη-
 νας πόλεμον, δι' ὀργῆς εἶχε τὸν Τισσαφέρην. τοῦ-
 τον γὰρ αἴτιον τοῦ πολέμου γεγενῆσθαι ὑπελάμβανε·
 20 καὶ ὑπὸ τῆς μητρὸς δὲ Παρυσάτιδος ἦν ἡξιωμένος
 τιμωρῆσθαι τὸν Τισσαφέρην· εἶχε γὰρ αὕτη δια-
 φόρως πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ διαβεβληκέναι τὸν υἱὸν
 αὐτῆς Κῦρον, ὅτε τὴν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν στρατείαν
 ἐποιεῖτο. καταστήσας οὖν Τιθραύστην ἡγεμόνα, 7
 25 τούτῳ μὲν παρήγγειλε συλλαμβάνειν Τισσαφέρην,
 705 πρὸς δὲ τὰς πόλεις καὶ τοὺς σατράπας ἐπεμψεν ἐπι-

5 αὐτοὺς PAJL 11 σάρδην P 13 σατραπίας P;
 στρατεύειν add. Steph.; ταῖς σατραπείαις Reiske 18 Τισ-
 σαφέρην P 19 ὑπελάμβανε· καὶ P (= Wurm), om. v
 20 δὲ om. v 23 στρατιάν PA 24 τιθραυστήν P

8 στολὰς ὅπως [ἄν] πάντες τούτῳ ποιῶσι τὸ προσταττόμενον. ὁ δὲ Τιθραύστης παραγενόμενος εἰς Κολοσσὰς τῆς Φρυγίας συνέλαβε τὸν Τισσαφέρνην διὰ τινος Ἀρριαίου σατράπου λουόμενον, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκόψας ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα· 5 αὐτὸς δὲ τὸν Ἀρησίλαον πείσας εἰς λόγους ἐλθεῖν ἐξαμηνιαίους ἀνοχὰς ἐποιήσατο.

- 81 Τῶν δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν τοῦτον τὸν τρόπον διφκημένων, Φωκεῖς πρὸς Βοιωτοὺς ἐκ τινων ἐγκλημάτων εἰς πόλεμον καταστάντες ἔπεισαν τοὺς Λακεδαιμονίους 10 συμμαχεῖν κατὰ τῶν Βοιωτῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς ἀπέστειλαν Λύσανδρον μετὰ στρατιωτῶν ὀλίγων, ὃς εἰσελθὼν εἰς τὴν Φωκίδα συνήγαγε δύναμιν· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ Πανσανίας ὁ βασιλεὺς 2 ἐξέπεμψθη μετὰ στρατιωτῶν ἐξακισχιλίων. Βοιωτοὶ 15 δὲ πείσαντες Ἀθηναίους συνεπιλαβέσθαι τοῦ πολέμου, τότε μὲν καθ' αὐτοὺς ὥρμησαν, καὶ κατέλαβον Ἀλίαρτον ὑπὸ Λυσάνδρου καὶ Φωκέων πολιορκουμένην. γενομένης δὲ μάχης ὃ τε Λύσανδρος ἔπεσε καὶ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων πολλοί, 20 τῶν δὲ Βοιωτῶν ἡ μὲν ὅλη φάλαγξ ταχέως ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, τῶν δὲ Θηβαίων ὡς διακόσιοι προχειρότερον εἰς τόπους τραχεῖς ἐαντούς 3 δόντες ἀνηρέθησαν. ὁ μὲν οὖν πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Βοιωτικός, Πανσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμο- 25 νίων βασιλεὺς πυνθόμενος τὴν ἥτιαν ἀνοχὰς ἐποιή-

1 ἄν del. (vel ἅπαντες) Dind. τοῦτο ποιῶσι PA,
 ποιῶσι τούτῳ c (c. 65, 2) 3 τὸν om. v 4 Ἀρριαῖον
 Palmerius ex Polyæn. VII 16, Λαρισσαίου o 18 ἀλιάρ-
 τὸν P 21 ὅλη] ἄλλη fort.

σατο πρὸς Βοιωτοὺς καὶ τὴν δύναμιν ἀπήγαγε πρὸς Πελοπόννησον.

Κόνων δ' ὁ τῶν Περσῶν ναύαρχος ἐπὶ μὲν 4
τοῦ στόλου κατέστησεν Ἱερώνυμον καὶ Νικόδημον
5 Ἀθηναίους ὄντας, αὐτὸς δὲ σπεύδων ἐντυχεῖν τῷ
βασιλεῖ παρέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖθεν εἰς
Θάψακον τῆς Συρίας πορευθεὶς ἀνὰ τὸν Εὐφρά-
την ποταμὸν ἐπλευσεν εἰς Βαβυλῶνα. ἐκεῖ δ' ἐν- 5
τυχὼν τῷ βασιλεῖ καταναυμαχήσειν ἐπηγγείλατο
10 τοὺς Λακεδαιμονίους, ἃν αὐτῷ χρήματα καὶ τὴν
ἄλλην παρασκευὴν ἐτοιμάσῃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προ-
αίρεσιν. ὁ δ' Ἀρταξέρξης ἐπαινέσας αὐτὸν καὶ 6
δωρεαῖς μεγάλαις τιμήσας, συνέστησε ταμίαν τὸν
χορηγῇσοντα χρημάτων πλῆθος ὅσον ἂν προστάτῃ
15 Κόνων, καὶ τὴν ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ λαβεῖν εἰς
τὸν πόλεμον συνηγησόμενον ὃν ἂν προαιρῇται Περ-
σῶν. Κόνων μὲν οὖν Φαρνάβαζον ἐλόμενος τὸν
σατράπην κατέβαινεν εἰς τὴν θάλατταν, ἅπαντα
διωκηκῶς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν.

20 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι 82
μὲν τὴν ἀρχὴν ἔλαβε Διόφαντος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ
706 τῶν ὑπάτων ἕξ χιλίαρχοι τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διώ-
κουν, Λεύκιος Οὐαλέριος, Μάρκος Φούριος, Κόιν-
τος Σερουίλιος, Κόιντος Σουλπίκιος. τούτων δὲ τὴν
25 ἀρχὴν παρειληφότες Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, πρὸς
δὲ τούτοις Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι, συμμαχίαν πρὸς

3 δ' ὁ] δὲ P, δὲ ὁ v 7 ἀνὰ] κατὰ Hert. 19 διά-
νοιαν Reiske, δύναμιν ο; γνώμην Wurm 21 παρέλαβε
Dind. 23 φρούριος ο-FJ 24 Κόιντος om. A 30λ-
πίκιος P; Κλαύδιος Οὔγων καὶ Μάριος Ἀπίσιος add. ο-PA

- 2 ἀλλήλους ἐποιήσαντο. μισουμένων γὰρ τῶν Λακε-
 δαιμονίων ὑπὸ τῶν συμμάχων διὰ τὸ βάρος τῆς
 ἐπιστασίας, ὥοντο ῥαδίως καταλύσειν αὐτῶν τὴν ἡγε-
 μονίαν, τὰς μεγίστας πόλεις συμφρονούσας ἔχοντες.
 καὶ πρῶτον μὲν συνέδριον κοινὸν ἐν τῇ Κορίνθῳ 5
 συστησάμενοι τοὺς βουλευσομένους ἔπεμπον καὶ
 κοινῶς διώκουν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, μετὰ δὲ ταῦτα
 πρέσβεις εἰς τὰς πόλεις ἀποστέλλοντες πολλοὺς
 3 συμμάχους ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἀπέστησαν· εὐθὺς
 γὰρ αὐτοῖς ἢ τε Εὐβοία ἅπασα προσέθετο καὶ Λευ- 10
 κάδιοι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀκαρνᾶνες τε καὶ Ἀμβρα-
 4 κιῶται καὶ Χαλκιδεῖς οἱ πρὸς τῇ Θράκῃ. ἐπεβά-
 λοντο δὲ καὶ τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦντας
 πείθειν ἀποστῆναι Λακεδαιμονίων, οὐδεὶς δ' αὐ-
 τοῖς ὑπήκουσεν· ἢ γὰρ Σπάρτῃ κατὰ πλευρὰν 15
 κειμένη καθάπερ εἰ τις ἀκρόπολις ἦν καὶ φρουρὰ
 5 πάσης Πελοποννήσου. Μηδίου δὲ τοῦ τῆς Λαρίσ-
 σης τῆς ἐν Θετταλίᾳ δυναστεύοντος διαπολεμοῦντος
 πρὸς Ἀνκόφρονα τὸν Φερῶν τύραννον, καὶ δεομέ-
 νου πέμψαι βοήθειαν, ἀπέστειλεν αὐτῷ τὸ συνέ- 20
 6 δριον στρατιώτας δισχιλίους· ὁ δὲ Μήδιος τῆς
 συμμαχίας αὐτῷ παραγενομένης Φάρσαλον εἶλεν
 ὑπὸ Λακεδαιμονίων φρουρουμένην καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ
 κατοικοῦντας ἐλαφυροπώλησεν. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ
 Βοιωτοὶ μετ' Ἀργείων Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχίνι 25
 κατελάβοντο, χωρισθέντες ἀπὸ Μηδίου· καὶ νυκτὸς
 ἐντὸς τῶν τειχῶν ὑπὸ τινων εἰσαχθέντες Λακεδαι-

3 ἐπιστάσεως ο, corr. Dind. αὐτῶν ῥαδίως καταλύσειν
 ο-PAFL ὁ βουλευσομένους Wess., βουλομένους ο 15 *κατὰ
 πλευρὰν] κατάπλευρ P, κατὰ τὰ πλευρὰ γ 20 ἀπέστειλαν
 (del. τὸ συνέδριον) malim 25 μετ' Ἀργείων om. f

μονίους μὲν τοὺς καταληφθέντας ἀπέσφαξαν, τοὺς
 δ' ἀπὸ Πελοποννήσου τὰ σφῶν ἔχοντας εἴασαν
 ἀπελθεῖν. εἰς δὲ τὴν πόλιν τοὺς Τραχινίους φεύ- 7
 γοντας ἐκ τῶν πατρίδων ὑπὸ Λακεδαιμονίων μετα-
 5 πεμπόμενοι, τούτοις ἔδωκαν τὴν πόλιν οἰκεῖν, οἱ
 καὶ παλαιότατοι τῆς χώρας ταύτης ἦσαν οἰκήτορες.
 μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ τῶν Βοιωτῶν ἀφηγούμενος Ἴσμη-
 νίας τοὺς μὲν Ἀργεῖους ἐν τῇ πόλει κατέλιπε φυ-
 λακῆς ἕνεκα, αὐτὸς δὲ πείσας ἀποστῆναι ἀπὸ Λακε-
 10 δαιμονίων Αἰνιᾶνας καὶ Ἀθαμᾶνας ἤθροισε παρὰ
 τε τούτων καὶ τῶν συμμάχων στρατιώτας· τοὺς
 πάντας δ' ἔχων μικρὸν ἀπολείποντας τῶν ἑξακισ-
 χιλίων ἐστράτευσεν εἰς Φωκεῖς. καταστρατοπεδεύ- 8
 οντος δ' αὐτοῦ εἰς Νάρυκα τῆς Λοκρίδος, ἐξ ἧς
 15 φασὶ τὸν Αἴαντα γεγενῆσθαι, τὸ πλῆθος τῶν Φω-
 707 κέων ἀπήντησε μετὰ τῶν ὀπλων, τὴν ἡγεμονίαν
 ἔχοντος Ἀλκισθένους τοῦ Λάκωνος. γενομένης δὲ 9
 μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς ἐκράτησαν οἱ Βοι-
 ωτοί, καὶ μέχρι νυκτὸς διώξαντες τοὺς φεύγοντας
 20 ἀνείλον οὐ πολὺ λείποντας τῶν χιλίων, τῶν δ'
 ἰδίων ἀπέβαλον ἐν τῇ μάχῃ περὶ πεντακοσίους. μετὰ 10
 δὲ τὴν παράταξιν ἀμφοτέροι διαλύσαντες τὸ στρα-
 τόπεδον, οἱ μὲν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας . . . . οἱ δ'
 εἰς Κόρινθον τὸ συνέδριον ἀγαγόντες, ἐπεὶ κατὰ
 25 νοῦν αὐτοῖς προεχώρει τὰ πράγματα, συνήγαγον ἐξ

1 ἐγκαταληφθέντας Hert. 5 τούτους PAFK 8 κατέ-
 λειπεν PA 10 Ἀθαμανεῖς ο, corr. Wess. 12 ἀπολιπόντας P
 14 δ' om. P Νάρυκα Salmasius, ἄρυνας ο 17 Ἀλκισθέ-
 νους Dind., Λακισθένους ο 21 ἐν om. f 22 στρατόπεδον
 Rhod., συνέδριον ο (XIII 62, 5); ἀμφοτέροι μὲν διέλυσαν τὸ
 στρατόπεδον εἰς malim (c. 77, 6) 23 ἰδίας] οἰκείας f
 πατρίδας] ἀπήεσαν add. Reiske; cf. c. 37, 1 et 61, 3

ἀπασῶν τῶν πόλεων στρατιώτας εἰς Κόρινθον, πεζοὺς μὲν πλείους μυρίων πεντακισχιλίων, ἵππεῖς δὲ περὶ πεντακοσίους.

- 83 Λακεδαιμόνιοι δ' ὄρῶντες τὰς μεγίστας τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων ἐφ' ἑαυτοὺς συνισταμένας, ἔψη- 5 φίσαντο τὸν τε Ἀγησίλαον ἐκ τῆς Ἀσίας μεταπέμψασθαι καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν, αὐτοὶ δὲ ἐν τοσοῦτῳ παρὰ τε σφῶν καὶ τῶν συμμάχων ἀθροίσαντες πεζοὺς μὲν διςμυρίους τρισχιλίους, ἵππεῖς 2 δὲ πεντακοσίους, ἀπήντησαν τοῖς πολεμίοις. γενομένης δὲ παρατάξεως παρὰ τὸν Νεμέαν ποταμὸν μέχρι νυκτός, ἑκατέρων προετέρησε τὰ μέρη τοῦ στρατεύματος· καὶ τῶν μὲν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων ἔπεσον ἑκατὸν πρὸς τοῖς χιλίοις, Βοιωτῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων περὶ διςχιλίους 15 3 ὀκτακοσίους. Ἀγησίλαος δὲ τὴν δύναμιν ἐκ τῆς Ἀσίας διαβιβάσας εἰς τὴν Εὐρώπην, τὸ μὲν πρῶτον Θρακῶν τινῶν ἀπαντησάντων αὐτῷ πολλῇ στρατιᾷ, μάχῃ τε ἐνίκησε καὶ τοὺς πλείστους τῶν βαρβάρων ἀνείλε· μετὰ δὲ ταῦτα διὰ Μακεδονίας 20 τὴν πορείαν ἐποιεῖτο, τὴν αὐτὴν διεξιὼν χώραν ἣν καὶ Ξέρξης ἐπορεύθη, καθ' ὃν καιρὸν ἐστρά- 4 τευσεν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. Ἀγησίλαος μὲν οὖν διὰ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας πορευθεὶς, ὥς διήλθε τὰ περὶ Θερμοπύλας στενά, . . . τὴν πορείαν ἐποι- 25 εῖτο. Κόνων δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Φαρνάβαζος ἀφηγοῦντο μὲν τοῦ βασιλικοῦ στόλου, διέτριβον δὲ περὶ

18 * πολλῇ στρατιᾷ] πολλῆς στρατιᾶς PA, μετὰ πολλῆς στρατιᾶς c (cf. p. 313, 1) 25 τὰ περὶ A, τὰς περὶ P, τὰ περὶ τὰς c στενά Reiske, στενήν ο] σύντομον vel ὁξείαν vel διὰ τῆς Φωνίδος add. Reiske, εἵτονον Bezzel

Λώρημα τῆς Χερρονήσου, τριήρεις ἔχοντες πλείους
τῶν ἐνενηήκοντα. πνυθόμενοι δὲ ἐν Κνίδῳ τὸ ναυ- 5
τικὸν τῶν πολεμίων εἶναι, τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν
παρεσκευάζοντο. Πείσανδρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμο-
νίων ναύαρχος ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Κνίδου τριήρεσιν
ὀγδοήκοντα πέντε, καὶ κατηνέχθη πρὸς Φύσκον τῆς
Χερρονήσου. ἐκεῖθεν δ' ἐκπλεύσας περιέπεσε τῷ 6
στόλῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ταῖς μὲν προπλευούσαις
ναυσὶ συμβαλὼν προετέρει, τῶν δὲ Περσῶν ἅμα
ταῖς τριήρεσιν ἀθρόαις παραβοηθησάντων, ἐπειδὴ
πάντες οἱ σύμμαχοι πρὸς τὴν γῆν ἔφυγον, τὴν ἰδίαν
ναῦν ἐπέστρεψεν, αἰσχροὺν εἶναι νομίσας καὶ τῆς
Σπάρτης ἀνάξιον τὸ φυγεῖν ἀγεννῶς. ἀγωνισάμε- 7
νος δὲ λαμπρῶς καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνελών,
τὸ τελευταῖον ἀξίως τῆς πατρίδος ἀνῆρέθη μαχόμε-
νος. οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα μέχρι τῆς γῆς κατα-
διώξαντες τοὺς Λακεδαιμονίους πεντήκοντα μὲν
τριήρων ἐκυρίευσαν, τῶν δ' ἀνδρῶν οἱ πλεῖστοι
μὲν ἐκκολυμβήσαντες κατὰ γῆν ἔφυγον, ἔάλωσαν
δὲ περὶ πεντακοσίους· αἱ δὲ λοιπαὶ τριήρεις εἰς
Κνίδον διεσώθησαν.

Ἀγῃσίλαος δὲ προσλαβόμενος ἐκ Πελοποννήσου 84
στρατιώτας, ἐπειδὴ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπέβαινεν
εἰς Βοιωτίαν, εὐθὺς οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τῶν συμμά-
χων ἀπήντησαν εἰς Κορώνειαν. γενομένης δὲ παρα- 25
τάξεως Θηβαῖοι μὲν τὸ καθ' αὐτοὺς μέρος τρεψά-

1 Λώρημα ο, corr. Ortelius   2 πνυθόμενοι P
 4 Πείσανδρος] Περίαρχος ο   7 δ' om. P   8 προσπλευούσαις ο,
 corr. Reiske   9 Περσῶν Steph., Περσικῶν ο; Φοινίκων Wurm
 (ex Xen. Hell. IV 3, 11)   13 ἀγωνισάμενος — ἀνελών om. P
 24 εἰς B.] τῆς Βοιωτίας Hert.   25 δὲ om. P

- μενοι μέχρι τῆς παρεμβολῆς κατεδίωξαν, οἱ δ' ἄλλοι
 μικρὸν ἀντισχόντες χρόνον ὑπ' Ἀγησιλάου καὶ τῶν
 2 ἄλλων φυγεῖν ἠναγκάσθησαν. διὸ καὶ νενικηκέναι
 τῇ μάχῃ Λακεδαιμόνιοι διαλαβόντες ἔστησαν τρό-
 παιον καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς πολεμίοις ὑποσπόνδους 5
 ἀπέδωκαν. ἀπέθανον δὲ τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν
 συμμάχων πλείους τῶν ἑξακοσίων, Λακεδαιμονίων
 δὲ καὶ τῶν συναγωνισαμένων τριακόσιοι πεντήκοντα·
 καὶ αὐτὸς Ἀγησίλαος πολλοῖς περιπεπτωκὸς τραύ-
 μασιν εἰς Δελφοὺς ἐκομίσθη, κακεῖ τὴν ἐπιμέλειαν 10
 τοῦ σώματος ἐποιεῖτο.
- 3 Φαρνάβαξος δὲ καὶ Κόνων μετὰ τὴν ναυμαχίαν
 ἀνήχθησαν ἀπάσαις ταῖς ναυσὶν ἐπὶ τοὺς τῶν Λακε-
 δαιμονίων συμμάχους. καὶ πρῶτον μὲν Κόνους
 ἀπέστησαν, εἴτα Νισυρίους καὶ Τηίους. μετὰ δὲ 15
 ταῦτα Χίοι τὴν φρουρὰν ἐκβαλόντες προσέθεντο
 τοῖς περὶ Κόνωνα· παραπλησίως δὲ μετέβαλον καὶ
- 4 Μιτυληναῖοι καὶ Ἐφέσιοι καὶ Ἐρυθραῖοι. τοιαύτη δὲ
 τῆς μεταστάσεως σπουδὴ τις εἰς τὰς πόλεις ἐνέπεσεν,
 ὥν αἱ μὲν ἐκβάλλουσαι τὰς φρουράς τῶν Λακεδαι- 20
 μονίων τὴν ἐλευθερίαν διεφύλαττον, αἱ δὲ τοῖς περὶ
 Κόνωνα προσετίθεντο. καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀπὸ
 τούτου τοῦ χρόνου τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχὴν ἀπέ-

2 καὶ τῶν ἄλλων] ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα Wurm (Xen. Hell. IV 3. 17) 3 νενικηκέναι add. (post Λακεδαιμόνιοι) L² 5 ὑπο-
 σπόνδους om. v 6 ἀπέδωκαν Dind. ἔδωκαν o 11 τοῦ om. P
 15 Νισυραίους Palmerius, Νισυαίους o Τίους v 16 ἐκ-
 βάλλοντες P 17 μετεβάλοντο fort. καὶ om. o - PAL
 18 μιτυληναῖοι P ἐρυθραῖοι P τοιαύτη τῆς μεταστάσεως
 σπουδὴ Reiske (cf. c. 18, 7. XVI 54. 2), τοιαύτης δὲ τῆς κατα-
 στάσεως οὕσης σπουδὴ o 19 τις] τῆς P 20 ἐκβάλου-
 σαι P, ἐκβαλοῦσαι Dind.

βαλον, οἱ δὲ περὶ Κόνωνα κρίναντες παντὶ τῷ
στολῷ πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀνέξενον, καὶ τὰς
Κυκλάδας νήσους προσαγαρόμενοι κατέπλευσαν ἐπὶ
Κύθηρα τὴν νῆσον. εὐθὺ δὲ ταύτης ἐξ ἐφόδου 5
κυριεύσαντες τοὺς μὲν Κυθηρίους ὑποσπόνδους
ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λακωνικὴν, αὐτοὶ δὲ καταλι-
πόντες τῆς πόλεως τὴν ἱκανὴν φρουρὰν ἔπλεον ἐπὶ
Κορίνθου. ἐκεῖ δὲ καταπλεύσαντες τοῖς συνέδροις
διελέχθησαν ὑπὲρ ὧν ἤθελον, καὶ συμμαχίαν ποι-
10 ῆσάμενοι τούτοις μὲν χρήματα κατέλιπον, αὐτοὶ δ'
εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλευσαν.

709 Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀέροπος ὁ τῶν Μακε- 6
δόνων βασιλεὺς ἐτελεύτησε νόσῳ, βασιλεύσας ἔτη
ἕξ· τὴν δ' ἡγεμονίαν διαδεξάμενος Πανσανίας
15 υἱὸς ἤρξεν ἐνιαυτόν. Θεόπομπος δ' ὁ Χίος τὴν τῶν 7
Ἑλληνικῶν σύνταξιν κατέστροφεν εἰς τοῦτον τὸν
ἐνιαυτόν καὶ εἰς τὴν περὶ Κνίδου ναυμαχίαν, γρά-
ψας βύβλους δώδεκα. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἤρ-
κται μὲν ἀπὸ τῆς περὶ Κυνὸς σῆμα ναυμαχίας, εἰς
20 ἣν Θουκυδίδης κατέληξε τὴν πραγματείαν, ἔγραψε
δὲ χρόνον ἑτῶν δεκαεπτὰ.

Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐνιαυσιαῖος χρόνος διεληλύθει, Ἀθή- 85
νησι μὲν Εὐβουλίδης ἤρξεν, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπα-

1 περὶ P, περὶ τὸν v κρίναντες παντὶ τῷ στολῷ
PAF(L), σύν παντὶ τ. στ. κρίναντες c 3 προσαγόμενοι o,
corr. Eich. 6 κατὰ λειπόντες P 8 Κορινθίους o, corr.
Dind. συνεδρίοις P 9 διηλέχθ. P, διειλέχθ. v ἤθε-
λον] ἤλθον Dobraeus 10 κατέλειπον PA 11 κατέπλευ-
σαν P (c. 90, 7) 12 δὲ om. P 15 υἱός P (et Wess.),
ὁ υἱός (c? et) Steph. 16 κατέστροφεν o, corr. Dind.
17 κνίδου P 19 κυνόσημα PA 20 τὴν add. Reiske
22 ἐνιαύσιος Dind.

- τικὴν ἀρχὴν διώκουν χιλιάρχοι ἔξ, *Λεύκιος Σέργιος*,
Αὔλος Ποστούμιος, *Πόπλιος Κορνήλιος*, *Κόιντος*
 2 *Μάνλιος*. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Κόνων τοῦ
 βασιλικοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν ἔχων, ὀγδοήκοντα
 τριήρεσι καταπλεύσας εἰς τὸν Πειραιεῖα τοῖς πολί- 5
 ταις ὑπέσχετο τὸν περίβολον τῆς πόλεως ἀνοικοδο-
 μήσειν· τοῦ γὰρ Πειραιέως τὰ τεῖχη καὶ τὰ μακρὰ
 σκέλη καθήρητο κατὰ τὰς Λακεδαιμονίων συνθήκας,
 ὅτε κατεπονήθησαν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ.
 3 ὁ δ' οὖν Κόνων μισθωσάμενος πλῆθος τεχνιτῶν, 10
 καὶ τὸν ἐκ τῶν πληρωμάτων ὄχλον εἰς ὑπηρεσίαν
 παραδούς, ταχέως τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ τείχους
 ἀνφοκοδόμησε· καὶ γὰρ Θηβαῖοι πεντακοσίους τεχνί-
 τας καὶ λιθοτόμους ἀπέστειλαν, καὶ τινες ἄλλαι τῶν
 4 πόλεων παρεβοήθησαν. Τιρίβαζος δ' ὁ τῶν κατὰ 15
 τὴν Ἀσίαν πεζῶν δυνάμεων ἀφηγούμενος ἐφθόνηι
 ταῖς τοῦ Κόνωνος εὐπραξίαις, καὶ πρόφασιν μὲν
 λαβὼν ὅτι ταῖς βασιλικαῖς δυνάμεσι τὰς πόλεις
 Ἀθηναίοις κατακτιᾶται, προαγαγόμενος δ' αὐτὸν εἰς
 Σάρδεϊς συνέλαβε καὶ δήσας εἰς φυλακὴν κατέθετο. 20
 86 Ἐν δὲ τῇ Κορίνθῳ τινὲς τῶν ἐπιθυμούντων
 δημοκρατίας συστραφέντες ἀγώνων ὄντων ἐν τῷ
 θεάτρῳ φόνον ἐποίησαν καὶ στάσεως ἐπλήρωσαν τὴν

2 *Αὔλος* om. A *Κορνήλιος*] *Σέξτος Κένσιος* add.
 o-PA *Κόιντος* om. A; *Aulus fasti* (Liv. V 16) 3 *Μάν-*
λιος P, *Μάλιος* AFK, *Μάλλιος* c; καὶ *Ἀντίος Κάμιλλος*
 add. o-PA 7 τοῦ PA, τοῦ τε c 15 *Τιρίβαζος* o-PA
 17 μὲν del. Reiske 19 *προαγόμενος* o, corr. Eich. 21
ἐπιθυμούντων (*ἐπιθυμητῶν* c. 3, 3) *δημοκρατίας* Wurm, *ἐπι-*
θυμία κρατούντων o; *τῆς δημοκρατίας ἐπιθυμούντων* Mad-
 vig, *τῶν ἐπικρατούντων* τοῦ δήμου Bezzel

πόλιν· συνεπιλαβομένων δὲ αὐτοῖς τῆς τόλμης Ἀρ-
 γείων, ἑκατὸν μὲν καὶ εἴκοσι τῶν πολιτῶν ἀπέσφα-
 ξαν, πεντακοσίους δ' ἐφυγάδευσαν. Λακεδαιμονίων 2
 δὲ παρασκευαζομένων κατάγειν καὶ δύναμιν ἄθροι-
 5 ζόντων, Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ παρεβοήθουν τοῖς
 σφαγεῦσιν, ὅπως τὴν πόλιν ἐξειδιοποιήσωνται. καὶ 3
 οἱ μὲν φυγάδες μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμ-
 μάχων ἐπὶ τὸ Λέχαιον καὶ τὸν ναύσταθμον ἐπελ-
 θόντες νυκτὸς κατὰ κράτος εἶλαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ
 10 τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντων, ὧν Ἰφικράτης
 710 ἤγρετο, συνέβη γενέσθαι μάχην, ἐν ᾗ Λακεδαιμό-
 νιοι νικήσαντες οὐκ ὀλίγους ἀπέκτειναν. μετὰ δὲ 4
 ταῦτα οἱ τε Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, πρὸς δὲ τούτοις
 Ἀργεῖοι καὶ Κορίνθιοι πάσῃ τῇ δυνάμει παρελθόντες
 15 εἰς τὸ Λέχαιον, τὸ μὲν πρῶτον πολιορκήσαντες τὸ
 χωρίον [τὸ] ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος εἰσεβιάζοντο·
 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν φυγάδων
 λαμπρῶς ἀγωνισαμένων ἐξεώσθησαν οἱ Βοιωτοὶ καὶ
 οἱ μετ' αὐτῶν ἅπαντες. οὗτοι μὲν οὖν περὶ χιλίους
 20 τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπε-
 χώρησαν. εὐθὺ δὲ τῶν Ἰσθμίων ἐπελθόντων διε- 5
 φέροντο περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος· καὶ πολλὰ
 φιλονεικησάντων ἐκράτησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ
 τοὺς φυγάδας ἐποίησαν θεῖναι τὸν ἀγῶνα, τῶν δὲ 6
 25 κατὰ τὸν πόλεμον δεινῶν σχεδόν τι περὶ τὴν Κό-
 ρινθον γενομένων ὁ πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Κοριν-
 θιακός, καὶ διέμεινεν ἔτη ὀκτώ.

1 δὲ αὐτοῖς] δ' ἐπαντῶ P

6 σφαγίσιν P, σφαγεῖσιν A

15 ἐκπολιορκήσαντες malim

Rhod. 23 φιλονεικήσαντες P

2 μὲν ἑκατὸν PAF

8 λεχαιὸν P (et infra)

16 τὸ del. Eich., εἰς τὸ

- 87 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ῥηγῖνοι κατηγοροῦντες Διονυσίου ὅτι Μεσσήνην τειχίζων ἐπ' αὐτοὺς κατασκευάζεται, πρῶτον μὲν τοὺς ὑπὸ Διονυσίου φερεομένους καὶ τὰναντία πράττοντας ὑπεδέξαντο, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ναξίων καὶ Καταναίων τοὺς 5 ὑπολειπομένους εἰς Μύλας κατοικίσαντες, δύναμιν παρεσκευάζοντο καὶ στρατηγὸν Ἐλωρίν ἐξέπεμψαν
- 2 πολιορκήσοντα Μεσσήνην. τούτου δὲ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ποιησαμένου παραβόλως, οἱ κατέχοντες τὴν πόλιν Μεσσήνιοι καὶ Διονυσίου μι- 10 σθοφόροι συστραφέντες ἀπήντησαν. γενομένης δὲ μάχης ἐνίκων οἱ Μεσσήνιοι καὶ πλείους τῶν πεν- 3 τακοσίων ἀπέκτειναν. εὐθὺ δ' ἐπὶ τὰς Μύλας ἐπελθόντες εἶλον τὴν πόλιν, καὶ τοὺς οἰκισθέντας ἐν αὐτῇ Ναξίους ὑποσπόνδους ἀφῆκαν. οὗτοι μὲν οὖν 15 εἰς τε Σικελοὺς καὶ [τὰς ἄλλας] τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἀπελθόντες ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους κατώ- 4 κησαν· ὁ δὲ Διονύσιος, τῶν περὶ τὸν πορθμὸν αὐτῷ τόπων κατεσκευασμένων φιλίων, διανοεῖτο μὲν ἐπὶ Ῥήγιον στρατιὰν ἄγειν, παρηνωχλεῖτο δ' 20 ὑπὸ τῶν τὸ Ταυρομένιον κατειληφόντων Σικελῶν.
- 5 διόπερ κρινὰς συμφέρειν τούτοις ἐπιθέσθαι πρῶτοις, ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν, καὶ στρατοπεδεύσας ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Νάξον μέρους προσεκαρτέρει τῇ πολιορκίᾳ τὸν χειμῶνα, νομίζων τοὺς Σικελοὺς 25 ἐκλείψειν τὸν λόφον διὰ τὸ μὴ πάλαι καταρκηκέ-

2 αὐτοὺς] ἐπιτείχιμα add. Reiske 5 τῶν ἀξίων P
 7 Ἐλωρίον P 15 Ναξίους] καὶ Καταναίους add. Wurm
 οὗτοι Eich., αὐτοὶ ο 16 τὰς ἄλλας del. Wurm, (cf. 84, 1.
 110, 4), τὰς del. Reiske 17 ἐπελθόντες ο, corr. Eich.
 18 τῶν] τὸν P τὸν add. Reiske (c. 56, 1) 21 τὸ om. v

ναι. οἱ δὲ Σικελοὶ παρὰ τῶν πατέρων ἐκ παλαιοῦ 88
 παρειληφότες ὅτι τὰ μέρη ταῦτα τῆς νήσου Σικε-
 711 λῶν κατεχόντων Ἑλληνες πρῶτως καταπλεύσαντες
 ἔκτισαν μὲν Νάξον, ἐξέβαλον δ' ἐκ τούτου τοῦ λόφου
 5 τοὺς τότε κατοικοῦντας Σικελούς· διὸ δὴ φάσκον-
 τες πατρῶαν ἀνακτήσασθαι χώραν καὶ περὶ ὧν εἰς
 τοὺς ἑαυτῶν προγόνους ἐξήμαρτον Ἑλληνες ἀμύνα-
 σθαι δικαίως, ἐφιλοτιμοῦντο κατασχεῖν τὸν λόφον.
 ὑπερβαλλούσης δὲ φιλονεικίας παρ' ἀμφοτέροις 2
 10 οὔσης, ἔτυχον μὲν οὔσαι τροπαὶ χειμεριναί, καὶ διὰ
 τοὺς ἐπιγινομένους χειμῶνας ὁ περὶ τὴν ἀκρόπολιν
 τόπος πλήρης ἦν χιόνος. ἐνταῦθα δὴ Διονύσιος
 τοὺς Σικελούς διὰ τὴν ὀχυρότητα καὶ τὴν ὑπερβο-
 λὴν τοῦ τείχους ῥαθυμοῦντας περὶ τὴν κατὰ τὴν
 15 ἀκρόπολιν φυλακὴν εὐρών, ὥρμησε νυκτὸς ἀσελή-
 νου καὶ χειμερίου πρὸς τοὺς ἀνωτάτω τόπους. πολλὰ 3
 δὲ κακοπαθήσας διὰ τε τὴν τῶν κρημνῶν δυσχέ-
 ρειαν καὶ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος, μιᾶς μὲν ἀκροπό-
 λεως ἐκυρίευσεν, καὶ τὸ πρόσωπον ἐξήλκωσεν καὶ τὰς
 20 ὕψεις ἔβλαψεν διὰ τὸ ψῦχος· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὸ
 ἕτερον μέρος παρεισπεσὼν εἰσῆγαγε τὴν δύναμιν
 εἰς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Σικελῶν ἀθρόων βοηθησάν-
 των ἐξεώσθησαν οἱ μετὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ αὐτοὺς
 ἐν τῇ φυγῇ τυπτόμενος εἰς τὸν θώρακα περιε-
 25 κυλίσθη, καὶ παρ' ὀλίγον συνελήφθη ζῶν. τῶν δὲ 4

3 πρῶτος P   4 * ἐκ τούτου τοῦ λόφου] ἐκ τούτου στό-
 λου P, ἐκτὸς τοῦ στόλου AHF, ἐκτὸς τοῦ τόπου c   7 ἀμύ-
 νασθαι PAJKL, ἀμύνεσθαι c   9 ὑπερβαλλούσης PF παρ']
 καὶ παρ' P   10 καὶ διὰ] διὰ δὲ fort.   11 ἐπιγινομένους v
 14 τείχους] ψύχους Madvig ex XVII 82, 2   16 ἀγνωστά-
 τους P   18 καὶ om. P   22 ἀθρόων Dind., ἀθρόως o

87 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ῥηγῖνοι κατηγοροῦντες
 Διονυσίου ὅτι Μεσσήνην τειχίζων ἐπ' αὐτοὺς κατα-
 σκευάζεται, πρῶτον μὲν τοὺς ὑπὸ Διονυσίου φρυγα-
 δευομένους καὶ τὰναντία πράττοντας ὑπεδέξαντο, 5
 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ναξίων καὶ Καταναίων τοὺς 5
 ὑπολειπομένους εἰς Μύλας κατοικίσαντες, δύναμιν
 παρεσκευάζοντο καὶ στρατηγὸν Ἐλωριον ἐξέπεμψαν
 2 πολιορκήσοντα Μεσσήνην. τούτου δὲ τὴν ἐπίθεσιν
 κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ποιησαμένου παραβόλως, οἱ
 κατέχοντες τὴν πόλιν Μεσσήνιοι καὶ Διονυσίου μι- 10
 σθοφόροι συστραφέντες ἀπήντησαν. γενομένης δὲ
 μάχης ἐνίκων οἱ Μεσσήνιοι καὶ πλείους τῶν πεν-
 3 τακοσίων ἀπέκτειναν. εὐθὺ δ' ἐπὶ τὰς Μύλας ἐπελ-
 θόντες εἶλον τὴν πόλιν, καὶ τοὺς οἰκισθέντας ἐν
 αὐτῇ Ναξίους ὑποσπόνδους ἀφῆκαν. οὗτοι μὲν οὖν 15
 εἰς τε Σικελοὺς καὶ [τὰς ἄλλας] τὰς Ἑλληνίδας πό-
 λεις ἀπελθόντες ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους κατώ-
 4 κησαν· ὁ δὲ Διονύσιος, τῶν περὶ τὸν πορθμὸν
 αὐτῷ τόπων κατεσκευασμένων φιλίων, διανοεῖτο
 μὲν ἐπὶ Ῥήγιον στρατιὰν ἄγειν, παρηνωχλεῖτο δ' 20
 ὑπὸ τῶν τὸ Ταυρομένιον κατειληφότων Σικελῶν.
 5 διόπερ κρίνας συμφέρειν τούτοις ἐπιθέσθαι πρῶτοις,
 ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν, καὶ στρατοπεδεύ-
 σας ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Νάξον μέρους προσεκαρτέρει
 τῇ πολιορκίᾳ τὸν χειμῶνα, νομίζων τοὺς Σικελοὺς 25
 ἐκλείψειν τὸν λόφον διὰ τὸ μὴ πάλαι κατφρῆκε-

2 αὐτοὺς] ἐπιτείχισμα add. Reiske 5 τῶν ἀξίων P
 7 Ἐλωριον P 15 Ναξίους] καὶ Καταναίους add. Wurm
 οὗτοι Eich., αὐτοὶ ο 16 τὰς ἄλλας del. Wurm, (cf. 84, 1.
 110, 4), τὰς del. Reiske 17 ἐπελθόντες ο, corr. Eich.
 18 τῶν] τὸν P τὸν add. Reiske (c. 56, 1) 21 τὸ om. v

ναι. οἱ δὲ Σικελοὶ παρὰ τῶν πατέρων ἐκ παλαιοῦ 88
 παρειληφότες ὅτι τὰ μέρη ταῦτα τῆς νήσου Σικε-
 711 λῶν κατεχόντων Ἕλληνες πρῶτως καταπλεύσαντες
 ἔκτισαν μὲν Νάξον, ἐξέβαλον δ' ἐκ τούτου τοῦ λόφου
 5 τοὺς τότε κατοικοῦντας Σικελούς· διὸ δὴ φάσκον-
 τες πατρώαν ἀνακτῆσασθαι χώραν καὶ περὶ ὧν εἰς
 τοὺς ἑαυτῶν προγόνους ἐξήμαρτον Ἕλληνες ἀμύν-
 σθαι δικαίως, ἐφιλοτιμοῦντο κατασχεῖν τὸν λόφον.
 ὑπερβαλλούσης δὲ φιλονεικίας παρ' ἀμφοτέροις 2
 10 οὔσης, ἔτυχον μὲν οὔσαι τροπαὶ χειμεριναί, καὶ διὰ
 τοὺς ἐπιγινομένους χειμῶνας ὁ περὶ τὴν ἀκρόπολιν
 τόπος πλήρης ἦν χιόνος. ἐνταῦθα δὴ Διονύσιος
 τοὺς Σικελούς διὰ τὴν ὀχυρότητα καὶ τὴν ὑπερβο-
 λὴν τοῦ τείχους ῥαθυμοῦντας περὶ τὴν κατὰ τὴν
 15 ἀκρόπολιν φυλακὴν εὐρών, ὥρμησε νυκτὸς ἀσελή-
 νου καὶ χειμερίου πρὸς τοὺς ἀνωτάτω τόπους. πολλὰ 3
 δὲ κακοπαθήσας διὰ τε τὴν τῶν κρημνῶν δυσχέ-
 ρειαν καὶ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος, μιᾶς μὲν ἀκροπό-
 λεως ἐκυρίευσε, καὶ τὸ πρόσωπον ἐξήλκωσε καὶ τὰς
 20 ὄψεις ἔβλαψε διὰ τὸ ψῦχος· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὸ
 ἕτερον μέρος παρεισπεσὼν εἰσῆγαγε τὴν δύναμιν
 εἰς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Σικελῶν ἀθρόων βοηθησάν-
 των ἐξεώσθησαν οἱ μετὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ αὐτὸς
 ἐν τῇ φυγῇ τυπτόμενος εἰς τὸν θώρακα περιε-
 25 κυλίσθη, καὶ παρ' ὀλίγον συνελήφθη ζῶν. τῶν δὲ 4

3 πρῶτος P   4 * ἐκ τούτου τοῦ λόφου] ἐκ τουτου στό-
 λου P, ἐκτὸς τοῦ στόλου AHF, ἐκτὸς τοῦ τόπου c   7 ἀμύ-
 νασθαι PAJKL, ἀμύνεσθαι c   9 ὑπερβαλλούσης PF   παρ']
 καὶ παρ' P   10 καὶ διὰ] διὰ δὲ fort.   11 ἐπιγινομένους v
 14 τείχους] ψύχους Madvig ex XVII 82, 2   16 ἀγνωστά-
 τους P   18 καὶ om. P   22 ἀθρόων Dind., ἀθρόως o

Σικελῶν ἐπικειμένων ἐξ ὑπερδεξίων τόπων, ἀνηρέ-
 θησαν μὲν τῶν μετὰ Διονυσίου πλείους τῶν ἑξα-
 κοσίων, ἀπέβαλον δὲ τὰς πανοπλίας οἱ πλείστοι·
 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Διονύσιος μόνον τὸν θώρακα διέ-
 5 σῶσεν. μετὰ δὲ τὴν ἀτυχίαν ταύτην Ἀκραγαντῖνοι 5
 καὶ Μεσσήνιοι τοὺς τὰ Διονυσίου φρονοῦντας μετα-
 στησάμενοι, τῆς ἐλευθερίας ἀντείχοντο καὶ τῆς τοῦ
 τυράννου συμμαχίας ἀπέστησαν.

89 Πανσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς
 ἐγκαλούμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἔφυγεν, ἄρξας ἔτη 10
 δεκατέτταρα· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς
 2 Ἀγησίπολις ἤρξε τὸν ἴσον τῷ πατρὶ χρόνον. ἔτε-
 λεύτησε δὲ καὶ Πανσανίας ὁ τῶν Μακεδόνων βα-
 σιλεὺς, ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Ἀμύντου δόλῳ, ἄρξας ἐνιαυ-
 τόν· τὴν δὲ βασιλείαν κατέσχευεν Ἀμύντας, καὶ 15
 ἤρξεν ἔτη εἴκοσι τέσσαρα.

90 Τοῦ δὲ ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν
 παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Δημόστρατος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν
 ὑπατικὴν ἀρχὴν διώκουν χιλίαρχοι ἑξ, Λεύκιος Τι-
 2 τίνιος, Πόπλιος Λικίνιος, Πόπλιος Μελαῖος, Κόιν- 20
 τος Μάλλιος, Γναῖος Γενύκιος, Λεύκιος Ἀτίλιος.
 τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων Μάγων ὁ τῶν
 Καρχηδονίων στρατηγὸς διέτριβε μὲν ἐν Σικελίᾳ, 712
 τὰ δὲ πράγματα τῶν Καρχηδονίων ἀπὸ τῆς γεγενη-
 3 μένης συμφορᾶς ἀνελάμβανε· ταῖς τε γὰρ ὑποτεταγ- 25
 μέναις πόλεσι φιλανθρώπως προσεφέρετο καὶ τοὺς

1 ἑξ om. PA   12 Ἀγησίλαος FK   19 Τίτινος om. A
 20 Μελαῖος] Μενελαῖος (omisso Πόπλιος) A, Μαίλιος Rhod.
 ex fastis, (Liv. V 18)   Κόιντος Μάλλιος om. A; Q. Man-
 lius fasti   21 Γενούκιος καὶ Λεύκιος v (om. A)

ὕπὸ Διονυσίου πολεμουμένους ὑπεδέχετο. ἐποιή-
 σατο δὲ καὶ πρὸς τοὺς πλείστους τῶν Σικελῶν συμ-
 μαχίας, καὶ δυνάμεις ἀθροίσας ἐστράτευσεν εἰς τὴν
 Μεσσηνίαν. λεηλατήσας δὲ τὴν χώραν καὶ πολλῆς
 5 ὠφελείας ἐγκρατὴς γενόμενος ἀνέξενξε καὶ πρὸς
 Ἀβακαίνῃ πόλει συμμαχίδι κατεστρατοπέδευσεν. Διο- 4
 νυσίου δὲ ἐπελθόντος μετὰ τῆς δυνάμεως παρε-
 τάχθησαν, καὶ γενομένης καρτερᾶς μάχης ἐνίκησαν
 οἱ περὶ Διονύσιον. καὶ οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πλείους
 10 ὀκτακοσίων ἀποβαλόντες ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν, Διο-
 νύσιος δὲ τότε μὲν εἰς Συρακούσας ἀνέξενξε, μετὰ
 δέ τινας ἡμέρας ἑκατὸν τριήρεις πληρώσας ἐστρά-
 τευσεν ἐπὶ Ῥηγίνους. ἀπροσδοκίτως δὲ νυκτὸς ἐπι- 5
 φανείς τῇ πόλει τὰς πύλας ἐνέπρησε καὶ τοῖς τείχεσι
 15 προσήρρισε κλίμακας. οἱ δὲ Ῥηγῖνοι τὸ μὲν πρῶ-
 τον ὀλίγοι προσβοηθήσαντες ἐπεχείρουν σβεννύναι
 τὴν φλόγα, μετὰ δὲ ταῦτα Ἐλῳριδος τοῦ στρατη-
 γοῦ παραγενομένου καὶ συμβουλευσάντος τάναντία
 6 πρᾶττειν ἔσωσαν τὴν πόλιν. σβεννύντες μὲν γὰρ 6
 20 τὸ πῦρ οὐκ ἂν ἴσχυσαν Διονύσιον κωλύσαι εἰσελ-
 θεῖν, ὀλίγοι παντελῶς ὄντες, ἐκ δὲ τῶν ἐγγύς
 οἰκιῶν ἐνέγκαντες φρύγανα καὶ ξύλα τὴν φλόγα
 κατεσκεύαζον μείζονα, μέχρι ὅτου τὸ πλῆθος ἐν τοῖς
 ὀπλοῖς ἀθροισθὲν παρεβοήθησεν. Διονύσιος δὲ τῆς 7
 25 ἐπιβολῆς ἀποτυχῶν ἐπῆλθε τὴν χώραν ἐμπυρίζων
 καὶ δεινδροτομῶν, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐνιαυσίους ἀνο-
 χὰς ποιησάμενος ἐξέπλευσεν ἐπὶ Συρακουσῶν. οἱ 91
 δὲ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες Ἕλληνες ἐώρων μὲν

6 Ἀβακαίνῃ a, cf. p. 181, 22
 23 μέχρις v 26 ἐνιαυσιαίους o - PL

15 προσέρισε P

μέχρι τῆς ἑαυτῶν χώρας προβαίνουσιν τὴν Διονυσίου πλεονεξίαν, συμμαχίαν δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐποίησαντο καὶ συνέδριον ἐγκατεσκεύαζον. ἤλπιζον γὰρ τὸν Διονύσιον ῥαδίως ἀμυνεῖσθαι καὶ τοῖς παροικοῦσι Λευκανῶν ἀντιτάξεσθαι· καὶ γὰρ οὗτοι τότε 5 διεπολέμουν πρὸς αὐτοὺς.

2 Οἱ δὲ τὸ Λέχαιον τῆς Κορινθίας κατέχοντες φυγάδες νυκτὸς ὑπὸ τινων εἰσαχθέντες ἐνεχείρησαν μὲν καταλαμβάνειν τὰ τεῖχη, τῶν δὲ μετ' Ἰφικράτους ἐκβοηθησάντων τριακοσίους ἐξ αὐτῶν ἀπο- 10 βαλόντες ἔφυγον ἐπὶ τὸν ναύσταθμον. μετὰ δὲ τινες ἡμέρας τῶν Λακεδαιμονίων μέρος τῆς στρατιᾶς διήει διὰ τῆς Κορινθίας χώρας, οἷς Ἰφικράτης καὶ τινες τῶν ἐν Κορίνθῳ συμμάχων ἐπιπεσόντες 713 3 τοὺς πλείστους ἀνείλον. Ἰφικράτης δὲ μετὰ τῶν 15 πελταστῶν ἐπὶ Φλιασίαν στρατεύσας, καὶ μάχην τοῖς ἐκ τῆς πόλεως συνάψας, τούτων μὲν πλείους τριακοσίων ἀπέκτεινε· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Σικυνῶνα αὐτοῦ πορευθέντος, οἱ Σικυνῶνιοι παραταξάμενοι πρὸ τῶν τειχῶν ἀπέβαλον περὶ πεντακοσίους καὶ 20 συνέφυγον εἰς τὴν πόλιν.

92 Τούτων δὲ προαχθέντων Ἀργεῖοι μετὰ τῶν ὅπλων πανδημεὶ στρατεύσαντες εἰς Κόρινθον τὴν τ' ἀκρόπολιν κατελάβοντο καὶ τὴν πόλιν ἐξιδιοποιήσαντες 2 τὴν Κορινθίων χώραν Ἀργεῖαν ἐποίησαν. ἐπεβάρ- 25 λετο δὲ καὶ Ἰφικράτης ὁ Ἀθηναῖος καταλαβέσθαι

3 γὰρ] οὕτω add. Reiske 5 ἀντιτάξεσθαι ο, corr. Steph. 7 λεγαῖον P Κορίνθον ο-PAL 14 ἐν Κορίνθῳ om. v 16 Φλιασίαν Wess., Φλιάς P, Φλιάς v 18 σικυνῶνιοι P 23 Κόρινθον] τὴν τε Κόρινθον add. v τ'] τε PAF

τὴν πόλιν, ἐπιτήδειον οὔσαν εἰς τὴν τῆς Ἑλλάδος
 ἡγεμονίαν· τοῦ δὲ δήμου κωλύσαντος οὗτος μὲν
 ἀπέθετο τὴν ἀρχήν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι Χαβρίαν ἀντ'
 αὐτοῦ στρατηγὸν εἰς τὴν Κόρινθον ἐξέπεμψαν.

5 Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Ἀμύντας ὁ Φιλίππου 3
 πατὴρ Ἰλλυριῶν ἐμβαλόντων εἰς Μακεδονίαν ἐξέπι-
 πτεν ἐκ τῆς χώρας· ἀπογνοὺς δὲ τὴν ἀρχήν Ὀλυμ-
 θίοις μὲν τὴν σύνεγγυς χώραν ἐδώρῃσατο, αὐτὸς
 δὲ τότε μὲν ἀπέβαλε τὴν βασιλείαν, μετ' ὀλίγον
 10 δὲ χρόνον ὑπὸ Θετταλῶν καταχθεὶς ἀνεκτήσατο τὴν
 ἀρχήν, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι τέτταρα. ἔνιοι 4
 δέ φασι μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τὴν Ἀμύντου διειτῆ
 χρόνον Ἀργαῖον βασιλεῦσαι τῶν Μακεδόνων, καὶ
 τότε τὸν Ἀμύνταν ἀνακτήσασθαι τὴν βασιλείαν.

15 Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Σάτυρος ὁ Σπαρ- 93
 τάκου μὲν υἱός, βασιλεὺς δὲ Βοσπόρου, ἐτελεύτησεν,
 ἄρξας ἔτη τετταράκοντα [τέτταρα]· τὴν ἡγεμονίαν
 δὲ διεδέξατο ὁ υἱὸς Λεύκων ἐπ' ἔτη τετταράκοντα.

Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πολιορκοῦντες 2
 20 ἐνδέκατον ἔτος Βηίους κατέστησαν αὐτοκράτορα μὲν
 Μάρκον Φούριον, ἵππαρχον δὲ Πόπλιον Κορνήλιον.
 οὗτοι δὲ ἀναλαβόντες τὰς δυνάμεις Βηίους ἐξεπο-
 λιόρκησαν διώρυγα κατασκευάσαντες, καὶ τὴν πόλιν
 ἐξανδραποδισάμενοι τοὺς τε ἄνδρας καὶ τὴν ἄλλην

1 πόλιν Dind., χώραν ο 6 Ἰλλυριῶν P 7 χώρας
 Dind., πόλεως ο; βασιλείας Wess. 12 τὴν Ἀ. P, τῆς Ἀ. v,
 τοῦ Ἀ. Steph. 13 Ἀργεῖον ο βασιλεῦσαι τῶν Reiske
 et Eich., βασιλεύσαντα ο καὶ om. v 17 τετταράκοντα
 τέτταρα P (correxī ex XII 36, 1), δεκατέσσαρα v 18 ὁ
 om. P 20 ἐνδέκατον om. f ἔτος om. F Βοίους ο
 (= v. 22) 21 φρούριον ο-FK

3 λείαν ἐλαφροπώλησαν. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ
 θρίαμβον ἤγαγεν, ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων δῆμος ἐκ
 • τῶν λαφύρων δεκάτην. ἐξελόμενος χρυσοῦν κατε-
 4 σκεύασε κρατῆρα καὶ εἰς Δελφούς ἀνέθηκεν. οἱ δὲ
 κομίζοντες αὐτὸν πρεσβευταὶ λησταῖς Λιπαραίοις 5
 περιέπεσον, καὶ πάντες αἰχμαλωτισθέντες κατήχθη-
 σαν εἰς Λιπάραν. Τιμασίθεος δ' ὁ τῶν Λιπαραίων
 στρατηγὸς γνούς τὸ γεγεννημένον, τοὺς τε πρεσβευ-
 τὰς ἀνέσωσε καὶ τὸ χρυσίον ἀποδοὺς εἰς Δελφούς 714
 τοὺς πρέσβεις ἀποκατέστησεν. οἱ δὲ τὸν κρατῆρα 10
 κομίζοντες, ἀναθέντες αὐτὸν εἰς τὸν τῶν Μασ-
 5 σαλιητῶν θησαυρόν, εἰς Ῥώμην ἀνέστρεψαν. διό-
 περ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων πυνθόμενος τὴν τοῦ
 Τιμασιθέου καλοκάγαθίαν, παραχοῆμα αὐτὸν ἐτί-
 μησε δημόσιον δοῦς κατάλυμα, καὶ μετὰ ταῦτ' ἔτε- 15
 σιν ἑκατὸν τριάκοντα ἐπὶ τὴν Λιπάραν ἀφελόμενος
 τῶν Καρχήδονίων τοὺς ἐγγόνους τοῦ Τιμασιθέου
 τῶν τε εἰσφορῶν ἀτελεῖς ἀφῆκε καὶ ἐλευθέρους
 ἐποίησεν.

94 Ἐπεὶ δ' ὁ ἐνιαύσιος διεληλύθει χρόνος, Ἀθή- 20
 νησι μὲν ἦρχε Φιλοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν
 ἀρχὴν μετέλαβον ἕξ χιλιάρχοι, Πόπλιος καὶ Κορ-
 νήλιος, Καῖσων Φάβιος, Λεύκιος Φούριος, Κόιντος
 Σερονίλιος, Μάρκος Οὐαλέριος· ἤχθη δὲ καὶ ὀλυμ-

4 καὶ om. P 5 λιπαρείοις P^a 6 κατήχθησαν Sintenis,
 κατήχτησαν ο 11 ἀναθέντες] ἀνέθεντ' P μεσαλιήτων A,
 μεσαλιήτων P 12 θησαυρόν] στρατηγὸν καὶ P (καὶ add.
 m. 2) 17 τοῦ om. P 20 διεληλύθη P 22 Πόπλιος καὶ
 Κορνῆλιος P, Πόπλιος Κορνῆλιος A, Πόπλιος Σέξτος Κορ-
 νήλιος Κράσσος c; P. Cornelius Cossus P. Cornelius Scipio
 ex Liv. V 24 23 Λεύκιος om. A Φουρίος P¹A 24 Σε-
 ρονίλιος P, om. A; Σερονίλιος καὶ c M. Οὐαλέριος om. A

πιάς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἑβδόμη πρὸς ταῖς
 ἐνεήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα Τερσίρης. κατὰ δὲ τοῦ- 2
 τος τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐλόμενοι
 Θρασύβουλον ἐξέπεμψαν μετὰ τριήρων τεττρά-
 5 κοντα. οὗτος δὲ πλεύσας εἰς Ἰωνίαν καὶ χρήματα
 λαβὼν παρὰ τῶν συμμάχων ἀνέξενξε, καὶ δια-
 τρίβων περὶ Χερρότησον Μήδοκον καὶ Σεύθην τοὺς
 τῶν Θρακῶν βασιλεῖς συμμάχους ἐποίησατο. μετὰ 3
 δέ τινα χρόνον ἐξ Ἑλλησπόντου πλεύσας εἰς Λέσβον,
 10 ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἑρεσον αἰγιαλῷ καθώρμει. ἐπιγε-
 νομένων δὲ πνευμάτων μεγάλων εἴκοσι μὲν καὶ
 τρεῖς τριήρεις διεφθάρησαν· μετὰ δὲ τῶν λοιπῶν
 διασωθεῖς ἐπήει τὰς κατὰ τὴν Λέσβον πόλεις προσ-
 αγόμενος· ἀφειστήκεισαν γὰρ πᾶσαι πλὴν Μιτυλή-
 15 νης. καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ Μέθυμναν παραγενόμε- 4
 νος ἐπισυνῆψε μάχην τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, ὧν ἦρχε
 Θηρίμαχος ὁ Σπαρτιάτης. ἀγωνισάμενος δὲ λαμ-
 πρῶς αὐτόν τε τὸν Θηρίμαχον ἀνείλε καὶ τῶν Με-
 θυμναίων οὐκ ὀλίγους, τοὺς δὲ λοιποὺς συνέκλει-
 20 σεν ἐντὸς τῶν τειχῶν, καὶ τὴν μὲν τῶν Μεθυμναίων
 χώραν ἐφθειρε, τὴν δ' Ἑρεσον καὶ τὴν Ἀντισσαν
 καθ' ὁμολογίαν παρέλαβεν. μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τε
 Χίων καὶ Μιτυληναίων συμμάχων ἀθροίσας ναῦς
 ἐπλευσεν ἐπὶ Ῥόδον.

25 Καρχηδόνιοι δὲ βραδέως ἑαυτοὺς ἐκ τῆς περὶ 95
 Συρακούσας συμφορᾶς ἀναλαβόντες, ἔγνωσαν ἀντέ-

2 καθ' add. Dind. δὲ Dind., δὴ ο Τερσίρης] Περιή-
 ρης Gutschmid 7 Γεύθην PAH (XIII 105, 3) 10 ἐρε-
 σιν P, ἐρεσσόν v 15 Μηθυμν. v (et infra) 16 συνῆψε
 malim 18 τὸν om. P 21 Ἑρεσσόν FJL 26 καταλα-
 βόντες P

χεσθαι τῶν κατὰ Σικελίαν πραγμάτων. κρίναντες δὲ
 διαγωνίζεσθαι, ναυσὶ μὲν μακραῖς ὀλίγαις διέβησαν,
 δύναμιν δὲ συνήγαγον ἀπὸ τε Λιβύης καὶ Σαρδοῦς,
 ἔτι δὲ τῶν ἐξ Ἰταλίας βαρβάρων. πάντας δ' ἐπιμελῶς
 καθοπλίσαντες μετὰ τῆς οἰκείας χορηγίας ἐπεραιώθη- 5
 σαν εἰς τὴν Σικελίαν, οὐκ ἐλάττους ὄντες τῶν ὀκτώ
 2 μυριάδων, ὧν ἡγεῖτο Μάγων. οὗτος μὲν οὖν διὰ Σι-
 κελῶν πορευθεὶς, καὶ τὰς πλείστας πόλεις ἀποστήσας
 τοῦ Διονυσίου, κατεστρατοπέδευσεν ἐν τῇ τῶν Ἀγυ- 715
 ριναίων χώρα παρὰ τὸν Χρύσαν ποταμὸν ἐγγὺς τῆς 10
 ὁδοῦ τῆς φερούσης εἰς Μοργαντίαν· τοὺς γὰρ
 Ἀγυρρινάους οὐ δυνάμενος εἰς συμμαχίαν προσλα-
 βέσθαι, τῆς εἰς τοῦ ἔμπροσθεν ἀπέστη πορείας, ἀκούων
 3 τοὺς πολεμίους ἐκ Συρακουσῶν ὥρμηκένα. Διο-
 νύσιος δὲ πυθόμενος τοὺς Καρχηδονίους διὰ τῆς 15
 μεσογείου τὴν πορείαν ποιουμένους, ταχὺ συλλέξας
 οὓς ἡδύνατο τῶν Συρακοσίων καὶ τῶν μισθοφόρων
 ὥρμησε, τοὺς πάντας ἔχων οὐκ ἐλάττους δισμυ-
 4 ρίων. παραγενόμενος δ' ἐγγὺς τῶν πολεμίων διε-
 πρεσβεύσατο πρὸς Ἀγυριν τὸν δυναστεύοντα τῶν 20
 Ἀγυρρινάων. οὗτος δὲ τῶν τότε τυράννων τῶν ἐν
 Σικελίᾳ μεγίστην εἶχε δύναμιν μετὰ Διονύσιον·
 τῶν τε γὰρ περικειμένων ἐρυμάτων σχεδὸν ἀπάν-
 των ἐκυρίευε καὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀγυρρινάων ἥρχε
 πολυνοχλουμένης κατ' ἐκείνους τοὺς καιρούς· εἶχε 25
 5 γὰρ πολίτας οὐκ ἐλάττους δισμυρίων. ἦν δὲ καὶ

4 δ' om. o - PAL   11 Μοργαντίην Dind.   13 ἀπέστη
 Hert, ἐπέστη ο; ἐπέσχε Dindl.   17 οὓς] ὅσους fort.   21 αγυ-
 ρηναίων PF   τῶν add. L   23 τε Eich., τότε o, del. Wess.
 24 ἐκυρίευσε o, corr. Eich.

εἰς τοῦτο τὸ πλῆθος ἐν τῇ πόλει συνηθροισμένον
 χρημάτων πολλῶν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν παράθεσις,
 ἦν Ἄγυρις ἡθροΐκει πεφονευκῶς τοὺς εὐπορωτάτους
 τῶν πολιτῶν. ἀλλ' ὁ Διονύσιος μετ' ὀλίγων εἰς- 6
 5 ἐλθὼν ἐντὸς τοῦ τείχους ἔπεισε τὸν Ἄγυριν συμ-
 μαχῆσαι γνησίως, καὶ πολλὴν ἐπηγγείλατο χώραν
 τῆς ὁμόρου δωρήσεσθαι κατορθωθέντος τοῦ πολέ-
 μου. ὁ δ' Ἄγυρις πρῶτον μὲν πάσῃ τῇ Διονυσίου 7
 δυνάμει σίτον καὶ τᾶλλα ὅσα ἦν χρεία προθύμως
 10 ἐδωρήσατο, καὶ πανδημεὶ τὴν δύναμιν ἐξαγαγὼν
 ἐστράτευσε μετὰ Διονυσίου καὶ κοινῇ πρὸς Καρ-
 ρηδονίους διεπολέμει.

Μάγων δ' ἐν πολεμῷα χώρᾳ στρατοπεδεύων, καὶ 96
 τῶν ἀναγκαίων ἐνδεὴς ἀεὶ μᾶλλον γινόμενος, οὐ
 15 μετρίως ἤλαττοῦτο· καὶ γὰρ οἱ περὶ τὸν Ἄγυριν τῆς
 χώρας ἔμπειροι καθεστῶτες ἐν ταῖς ἐνέδραις ἐπλε-
 ονέκτον καὶ τὰς ἀγορὰς τῶν πολεμίων ἀφηροῦντο.
 λεγόντων δὲ τῶν Συρακοσίων διὰ μάχης κρίνειν 2
 ὥς τάχιστα τὰ πράγματα, Διονύσιος ἠναντιοῦτο
 20 λέγων χωρὶς κινδύνων τῷ χρόνῳ καὶ τῇ σπάνει
 καταφθαρήσεσθαι τοὺς βαρβάρους· ἐφ' οἷς παρορ-
 γισθέντες οἱ Συρακόσιοι κατέλιπον τὸν Διονύσιον.
 ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον εὐλαβούμενος ἐπ' ἐλευθερίαν 3
 ἐκάλει τοὺς οἰκέτας, μετὰ δὲ ταῦτα διαπρεσβευσά-
 25 μένων τῶν Καρρηδονίων ὑπὲρ εἰρήνης ὑπακούσας
 ἀναπομπίμους τοῖς κυρίοις ἐποίησε, πρὸς δὲ τοὺς

1 συνηθροισμένων ο, corr. Rhod. 4 μετ' ὀλίγον ο,
 corr. Rhod. 7 δωρήσεσθαι ο, corr. Dind. 9 ὅσα]
 ὅσων Rhod. 11 ἐστρατοπεδευσεν P πρὸς K.] τοῖς Καρ-
 ρηδονίοις f 22 κατέλειπον P

4 Καρχηδονίους εἰρήνην ἐποιήσατο. ἦσαν δ' αἱ συν-
 θῆκαι τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσια ταῖς πρότερον,
 Σικελούς δὲ δεῖν ὑπὸ Διονύσιον τετάχθαι καὶ παρα-
 λαβεῖν αὐτὸν τὸ Ταυρομένιον. μετὰ δὲ τὰς συν-
 θήκας Μάγων μὲν ἀπέπλευσε, Διονύσιος δὲ παρα- 5
 λαβὼν τὸ Ταυρομένιον τοὺς μὲν πλείστους τῶν ἐκεῖ
 Σικελῶν ἐξέβαλεν, τῶν δ' ἰδίων μισθοφόρων τοὺς
 ἐπιτηδαιοτάτους ἐπιλέξας κατῴκισεν. 716

5 Καὶ τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν, κατὰ
 δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι Φαλίσκον πόλιν ἐκ τοῦ 10
 Φαλίσκων ἔθνους ἐξεπόρθησαν.

97 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι
 μὲν ἦν ἄρχων Νικοτέλης, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατι-
 κὴν ἀρχὴν διώκουν χιλίαρχοι τρεῖς, Μάρκος Φού-
 ριος, Γάιος Αἰμίλιος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρει- 15
 ληφότων οἱ λακωνίζοντες τῶν Ῥοδίων ἐπαναστάντες
 τῷ δήμῳ τοὺς τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντας
 2 ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως. συνδραμόντων δ' αὐτῶν
 ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ πειρωμένων ἀντέχεσθαι τῶν
 πραγμάτων, ἐπεκράτησαν οἱ Λακεδαιμονίοις συμ- 20
 μαχοῦντες, καὶ πολλοὺς μὲν ἐφόνευσαν, τοὺς δὲ
 διαφυγόντας ἐξεκήρυξαν. εὐθύς δὲ καὶ πρέσβεις
 ἀπέστειλαν εἰς Λακεδαίμονα περὶ βοηθείας, εὐλα-
 3 βούμενοι μὴ τινες τῶν πολιτῶν νεωτερίσωσιν. Λα-
 κεδαιμόνιοι δ' αὐτοῖς ἀπέστειλαν ἑπτὰ τριήρεις καὶ 25

1 δ' αἱ Eich, δὲ ο 2 παραπλήσια PA 3 διονυ-
 σίου P 10 φιλίσκον P, φίλισκον r ἐκ del. Dind. (c.
 106, 4) 11 φαλέκων P, φαλαικῶν v; Αἰκῶν Salmasius
 14 φρούριος ο-FK 15 Αἰμίλιος] καὶ Κάτλος Βήρος add.
 ο-PA; M. et L. Furius ex Liv. V 26 17 τὰ om. P
 18 ἐξεβάλλον Hert. 20 Λακεδαιμόνιοι ο, corr. Wess.

τοὺς ἀφηγησομένους τῶν πραγμάτων τρεῖς ἄνδρας,
 Εὐδόκιμον καὶ Φιλόδοκον καὶ Διφίλαν. οὗτοι δὲ
 πρῶτον εἰς Σάμον κομισθέντες ἀπέστησαν τὴν πόλιν
 Ἀθηναίων, ἔπειτα καταπλεύσαντες εἰς Ῥόδον τῶν
 5 ἐνταῦθα πραγμάτων εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν. οἱ δὲ 4
 Λακεδαιμόνιοι; προχωροῦντων αὐτοῖς τῶν πραγμά-
 των, ἔγνωσαν ἀντέχεσθαι τῆς θαλάττης, καὶ πάλιν
 ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐκράτουν τῶν συμμάχων ἄθροί-
 σαντες ναυτικόν. οἳτοι μὲν οὖν εἰς τε Σάμον καὶ
 10 Κνίδον καὶ Ῥόδον κατέπλευσαν, καὶ πανταχόθεν
 ναῦς τε καὶ τοὺς ἀρίστους καταγράφοντες ἐπιβάτας
 ἐξήρτυον πολυτελῶς τριήρεις εἴκοσιν ἑπτά. Ἀγῆ- 5
 σίλαος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεύς, ἀκούων
 τοὺς Ἀργεῖους περὶ τὴν Κόρινθον διατρίβοντας,
 15 ἐξήγαγε τοὺς Λακεδαιμονίους πανδημεὶ πλὴν μιᾶς
 μόρας. ἐπελθὼν δὲ τὴν Ἀργεῖαν πᾶσαν τὰς μὲν
 κτήσεις διήρπασεν, τὴν δὲ χώραν δενδροτομήσας εἰς
 τὴν Σπάρτην ἀπεχώρησεν.

Κατὰ δὲ τὴν Κύπρον· Εὐαγόρας ὁ Σαλαμίνιος, 98
 20 ὃς ἦν μὲν εὐγενέστατος, τῶν γὰρ κτισάντων τὴν
 πόλιν ἦν ἀπόγονος, πεφευγὼς δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
 χρόνοις διὰ τινὰς στάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα κατελ-
 θὼν μετ' ὀλίγων, τὸν μὲν δυναστεύοντα τῆς πό-
 λεως Ἀβδήμονα τὸν Τύριον ἐξέβαλε, φίλον ὄντα
 25 717 τοῦ Περσῶν βασιλέως, αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν κατα-

2 Εὐδόκιμον] Ἐκδικον Xen. Hell. IV 8, 20 καὶ om. v
 Φιλόδοκον FK Διφρίδαν Xen.; φήλαν A 8 ἐκράτων P;
 ἐκ add. Reiske 11 *καταγράφοντες] κατέγραψον ο; κατα-
 γράψαντες aut ἐπιβάτας καὶ ἐξ. Reiske 12 Ἀγησίπολις
 Wess. ex Xen. Hell. IV 7, 3 16 μοίρας ο 23 ὀλίγον v
 24 Τύριον ο, corr. Rhod.

σχών τὸ μὲν πρῶτον ἐβασίλευσε τῆς Σαλαμίνας, μεγίστης οὔσης καὶ δυνατωτάτης τῶν ἐν Κύπρῳ πόλεων· ταχὺ δὲ χρημάτων [πλήθος] πολλῶν εὐπορήσας καὶ δύναμιν προχειρισάμενος ἐπεχείρησεν
 2 ἅπασαν τὴν νῆσον σφετερίσασθαι. τῶν δὲ πόλεων 5 ἃς μὲν βία χειρωσάμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσλαβόμενος, τῶν μὲν ἄλλων πόλεων ταχὺ τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν, Ἀμαθούσιοι δὲ καὶ Σόλιοι καὶ Κιτιεῖς ἀντέχοντες τῷ πολέμῳ πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα περὶ βοηθείας· 10 καὶ τοῦ μὲν Εὐαγόρου κατηγόρουν, ὅτι τὸν Ἀγυριν βασιλέα σύμμαχον ὄντα Περσῶν ἀνεῖλε, τὴν δὲ 3 νῆσον ὡμολόγησαν αὐτῷ συγκατακτῆσασθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς, οὐ βουλόμενος ἅμα μὲν τὸν Εὐαγόραν ἐπὶ πλείον προκόπτειν, ἅμα δὲ διανοούμενος τὴν 15 Κύπρον εὐφυνῶς εἶναι κειμένην καὶ ναυτικὴν δύναμιν [δύνασθαι] μεγάλην ἔχειν, ἣ δυνήσεται προπολεμεῖν τῆς Ἀσίας, ἔκρινε συμμαχεῖν, καὶ τούτους μὲν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ πρὸς μὲν τὰς ἐπιθαλαττίους πόλεις καὶ τοὺς ἀφηγουμένους τῶν πόλεων σατράπας ἐπεμ- 20 ψεν ἐπιστολὰς ναυπηγεῖσθαι τριήρεις καὶ τὰ πρὸς τὸν στόλον χρήσιμα ὄντα κατὰ σπουδὴν παρασκευάζεσθαι, Ἐκατόμνῳ δὲ τῷ Κερίας δυνάστη προσέταξε

2 καὶ om. P   3 πλήθος del. Dind.; πλήθους Wess.
 8 Κιτιεῖς] κίτρεϊς PA, Ὠτιεῖς Meursius ex Ephori frag. 134;
 Ἀμαθούσιοι δὲ καὶ Σόλιοι καὶ Ὠτιεῖς ἀντέχοντες ἐπὶ τῷ
 πολέμῳ   10 τῶν om. v   11 Εὐαγόρου] ἀγόρου P Ἀγν-
 ριν] Ἀκοριν Reiske, Τύριον vel delere malim   13 συγ-
 κατακτῆσεσθαι Dind.   14 οὐ om. P; ἅμα μὲν οὐ β. prae-
 stat   15 προκόπτειν ἐπὶ πλείον v   16 *εἶναι κειμένην] om. A,
 διακειμένην c; κείσθαι Reiske, κειμένην Dind.   17 δύν-
 ασθαι del. Reiske ἢ Wess., ἢ ο   19 αὐτοὺς P

πολεμεῖν τῷ Εὐαγόρῃ. οὗτος δὲ τὰς ἐν ταῖς ἄνω 4
σατραπείαις πόλεις ἐπιπορευόμενος μεγάλαις δυνά-
μεσι διαβαίνει εἰς τὴν Κύπρον.

Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν, 5
κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς Φαλίσκους εἰρή-
νην ποιησάμενοι, πρὸς δὲ Αἰκίκλους πόλεμον τὸ
τέταρτον, καὶ Σούτριον μὲν ᾤκισαν, ἐκ δὲ Οὐερ-
ρηγῆνος πόλεως ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐξεβλήθησαν.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν 99
ἦρχε Δημόστρατος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπατοὶ τὴν ἀρχὴν
παρειλήφεισαν Λεύκιος Λονκρήτιος καὶ Σερονίλιος.
κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀρταξέρξης μὲν
Στρούθαν στρατηγὸν κατέπεμψεν ἐπὶ θάλατταν
μετὰ δυνάμεως Λακεδαιμονίοις πολεμήσοντα, Σπαρ-
15 τιᾶται δὲ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ πνθόμενοι Θίβρωνα
στρατηγὸν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψαν. ὃς κατελάβετο
χωρίον Ἰονδα καὶ Κόρησσον ὄρος ὑψηλόν, τῆς
Ἐφέσου ἀπέχον σταδίους τετταράκοντα. οὗτος μὲν 2
οὖν ὀκτακισχιλίους ἔχων στρατιώτας σὺν τοῖς κατὰ
τὴν Ἀσίαν ἀθροισθεῖσιν ἐπήει τὴν τοῦ βασιλέως
20 χώραν φθείρων, Στρούθας δὲ σὺν ἱππῷ τε βαρβα-
ρικῇ· πολλῇ καὶ στρατιώταις ὀπλίταις μὲν πεντα-

1 οὗτος Dind., αὐτὸς ο 6 Αἰκίκλους Cluverius, Αἰτω-
λοὺς ο; Αἰκίλους Niebuhr πρὸς Αἰκίκλους ἐπολέμουν Wurm
7 ᾤκισαν (cuius loco plerumque ᾤκησαν in cod. scriptum est)
Wurm ex c. 117, 4] ᾤκησαν ο; ἐπόρθησαν Rhod. 11 παρει-
λήφασιν ο, corr. Eich. Σερονίλιος PAL, Σερονίλιος Κόσ-
σαν c; Σερούιος Σουλπίκιος Rhod. ex Liv. V 29 (cf. XV 8, 1)
13 *κατέπεμψεν] καταπέμψας ἔπεμψε ο, καταστήσας ἔπεμψε
Dind. 15 Θίβρωνα AJK, Θίβρωνα P, Θίμβρωνα c semper
16 κατέλαβε τὸ ο, corr. Eich. 17 χωρίον Ἰονδα καὶ] χωρίον
(τι) κατὰ vel τὸ χωρίον Πίονα conicio Κόρησσον P,
Κόρησσαν f 21 φθείρων PAL, διαφθείρων c.

- κισχιλίους, ψιλοῖς δὲ πλείοσι δισμυρίων, οὐ μακρὰν
 3 τῶν Λακεδαιμονίων κατεστρατοπέδευσεν. τέλος δὲ
 τοῦ Θίβρωνος μετὰ μέρους τῆς δυνάμεως ἐξελθόν-
 τος καὶ πολλὴν περιβαλομένου λείαν, ἐπελθὼν ὁ
 Στρούθας τὸν τε Θίβρωνα μαχόμενον ἀνείλε, καὶ 5
 τῶν στρατιωτῶν τοὺς μὲν πλείστους ἀπέκτεινε, τοὺς
 δ' ἐξώγησεν, ὀλίγοι δ' εἰς τὸ Κνιδίνιον φρούριον
 διεσώθησαν.
- 4 Θρασύβουλος δ' ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς
 ἐκ τῆς Λέσβου κοιμζόμενος μετὰ τοῦ στόλου πρὸς 10
 Ἀσπενδον, ὥρμισε τὰς τριήρεις εἰς τὸν Εὐρουμέδοντα
 ποταμὸν. χρήματα δ' εἰληφότος αὐτοῦ παρὰ τῶν
 Ἀσπενδίων, ὅμως τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἐδήωσαν
 τὴν χώραν. γενομένης δὲ νυκτὸς οἱ μὲν Ἀσπένδιοι
 χαλεπῶς ἐνεγκόντες ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν ἐπέθεντο 15
 τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τὸν τε Θρασύβουλον καὶ τινὰς
 τῶν ἄλλων ἀνείλαν· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων τριήραρ-
 χοι περιδεεῖς γενόμενοι καὶ ταχὺ πληρώσαντες τὰς
 5 ναῦς, εἰς Ῥόδον ἐξέπλευσαν. ἀφεστηκυίας δὲ τῆς
 πόλεως, καὶ τῶν φυγάδων φρούριόν τι κατειληφό- 20
 των, μετὰ τούτων διεπολέμουν πρὸς τοὺς κατὰ τὴν
 πόλιν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι πνθόμενοι τὴν Θρασυβούλου
 τοῦ στρατηγοῦ τελευτήν, Ἀγύριον στρατηγὸν ἐξέ-
 πεμψαν. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.
- 100 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ὁ τῶν Συρακοσίων τύραν- 25
 νος Διονύσιος σπεύδων τῇ κατὰ τὴν νῆσον δυνα-

4 ἀπελθὼν ο-PAF

5 μαχόμενος ο-FJL

7 Κνιδί-

νιον] Κορήσιον fort.

14 οἱ μὲν om. P

17 τῶν (ante

ἄλλων) om. P

23 Ἀγύριον Xen. Hell. IV 8, 31

26 τὴν ...

δυναστείαν ο, corr. Eich. (cf. XV 79, 2)

στεία καὶ τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἑλληνας προσλαβέ-
 σθαι, τὴν μὲν ἐπ' ἐκείνους κοινὴν στρατείαν εἰς
 ἕτερον καιρὸν ἀνεβάλετο, κρίνας δὲ συμφέρειν ἐπι-
 χειρεῖν πρώτῃ τῇ τῶν Ῥηγίνων πόλει διὰ τὸ προ-
 5 πολεμητήριον αὐτὴν εἶναι τῆς Ἰταλίας, ὥρμησεν ἐκ
 Συρακουσῶν μετὰ τῆς δυνάμεως. εἶχε δὲ πεζοὺς 2
 μὲν δισμυρίους, ἵππεῖς δὲ χιλίους, ναῦς δ' ἑκατὸν
 εἴκοσι. περαιώσας δὲ τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς ὄρους
 τῆς Λοκρίδος, ἐκεῖθεν διὰ τῆς μεσογείου τὴν πορείαν
 10 ἐποιεῖτο, τέμνων καὶ πυρπολῶν τὴν τῶν Ῥηγίνων
 χώραν· συμπαρέπλευσε δὲ καὶ ὁ στόλος ἐπὶ θάτερα
 μέρη τῆς θαλάττης, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει περὶ τὸν
 πορθμὸν κατεστρατοπέδευσεν. οἱ δ' Ἰταλοὶ πυνθό- 3
 μενοι τὴν τοῦ Διονυσίου διάβασιν ἐπὶ τὸ Ῥήγιον,
 15 ἀπέστειλαν ἐκ Κρότωνος ναῦς ἐξήκοντα, σπεύδοντες
 παραδοῦναι τοῖς Ῥηγίνοις. μετεώρων δὲ πλεουσῶν
 αὐτῶν ὁ Διονύσιος πεντήκοντ' αὖς ἔχων ἐπέ-
 πλευσε, καὶ φυγόντων αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν οὐδὲν
 ἦττον ἐπέκειτο, καὶ συνδήσας ἀπέσπα τὰς παρορ-
 20 μούσας ἐν τῇ γῇ. κινδυνευουσῶν δὲ τῶν ἐξήκοντα 4
 719 τριήρων ἀλῶναι Ῥηγῖναι πανδημεὶ παρεβοήθησαν,
 καὶ ἀπὸ τῆς γῆς τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀνείρξαν
 τὸν Διονύσιον. ἐπιγενομένων δὲ πνευμάτων μεγά-
 λων οἱ μὲν Ῥηγῖνοι τὰς ναῦς ἀνείλκυσαν ἐπὶ τὴν
 25 γῆν, Διονύσιος δ' ἰσχυρῶς χειμασθεὶς ἐπὶ τὰς ναῦς
 ἀπώλεσε καὶ σὺν αὐταῖς ἄνδρας οὐκ ἐλάττους χιλίων

2 ἐπ' ἐκείνους (vel κατ' ἐκείνων) Steph., κατ' ἐκείνους ο
 4 τῇ om. PA 12 τῇ θαλάττῃ ο, corr. Eich. 15 Κρό-
 τonos P 16 παραδοῦναι vel παρεισδῦναι Madvig 17 ἐπέ-
 πλευσε Eich., ἔπλευσε ο 25 χειμασθεὶς Kuhn et Wess.,
 μαχεσθεὶς ο

5 πεντακοσίων. τούτων δ' ἅμα ταῖς ναυσὶν ἐκβρασθέντων ἐπὶ τὴν Ῥηγίνην, οἱ Ῥηγῖνοι πολλοὺς τῶν ναυτῶν ἐξώργησαν. Διονύσιος δ' ἐπὶ πεντήρους πλέων, καὶ πολλαῖς παρ' ὀλίγον ἐλθὼν ὑποβρύχιος, μόγῃς περὶ μέσας νύκτας εἰς τὸν ἐν Μεσσήνῃ 5 λιμένα κατέφυγεν. ἤδη δὲ καὶ τῆς χειμερινῆς ὥρας ἐνισταμένης οὗτος μὲν πρὸς Λευκανοὺς συμμαχίαν ποιησάμενος ἀπήγαγε τὰς δυνάμεις εἰς Συρακούσας.

101 μετὰ δὲ ταῦτα Λευκανῶν τὴν Θουρίαν καταδραμόντων οἱ Θούριοι παρήγγειλαν τοῖς συμμάχοις 10 κατὰ τάχος ἀπαντᾶν μετὰ τῶν ὅπλων· αἱ γὰρ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἑλληνίδες πόλεις ἐν [τε] ταῖς συνθήκαις εἶχον οὕτως, ἵν' ἦτις ἂν ὑπὸ τῶν Λευκανῶν λεηλατηθῇ χώρα, πρὸς ταύτην ἅπαντες παραβηθῶσιν· ἥς δ' ἂν πόλεως μὴ καταστῇ τὸ στρατό- 15 πεδον ἐπὶ τὴν βοήθειαν, τεθνάναι τοὺς ἐκείνης 2 τῆς πόλεως στρατηγούς. διόπερ τῶν Θουρίων τοὺς βιβλιαφόρους ἀποστείλάντων ἐπὶ τὰς πόλεις πρὸς τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν, ἅπαντες παρεσκευάζοντο πρὸς τὴν ἀνάξενξιν. αὐτοὶ δὲ προεξαναστάν- 20 τες ταῖς ὁρμαῖς καὶ τὸ τῶν συμμάχων πλῆθος οὐκ ἀναμείναντες, ἀνέξενξαν ἐπὶ τοὺς Λευκανοὺς, ἔχοντες πεξοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων τετρακισχιλίων, 3 ἱππεῖς δὲ σχεδὸν χιλίους. καὶ Λευκανοὶ μὲν ἀκούσαντες τὴν τῶν πολεμίων ἐφοδὸν ἀπεχώρησαν εἰς 25

1 πεντακοσίων ἐπὶ τὴν Ῥηγίνην. τούτων ... ο, transposuit Wess. 4 ἐλθὼν| εἶναι vel ἀπολέσθαι add. Wess., γενέσθαι Reiske 5 μόλις ο - PAL 12 τε del. Reiske 14 ἐλεηλατηθῇ PAF 15 καταντήσῃ Hert. 20 ἀνάξενξιν postremum est vocabulum fol. 208 in P, prima verba fol. 209 sunt ἅπαν τεκρῶν p. 350, 1; cetera omnia desunt

τὴν ἰδίαν χώραν· οἱ δὲ Θούριοι κατὰ σπουδὴν
 ἐμβalόντες εἰς τὴν Λευκανίαν, τὸ μὲν πρῶτον
 φρούριον ἐξείλουν, καὶ πολλῆς ὠφελείας κυριεύσαν-
 τες καθάπερ εἰ δέλεαρ ἔλαβον τῆς ἑαυτῶν ἀπωλείας.
 5 φρονηματισθέντες γὰρ ἐπὶ τῷ προτερήματι κατα-
 πεφρονηκότως διὰ τινων στενῶν καὶ ἀποκρήμνων
 ὁδῶν ἐπορεύθησαν, βουλόμενοι Λᾶον πόλιν εὐδαί-
 μονα πολιορκῆσαι. ἐπειδὴ δὲ παρεγενήθησαν εἰς 4
 τι πεδῖον κύκλῳ λόφοις ὑψηλοῖς καὶ κορυμνοῖς
 10 περιειλημμένον, ἐνταῦθα οἱ Λευκανοὶ πάσῃ τῇ
 δυνάμει διέκλεισαν αὐτοὺς τῆς ἐπὶ τὰς πατρίδας
 ἐπανόδου. παρὰ δόξον δ' ἐπὶ τῷ λόφῳ [καὶ φανε-
 ρὰν] ποιήσαντες τὴν ἑαυτῶν ἐπιφάνειαν ἐξέπληξαν
 τοὺς Ἕλληνας διὰ τε τὸ μέγεθος τοῦ στρατοπέδου
 15 καὶ τὴν τῶν τόπων δυσχωρίαν· εἶχον γὰρ Λευκανοὶ
 τότε πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεῖς δ' οὐκ ἐλάτ-
 τους τετρακισχιλίων. τῶν δ' Ἑλλήνων ἀνελπίστως 102
 τηλικούτῳ περιεχομένων κινδύνῳ, κατέβαινον εἰς τὸ
 πεδῖον οἱ βάρβαροι. γενομένης δὲ παρατάξεως, καὶ
 20 τῶν Ἰταλιωτῶν καταπολεμηθέντων ὑπὸ τοῦ πλήθους
 720 τῶν Λευκανῶν, ἔπεσον μὲν πλείους τῶν μυρίων·
 παρήγγελλον γὰρ οἱ Λευκανοὶ μηθένα ζωρεῖν· τῶν
 δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ἐπὶ τινα πρὸς τῇ θαλάσῃ λόφον
 ἔφυγον, οἱ δὲ θεωροῦντες ναῦς μακρὰς προσπλεύ-
 25 σας καὶ νομίζοντες τὰς τῶν Ῥηγίνων εἶναι, συνέ-

7 Λᾶον Reiske, λαὸν καὶ v 9 ὑψηλοῖς] ψιλοῖς FK
 11 τῆς πατρίδος fort 12 ἐπανόδου Wess., ἐλπίδα A, ἐλπί-
 δος c καὶ φανεράν delevi, καὶ om. AL; καὶ φοβεράν
 Reiske 15 δυσχέρειαν fort. (c. 51, 5. 88. 3) 20 κατα-
 πονηθέντων Reiske (c. 103, 6) 25 τὰς om. JK

φυγον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ διενήχοντο ἐπὶ τὰς
 2 τριήρεις. ἦν δὲ ὁ στόλος ὁ προσπλέων Διονυσίου
 τοῦ τυράννου, καὶ ναύαρχος ὑπῆρχεν αὐτῷ Λεπτί-
 νης ὁ ἀδελφός, ἀπεσταλμένος τοῖς Λευκανοῖς ἐπὶ
 βοήθειαν. ὁ μὲν οὖν Λεπτίνης δεξάμενος φιλαν- 5
 θρώπως τοὺς νηχομένους ὥς ἐπὶ τὴν γῆν ἀπεβί-
 βασε καὶ ἔπεισε τοὺς Λευκανοὺς ὑπὲρ ἐκάστου τῶν
 αἰχμαλώτων λαβεῖν ἀργυρίου μῶν· οὗτοι δ' ἦσαν
 3 τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ τοὺς χιλίους. γενόμενος δὲ τῶν
 χρημάτων ἐγγνητὴς καὶ διαλλάξας τοὺς Ἰταλιώτας 10
 τοῖς Λευκανοῖς ἔπεισεν εἰρήνην ποιήσασθαι, καὶ
 μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ τοῖς Ἰταλιώταις, συμ-
 φερόντως αὐτῷ, οὐ λυσιτελῶς δὲ Διονυσίῳ συντε-
 θεικῶς τὸν πόλεμον. ἤλπιζε γάρ ὁ Διονύσιος τῶν
 Ἰταλιωτῶν πολεμούντων πρὸς Λευκανοὺς ἐπελθὼν 15
 ῥαδίως ἂν κρατῆσαι τῶν κατ' Ἰταλίαν πραγμάτων,
 ἀπολελυμένων δὲ τηλικούτου πολέμου δυσχερῶς ἂν
 περιγενέσθαι. διόπερ τοῦτον μὲν ἀπῆλλαξε τῆς
 ναυαρχίας, Θεαρίδην δὲ τὸν ἕτερον ἀδελφὸν ἡγε-
 μόνα τοῦ στόλου κατέστησεν. 20

4 Τούτων δὲ πραχθέντων Ῥωμαῖοι τὴν τῶν Οὐε-
 ξίων χώραν κατεκληρούχησαν, κατ' ἄνδρα δόντες
 πλέθρα τέτταρα, ὥς δέ τινες, εἴκοσι ὀκτώ· καὶ
 πρὸς μὲν Αἰκούσους διαπολεμούντες Αἰφλον πόλιν

1 καὶ J, οἱ δὲ A, οἱ δὲ καὶ c. 2 ὁ στόλος ὁ Dind.,
 ὁ στόλος r. 7 καὶ A, om. c; aut ὡς ὡς ἐπὶ = usque ad!)
 aut καὶ del. Reiske 13 αὐτῷ] αὐτοῖς Reiske 18 παρα-
 γενεσθαι o, corr. Rhod. 21 Οὐεξίων] Οὐήϊων Wess.
 21 Αἰκούσους] εκούτους sive εκούσσους A; Αἰκούς Steph.
 Αἰφλον] cf c 106. 4 Αἰφλοῖον, quod ex ΑΙΦΥΙΚΟΥΛΟΝ
 ortum esse censet Reiske, Αἰφλον Mommsen

κατὰ κράτος εἶλον, Οὐελιτρίνων δ' ἀποστάντων
 πόλεμον πρὸς αὐτοὺς ἐνεστήσαντο. ἀπέστη δὲ καὶ
 Σάτρικον ἀπὸ Ῥωμαίων, καὶ εἰς Κερκίους ἀποικίαν
 ἀπέστειλαν.

5 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθή-103
 νησι μὲν ἦρχεν Ἀντίπατρος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν
 ὑπατικὴν ἀρχὴν διῶκουν Λεύκιος Οὐαλέριος καὶ
 Αὐλὸς Μάλλιος. περὶ δὲ τοὺτους τοὺς χρόνους
 Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων δυνάστης φανερῶς
 10 ἐαυτὸν ἀναδείξας ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν στρατευσόμενον,
 μετὰ πλείστης δυνάμεως ὤρμησεν ἀπὸ Συρακου-
 σῶν. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, 2
 ἵππεῖς δὲ περὶ τρισχιλίους, ναῦς δὲ μακρὰς μὲν
 τεσσαράκοντα, τὰς δὲ τὸν σῆτον κομιζούσας οὐκ
 15 ἐλάττους τριακοσίων. πεμπταῖος δὲ κατανύσας εἰς
 τὴν Μεσσήνην, αὐτὸς μὲν ἐν τῇ πόλει τὴν δύναμιν
 721 ἀνελάμβανε, Θεαρίδην δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τὰς
 Λιπαραίων νήσους ἀπέστειλε μετὰ νεῶν τριάκοντα.
 • • πεπυσμένος γὰρ ἦν δέκα ναῦς τῶν Ῥηγίνων περὶ
 20 ἐκείνους τοὺς τόπους οὔσας. ὁ δὲ Θεαρίδης ἐκ- 3
 πλεύσας καὶ καταλαβὼν τὴν Ῥηγίνων δεκαναῖαν ἐν
 τισιν εὐθέτοις τόποις, αὐτάνδρων τῶν σκαφῶν ἐκυ-
 ρίευσεν καὶ ταχέως εἰς Μεσσήνην πρὸς Διονύσιον
 ἐπέστρεψε. Διονύσιος δὲ τοὺς αἰχμαλώτους εἰς

1 Οὐελιτρίνων Bader 2 συνεστήσαντο Bek. 3 Κερ-
 κίους Wess 7 καὶ om. A 8 Μάλλιος FK; M. Manlius
 fasti (cf. XV 14. 1 10 στρατευσόμενος o - A 11 ἀπὸ
 Rhod., ἐπὶ ο 13 μὲν] ἑκατὸν add. Sintenis 17 τὰς
 Λιπαρέων νήσους A, τὰς νήσους τῶν Λιπαραίων c (XII 54, 4)
 18 ἀπέστειλε, ἀπέλειπεν AL 24 ἀπέστρεψε L, ὑπέστρεψε
 Reiske

δεσμὰ καταθέμενος τοῖς Μεσσηνίοις ἔδωκε φυλάτ-
 τειν, αὐτὸς δὲ περαιώσας τὴν δύναμιν εἰς Κανλω-
 νίαν περιεστρατοπέδευσε τὴν πόλιν, καὶ τὰς μηχανὰς
 4 προσερείδας πυκνὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο. οἱ δὲ κατὰ
 τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες ὥς ἐπύθοντο τὰς τοῦ Διονυ- 5
 σίου δυνάμεις περαιουμένας τὸν διείργοντα πορθ-
 μόν, καὶ αὐτοὶ στρατόπεδα συνήθροισιν. τῆς δὲ
 τῶν Κροτωνιατῶν πόλεως μάλιστα πολυοχλουμένης
 καὶ πλείστους ἐχούσης Συρακοσίους φυγάδας, τού-
 5 τοις τὴν ἡγεμονίαν τοῦ πολέμου παρέδωκαν· οἱ δὲ 10
 Κροτωνιάται τὰς πανταχόθεν δυνάμεις ἀθροίσαν-
 τες στρατηγὸν Ἐλωριν τὸν Συρακόσιον εἴλοντο.
 οὗτος δὲ πεφευγὼς Διονύσιον καὶ δοκῶν τόλμαν
 ἔχειν ἔμπρακτον, πιστότατα πρὸς τὸν τύραννον
 πολεμήσειν διὰ τὸ μῖσος ὑπέιληπτο. ὥς δὲ πάντες 15
 οἱ σύμμαχοι παρεγενήθησαν εἰς Κρότωνα, [καὶ] κατὰ
 τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν Ἐλωρις διατάξας ὥρμησε μετὰ
 6 πάσης τῆς δυνάμεώς ἐπὶ Κανλωνίας· ἅμα γὰρ ἐνό-
 μιζεν ἐπιφανεῖς λύσειν τὴν πολιορκίαν, ἅμα δὲ
 καταπεποννημένους τοὺς πολεμίους ὑπὸ τῶν καθ' 20
 ἡμέραν προσβολῶν διαγωνιεῖσθαι. εἶχε δὲ τοὺς
 ἅπαντας πεζοὺς μὲν περὶ δισμυρίους πεντακισχιλίους,
 104 ἱππεῖς δὲ περὶ δισχιλίους. διανυσάντων δ' αὐτῶν
 τὸ πλείστον τῆς ὁδοῦ καὶ στρατοπεδευσάντων πρὸς
 τὸν Ἠλέπορον ποταμόν, ἀνέξενεν ὁ Διονύσιος ἀπὸ 25
 τῆς πόλεως καὶ συνήντα τοῖς Ἰταλιώταις. ὁ μὲν οὖν

11 πανταχοῦ f 14 πρὸς τὸν τύραννον om. FK 16 καὶ
 del. Reiske 18 ἅμα] μὲν add. Dind. (cf. XIII 89, 1)
 20 καταπεπολεμνημένους v, corr. Rhod. 25 Ἠλέπορον Po-
 lyae. V 3, 2 (Polyb. I 6, 2), Ἐλωριν o, Ἐλωρον Wess.

Ἐλωρις μετὰ τῶν ἀρίστων πεντακοσίων προηγεῖτο
 τῆς δυνάμεως, ὁ δὲ Διονύσιος ἔτυχε μὲν ἀπὸ τεσ-
 σαράκοντα σταδίων ἑστρατοπεδευκὼς τῶν ἐναντίων,
 διὰ δὲ τῶν κατασκοπῶν μαθὼν ἐγγὺς ὄντας τοὺς
 5 πολεμίους, ὄρθρου τὴν δύναμιν ἐγείρας προήγαγεν
 εἰς τοῦμπροσθεν. ἅμα δ' ἡμέρα τοῖς περὶ τὸν 2
 Ἐλωριν ὀλίγοις οὖσιν ἀπαντήσας ἄφνω προσεμάχετο,
 καὶ διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν ἀνοχὴν οὐδ'
 722 ἤντιν οὖν ἐδίδου τοῖς πολεμίοις. ὁ δ' Ἐλωρις εἰς 3
 10 πολλὴν ἔμπροσθεν ἀπορίαν, αὐτὸς μὲν μεθ' ὧν εἶχεν
 ὑπέστη τοὺς ἐπιφερομένους, τῶν δὲ φίλων τινὰς
 ἀπέστειλεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἐπισπεῦσαι τὰ πλήθη
 παρακελευόμενος. ὧν ταχέως ποιησάντων τὸ προσ-
 ταχθέν, οἱ μὲν Ἰταλιῶται πνθόμενοι τὸν στρατηγὸν
 15 καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ κινδυνεύοντας δρομαῖοι παρῆ-
 σαν ἐπὶ τὴν βοήθειαν, ὁ δὲ Διονύσιος ἀθρόα τῇ
 δυνάμει περιχυθεὶς τὸν θ' Ἐλωριν καὶ τοὺς μετ'
 αὐτοῦ γενναίως ἀγωνισαμένους σχεδὸν ἅπαντας
 ἀνείλε. τῶν δ' Ἰταλιωτῶν σποράδην διὰ τὴν σπου- 4
 20 δὴν ἐκβοηθούντων, οἱ Σικελιῶται τὰς τάξεις δια-
 φυλάττοντες ῥαδίως τῶν πολεμίων περιεγίνοντο.
 οὐ μὴν ἄλλ' ἐπὶ μὲν τινα χρόνον οἱ κατὰ τὴν Ἰτα-
 λίαν Ἕλληνες ὑπέμενον τὸν κίνδυνον, καίπερ ἑαυ-
 τῶν πολλοὺς ὀρῶντες ἀναιρουμένους· ὥς δὲ τὴν
 25 τοῦ στρατηγοῦ τελευτὴν ἐπύθοντο καὶ διὰ τὸν
 θόρου βον ἀλλήλοις ἐμπίπτοντες ἡλαττοῦντο μεγάλως,
 τότε δὴ τελέως ἀθυμήσαντες ἐτράπησαν. πολλῶν 105
 δ' ἀναιρουμένων ἐν τῇ κατὰ τὸ πεδῖον τροπῇ, κατέ-

18 ἅπαντας A, πάντας c
 27 δὴ Eich., δὲ v

24 ἀναιρουμένους ὀρῶν-

φυγε τὸ πλῆθος ἐπὶ τινὰ λόφον, ἐρυμνὸν ὄντα πρὸς
τὴν πολιορκίαν, ἄνυδρον δὲ καὶ δυνάμενον ῥαδίως
ὑπὸ τῶν πολεμίων φυλάττεσθαι. ὃν ὁ Διονύσιος
περιστρατοπεδεύσας τὴν τε ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν
νύκτα διηγρύπνησεν ἐν τοῖς ὅπλοις, ἐπιμελῶς ταῖς 5
φυλακαῖς χρησάμενος. τῇ δ' ὑστεραία διὰ τὸ καῦμα
καὶ τὴν ἀνυδρίαν οἱ συμπεφευγότες κακῶς ἀπήλλατ-
2 του. ἐπικηρυκευσαμένων δ' αὐτῶν πρὸς τὸν Διονύ-
σιον καὶ παρακαλούντων λύτρα πράξασθαι, οὐ μέτριος
ἐν τοῖς εὐημερήμασι γενόμενος προσέταττεν ἀποθέ- 10
σθαι τὰ ὅπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίσαι τῷ κρα-
τοῦντι. σκληροῦ δὲ τοῦ προστάγματος ὄντος, μέχρι
μὲν τινος διεκαρτέρουν, ὥς δ' ὑπὸ τῆς φυσικῆς
ἀνάγκης κατεβαροῦντο, παρέδωκαν αὐτοὺς περὶ
3 ὀγδόην ὥραν, ἥδη τὰ σώματα παρειμένοι. Διονύσιος 15
δὲ λαβὼν ῥάβδον καὶ πατάξας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἡρίθ-
μει τοὺς καταβαίνοντας αἰχμαλώτους, ὄντας πλεί-
ους τῶν μυρίων. καὶ πάντων αὐτοῦ ὑποπτευόντων
τὸ θηριῶδες, τούναντίον ἐφάνη πάντων ἐπιεικέστα-
4 τος· τοὺς τε γὰρ αἰχμαλώτους ἀφῆκεν αὐτεξουσίους 20
χωρὶς λύτρων καὶ πρὸς τὰς πλείστας τῶν πόλεων
εἰρήνην συνθέμενος ἀφῆκεν αὐτονόμους. ἐπὶ δὲ
τούτοις ἐπαίνου τυχῶν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων χρυ-
σοῖς στεφάνοις ἐτιμήθη, καὶ σχεδὸν τοῦτ' ἔδοξε
πράξαι ἐν τῷ ξῆν κάλλιστον. 25

1 ἐρυμνὸν] adde μὲν 2 τὴν πολιορκίαν K, τῇ πολιορκία c
7 ἀπηλλάττοντο v, corr. Dind. 9 οὐ μετρίως v, τότε μέ-
τριος Rhod., οὗτος μέτριος Dind.; ὡς μετέωρος ἐπὶ Wurm
12 προστάγματος Wess., πράγματος c 16 ἐδάφους Reiske,
λόφου v 18 ὑποπτευόντων αὐτοῦ malim 20 αὐτεξου-
σίους] αὐτοὺς A, om. cod. Peirescian. 25 πράξαι Dind.,

Ἐπὶ δὲ Ῥήγιον ἀναζεύξαντος αὐτοῦ, καὶ μετὰ **106**
 τῆς δυνάμεως παρεσκευασμένου πολιορκεῖν διὰ τὴν
 περὶ τῆς ἐπιγαμίας ὕβριν, ἀγωνία πολλή κατεῖχε
 τοὺς Ῥηγίνουσ· οὔτε γὰρ συμμάχους οὔτε δύναμιν
 5 ἀξιόμαχον εἶχον, πρὸς δὲ τούτοις ἤδεισαν ὅτι τῆς
 723 πόλεως ἀλόουσης οὔτ' ἔλεος οὔτε δέησις αὐτοῖς ἀπε-
 λείπετο. διόπερ ἔκριναν ἀποστεῖλαι πρέσβεις τοὺς 2
 δεησομένους μετρίως αὐτοῖς χρήσασθαι καὶ παρα-
 καλέσαι μηδὲν περὶ αὐτῶν ὑπὲρ ἄνθρωπον βουλεύ-
 10 σασθαι. ὁ δὲ Διονύσιος τριακόσια τάλαντα πρα- 3
 ξάμενος καὶ τὰς ναῦς ἀπάσας παραλαβὼν οὔσας
 ἐβδομήκοντα, προσέταξεν ἑκατὸν ὁμήρους δοῦναι
 δοθέντων δὲ πάντων ἀνέξεν ἐπὶ Καυλωνίαν.
 ταύτης δὲ τοὺς μὲν ἐνοικοῦντας εἰς Συρακούσας
 15 μετόπισε καὶ πολιτείαν δοῦς πέντε ἔτη συνεχώρη-
 σεν ἀτελεῖς εἶναι, τὴν δὲ πόλιν κατασκάψας τοῖς
 Λοκροῖς τὴν χώραν τῶν Καυλωνιατῶν ἐδώρησατο.
 Ῥωμαῖοι δὲ Λιφοίκουσαν πόλιν ἐκ τοῦ τῶν 4
 Αἰκῶν ἔθνους ἐλόντες, κατὰ τὰς τῶν ὑπάτων εὐχὰς
 20 μέγαν ἀργῶνα τῷ Διὶ συνετέλεσαν.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι **107**
 μὲν ἦρχε Πυργίων, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατον
 ἀρχὴν μετέλαβον χιλιάρχοι τέσσαρες, Λεύκιος Λου-
 κρήτιος, Σερούιος Σουλπίκιος, Γάιος Αἰμίλιος [καὶ

πράξειν A et Peir., πράττειν c 6 ἀπελίπετο FK 8 παρα-
 καλέσαι del. Bek. 14 ταύτης δὲ] κυριεύσας add. Wurm ἐν
 Συρακούσαις v, corr. Wess. 15 κατόπισε FK 16 καταστρέ-
 ψας v, corr. Eich. 17 τῶν Καυλωνιατῶν] τὴν Καυλωνίαν A,
 Καυλωσίαν H 18 Λιφοίκαν JK (c. 102, 4) 22 Πυρ-
 γίων v, corr. Wess. et U. Köhler 24 Γάιος — Ῥούφος
 om. A καὶ Γάιος Ῥούφος delevi (XV 15, 1. Liv. V 32)

Γάιος 'Ροῦφος], ὀλυμπιάς δ' ἤχθη ὀργόη πρὸς ταῖς ἐνεήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα Σώσιππος Ἀθηναῖος. 2
 τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων δυνάστης πορευθεὶς εἰς Ἰππώνιον μετὰ τῆς δυνάμεως, τοὺς μὲν κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ 5
 μετώκισεν εἰς τὰς Συρακούσας, τὴν δὲ πόλιν κατα- 3
 σκάψας τοῖς Λοκροῖς προσεμέρισε τὴν χώραν. κατὰ τὸ συνεχὲς γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο τοὺς Λοκροὺς εὖ ποιεῖν διὰ τὴν συγχωρηθεῖσαν ἐπιγαμίαν· τοὺς δὲ Ῥηγί- 4
 νους ἐπεθύμει τιμωρῆσασθαι διὰ τὴν περὶ τῆς 10
 οἰκειότητος δίκην. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς πρέσβεις ἀξιῶν αὐτῷ συγχωρηθῆναι τῶν πολιτικῶν παρθένων γαμῆσαι, φασὶ τοὺς Ῥη- 5
 γίνους ἀποκριθῆναι δημοσίᾳ τοῖς πρέσβεσιν, ὥς μόνην αὐτῷ συγχωρῆσαι γαμεῖν τὴν τοῦ δημίου 15
 4 θυγατέρα. διὰ τοῦτο βαρέως φέρων καὶ δοκῶν ὑπερ- βαλλόντως ὑβρίσθαι, πολὺς ἦν ἐπὶ τῇ κατ' αὐτῶν τιμωρίᾳ. καὶ γὰρ ἐν τῷ πρότερον ἐνιαυτῷ τὴν εἰρήνην συνέθετο πρὸς αὐτοὺς οὐ τῆς φιλίας ὀρε- 20
 γόμενος, ἀλλὰ τὴν ναυτικὴν δύναμιν παρελέσθαι 20
 βουλόμενος, οὗσαν τριήρων ἑβδομήκοντα· διελάμ- βανε γὰρ τῆς κατὰ θάλατταν βοηθείας ἀποκλει- 5
 σθείσης ῥαδίως ἐκπολιορκῆσειν τὴν πόλιν. διόπερ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐνδιατρίβων ἐξήτει πρόφασιν εὖλογον, δι' ἧς οὐ παρὰ τὴν ἀξίαν τὴν ἰδίαν δόξει 25

1 'Ροῦφος] Φούριος Rhod. 7 τοῖς Λοκροῖς add. Rhod.
 8 συνεχὲς] συγγενὲς Reiske 11 δίκην (= ἀπόκρισιν Reiske)]
 ὑβριν (c. 106, 1) vel ἀτιμίαν Wurm, αἰκίαν Döhner, ἀδικίαν
 Bezzel 13 παρθένων] scil. τινὰ Wess., μίαν c. 41, 4;
 παρθένον fort. γῆμαι Dind. 15 συγχωροῦσι Reiske
 17 τὴν . . τιμωρίαν L 23 πολιορκῆσειν v, corr. Dind.
 25 παρὰ] κατὰ conicio ex c. 10, 2 ἀξίαν] αἰτίαν Reiske

λελυκέναι τὰς συνθήκας. ἀγαγὼν οὖν πρὸς τὸν 108
 πορθμὸν τὰς δυνάμεις, τὰ πρὸς τὴν διάβασιν παρε-
 σκευάζετο. καὶ πρῶτον μὲν ἦται τοὺς Ῥηγίνοὺς
 ἀγοράς, ἐπαγγελλόμενος ταχέως τὰς δοθείσας ἀπο-
 5 στέλλειν ἐκ Συρακουσῶν. τοῦτο δ' ἐπραττεν, ὅπως
 μὴ διδόντων μὲν αὐτῶν δικαίως δόξῃ τὴν πόλιν
 ἐλεῖν, δόντων δ' ἐνόμιζεν ἐξαναλώσειν αὐτῶν τὸν
 σῖτον καὶ προσκαθίσας τὴν πόλιν διὰ τὴν σπάνιν
 724 ταχὺ κυριεύσειν αὐτῆς. οἱ δὲ Ῥηγῖνοι τούτων μὲν 2
 10 οὐδὲν ὑπονοοῦντες τὸ μὲν πρῶτον ἐφ' ἡμέρας τινὰς
 ἐχορήγουν τὰς τροφὰς λαμπρῶς· ὥς δὲ πλείονα
 χρόνον ἐνδιέτριβε, ποτὲ μὲν ἀρρωστίαν, ποτὲ δὲ
 ἄλλας προφάσεις ποριζόμενος, ὑπονοήσαντες αὐτοῦ
 τὴν ἐπιβολήν, οὐκέτι παρῆχον τὰς τροφὰς τῷ στρα-
 15 τοπέδῳ. ὁ δὲ Διονύσιος ἐπὶ τούτῳ προσποιηθεὶς 3
 ἀγανακτεῖν, τοὺς μὲν δμήρους τοῖς Ῥηγίνοις ἀπέ-
 δωκε, τὴν δὲ πόλιν περιστρατοπεδεύσας καθ' ἡμέ-
 ραν προσβολὰς ἐποιεῖτο. κατεσκεύασε δὲ καὶ μηχανη-
 μάτων πολὺ πλῆθος ἀπίστων τοῖς μεγέθεσι, δι' ὧν
 20 τὰ τεῖχη σαλεύων ἐφιλοτιμεῖτο κατὰ κράτος ἐλεῖν
 τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ῥηγῖνοι στρατηγὸν ἐλόμενοι 4
 Φύτωνα, καὶ πάντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθοπλίσαντες,
 ταῖς τε φυλακαῖς ἐπιμελῶς ἐχρῶντο καὶ κατὰ τὰς
 εὐκαιρίας ἐξιόντες ἐνεπύριζον τὰς τῶν πολεμίων
 25 μηχανάς. οὗτοι μὲν οὖν πολλάκις ὑπὲρ τῆς πατρί- 5
 δος λαμπρῶς ἀγωνιζόμενοι πρὸ τῶν τειχῶν, τὴν τε

2 παρεσκεύαζε A(?)FJ   4 ἀποστελεῖν (Wess.) Dind.
 7 δὲ ἐνόμιζεν Steph., δὲ νομίζειν v   8 τῇ πόλει Dind.
 14 ἐπιβουλήν Wess.   19 ἄπιστον v, corr. Wess.   22 Φοί-
 τωνα f semper

τῶν πολεμίων ὀργὴν ἐξέκανσαν καὶ πολλοὺς μὲν
 ἑαυτῶν ἀπέβαλον, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν Σικελιω-
 6 τῶν ἀνείλουν. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Διονύσιον συνέβη
 λόγῃ πληγέντα παρὰ τὸν βουβῶνα παρ' ὀλίγον
 μὲν τελευτῆσαι, μόγις δὲ αὐτὸν ἀναλαβεῖν ἐκ τοῦ 5
 τραύματος. χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας διὰ τὸ
 τοὺς Ῥηγίνοὺς ἀνυπέρβλητον εἰσφέρεισθαι σπουδὴν
 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, Διονύσιος τὰς μὲν δυνάμεις
 συνείχεεν ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν προσβολαῖς καὶ τὴν
 109 ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν οὐκ ἐγκατέλειπεν. τῶν δ' Ὀλυμ- 10
 πίων ἐγγυὺς ὄντων ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἀγῶνα τέθριππα
 πλείω, διαφέροντα πολὺ τῶν ἄλλων τοῖς τάχεσι, καὶ
 σκηνὰς εἰς τὴν πανήγυριν διαχρύσους καὶ πολυ-
 τελέσι ποικίλοις ἱματίοις κεκοσμημένας. ἔπεμψε δὲ
 καὶ ῥαψωδοὺς τοὺς κρατίστους, ὅπως ἐν τῇ πανη- 15
 γύρει τὰ ποιήματα αὐτοῦ προφερόμενοι ποιήσωσιν
 ἔνδοξον τὸν Διονύσιον· σφόδρα γὰρ εἰς τὴν ποιη-
 2 τικὴν ὑπῆρχε μεμηνώς. τούτων δ' ἐπιμελητὴν συν-
 εξέπεμψε Θεαρίδην τὸν ἀδελφόν· ὃς ἐπεὶ παρεγέ-
 νετο εἰς τὴν πανήγυριν, ἐπὶ μὲν τῷ κάλλει τῶν 20
 σκηνῶν καὶ τῷ πλήθει τῶν τεθρίππων ἦν περι-
 βλεπτός· ὥς δ' ἐπεβάλλονθ' οἱ ῥαψωδοὶ προφέρεισθαι
 τοῦ Διονυσίου τὰ ποιήματα, κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὴν
 εὐφωμίαν τῶν ὑποκριτῶν συνέδραμε τὰ πλήθη καὶ
 πάντες ἐθαύμαζον· μετὰ δὲ ταῦτα ἀναθεωροῦντες 25
 τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων, διεγέλων τὸν Διονύ-
 σιον καὶ κατεγίνωσκον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τινὰς
 3 τολμῆσαι διαρπάζειν τὰς σκηνὰς. καὶ γὰρ Λυσίας ὁ

ὁήτωρ τότε διατρίβων ἐν Ὀλυμπίᾳ προετρέπετο τὰ
 πλήθη μὴ προσδέχεσθαι τοῖς ἱεροῖς ἀγῶσι τοὺς ἔξ
 ἄσεβεστιάτης τυραννίδος ἀπεσταλμένους θεωροὺς·
 725 ὅτε καὶ τὸν Ὀλυμπιακὸν λόγον ἐπιγραφόμενον ἀνέ-
 5 γνω. τοῦ δ' ἀγῶνος συντελουμένου συνέβη κατὰ 4
 τύχην τῶν Διονυσίου τεθρίππων τὰ μὲν ἐκπεσεῖν
 ἐκ τοῦ δρόμου, τὰ δ' ἀλλήλοις ἐμπεσόντα συντρι-
 βῆναι, παραπλησίως δὲ καὶ τὴν παρακομίζουσιν
 ναῦν τοὺς θεωροὺς ἀπὸ τῶν ἀγώνων ἀναχθεῖσαν
 10 εἰς τὴν Σικελίαν ἐκπεσεῖν τῆς Ἰταλίας εἰς Τάραντα
 διὰ τινος χειμῶνας. διὸ καὶ φασὶ σωθέντας τοὺς 5
 ναύτας εἰς Συρακούσας διαγγέλλειν κατὰ τὴν πόλιν,
 ὅτι διὰ τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων οὐ μόνον οἱ
 ῥαψωδοῦντες, ἀλλὰ σὺν τούτοις τὰ τε τέθριππα καὶ
 15 ἡ ναὺς ἐξέπεσον. ὁ δὲ Διονύσιος πυθόμενος τὸν 6
 τῶν ποιημάτων διασυρμόν, καὶ τῶν κολάκων λεγόν-
 των ὅτι πᾶσι τοῖς καλῶς πραττομένοις φθοροῦντες
 ἐξ ὑστέρου θαυμάζουσιν, οὐκ ἀφίστατο τῆς περὶ
 τὴν ποίησιν σπουδῆς.
 20 Ῥωμαῖοι δὲ πρὸς Οὐολσινίτας περὶ Γουράσιον 7
 παραταξάμενοι πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνεῖλον.

Τούτων δὲ πραχθέντων ὁ μὲν ἐνιαύσιος χρό- 110
 νος παρεληλύθει, παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἦρχε
 Θεόδωτος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν εἶχον
 25 χιλιάρχοι ἕξ, Κόιντος [Καίσιων] Σουλπίκιος, Αἴνος

3 θεωροὺς om. F   11 τινος] δεινοὺς Reiske (at XIII
 64, 6)   14 ἀλλὰ] καὶ add. Reiske   τὰ τε add. Reiske
 15 ἐξέπεσεν FK   16 διασυρμόν AFJL, διασυριγμόν c
 17 ὅτι] οἱ add. Dind   20 Οὐολσινίτας AL, Οὐαλσινίτας c
 Γουράσιον] Τροάσιλλον Cluverius   25 Καίσιων deleti ex
 XV 20, 1 et Liv. V 36   Σούλπ. — Καίσιων om. A.   Αἴνος

Καίσιων Φάβιος, Κόιντος Σερουίλιος, Πόπλιος
 2 Κορνήλιος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρεληφόντων
 Λακεδαιμόνιοι κακοπαθοῦντες τῷ πολέμῳ τῷ τε
 πρὸς τοὺς Ἑλληνας καὶ τῷ πρὸς τοὺς Πέρσας,
 Ἀνταλκίδαν τὸν ναύαρχον ἐξαπέστειλαν πρὸς Ἀρτα- 5
 3 ξέρξην ὑπὲρ εἰρήνης. διαλεχθέντος δ' αὐτοῦ περὶ
 ὧν ἦν ἀπεσταλμένος ἐνδεχομένως, ὁ βασιλεὺς ἔφη-
 σεν ἐπὶ τοῖσδε ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην· τὰς μὲν
 κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις ὑπὸ βασιλέα
 τετάχθαι, τοὺς δ' ἄλλους Ἑλληνας ἅπαντας αὐτο- 10
 νόμους εἶναι· τοῖς δὲ ἀπειθοῦσι καὶ μὴ προσδε-
 χομένοις τὰς συνθήκας διὰ τῶν εὐδοκούντων
 4 πολεμήσειν. οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τούτοις
 εὐδοκήσαντες ἡσυχίαν ἤγον, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θη-
 βαῖοι καὶ τινες ἕτεροι τῶν Ἑλλήνων βαρέως ἔφε- 15
 ρον ἐπὶ τῷ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις ἐγκαταλε-
 λείφθαι· καθ' αὐτοὺς δὲ οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι,
 κατ' ἀνάγκην συνεχώρησαν καὶ προσεδέξαντο τὴν
 εἰρήνην.
 5 Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς διαλυθείσης τῆς πρὸς τοὺς 20
 Ἑλληνας διαφορᾶς παρεσκευάζετο τὰς δυνάμεις εἰς
 τὸν Κυπριακὸν πόλεμον· ὁ γὰρ Εὐαγόρας σχεδὸν
 ὅλην τὴν Κύπρον ἦν κερτημένος καὶ δυνάμεις

Καίσιων] Γάιος XV 20, 1   1 Φάκιος A   Κόιντος om. A
 2 Κορνήλιος A, Κορνήλιος καὶ Μάρκος Κλώδιος c   8 ποιή-
 σεσθαι Wess.   12 διὰ] μετὰ Hert. ex Xen. Hell. V 1, 31
 15 ἕτεροι om. L   Ἑλλήνων Dind. (cf. XVI 77, 2), ἄλλων v
 (cf. c. 87, 3)   17 κατ' αὐτοὺς A   20 διαλυθείσης Sin-
 tenis, διαλυθεῖς v; ἀπολυθεῖς Dind.   23 κερτημένος Wess.,
 ἐκβεβλημένος A, ἐκκεκλημένος c; συγκεκτημένος aut ἐκπεπληγ-
 μένος Reiske; ἀνακεκτημένος malim

ἄδρας συνηθροίκει διὰ τὸ τὸν Ἀρταξέρξην [ἐν] τῷ
πρὸς τοὺς Ἑλληνας πολέμῳ διεσπᾶσθαι.

Διονυσίου δὲ σχεδὸν ἐνδέκατον μῆνα Ῥήγιον 111
πολιορκοῦντος καὶ τὰς πανταχόθεν βοηθείας ἀποκε-
5 κλεικότος, εἰς δεινὴν σπάνιν τῶν ἀναγκαίων οἱ κατὰ
τὴν πόλιν παρεγενήθησαν· φασὶ γὰρ παρὰ τοῖς
726 Ῥηγίνοις κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν πέντε μυνῶν γενέ-
σθαι τὸν μέδιμνον τοῦ σίτου. καταπονούμενοι δὲ 2
τῇ σιτοδείᾳ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς τε ἵππους καὶ
10 τᾶλλα ὑποζύγια κατέφαγον, μετὰ δὲ ταῦτα δέρματα
καθέψοντες ἐσιτοῦντο, τὸ δὲ τελευταῖον ἐκ τῆς
πόλεως ἐξιόντες τὴν πρὸς τοῖς τείχεσι βοτάνην
ἥσθιου καθάπερ εἰ τινα θρέμματα· οὕτως ἡ τῆς
φύσεως ἀνάγκη τὴν ἀνθρωπίνην δίαιταν εἰς ἀλόγων
15 ζῴων τροφὰς καταφυγεῖν ἐβιάζετο. ὁ δὲ Διονύσιος 3
πυθόμενος τὸ γινόμενον, οὐχ ὅπως ἡλέησε τοὺς
ὑπὲρ ἄνθρωπον πάσχειν ἀναγκαζομένους, ἀλλὰ πᾶν
τοῦναντίον ἐπαγαγὼν ξεύγη εἴλε τὴν πόαν τοῦ
τόπου, ὥστε τὴν ὕλην ἄπασαν ἀφανισθῆναι. διόπερ 4
20 ταῖς ὑπερβολαῖς τῶν κακῶν νικώμενοι παρῆδωκαν
τὴν πόλιν οἱ Ῥηγῖνοι τῷ τυράννῳ, τὴν πᾶσαν κατ'
αὐτῶν ἐπιτρέψαντες ἐξουσίαν. ὁ δὲ Διονύσιος κατὰ
μὲν τὴν πόλιν εὗρε σωροὺς νεκρῶν, οἱ διὰ τὴν
ἐνδειαν τῆς τροφῆς ἐτετελευτήκεισαν· καὶ τοὺς
25 ζῶντας δὲ νεκρῶν ἔχοντας διάθεςιν καὶ παρειμένους
τὰ σώματα καταλαβὼν, ἤθροισεν αἰχμαλώτους πλεί-
ους τῶν ἑξακισχιλίων. τὸ μὲν οὖν πληθὸς ἀποστεί-

1 ἐν del. Hert. 11 καθεψῶντες v, corr. Reiske
17 ὑπὲρ] τὰ ὑπὲρ Steph. 18 εἴλε] ἔκειρε Reiske 21 κατ'
αὐτῶν Dind. 24 τετελευτήκασι o, corr. Eich.

λας εἰς Συρακούσας ἐκέλευσε τοὺς δόντας ἀργυρίου
 μὲν ἀπολυτροῦσθαι, τοὺς δ' εὐπορῆσαι μὴ δυνη-
 θέντας ἐλαφροπώλησε.

- 112 Φύτωνα δὲ τὸν τῶν Ῥηγίνων στρατηγὸν συλ-
 λαβών, τὸν μὲν υἱὸν αὐτοῦ κατεπόντισεν, αὐτὸν 5
 δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔδησε πρὸς τὰς ὑψηλοτάτας
 μηχανάς, οἷονεὶ τραγικὴν τινα τιμωρίαν λαμβάνων,
 προσέπεμψε δὲ τινα τῶν ὑπηρετῶν ἐροῦντα πρὸς
 αὐτόν, ὥς ἐχθὲς αὐτοῦ τὸν υἱὸν Διονύσιος κατε-
 πόντισε· πρὸς ὃν εἶπε Φύτων, διότι γέγονεν εὐτυ- 10
 2 χέστερος τοῦ πατρὸς ἡμέρα μιᾶ. μετὰ δὲ ταῦτα
 περιῆγεν αὐτὸν Διονύσιος τὴν πόλιν μαστιλίων καὶ
 κατὰ πάντα τρόπον αἰκίζόμενος, ἅμα κήρυκος συν-
 ακολουθοῦντος ὅτι τὸν ἄνδρα Διονύσιος τιμωρεῖται
 παρηλλαγμένως, ὅτι τὴν πόλιν ἐπεισεν ἐλέσθαι τὸν 15
 3 πόλεμον. ὁ δὲ Φύτων κατὰ τὴν πολιορκίαν στρα-
 τηγὸς ἀγαθὸς γεγεννημένος καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον
 ἐπαινούμενος, οὐκ ἀγεννῶς ὑπέμενε τὴν ἐπὶ τῆς
 τελευτῆς τιμωρίαν, ἀλλ' ἀκατάπληκτον τὴν ψυχὴν
 φυλάξας καὶ βοῶν ὅτι τὴν πόλιν οὐ βουληθεὶς προ- 20
 δοῦναι Διονυσίῳ τυγχάνει τῆς τιμωρίας, ἣν αὐτῷ
 τὸ δαιμόνιον ἐκείνῳ συντόμως ἐπιστήσει· ὥστε τὴν
 ἀρετὴν τάνδρὸς καὶ παρὰ τοῖς στρατιώταις τοῦ Διο-
 4 νυσίου κατελεεῖσθαι καὶ τινὰς ἤδη θορυβεῖν. ὁ δὲ
 Διονύσιος εὐλαβηθεὶς, μὴ τινες τῶν στρατιωτῶν 25
 ἀποτολήσωσιν ἐξαρπάξαι τὸν Φύτωνα, παυσάμε- 727

2 δὲ πορίσαι vel δ' ἐκτίσαι conicio 4 Φοίτωνα f semper
 5 κατεπόντισεν F² 6 ἔδησεν εἰς τὰς f 9 ἐχθὲς A,
 χθὲς c 10 ὃν om. A 12 αὐτὸν om. A τὴν] κατὰ τὴν
 Dind. 21 αὐτὸ Wess. et Madvig 22 ἐπιθήσει Cobet

νος τῆς τιμωρίας κατεπόντισε τὸν ἀτυχῇ μετὰ τῆς
 συγγενείας. οὗτος μὲν οὖν ἀναξίως τῆς ἀρετῆς 5
 ἐκνόμοις περιέπεσε τιμωρίαις, καὶ πολλοὺς ἔσχε καὶ
 τότε τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἀλγῆσαντας τὴν συμφορὰν
 5 καὶ μετὰ ταῦτα ποιητὰς τοὺς θρηνησάντας τὸ τῆς
 περιπετείας ἔλεεινόν.

Καθ' ὃν δὲ καιρὸν μάλιστα Ῥήγιον ἐπολιόρκει 113
 Διούσιος, οἱ κατοικοῦντες τὰ πέραν τῶν Ἀλπεων
 Κελτοὶ τὰ στενὰ διελθόντες μεγάλαις δυνάμεσι κατε-
 10 λάβοντο τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ τε Ἀπεννίνου καὶ
 τῶν Ἀλπεων ὄρων, ἐκβάλλοντες τοὺς κατοικοῦντας
 [Τυρρηνοὺς]. τούτους δ' ἐνιοί φασι ἀπὸ τῶν ἐν 2
 Τυρρηνίᾳ δώδεκα πόλεων ἀποικισθῆναι· τινὲς δέ
 φασι Πελασγοὺς πρὸ τῶν Τρωικῶν ἐκ Θετταλίας
 15 φυγόντας τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος γενόμενον κατα-
 κλυσμὸν ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ κατοικῆσαι. τῶν οὖν 3
 Κελτῶν κατ' ἔθνη διελομένων τὴν χώραν, οἱ καλού-
 μενοι Σένωνες ἔτυχον λαβόντες τὸν πορρωτάτω
 κείμενον τόπον τῶν ὄρων παρὰ θάλατταν. ὅντος
 20 δ' αὐτοῦ καυματώδους, δυσθετοῦντες ἔσπευδον
 μετοικῆσαι, καὶ τοὺς νεωτέρους καθοπλίσαντες
 ἀπέστειλαν ζητεῖν χώραν, ἐν ᾗ κατοικήσουσιν.
 εἰσβαλόντες οὖν εἰς Τυρρηνίαν, καὶ τὸν ἀριθμὸν
 ὄντες περὶ τρισμυρίους, τὴν τῶν Κλουσίωνν χώραν
 25 ἐπόρθουν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ δῆμος ὁ τῶν 4

1 κατεπόντωσε ALf (ex κατεπόντησε puto natum)
 5 θρηνησάντας v, corr. Steph. 11 ἐκβάλλοντες Dind. 12 Τυρ-
 ρηνοὺς deleui; Τυρρηνοὺς τοὺς κατοικοῦντας A 13 πό-
 λεων δώδεκα F 18 Σένωνες JK 19 τόπον Cluverius et
 Madvig, λόφον v 24 Κλουσίωνν Cluverius, Καυλοσίωνν A,
 Καυλωσίωνν JK, Καυλοσίων F, Καυλωνίωνν c

- Ῥωμαίων πρέσβεις ἀπέστειλεν εἰς Τυρρηνίαν τοὺς
κατασκευασμένους τὴν στρατιὰν τῶν Κελτῶν. παρα-
γενόμενοι δὲ οἱ πρέσβεις εἰς Κλούσιον καὶ θεω-
ρήσαντες παράταξιν γενομένην, ἀνδρειότεροι μᾶλ-
λον ἢ φρονιμώτεροι γενηθέντες παρετάξαντο τοῖς 5
5 Κλουσίοις πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας. εὐήμερήσαν-
τος δὲ θατέρου τῶν πρεσβευτῶν καὶ τινα τῶν ἐνδο-
ξοτέρων ἐπάρχων ἀποκτείναντος, γνόντες οἱ Κελτοὶ
τὸ γεγονός εἰς Ῥώμην πρέσβεις ἀπέστειλαν τοὺς
ἐξαιτήσοντας τὸν πρεσβευτὴν τὸν ἀδίκου πολέμου 10
6 προκαταρξάμενον. ἡ δὲ γερουσία τὸ μὲν πρῶτον
ἔπειθε τοὺς πρεσβευτὰς τῶν Κελτῶν χρήματα λα-
βεῖν περὶ τῶν ἡδίκημένων· ὥς δ' οὐ προσεῖχον,
ἐψηφίσαντο παραδοῦναι τὸν κατηγορούμενον. ὁ δὲ
πατὴρ τοῦ μέλλοντος παραδίδοσθαι, τῶν χιλιάρχων 15
εἷς ὢν τῶν τὴν ὑπατικὴν ἐξουσίαν ἔχόντων, προε-
καλέσατο τὴν δίκην ἐπὶ τὸν δῆμον, καὶ δυνατὸς ὢν
ἐπὶ τοῖς πλήθεσιν ἔπεισεν ἄκυρον ποιῆσαι τὴν
7 κρίσιν τῆς συγκλήτου. ὁ μὲν οὖν δῆμος ἐν τοῖς
ἔμπροσθεν χρόνοις πάντα πειθόμενος τῇ γερουσίᾳ, 20
τότε πρῶτον ἤρξατο διαλύειν τὸ κριθὲν ὑπὸ τῆς 728
συγκλήτου.
- 114 Οἱ δὲ τῶν Κελτῶν πρέσβεις παραγενηθέντες
εἰς τὸ σφέτερον στρατόπεδον ἀπήγγειλαν τὴν τῶν
Ῥωμαίων ἀπόκρισιν. ἐφ' ἣ μεγάλως ἀγανακτήσαντες, 25
καὶ προσλαβόμενοι παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν δύναμιν,
ἐπ' αὐτὴν ἠπείγοντο τὴν Ῥώμην, ὅντες πλείους

3 Καλούσιον v 4 γινομένην Dind. 5 συμπαρατά-
ξαντο Reiske 6 Καλουσίοις v 8 ἐπάρχων L, ἱπάρχων
Niebuhr 19 οὖν om. A ἐν add. Hert.

τῶν ἑπτακισμυρίων. οἱ δὲ χιλιάρχοι τῶν Ῥωμαίων
 ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐξουσίας ὄντες, καὶ τὴν τῶν Κελτῶν
 ἔφοδον ἀκούοντες, ἅπαντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθώ-
 πλισαν. ἐξελθόντες δὲ πανδημεὶ καὶ διαβάντες τὸν 2
 5 Τίβεριν παρὰ τὸν ποταμὸν ἤγαγον τὴν δύναμιν
 σταδίους ὀγδοήκοντα, καὶ τῶν Γαλατῶν ἀπαγγελ-
 λομένων προσιέναι διέταττον τὸ στρατόπεδον. τοὺς 3
 μὲν οὖν ἀνδρειοτάτους δισμυρίους καὶ τετρακισχι-
 λίους ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ μέχρι τῶν λόφων διέταξαν,
 10 ἐπὶ δὲ τῶν ὑψηλοτάτων λόφων τοὺς ἀσθενεστάτους
 ἔστησαν. οἱ δὲ Κελτοί, μακρὰν τὴν φάλαγγα παρεκ-
 τείνοντες, εἴτε κατὰ τύχην εἴτε κατὰ πρόνοιαν
 τοὺς ἀρίστους ἔστησαν ἐπὶ τῶν λόφων. ἅμα δ' αἱ 4
 σάλπιγγες παρ' ἀμφοτέροις ἐσήμαινον καὶ τὰ στρα-
 15 τόπεδα συνήεσαν εἰς μάχην μετὰ πολλῆς κραυγῆς.
 οἱ δ' ἐπίλεκτοι τῶν Κελτῶν ἀντιτεταγμένοι τοῖς
 ἀσθενεστάτοις τῶν Ῥωμαίων ῥαδίως αὐτοὺς ἀπὸ
 τῶν λόφων ἐτρέψαντο. διόπερ τούτων ἀθρόων φευ- 5
 γόντων πρὸς τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ Ῥωμαίους, αἱ τε
 20 τάξεις ἐπειραράττοντο καὶ τῶν Κελτῶν ἐπικειμένων
 καταπλαγέντες ἔφηνον. τῶν δὲ πλείστων παρὰ
 τὸν ποταμὸν ὀρμησάντων καὶ διὰ τὴν ταραχὴν
 ἀλλήλοις ἐμπιπτόντων, οὐχ ὑπερήετον οἱ Κελτοὶ
 τοὺς ἐσχάτους ἀεὶ φονεύοντες· διὸ καὶ τὸ πεδῖον

2 ἰδίας] ἐνιαυσίας aut ὑπάτης Reiske ὄντες om. K,
 μένοντες Wurm 9 ἔταξαν Wurm 11 παρεκτείναντες A
 13 δ' αἱ Dind., δὲ v 18 ἀθρόων Dind., ἀθρόως v
 21 παρὰ] πρὸς Reiske 23 ὑπερήετον] ὑπερέετον aut ἀπὴρ-
 κουν aut ἐπήρουν Reiske, ὑπεχώρουν Wess., ὑπερέεσαν
 Rhod.; οὐκ ἀπηγόρευον fort., καιρῷ ὑπερήετον Wetsten.

- 6 ἅπαν νεκρῶν κατεστρώθη. τῶν δὲ φευγόντων ἐπὶ
τὸν ποταμὸν οἱ μὲν ἀνδρειότατοι μετὰ τῶν ὅπλων
διενήχοντο, τὴν πανοπλίαν ἐν ἴσῳ καὶ τὴν ψυχὴν
προτιμῶντες· σφοδροῦ δὲ τοῦ ῥεύματος ὄντος, τινὲς
μὲν ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν ὅπλων καταδυόμενοι διε- 5
φθείροντο, τινὲς δὲ μετὰ πολλῆς κακοπαθείας ἐφ-
ικανὸν διάστημα παρενεχθέντες μόγισ ἐσώθησαν.
- 7 Ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων καὶ παρὰ τὸν ποτα-
μὸν πολλοὺς ἀναιρούντων, οἱ πλεῖστοι τῶν ὑπολει-
πομένων ῥιπτοῦντες τὰ ὅπλα διενήχοντο τὸν Τίβε- 10
115 ριν. οἱ δὲ Κελτοί, πολλοὺς καὶ παρ' αὐτὸν τὸν
ποταμὸν ἀνηρηκότες, οὐδ' οὕτως ἀφίσταντο τῆς
φιλοτιμίας, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς διανηχομένους ἠκόντιζον.
καὶ πολλῶν βελῶν ἀφιεμένων εἰς ἀθρόους τοὺς ἐν
τῷ ποταμῷ, συνέβαινε μὴ διαμαρτάνειν τοὺς βάλλ- 15
λοντας. ὅθεν οἱ μὲν καιρίαις περιπεσόντες πλη-
γαῖς εὐθέως ἐτελεύτων, οἱ δὲ κατατραυματιζόμενοι
καὶ διὰ τὴν περὶ τὸ αἷμα ῥύσιν καὶ σφοδρότητα τοῦ
2 ῥεύματος ἐκλυόμενοι παρεφέροντο. τοιαύτης δὲ
συμφορᾶς γενομένης περὶ τοὺς Ῥωμαίους, οἱ μὲν 20
πλεῖστοι τῶν διασωθέντων πόλιν Βηΐους κατελά-
βοντο, προσφάτως ὑφ' ἐαυτῶν κατεσκευασμένην, καὶ 229
τόν τε τόπον ὠχύρουν κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τοὺς
ἐκ τῆς φυγῆς σωζομένους ἀνελάμβανον· ὀλίγοι δὲ
τῶν διανηξαμένων ἄνοπλοι φευγόντες εἰς Ῥώμην 25

1 ἅπαν] hinc pergit P (c. 101, 2) 11 αὐτὸν τὸν ἐν
τῷ πεδίῳ κίνδυνον καὶ παρὰ τὸν (cf. XIII 109, 4) ποταμὸν
Reiske; καίπερ πολλοὺς παρὰ τὸν malim 21 Βοίους P,
Βοιοὺς v 22 κατεσκευασμένην Rhod. (c. 116, 8), κατεσκευασμέ-
νην ο (Plut. Cam. 31 Οὐβίους, πόλιν ἅπασι κατεσκευασμένην
καὶ διαμένουσιν) 23 τε PAJ, τότε c

ἀπήγγειλαν πάντας ἀπολωλέναι. τηλικούτων δ' ἀτυ-
 χημάτων ἡγγελεμένων τοῖς ἐν τῇ πόλει καταλειμ-
 μένοις, εἰς ἀπορίαν ἔπαντες ἐνέπιπτον· ἀνθίστα- 3
 σθαι μὲν γὰρ ἀδύνατον εἶναι διελάβανον, ἀπάν-
 5 των τῶν νέων ἀπολωλότων, φεύγειν δὲ μετὰ τέκνων
 καὶ γυναικῶν ἐπικίνδυνον ἦν λίαν, τῶν πολεμίων
 ἐγγὺς ὑπαρχόντων. πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἰδιωτῶν
 πανοίκιοι πρὸς τὰς ἀστυγείτους πόλεις ἔφευγον,
 οἱ δ' ἄρχοντες τῆς πόλεως παραθαρσύνοντες τὰ
 10 πλήθη προσέτατον ταχέως ἐπὶ τὸ Καπετώλιον τὸν
 τε σῖτον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀναγκαίων ἀποκομίζειν.
 οὗ γενηθέντος ἔγεμεν ἡ [τ'] ἀκρόπολις [καὶ τὸ 4
 Καπετώλιον] χωρὶς τῶν εἰς τροφὴν ἀνηκόντων ἀρ-
 γυρίου τε καὶ χρυσίου καὶ τῆς πολυτελεστάτης ἐσθῆ-
 15 τος, ὥς ἂν ἐξ ὅλης τῆς πόλεως εἰς ἓνα τόπον τῶν
 ἀγαθῶν συνηθροισμένων. οὗτοι μὲν οὖν τὰ δυ-
 νατὰ τῶν χρημάτων μετεκόμιζον καὶ τὸν προειρη-
 μένον τόπον ὠχύρουν, ἀναστροφὴν ἔχοντες τρεῖς
 ἡμέρας. οἱ γὰρ Κελτοὶ τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν διε- 5
 20 τέλεσαν ἀποκόπτοντές τὰς κεφαλὰς τῶν τετελευτη-
 κόντων κατὰ τὸ πάτριον ἔθος· τὰς δὲ δύο παρὰ τὴν
 πόλιν στρατοπεδεύοντες, καὶ τὰ μὲν τείχη θεω-
 ροῦντες ἔρημα, κραυγὴν δὲ αἰσθόμενοι γινομένην,
 ἦν ἐποιοῦν οἱ τὰ χρησιμώτατα μεταφέροντες εἰς τὴν

2 ἡγγελεμένων Dind., γενομένων P, γεγενημένων v; λεγο-
 μένων fort. 4 ἀδύνατον om. A εἶναι om. P 8 πανοίκιοι
 PAL, πανοικί c 10 προσέταττεν P 12 ἔγεμον v τ' et
 καὶ τὸ Καπετώλιον delevi; ἔγεμεν ἡ ἀκρόπολις, τὸ Καπετώ-
 lion Reiske 14 τῆς] τῆς ἄλλης FK 20 ἀνακόπτοντες o,
 corr. Reiske 21 τὸ P, τι v (XIII 57, 3) 23 γινομένην P^b
 in marg., κινδυνεύειν P^a

ἀκρόπολιν, ὑπελάμβανον ἐνεδρεύειν ἑαυτοῖς τοὺς
 6 Ῥωμαίους. τῇ τετάρτῃ δ' ἡμέρᾳ γνόντες τὴν ἀλή-
 θειαν, τάς τε πύλας ἐξέκοψαν καὶ τὴν πόλιν ἐλυ-
 μαίνοντο, χωρὶς ὀλίγων οἰκῶν ἐν τῷ Παλατίῳ. μετὰ
 δὲ ταῦτα προσβολὰς ποιούμενοι καθ' ἡμέραν πρὸς 5
 ὀχυροὺς τόπους, οὐθὲν μὲν ἀξιόλογον ἔβλαπτον τοὺς
 ὑπεναντίους, ἑαυτῶν δὲ πολλοὺς ἀπέβαλλον· ὅμως
 δ' [οὖν] οὐκ ἀφίσταντο τῆς φιλοτιμίας, ἐλπίζοντες,
 ἐὰν μὴ βίᾳ κρατήσωσι, τῷ γε χρόνῳ πάντως τῶν
 ἀναγκαίων ἐκλιπόντων καταπονήσειν. 10

116 Τῶν δὲ Ῥωμαίων ἐν τοιαύταις ταραχαῖς ὄντων,
 οἱ παροικοῦντες Τυρρηνοὶ μετὰ δυνάμεως ἀδρᾶς
 ἐπεπορεύοντο τὴν τῶν Ῥωμαίων χώραν λεηλατοῦν-
 τες, καὶ πολλῶν μὲν σωματίων, οὐκ ὀλίγης δ' ὥφε-
 λείας ἐγκρατεῖς ἐγένοντο. οἱ δ' εἰς τοὺς Βηίους 15
 τῶν Ῥωμαίων πεφευγότες ἀπροσδοκῆτως τοῖς Τυρ-
 ρηνοῖς ἐπιπεσόντες ἐτρέψαντο, καὶ τὴν τε λείαν
 2 ἀφείλαντο καὶ τῆς παρεμβολῆς ἐκυρίευσαν. ἐγκρα-
 τεῖς δὲ γενόμενοι πολλῶν ὀπλῶν τοῖς τε ἀνόπλοις
 οὔσι διέδωκαν καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἀθροίζοντες 20
 καθώπλιζον· ἐβούλοντο γὰρ τοὺς εἰς τὸ Καπετώ-
 λιον συμπεφευγότας ἐκ τῆς πολιορκίας ἐξελεῖσθαι.
 3 ἀπορούντων δ' αὐτῶν, ᾧ τρόπῳ δηλώσειαν τοῖς
 συγκεκλειμένοις διὰ τὸ τοὺς Κελτοὺς μεγάλαις δυ-
 νάμεσι περιστρατοπεδεύειν, Κομίνιος τις Πόντιος 25
 ὑπέσχετο παραθαρρύνειν τοὺς ἐν τῷ Καπετωλίῳ. 730

8 οὖν del. Dind. 9 γε] τε PAF 13 ἐπορεύοντο P
 15 Βοίους P, Βοιούς v (ut infra) 21 ἡβούλοντο v 25 Πόν-
 τιος] σόντιος P; Πόντιός τις Κομίνιος Rhod. ex Liv. V 46
 26 παραθαρρύνειν Dind.

ὁρμήσας οὖν μόνος καὶ διανηξάμενος νυκτὸς τὸν 4
 ποταμόν, ἔλαθε προσελθὼν τινα πέτραν τοῦ Κα-
 πετωλίου δύσβατον, καὶ ταύτῃ μόγεις ἑαυτὸν ἐλκύ-
 σας ἐδήλωσε τοῖς ἐν τῷ Καπετωλίῳ περὶ τῶν συνη-
 5 θροισμένων εἰς Βηρίους καὶ διότι καιρὸν τηρήσαντες
 ἐπιθήσονται τοῖς Κελτοῖς. οὗτος μὲν οὖν καταβάς
 ἤπερ ἀνέβη καὶ διακολυμβήσας τὸν Τίβεριν, εἰς
 Βηρίους ἀνέστρεψεν· οἱ δὲ Κελτοὶ κατανοήσαντες 5
 τὰ ἰχνη τοῦ προσφάτως ἀναβεβηκότος, συνετάξαντο
 10 κατὰ τῆς αὐτῆς πέτρας ἀναβῆναι νυκτός. διὸ καὶ
 περὶ μέσας νύκτας οἱ μὲν φύλακες παρερραθυμη-
 κότες ἦσαν τῆς φυλακῆς διὰ τὴν ὀχυρότητα τοῦ
 τόπου, τῶν δὲ Κελτῶν τινες κατὰ τῆς πέτρας προσ-
 ἀνέβησαν. τοὺς μὲν οὖν φύλακας ἔλαθον, χῆνες 6
 15 δ' ἱεροὶ τῆς Ἥρας τρεφόμενοι, καὶ θεωρήσαντες
 ἀναβαίνοντας κραυγὴν ἐποιοῦν. συνδραμόντων δὲ
 τῶν φυλάκων ἐπὶ τὸν τόπον, οὗτοι μὲν καταπλα-
 γέντες οὐκ ἐτόλμων προσελθεῖν, Μάρκος δέ τις
 Μάλλιος, ἐνδοξος ἀνὴρ, ἐκβοηθήσας ἐπὶ τὸν τόπον
 20 τῷ μὲν ξίφει τὴν χεῖρα τοῦ προσαναβαίνοντος ἀπέ-
 κοψε, τῷ δὲ θυρεῷ πατάξας εἰς τὸ στήθος ἀπεκύ-
 λισεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας. παραπλησίως δὲ καὶ 7
 τοῦ δευτέρου προσαναβαίνοντος ἀπολομένον, οἱ
 λοιποὶ ταχέως πάντες ἔφυγον· ἀπορροῶρος δὲ τῆς
 25 πέτρας οὕσης ἅπαντες κατακρημνισθέντες ἐτελεύ-

2 τινα] ἐπὶ τινα Steph. 3 ἀνελκύσας Reiske 4 τοῖς]
 τοὺς P 5 καὶ] τὰ περὶ fort. 6 καιρῷ P 10 κατὰ]
 διὰ Reiske 11 παρερραθυμηκότες P 15 τῇ Ἥρᾳ
 Madvig (at Plut. Cam. 27) καὶ θεωρήσαντες] κατὰνοή-
 σαντες vel αἰσθόμενοι τοὺς conicio 19 ἐκβοήσας o, corr.
 Steph. 20 τοῦ] τοῦ πρώτου Reiske (cf. c. 53, 4)

τησαν. διόπερ πρεσβευομένων τῶν Ῥωμαίων περὶ
 διαλύσεως, ἐπέσθησαν χιλίας λαβόντες λίτρας χρυ-
 σίου τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν καὶ ἐκ τῆς Ῥωμαίων χώρας
 8 ἀπαλλαγῆναι. Ῥωμαῖοι δέ, τῶν μὲν οἰκίων κατε-
 σκαμμένων, τῶν δὲ πλείστων πολιτῶν ἀπολωλότων, 5
 ἔδωκαν ἔξουσίαν τῷ βουλομένῳ καθ' ὃν προήρηται
 τόπον οἰκίαν οἰκοδομεῖν, καὶ δημοσίας κεραμίδας
 ἐχορήγουν, αἱ μέχρι τοῦ νῦν πολιτικά καλοῦνται.
 9 ἀπάντων οἷν πρὸς τὴν ἰδίαν προαίρεσιν οἰκοδο-
 μούντων, συνέβη τὰς κατὰ πόλιν ὁδοὺς στενὰς 10
 γενέσθαι καὶ καμπὰς ἐχούσας· διόπερ ὕστερον
 αὐξηθέντες οὐκ ἠδυνήθησαν εὐθείας ποιῆσαι τὰς
 ὁδοὺς. λέγουσι δέ τινες καὶ διότι τὸν χρυσοῦν
 κόσμον αἱ γυναῖκες εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν εἰς-
 ενέγκασαι ταύτης ἔτυχον παρὰ τοῦ δήμου τιμῆς, 15
 ὥστ' ἔξουσίαν ἔχειν ἐφ' ἀρμάτων ὀχεῖσθαι κατὰ
 τὴν πόλιν.

117 Ταπεινῶν δ' ὄντων τῶν Ῥωμαίων διὰ τὴν προει-
 ρημένην συμφορὰν, οἱ Οὐόλσκοι πρὸς αὐτοὺς
 πόλεμον ἐξήνεγκαν. οἱ μὲν οὖν χιλίαρχοι τῶν 20
 Ῥωμαίων καταγράψαντες στρατιώτας, καὶ προαγα-
 γόντες τὴν δύναμιν εἰς ὕπαιθρον, ἐν τῷ καλου- 731
 μένῳ Μαρκίῳ κατεστρατοπέδευσαν, ἀπέχοντες ἀπὸ
 2 Ῥώμης σταδίους διακοσίους. τῶν δὲ Οὐόλσκων
 μετὰ μεῖζονος στρατιᾶς ἀντικαθημένων καὶ τῇ παρεμ- 25
 βολῇ προσβαλλόντων, οἱ κατὰ τὴν Ῥώμην φοβηθέν-

1 διαπρεσβευομένων malim 4 κατεσκασμένων P
 7 δημοσίᾳ Dind. 10 κατὰ] κατὰ τὴν Dind. 15 δήμον
 PAL, δημοσίον c 19 ολόσχοι PA, Οὐολόσχοι c 23 Μαι-
 κίῳ Sigonius (Liv. IV 2, 8) 24 Οὐολούσκων o 26 προσ-
 βαλόντων v

τες ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, κατέστησαν αὐτο-
 κράτορα μὲν Μάρκον Φούριον . . . οὗτοι δὲ πάντας 3
 τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθοπλίσαντες νυκτὸς ἐξῆλθον, καὶ
 καταλαβόντες ἅμ' ἡμέρᾳ τοὺς Οὐόλσκους τῇ παρ-
 5 εμβολῇ προσμαχομένους, ἐπιφανέντες κατὰ νότον
 ῥαδίως ἐτρέψαντο. ἐξελθόντων δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς
 παρεμβολῆς, εἰς μέσον ἀποληφθέντες οἱ Οὐόλσκοι
 σχεδὸν ἅπαντες κατεκόπησαν. διόπερ τὸν ἔμπρο-
 σθεν χρόνον ἰσχυροὶ δοκοῦντες εἶναι, διὰ τὴν συμ-
 10 φορὰν ταύτην ἀσθενέστατοι τῶν περιοικούντων
 ἔθνων ἐγενήθησαν. μετὰ δὲ τὴν μάχην ἀκούσας ὁ 4
 αὐτοκράτωρ πορθεῖσθαι Βώλας [πόλιν] ὑπὸ Αἰκου-
 λανῶν, τῶν νῦν Αἰκίκλων καλουμένων, ἀγαγὼν τὴν
 δύναμιν τοὺς πλείστους τῶν πολιορκούντων ἀνείλεν.
 15 ἐκεῖθεν δ' ἀνέβευξεν εἰς Σουτριάνην, οὗσαν ἀποι-
 κίαν, ἣν οἱ Τυρρηνοὶ βία κατειλήφεισαν. προσπε-
 σὼν οὖν ἄφνω τοῖς Τυρρηνοῖς πολλοὺς μὲν αὐτῶν
 ἀνείλε, τὴν δὲ πόλιν ἀνέσωσε τοῖς Σουτριάοις.
 τῶν δ' ἀπεληλυθόντων Γαλατῶν ἀπὸ Ῥώμης Οὐεά- 5
 20 σκιον τὴν πόλιν σύμμαχον οὗσαν Ῥωμαίων πορ-
 θούντων, ἐπιθέμενος αὐτοῖς ὁ αὐτοκράτωρ καὶ
 τοὺς πλείστους ἀποκτείνας τῆς ἀποσκευῆς πάσης
 ἐκυρίευσεν, ἐν ᾗ καὶ τὸ χρυσίον ἦν [ὃ εἰλήφεισαν
 εἰς Ῥώμην] καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ διηρπασμένα κατὰ

2 Φρούριον ο-P²K, καὶ ἑπαρχον Σερβίλιον aut δς
 ἑπαρχον παρελαμβάνετο Σερβίλιον add. Reiske ex Liv. VI
 2, 6 4 ὀλοούσκους P¹A, Οὐόλοούσκους c (= v. 7) 12 πόλιν
 add. in mg. P²; πόλιν Βώλας F Αἰκουλανῶν P, Αἰκλων v,
 Αἰκῶν Wess. 13 Αἰκίκλων P πρόσαγαγὼν Dind.
 15 σουτριάνην P; Σούτριον, Ῥωμαίων fort. 19 Οὐεάσκιον]
 Οὐόλσκιον vel Θύσκιον Niebuhr, Φαλίσκων A. Schäfer
 23 ὃ εἰλήφεισαν εἰς Ῥώμην deleui

- 6 τὴν τῆς πόλεως ἄλωσιν. τοσαῦτα δὲ διαπραξάμε-
 νος διὰ τὸν φθόνον τῶν δημάρχων ἐκωλύθη θρίαμ-
 βον καταγαγεῖν. ἔνιοι δὲ φασιν αὐτὸν ἀπὸ Τούσκων
 θρίαμβον ἀγαγεῖν ἐπὶ λευκοῦ τεθρίππου, καὶ διὰ
 τοῦτο δυσὶν ὕστερον ἔτεσιν ὑπὸ τοῦ δήμου πολ- 5
 λοῖς χρήμασι καταδικασθῆναι· περὶ οὗ κατὰ τοὺς
 7 οἰκείους χρόνους ἐπιμνησθησόμεθα. οἱ δ' εἰς τὴν
 Ἰαπυγίαν τῶν Κελτῶν ἐληλυθότες ἀνέστρεψαν διὰ
 τῆς τῶν Ῥωμαίων χώρας· καὶ μετ' ὀλίγον ὑπὸ
 Κερίων ἐπιβουλευθέντες νυκτὸς ἅπαντες κατεκό- 10
 πησαν ἐν τῷ Τραυσίῳ πεδίῳ.
- 8 Καλλισθένης δ' ὁ ἱστοριογράφος [τὴν τῶν Ἑλλή-
 νων σύνταξιν] ἀπὸ τῆς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν
 γενομένης εἰρήνης τοῖς Ἑλλησι πρὸς Ἀρταξέρξην
 τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα τὴν ἱστορίαν ἤρκει 15
 γράφειν· διελθὼν δὲ τριακονταετῇ χρόνον ἔγραψε
 μὲν βύβλους δέκα, τὴν δὲ τελευταίαν κατέπαυσε τῆς
 συντάξεως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Φιλομήλου τοῦ Φωκίως
 9 κατάληψιν τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ
 πάρεσμεν ἐπὶ τὴν γενομένην τοῖς Ἑλλησιν εἰρήνην 20
 πρὸς Ἀρταξέρξην καὶ τὸν τῆς Ῥώμης ὑπὸ Γαλατῶν
 κίνδυνον, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν τοῦτο τέλος
 ποιησόμεθα τῆσδε τῆς βύβλου.

3 καταγαγεῖν P, ἀγαγεῖν v ἔνιοι δὲ φασιν αὐτὸν ἀπὸ
 τούσκων θρίαμβον ἀγαγεῖν in marg. P 10 Καίριων
 Ortelius, Καίριτων Ed. Meyer 11 Τραυσίῳ] Γανυράσιον
 c. 109, 7 confert Reiske 12 τὴν . . σύνταξιν del. Dind.,
 cf. c. 84, 7 XV 60, 6. 89, 3. 95, 4 Ἑλληνικῶν Steph.
 18 Φιλομήλου Scaliger, μήλου o 22 τοῦτο Hert., τοῦτο τὸ ο
 Διοδώρου σικελιώτου ἱστορικῆς βιβλιοθήκης Ld subscr. PJ.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν Διοδώρου
βύβλων.

Ὡς Πέρσαι Εὐαγόραν ἐν τῇ Κύπρῳ διεπολέμησαν.

Ὡς Λακεδαιμόνιοι παρὰ τὰς κοινὰς ὁμολογίας Μαντινεῖς
μετώκησαν ἐκ τῆς πατρίδος.

Περὶ τῶν Διονυσίου τοῦ τυράννου ποιημάτων.

5 Περὶ τῆς Τιριβάζου συλλήψεως καὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ Γλῶ θανάτου καὶ τῆς Ὀρόντου καταγνώσεως.

Ὡς Ἀμύντας καὶ Λακεδαιμόνιοι πρὸς Ὀλυνθίους ἐπολέ-
μησαν.

Ὡς Λακεδαιμόνιοι τὴν Καδμείαν κατελάβοντο.

10 Ὡς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις παρὰ τὰς συνθήκας κατεδου-
λώσαντο.

Κτίσις Φάρου νήσου κατὰ τὸν Ἀδρίαν.

Διονυσίου στρατεία εἰς τὴν Τυρρηνίαν καὶ σύλησις τοῦ
ἱεροῦ.

15 Στρατεία Διονυσίου ἐπὶ Καρχηδονίους, καὶ νίκη καὶ
ἦντα.

Ὡς Θηβαῖοι τὴν Καδμείαν ἀνεκτήσαντο.

Ὡς Καρχηδόνιοι λοιμικῇ νόσῳ περιπεσόντες ἐκινδύνευσαν.

Περὶ τοῦ Βοιωτικοῦ πολέμου καὶ τῶν πραχθέντων ἐν αὐτῷ.

20 Τριβαλλῶν στρατεία ἐπὶ Ἀβδηρα.

Στρατεία Περσῶν ἐπ' Αἰγυπτον.

5 Τειρεβάζου Α, Τηριβάζου c 6 Γλῶ Wess., Γαῶ P,
Γαῶ v καὶ τῆς Ὀρόντου καταγνώσεως post αὐτοῦ (v. 5)
posuit Dind. 7 Ὀλυνθίους Wess., Ἀθηναίους o 9 et 17
καδμείαν P ἀπεκτῆσαντο o, corr. Wess.

v. 7—11 post v. 12—16, v. 17 post v. 18 posuit Dind.

Ὡς Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους ἐπιφανεστάτῃ μάχῃ νικήσαντες ἐν Λεύκτροις ἀντεποιήσαντο τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας.

Τὰ πραχθέντα Θηβαίοις κατὰ τὰς εἰς Πελοπόννησον εἰσβολάς. 5

Περὶ τῆς Ἰφικράτους ἀγωγῆς καὶ τῶν εὐρημένων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὰς στρατείας.

Στρατεία Λακεδαιμονίων ἐπὶ Κόρκυραν.

Περὶ τοῦ γενομένου σεισμοῦ καὶ κατακλυσμοῦ περὶ τὴν Πελοπόννησον καὶ τῆς φανείσης ἐν οὐρανῷ λαμπάδος. 10

Ὡς παρὰ τοῖς Ἀργείοις ἐγένετο πολὺς φόβος ὁ κληθεὶς σκυταλισμός.

Περὶ Ἰάσονος τοῦ Φερῶν τυράννου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ.

Μεσσήνης συνοικισμός ὑπὸ Θηβαίων. 15

Στρατεία Βοιωτῶν εἰς Θετταλίαν.

13 Ἰάσωνος ο, corr. Dind.

v. 1—3 post v. 9—10, v. 4—5 post v. 11—14 posuit Dind.

ΒΙΒΛΟΣ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Παρ' ὅλην τὴν πραγματείαν εἰωθότες χρῆσθαι **1**
 τῇ συνήθει τῆς ἱστορίας παρρησία, καὶ τοῖς μὲν
 ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐπὶ τῶν καλῶν ἔργων τὸν δι-
 καιον ἐπιλέγειν ἔπαινον, τοὺς δὲ φαύλους, ὅταν
 5 ἐξαμαρτάνωσιν, ἀξιοῦν δικαίας ἐπιτιμήσεως, διὰ
 τοῦ τοιούτου τρόπου νομίζομεν τοὺς μὲν εὖ πεφυ-
 κότας πρὸς ἀρετὴν τῷ διὰ τῆς δόξης ἀθανατισμῷ
 προτρέψεσθαι ταῖς καλλίσταις ἐγχειρεῖν πράξεσι,
 τοὺς δὲ τὴν ἐναντίαν ἔχοντας διάθεσιν ταῖς ἀρμοτ-
 10 τούσαις βλασφημίαις ἀποτρέψειν τῆς ἐπὶ τὴν κακίαν
 ὁρμῆς. διὸ καὶ τῇ γραφῇ παρόντες ἐπ' ἐκείνους **2**
 τοὺς χρόνους, ἐν οἷς Λακεδαιμόνιοι περὶ Λεῦκτρα
 παραδόξως ἡττηθέντες μεγάλη περιέπεσον συμφορᾷ,
 καὶ πάλιν περὶ Μαντίνειαν πταίσαντες ἀνελπίστως
 15 ἀπέβαλον τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν, ἡγούμεθα
 δεῖν τὴν ὑπόστασιν τῆς γραφῆς διαφυλάττειν καὶ
 τὴν ἀρμόττουσαν ἐπιτίμησιν τοῖς Λακεδαιμονίοις
 ποιήσασθαι. τίς γὰρ ἂν οὐχ ἡγήσαιτο κατηγορίας **3**
 αὐτοὺς ἀξιόους ὑπάρχειν, οὔτινες παρὰ τῶν προγό-
 20 4 νων παραλαβόντες ἡγεμονίαν κάλλιστα τεθεμελιω-

1 χρῆσασθαι ο - AJK   8 προτρέψασθαι PFJL   19 ἀξιόους
 αὐτοὺς AFL; αὐτοὺς fort. del.

μένην, καὶ ταύτην διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν προγόνων
 διαφυλαχθεῖσαν ἔτη πλείω τῶν πεντακοσίων, οἱ
 τότε Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀβουλίαν κατα-
 λυθεῖσαν ἐπέιδον, οὐκ ἀλόγως. οἱ μὲν γὰρ πρὸ
 αὐτῶν βεβιωκότες πολλοῖς πόνοις καὶ μεγάλοις 5
 κινδύνοις τὴν τηλικαύτην κατεκτήσαντο δόξαν,
 ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως προσφερόμενοι τοῖς
 ὑποτεταγμένοις· οἱ δὲ μεταγενέστεροι βιαίως καὶ
 χαλεπῶς χρώμενοι τοῖς συμμάχοις, ἔτι δὲ πολέμους
 ἀδίκους καὶ ὑπερηφάνους ἐνιστάμενοι πρὸς τοὺς 10
 Ἕλληνας, οὐκ ἀλόγως ἀπέβαλον τὴν ἀρχὴν διὰ τὰς
 4 ἰδίας ἀβουλίας. ἐν γὰρ ταῖς συμφοραῖς αὐτῶν τὸ
 μῖσος τῶν ἀδικουμένων ἔλαβε καιρὸν ἀμύνεσθαι
 τοὺς προηδικηκότας, καὶ τοῖς ἐκ προγόνων ἀνικῆ-
 τοις γερονόσι τοσαύτη καταφρόνησις ἐπηκολούθη- 15
 σεν, ὅσῃν εἰκός ἐστι γενέσθαι κατὰ τῶν ἀναιρούν-
 5 των τὰς τῶν προγόνων ἀρετάς. τοιγαροῦν Θηβαῖοι
 μὲν οἱ πρότερον ἐπὶ πολλὰς γενεὰς τοῖς κρείττοσιν
 ὑποτεταγμένοι, τότε τούτους ἀνελπίστως νικήσαντες
 ἡγεμόνες κατέστησαν τῶν Ἑλλήνων, Λακεδαιμόνιοι 20
 δὲ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἡγεμονίας οὐδέποτε
 ἐδυνήθησαν ἀναλαβεῖν τὸ τῶν προγόνων ἀξίωμα.
 6 ἡμεῖς δὲ τοῦτοις ἀρχούντως ἐπιτετιμηκότες ἐπὶ τὸ
 συνεχὲς τῆς ἱστορίας μεταβησόμεθα πρὸς . . . . τῇ

1 τῆς ἀρετῆς Reiske 2 οἱ τότε Λακεδαιμόνιοι] scho-
 lium esse putat Wess., verba pluscula deesse Steph.; ipse
 etiam οὐκ ἀλόγως (v. 4 = 11) delere malim 3 συμβου-
 λίαν P 5 πόνοις (vel φόβοις) Reiske, φόνοις o 19 *τού-
 τους (vel τότε αὐτοὺς)] τοὺς P et Peirescian., τοὺς Λακε-
 δαιμονίους c νικήσαντας P et Peir. 20 ἡγεμόνας Peir.
 24 τὸ συνεχὲς Wess. (c. 39, 3. XI 1, 1. XVIII 19, 1), τοὺς
 συνεχεῖς o πρὸς del. Rhod., προδιορίσαντες τοὺς οἰκείους

γραφῇ χρόνους. ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βύβλος, οὕσα τῆς ὅλης συντάξεως τεσσαρεσκαίδεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων εἰς τὸν Ῥηγίνων ἀνδραποδισμόν ὑπὸ Διονυσίου καὶ τὴν ἄλωσιν τῆς
 5 Ῥώμης ὑπὸ Γαλατῶν, ἣτις ἐγένετο κατὰ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Περσῶν στρατείας εἰς Κύπρον ἐπ' Εὐαγόραν τὸν βασιλέα· ἐν ταύτῃ δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τούτου τοῦ πολέμου ποιησάμενοι καταλῆξομεν ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς
 10 Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου βασιλείας.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Μυστιχίδου Ῥωμαῖοι 2 μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τρεῖς κατέστησαν, Μάρκον Φούριον, ἔτι δὲ Γάιον καὶ Αἰμίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐστρά-
 15 τευσεν ἐπ' Εὐαγόραν τὸν Κύπρον βασιλέα. πολὺν δὲ χρόνον ἀσχοληθεὶς περὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς συνεστήσατο δύναμιν ναυτικὴν τε καὶ πεζὴν μεγάλην· τὸ μὲν γὰρ πεζὸν στράτευμα μυ-
 20 ριάδων ἦν τριάκοντα σὺν ἱππεῦσι, τριήρεις δὲ κατ-
 5 εσκεύασε πλείους τῶν τριακοσίων. στρατηγούς δ' 2 ἀπέδειξε τῆς πεζῆς δυνάμεως Ὀρόνταν κηδεστήν, τῆς δὲ ναυτικῆς Τιρίβαζον, ἄνδρα μεγάλης ἀποδο-
 χῆς τυγχάνοντα παρὰ τοῖς Πέρσαις. οὗτοι δὲ παρα-
 λαβόντες τὰς δυνάμεις ἐν Φωκαίᾳ καὶ Κύμῃ κατήν-
 25 τησαν εἰς Κιλικίαν, καὶ περαιωθέντες εἰς Κύπρον ἐνεργῶς διώκουν τὸν πόλεμον. ὁ δ' Εὐαγόρας 3

Wess. (XII 2, 2) 3 τὸν] τῶν P 13 Φρούριον o-F
 καὶ del. Unger (cf. XIV 97, 1) 18 πεζικὴν o πεζῶν P
 21 πεζικῆς L Ὀρόντην FJ 22 Τιρίβαζον A, Τειρίβαζον P,
 Τηρίβαζον c A (item infra) 24 φωκεία PA

πρὸς μὲν τὸν Ἀκοριν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, πολέμιον ὄντα Περσῶν, συμμαχίαν ἐποιήσατο καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παρ' αὐτοῦ προσελάβετο, παρ' Ἐκατόμνου δὲ τοῦ Καρίας δυνάστου, λάθρα συμ-
 πράττοντος αὐτῷ, χρημάτων ἔλαβε πλῆθος εἰς δια-
 τροφήν ξενικῶν δυνάμεων· ὁμοίως δὲ καὶ [πρὸς]
 τοὺς ἄλλους τοὺς ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς Πέρσας,
 τοὺς μὲν λαθραίως, τοὺς δὲ καὶ φανερώς ἐπεσπάσατο
 4 κοινωνήσοντας τοῦ Περσικοῦ πολέμου. ἐκυρίεψε
 δὲ κατὰ μὲν τὴν Κύπρον τῶν πόλεων σχεδὸν τι 10
 πασῶν, κατὰ δὲ τὴν Φοινίκην Τύρου καὶ τινων
 ἑτέρων. εἶχε δὲ τριήρεις μὲν ἐνενήκοντα, καὶ τού-
 των ὑπῆρχον Τύριοι μὲν εἴκοσι, Κύπριοι δ' ἑβδο-
 μήκοντα, στρατιώτας δ' ἰδίους μὲν ἑξακισχιλίους,
 παρὰ δὲ τῶν συμμάχων πολλῷ τούτων πλείους. 15
 πρὸς δὲ τούτοις μισθοφόρους πολλοὺς ἔξενολόγει,
 ἔχων χρημάτων δαψίλειαν. ἔπεμψε δ' αὐτῷ καὶ ὁ
 τῶν Ἀράβων βασιλεὺς στρατιώτας οὐκ ὀλίγους καὶ
 ἄλλοι τινὲς οἱ ἐν ὑποψίαις ὄντες τῷ τῶν Περσῶν
 βασιλεῖ. 20

3 Οὗτος μὲν οὖν τοσαύτας ἀφορμὰς ἔχων τε-
 θαρρηκότως συγκατέβαινεν εἰς τὸν πόλεμον. καὶ
 πρῶτον μὲν ληστρικὰς ἔχων ναὺς οὐκ ὀλίγας ἐφή-
 δρευσε ταῖς κοιμιζομέναις τῶν πολεμίων ἀγοραῖς,
 καὶ τὰς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν ἐν θαλάττῃ, τὰς δὲ 25
 διεκώλυσεν, ἑνίας δὲ ἀφείλατο. διὸ καὶ τῶν ἐμπό-
 ρων μὴ τολμώντων εἰς τὴν Κύπρον παρακομίζειν

6 πρὸς del. Wess.; διαπεμψάμενος post ἄλλους add.
 Reiske 11 πασῶν Dind., πλέον PA, τὸ πλέον c (cf. XVI
 11, 3) 14 δ' om. P 18 Ἀράβων Rhod., βαρβάρων o

σῖτον, μεγάλων δὲ δυνάμεων ἡθροισμένων εἰς τὴν
 νῆσον, ταχὺ σιτοδεία κατέσχε τὸ τῶν Περσῶν στρα-
 τόπεδον. τῆς δ' ἀπορίας γενομένης εἰς στάσιν, οἱ 2
 μισθοφόροι τῶν Περσῶν ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ὁρμή-
 5 σαντες καὶ τινὰς ἀνελόντες ταραχῆς καὶ στάσεως
 ἐνέπλησαν τὸ στρατόπεδον. μόρις δ' οἱ στρατηγοὶ
 τῶν Περσῶν καὶ ὁ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ἡγού-
 μενος, ὀνομαζόμενος δὲ Γλῶ, κατέπαυσαν τὴν στά-
 σιν. πλεύσαντες δὲ τῷ παντὶ στόλῳ καὶ σίτου 3
 10 πληθὸς ἐκ τῆς Κιλικίας παρακομίσαντες, πολλὴν
 παρείχον τῆς τροφῆς διαψίλειαν. τῷ δ' Εὐαγόρᾳ
 σίτου πληθὸς ἱκανὸν ὁ βασιλεὺς Ἀκορις ἐκ τῆς
 6 Αἰγύπτου παρεκόμισε, καὶ χρήματα καὶ τὴν ἄλλην
 παρασκευὴν ἱκανὴν ἐξέπεμψεν. ὁ δ' Εὐαγόρας ὄρων 4
 15 ἑαυτὸν πολὺ λειπόμενον τῇ ναυτικῇ δυνάμει, ἐξή-
 κοντα μὲν ναῦς ἄλλας προσεπλήρωσε, πεντήκοντα
 δὲ παρὰ Ἀκόριδος ἐξ Αἰγύπτου μετεπέμψατο, ὥστε
 τὰς πάσας ἔχειν τριήρεις διακοσίας. ταύτας δὲ
 κοσμήσας πρὸς ναυμαχίαν καταπληκτικῶς, καὶ συν-
 20 εχεῖς διαπείρας καὶ γυμνασίας ποιούμενος, ἡτοιμά-
 ζετο πρὸς ναυμαχίαν. διὸ καὶ τοῦ βασιλικοῦ
 στόλου παραπλέοντος εἰς Κίτιον, ἀπροσδοκῆτως
 ἐπιπλεύσας ταῖς ναυσὶ [συντεταγμέναις] πολλὰ τῶν
 Περσῶν ἐπλεονέκτει. ἐπέβαλε γὰρ συντεταγμέναις 5

8 Γλῶς Wess., Γαῶ P, Γαῶ v 11 παρείχον AFJL,
 παρέχων P, παρέσχον c τροφῆς PAF, τροφῆς τὴν c
 12 πληθὸς σίτου o - PAFJ 17 ἀκόριδος P 18 ἔχων
 τριήρεις P, τριήρεις ἔχειν v 20 ἀναπείρας Cobet 21 ναυ-
 μαχίαν] καταπληκτικῶς ὡς καὶ συνεχεῖς διαπείρας καὶ γυμνασίας
 ποιούμενος διὸ καὶ P, καταπληκτικῶς add. A 23 συντε-
 ταγμέναις del. Hert.

ναυσὶν ἐπὶ ἀσυντάκτους, καὶ προβεβουλευμένοις
 ἀνδράσι πρὸς ἀπροσδοκίτους ἀγωνιζόμενος εὐθὺς
 ἐν τῇ πρώτῃ συστάσει τὴν νίκην προκατεσκεύασεν·
 ἀθρόαις γὰρ ταῖς τριήρεσιν ἐπιπλεύσας ἐπὶ διεσπαρ-
 μένας καὶ τεταραγμένας, ἃς μὲν διέφθειρεν, ἃς δ' ⁵
 6 ἐχειροῦτο. ὅμως δὲ τοῦ τε ναυάρχου τῶν Περσῶν
 Γλῶ καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων γενναίως ὑποστάν-
 των, ἐγένετο ναυμαχία καρτερά, καθ' ἣν ὁ Εὐα-
 γόρας τὸ μὲν πρῶτον ὑπερεῖχεν, ὕστερον δὲ τοῦ
 Γλῶ μετὰ τοῦ βάρους ἐπενεχθέντος καὶ γενναίως ¹⁰
 ἀγωνισαμένου συνέβη φυγεῖν τοὺς περὶ τὸν Εὐα-
 4 γόραν καὶ πολλὰς τῶν τριήρων ἀποβαλεῖν. οἱ δὲ
 Πέρσαι τῇ ναυμαχίᾳ νικήσαντες εἰς Κίτιον πόλιν
 ἀμφοτέρως τὰς δυνάμεις ἤθροισαν. ἐκ ταύτης δ'
 ὁρμώμενοι πολιορκίαν συνεστήσαντο πρὸς τῇ Σα- ¹⁵
 λαμίνι, καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθουν κατὰ γῆν ἅμα καὶ
 2 κατὰ θάλατταν. καὶ Τιρίβαζος μὲν μετὰ τὴν ναυ-
 μαχίαν διαβὰς εἰς Κιλικίαν, κάκειθεν πορευθεὶς
 πρὸς τὸν βασιλέα, τὴν τε νίκην ἀπήγγειλε καὶ δις-
 χίλια τάλαντα πρὸς τὸν πόλεμον ἀπεκόμισεν· Εὐ- ²⁰
 αγόρας δὲ πρὸ μὲν τῆς ναυμαχίας παρὰ θάλατταν
 περὶ συμβαλὼν μέρος τῆς περὶ τῆς δυνάμεως προετέ-
 ρησε καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐθαρσῆς καθεῖσθαι,
 τῇ δὲ ναυμαχίᾳ πταίσας καὶ συγκλεισθεὶς εἰς πολιορ-
 3 κίαν ἀθύμως εἶχεν. ὅμως δὲ κρίνας ἔχουσθαι τοῦ ²⁵
 πολέμου, Πινταγόραν μὲν τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν ἡγε-

7 et 10 Γαῶ PJ, Γαῶ c 10 τοῦ βάρους] τοὺς βαρ-
 βάρους P; βάρους Reiske 11 εὐαγώρα P 13 πόλιν]
 πάλιν P 15 πολιορκίας P σαλαμίνη P 16 ἅμα om. P
 17 μετὰ] κατὰ PF¹ 25 ἀντέχεσθαι malim 26 Πινθα-
 γόραν o, corr. Wess.

μόνα τῶν ὅλων ποιήσας ἐν τῇ Κύπρῳ, αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν δέκα τριήρεις νυκτὸς ἔλαθε τοὺς πολεμίους ἐκπλεύσας ἐκ τῆς Σαλαμῖνος. κομισθεῖς δ' εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ συντυχὼν τῷ βασιλεῖ, παρε-
5 κάλεσεν αὐτὸν ἐρωμένως ἀντέχεσθαι τοῦ πολέμου καὶ κοινὸν ἡγεῖσθαι τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Λακεδαιμόνιοι μὲν 5 ἔγνωσαν στρατεύειν ἐπὶ τὴν Μαντίνειαν, οὐδὲν φροντίσαντες τῶν γεγενημένων σπονδῶν, διὰ τοιαύ-
10 τας αἰτίας. προὔπαρχούσης τοῖς Ἑλλήσι κοινῆς εἰρήνης τῆς ἐπὶ Ἀνταλκίδου, καθ' ἣν αἱ πόλεις ἄπασαι τὰς μὲν φρουρὰς ἀπετρίψαντο, τὴν δ' αὐτο-
7 νομίαν καθ' ὁμολογίαν παρέλαβον, Λακεδαιμόνιοι 15 φύσει φιλαρχοῦντες καὶ πολεμικοὶ ταῖς αἰρέσεσιν ὄντες, τὴν εἰρήνην ὥσπερ βαρὺ φορτίον οὐχ ὑπέμενον, τὴν δὲ προγεγενημένην τῆς Ἑλλάδος δυνα-
στείαν ἐπιποθοῦντες μετέωροι ταῖς ὁρμαῖς ὑπῆρχον πρὸς καινοτομίαν. εὐθύς οὖν τὰς μὲν πόλεις συνε- 2
20 τάραττον καὶ διὰ τῶν ἰδίων φίλων στάσεις ἐγκατεσκεύαζον ἐν αὐταῖς, ὧν ἔνιαι πιθανὰς ἀφορμὰς αὐτοῖς παρέσχοντο τῆς ταραχῆς. ἀπολαβοῦσαι γὰρ τὰς αὐτονομίας λόγον ἀπήτουν παρὰ τῶν ἐπεστα-
τηκότων ἐπὶ τῆς Λακεδαιμονίᾳ ἡγεμονίας· πικρῶν 25 δὲ τῶν ἐλέγχων γινομένων διὰ τὸ μνησικακεῖν τοὺς δῆμους, καὶ πολλῶν φυγαδευομένων, ἀπέδειξαν ἑαυτοὺς βοηθοὺς τοῖς καταστασιαζομένοις. ὑποδε- 3
χόμενοι δὲ τούτους καὶ μετὰ δυνάμεως ἐκπέμπον-

11 τοῖς Ἑλληνικοῖς κοινῆς PALF¹, τῆς Ἑλληνικῆς κοινῆς c;
corr. Dind. 23 ἐπιστατηκότων PAFL

- τες ἐπὶ τὰς καθόδους, κατεδουλοῦντο τὸ μὲν πρῶ-
 τον τὰς ἀσθενεστέρας πόλεις, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τὰς
 ἀξιολογωτέρας καταπολεμοῦντες ὑπηκόους ἐποίουν,
 οὐδὲ δύο ἔτη φυλάξαντες τὰς κοινὰς σπονδάς. πλη-
 σιόχωρον δ' ὀρῶντες οὖσαν τὴν τῶν Μαντινέων 5
 πόλιν καὶ πλήθουσαν ἀνδρῶν ἀλκίμων, ὑπώπτευσαν
 αὐτῆς τὴν αὐξησιν τὴν γινομένην ἐκ τῆς εἰρήνης,
 καὶ τὰ φρονήματα τῶν ἀνδρῶν ἐσπευδον ταπεινῶσαι.
 4 διὸ καὶ τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἀποστείλαντες πρὸς
 τὴν Μαντίνειαν προσέταττον τὰ μὲν τείχῃ καθελεῖν, 10
 αὐτοὺς δὲ μετοικῆσαι πάντας εἰς τὰς ἀρχαίας πέντε
 κώμας, ἐξ ὧν εἰς τὴν Μαντίνειαν τὸ παλαιὸν συν-
 ῳκήσαν· οὐδενὸς δὲ αὐτοῖς προσέχοντος, δύνα-
 5 μιν ἐκπέμψαντες ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν. οἱ δὲ
 Μαντινεῖς εἰς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις ἀποστείλαντες 15
 ἤξιον ἑαυτοῖς βοηθῆσαι. οὐ προαιρουμένων δὲ τῶν
 Ἀθηναίων παραβαίνειν τὰς κοινὰς συνθήκας, ὅμως
 καθ' αὐτοὺς ὑποστάντες τὴν πολιορκίαν εὐρώστως
 ἡμύνοντο τοὺς πολεμίους. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν
 Ἑλλάδα τοῦτον τὸν τρόπον καινῶν πολέμων ἀρχὴν 20
 ἐλάμβανεν.
- 6 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Συρα-
 κοσίων τύραννος ἀπολελυμένος τῶν πρὸς Καρχηδο-
 νίους πολέμων πολλὴν εἰρήνην καὶ σχολὴν εἶχεν.
 διὸ καὶ ποιήματα γράφειν ὑπεστήσατο μετὰ πολλῆς 25
 σπουδῆς, καὶ τοὺς ἐν τούτοις δόξαν ἔχοντας μετε-
 πέμπετο καὶ προτιμῶν αὐτοὺς συνδιέτριβε καὶ τῶν

5 ὀρῶντες add. Wurm, ἰδόντες Reiske (c. 20, 1) 6 πλή-
 θουσιν K, πλήθους A, πλήθος c ἀλκίμων PAK, ἀλκίμων
 ἔχουσιν c

ποιημάτων ἐπιστάτας καὶ διορθωτὰς εἶχεν. ὑπὸ δὲ
 τούτων διὰ τὰς εὐεργεσίας τοῖς πρὸς χάριν λόγοις
 μετεωριζόμενος ἐκαυχᾶτο πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς
 ποιήμασιν ἢ τοῖς ἐν πολέμῳ κατορθωμένοις. τῶν 2
 5 δὲ συνόντων αὐτῷ ποιητῶν Φιλόξενος ὁ διθυραμ-
 βοποιός, μέγιστον ἔχων ἀξίωμα κατὰ τὴν κατα-
 σκευὴν τοῦ ἰδίου ποιήματος, κατὰ τὸ συμπόσιον
 ἀναγνωσθέντων τῶν τοῦ τυράννου ποιημάτων μο- 8
 8 χθηρῶν ὄντων ἐπηρωτήθη περὶ τῶν ποιημάτων τίνα
 10 κρίσιν ἔχοι. ἀποκρινάμενός δ' αὐτοῦ παρρησιωδέ-
 στερον, ὁ μὲν τύραννος προσκόψας τοῖς ῥηθεῖσι,
 καὶ καταμεμψάμενος ὅτι διὰ φθόνον ἐβλασφήμησε,
 προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις παραχρῆμα ἀπάγειν εἰς
 τὰς λατομίας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν φίλων παρακα- 3
 15 λούντων συγγνώμην δοῦναι τῷ Φιλοξένῳ, διαλλα-
 γαίς αὐτῷ πάλιν τοὺς αὐτοὺς παρέλαβεν ἐπὶ τὸ
 συμπόσιον. προβαίνοντος δὲ τοῦ πότου, καὶ πάλιν
 τοῦ Διονυσίου καυχωμένου περὶ τῶν ἰδίων ποιημά-
 τῶν, καὶ τινὰς στίχους τῶν δοκούντων ἐπιτετεῦχθαι
 20 προενεγκαμένου, καὶ ἐπερωτῶντος Ποῖά τινά σοι
 φαίνεται τὰ ποιήματα ὑπάρχειν; ἄλλο μὲν οὐδὲν
 εἶπε, τοὺς δ' ὑπηρέτας τοῦ Διονυσίου προσκαλεσά-
 μενος ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπαγαγεῖν εἰς τὰς λατομίας.
 τότε μὲν οὖν διὰ τὴν εὐτραπελίαν τῶν λόγων μει- 4
 25 διάσας ὁ Διονύσιος ἤνεγκε τὴν παρρησίαν, τοῦ γέ-
 λωτος τὴν μέμψιν ἀμβλύνοντος· μετ' ὀλίγον δὲ τῶν

1 ἐπιστάτας] ἐπικριτάς Bezzel 6 κατὰ τὴν] διὰ τὴν
 malim 9 ἐπερωτήθη ο 17 πάλιν] πάλαι PAHK
 18 χαννομένου PJL 20 προενεγκ. f 23 αὐτὸν PAJL
 ἀπάγειν AF 25 τοῦ] τὴν τοῦ P; τὴν μέμψιν τοῦ γέλωτος F
 26 ὀλίγων AF τῶν om. AF

γνωρίμων ἅμ' ἐκείνου καὶ τοῦ Διονυσίου παραιτου-
 μένων τὴν ἄκαιρον παρρησίαν, ὁ Φιλόξενος ἐπηγγέλ-
 λατο παράδοξόν τινα ἐπαγγελίαν. ἔφη γὰρ διὰ τῆς
 ἀποκρίσεως τηρήσειν ἅμα καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν
 5 εὐδόκησιν τοῦ Διονυσίου, καὶ οὐ διεψεύσθη. τοῦ
 γὰρ τυράννου προενεγκαμένου τινὰς στίχους ἔχον-
 τας ἐλεεινὰ πάθη, καὶ ἐρωτήσαντος Ποῖά τινα φαί-
 νεται τὰ ποιήματα; εἶπεν Οἰκτρά, διὰ τῆς ἀμφιβο-
 λίας ἀμφοτέρω τηρήσας. ὁ μὲν γὰρ Διονύσιος ἐδέ-
 ξατο τὰ οἰκτρά εἶναι ἐλεεινὰ καὶ συμπαθείας πλήρη,¹⁰
 τὰ δὲ τοιαῦτα εἶναι ποιητῶν ἀγαθῶν ἐπιτεύγματα,
 ὅθεν ὥς ἐπηνεκότα αὐτὸν ἀπεδέχετο· οἱ δ' ἄλλοι
 τὴν ἀληθινὴν διάνοιαν ἐκδεξάμενοι πᾶν τὸ οἰκτρὸν
 7 ἀποτεύγματος φύσιν εἰρήσθαι διελάμβανον. παρα-
 πλήσιον δὲ συνέβη καὶ περὶ Πλάτωνα τὸν φιλόσο-¹⁵
 φον γενέσθαι. μεταπεμπάμενος γὰρ τὸν ἄνδρα
 τοῦτον τὸ μὲν πρῶτον ἀποδοχῆς ἡξίου τῆς μεγί-
 στης, ὁρῶν αὐτὸν παρρησίαν ἔχοντα ἀξίαν τῆς φι-
 λοσοφίας· ὕστερον δ' ἐκ τινων λόγων προσκόψας
 αὐτῷ παντελῶς ἀπηλλοτριώθη, καὶ προαγαγὼν εἰς²⁰
 τὸ πρατήριον ὥς ἀνδράποδον ἀπέδοτο μυνῶν εἴκοσι.
 ἀλλὰ τοῦτον μὲν οἱ φίλοι συνελθόντες ἐξηγόρασαν
 καὶ ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, φιλικὴν νοουθε-
 σίαν ἐπιφθεργάμενοι, διότι δεῖ τὸν σοφὸν τοῖς
 2 τυράννοις ἢ ὥς ἥκιστα ἢ ὥς ἥδιστα ὀμιλεῖν· ὁ δὲ²⁵
 Διονύσιος τῆς εἰς τὰ ποιήματα σπουδῆς οὐκ ἀφι-

1 * ἅμ' ἐκείνου sive ἅμα κείνου] ἅμα ο; ἅμα αὐτοῦ Mad-
 vig, ἅμα καὶ αὐτοῦ Hert.; ἅμα — Διονυσίου del. Cobet
 6 προσενεγκ. Paf 17 ὑποδοχῆς P 22 φίλοι Reiske,
 φιλόσοφοι ο 24 σοφὸν] φιλόσοφον f 25 τυράννοις ὥς
 (om. ἦ) AF, cf. IX 28

στάμενος εἰς μὲν τὴν Ὀλυμπιακὴν πανήγυριν ἔξαπ-
 9 ἔστειλε τοὺς εὐφωνοτάτους τῶν ὑποκριτῶν διαθη-
 σομένους ἐν τοῖς ὄχλοις μετ' ᾧδῆς τὰ ποιήματα.
 οὗτοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὴν εὐφωνίαν ἐξέπλητ-
 5 τον τοὺς ἀκούοντας, μετὰ δὲ ταῦτα ἀναθεωρήσεως
 γενομένης κατεφρονήθησαν καὶ πολὺν ἀπηνέγκαντο
 γέλωτα. ὁ δὲ Διονύσιος ἀκούσας τὴν τῶν ποιη- 3
 μάτων καταφρόνησιν ἐνέπεσεν εἰς ὑπερβολὴν λύπης·
 αἰεὶ δὲ μᾶλλον τοῦ πάθους ἐπίτασιν λαμβάνοντας,
 10 μανιώδης διάθεσις κατέσχε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ
 φθονεῖν αὐτῷ φάσκων ἅπαντας τοὺς φίλους ὑπώ-
 πτευεν ὥς ἐπιβουλεύοντας. καὶ πέρας ἐπὶ τοσοῦτο
 προῆλθε λύττης καὶ παρακοπῆς, ὥστε τῶν φίλων
 πολλοὺς μὲν ἐπὶ ψευδέσιν αἰτίαις ἀνελεῖν, οὐκ
 15 ὀλίγους δὲ καὶ ἐφυγάδευσεν· ἐν οἷς ἦν Φίλιστος
 καὶ Λεπτίνης ὁ ἀδελφός, ἄνδρες διαφέροντες ἀν-
 δρείᾳ καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας ἐν τοῖς πολέ-
 μοις αὐτῷ παρεσχημένοι. οὗτοι μὲν οὖν φυγόντες 4
 εἰς Θουρίους τῆς Ἰταλίας, καὶ παρὰ τοῖς Ἰταλιώταις
 20 μεγάλῃς ἀποδοχῇς τυγχάνοντες, ὕστερον δεηθέντος
 τοῦ Διονυσίου διηλλάγησαν, καὶ κατελθόντες εἰς
 τὰς Συρακούσας εἰς τὴν προῦπάρξασαν εὐνοίαν
 ἀποκατεστάθησαν· ὁ δὲ Λεπτίνης ἔγρημε τὴν Διο-
 νυσίου θυγατέρα. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ
 25 τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δεξιθέου Ῥωμαῖοι 8
 κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Λουκρήτιον καὶ Σε-

6 ἀπηνέγκαν τὸν γ. P   11 αὐτῷ Dind.   13 λύττης
 Schäfer, λύπης ο   27 Σερούιον PAKL, Σερούιλιον c; cf.
 XIV 99, 1

ρούιον Σουλπίκιον. ἐπὶ δὲ τούτων Εὐαγόρας μὲν
 ὁ τῶν Σαλαμινίων βασιλεὺς ἦκεν εἰς Κύπρον ἐξ
 Αἰγύπτου, κομίζων χρήματα παρὰ Ἀκρίδος τοῦ
 βασιλέως Αἰγύπτου ἐλάττονα τῶν προσδοκηθέντων.
 καταλαβὼν δὲ τὴν Σαλαμῖνα πολιορκουμένην ἐνεργῶς,
 καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων καταλειπόμενος, ἤναγ-
 2 κάσθη πρεσβεῦσαι περὶ συλλύσεως. ὁ δὲ Τιριβάζος
 τῶν ὄλων ἔχων τὴν ἡγεμονίαν ἔφησε συγχωρῆσαι
 τὴν σύλλυσιν, ἐὰν Εὐαγόρας ἐκχωρήσῃ πασῶν τῶν
 κατὰ τὴν Κύπρον πόλεων, αὐτῆς δὲ μόνης τῆς
 Σαλαμῖνος βασιλεύων τελῇ τῷ Περσῶν βασιλεῖ κατ'
 ἐνιαυτὸν φόρον ὠρισμένον καὶ ποιῇ τὸ προσταττό-
 3 μενον ὥς δοῦλος δεσπότη. ὁ δ' Εὐαγόρας, καίπερ
 βαρείας οὔσης τῆς αἰρέσεως, τὰ μὲν ἄλλα πάντα
 συνεχώρει, τὸ δ' ὥς δοῦλον δεσπότη ποιεῖν τὸ
 προσταττόμενον ἀντέλεγεν, ἔφη δὲ [δεῖν] αὐτὸν ὥς
 βασιλέα βασιλεῖ δεῖν ὑποτετάχθαι. οὐ συγχωροῦν-
 15 τος δὲ τοῦ Τιριβάζου, Ὁρόντης ὁ ἕτερος στρατηγός,
 φθονῶν τῇ δόξῃ τοῦ Τιριβάζου, γράμματα λάθρα
 πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην ἔπεμψε κατὰ τοῦ Τιριβάζου.
 20 10
 4 κατηγόρει δ' αὐτοῦ πρῶτον μὲν ὅτι δυνάμενος ἐλεῖν
 τὴν Σαλαμῖνα τοῦτο μὲν οὐ συντελεῖ, πρεσβείας δὲ
 προσδέχεται παρ' αὐτοῦ καὶ συλλαλεῖ περὶ κοινο-
 πραγίας, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους συν-
 τίθεται συμμαχίαν ἰδίᾳ, φίλος ὢν αὐτῶν· ὥς καὶ 25

1 Σελπίκιον P 8 συγχωρήσειν Steph. 10 αὐτῆς
 Dind., αὐτός ο μόνος ο - J 11 τελῇ PAK 12 ποιεῖ P
 14 αἰρέσεως] ἀποκρίσεως conicio ex c. 16, 1 16 δεῖν om K
 αὐτὸν Dind. 17 δεῖν PAFK, om. c 18 ορόντης P
 22 συνετέλει AJK 23 αὐτοῦ] Εὐαγόρου Reiske συνελάλει
 Af καινοπρ. ο - PAJL 25 ἰδίᾳ Cobet, ἰδίαν ο ὥς PAL, ὅς c

Πυθῶδε τινὰς ἔπεμψεν ἐρησομένους τὸν θεὸν περὶ
 τῆς ἐπαναστάσεως, τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι τοὺς ἡγεμό-
 νας τῶν δυνάμεων ἰδίους εὐνοίαις κατασκευάζει,
 τιμαῖς καὶ δωρεαῖς, ἔτι δ' ἐπαγγελίαις προσαργό-
 5 μενος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν καὶ 5
 πιστεύσας ταῖς διαβολαῖς, ἔγραψε τῷ Ὀρόντῃ συλ-
 λαβεῖν τὸν Τιρίβαζον καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀποστεῖλαι.
 οὗ πρᾶξαντος τὸ προσταχθέν, ὁ μὲν Τιρίβαζος
 ἀναχθεὶς ὡς τὸν βασιλέα καὶ κρίσεως τυχεῖν ἀξιώ-
 10 σας κατὰ μὲν τὸ παρὸν παρεδόθη εἰς φυλακὴν,
 μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ βασιλέως ἔχοντος πόλεμον πρὸς
 Καδουσίους καὶ τὴν κρίσιν ἀναβαλλομένου, διείλ-
 κето τὰ περὶ τοῦ δικαστηρίου. ὁ δ' Ὀρόντης δια- 9
 δεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ δυνά-
 15 μεων, καὶ τὸν Εὐαγόραν πάλιν τεταρρηχότως ὁρῶν
 ὑπομένοντα τὴν πολιορκίαν, πρὸς δὲ τούτοις τῶν
 στρατιωτῶν χαλεπῶς ὑπομενόντων τὴν σύλληψιν
 τοῦ Τιριβάζου, καὶ διὰ τοῦτο ἀπειθούντων καὶ
 τὴν πολιορκίαν ἐγκαταλείπόντων, δείσας Ὀρόντης
 20 τὸ τῆς περιστάσεως παράλογον, ἐξέπεμψε πρὸς τὸν
 Εὐαγόραν τοὺς διαλεγομένους περὶ τῆς συλλύσεως
 καὶ κελεύσοντας συντίθεσθαι τὴν εἰρήνην, ἐφ' οἷς
 ἐκεῖνος ἡξίου συντίθεσθαι πρὸς Τιρίβαζον. ὁ μὲν 2
 οὖν Εὐαγόρας παραδόξως ἐξιάσατο τὴν ἄλωσιν,
 25 καὶ συνέθετο τὴν εἰρήνην, ὥστε βασιλεύειν τῆς
 Σαλαμῖνος καὶ τὸν ὠρισμένον διδόναι φόρον κατ'

1 Πυθῶδε] ἐν πυθῶ δὲ P 3 ἰδίους] ταῖς add Dind. κατα-
 σκευάζεται ο - J 12 καλουσίους PA 13 ὁρόντας P 19 Ὀρόν-
 τῃς PA, ὁ Ὀρόντης c 24 * ἐξιάσατο (cf. Eurip. El. 1024)]
 ἐξοσιούται ο, ἐξωθεῖται Steph. in mg., ἐξέστη τε Reiske

ἐνιαυτὸν καὶ ὑπακούειν ὥς βασιλεὺς βασιλεῖ προσ-
 τάττοντι. ὁ μὲν οὖν Κυπριακὸς πόλεμος δεκαετὴς
 σχεδὸν γεγενημένος καὶ τὸ πλεόν τοῦ χρόνου περὶ
 παρασκευὰς ἀσχοληθεῖς, διετῇ χρόνον τὸν ἐπὶ πᾶσι
 συνεχῶς πολεμηθεῖς τοῦτον τὸν τρόπον κατελύθη. 5
 3 ὁ δὲ τοῦ στόλου τὴν ναυαρχίαν ἔχων Γλῶς, γεγα-
 μηκῶς τοῦ Τιριβάζου τὴν θυγατέρα, περίφοβος ὢν
 μήποτε συνεργεῖν δόξας τῷ Τιριβάζῳ περὶ τῆς
 ὑποθέσεως τύχῃ τιμωρίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἔγνω
 καινῇ πραγμάτων ἐπιβολῇ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀσφαλί- 10
 ζεσθαι. εὐπορῶν δὲ χρημάτων καὶ στρατιωτῶν,
 ἔτι δὲ τοὺς τριηράρχους ταῖς εὐνοίαις ιδίους
 πεποιημένος, διέγνω τοῦ βασιλέως ἀφίστασθαι.
 4 εὐθὺς οὖν πρὸς μὲν Ἄκοριν τὸν βασιλέα τῶν
 Αἰγυπτίων διαπρεσβευσάμενος συμμαχίαν συνέθετο 15
 κατὰ τοῦ βασιλέως, πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους
 γράφων ἐπῆρε κατὰ τοῦ βασιλέως, καὶ χρημάτων 11
 πλῆθος ἐπηγγέλλετο δώσειν καὶ τὰς ἄλλας ἐπαγγε-
 λίας μεγάλας ἐποιεῖτο, ὑπισχνούμενος συμπράξειν
 αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἡγεμονίαν 20
 5 αὐτοῖς τὴν πάτριον συγκατασκευάσειν. οἱ δὲ Σπαρ-
 τιᾶται καὶ πάλαι μὲν διεγνώκεισαν ἀνακτᾶσθαι τὴν
 ἡγεμονίαν, τότε δὲ συνετάρακτον ἤδη τὰς πόλεις
 καὶ πᾶσιν ὑπῆρχον φανεροὶ τὰς πόλεις καταδουλού-
 μενοι. πρὸς δὲ τούτοις ἀδοξοῦντες ἐπὶ τῷ δοκεῖν 25
 ἐν τῇ πρὸς τὸν βασιλέα συνθέσει τοὺς κατὰ τὴν
 Ἀσίαν Ἕλληνας ἐκδότους πεποιηκέναι, μετεμέλοντο

2 δέκα ἐτῇ P   6 Γαῶς PA, Γαῶς c   7 ὢν Schäfer,
 ἦν o   10 αὐτὸν Af   12 ἔτι δὲ Dind., ἐπὶ PAFK, ἐπεὶ c
 16 πρὸς δὲ — βασιλέως om. P   27 μετεμελῶντο PA

τοῖς πεπραγμένοις καὶ πρόφασιν εὐλογον ἐξήτουν
τοῦ πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην πολέμου. διόπερ ἄσμενοι
συνέθεντο πρὸς τὸν Γλῶ τὴν συμμαχίαν.

Ἀρταξέρξης δὲ καταλύσας τὸν πρὸς Καδουσίους **10**
πόλεμον προέθηκε κρίσιν Τιριβάξῳ, καὶ δικαστὰς
τρεῖς ἀπέδωκε τῶν μάλιστα εὐδοκιμούντων παρὰ
τοῖς Πέρσαις. κατὰ τούτους δὲ τοὺς χρόνους ἕτεροι
δικασταὶ δόξαντες κακῶς κρίνειν ζῶντες ἐξεδάρησαν,
καὶ ὑπὲρ τῶν δικαστικῶν δίφρων περιταθέντων τῶν
10 δερμάτων ἐπὶ τούτων ἐδίκαζον οἱ δικασταί, παρ
ὀφθαλμοῦς ἔχοντες παράδειγμα τῆς ἐν τῷ κακῶς
κρίνειν τιμωρίας. οἱ μὲν οὖν κατηγοροῦντες τὴν **2**
ἐπιστολὴν ἀναγνόντες τὴν πεμφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ
Ὁρόντου, ταύτην ἱκανὴν ἔφασαν ἔχειν πρὸς κατή-
15 γορίαν· ὁ δὲ Τιριβάξος πρὸς μὲν τὴν κατὰ τὸν
Εὐαγόραν διαβολὴν [ἀνεγίνωσκε] τὴν ὑπ' Ὁρόντου
γεγεννημένην... ὑπακούσειν ὡς βασιλέα βασιλεῖ προ-
ήνεγκεν· ἑαυτὸν δὲ τὴν εἰρήνην συντεθεῖσθαι, ὥστε
ὑπακούειν Εὐαγόραν τῷ βασιλεῖ ὡς δοῦλον δεσπότη·
20 περὶ δὲ τῶν χρησμῶν ἔφησε μὴ χρηματίζειν τὸν
θεὸν καθόλου περὶ θανάτου, καὶ τούτου μάρτυρας
παρείχετο πάντας τοὺς παρόντας Ἕλληνας. περὶ δὲ
τῆς φιλίας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀπελογεῖτο,
λέγων οὐκ ἐπὶ τῷ ἰδίῳ συμφέροντι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ

3 Γαῶ ο 4 καλousίους P 6 *εὐδοκιμούντων]
εὐδοκουμεμένων ο 9 περιτεθέντων ο, corr. Reiske 11 ἐν]
ἐπὶ malim 14 ἱκανῶς, aut εἶναι pro ἔχειν, aut πρὸς del.
Hert. 16 ἀνεγίνωσκε del. Dind. 17 γεγεννημένην] συνθή-
κην τὸν Εὐαγόραν add. Rhod., σύλλυσιν ὥστε αὐτὸν add.
Dind. ὑπάκουσιν v, ὑπακούειν Dind. προσήνεγκεν ο;
προήνεγκε δὲ ἑαυτὸν Rhod. 18 συντίθεσθαι ο, corr. Reiske
21 θανάτου] ἀποστάτου Wurm, τῶν στάσεων Bezzel ex c. 8, 4

τοῦ βασιλέως λυσিতেλεῖ πεποιῆσθαι τὴν φιλίαν· καὶ
 διὰ ταύτης παρεδείκνυε τῶν μὲν Λακεδαιμονίων
 παρηρησθαι τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας, τῷ δὲ
 βασιλεῖ παραδεδόσθαι ἐκδότους. ἐπὶ τελευτῆς δὲ
 τῆς ἀπολογίας ὑπέμνησε τοὺς δικαστὰς ὧν τὸν βασι- 5
 3 λέα πρότερον ἦν εὐεργετηκώς. λέγεται δὲ πολλὰς
 μὲν καὶ ἄλλας χρείας ἐνδεδεῖσθαι τῷ βασιλεῖ, μίαν
 δὲ μεγίστην, ἐξ ἧς αὐτὸν θανατωσθῆναι συνέβη καὶ
 μέγιστον γενέσθαι φίλον· κατὰ γὰρ τινα κνηγίαν
 ἐφ' ἄρματος ὀχουμένου τοῦ βασιλέως δύο λέοντας 10
 ἐπ' αὐτὸν ὀρμῆσαι, καὶ τῶν μὲν ἵππων τῶν ἐν τῷ
 τεθρίπῳ δύο διασπᾶσαι, τὴν δ' ὀρμὴν ἐπ' αὐτὸν
 ποιεῖσθαι τὸν βασιλέα· καθ' ὃν δὴ καιρὸν ἐπιφα-
 νέντα τὸν Τιρίβαζον τοὺς μὲν λέοντας ἀποκτείνει, 15
 4 τὸν δὲ βασιλέα ἐκ τῶν κινδύνων ἐξελέσθαι. ἔν τε 12
 τοῖς πολέμοις ἀνδρεία διενεγκεῖν φασὶν αὐτὸν καὶ
 κατὰ τὰς συμβουλάς οὕτως εὐστοχεῖν, ὥστε τὸν
 βασιλέα χρώμενον ταῖς ἐκείνου παραγγελίαις μηδέ-
 ποτε διαμαρτεῖν. τοιαύτη δ' ἀπολογία χρησάμενος
 ὁ Τιρίβαζος ἀπελύθη τῶν ἐγκλημάτων ὡμολογημένως 20
 11 ὑπὸ πάντων τῶν δικαστῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς καθ'
 ἓνα τῶν δικαστῶν προσκαλούμενος ἐπηρώτησε, τίσι
 δικαίοις προσσχὼν ἕκαστος ἀπέλυσε τὸν κατηγορού-
 μενον. ὁ μὲν οὖν πρῶτος ἔφησε, θεωρῶν τὰ μὲν
 ἐγκλήματα ἀμφισβητούμενα, τὰς δ' εὐεργεσίας ὁμο- 25
 λογουμένας οὕσας· ὁ δὲ δεύτερος ἔφησε, καὶ τιθε-
 μένων ἀληθινῶν τῶν ἐγκλημάτων, ὅμως τὰς εὐεργ-

6 πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας P, καὶ ἄλλας μὲν πολλὰς v
 16 πολέμοις Rhod., πολέμοις ο (XIV 67, 4) διενέγκαι ALf
 17 τὰς add. Dind. 23 προσχῶν ο

γεσίας μείζους εἶναι τῆς ἁμαρτίας· ὁ δὲ τρίτος
 εἶπεν ὅτι τὰς μὲν εὐεργεσίας οὐ τίθεται πρὸς λόγον
 διὰ τὸ τὰς περὶ αὐτῶν χάριτας καὶ τιμὰς πολλα-
 πλασίας ἀπειληφέναι παρὰ τοῦ βασιλέως τὸν Τρι-
 5 βαζον, αὐτῶν δὲ τῶν ἐγκλημάτων κατ' ἰδίαν θεω-
 ρουμένων μὴ φαίνεσθαι τούτοις ἔνοχον εἶναι τὸν
 κατηγορούμενον. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν δικαστὰς 2
 ἐπῆρσεν, ὡς δικαίως κεκρικότας, τὸν δὲ Τριβάζον
 ταῖς νομιζομέναις μεγίσταις τιμαῖς ἐκόσμησεν. τοῦ
 10 δὲ Ὀρόντου καταγνοὺς ὡς ψευδῇ κατηγορίαν πεπλα-
 κότες ἐκ τε τῶν φίλων ἐξέκρινε καὶ ταῖς ἐσχάταις
 ἀτιμίαις περιέβαλεν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν
 ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λακεδαιμονίων πορθοῦν-12
 15 των Μαντίνειαν, τὸ μὲν θέρος διετέλεσαν οἱ Μαν-
 τινεῖς γενναίως ἀγωνιζόμενοι πρὸς τοὺς πολεμίους·
 ἐδόκουν γὰρ ἀνδρεία διαφέρειν τῶν Ἀρκάδων, καὶ
 διὰ τοῦθ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πρότερον εἰώθεισαν ἐν
 ταῖς μάχαις τούτους παραστάτας ἔχειν καὶ πιστο-
 20 τάτους τῶν συμμάχων· τοῦ δὲ χειμῶνος ἐνστάντος,
 καὶ τοῦ παρὰ τὴν Μαντίνειαν ποταμοῦ μεγάλην
 αὔξησιν ἐκ τῶν ὕμβρων λαβόντος, οἱ Λακεδαιμόνιοι
 τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ διαλαβόντες μεγάλοις χώμα-
 σιν ἀπέστρεψαν τὸν ποταμὸν εἰς τὴν πόλιν καὶ
 25 πάντα τὸν σύνεγγυς τόπον ἐποίησαν λιμνάζειν. διὸ 2
 καὶ τῶν οἰκίων πιπτουσῶν καταπλαγέντες οἱ Μαν-
 τινεῖς ἠναγκάσθησαν τὴν πόλιν παραδοῦναι τοῖς
 Λακεδαιμονίοις. οἱ δὲ παραλαβόντες ἄλλο μὲν οὐθέν

κακὸν εἰργάσαντο τοὺς Μαντινεῖς, προσέταξαν δὲ εἰς τὰς ἀρχαίας κώμας μετοικισθῆναι. διόπερ ἡναγκάσθησαν τὴν μὲν ἰδίαν πατρίδα κατασκάπτειν, εἰς δὲ τὰς κώμας μετοικῆσαι.

- 13 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Σικελίαν 5
 Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος ἔγνω κατὰ 13
 τὸν Ἀδρίαν πόλεις οἰκίζειν. τοῦτο δὲ ἔπραττε διανοούμενος τὸν Ἴονιον καλούμενον πόρον ἰδιοποιῆσθαι, ἵνα τὸν ἐπὶ τὴν Ἑπειρον πλοῦν ἀσφαλῆ κατασκευάσῃ καὶ πόλεις ἔχῃ ἰδίας εἰς τὸ δύνασθαι 10
 ναυσὶ καθορμισθῆναι. ἔσπευδε γὰρ ἄφνω μεγάλας δυνάμεσιν ἐπιπλεῦσαι τοῖς κατὰ τὴν Ἑπειρον τόποις καὶ συλῆσαι τὸ ἐν Δελφοῖς τέμενος, γέμον πολλῶν
 2 χρημάτων. διὸ καὶ πρὸς Ἰλλυριοὺς ἐποιήσατο συμμαχίαν δι' Ἀλκέτου τοῦ Μολοττοῦ, ὃς ἐτύγχανε 15
 φρυγὰς ὦν καὶ διατρίβων ἐν ταῖς Συρακούσαις. τῶν δ' Ἰλλυριῶν ἐχόντων πόλεμον, ἔξαπέστειλεν αὐτοῖς συμμάχους στρατιώτας δισχιλίους καὶ πανοπλίας Ἑλληνικὰς πεντακοσίας. οἱ δ' Ἰλλυριοὶ τὰς μὲν
 πανοπλίας ἀνέδωκαν τοῖς ἀρίστοις τῶν στρατιωτῶν, 20
 τοὺς δὲ στρατιώτας κατέμιξαν τοῖς ἰδίοις στρατιώ-
 3 ταις. πολλὴν δὲ δύναμιν ἀθροίσαντες ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἑπειρον καὶ κατήγον τὸν Ἀλκέταν ἐπὶ τὴν τῶν Μολοττιῶν βασιλείαν. οὐδενὸς δ' αὐτοῖς προσέχοντος, τὸ μὲν πρῶτον ἐπόρθησαν τὴν χώραν, μετὰ 25
 δὲ ταῦτα τῶν Μολοττιῶν ἀντιταττομένων ἐγένετο μάχη καρτερά, καθ' ἣν νικήσαντες οἱ Ἰλλυριοὶ

2 διόπερ — μετοικῆσαι om. A 10 ἔχει P, ἔχειν A
 13 συλῆσειν ο, corr. Steph. 14 συμμαχίαν] τὴν συμμα-
 χίαν P 20 διέδωκαν fort. 23 κατήγον ο, corr. Dind.

κατέκοψαν τῶν Μολοττῶν πλείους τῶν μυρίων πεν-
 τακισχιλίων. τοιαύτῃ δὲ συμφορᾷ τῶν Ἑπειρωτῶν
 περιπεσόντων, Λακεδαιμόνιοι πυθόμενοι τὰ συμβε-
 βηκότα συμμαχίαν ἐξέπεμψαν τοῖς Μολοττοῖς, δι'
 5 ἧς τοῦ πολλοῦ θράσους ἔπαυσαν τοὺς βαρβάρους.
 ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πάριοι κατὰ τινα χρη- 4
 σμὸν ἀποικίαν ἐκπέμψαντες εἰς τὸν Ἀδρίαν ἔκτισαν
 ἐν αὐτῷ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Φάρον, συμπρά-
 ξαντος αὐτοῖς Διονυσίου τοῦ τυράννου. οὗτος γὰρ
 10 ἀποικίαν ἀπεσταλκῶς εἰς τὸν Ἀδρίαν οὐ πολλοῖς
 πρότερον ἔτεσιν ἐκτικῶς ἦν τὴν πόλιν τὴν ὀνο-
 μαζομένην Λίσσον. ἐκ ταύτης οὖν ὀρμώμενος Διο- 5
 νύσιος . . . . . σχολὴν ἄγων κατεσκεύασε νεώρια
 διακοσίαις τριήρεσι, καὶ τεῖχος περιέβαλε τῇ πόλει
 15 τηλικούτο τὸ μέγεθος, ὥστε τῇ πόλει γενέσθαι τὸν
 περίβολον μέγιστον τῶν Ἑλληνίδων πόλεων. κατε-
 σκεύασε δὲ καὶ γυμνάσια μεγάλα παρὰ τὸν Ἀναπον
 ποταμόν, θεῶν τε ναοὺς κατεσκεύασε καὶ ἄλλα τὰ
 συντείνοντα πρὸς αὐξησιν πόλεως καὶ δόξαν.
 20 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθή-14
 νησι μὲν ἦρχε Διοτρέφης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπατοὶ κατε-
 στάθησαν Λεύκιος Οὐαλέριος καὶ Αὔλος Μάλλιος,
 παρὰ δ' Ἡλείους Ὀλυμπιάς ἡχθη ἐνενηκοστὴ ἐνάτη,
 14 καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Δίκων Συρακόσιος. ἐπὶ δὲ
 25 τούτων Πάριοι μὲν τὴν Φάρον οἰκίσαντες τοὺς [τε]
 προενοικοῦντας βαρβάρους ἐν τινι χωρίῳ καθ' ὑπερ-
 βολὴν ὀχυρῶ ὄντι εἶασαν κατοικεῖν ἄσινεῖς, αὐτοὶ

12 λίσσον P   13 deest cum multis aliis nomen Syra-
 cusarum   20 ἐνιαυσιαίου ο - P.JL   22 cf. XIV 103, 1
 25 μὲν] πρῶτον μὲν fort.   τε ο, μὲν Schäfer   27 εἶασαν

2 δὲ παρὰ θάλατταν κτίσαντες πόλιν ἐτείχισαν. μετὰ
 δὲ ταῦτα τῶν προοικούντων ἐν τῇ νήσῳ βαρβάρων
 δυσχεραινόντων ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῶν Ἑλλήνων, καὶ
 μεταπεμπομένων τοὺς πέραν κατοικοῦντας Ἰλλυρι-
 οὺς, μικροῖς πλοίοις πολλοῖς διέβησαν εἰς τὴν 5
 Φάρον, ὄντες ὑπὲρ τοὺς μυρίους, καὶ τοὺς Ἑλληνας
 πορθοῦντες πολλοὺς ἀνήρουν. ὁ δ' ἐν τῇ Λίσσῳ
 καθεσταμένος ἑπαρχος ὑπὸ Διονυσίου τριήρεις πλεί-
 ους ἔχων ἐπέπλευσε τοῖς τῶν Ἰλλυριῶν πλοιαρίοις,
 καὶ τὰ μὲν βυθίσας, τὰ δὲ χειρωσάμενος, ἀπέκτεινε 10
 τῶν βαρβάρων πλείους τῶν πεντακισχιλίων, ἐξώ-
 3 γρησε δὲ περὶ δισχιλίους. Διονύσιος δὲ χρημάτων
 ἀπορούμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ Τυρρηνίαν, ἔχων τριή-
 ρεις ἐξήκοντα, πρόφασιν μὲν φέρων τὴν τῶν ληστῶν
 κατάλυσιν, τῇ δ' ἀληθείᾳ συλήσων ἱερὸν ἄγιον, 15
 γέμον μὲν ἀναθημάτων πολλῶν, καθιδρυμένον δ'
 ἐν ἐπινείῳ πόλεως Ἀγύλλης Τυρρηνίδος· τὸ δ' ἐπί-
 4 νειον ὠνομάζετο Πύργοι. καταπλεύσας δὲ νυκτὸς
 καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας, ἅμ' ἡμέρᾳ προσπεσὼν
 ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς· ὀλίγων γὰρ ὄντων ἐν τῷ 20
 χωρίῳ φυλάκων, βιασάμενος αὐτοὺς ἐσύλησε τὸ ἱερὸν
 καὶ συνήθροισεν οὐκ ἔλαττον ταλάντων χιλίων. τῶν
 δὲ Ἀγυλλαίων ἐκβοηθησάντων, μάχῃ τε ἐκράτησεν
 αὐτῶν καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους λαβὼν καὶ τὴν
 χώραν πορθήσας ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας. 25
 ἀποδόμενος δὲ τὰ λάφυρα συνήγαγεν οὐκ ἐλάττω
 ταλάντων πεντακοσίων. εὐπορήσας δὲ χρημάτων,
 ἐμισθοῦτο στρατιωτῶν παντοδαπῶν πλήθος, καὶ

om A, post ἀσινεῖς f αὐτοὶ om. A 7 λίσση A, λίσση P

17 Ἀγύλλης PAF 23 ἀγυλαίων P

δύναμιν ἀξιόλογον συστησάμενος φανερός ἦν πολε-
μήσων Καρχηδονίοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη
κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φανοστράτου Ῥωμαῖοι 15
κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τέτταρας,
Λεύκιον Λοκρήτιον, Σέντιον Σολπίκιον, Λεύκιον
Αἰμίλιον, Λεύκιον Φούριον. ἐπὶ δὲ τούτων Διονύ-
σιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος παρασκευασάμε-
νος πολεμεῖν Καρχηδονίοις, ἐξήτει λαβεῖν πρόφασιν
10 εὐλογον τοῦ πολέμου. ὁρῶν οὖν τὰς ὑπὸ Καρχη-
δονίους τεταγμένας πόλεις οἰκείως ἐχούσας πρὸς
ἀπόστασιν, προσεδέχετο τὰς βουλομένας ἀφίστασθαι,
καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὰς συντιθέμενος ἐπεικῶς
προσεφέρετο ταύταις. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὸ μὲν 2
15 πρῶτον πρέσβεις ἀποστέλλοντες πρὸς τὸν δυνάστην
ἀπήτουν τὰς πόλεις, μὴ προσέχοντος δὲ αὐτοῦ
συνέβη ταύτην ἀρχὴν γενέσθαι τοῦ πολέμου. Καρ-
χηδόνιοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς Ἰταλιώτας συμμαχίαν
15 ποιησάμενοι κοινῇ τὸν πόλεμον ἐπανείλαντο πρὸς
20 τὸν τύραννον· προορώμενοι δ' ἐμφρόνως τὸ μέγεθος
τοῦ πολέμου, τῶν τε πολιτῶν τοὺς εὐθέτους κατέ-
λεγον στρατιώτας καὶ χρημάτων προχειρισάμενοι
πλήθος ξενικὰς δυνάμεις⁶ μεγάλας ἐμισθοῦντο. κατα-
στήσαντες δὲ στρατηγὸν Μάγωνα τὸν βασιλέα,
25 πολλὰς μυριάδας στρατιωτῶν ἐπεραίωσαν εἰς τὴν

6 Λοκρήτιον F   Σολπίκιον v   Λεύκιον — Φούριον
om. A   7 Φρούριον P; cf. XIV 107, 1   δὲ om. PAFK
14 τὸ μὲν — ἀπήτουν om. P   18 οὖν add. Dind   Ἰτα-
λιώτας Wess. et Dind., παρόντας o   20 εὐφρόνως P
22 πλήθος προχειρισάμενοι AF; πορισάμενοι Reiske.

Σικελίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, διαπολεμεῖν ἐξ ἀμφοτέρων 3
 3 ρας βουλόμενοι. ὁ δὲ Διονύσιος καὶ αὐτὸς τὰς
 δυνάμεις διελόμενος, τῷ μὲν ἐνὶ μέρει πρὸς τοὺς
 Ἰταλιώτας διηγωνίζετο, τῷ δὲ ἑτέρῳ πρὸς τοὺς Φοί-
 νικας. πολλοὶ μὲν οὖν κατὰ μέρος ἐγίνοντο μάχαι 5
 τοῖς στρατοπέδοις καὶ συμπλοκαὶ μικραὶ καὶ συνε-
 χεῖς, ἐν αἷς οὐδὲν ἀξιόλογον ἔργον συνετελέσθη,
 δύο δὲ παρατάξεις ἐγένοντο μεγάλαι καὶ περιβόητοι.
 καὶ τῇ μὲν πρώτῃ Διονύσιος θαυμαστῶς ἀγωνισά-
 μενος περὶ τὰ καλούμενα Κάβαλα προετέρησε, καὶ 10
 πλείους μὲν τῶν μυρῶν ἀνείλε τῶν βαρβάρων, οὐκ
 ἐλάττους δὲ τῶν πεντακισχιλίων ἐξώγησε· τὸ δ'
 ἄλλο πλῆθος ἠνάγκασε καταφυγεῖν ἐπὶ τινὰ λόφον
 ἐρυμνὸν καὶ ἄνυδρον παντελῶς. ἔπεσε δὲ καὶ
 Μάγων ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀγωνισάμενος λαμπρῶς. 15
 4 οἱ δὲ Φοίνικες καταπλαγέντες τὸ μέγεθος τῆς συμ-
 φορᾶς εὐθύς διεπρεσβεύσαντο περὶ διαλύσεων. ὁ
 δὲ Διονύσιος ἀπεφήνατο [τῷ] μίαν αὐτοῖς εἶναι
 σύλλυσιν, ἐὰν ἐκχωρήσωσι τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν
 πόλεων καὶ τὰ δαπανηθέντα χρήματα κατὰ τὸν 20
 16 πόλεμον ἐκτίσωσιν. βαρείας δὲ καὶ ὑπερηφάνου τῆς
 ἀποκρίσεως δοκούσης ὑπάρχειν, οἱ Καρχηδόνιοι τῇ
 συνήθει πανουργίᾳ κατεστρατήγησαν τὸν Διονύσιον.
 προσποιηθέντες οὖν εὐδοκεῖν ταῖς ὁμολογίαις, ἔφη-
 σαν αὐτοὺς μὲν μὴ ὑπάρχειν κυρίους τῆς τῶν 25
 πόλεων παραδόσεως, ἵνα δὲ τοῖς ἄρχουσι διαλεχθῶσι

1 ἐξ add. Wess.; ἐν ἀμφοτέρῳ fort. 8 ἐγίνοντο P
 14 ἔρημον fort. (XIV 33, 2) 17 διαλύσεως fort. 18 τῷ
 PAF², om. c 19 τὴν om. F 24 * εὐδοκεῖν vel εὐδοκῆσαι]
 εὐδοκῆσθαι o 25 αὐτοὺς Dind.

περὶ τούτων, ἤξιῶσαν τὸν Διονύσιον ὀλίγας ἡμέρας
 ἀνοχὰς ποιήσασθαι. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ δυνά- 2
 στου καὶ τῶν ἀνοχῶν γενομένων, ὁ μὲν Διονύσιος
 περιχαρὴς ἦν, ὥς αὐτίκα μάλα τὴν Σικελίαν πᾶσαν
 5 παραληψόμενος, οἱ δὲ Καρχηδόνιοι Μάγωνα μὲν
 τὸν βασιλέα μεγαλοπρεπῶς ἔθαψαν, ἀντὶ δ' ἐκείνου
 στρατηγὸν κατέστησαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, νέον μὲν
 παντελῶς ὄντα, φρονήματος δὲ γέμοντα καὶ διάφο-
 ρον ἀνδρεία. οὗτος δὲ πάντα τὸν τῶν ἀνοχῶν
 10 χρόνον διετέλεσε διατάσσειν καὶ γυμνάζειν τὴν
 δύναμιν, διὰ δὲ τῆς τῶν ἔργων ἀθλήσεως καὶ τῆς
 τῶν λόγων παρακλήσεως καὶ γυμνασίας ἐν τοῖς
 ὅπλοις εὐπείθῃ καὶ δυνατὴν ἐποίησε τὴν στρατιάν.
 ὥς δ' ὁ τῆς ὁμολογίας διῆλθε χρόνος, ἀμφοτέρω 3
 15 τὰς δυνάμεις ἐκτάξαντες συγκατέβησαν προθύμως
 ἐπὶ τὴν μάχην. γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρὰς
 περὶ τὸ καλούμενον Κρόνιον, τὸ δαιμόνιον ἐναλλάξ
 τῇ νίκῃ τὴν ἦτταν τῶν Καρχηδονίων διωρθώσατο.
 16 οἱ μὲν γὰρ προευνικηκότες διὰ τὴν προγεγεννημένην
 20 εὐημερίαν μεγαλαυχοῦντες παραδόξως ἐσφάλησαν,
 οἱ δὲ διὰ τὴν ἦτταν πεπτωκότες ταῖς ἐλπίσιν,
 ἀπροσδόκητον καὶ μεγάλην εὐημερίαν ἀπηνέγκαντο.
 Λεπτίνης μὲν γὰρ ἐπὶ θατέρου κέρως τεταγμένος 17
 καὶ διαφέρων ἀνδρεία, μαχόμενος ἥρωικῶς καὶ πολ-
 25 λούς ἀνελὼν τῶν Καρχηδονίων ἐπιφανῶς κατέστρεψε
 τὸν βίον· τούτου δὲ πεσόντος οἱ Φοίνικες θαρσύναν-

2 ποιῆσθαι P; ποιῆσθαι fort. 8 *δὲ γέμοντα] δ'
 εὐγενοῦς ὄντα ο; δ' εὐγενοῦς πλήρη Dind., δ' εὐγενοῦς γέ-
 μοντα Hert. (XI 86, 4) 12 παρακλήσεως καὶ δυνατὴν ἐν
 τοῖς ὅπλοις καὶ εὐπείθῃ ἐποίησε Madvig

τες καὶ βιασάμενοι τοὺς ἀντιτεταγμένους ἐτρέψαντο.
 2 Διονύσιος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔχων ἐπιλέκτους τοὺς
 συντεταγμένους προετέρει τῶν ἀντιτεταγμένων· ὥς
 δ' ὁ τοῦ Λεπτίνου θάνατος ἐγνώσθη καὶ τὸ ἕτερον
 κέρας συνετέτριπτο, κατεπλάγησαν οἱ τοῦ Διονυ- 5
 3 σίου καὶ πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. τροπῆς δὲ παντε-
 λοὺς γενομένης, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι φιλοτιμότερον
 καταδιώξαντες παρήγγελλον ἀλλήλοις μηδένα ζω-
 γρεῖν· διὸ καὶ πάντων τῶν περικαταλαμβανομένων
 ἀναιρουμένων πᾶς ὁ πλησίον τόπος νεκρῶν ἐπλη- 10
 4 ρώθη. τοσοῦτος δ' ἐγένετο φόνος, μνησικακούντων
 τῶν Φοινίκων, ὥστε τοὺς ἀναιρεθέντας εὐρεθῆναι
 τῶν Σικελιωτῶν πλείους τῶν μυρίων καὶ τετρα-
 κισχιλίων. οἱ δὲ περιλειφθέντες καταφυρόντες εἰς
 τὴν παρεμβολὴν τῆς νυκτὸς ἐπιγενομένης διε- 15
 σώθησαν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι μεγάλη παρατάξει
 5 νικήσαντες ἀνεχώρησαν εἰς Πάνορμον. ἀνθρωπί-
 νως δὲ τὴν εὐημερίαν ἐνεγκόντες ἀπέστειλαν πρε-
 σβευτάς, δόντες ἔξουσίαν τῷ Διονυσίῳ καταλύσασθαι
 τὸν πόλεμον. ἀσμένως δὲ τοῦ τυράννου προσδεξα- 20
 μένου τοὺς λόγους ἐγένοντο διαλύσεις, ὥστ' ἔχειν
 ἀμφοτέρους ὧν πρότερον ὑπῆρχον κύριοι· ἐξαι-
 ρετον δ' ἔλαβον οἱ Καρχηδόνιοι τὴν τῶν Σελινουν-
 τίων πόλιν τε καὶ χώραν καὶ τῆς Ἀκραγαντίνης μέχρι
 τοῦ Ἀλύκου καλουμένου ποταμοῦ. ἔτισε δὲ Διονύ- 25
 σιος τοῖς Καρχηδονίοις τάλαντα χίλια. καὶ τὰ μὲν
 κατὰ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

3 προσετέρει P   5 συνετέτριπτο P, συνετέτραπτο v;
 corr. Reiske   9 τῶν om. P   12 ἀναιρεθέντας εὐρεθῆναι
 Wess., εὐρεθέντας ἀναιρεθῆναι o   25 ἀλκυοῦ P   ἔτισε P
 26 χίλια om. P   27 κατὰ PA, κατὰ τὴν c

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Γλῶς ὁ ναυαρχήσας τῶν 18
 Περσῶν ἐν τῷ Κυπριακῷ πολέμῳ, ἀποστάτης ὢν
 τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς τε Λακεδαιμονίους καὶ τὸν
 Αἰγυπτίων βασιλέα παρακεκληκῶς εἰς τὸν πρὸς Πέρ-
 5 σας πόλεμον, δολοφονηθεὶς ὑπὸ τινων οὐ συνετέ-
 λεσε τὴν προαίρεσιν. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτήν
 Ταχῶς διαδεξάμενος τὰς τούτου πράξεις συνεστή-
 σατο περὶ αὐτὸν δύναμιν, καὶ πόλιν ἔκτισε πλησίον
 τῆς θαλάσσης ἐπὶ τινος κρημνοῦ τὴν ὀνομαζομένην
 10 Λεύκην, ἔχουσαν ἱερὸν ἄγιον Ἀπόλλωνος. μετ' ὁλί- 2
 γον δὲ χρόνον αὐτοῦ τελευτήσαντος ἡμφισβήτησαν
 τῆς πόλεως ταύτης Κλαζομένιοι καὶ Κυμαῖοι. τὸ
 μὲν οὖν πρῶτον ἐπεχείρησαν αἱ πόλεις πολέμῳ δια-
 κρίνεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα εἰπόντος τινὸς ἐρωτησά-
 15 τὸν θεόν, ποτέραν τῶν πόλεων κρίνει κυρίαν εἶναι
 δεῖν τῆς Λεύκης, ἔκρινεν ἡ Πυθία ταύτην ὑπάρ-
 17 χειν, ἥτις ἂν πρώτη θύσῃ ἐν τῇ Λεύκῃ· ὀρμηθῆναι
 δὲ ἐκ τῆς ἰδίας πόλεως ἅμ' ἡλίῳ ἀνιόντι κατὰ τὴν
 ἡμέραν, ἣν ἀμφοτέροι συμφώνως ὑποστήσονται.
 20 ταχθείσης δὲ τῆς ἡμέρας, οἱ μὲν Κυμαῖοι ὑπελάμβα- 3
 νον ἑαυτοὺς πλεονεκτεῖν διὰ τὸ τὴν αὐτῶν πόλιν
 ἐγγυτέρω κεῖσθαι, οἱ δὲ Κλαζομένιοι, διάστημα
 πλεόν ἀπέχοντες, τεχνάζονται τι τοιοῦτο πρὸς τὴν
 νίκην· ἔκληρώσαντες ἐξ ἑαυτῶν ἀποίκους ἔκτισαν
 25 πλησίον τῆς Λεύκης πόλιν, ἐξ ἧς ὀρμηθέντες ἅμ'
 ἡλίῳ ἀνατέλλοντι ἔφθασαν τοὺς Κυμαίους τὴν

1 Γαῶς P, Γαῶς v   2 ἀποστάτης ὢν ο, ἀποστατήσων Dind.
 8 αὐτὸν P   20 μὲν] μὲν οὖν P   21 *πλεονεκτεῖν] πολε-
 μεῖν PA, προλέγειν c; προέχειν Wess., προτερήσειν Reiske
 21 αὐτῶν ο   22 κείσθαι om. P

4 θυνσίαν ἐπιτελέσαντες. τούτῳ δὲ τῷ φιλοτεχνήματι
γενόμενοι κύριοι τῆς Λεύκης, ἐπώνυμον ἑορτὴν
ἄγειν κατ' ἐνιαυτὸν ἐνεστήσαντο, τὴν πανήγυριν
ὀνομάσαντες προφθάσειαν. τούτων δὲπραχθέντων
αἱ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐπαναστάσεις αὐτομάτως 5
κατελύθησαν.

19 Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ τὸν τοῦ Γλῶ καὶ τοῦ
Ταχῷ θάνατον τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν πράξεις
ἀπέγνωσαν, τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἑλλάδα συσκευαζόμε-
νοι, καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν πειθοῖ προσαγόμενοι, 10
ἃς δὲ διὰ τῆς τῶν φυγάδων καθόδου βία χειρού-
μενοι, φανερώς ἤδη τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς
ἑαυτοὺς μεθίστασαν παρὰ τὰς κοινὰς συνθήκας τὰς
ἐπ' Ἀνταλκίδου γενομένας συνεπιλαβομένου τοῦ
2 Περσῶν βασιλέως. κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Ἀμύν- 15
του τοῦ βασιλέως ἡττηθέντος ὑπὸ Ἰλλυριῶν καὶ τὰ
κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀπογνόντος, πρὸς δὲ τούτοις τῷ
δήμῳ τῶν Ὀλυνθίων δωρησαμένου πολλὴν τῆς
ὁμόρου χώρας διὰ τὴν ἀπόγνωσιν τῆς ἑαυτοῦ δυνα-
στείας, τὸ μὲν πρῶτον ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυνθίων 20
τὰς προσόδους ἐλάμβανε τὰς ἐκ τῆς δοθείσης χώρας,
μετὰ δὲ ταῦτ' ἀνελπίστως τοῦ βασιλέως ἀναλαβόντος
ἑαυτὸν καὶ τὴν ὅλην ἀρχὴν ἀνακτησαμένου οἱ μὲν
Ὀλύνθιοι τὴν χώραν ἀπαιτηθέντες οὐχ οἷοι ἦσαν
3 ἀποδιδόναι. διόπερ Ἀμύντας ἰδίαν τε δύναμιν 25
συνεστήσατο καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ποιησάμενος

3 ἐπεστήσαντο ο, corr. Reiske 4 προφθασίαν v,
προφθάσια Reiske δὲ om. PA 7 Γλῶ P, Γλῶ v Ταχῷ v
9 συσκευαζόμενοι Unger, σκευασάμενοι ο; συσκευασάμενοι
Wess. 13 μεθιστάσιν P, -ᾶσι v, corr. Dind. 17 δὲ] δὴ PA
24 οἷοι τ' ἦσαν Steph.

συμμάχους ἔπεισεν ἑξαποστεῖλαι στρατηγὸν καὶ δύνα-
 μιν ἀξιόλογον ἐπὶ τοὺς Ὀλυνθίους. οἱ δὲ Λακεδαι-
 μόνιοι κρίναντες ἀντέχεσθαι τῶν ἐπὶ Θωράκης τόπων,
 κατέλεξαν στρατιώτας ἕκ τε τῶν πολιτῶν καὶ παρὰ
 5 τῶν συμμάχων τοὺς ἅπαντας ὑπὲρ μυρίους· παρα-
 δόντες δὲ τὴν δύναμιν Φοιβίδα τῷ Σπαρτιάτῃ προσ-
 ἔταξαν συμμαχεῖν τῷ Ἀμύντῃ καὶ μετ' ἐκείνου
 πολεμῆσαι τοὺς Ὀλυνθίους. ἑτέραν δὲ δύναμιν ἐπὶ
 Φλιουντίους ἐκπέμψαντες καὶ μάχῃ νικήσαντες ἠνάγ-
 10 κασαν ὑποταγῆναι τοὺς Φλιουντίους τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον οἱ βασιλεῖς ἅ-
 τῶν Λακεδαιμονίων διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς
 αἰρέσεσιν· Ἀγῃσίπολις μὲν γάρ, εἰρηνικὸς ὢν καὶ
 δίκαιος, ἔτι δὲ καὶ συνέσει διαφέρων, ἔφη δεῖν
 15 ἐμμένειν τοῖς ὅρκοις καὶ παρὰ τὰς κοινὰς συνθήκας
 μὴ καταδουλοῦσθαι τοὺς Ἑλληνας· ἀδοξεῖν γάρ
 18 ἀπεφήνατο τὴν Σπάρτην τοῖς μὲν Πέρσαις ἐκδότους
 πεπονημένην τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνας, αὐτὴν
 δὲ συσκευαζομένην τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις,
 20 ἐν ταῖς κοιναῖς συνθήκαις ὁμόσασαν τηρήσειν αὐτο-
 νόμους. ὁ δ' Ἀγῃσίλαος, ὢν φύσει δραστὴρ καὶ
 φιλοπόλεμος ἦν καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων δυναστείας
 ἀντεῖχετο.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐάνδρου Ῥωμαῖοι 20
 25 κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους ἕξ, Κόιν-

9 Φεουντίους P, Φαιουντίους c   10 Φαιουντίους o
 19 πόλεις] ἄς add. Rhod.   20 συνθήκαις Wess., συνθή-
 καις μὴ καταδουλοῦσθαι o (ex v. 15) ὁμόσασαν Scaliger
 et Reiske, ὡμοσαν o   22 δυναστείας Reiske (c. 5, 1), δν-
 νάμεως o; ἡγεμονίας Dind.   24 Ἀθήνησιν Εὐάνδρου Meur-
 sius, Ἀθήνησι μὲν Εὐάνδρου P, Ἀθήνησι Μενάνδρου v

τον Σολπίκιον, Γάιον Φάβιον, Κόιντον Σερουίλιον, Πόπλιον Κορνήλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι κατελάβοντο τὴν Καδμείαν ἐν ταῖς Θήβαις διὰ τινὰς τοιαύτας αἰτίας. ὁρῶντες τὴν Βοιωτίαν ἔχουσαν πόλεων τε πλῆθος καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν 5 ἄνδρας ὑπάρχοντας ἀνδρεία διαφόρους, ἔτι δὲ τὰς Θήβας ἐχούσας παλαιὸν ἀξίωμα καὶ τὸ σύνολον ὥσπερ ἀκρόπολιν τινα τῆς Βοιωτίας οὖσαν, εὐλαβοῦντο μήποτε καιροῦ παραφανέντος οἰκείου τῆς 2 ἡγεμονίας ἀντιποιήσεται· διόπερ τοῖς ἡγεμόσιν οἱ 10 Σπαρτιάται παρήγγελλον ἐν ἀπορρήτοις, ἵν' ἐάν ποτε καιρὸν λάβωσι, καταλάβωνται τὴν Καδμείαν. τοιαύτης δὲ γενομένης παραγγελίας, Φοιβίδας ὁ Σπαρτιάτης, τεταγμένος ἐπὶ τινος ἡγεμονίας καὶ δυνάμιν ἄγων ἐπὶ Ὀλυνθίους, κατελάβετο τὴν Καδ- 15 μείαν. ἀγανακτούντων δὲ τῶν Θηβαίων καὶ μεθ' ὅπλων συνδραμόντων, συνάψας μάχην αὐτοῖς καὶ νικήσας τριακοσίους μὲν τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Θηβαίων ἐφυγάδευσε, τοὺς δὲ λοιποὺς καταπληξά- 20 μενος καὶ φρουρὰν ἰσχυρὰν ἐγκαταστησάμενος, ἐπὶ τὰς ἰδίας πράξεις ἀπηλλάγη. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν πράξιν ταύτην ἀδοξοῦντες παρὰ τοῖς Ἕλλησι, τὸν μὲν Φοιβίδα ἐξημίωνσαν χρήμασι, τὴν δὲ φρου- 3 ρὰν οὐκ ἐξῆγον ἐκ τῶν Θηβῶν· οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι τοῦτον τὸν τρόπον τὴν αὐτονομίαν ἀποβαλόντες 25 ἡναγκάσθησαν ὑποταγῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις· τῶν

1 Σουλπίκιον ο - PA κόιντον σερουίλιον πόπλιον κορνήλιον P, Σερουίλιον Κορνήλιον A, Σερουίλιον Κορνήλιον Πόπλιον Οὔργανα Σέξστον Ἄνινον καὶ Γάιον Μάρκον c (cf. XIV 110, 1) 3 καδμείαν P (et infra) Θήβαις] στήλαις PAK

14 ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας καὶ τὴν δυνάμιν exspectas

δ' Ὀλυνθίων διαπολεμούντων πρὸς Ἀμύνταν τὸν
 τῶν Μακεδόνων βασιλέα, Λακεδαιμόνιοι τὸν μὲν
 Φοιβίδα ἀπέστησαν τῆς ἡγεμονίας, Εὐδαμίδα δὲ
 τὸν ἀδελφὸν τοῦ Φοιβίδα κατέστησαν στρατηγόν.
 5 δόντες δ' αὐτῷ τρισχιλίους ὀπλίτας ἐξαπέστειλαν
 πολεμήσοντα τοὺς Ὀλυνθίους [πόλεμον]. οὗτος 21
 δ' ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν τῶν Ὀλυνθίων, κοινῇ
 μετ' Ἀμύντου διεπολέμει πρὸς Ὀλυνθίους. εἶθ'
 οἱ μὲν Ὀλυνθιοὶ δύναμιν ἀξιόλογον ἡθροικότες
 10 ἐπλεονέκτου ἐν ταῖς μάχαις, στρατιώτας πλείους
 ἔχοντες τῶν πολεμίων· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι δύνα-
 μιν ἀξιόλογον προχειρισάμενοι κατέστησαν στρα-
 19 τηγὸν ἐπ' αὐτῆς Τελευτίαν. οὗτος δ' ἦν ἀδελφὸς
 μὲν Ἀγησιλάου τοῦ βασιλέως, θαυμαζόμενος δ' ἐπ'
 15 ἀρετῇ παρὰ τοῖς πολίταις. ἀναξεύσας οὖν μετὰ 2
 δυνάμεως ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ καταντήσας
 πλησίον τῆς Ὀλυνθίων παρέλαβε τοὺς μετὰ Εὐδα-
 μίδου στρατιώτας. γενόμενος δὲ ἀξιόμαχος τὸ μὲν
 πρῶτον τὴν τῶν Ὀλυνθίων χώραν ἐδήλωσε, καὶ
 20 συναγαγὼν πλῆθος λείας ἐμέρισε τοῖς στρατιώταις.
 τῶν δὲ Ὀλυνθίων μετὰ τῶν συμμάχων πανδημεὶ
 παραταξαμένων συνῆψε μάχην. καὶ τὸ μὲν πρῶτον
 ἰσορρόπου τοῦ κινδύνου γενομένου διεχωρίσθησαν·
 μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης μάχης ἰσχυρᾶς, αὐτὸς τε

6 * πολεμήσοντα cf. p. 385, 8] διαπολεμήσοντα ο * τοὺς
 Ὀλυνθίους] τοὺς Ὀ. πόλεμον P, τοὺς Ὀ. πολέμους AF, τοὺς
 πρὸς Ὀ. πολέμους K, τοὺς πρὸς τοὺς Ὀ. πολέμους L, τὸν
 πρὸς Ὀ. πόλεμον Steph. cf. XI 20, 2 16 καταστήσας P
 17 Εὐδαμίδου] Φοιβίδου PA 19 τὴν τῶν Ὀ. — λείας
 una cum ἐμέρισε τοῖς στρατιώταις, quae tria verba iam suo
 loco exarata erant, inter πρῶτον et ἰσορρόπου (v. 23) posuit P

ὁ Τελευτίας ἔπεσε λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ τῶν
 Λακεδαιμονίων ἀνηρέθησαν πλείους τῶν χιλίων
 3 καὶ διακοσίων. τηλικαύτης δ' εὐημερίας γενομένης
 τοῖς Ὀλυνθίοις, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, βουλόμενοι
 διορθώσασθαι τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα, δυνάμεις 5
 ἀδροτέρας ἐκπέμπειν παρεσκευάζοντο, οἱ δὲ Ὀλύν-
 θιοι, νομίζοντες μείζοσι δυνάμεσιν ἥξειν τοὺς
 Σπαρτιάτας καὶ τὸν πόλεμον ἔσεσθαι πολυχρόνιον,
 σίτου τε παρασκευὰς ἀξιολόγους ἐποιοῦντο καὶ παρὰ
 τῶν συμμάχων στρατιώτας προσελαμβάνοντο. 10

22 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημοφίλου Ῥωμαῖοι
 ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν Πόπλιον
 Κορνήλιον, Λεύκιον Οὐεργίνιον, Λεύκιον Παπίριον,
 Μάρκον Φούριον, Οὐαλέριον, Αὔλον Μάλλιον, Λεύ-
 2 κιον καὶ Ποστούμιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαί- 15
 μόνιοι μὲν στρατηγὸν προχειρισάμενοι Ἀγισίπολιν
 τὸν βασιλέα, καὶ δύναμιν ἱκανὴν παραδόντες, ἐψη-
 φίσαντο πρὸς Ὀλυνθίους πολεμεῖν. οὗτος δὲ καταν-
 τήσας εἰς τὴν τῶν Ὀλυνθίων χώραν καὶ παραλαβὼν
 τοὺς προϋπάρχοντας ἐν τῇ παρεμβολῇ στρατιώτας 20
 διεπολέμει πρὸς τοὺς ἐγγωρίους. οἱ δ' Ὀλύνθιοι
 μεγάλην μὲν μάχην οὐδεμίαν κατὰ τοῦτον τὸν
 ἐνιαυτὸν συνεστήσαντο, ἀκροβολισμοὺς δὲ καὶ βρα-
 χείας συμπλοκάς ποιοῦμενοι διετέλεσαν, καταπεπληγ-
 μένοι τὴν μετὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν. 25

23 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθή-

8 πολυχρόνιον Wess., πολὺν χρόνον ο 13 Λεύκιον
 om. A 14 φρούριον οὐαλλέριον P; Μάρκον — Οὐαλέριον
 et Λεύκιον — Ποστούμιον om. A 15 ποστούμιον P; Κόιν-
 τον add. c - A (Liv. VI 1) 18 πολεμεῖν Unger, πόλεμον ο

νησι μὲν ἦν ἄρχων Πυθίας, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν
 ὑπάτων χιλίαρχοι ἕξ κατεστάθησαν, Τίτος Κοϊνκτίος,
 Λεύκιος Σερονίλιος, Λεύκιος Ἰούλιος, Ἀκύλλιος,
 Λεύκιος Λοκρήτιος, Σερούιος Σουλπίκιος, παρὰ
 5 δὲ Ἡλείοις ὀλυμπιάς ἤχθη ἑκατοστή, καθ' ἣν
 ἐνίκα στάδιον Διονυσόδωρος Ταραντίνος. ἐπὶ δὲ 2
 20 τούτων Ἀγρησίπολις ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς
 ἐτελεύτησε νόσῳ, βασιλεύσας ἔτη δεκατέσσαρα· τὴν
 δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Κλεόμβροτος ὁ ἀδελφὸς
 10 ἐβασίλευσεν ἔτη ἑννέα. Λακεδαιμόνιοι δὲ Πολυ-
 βιάδαν στρατηγὸν καταστήσαντες ἐξάπέστειλαν εἰς
 τὸν πρὸς Ὀλυνθίους πόλεμον. οὗτος δὲ παρα- 3
 λαβὼν τὰς δυνάμεις, καὶ τὸν πόλεμον ἐνεργῶς ἅμα
 καὶ στρατηγικῶς διοικῶν, ἐποίει πολλὰ προτερή-
 15 ματα. αἰεὶ δὲ μᾶλλον εὐήμερων καὶ πλείοσι μάχαις
 νικήσας συνέκλεισε τοὺς Ὀλυνθίους εἰς πολιορκίαν·
 τέλος δὲ καταπληξάμενος τοὺς πολεμίους προσέτα-
 ξεν ὑποταγῆναι Λακεδαιμονίοις. ἐγγραφέντων δὲ
 τῶν Ὀλυνθίων εἰς τὴν τῶν Σπαρτιατῶν συμμαχίαν,
 20 πολλὰ καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ἔσπευσαν εἰς τὴν
 τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμονίαν καταλεχθῆναι. διὸ
 καὶ κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς πλείστον ἰσχυσαν
 Λακεδαιμόνιοι, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἔσχον τὴν ἡγεμο-
 νίαν κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. Θηβαῖοι 4
 25 μὲν γὰρ ὑπῆρχον ἔμφρονοι, Κορίνθιοι δὲ καὶ

1 ἦν ἄρχων] ἦρχε LJ   2 Κόιντιος v   3 Λεύκιος
 ante Σερ. et Ἰούλιος — Λεύκιος om. A Ἀκύλιος r   4 Λεύ-
 κιος P, Λέκιος v   Λοκρήτιος v   Σερούιος Rhod. ex
 Liv. VI 4, Σερονίλιος P, om. A, Ἄγκος καὶ Σερονίλιος c
 6 Διονυσιόδωρος P¹ et r   10 Πολυβιάδαν A, Πολυβίδαν c;
 corr. Wess. ex Xen. HELL. V 3, 20   21 καταδεχθῆναι Dind.

Ἀργεῖοι διὰ τοὺς προγεγονότας πολέμους ὑπῆρχον
 τεταπεινωμένοι, Ἀθηναῖοι δὲ διὰ τὰς τῶν πολε-
 μουμένων κληρουχίας ἠδόξουν ἐν τοῖς Ἑλλησιν· οἱ
 δὲ Λακεδαιμόνιοι τῆς τε πολυανθρωπίας καὶ τῆς ἐν
 τοῖς ὅπλοις μελέτης πολλὴν πρόνοιαν ἐπεποίητο, ⁵
 καὶ φοβεροὶ πᾶσιν ὑπῆρχον διὰ τὴν δύναμιν τῆς
 5 ἡγεμονίας. διόπερ οἱ μέγιστοι τῶν τότε δυναστῶν,
 λέγω δὲ τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ τὸν Σικελίας
 δυνάστην Διονύσιον, ἐθεράπευον τὴν Σπαρτιατῶν
 ἡγεμονίαν καὶ συμμαχίαν ἔσπευδον συντίθεσθαι ¹⁰
 πρὸς αὐτούς.

24 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Νίκωνος Ῥωμαῖοι
 χιλιάρχους ἕξ ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν, Λεύ-
 κιον Παπίριον, Γάιον Σερονίλιον, Λεύκιον Κοῖν-
 κτιον, Λεύκιον Κορνήλιον, Λεύκιον Οὐαλέριον ¹⁵
 Αὔλον Μάλλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Καρχηδόνιοι στρα-
 τεύσαντες εἰς τὴν Ἰταλίαν τοῖς μὲν Ἰππωνιάταις
 ἐκπεπτωκόσιν ἐκ τῆς πατρίδος ἀποκατέστησαν τὴν
 πόλιν, καὶ πάντας τοὺς πεφευγότας συναγαρόντες
 2 πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν ἐποίησαντο. μετὰ δὲ ²⁰
 ταῦτα λοιμικῆς νόσου τοῖς κατοικοῦσι τὴν Καρχη-
 δόνα γενομένης, καὶ τῆς νόσου πολλὴν ἐπίτασιν
 ἐχούσης, πολλοὶ τῶν Καρχηδονίων διεφθάρησαν, καὶ
 τὴν ἡγεμονίαν ἐκινδύνευσαν ἀποβαλεῖν· οἱ τε γὰρ
 Λίβνες καταφρονήσαντες αὐτῶν ἀπέστησαν, οἱ τε ²⁵

2 τὰς Wess., τῆς ο καταπολεμουμένων Reiske 9 τὴν]
 τὴν τῶν f 14 Παπίριον v σερονίλιον P, Κορνήλιον v;
 Cn. Sergius Liv. VI 5 Κοῖνκτιον — Μάλλιον P, Μάλ-
 λιον A, Μάλλιον Γάιον Σερονίλιον Οὐαλέριον Αὔλον καὶ
 Κόιντον (Κοῖγκτιον K) Φάβιον c 25 ἀπέστησαν] ἀπ' αὐτῶν
 hic addit et 391, 2 om P

τὴν Σαρδόνα κατοικοῦντες, νομίσαντες ἔχειν καιρὸν
κατὰ τῶν Καρχηδονίων, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν καὶ
συμφρονήσαντες ἐπέθεντο τοῖς Καρχηδονίοις. ἐγέ- 3
νετο δὲ περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν θεόπεμπτός τις
⁵ ἀτυχία κατὰ τὴν Καρχηδόνα. ταραχαὶ γὰρ καὶ φόβοι
21 καὶ πανικοὶ θόρυβοι συνεχεῖς ἐγίνοντο κατὰ τὴν
πόλιν παράδοξοι, καὶ πολλοὶ μὲν μετὰ τῶν ὄπλων
ἐξεπήδων ἐκ τῶν οἰκιῶν, ὥς πολεμίων εἰσπεπτω-
κότων εἰς τὴν πόλιν, καὶ πρὸς ἀλλήλους ὥς πολε-
10 μίους διαπολεμοῦντες, οὓς μὲν ἀνῆρουν, οὓς δὲ
κατετραυμάτιζον. τέλος δὲ θυσίαις τὸ θεῖον ἐξιλα-
σάμενοι καὶ μόγισ τῶν κακῶν ἀπαλλαγέντες, ταχὺ
καὶ τοὺς Λίβυας κατεπολέμησαν καὶ τὴν νῆσον
ἀνεκτήσαντο.

15 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ναυσινίκου Ῥωμαῖοι 25
χιλιάρχους τέσσαρας ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν,
Μάρκον Κορνήλιον καὶ Κόιντον Σερουίλιον, Μάρ-
κον Φούριον καὶ Λεύκιον Κοῖνκτιον. ἐπὶ δὲ τούτων
ὁ κληθεὶς Βοιωτικὸς πόλεμος ἐνέσθη Λακεδαιμο-
20 νίοις πρὸς Βοιωτοὺς διὰ τοιαύτας αἰτίας. τὴν Καδ-
μείαν φρουρούντων Λακεδαιμονίων ἀδίκως καὶ
πολλοὺς τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν πεφυγαδευκότων,
συνεστράφησαν οἱ φυγάδες, καὶ συνεπιλαβομένων
Ἀθηναίων κατῆλθον εἰς τὴν πατρίδα νυκτός. καὶ 2
25 πρῶτον μὲν τοὺς τὰ Λακεδαιμονίων φρονοῦντας ἐν
ταῖς ἰδίαις οἰκίαις ἐφόνευσαν, ἔτι κοιμωμένους κατα-

1 Σαρδόνα] σάρδον P   12 μόγισ τῶν Dind., μεγίστων ο
17 καὶ om. AFK   κόιντον σερουίλιον P; Σερούιον Κοίν-
τιον A, Σερουίλιον Κοίντιον c   Μάρκον — Κοῖνκτιον om. A
18 φρούριον ο - F   καὶ om. P   κοῖκτιον P, Κόικτον F,
Κόιντον c (cf. Liv. VI 6)

λαβόντες· ἔπειτα τοὺς πολίτας ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν
 παρακαλέσαντες συνεργοὺς ἔσχον ἅπαντας τοὺς Θη-
 βαίους. ταχὺ δὲ τοῦ πλήθους συνδραμόντος μετὰ
 τῶν ὀπλων, ἅμ' ἡμέρᾳ τὴν Καδμείαν πολιορκεῖν
 3 ἐπεχείρησαν. οἱ δὲ φρουροῦντες τὴν ἄκραν Λακε- 5
 δαιμόνιοι, μετὰ τῶν συμμάχων ὄντες οὐκ ἐλάττους
 τῶν χιλίων καὶ πεντακοσίων, εἰς μὲν τὴν Σπάρτην
 ἐξέπεμψαν τοὺς δηλώσοντας τὴν τῶν Θηβαίων ἐπ-
 ανάστασιν καὶ βοηθεῖν τὴν ταχίστην παρακαλέσοντας,
 αὐτοὶ δ' ἐκ τόπων ὑπερδεξίων ἀμυνόμενοι τοὺς πο- 10
 λιορκοῦντας πολλοὺς μὲν ἀνήρουν, οὐκ ὀλίγους δὲ
 4 κατετρανμάτιζον. οἱ δὲ Θηβαῖοι μεγάλην δύναμιν
 προσδοκῶντες ἤξουν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Λακεδαιμονίοις,
 ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς εἰς τὰς Ἀθήνας, ὑπομιμνή-
 σκοντες μὲν ὅτι καὶ αὐτοὶ συγκατήγαγον τὸν δῆμον 15
 τῶν Ἀθηναίων καθ' ὃν καιρὸν ὑπὸ τῶν τριάκοντα
 τυράννων κατεδουλώθησαν, ἀξιοῦντες δὲ πανδημεὶ
 βοηθῆσαι καὶ πρὸ τῆς τῶν Λακεδαιμονίων παρου-
 26 σίας συνεκπολεμῆσαι τὴν Καδμείαν. ὁ δὲ δῆμος
 τῶν Ἀθηναίων διακούσας τῶν πρέσβων ἐψηφίσατο 20
 παραχορῆμα δύναμιν ὥς πλείστην ἀποστεῖλαι τὴν
 ἐλευθερώσουσαν τὰς Θήβας, ἅμα μὲν τῆς εὐεργε-
 σίας ἀποδιδούς τὰς χάριτας, ἅμα δὲ βουλόμενος
 τοὺς Βοιωτοὺς ἐξιδιώσασθαι καὶ συναγωνιστὰς ἰσχυ-
 ροὺς ἔχειν κατὰ τῆς Λακεδαιμονίων ὑπεροχῆς· τὸ 25
 γὰρ ἔθνος τοῦτο καὶ πλήθει τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀν-
 δρεία κατὰ πόλεμον οὐδενὸς τῶν Ἑλληνικῶν ἐδόκει
 2 λείπεσθαι. τέλος δὲ Λημοφῶν κατασταθεὶς στρα- 22

4 καδμείαν P (et infra)

27 Ἑλληνικῶν Dind., Ἑλλή-
 νων ο (c. 50, 5)

τηγός, καὶ παραχρῆμα πεντακισχιλίους ὀπλίτας καὶ
 πεντακοσίους ἱππεῖς καταλέξας, τῇ ὑστεραίᾳ τὴν
 δύναμιν ἅμ' ἡμέρᾳ προήγαγεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ
 δρομαῖος ἠπείγετο, φθάσαι σπεύδων τοὺς Λακεδαι-
 5 μονίους· οὐδὲν δ' ἦττον ὁ δῆμος παρεσκευάζετο
 πανδημεὶ στρατεύειν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐὰν ἦ χρεία.
 ὁ δὲ Δημοφῶν συντόμοις ταῖς ὁδοῖς χρησάμενος 3
 παραδόξως ἐπεφάνη τοῖς Θηβαίοις. ὁμοίως δὲ καὶ
 ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν πολ-
 10 λῶν στρατιωτῶν συνδραμόντων, ταχὺ μεγάλη δύ-
 νامις ἠθροίσθη τοῖς Θηβαίοις. ὀπλῖται μὲν γὰρ 4
 συνῆλθον οὐκ ἐλάττους τῶν μυρῶν καὶ δισχιλίων,
 ἱππεῖς δὲ πλείους τῶν δισχιλίων. πάντων δὲ προ-
 θύμως ἐπὶ τὴν πολιορκίαν ὀρμησάντων διελόμενοι
 15 τὰ πλήθη τὰς προσβολὰς ἐκ διαδοχῆς ἐποιοῦντο,
 προσκαρτεροῦντες τοῖς κινδύνοις συνεχῶς καὶ καθ'
 ἡμέραν καὶ νυκτός. οἱ δ' ἐν τῇ Καδμεΐᾳ [οἰκοῦν-27
 τες] παρακληθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων εὐρώστως
 ἡμύνοντο τοὺς πολεμίους, ἐλπίζοντες συντόμως ἥξειν
 20 τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ μεγάλης δυνάμεως. ἕως
 μὲν οὖν εἶχον τροφὰς ἱκανάς, ἐνεκαρτέρουν τοῖς δει-
 νοῖς, καὶ πολλοὺς τῶν πολιορκούντων ἀπέκτεινον
 καὶ κατετραυμάτιζον, συνεργὸν ἔχοντες τὴν τῆς
 ἀκροπόλεως ὀχυρότητα· ὥς δ' ἡ μὲν τῶν ἀναγκαίων
 25 σπάνις ἐπέτεινεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὰς
 παρασκευὰς ὄντες ἐχρόνιζον, ἐστασίαζον πρὸς ἀλλή-

4 δρομέως AFKL 7 συντόμως ο, corr. Dind. ὁδοῖς]
 πορείαις Reiske 10 δραμόντων P 16 καθ'] μεθ' Dind.
 (V 38, 1. XVI 74, 5) 17 οἰκοῦντες del. Madvig et Hert.,
 φρουροῦντες Dind. 21 οὖν om. PA 22 ἀπέκτεινον P
 ἀπέκτεινον F (XVII 24, 6)

2 λους. οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι θανάτου
καρτερεῖν ᾤοντο δεῖν, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν συμμαχίδων
πόλεων συστρατεύσαντες, ὄντες πολλαπλάσιοι, παρα-
διδόναι τὴν Καδμεΐαν ἀπεφήναντο· συνηναγκάσθη-
σαν δὲ καὶ οἱ ἐξ αὐτῆς τῆς Σπάρτης, ὄντες ὀλίγοι, 5
παραχωρῆσαι τῆς ἀκροπόλεως. διόπερ οὗτοι μὲν
ὑπόσπονδοι καθ' ὁμολογίαν ἀφεθέντες εἰς τὴν
3 Πελοπόννησον ἀπηλλάγησαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
δυνάμεσιν ἀξιολόγοις προσιόντες ἐπὶ τὰς Θήβας,
καὶ βραχὺ τῶν καιρῶν ὑστερήσαντες, ἄπρακτον ἔσχον 10
τὴν ἐπιβολήν. τοὺς δὲ ἡγεμόνας τῆς φρουρᾶς τρεῖς
ὄντας μετέστησαν εἰς κρίσιν, καὶ τοὺς μὲν δύο
κατεδίκασαν θανάτῳ, τὸν μέντοι τρίτον τοσοῦτῳ
πλήθει χρημάτων, ὥστε μὴ δύνασθαι τὴν οὐσίαν
4 αὐτοῦ τοσαῦτα χρήματα ἐκτίσαι. μετὰ δὲ ταῦτ' 15
'Αθηναῖοι μὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα, Θηβαῖοι
δὲ Θεσπιᾶς πολιορκήσαντες ἄπρακτον ἔσχον τὴν
ἐπιβολήν.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ῥωμαῖοι μὲν ἐπὶ
ἀτελείᾳ πεντακοσίους ἀποίκους εἰς Σαρδονίαν ἀπέ- 20
στειλαν.

28 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλίου Ῥωμαῖοι 23
χιλιάρχους ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν τέτταρας,
Λεύκιον Παπίριον, Μάρκον Πόπλιον, Τίτον Κορ-
νήλιον, Κόιντον Λεύκιον. ἐπὶ δὲ τούτων, Λακε- 25

3 συστρατεύσαντες] συστραφεύσαντες Reiske 12 κατέστησαν
Bek. (XIII 64, 6) 14 μὴ PAL, καὶ μὴ c 17 Θεσπιεῖς P

19 μὲν del. Dind. 20 Σαρδονίαν PJ, Σαρδωνίαν c;

Satricum Wess., Ardea Stroth 24 Παπύριον v Μάρ-

κον om. A 25 Κόιντον] κύντον P, καὶ Κόιντον f; Κόιντον

Λεύκιον om. A; Πόπλιον Κορνῆλιον, Τίτον Κόιντιον καὶ

δαιμονίων ἐπταικότων περὶ τὰς Θήβας, οἱ μὲν
 Βοιωτοὶ θαρρήσαντες συνεστράφησαν, καὶ κοινὴν
 συμμαχίαν ποιησάμενοι, δύναμιν ἀξιόλογον συνε-
 στήσαντο, προσδοκῶντες ἥξειν τοὺς Λακεδαιμονίους
 5 μεγάλας δυνάμεις εἰς τὴν Βοιωτίαν. Ἀθηναῖοι 2
 δὲ πρέσβεις τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν παρ' αὐτοῖς
 ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὰς ὑπὸ [τοὺς] Λακεδαιμονίους τεταγ-
 μένας πόλεις, παρακαλοῦντες ἀντέχεσθαι τῆς κοι-
 νῆς ἐλευθερίας. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὸ μέ-
 10 γεθος τῆς περὶ αὐτοὺς δυνάμεως ὑπεροπτικῶς καὶ
 βαρέως ἤρχον τῶν ὑποτεταγμένων· διόπερ πολλοὶ
 τῶν ὑπ' αὐτοὺς τεταγμένων ἀπέκλινον πρὸς τοὺς
 Ἀθηναίους. πρῶτοι δὲ πρὸς τὴν ἀπόστασιν ὑπή- 3
 κουσαν Χῖοι καὶ Βυζάντιοι, καὶ μετὰ τούτους Ῥό-
 15 διοι καὶ Μυτιληναῖοι καὶ τῶν ἄλλων τινὲς νησιω-
 τῶν· αἰεὶ δὲ μᾶλλον ἀνδρομένης τῆς τῶν Ἑλλήνων
 ὁρμῆς πολλαὶ πόλεις προσέθεντο τοῖς Ἀθηναίοις.
 ὁ δὲ δῆμος μετεωρισθεὶς ἐπὶ τῇ τῶν συμμάχων
 εὐνοίᾳ κοινὸν συνέδριον ἀπάντων τῶν συμμάχων
 20 συνεστήσαντο, καὶ συνέδρους ἀπέδειξαν ἐκάστης
 πόλεως. ἐτάχθη δ' ἀπὸ τῆς κοινῆς γνώμης τὸ μὲν 4
 συνέδριον ἐν ταῖς Ἀθήναις συνεδρεῦειν, πόλιν δὲ
 ἐπ' ἴσης καὶ μεγάλην καὶ μικρὰν μιᾶς ψήφου κυρίαν
 εἶναι, πάσας δ' ὑπάρχειν αὐτονόμους, ἡγεμόσι χρω-
 25 μένας Ἀθηναίοις. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὴν ὁρμὴν
 τῶν πολλῶν ὀρῶντες ἀκατάσχετον οὖσαν πρὸς τὴν

Λεύκιον Wess. ex Liv. VII 11   7 τοὺς om. P   12 ἀπέ-
 κλιναν ο - PAL   14 καὶ μετὰ PAL, μετὰ c   20 συνεστή-
 σαντο PAL, κατεστ. (s. l. συν) F, συγκατεστ. c   ἀπέδειξεν P
 23 ἐφίσης P   26 πολλῶν (XIII 91, 5) o, πόλεων Wess.

ἀπόστασιν, ὅμως πρεσβείαις καὶ λόγοις φιλανθρώ-
ποις, ἔτι δ' ἐπαγγελίαις εὐεργετικαῖς ἐφιλοτιμοῦντο
διορδοῦσθαι τὰς ἀλλοτριότητας τῶν ἀνθρώπων.

5 ὁμοίως δὲ καὶ τῆς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῆς
ἐποιοῦντο πολλὴν φροντίδα, προσδοκῶντες μέγαν 5
καὶ πολυχρόνιον αὐτοῖς ἔσεσθαι τὸν Βοιωτικὸν πό-
λεμον, συμμαχοῦντων τοῖς Θηβαίοις τῶν Ἀθηναίων
καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν κοινωνούντων τοῦ
συνεδρίου.

29 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀκορις ὁ τῶν Αἰ- 10
γυπτίων βασιλεύς, ἀλλοτριῶς διακείμενος πρὸς τὸν
Περσῶν βασιλέα, δυνάμεις ξενικὰς ἀξιολόγους
ἤθροισεν· μεγάλους γὰρ μισθοὺς τοῖς ὑπακούουσι
προτιθεῖς, συχνοὺς δ' εὐεργετῶν, ταχὺ πολλοὺς
ἔσχε τῶν Ἑλλήνων ὑπακούοντας πρὸς τὴν στρατείαν. 15
2 οὐκ ἔχων δὲ στρατηγὸν ἀξιόχρεον, μετεπέμψατο
Χαβρίαν τὸν Ἀθηναῖον, ἄνδρα καὶ φρονήσει καὶ
συνέσει στρατηγικῇ διάφορον καὶ δόξαν ἐπ' ἀρετῇ
μεγάλῃν περιπεποιημένον. οὗτος μὲν οὖν ἄνευ τῆς
τοῦ δήμου γνώμης προσδεξάμενος τὴν στρατηγίαν 20
ἀφηγεῖτο τῶν κατ' Αἴγυπτον δυνάμεων, καὶ μετὰ
πολλῆς σπουδῆς παρεσκευάζετο πολεμεῖν πρὸς τοὺς
3 Πέρσας. Φαρνάβαζος δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀναδε- 24
δειγμένος στρατηγὸς ἐπὶ τῆς Περσικῆς δυνάμεως
παρασκευὰς μεγάλας ἐποίησατο τῶν πρὸς τὸν πόλεμον 25

4 δὲ καὶ PJ, δὲ καὶ περὶ c τῆς — παρασκευῆς] τὰς
— παρασκευῆς P 6 αὐτοῖς PAJ 14 προστιθεῖς ο, corr.
Reiske συχνοὺς ο, συχνοὺς δ' Dind., καὶ συχνοὺς Reiske
15 στρατιάν PAF 16 ἔχων P, ἐχόντων v 17 καὶ
φρονήσει om. v 19 περιπεποιημένον P, πεποιημένον v
24 ἐπὶ Schäfer, ἀπὸ ο; del. Reiske

χρησίμων· ἐξέπεμψε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρέ-
 σβεις, κατηγορῶν μὲν Χαβρίον, ὅτι τῶν Αἰγυπτίων
 ἡγούμενος ἀπαλλοτριοῖ τὴν τοῦ βασιλέως εὐνοίαν
 ἀπὸ τοῦ δήμου, παρακαλῶν δὲ στρατηγὸν Ἰφικράτην
 5 αὐτῷ δοῦναι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, σπεύδοντες τὸν 4
 βασιλέα τῶν Περσῶν εἰς εὐνοίαν προσαγαγέσθαι
 καὶ τὸν Φαρνάβαζον ἰδιοποιήσασθαι, ταχέως τὸν τε
 Χαβρίαν ἐξ Αἰγύπτου μετεπέμψαντο καὶ τὸν Ἰφι-
 κράτην στρατηγὸν ἐξαπέστειλαν συμμαχήδοντα τοῖς
 10 Πέρσais.

Τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς Ἀθηναίοις σπον- 5
 δὰς πεποιημένοις ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις συνέβαινε
 μένειν τὴν εἰρήνην μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν. μετὰ
 δὲ ταῦτα Σφοδριάδου τοῦ Σπαρτιατοῦ τεταγμένου
 15 μὲν ἐφ' ἡγεμονίας, φύσει δ' ὄντος μετεώρου καὶ
 προπετοῦς, ἐπεισεν αὐτὸν Κλεόμβροτος ὁ βασιλεὺς
 τῶν Λακεδαιμονίων ἄνευ τῆς γνώμης τῶν ἐφόρων
 καταλαβέσθαι τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ Σφοδριάδης ἔχων 6
 στρατιώτας πλείους τῶν μυρίων ἐπεβάλετο μὲν τῆς
 20 νυκτὸς καταλαβέσθαι τὸν Πειραιᾶ· καταφανῆς δὲ
 γενόμενος Ἀθηναίοις καὶ διαμαρτῶν τῆς ἐπιβολῆς
 ἄπρακτος ἐπανῆλθεν. κατηγορηθεὶς δ' ἐν τῷ συνε-
 δρίῳ τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ συναγωνιστὰς ἔχων τοὺς
 βασιλεῖς, ἀδίκως ἀπελύθη. διόπερ οἱ Ἀθηναῖοι χα- 7
 25 λεπῶς φέροντες ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, ἐψηφίσαντο λελύ-
 σθαι τὰς σπονδὰς ὑπὸ Λακεδαιμονίων. κρίναντες
 δὲ πολεμεῖν αὐτοῖς, στρατηγοὺς τρεῖς εἵλαντο τοὺς
 ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν, Τιμόθεον καὶ Χαβρίαν

5 αὐτῷ PA   6 προσαγαγέσθαι Dind.   27 αὐτούς AJK
 (c. 31, 2)   28 καὶ om. AF   χαβραχίαν P

καὶ Καλλίστρατον. ἐψηφίσαντο δὲ στρατιώτας μὲν
 ὀπλίτας καταλέξει δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ πεντακο-
 σίους, ναῦς δὲ πληρῶσαι διακοσίας. προσελάβοντο
 δὲ καὶ τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τὸ κοινὸν συνέδριον ἐπὶ
 8 τοῖς ἴσοις πᾶσιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τὰς γενομένας 5
 κληρουχίας ἀποκαταστῆσαι τοῖς πρότερον κυρίοις
 γεγονόσι, καὶ νόμον ἔθεντο μηδὲνα τῶν Ἀθηναίων
 γεωργεῖν ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς. διὰ δὲ ταύτης τῆς
 φιλανθρωπίας ἀνακτησάμενοι τὴν παρὰ τοῖς Ἑλλη-
 σιν εὐνοίαν, ἰσχυροτέραν ἐποίησαντο τὴν ἰδίαν ἡγε- 10
 μονίαν.

30 Πολλαὶ μὲν οὖν καὶ τῶν ἄλλων πόλεων διὰ τὴν
 εἰρημένην αἰτίαν προεκλήθησαν πρὸς τοὺς Ἀθη-
 ναίους ἀποκλῖναι, πρῶται δὲ καὶ προθυμότατα συν- 15
 εμάχησαν αἱ κατὰ τὴν Εὐβοίαν οἰκοῦσαι χωρὶς Ἑστι- 25
 αίας· αὕτη γὰρ εὐηργετημένη μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων
 μεγάλα, πεπολεμημένη δὲ δεινῶς ὑπὸ Ἀθηναίων,
 εὐλόγως πρὸς μὲν Ἀθηναίους ἀδιάλυτον ἐφύλαττε
 τὴν ἔχθραν, πρὸς δὲ τοὺς Σπαρτιάτας βεβαίαν τὴν
 2 πίστιν διεφύλαττεν. οὐ μὲν ἄλλα τοῖς Ἀθηναίοις 20
 εἰς συμμαχίαν συνέβησαν ἐβδομήκοντα πόλεις καὶ
 μετέσχον ἐπ' ἰσῆς τοῦ κοινοῦ συνεδρίου· διὸ καὶ
 τοῖς Ἀθηναίοις αἰεὶ μᾶλλον τῆς δυνάμεως αὐξομέ-
 νης, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις ταπεινουμένης, ἐφάμιλ-

2 ὀπλίτας μὲν Dind. 8 ἐκτὸς] ἐν PA 10 ἐποίησαν
 ο-AJK 15 εὐνοίαν P (et infra) Ἑστιαίας L², ἐστίας P,
 αἰτίας AHL¹, ἀκτίας f 16 μὲν add. Kälker 18 ἐφύ-
 λαττε del. aut ἔσχε Reiske τὴν ἔχθραν — διεφύλαττεν
 om. FJ 19 *βεβαίαν τὴν cf. XIII 32, 6] βεβαιωτάτην ο,
 βεβαιωτάτην τὴν Dind., βεβαιότατα τὴν Cobet 22 ἐφίσης P
 24 ταπεινουμένης P

λον τὴν ἰσχὺν τῶν πόλεων συνέβαινε γίνεσθαι. οἱ
 δ' Ἀθηναῖοι, τῶν πραγμάτων αὐτοῖς κατὰ νοῦν
 προχωρούντων, δύνανται ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Εὐβοίαν
 τὴν παραφυλάξουσαν μὲν τοὺς συμμάχους, κατα-
 5 πολεμήσουσαν δὲ τοὺς ἐναντίους. κατὰ δὲ τὴν Εὐ- 3
 βοίαν βραχὺ μὲν πρὸ τούτων τῶν χρόνων Νεογέ-
 νης τις ὄνομα μετ' Ἰάσονος τοῦ Φεραίου συλλέξας
 στρατιώτας κατελάβετο τὴν τε ἀκρόπολιν τῶν Ἑστι-
 αίων, καὶ τύραννον ἑαυτὸν ἀπέδειξε ταύτης τῆς
 10 χώρας καὶ τῆς τῶν Ὀρειτῶν πόλεως. ἄρχοντας δ'
 αὐτοῦ βιαίως καὶ ὑπερηφάνως Λακεδαιμόνιοι Θη-
 ριπίδην ἀπέστειλαν ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶ- 4
 τον ἐπεχείρει λόγοις τὸν τύραννον ἐκχωρεῖν ἐκ τῆς
 ἀκροπόλεως· ὥς δ' οὐ προσεῖχε, παρακαλέσας τοὺς
 15 ἐγγχωρίους πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐξεπολιόρκησε τὸ
 χωρίον καὶ τοῖς Ὀρειταῖς τὴν ἐλευθερίαν ἀποκα-
 τέστησεν, δι' ἣν αἰτίαν οἱ τὴν Ἑστιαίων καλουμέ-
 νην χώραν οἰκοῦντες οἰκείως διετέθησαν πρὸς τοὺς
 Σπαρτιάτας, καὶ βεβαίως ἐτήρουν τὴν φιλίαν. τῆς 5
 20 δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεμφθεῖσης δυνάμεως ἡγού-
 μενος Χαβρίας ἐπόρθησε τὴν Ἑστιαίων τιν χώραν, καὶ
 τὴν καλουμένην μὲν Μητρόπολιν, κειμένην δ' ἐπί-
 τινος ἔρυμνου λόφου, τειχίσας, ἀπέλειπεν ἐν αὐτῇ
 φρουράν, αὐτὸς δὲ ταῖς Κυκλάσι νήσοις ἐπιπλέων

5 ἐναντίους P^b in mg., ἀθηναίους P^a 8 Ἑστιαίων L²,
 ἀκτιαίων c 10 Ὀρειτῶν Palmerius, ὠρωπίων o 11 Θη-
 ριπίδην PAK, Θηριππίδην F, Θηριππίδαν c 13 ἐπεχείρει]
 πείθειν add. Rhod., προτρέπεσθαι add. Bezzel 15 ἐξεπο-
 λιόρκησε Dind., ἐπολιόρκησε o 16 ὠρωπίοις o 17 ἐστίων P,
 αἰστίων A, αἰστιαίων FK 21 ἐστιῶτην P, αἰστιωτίν F
 23 ἀπέλειπεν PA

προσηγάγετο Πεπάρηθον καὶ Σκιάθον καὶ τινας
31 ἄλλας τεταγμένας ὑπὸ Λακεδαιμονίοις. οἱ δὲ ὁρῶν-
 τες τὴν τῶν συμμάχων ὁρμὴν πρὸς τὴν ἀπόστασιν
 ἀκατάσχετον οὖσαν, ἐπαύσαντο τῆς προὔπαρχούσης
 βαρύτητος καὶ ταῖς πόλεσι φιλανθρωπῶς προσεφέ- ⁵
 ροντο. τοιαύταις δ' ὁμιλίαις καὶ εὐεργεσίαις χρη-
 σάμενοι εὐνουστέρους ἅπαντας τοὺς συμμάχους
 κατεσκεύασαν. ὁρῶντες δὲ τὸν πόλεμον αὐξόμενον
 καὶ πολλῆς ἐπιμελείας ἐπιδεόμενον, τάς τε ἄλλας
 παρασκευὰς ἐποιοῦντο φιλοτίμως καὶ τὴν διάταξιν ¹⁰
 καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν στρατιωτῶν καὶ λειτουργιῶν
2 περιττότερον ἐξεργάσαντο. τάς τε γὰρ πόλεις καὶ
 τοὺς καταλεγόμενους στρατιώτας εἰς τὸν πόλεμον
 διεῖλαν εἰς δέκα μέρη· τούτων δὲ πρώτην ἐπεῖχον
 μερίδα Λακεδαιμόνιοι, δευτέραν δὲ καὶ τρίτην Ἀρ- ¹⁵
 κάδες, τετάρτην δ' Ἡλεῖοι, πέμπτην δ' Ἀχαιοί· καὶ
 τὴν μὲν ἕκτην ἐπλήρουν Κορίνθιοι καὶ Μεγαρεῖς,
 τὴν δ' ἑβδόμην Σικυνῶνιοι καὶ Φλιάσιοι καὶ οἱ τὴν
 Ἀκτὴν καλουμένην οἰκοῦντες, τὴν δ' ὀγδόην Ἀκαρ- ²⁰
 νᾶνες, ἐνάτην δὲ Φωκεῖς καὶ Λοκροί, τὴν δ' ἐπὶ
 πᾶσιν Ὀλύνθιοι καὶ οἱ ἐπὶ Θράκης κατοικοῦντες
 σύμμαχοι. ἦν δ' αὐτοῖς ὁ μὲν ὀπλίτης πρὸς δύο
 φιλοὺς τεταγμένος, ὁ δ' ἱππεὺς πρὸς τέτταρας ὀπλί-
3 τας ἰσαζόμενος. τοιαύτης δὲ τῆς συντάξεως οὔσης,
 ἡγεῖτο τῆς στρατιᾶς Ἀγησίλαος ὁ βασιλεύς· περι- ²⁵
 βόητος δ' ἦν ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγικῇ συνέσει

2 Λακεδαιμονίους conicio 3 πρὸς τὴν ἀπόστασιν
 om. f 6 τοσαύταις ο, corr. Dind. χρησάμενοι om. A
 8 ὁρῶντων P 9 δεόμενον F, cf. p. 401, 13 15 δὲ καὶ]
 τε καὶ P 16 ἡλιοι P 18 φιλιάσιοι (α sup. lin.) P
 23 ὁ δ'] δ' ὁ P 26 ἐπ' Rhod., ἐν ο

καὶ σχεδὸν ἀνίκητος γεγωνὼς ἐν τοῖς ἐπάνω χρό-
 νοις. ἐν τε γὰρ τοῖς λοιποῖς πολέμοις ἐθανυμάσθη,
 καὶ καθ' ὃν καιρὸν Λακεδαιμόνιοι ἐπολέμουν τοῖς
 Πέρσαις, παραταξάμενος καὶ πολλαπλασίονα δύνα-
 5 μιν νικήσας, πολλὴν τῆς Ἀσίας ἐπῆλθε κρατῶν τῶν
 ὑπαίθρων, καὶ πέρας, εἰ μὴ μετεπέμψαντο αὐτὸν
 οἱ Σπαρτιάται διὰ τινὰς πολιτικὰς χρείας, σχεδὸν
 ἂν καὶ τὴν ὅλην τῶν Περσῶν βασιλείαν εἰς τοὺς
 ἐσχάτους κινδύνους κατέστησεν. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ 4
 10 οὗτος δραστικὸς καὶ μετὰ συνέσεως πολλῆς θρασὺς
 καὶ παραβόλοις πράξεσι χρώμενος. διὸ καὶ τότε
 θεωροῦντες οἱ Σπαρτιάται τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου
 προσδεόμενον ἡγεμόνος ἀξιολόγου, τοῦτον τοῦ πο-
 λέμου παντὸς ἡγεμόνα κατέστησαν.
 15 Ὁ δ' Ἀγησίλαος προαγαγὼν τὴν δύναμιν, ἤκεν 32
 εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἔχων τοὺς σύμπαντας στρατιώτας
 πλείους τῶν μυρίων ὀκτακισχιλίων, ὧν ἦσαν αἱ Λα-
 κεδαιμονίων πέντε μόραι· τὴν δὲ μόραν ἀναπλη-
 ροῦσιν ἄνδρες πεντακόσιοι. ὁ δὲ Σκιρίτης καλού-
 20 μενος λόχος παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις οὐ συντάττεται
 μετὰ τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἰδίαν ἔχων σύστασιν μετὰ
 τοῦ βασιλέως ἵσταται, καὶ παραβοηθεῖ τοῖς αἰεὶ θλι-
 βομένοις μέρεσι· συνεστὼς δ' ἐξ ἐπιλέκτων ἀνδρώ-
 πων μεγάλας ποιεῖται ῥοπὰς ἐν ταῖς παρατάξεσι
 5 καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον αἴτιος γίνεται τῆς νίκης. Ἰπ-
 πεῖς δ' εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος χιλίους καὶ πεντακοσίους.

3 ἐπολέμουν Steph., πολεμοῦντες ο 5 ἐπῆλθε PAF
 7 πολιτικὰς χρείας] αἰτίας πολιτικὰς cod. Peiresc. 13 δεό-
 μενον Peir. 15 προαγαγὼν ο, corr. Rhod. 16 στρα-
 τιώτας om. P 17 *αἱ] om. AJK, οἱ c 18 μόραι — μύ-
 ραν P, μοῖραι — μοῖραν v (Ephor. fr. 140) 20 συνετάττετο A

2 οὗτος μὲν οὖν παραγενόμενος εἰς πόλιν Θεσπιάς,
 φρουρουμένην ὑπὸ Λακεδαιμονίων, πλησίον ταύτης
 κατεστρατοπέδευσε, καὶ τοὺς στρατιώτας ἐφ' ἡμέ-
 ρας τινὰς ἀνελάμβανεν ἐκ τῆς κακοπαθείας. Ἀθη-
 ναῖοι δὲ πυνθόμενοι τὴν τῶν Λακεδαιμονίων παρου- 5
 σίαν εἰς τὴν Βοιωτίαν, εὐθύς ἐβοήθουν εἰς τὰς
 Θήβας, ἔχοντες πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς
 3 δὲ διακοσίους. τούτων δὲ τῶν δυνάμεων ἀθροί-
 σθαισῶν εἰς ἓνα τόπον, οἱ μὲν Θηβαῖοι λόφον τινὰ
 κατελάβοντο παραμήκη, σταδίους ἀπέχοντα τῆς πό- 10
 λεως εἴκοσι, καὶ πρόβλημα ποιησάμενοι τὰς δυσχω- 27
 ρίας ἀνέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον· τὴν γὰρ
 Ἀγησίλαου δόξαν καταπεπληγμένοι, τὸν ἐν τοῖς
 4 πεδίοις ἐξ ἴσου κίνδυνον ὑπομένειν εὐλαβοῦντο. ὁ
 δ' Ἀγησίλαος συντεταγμένη τῇ δυνάμει προάγων 15
 ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς, ὥς ἤγγισε τοῖς πολεμίοις; τὸ
 μὲν πρῶτον τοὺς ψιλοὺς ἐπαφῆκε τοῖς ἐναντίοις,
 πειρώμενος πῶς ἔχουσι πρὸς τὴν μάχην. ἀποκρου-
 σαμένων δὲ αὐτοὺς τῶν Θηβαίων ῥαδίως ἐκ τόπων
 ὑπερδεξίων, ἐπήγαγε πᾶσαν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύνά- 20
 5 μιν συντεταγμένην καταπληκτικῶς. Χαβρίας δ' ὁ
 Ἀθηναῖος τῶν μισθοφόρων ἀφηγούμενος παρήγγειλε
 τοῖς στρατιώταις δέχεσθαι τοὺς πολεμίους κατα-
 πεφρονηκότως ἅμα καὶ ἐν τῇ τάξει μένοντας, καὶ
 τὰς ἀσπίδας πρὸς τὸ γόνυ κλίναντας σὺν ὀρθῷ τῷ 25
 6 δόρατι μένειν. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθὲν ὥσπερ
 ἄφ' ἐνὸς παρακελεύσματος, ὁ Ἀγησίλαος θανυμάσας

1 Θεσπιάς P, Θεσπειάς FK   8 τούτων] τοσούτων
 Reiske   24 καταπεφρονηκότας L   ἐν add. Dind.; ἅμα
 κατὰ τὰς τάξεις fort.   25 σὺν Hert., ἐν ο

τὴν τε εὐταξίαν τῶν πολεμίων καὶ τὴν καταφρό-
 νησιν, τὸ μὲν βιάζεσθαι πρὸς ὑπερδεξίους τόπους
 καὶ συναναγκάζειν τοὺς ἐναντίους ἄνδρας ἀγαθοὺς
 γίνεσθαι πρὸς τὸν ἐκ χειρὸς κίνδυνον οὐκ ἔκρινε,
 5 πείραν δὲ λαβὼν ὅτι τολμήσουσιν ἀναγκαζόμενοι
 διαγωνίσασθαι περὶ τῆς νίκης, ἐν τῷ πεδίῳ προε-
 καλεῖτο. οὐ συγκαταβαίνοντων δὲ τῶν Θηβαίων,
 τὴν μὲν φάλαγγα τῶν πεζῶν ἀπήγαγε, τοὺς δ'
 ἰππεῖς καὶ τὰ ψιλικὰ τῶν ταγμάτων ἐξαποστείλας
 10 ἐπόρθησε τὴν χώραν ἀδεῶς καὶ πολλῶν λαφύρων
 ἐγκρατὴς ἐγένετο. οἱ δὲ συνόντες τῷ Ἀγησίλαῳ³³
 Σπαρτιάται σύμβουλοι καὶ οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχον-
 τες ἐθαύμαζον, πῶς δραστικὸς εἶναι δοκῶν Ἀγη-
 σίλαος καὶ μείζονα καὶ δυναμικωτέραν ἔχων τὴν
 15 δύναμιν οὐ διηγωνίσατο πρὸς τοὺς πολεμίους. πρὸς
 οὓς δ' Ἀγησίλαος ἀπεκρίθη, νῦν μὲν ἀκινδύνως τοὺς
 Λακεδαιμονίους νενικημένοι [ἄν]· πορθομένη γὰρ
 τῇ χώρᾳ μὴ τετολμημένοι τοὺς Βοιωτοὺς βοηθῆσαι·
 εἰ δ' αὐτῶν τῶν πολεμίων παρακεχωρηκότων τῆς
 20 νίκης ἐβιάσατο τοὺς πολεμίους ὑπομένειν τὸ δεινόν,
 ἴσως ἂν διὰ τὸ παράλογον τῆς τύχης δύναιτο καὶ
 πταῖσαι κατὰ τὸν κίνδυνον οἱ Λακεδαιμόνιοι. τότε 2
 μὲν οὖν διὰ τῆς ἀποκρίσεως ταύτης ἔδοξε μετρίως
 κατεστοχάζεσθαι τὸ δυνάμενον ἀποβῆναι, ὅστερον δὲ

3 ἄνδρας ἀγαθοὺς om. P   6 διαγωνίζεσθαι v   aut
 εἰς τὸ πεδίον, aut παρατάττεσθαι post πεδίῳ Reiske   7 τῶν
 om. PAF   13 Ἀγησίλαος PA, ὁ Ἀγ. c   14 δυναμικωτέραν]
 μαχμωτέραν Madvig   17 ἄν del. Dind.   21 δύναιτο P,
 ἐδύναντο Dind.   22 πταῖσαι Dind., φθαῖσαι o, φθαρήναι
 Reiske   δύναιτο et οἱ Λακεδαιμόνιοι del. Madvig
 23 διὰ τῆς ἀποκρίσεως Wurm, ὑπὸ τῆς διακρίσεως o

διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων ἔδοξεν οὐκ ἀνθρωπίνην ἀπόφασιν, ἀλλὰ θεῖόν τινα χρησμὸν εἰρηκέναι. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μετὰ πολλῆς δυνάμεως στρατεύσαντες ἐπὶ Θηβαίους, καὶ συναναγκάσαντες αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνίσασθαι, μεγάλη συμφορὰ 5
 3 περιέπεσον. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐν Λεύκτροις ἡττηθέντες πολλοὺς ἀπώλεσαν τῶν πολιτῶν, ἐν οἷς 28 καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Κλεόμβροτος ἔπεσε· μετὰ δὲ ταῦτα περὶ Μαντίνειαν πολεμήσαντες τοῖς ὅλοις ἐσφάλησαν καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀνελπίστως ἀπέβα- 10
 λον. ἀγαθὴ γὰρ ἡ τύχη τοὺς μέγα φρονούντας παραδόξως σφῆλαι καὶ διδάξαι μηδὲν ἄγαν κατελπίζειν. ὁ γοῦν Ἀγησίλαος ἐχεφρόνως ἀρκεσθεὶς τῷ πρώτῳ πρότερῷ, τὴν δύνανται ἀσινῇ διεφύλαξεν. 15
 4 Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀγησίλαος μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, οἱ δὲ Θηβαῖοι διὰ τὴν Χαβρίου στρατηγίαν σωθέντες ἐθαύμασαν τάνδρὸς τὴν ἐν τῷ στρατηγήματι ἀρχίνοιν. ὁ δὲ Χαβρίας, πολλῶν καὶ καλῶν αὐτῷ πε- 20
 πραγμένων κατὰ πόλεμον, ἐπὶ τούτῳ μάλιστα ἐσεμνύνετο τῷ στρατηγήματι, καὶ τὰς εἰκόνας τὰς ὑπὸ τοῦ δήμου δοθείσας αὐτῷ καθίστανεν ἐχούσας τοῦτο 5
 5 τὸ σχῆμα. οἱ δὲ Θηβαῖοι μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τὴν Ἀγησιλάου στρατεύσαντες ἐπὶ Θεσπιάς τὴν μὲν 25
 προφυλακὴν, οὖσαν ἀνδρῶν διακοσίων, ἀνεῖλον, τῇ δὲ πόλει προσβολὰς συνεχεῖς ποιούμενοι, καὶ μηδὲν ἀξιόλογον πράξαντες, ἀπῆγον τὴν δύνανται εἰς τὰς

2 * θεῖον] θεῶν. ο
 13 γοῦν] δ' οὖν Dind.

9 πολεμήσαντες] πλεύσαντες PA
 25 Θεσπιάς P, Θεσπειάς F

Θήβας. Φοιβίδας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ἔχων ἀξιό- 6
 λογον φρουρὰν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς, ἐκχυθεὶς ἐκ τῆς
 πόλεως καὶ προπετιῶς τοῖς ἀποχωροῦσι Θηβαίοις
 ἐπιθέμενος, τῶν μὲν στρατιωτῶν ἀπέβαλε πλείους
 6 τῶν πεντακοσίων, αὐτὸς δὲ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος
 καὶ πολλοῖς ἐναντίοις τραύμασι περιπεσὼν ἥρωι-
 κῶς κατέστρεψε τὸν βίον. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον 34
 χρόνῳ πάλιν τῶν Λακεδαιμονίων τῇ αὐτῇ δυνάμει
 στρατευσάντων ἐπὶ τὰς Θήβας, οἱ μὲν Θηβαῖοι δυσ-
 10 χωρίας τινὰς ἐτέρας καταλαμβανόμενοι διεκώλυνον
 μὲν τοὺς πολεμίους λεηλατεῖν τὴν χώραν, κατὰ
 στόμα δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν δύναμιν ἐν τοῖς πεδίοις
 οὐκ ἐτόλμων παρατάξασθαι. τοῦ δ' Ἀγησιλάου 2
 προσμαχομένου συγκατέβησαν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον
 15 πρὸς τὸν ὥφωνα. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν
 χρόνον ἰσχυρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ περὶ τὸν Ἀγη-
 σίλαον προετέρουν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐκ τῆς
 πόλεως Θηβαίων ἐκχυθέντων πανδημεῖ, θεωρῶν τὸ
 πλῆθος τῶν ἐπιρρεόντων ὁ Ἀγησίλαος ἀνεκαλέσατο
 20 τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας ἀπὸ τῆς μάχης. οἱ δὲ
 Θηβαῖοι, δόξαντες τότε πρῶτως μὴ καταδεεστέρους
 ἑαυτοὺς εἶναι Λακεδαιμονίων, τρόπαιόν τε ἔστησαν
 καὶ τὸ λοιπὸν κατεθάρρησαν τῆς τῶν Σπαρτιατῶν
 δυνάμεως.
 25 Τὰ μὲν οὖν περὶ τὰς πεξὰς δυνάμεις τοιοῦτον 3
 ἔσχε τὸ τέλος· τῶν δὲ ναυτικῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς

1 ἔχων ἀξιόλογον — Θεσπιαῖς AFJL, ἔχων om. P, ἀξιό-
 λογον — Θεσπιαῖς ἔχων c   2 Θεσπίαις P, Θεσπειαῖς F
 8 πάλιν τῶν Dind., πάντων o   14 προσμαχομένου J. G.
 Schneider, προμαχομένου o, προκαλονμένου Wurm   25 πε-
 ρικᾶς o   26 τὸ fL, om. c

καιροὺς ἐγένετο μεγάλη ναυμαχία μεταξὺ Νάξου καὶ Πάρου διὰ τοιαύτας αἰτίας. Πόλλις ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος, πυθόμενος σίτου πλήθος ἐν ὀλκάσι παρακομίζεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐφήδρευε καὶ παρετήρει τὸν κατάπλουν τῆς κομιζομένης ἀγο- 5 ρᾶς, διανοούμενος ἐπιθέσθαι ταῖς ὀλκάσιν. ἃ δὲ πυθόμενος ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐξέπεμψε στό- 29 λον παραφυλάξοντα τὴν σιτοπομπίαν, καὶ διέπεμ- 4 ψεν εἰς τὸν Πειραιέα τὴν κομιζομένην ἀγοράν. μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας μὲν ὁ τῶν Ἀθηναίων ναύαρχος 10 μετὰ τοῦ στόλου παντὸς πλεύσας ἐπὶ τὴν Νάξον συνεστήσατο πολιορκίαν. προσαγαγὼν δὲ τοῖς τείχεσι μηχανάς, καὶ διὰ τούτων σαλεύσας τὰ τεῖχη, σπουδὴν εἰσεφέρειτο βίᾳ κρατῆσαι τῆς πόλεως. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πόλλις ὁ τῶν Λακεδαιμο- 15 νίων ναύαρχος κατέπλευσε βοηθήσων τοῖς Ναξίοις. γενομένης δὲ φιλοτιμίας ἀμφοτέρωτεροι συγκατέβησαν εἰς ναυμαχίαν, καὶ τὰς ναῦς διατάξαντες ἐπέπλεον 5 ἀλλήλοις. εἶχε δὲ τριήρεις ὁ μὲν Πόλλις ἐξήκοντα καὶ πέντε, ὁ δὲ Χαβρίας ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς. 20 ἐπιπλεουσῶν δὲ τῶν νεῶν ἀλλήλαις, Πόλλις μὲν ἡγούμενος τοῦ δεξιοῦ κέρως πρῶτος ἐνέβαλε ταῖς ἀντιτεταγμέναις τριήρεσιν ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρατος, ὧν ἡγεῖτο Κήδων ὁ Ἀθηναῖος· ἀγωνισάμενος δὲ λαμπρῶς αὐτόν τε τὸν Κήδωνα διέφθειρε καὶ τὴν 25 ναῦν κατεβύθισεν· ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις συμβαλὼν καὶ τοῖς ἐμβόλοις ἀναρρήττων, ἃς μὲν διέ-

2 Πόλις f semper 5 παράπλουν Dind. 8 καὶ] ὃς
καὶ Reiske 17 γινομένης o-L 25 κήδωνα P 26 τοῖς
ἄλλοις o, corr. Reiske

φθειρεν, ἄς δὲ φυγεῖν ἠνάγκασεν. ἃ δὲ κατιδὼν 6
 ὁ Χαβρίας, καὶ μέρος τῶν περὶ αὐτὸν νεῶν ἐκπέμ-
 ψας, ἐβοήθησε τοῖς πιεζομένοις καὶ τὴν ἥτιαν τῶν
 ἰδίων διωρθώσατο, αὐτὸς δ' ἔχων τὸ κράτιστον τοῦ
 5 στόλου καὶ γενναίως ἀγωνισάμενος πολλὰς μὲν
 τριήρεις διέφθειρεν, οὐκ ὀλίγας δ' αἰχμαλώτους ἔλα-
 βεν. γενόμενος δ' ἐπὶ τοῦ προτερήματος, καὶ πάσας 35
 τὰς τῶν πολεμίων ναῦς φυγεῖν ἀναγκάσας, ἀπέ-
 σχετο παντελῶς τοῦ διωγμοῦ· ἀναμνησθεῖς γὰρ τῆς
 10 ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχίας, ἐν ᾗ τοὺς νικήσαντας
 στρατηγούς ὁ δῆμος ἀντὶ μεγάλης εὐεργεσίας θα-
 νάτῳ περιέβαλεν, αἰτιασάμενος ὅτι τοὺς τετελευτη-
 κότας κατὰ τὴν ναυμαχίαν οὐκ ἔθαψαν, εὐλαβήθη
 μήποτε τῆς περιστάσεως ὁμοίας γενομένης κινδυ-
 15 νεύσῃ παθεῖν παραπλήσια. διόπερ ἀποστὰς τοῦ
 διώκειν ἀνελέγετο τῶν πολιτῶν τοὺς διανοητὸν, καὶ
 τοὺς μὲν ἔτι ζῶντας διέσωσε, τοὺς δὲ τετελευ-
 τηκότας ἔθαψεν. εἰ δὲ μὴ περὶ ταύτην ἐγένετο τὴν
 ἐπιμέλειαν, ῥαδίως ἂν ἅπαντα τὸν τῶν πολεμίων
 20 στόλον διέφθειρε. κατὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν τῶν μὲν 2
 Ἀθηναίων διεφθάρησαν τριήρεις ὀκτωκαίδεκα, τῶν δὲ
 Λακεδαιμονίων διεφθάρησαν μὲν εἴκοσι καὶ τέτταρες,
 αὐτάνδρῳι δ' ἐλήφθησαν ὀκτώ. Χαβρίας μὲν οὖν
 ἐπιφανεῖ ναυμαχίᾳ νικήσας κατέπλευσε μετὰ πολλῶν
 25 λαφύρων εἰς τὸν Πειραιέα, καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς
 ἔτυχε παρὰ τοῖς πολίταις. μετὰ γὰρ τὸν Πελοπον-

3 πιεζομένοις P   6 ὀλίγους P   9 γὰρ add. Reiske
 aut διὸ ante εὐλαβήθη (v. 13); εὐλαβήθη οὖν vel γὰρ Steph.
 23 χανρίας P   24 *ἐπιφανεῖ] ἐπιφανῇ ο   ναυμαχία P,
 ναυμαχίαν v

νησιακὸν πόλεμον Ἀθηναῖοι ταύτην πρώτην ναυμαχίαν ἐνίκησαν· τὴν γὰρ περὶ Κνίδον οὐκ ἰδίᾳ διηγωνίσαντο, τῷ δὲ βασιλικῷ στόλῳ χρησάμενοι προετέρησαν.

3 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Ἰταλίαν 5 ἐν τῇ Ῥώμῃ Μάρκος Μάνλιος ἐπιβαλόμενος τυραννίδι καὶ κρατηθεὶς ἀνηγέθη.

36 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησι Χαρισάνδρου Ῥωμαῖοι 30 μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέταρτας, Σερούσιον Σουλπίκιον, Λεύκιον Παπίριον, 10 Τίτον Κοῖνκτιον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα πρώτην πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Δάμων Θούριος. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν τῇ Θράκῃ Τριβαλλοὶ σιτοδείᾳ πιεζόμενοι πανδημεὶ στρατείαν ἐποιήσαντο πρὸς τὴν ὑπερόριον χώραν, καὶ τὰς 15 2 τροφὰς ἐκ τῆς ἀλλοτριᾶς γῆς ἐπορίζοντο. ὅντες δὲ πλείους τῶν τρισμυρίων ἐπῆλθον τὴν τε ὁμορον Θράκην καὶ τὴν τῶν Ἀβδηριτῶν χώραν ἐπόρθησαν ἀδεῶς· πολλῆς δὲ ὠφελείας κυριεύσαντες καταπεφρονηκότως καὶ ἀτάκτως τὴν ἐπάνοδον ἐποιοῦντο. 20 οἱ δ' Ἀβδηρίται πανδημεὶ στρατεύσαντες ἐπ' αὐτοὺς [καὶ] σποράδην καὶ ἀτάκτως τὴν ἐπάνοδον 3 ποιουνέμενους πλείους τῶν δισχιλίων ἀνείλον. οἱ δὲ βάρβαροι παροξυνθέντες ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι,

2 οὐκ] οὐ P 6 Μανίλιος ο, corr. Wess. ἐπιβαλόμενος P 8 Ἀθήνησι AFJL, Ἀθήνησι μὲν c Χαρισάνδρου ο, corr. Dind. 10 Σερούσιον] Κορνήλιον add. A Παπίριον v 11 τίτον κοῖνκτιον P, Τίτον A, Κορνήλιον Τίτον καὶ Μάρκον Κοῖνκτιον c; cf. Liv. VI 18 14 τριβαλλοὶ σιτοδείᾳ πιεζόμενοι P 18 ἀβδηριτῶν P 21 οἱ δ' — ποιουνέμενους om. P 22 καὶ del Reiske

καὶ βουλόμενοι τοὺς Ἀβδηρίτας τιμωρήσασθαι,
 πάλιν ἐνέβαλον αὐτῶν εἰς τὴν χώραν. οἱ δὲ προ-
 νενικηκότες ἐπαρθέντες τῷ προτερήματι, καὶ τῶν
 πλησιοχώρων Θρακῶν συμμαχίαν ἀποστειλάντων
 5 αὐτοῖς, παρετάξαντο τοῖς βαρβάροις. γενομένης δὲ 4
 μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν Θρακῶν μεταβαλομένων
 ἄφνω, μονωθέντες οἱ Ἀβδηρίται καὶ κυκλωθέντες
 ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν βαρβάρων, σχεδὸν ἅπαντες
 οἱ τῆς μάχης μετεσχηκότες κατεκόπησαν. τῇλι-
 10 καύτῃ δὲ συμφορᾷ τῶν Ἀβδηριτῶν περιπεπτωκό-
 τῶν καὶ μελλόντων πολιορκεῖσθαι, Χαβρίας ὁ
 Ἀθηναῖος ἐπιφανεῖς μετὰ δυνάμεως ἐξείλατο τῶν
 κινδύνων τοὺς Ἀβδηρίτας, καὶ τοὺς μὲν βαρβάρους
 ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας, ἐν δὲ τῇ πόλει φρουρὰν
 15 ἄξιόλογον καταλιπὼν αὐτὸς ὑπὸ τινων ἐδολοφο-
 νήθη. Τιμόθεος δὲ παραλαβὼν τὴν ναυαρχίαν καὶ 5
 πλεύσας εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, τὰς τ' ἐν αὐτῇ πόλεις
 προσηγάγετο καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁμοίως
 ἐπεισεν ἀποκλῖναι πρὸς Ἀθηναίους. Ἀλκétαν τε
 20 τὸν Μολοτιτῶν βασιλέα φίλον κατασκευάσας, καὶ
 καθόλου τὰς πλείστας τῶν περὶ τοὺς τόπους ἐκεί-
 νους πόλεων ἐξειδιοποιησάμενος, ἐνίκησε ναυμαχίᾳ
 τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ Λευκάδα. ταῦτα δὲ 6
 πάντα ταχέως καὶ ῥαδίως ἐπετέλεσε, πείθων μὲν
 25 διὰ τῆς τοῦ λόγου δυνάμεως, νικῶν δὲ δι' ἀνδρείαν
 31 καὶ στρατηγίαν. διόπερ οὐ μόνον παρὰ τοῖς πο-

6 μεταβαλλομένων ο - FJ
 Reiske, τὰς τε ναῦς τῇ πόλει ο
 τὰς PAFK, χώρας τὰς c
 Peiresc. et Steph.

17 τὰς τ' ἐν αὐτῇ πόλεις
 21 πλείστας Dind., πόλεις
 25 δι' ἀνδρείας καὶ στρατηγίας.

λίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι μεγάλης ἐτύγχανεν ἀποδοχῆς. καὶ τὰ μὲν περὶ Τιμόθεον ἐν τούτοις ἦν.

37 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Θηβαῖοι μὲν ἐστρά-
τευσαν ἐπ' Ὀρχομενὸν ἐπιλέκτοις ἀνδράσι πεντακο- 5
σίοις, καὶ συνετέλεσαν πρᾶξιν ἀξίαν μνήμης· φρου-
ρούντων γὰρ τὸν Ὀρχομενὸν Λακεδαιμονίων πολ-
λοῖς στρατιώταις, καὶ τοῖς Θηβαίοις ἀντιταξαμένων,
ἐγενήθη μάχη καρτερά, καθ' ἣν οἱ Θηβαῖοι πρὸς
διπλασίους συμβαλόντες ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμο- 10
νίους. οὐδέποτε γὰρ τοῦτο συνέβη γενέσθαι κατὰ
τοὺς ἐπάνω χρόνους, ἀλλ' ἀγαπητὸν ὑπάρχειν ἐδόκει
2 τὸ πολλοὺς ὀλίγους νικῆσαι. διὸ καὶ φρονήματος
ἐπίπλυντο Θηβαῖοι, καὶ τὴν ἀνδρείαν εἶχον μᾶλλον
περιβόητον, καὶ φανεροὶ καθεισθήκεισαν ἀμφισβη- 15
τήσοντες τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας.

3 Τῶν δὲ συγγραφῶν Ἑρμείας ὁ Μεθυμναῖος
τὴν τῶν Σικελικῶν σύνταξιν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυ-
τὸν κατέστροφε, γράψας βύβλους δέκα, ὥς δέ τινες
διαιροῦσι, δώδεκα.

20

38 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἱπποδάμου Ῥωμαῖοι
χιλίαρχους ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν τέτταρας,
Λεύκιον Οὐαλέριον, Λεύκιον Μάλλιον, Σερούιον
Σουλπίκιον, Λοκρήτιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρξης

13 πολλοῖς Reiske 14 ἐπίπλυντο P 17 μεθυμναῖος P,
μυθ. FK, μηθ. c 19 κατέστροφε ο 21 Ἱπποδάμαντος
Dind. 23 Λεύκιον P, om. A, Κρίσπον c, Aulum Liv. VI 21
Μάλλιον PA, Μάλιον Φάβιον FK, Μάλλιον Φάβιον c Σε-
ρούιον Rhod., om. A, Σερονίλιον c 24 Λοκρήτιον F,
om. A; L. Lucretium Liv.

ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς μέλλων πολεμεῖν πρὸς
 Αἰγυπτίους καὶ σπεύδων ξενικὴν δύναμιν ἀξιό-
 λογον συστήσασθαι, διέγνω συλλύσασθαι τοὺς
 κατὰ τὴν Ἑλλάδα πολέμους· οὕτως γὰρ μάλιστ'
 5 ἤλπιζε τοὺς Ἕλληνας ἀπολελυμένους τῶν οἰκείων
 πολέμων ἐτοιμοτέρους ἔσεσθαι πρὸς τὰς ξενολογίας.
 διόπερ πρόσβεις ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τοὺς
 παρακαλέσοντας τὰς πόλεις κοινὴν εἰρήνην συν-
 θέσθαι. τῶν δ' Ἑλλήνων ἀσμένως προσδεξαμένων 2
 10 τοὺς λόγους διὰ τὸ κάμνειν τῇ συνεχείᾳ τῶν
 πολέμων, συνέθεντο πάντες τὴν εἰρήνην, ὥστε
 πάσας τὰς πόλεις αὐτονόμους καὶ ἀφρουρήτους εἶναι.
 καὶ κατέστησαν οἱ Ἕλληνες ἐξαγωγεῖς, οἱ κατὰ πόλιν
 ἐκάστην ἐπελθόντες ἐξήγαγον ἀπάσας τὰς φρουράς.
 15 μόνων δὲ Θηβαίων οὐ προσδεξαμένων κατὰ πόλιν 3
 γίνεσθαι τὰς σπονδὰς, ἀλλὰ τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν
 ὑπὸ τὴν τῶν Θηβαίων συντέλειαν ταττόντων, καὶ
 32 Ἀθηναίων μὲν ἀντειπόντων φιλοτιμώτατα, Καλλι-
 στράτου [δὲ] τοῦ δημαγωγοῦ τὸν λόγον διαθεμένου,
 20 ὑπὲρ δὲ τῶν Θηβαίων Ἐπαμεινώνδου διαθεμένου
 λόγον θαυμαστῶς ἐν τῷ κοινῷ συνεδρίῳ, τοῖς μὲν
 ἄλλοις Ἕλλησι πᾶσι συμφώνως αἱ σπονδαὶ συνετε-
 λέσθησαν, μόνοι δὲ Θηβαῖοι κριθέντες ἔκσπονδοι,
 καὶ τοῦ Ἐπαμεινώνδου διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἐμποι-
 25 οῦντος φρόνημα τοῖς πολίταις, ἐθάρρησαν τοῖς ἀπάν-
 των δόγμασιν ἀντιβαίνειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ 4
 καὶ Ἀθηναῖοι, διὰ πάντων περὶ τῆς ἡγεμονίας δια-

8 κοινὴν — 12 τὰς πόλεις om. P
 14 ἐκάστην (del.?) post ἐπελθόντες L
 27 πάντων P, παντὸς v

13 ἐξαγωγῆς P
 19 δὲ del. Reiske

φιλοτιμούμενοι, παρεχώρουν ἀλλήλοις, οἱ μὲν τῆς
κατὰ γῆν, οἱ δὲ τῆς κατὰ θάλατταν ἀρχῆς ἄξιοι
κρινόμενοι. διόπερ τὴν ἐκ τρίτου προσώπου ἀνα-
φερομένην ἡγεμονίαν χαλεπῶς ἔφερον, καὶ τὰς κατὰ
Βοιωτίαν πόλεις ἀπέσπων τῆς τῶν Θηβαίων συντε- 5
39 λείας. οἱ δὲ Θηβαῖοι, τῇ τε ῥώμῃ τῶν σωμάτων
καὶ ταῖς ἀλκαῖς διαφέροντες καὶ πολλὰς μάχαις
προνευικηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους, μετέωροι τοῖς
φρονήμασιν ὑπῆρχον καὶ τῆς κατὰ γῆν ἡγεμονίας
ἡμφισβήτην. οὐ διεψεύσθησαν δὲ τῆς ἐλπίδος διὰ 10
τὰς εἰρημένας αἰτίας καὶ διὰ τὸ πλείονας ἔχειν ἀγα-
θοὺς ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς κατὰ τοὺς ὑποκει-
2 μένους χρόνους. ἐπιφανέστατοι δ' ἦσαν Πελοπίδης
καὶ Γοργίας καὶ Ἐπαμεινώνδας· οὗτος γὰρ οὐ
μόνον τῶν ὁμοεθνούντων, ἀλλὰ καὶ πάντων Ἑλλή- 15
νων πολὺ προέσχευ ἀνδρείᾳ τε καὶ στρατηγικῇ
συνέσει. μετέσχε γὰρ ἐπὶ πολὺ πάσης παιδείας, καὶ
μάλιστα τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας· πρὸς δὲ
τούτοις φυσικοῖς προτερήμασι κεχορηγημένος, εἰκό-
τως καὶ πράξεις ἐπιφανεστάτας συνετέλεσεν. διὸ καὶ 20
συναναγκασθεὶς ὀλίγοις πολιτικοῖς στρατιώταις πρὸς
πάσας τὰς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων
δυνάμεις ἀγωνίσασθαι, τοσοῦτον ὑπερέσχε τῶν
ἀνικῆτων στρατιωτῶν, ὥστε τὸν βασιλέα τῶν
Σπαρτιατῶν Κλεόμβροτον ἀνελεῖν, τὸ δὲ πλῆθος 25
3 τῶν ἀντιταχθέντων ἄρδην σχεδὸν κατακόψαι. καὶ

1 τῆς add. Reiske

Casaubonus 24 στρατιωτῶν] Σπαρτιατῶν Dind. 25 Σπαρ-
τιατῶν] Λακεδαιμονίων AHJK 26 κατακόψαι AHFJL, ἀπο-
κόψαι c

3 τῇν] τὰ P

14 Γοργίδας

Σπαρτιατῶν Dind. 25 Σπαρ-
τιατῶν] Λακεδαιμονίων AHJK 26 κατακόψαι AHFJL, ἀπο-
κόψαι c

τὰ τηλικαῦτα παραδόξως διεπράξατο διὰ τὴν ἀγχί-
νοϊαν καὶ τὴν ἐκ παιδείας αὐτῷ περιγεγενημένην
ἀρετὴν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων μικρὸν ὕστερον ἐν
τοῖς κατὰ μέρος ἐκτεθεῖσι σαφέστερον δηλώσομεν,
5 νῦν δ' ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας τρεψόμεθα.

Μετὰ γὰρ τὴν συγχωρηθεῖσαν τοῖς δῆμοις αὐτο- 40
νομίαν αἱ πόλεις ἐνέπιπτον εἰς ταραχὰς μεγάλας
καὶ στάσεις, μάλιστα δὲ αἱ κατὰ τὴν Πελοπόννησον.
ὀλιγαρχικοῖς γὰρ πολιτεύμασι κεχρημέναι, καὶ ταῖς
10 τῆς δημοκρατίας ἐξουσίαις ἀπειραγάθως χρῶμεναι,
πολλοὺς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐφυγάδευον καὶ κρί-
33 σεις ἐπιβάλλουσαι συκοφαντώδεις κατεδίκαζον. διό-
περ εἰς στάσεις ἐμπίπτουσαι φυχὰς καὶ δημεύσεις
οὐσιῶν ἐποιοῦντο, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς
15 Λακεδαιμονίᾳ ἡγεμονίας προεσθηκότας τῶν πατρί-
δων. ἐν γὰρ τοῖς τότε χρόνοις ἐπιτακτικῶς ἐκείνων 2
τοῖς πολίταις προσενηνεγμένων, ὕστερον ὁ δημοτι-
κὸς ὄχλος ἀπολαβὼν τὴν ἐλευθερίαν ἐμνησικακεῖ.
πρῶτον δὲ τῶν Φιαλέων οἱ φυγάδες συστραφέντες
20 κατελάβοντο τὴν καλουμένην Ἡραίαν, χωρίον ὀχυ-
ρόν. ἐκ ταύτης δ' ὀρμηθέντες παρεισέπεσον εἰς
τὴν Φιάλειαν, καὶ Διονυσίων κατὰ τύχην ὄντων
ἐπιπεσόντες ἀπροσδοκῆτως τοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ καθη-
μένοις, καὶ πολλοὺς ἀποσφάξαντες, οὐκ ὀλίγους δὲ
25 καὶ συναπονοήσασθαι πείσαντες, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν
Σπάρτην. οἱ δὲ τῆς Κορίνθου φυγάδες, συχνοὶ 3
διατρίβοντες παρὰ τοῖς Ἀργείοις, ἐπεχείρησαν κατι-

4 ἐκτεθεῖσι PAJK, ἐκτεθησομένοις c 15 πατρίδων]
πρόσέκοπτον vel ὠργίζοντο add. Reiske, perperam (c. 45, 2)
19 Φιάλεων P 22 Φιάλιαν P

ἔναι· παραδεχθέντες δ' ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπὸ τινων
 οἰκείων καὶ φίλων, διαβληθέντες ἐγένοντο [τε]
 περικατάληπτοι· μέλλοντες δὲ συναρπάζεσθαι, καὶ
 φοβούμενοι τὴν ἐκ τῆς ἀλώσεως αἰκίαν, ἀλλήλους
 ἀπέκτειναν. οἱ δὲ Κορίνθιοι πολλοὺς τῶν πολιτῶν 5
 αἰτιασάμενοι μετεσχηκέναι τοῖς φυνγάσι τῆς ἐπιθέ-
 4 σεως, οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δ' ἐφυγάδευσαν. ἐν
 δὲ τῇ πόλει τῶν Μεγαρέων ἐπιχειρήσαντές τινες
 μεταστῆσαι τὴν πολιτείαν, καὶ κρατηθέντες ὑπὸ τοῦ
 δήμου, πολλοὶ μὲν ἀνηρέθησαν, οὐκ ὀλίγοι δ' ἐξέ- 10
 πεσον. ὁμοίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς Σικυνωίοις τινὲς
 νεωτερίζειν ἐπιβαλλόμενοι καὶ σφαλέντες ἀνηρέθη-
 5 σαν. παρὰ δὲ τοῖς Φλιασίοις πολλῶν φυγαδενομέ-
 νων, καὶ καταλαβομένων ἐπὶ τῆς χώρας φρούριον
 ὄχυρον καὶ πλῆθος μισθοφόρων ἀθροισάντων, ἐγέ- 15
 νετο μάχη πρὸς τοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ νικησάν-
 των τῶν φυγάδων ἀνηρέθησαν τῶν Φλιασίων ὑπὲρ
 τοὺς τριακοσίους. ὕστερον δὲ προδόντων τῶν φυλά-
 κων τοὺς φυγάδας, κρατήσαντες οἱ Φλιάσιοι τῶν
 φυγάδων ἀνείλον πλείους τῶν ἐξακοσίων, τοὺς δὲ 20
 λοιποὺς ἐκβαλόντες ἐκ τῆς χώρας ἠνάγκασαν φυγεῖν
 εἰς Ἄργος. αἱ μὲν οὖν κατὰ Πελοπόννησον πόλεις
 ἐν τοιαύταις συμφοραῖς ἦσαν.

41 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σωκρατίδου Ῥωμαῖοι
 ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτταρας, 25
 Κόιντον Σερούλιον, Σερούιον Κορνήλιον, ἔτι δὲ

1 ἐπὶ] εἰς Reiske   2 διαβληθέντες] μηνυθέντες aut
 ἐνδειχθέντες Reiske   ἐγένοντό τε ο, δὲ ἐγένοντο Dind.
 8 μεγαρῶν P   12 ἐπιβαλλόμενοι P   σφαλέντες Dind.,
 σταλέντες Pa, γνωσθέντες f   13 φλιασίοις P   26 Σερού-
 λιον P, om. A, Κράσσον Σερούλιον c   Σερούιον add. Rhod.

Σπόριον Παπίριον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρξης ὁ
 βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπ' Αἴγυπτίους ἀφεστικήκοντας
 ἀπὸ Περσῶν. ἡγοῦντο δὲ τῶν δυνάμεων Φαρνά-
 βαζος μὲν τῶν βαρβαρικῶν, Ἰφικράτης δ' ὁ Ἀθη-
 5 ναῖος τῶν μισθοφόρων, ὄντων δισμυρίων. ὁ δ'
 ἀνὴρ οὗτος μετὰπεμptos ἐπὶ τὴν στρατηγίαν ὑπὸ
 τοῦ βασιλέως ἐτάχθη διὰ τὴν ἐν τῷ στρατηγεῖν
 34 ἀρετήν. ἔτη δὲ πλείω τοῦ Φαρναβάζου κατα- 2
 νηλωκότος περὶ τὰς παρασκευάς, ὁ μὲν Ἰφικράτης
 10 ὄρων αὐτὸν ἐν μὲν τῷ λέγειν ὄντα δεινόν, ἐν δὲ
 τοῖς πραττομένοις νωχελῇ, παρρησίᾳ πρὸς αὐτὸν
 ἐχρήσατο, φήσας θαυμάζειν πῶς ἐν μὲν τοῖς λόγοις
 ἐστὶν ὀξύς, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις βραδύς. ὁ δὲ Φαρνά-
 βαζος ἀπεκρίθη, διότι τῶν μὲν λόγων αὐτὸς κύριός
 15 ἐστι, τῶν δ' ἔργων ὁ βασιλεὺς. τῆς δὲ τῶν Περσῶν 3
 δυνάμεως ἀθροισθείσης εἰς πόλιν Ἀκην, ἡριθμή-
 θησαν τῶν μὲν βαρβάρων εἴκοσι μυριάδες, ὧν ἦρχε
 Φαρνάβαζος· τῶν δὲ μισθοφόρων Ἑλλήνων Ἰφικρά-
 τῆς ἡγεῖτο δισμυρίων. καὶ ναῦς ἡριθμήθησαν
 20 τριήρεις μὲν τριακόσαι, τριακόντοροι δὲ διακόσαι·
 τῶν δὲ τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν
 κομίζουσῶν πολὺς ἦν ἀριθμός. ἀρχομένου δὲ τοῦ 4
 θέρους ἀνέβησαν οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ μετὰ
 πάσης τῆς δυνάμεως, καὶ τοῦ στόλου συμπαρα-
 25 πλέοντος προῆγον ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. ὥς δ' ἦκον
 πλησίον τοῦ Νείλου, κατέλαβον τοὺς Αἴγυπτίους

ex Liv. VI 22

1 Παπίριον PA, Παπύριον καὶ Φάβιον

Ἄλβον c

13 ἔργοις] ἔστι add. P

14 μὲν om. o - L

κύριός ἐστι PF,

ἐστὶ κύριος c

17 ἦρχεν Ἀρτάβαζος o,

corr. Wess.

24 συμπαραπλέοντος Wurm, συμπαρόντος o

φανερῶς παρεσκευασμένους τὰ πρὸς τὸν πόλεμον.
 5 ὁ γὰρ Φαρνάβαζος βραδεῖαν τὴν στρατείαν ἐποιεῖτο,
 καὶ πολὺν χρόνον ἐδεδώκει τοῖς πολεμίοις εἰς τὴν
 παρασκευήν. ὥς ἐπίπαν γὰρ οἱ τῶν Περσῶν στρα-
 τηγοί, τῶν ὅλων οὐκ ὄντες αὐτοκράτορες, περὶ πάν- 5
 των ἀναφέρουσι τῷ βασιλεῖ, καὶ προσαναμένουσι
 τὰς περὶ ἐκάστων ἀποκρίσεις.

42 Ὁ δὲ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Νεκτάνεβις ἐπυν-
 θάνετο μὲν τὸ μέγεθος τῶν Περσικῶν δυνάμεων,
 ἐθάρρει δὲ μάλιστα μὲν τῇ τῆς χώρας ὀχυρότητι, 10
 δυσπρόσιτου παντελῶς οὔσης τῆς Αἰγύπτου, ἔπειτα
 καὶ τῷ πεφράχθαι καλῶς πάσας εἰσβολὰς τὰς τε
 2 ἀπὸ γῆς καὶ τὰς ἀπὸ θαλάττης. ἐπὶ στόμασι γὰρ
 τοῦ Νείλου τὰς εἰς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος ἐκβολὰς
 ποιουμένου, καθ' ἕκαστον τῶν στομάτων πόλις κατε- 15
 σκεύαστο πύργους μεγάλους ἔχουσα καθ' ἑκάτερον
 ῥεῖθρον καὶ ξυλίνην γέφυραν τοῦ εἰσπλου κυριεύου-
 σαν. μάλιστα δὲ τὸ Πηλουσιακὸν στόμα κατεσκεύασε
 διὰ τὸ κεῖσθαι μὲν αὐτὸ πρῶτον πρὸς τοὺς ἀπὸ
 Συρίας πορευομένους καὶ δοκεῖν διὰ τούτου μά- 20
 3 λιστα ποιεῖσθαι τὴν ἔφοδον τοὺς πολεμίους. τοῦτο
 γὰρ ἀπετάφρευσε, καὶ διετείχισε τοὺς εἰσπλους κατὰ
 τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους, καὶ τῶν προσόδων τὰς
 μὲν κατὰ γῆν πορευτὰς ἐποίησε λιμνάζειν, τὰς δὲ

1 φανερῶς c 51, 2] φοβερῶς Hert., λαμπρῶς Wurm,
 παντελῶς Bezzel 7 ἐκάστων Reiske, ἑκάστον o 8 νεκτα-
 νέβης P 11 τῆς om. Pa 12 καὶ PAJL, δὲ c 13 στό-
 μασι τοῦ γὰρ o; γὰρ στόμασι τοῦ Reiske 17 *ῥεῖθρον]
 ῥεῖθρον P, τοῦ ῥεῖθρον v 18 δὲ om. Pa κατεσκεύα-
 σαν o, corr. Wess. 19 μὲν del. Reiske, τε Dind.
 24 πορευτὰς Reiske, πορείας o

πλωτὰς χώμασιν ἐνέφραττεν. διόπερ οὐκ ἦν ῥαδίως
 οὔτε ταῖς ναυσὶν εἰσπλέειν οὔτε τοῖς ἱππεῦσι
 προσπελάσαι οὔτε τοῖς πεζοῖς προσελθεῖν. οἱ δὲ 4
 περὶ τὸν Φαρνάβαζον στρατηγοί, καταλαβόντες τὸ
 5 Πηλουσιακὸν στόμα θαυμαστῶς ὠχυρωμένον καὶ
 στρατιωτῶν πλήθει φυλαττόμενον, τὸ μὲν διὰ
 τούτου βιάζεσθαι παντελῶς ἀπεδοκίμασαν, δι' ἐτέ-
 ρου δὲ στόματος ἔγνωσαν ποιεῖσθαι τὸν εἰσπλουν.
 διὸ πλεύσαντες πελάγιοι πρὸς τὸ μὴ καθορᾶσθαι
 10 τὰς ναῦς ὑπὸ τῶν πολεμίων, κατέπλευσαν πρὸς
 στόμα τὸ καλούμενον Μενδήσιον, ἔχον ἡίονα παρή-
 κουσιν ἐφ' ἱκανὸν τόπον. εἰς ταύτην ἀποβάντες
 μετὰ στρατιωτῶν τρισχιλίων ὃ τε Φαρνάβαζος καὶ
 35 ὁ Ἰφικράτης προῆγον ἐπὶ τὸ τετειχισμένον ἐπὶ τοῦ
 15 στόματος πολισμάτιον. ἐκβοηθησάντων δὲ τῶν 5
 Αἰγυπτίων ἱππεῦσί τε καὶ πεζοῖς τρισχιλίοις, γενομέ-
 νης τε μάχης ἰσχυρᾶς καὶ τοῖς Πέρσαις πολλῶν ἐκ τῶν
 νεῶν προσγεγεννημένων, κνκλωθέντες οἱ Αἰγύπτιοι,
 πολλοὶ μὲν ἀπέθανον, οὐκ ὀλίγοι δ' ἐξωργήθησαν.
 20 οἱ δὲ περιλειφθέντες εἰς τὴν πόλιν συνεδιώχθησαν.
 οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰφικράτην συνεισπεσόντες τοῖς
 φρουροῦσιν ἐντὸς τῶν τειχῶν, καὶ κρατήσαντες
 τοῦ φρουρίου, τοῦτο μὲν κατέσκαψαν, τοὺς δ'
 ἐνοικοῦντας ἐξηνδραποδίσαντο.
 25 Μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς ἐνέπεσε στάσις, 13
 δι' ἣν τῆς ἐπιβολῆς ἐσφάλησαν. ὁ μὲν γὰρ Ἰφι-
 κράτης παρὰ τῶν αἰχμαλώτων πνθόμενος ἔρημον
 εἶναι τὴν Μέμφιν, ἐπικαιροτάτην οὖσαν πόλιν τῶν

3 προσπελάσαι (pro προσπελάσαι) refellit Wess. 10 πρὸς
 PFJ, πρὸς τὸ c

κατ' Αἴγυπτον, συνεβούλευεν ἑξαυτῆς ἀναπλεῖν ἐπὶ
 τὴν Μέμφιν πρὸ τοῦ παραγενέσθαι τὰς τῶν Αἴγυ-
 πτίων δυνάμεις· οἱ δὲ περὶ τὸν Φαρνάβαζον ὄντο
 δεῖν ἀναμένειν τὴν ὅλην δύναμιν τῶν Περσῶν·
 ἀσφαλεστέραν γὰρ ἔσεσθαι τὴν στρατείαν ἐπὶ τὴν 5
 2 Μέμφιν. τοῦ δ' Ἰφικράτους ἀξιούντος αὐτῷ δοθῆ-
 ναι τοὺς παρόντας μισθοφόρους, καὶ μετ' ἐκείνων
 ἐπαγγελλομένου κρατήσκειν τῆς πόλεως, τό τε θράσος
 αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρετὴν ὑπώπτεισε, μὴ κατ' ἰδίαν
 κατὰσχη τὴν Αἴγυπτον. διόπερ οὐ συγχωροῦντος 10
 τοῦ Φαρναβάζου, ὁ Ἰφικράτης διεμαρτύρατο, λέγων
 ὥς ἂν παρῶσι τὴν ὀξύτητα τῶν καιρῶν, ἄπρακτον
 ποιήσουσι τὴν πολλὴν στρατιάν ... ἐφθόνουν αὐτῷ
 3 καὶ διαβολὰς ἀδίκους προσῆπτον. οἱ δ' Αἰγύπτιοι
 πολλὴν ἀναστροφὴν λαβόντες, εἰς μὲν τὴν Μέμφιν 15
 ἐξέπεμψαν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν, ἐπὶ δὲ τὸ πεπορ-
 θημένον πολισμάτιον πάσαις ταῖς δυνάμεσι παρα-
 γενόμενοι, καὶ πολλὰ πλεονεκτοῦντες διὰ τὴν τῶν
 τόπων ὀχυρότητα, συμπλοκαῖς ἐποιοῦντο τοῖς πολε-
 μίοις συνεχεῖς. αἰεὶ δὲ μᾶλλον ἐπισχύοντες πολλοὺς 20
 ἀνίρουν τῶν Περσῶν καὶ κατεθάρρουν τῶν πολε-
 4 μίων. χρονιζούσης δὲ τῆς περὶ τὸ πολισμάτιον
 τοῦτο στρατείας, καὶ τῶν ἐτησίων ἤδη γενομένων,
 ὁ Νεῖλος πληρούμενος καὶ πάντα τόπον ἐπέχων τῷ

3 ὄντο P, ὄοντο v 5 γὰρ ἔσεσθαι] γενέσθαι P τὴν
 στρατείαν AJK, τὴν στρατιάν F, στρατιάν τὴν P; τὴν ἐπὶ τὴν
 M. στρατείαν c; τὴν στρατείαν τὴν fort 6 αὐτῷ Dind.
 11 ὁ om. P 13 τὴν ὅλην στρατείαν Sintenis ἐφθό-
 νουν] οὖν add. Reiske: οἱ δὲ περὶ τὸν Φαρνάβαζον μᾶλλον
 ἐφθόνουν Rhod. 19 τόπων Dind., ὀπλων o 23 στρατιᾶς
 PAFL

πλήθει τοῦ ρεύματος αἰεὶ μᾶλλον ὠχύρου τὴν
 Αἴγυπτον. οἱ δὲ τῶν Περσῶν ἡγεμόνες, ἀντιπρα-
 τούσης αὐτοῖς [αἰεὶ] τῆς περιστάσεως, ἔγνωσαν ἐκ
 τῆς Αἰγύπτου τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι. διόπερ 5
 5 ἐπανιόντων αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ γενομένης
 διαφορᾶς τῷ Φαρναβάζῳ πρὸς τὸν Ἰφικράτην, ὑπο-
 πτεύσας ὁ Ἰφικράτης μὴ συλληφθῆ καὶ τιμωρίας
 τύχῃ, καθάπερ Κόνων ἐπαθεν ὁ Ἀθηναῖος, ἔκρινε
 λάθρα φεύγειν ἐκ τοῦ στρατοπέδου· διὸ καὶ παρα-
 10 σκευασάμενος πλοῖον ἔλαθε νυκτὸς ἀπαλλαγεῖς καὶ
 καταπλεύσας εἰς τὰς Ἀθήνας. ὁ δὲ Φαρναβάζος 6
 πρέσβεις ἐκπέμψας κατηγόρησε τοῦ Ἰφικράτους ὥς
 αἰτίου γεγονότος τοῦ μὴ ληφθῆναι τὴν Αἴγυπτον.
 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν Πέρσαις ἀπόκρισιν ἔδω-
 15 καν, ὅτι ἐὰν εὗρωσιν αὐτὸν ἡδίκηκότα, κολάσουσι
 κατὰ τὴν ἀξίαν, αὐτοὶ δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον στρα-
 τηγὸν κατέστησαν τὸν Ἰφικράτην ἐπὶ τὸ ναυτικόν.
 36 Οὐκ ἀνοίκειον δ' ἐστὶ τὰ περὶ τῆς Ἰφικράτους 44
 ἀρετῆς ἱστορούμενα παραθεῖναι. οὗτος γὰρ παρα-
 20 δέδοται στρατηγικὴν τε ἀγχίνουαν ἐσχηκέναι καὶ
 πρὸς πᾶσαν ἐπίνουαν ἀγαθὴν φύσει κεχρησθαι δια-
 φόρῳ. προσλαβόμενον οὖν αὐτὸν τὴν ἐν τῷ Περ-
 σικῷ πολέμῳ πολυχρόνιον ἐμπειρίαν τῶν στρατιω-
 τικῶν ἔργων, ἐπινοήσασθαι πολλὰ τῶν εἰς τὸν
 25 πόλεμον χρησίμων, καὶ μάλιστα [τῶν] περὶ τὸν
 καθοπλισμὸν φιλοτιμηθῆναι. τῶν γὰρ Ἑλλήνων 2
 μεγάλας ἀσπίσι χρωμένων καὶ διὰ τοῦτο δυσκινή-

3 αἰεὶ del. Dind. ἔγνωσαν ο, corr. Dind. 11 πλεύ-
 σας P; κατέπλευσεν fort. 17 κατέστησαν τὸν FK, κατεστή-
 σαντο c 21 διαφορὰν P 25 τῶν del. Dind., τὰ Reiske

των ὄντων, συνείλε τὰς ἀσπίδας καὶ κατεσκεύασε
 πέλτας συμμέτρους, [ἐξ] ἀμφοτέρων εὖ στοχασάμε-
 νος, τοῦ τε σκέπειν ἱκανῶς τὰ σώματα καὶ τοῦ
 δύνασθαι τοὺς χρωμένους ταῖς πέλταις διὰ τὴν
 3 κονφότητα παντελῶς εὐκινήτους ὑπάρχειν. διὰ δὲ 5
 τῆς πείρας τῆς εὐχρηστίας ἀποδοχῆς τυρχανούσης,
 οἱ [μὲν] πρότερον ἀπὸ τῶν ἀσπίδων ὀπλῆται καλού-
 μενοι τότε [δὲ] ἀπὸ τῆς πέλτης πελτασταὶ μετ-
 ωνομάσθησαν. ἐπὶ δὲ τοῦ δόρατος καὶ τοῦ ξίφους
 εἰς τὸυναντίον τὴν μετὰθесιν ἐποίησατο· ἠϋΐξεσε 10
 γὰρ τὰ μὲν δόρατα ἡμιολίῳ μεγέθει, τὰ δὲ ξίφη
 σχεδὸν διπλάσια κατεσκεύασεν. τὴν δὲ δοκιμασίαν
 ἢ χρεία διαβεβαιούσα τὴν ἐπίνοιαν τοῦ στρατηγοῦ
 4 τῷ τῆς πείρας ἐπιτεύγματι δόξης ἠξίωσεν. τὰς τε
 ὑποδέσεις τοῖς στρατιώταις εὐλύτους καὶ κούφας 15
 ἐποίησε, τὰς μέχρι τοῦ νῦν ἰφικρατίδας ἀπ' ἐκεί-
 νου καλουμένας. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν χρη-
 σίμων εἰς τὰς στρατείας κατέδειξε, περὶ ὧν μακρὸν
 ἂν εἶη γράφειν. ἢ μὲν οὖν ἐπ' Αἴγυπτον στρα-
 τεία τῶν Περσῶν, μεγάλης τυχοῦσα παρασκευῆς, 20
 παρ' ἐλπίδας ἄπρακτον ἔσχε τὸ τέλος.

45 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα ταραττομένων τῶν πόλεων
 διὰ τὴν ἀσυνήθη πολιτείαν, καὶ πολλῶν ἐπανιστα-
 μένων διὰ τὴν κοινὴν ἀναρχίαν, τοῖς μὲν τὰς
 ὀλιγαρχίας κατασκευάζουσιν ἐβοηθουν οἱ Λακεδαι- 25
 μόνιοι, τοῖς δὲ τῆς δημοκρατίας ἀντεχομένοις
 2 συνεμάχουν οἱ Ἀθηναῖοι. ἀμφοτέραι γὰρ αἱ πόλεις

2 ἐξ delevi (c. 64, 3)
 Schäfer 13 ἢ om. P
 PAFK

7 μὲν del. Dind.
 18 στρατιᾶς v

8 δὲ del.
 19 στρατιᾶ

αὐται χρόνον ὀλίγον διετήρησαν τὰς σπονδάς, μετὰ
 δὲ ταῦτα συμπράττουσαι ταῖς οἰκείαις πόλεσιν ἐπο-
 λέμουν, οὐδὲν ἔτι φροντίζοντες τῆς κοινῆς συντε-
 θείσης εἰρήνης. διόπερ ἐν Ζακύνθῳ τοῖς ἐπὶ τῆς
 5 Λακεδαιμονίων ἐπιστάσις κυρίοις γεγονόσι τοῦ
 πολιτεύματος ὁ δῆμος χαλεπῶς ἔχων καὶ μνησικα-
 κῶν ἐφυγάδευσε πάντας. . . . . οὗτοι δὲ πρὸς Τιμό-
 θεον τὸν Ἀθηναίων ἡγούμενον τοῦ ναυτικοῦ κατα-
 37 φυγόντες συνέπλεον αὐτῷ καὶ συνεμάχουν. τοῦτον 3
 10 οὗν παραστησάμενοι συνεργόν, καὶ διαβιβασθέντες
 εἰς τὴν νῆσον ὑπ' αὐτοῦ, κατελάβοντο χωρίον ὄχυ-
 ρὸν παρὰ θάλατταν, ὃ προσηγόρευον Ἀρκαδίαν. ἐκ
 τούτου δ' ὀρμώμενοι, καὶ βοηθὸν ἔχοντες τὸν Τιμό-
 θεον, ἐκακοποιοῦν τοὺς ἐν τῇ πόλει. τῶν δὲ Ζακυν- 4
 15 θίων τοὺς Λακεδαιμονίους ἀξιούντων βοηθῆσαι, τὸ
 μὲν πρῶτον εἰς τὰς Ἀθήνας ἀποστείλαντες πρέσβεις
 κατηγόρουν τοῦ Τιμοθέου· ὥς δ' ἔθεώρουν τὸν
 δῆμον ἀποκλίνοντα πρὸς τοὺς φυγάδας, συνεστή-
 σαντο ναυτικόν, καὶ πληρώσαντες τριήρεις εἴκοσι
 20 καὶ πέντε ἐξέπεμψαν τοῖς Ζακυνθίοις συμμαχίαν,
 δόντες τὴν ἡγεμονίαν Ἀριστοκράτει.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις τῶν ἐκ Κορκύρας 46
 τινὲς φίλοι Λακεδαιμονίων ἐπαναστάντες τῷ δήμῳ,
 παρεκάλεσαν τοὺς Σπαρτιάτας ἀποστεῖλαι ναυτικὴν
 25 δύναμιν, ὑπισχνούμενοι παραδώσειν αὐτοῖς τὴν

2 οἰκείαις aFJ, ἰδίαις c 4 τοῖς ἐπὶ om. P 7 οὗτοι
 referri non posse ad expulsos Lacedaemoniorum assecclas
 monuit Palmerius 9 συνέπλεον] συνεπλεομάχουν PA,
 συνεπεξομάχουν Wurm 12 προσηγορεύετο Ἀρκαδία Dind.
 13 τὸν om. P 18 συνέστησαν τὸν ναυτ. P 20 ξανθι-
 κοῖς P 21 ἀριστοκράτῃ P

Κόρκυραν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, τὴν Κόρκυραν
 εἰδότες μεγάλην ῥοπὴν ἔχουσαν τοῖς ἀντεχομένοις
 τῆς θαλάττης, ἔσπευσαν κύριοι γενέσθαι ταύτης
 2 τῆς πόλεως. εὐθύς οὖν ἔπεμψαν εἰς τὴν Κόρκυραν
 τριήρεις εἴκοσι καὶ δύο, τὴν ἡγεμονίαν Ἀλκίδα⁵
 παραδόντες. τοῦτον δὲ τὸν στόλον προσεποιήθησαν
 εἰς Σικελίαν ἀποστεῖλαι, ἵνα ὥς φίλοι προσδεχθέν-
 τες ὑπὸ τῶν Κορκυραίων κατάσχωσι τὴν πόλιν
 3 μετὰ τῶν φυγάδων. οἱ δὲ Κορκυραῖοι γνόντες τῶν
 Σπαρτιατῶν τὴν ἐπίνοιαν, τὴν μὲν πόλιν ἐπιμελῶς¹⁰
 ἐφύλαττον, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας πρέσβεις ἐξέπεμ-
 ψαν περὶ βοηθείας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ψηφισάμενοι
 βοηθεῖν τοῖς Κορκυραίοις καὶ Ζακυνθίων τοῖς
 φυγάσιν, εἰς μὲν τὴν Ζάκυνθον ἐξέπεμψαν Κτήσι-
 κλέα στρατηγόν, ἡγούμενον τῶν φυγάδων, εἰς δὲ¹⁵
 τὴν Κόρκυραν παρεσκευάζοντο ναυτικὴν δύναμιν
 ἐκπέμπειν.
 4 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Βοιω-
 τίαν Πλαταιεῖς ἀντεχόμενοι τῆς Ἀθηναίων συμμα-
 χίας μετεπέμποντο στρατιώτας, κεκριότες τοῖς Ἀθη-²⁰
 ναίοις παραδοῦναι τὴν πόλιν. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ
 βοιωτάρχαι χαλεπῶς διατεθέντες πρὸς τοὺς Πλα-
 ταιεῖς, καὶ σπεύδοντες φθάσαι τὴν παρὰ τῶν Ἀθη-
 ναίων συμμαχίαν, εὐθύς ἐπ' αὐτοὺς δύναμιν ἀξιό-
 5 λογον ἤγον. παραγενόμενοι δὲ πλησίον τῆς τῶν²⁵
 Πλαταιέων πόλεως, ἀπροσδοκίτου τῆς ἐπιθέσεως
 γενομένης, οἱ πλείστοι μὲν τῶν Πλαταιέων ἐπὶ τῆς
 χώρας καταληφθέντες ὑπὸ τῶν ἱππέων συνηρπά-

7 ἵνα om. P   13 Ζακυνθίων τοῖς φυγάσιν] Λακε-
 δαιμονίων τοῖς συμμάχοις AHJK   28 καταλειφθέντες PAK

γησαν, οἱ δὲ λοιποὶ καταφυγόντες εἰς τὴν πόλιν,
καὶ συμμάχων ὄντες ἔρημοι, συνηναγκάσθησαν ὁμο-
λογίας συνθέσθαι τοῖς πολεμίοις εὐαρέστους· ἔδει
38 γὰρ αὐτοὺς τὰ ἐπιπλα λαβόντας ἀπελθεῖν ἐκ τῆς
5 πόλεως καὶ μηκέτι τῆς Βοιωτίας ἐπιβαίνειν. μετὰ 6
δὲ ταῦτα οἱ μὲν Θηβαῖοι τὰς Πλαταιὰς κατασκά-
ψαντες καὶ Θεσπιάς ἀλλοτριῶς πρὸς αὐτοὺς δια-
κειμένας ἐξεπόρθησαν, οἱ δὲ Πλαταιεῖς εἰς Ἀθήνας
μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν φυγόντες τῆς ἰσοπολι-
10 τείας ἔτυχον διὰ τὴν χρηστότητα τοῦ δήμου. καὶ
τὰ μὲν κατὰ Βοιωτίαν ἐν τούτοις ἦν.

Λακεδαιμόνιοι δὲ στρατηγὸν καταστήσαντες Μνά-47
σιππον ἐξαπέστειλαν ἐπὶ τὴν Κόρκυραν, ἔχοντα
τριήρεις μὲν ἐξήκοντα καὶ πέντε, στρατιώτας δὲ
15 χιλίους καὶ πεντακοσίους. οὗτος δὲ καταπλεύσας
εἰς τὴν νῆσον καὶ προσλαβόμενος τοὺς φυγάδας
εἰσέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα, καὶ τεττάρων μὲν νεῶν
ἐκυρίευσεν, τῶν δὲ ὑπολοίπων τριῶν νεῶν φυγου-
σῶν πρὸς τὴν γῆν, αὗται μὲν ἐνεπρήσθησαν ὑπὸ
20 τῶν Κορκυραίων, ἵνα μὴ τοῖς πολεμίοις ὑποχείριοι
γένωνται. ἐνίκησε δὲ καὶ πεξῇ τοὺς ἐπὶ τῇ γῇ
λόφον τινὰ κατειλημμένους, καὶ καθόλου πολλὸν
φόβον τοῖς Κορκυραίοις ἐπέσθησεν. Ἀθηναῖοι δὲ 2
καὶ πάλαι μὲν ἀπεστάλκεισαν Τιμόθεον τὸν Κόνω-
25 νος ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Κορκυραίοις μετὰ νεῶν ἐξή-
κοντα· οὗτος δὲ πρὸ τῆς συμμαχίας ταύτης πλεύσας
ἐπὶ Θράκης, καὶ πολλὰς πόλεις ἐπὶ συμμαχίαν προ-

6 Θηβαῖοι FJ, Λακεδαιμόνιοι c πλαταιέας P 7 Θε-
σπίας P, Θεσπειάς F 11 κατὰ PAFJ, κατὰ τὴν c 17 μὲν
om. P; τέσσαρας μὲν τῶν F 21 πεξῇ om. f 27 προσκαλε-

- 3 καλεσάμενος, προσέθηκε τριάκοντα τριήρεις· τότε δὲ καθυστερῶν τῆς τῶν Κορκυραίων συμμαχίας τὸ μὲν πρῶτον ἀπέβαλε τὴν στρατηγίαν, τοῦ δήμου χαλεπῶς πρὸς αὐτὸν διατεθέντος· ὥς δὲ παρέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἄγων πρέσβειων πλῆθος τῶν 5 τὴν συμμαχίαν συντιθεμένων καὶ τριάκοντα τριήρεις ἰπροστεθεικῶς, πάντα δὲ τὸν στόλον εὖ κατεσκευακῶς πρὸς τὸν πόλεμον, μετενόησεν ὁ δῆμος καὶ ἄλιν αὐτῷ τὴν στρατηγίαν ἀποκατέστησεν.
- 4 προσκατεσκεύαζον δὲ καὶ ἄλλας τριήρεις τετταρά- 10 κοντα, ὥστε τὰς πάσας γίνεσθαι ἑκατὸν καὶ τριάκοντα· ἐποιοῦντο δὲ καὶ σίτου καὶ βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων ἀξιολόγους παρασκευάς. κατὰ δὲ τὸ παρὸν στρατηγὸν ἐλόμενοι Κτησικλέα μετὰ στρατιωτῶν πεντακοσίων ἐξέπεμ- 15 ψαν βοηθήσοντα τοῖς Κορκυραίοις. οὗτος δὲ λάθρα νυκτὸς ἔλαθε τοὺς πολιορκοῦντας εἰσπλεύσας εἰς Κόρκυραν· καὶ καταλαβὼν τοὺς ἐν τῇ πόλει πρὸς μὲν ἀλλήλους στασιάζοντας, τὰ δὲ κατὰ τὸν πόλεμον κακῶς διοικοῦντας, τὰς μὲν στάσεις διέλυσε, 20 τῆς δὲ πόλεως πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιησάμενος 39 6 εὐθαρσεῖς ἐποίησε τοὺς πολιορκουμένους. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀπροσδοκῆτως τοῖς πολιορκοῦσιν ἐπιθέμενος ἀνείλεν αὐτῶν περὶ διακοσίους, ὕστερον δὲ

σάμενος ο, corr. Dind. 7 δὲ P JL, τε c εὐκατασκευα-
κῶς P 10 προκατασκευάζων ο, corr. Dind., προσκατε-
σκεύαξε Reiske καὶ Dind., καὶ τὰς ο 11 ὥστε Reiske,
ὡς καὶ ο πάσας Reiske, ἄλλας πάσας ο 13 εἰς PFK,
εἰς τὸν c (c. 44, 1) 15 Στησικλέα ex (c. 46, 3 et) Xen.
Hell. VI 2, 10 coni. Wess. 16 λάθρα aut ἔλαθε τοὺς πολιορκοῦντας del. Reiske

μεγάλης μάχης γενομένης τόν τε Μνάσιππον ἀνείλε
καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγους· τέλος δὲ τοὺς πολιορ-
κοῦντας εἰς πολιορκίαν συγκλείσας μεγάλων ἐπαί-
νων ἔτυχεν. τοῦ δὲ περὶ τὴν Κόρκυραν πολέμου 7
5 σχεδὸν ἤδη τέλος ἔχοντος κατέπλευσεν ὁ στόλος
τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Κόρκυραν, ἔχων στρατηγούς
Τιμόθεον καὶ Ἰφικράτην. οὗτοι δὲ τῶν καιρῶν
ὑστερηκότες ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐπραξαν μνήμης ἄξιον,
τριήρεσι δὲ Σικελικαῖς περιτυχόντες, ἃς Διονύσιος
10 ἦν ἀπεσταλκῶς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ συμμαχίαν, ὧν
ἡγοῦντο Κισσίδης καὶ Κρίνιππος, ἀντάνδρους εἶλαν,
οὓσας ἐννέα· τοὺς δ' ἀλόντας λαφυροπωλήσαντες,
καὶ πλείω τῶν ἐξήκοντα ταλάντων ἀθροίσαντες,
ἐμισθοδότησαν τὴν δύναμιν.

15 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ μὲν τὴν 8
Κύπρον Νικοκλῆς ὁ εὐνοῦχος ἐδολοφόνησεν Εὐαγό-
ραν τὸν βασιλέα καὶ τῆς τῶν Σαλαμινίων βασιλείας
ἐκυρίευσεν, κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς Πραι-
νεστίνους παραταξάμενοι καὶ νικῆσαντες τοὺς πλεί-
20 στους τῶν ἀντιταξαμένων κατέκοψαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀστέιου Ῥωμαῖοι 48
κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους ἕξ, Μάρ-
κον Φούριον καὶ Λεύκιον Φούριον, ἔτι δὲ Αὔλον
Ποστόμιον καὶ Λεύκιον Λοκρήτιον καὶ Μάρκον
25 Φάβιον καὶ Λεύκιον Ποστόμιον. ἐπὶ δὲ τούτων
κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐγένοντο σεισμοὶ μεγάλοι

16 ὁ εὐνοῦχος] καὶ εὐνοῦχος Palmerius, ἐπεὶ ὁ εὐνοῦχος
(del. καὶ v. 17) Simson, δι' εὐνούχου vel εὐνούχων Reiske
ἐπαγόραν P 23 φρούριον PA καὶ om. A φρούριον P, om. A
24 Ποστούμιον o - PA καὶ Λεύκιον om. A Λοκρήτιον
o - PA καὶ M. — Ποστόμιον om. A 25 Ποστούμιον v

καὶ κατακλυσμοὶ χώρας καὶ πόλεων ἄπιστοι· οὐδέ-
 ποτε γὰρ ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις ἐγένοντο πάθη
 τοιαῦτα περὶ πόλεις Ἑλληνίδας, οὔτε τῶν πόλεων
 αὐτάνδρων ἀφανισμός, θείας τινὸς ἐνεργείας τὴν
 ἀπώλειαν καὶ φθορὰν τῶν ἀνθρώπων μηχανησαμέ- 5
 2 νης. ἐπέτεινε δὲ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὁ καιρὸς·
 οὐ γὰρ ἡμέρας συνέβη γενέσθαι τὸν σεισμόν, ἐν ᾗ
 δυνατὸν ἦν τοὺς κινδυνεύοντας βοηθεῖν ἑαυτοῖς,
 ἀλλὰ νυκτὸς τοῦ πάθους συμβάντος αἱ μὲν οἰκίαι
 διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σεισμοῦ καταρριπτούμεναι 10
 συνεχέοντο, οἱ δὲ ἄνθρωποι διὰ τε τὸ σκότος
 καὶ τὸ τῆς περιστάσεως ἀπροσδόκητον καὶ παρά-
 δοξον ἀδυνάτως εἶχον ἀντιλαμβάνεσθαι τῆς σωτη-
 3 ρίας. οἱ μὲν οὖν πλείους ἐναποληφθέντες τοῖς 40
 πτώμασι τῶν οἰκιῶν ἠφανίσθησαν· ἐπιλαβούσης δ' 15
 ἡμέρας τινὲς ἐξεπήδων ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ δόξαντες
 ἐκπεφευγέναι τὸν κίνδυνον μείζονι καὶ παραδοξότερᾳ
 συμφορᾷ περιέπεσον· τῆς γὰρ θαλάσσης μετεωρισθεί-
 σης ἐπὶ πολὺ καὶ κύματος ὑψηλοῦ ἐξαιρομένου
 κατεκλύσθησαν ἅπαντες σὺν ταῖς πατρίσιν ἀφα- 20
 νισθέντες. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ πάθος τῆς Ἀχαΐας
 περὶ δύο πόλεις, Ἑλίκην τε καὶ Βοῦραν, ὧν τὴν
 Ἑλίκην [τε] συνέβαινε μέγιστον τῶν κατὰ τὴν Ἀχαΐαν
 4 πόλεων ἔχειν ἀξίωμα πρὸ τοῦ σεισμοῦ. περὶ δὲ τῶν
 συμπτωμάτων μεγάλης οὔσης ζητήσεως, οἱ μὲν φυσι- 25
 κοὶ πειρῶνται τὰς αἰτίας τῶν τοιούτων παθῶν οὐκ
 εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρειν, ἀλλ' εἰς φυσικὰς τινας καὶ
 κατηναγκασμένας περιστάσεις, οἱ δ' εὐσεβῶς διακαί-

3 οὐδὲ Dind. 12 τὸ] διὰ τὸ Dind. 14 ἐναπολειφθέν-
 , τες P 19 ἐξαιρουμ. P 22 ἐλικήν P 23 τε del. Dind.

μενοι πρὸς τὸ θεῖον πιθανάς τινας αἰτίας ἀποδι-
 δοῦσι τοῦ συμβάντος, ὥς διὰ θεῶν μῆνιν γεγενη-
 μένης τῆς συμφορᾶς τοῖς εἰς τὸ θεῖον ἀσεβήσασι·
 περὶ ὧν καὶ ἡμεῖς ἀκριβῶς ἀναγράψαι πειρασόμεθα
 5 τῇ κατὰ μέρος ἱστορίᾳ. κατὰ τὴν Ἰωνίαν ἐννέα 49
 πόλεις εἰώθεισαν κοινὴν ποιεῖσθαι σύνοδον τὴν
 τῶν Πανιωνίων, καὶ θυσίας συνθύειν ἀρχαίας καὶ
 μεγάλας Ποσειδῶνι περὶ τὴν ὀνομαζομένην Μυκά-
 λην ἐν ἐρήμῳ τόπῳ. ὕστερον δὲ πολέμων γενομέ-
 10 νων περὶ τούτους τοὺς τόπους οὐ δυνάμενοι ποιεῖν
 τὰ Πανιώνια, μετέθεσαν τὴν πανήγυριν εἰς ἀσφαλῆ
 τόπον, ὃς ἦν πλησίον τῆς Ἐφέσου. πέμψαντες δὲ
 θεωροὺς Πυθῶδε, χρησμοὺς ἔλαβον ἀφιδρύματα
 λαβεῖν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ προγονικῶν αὐτοῖς
 15 βωμῶν ἐξ Ἑλίκης τῆς ἐν τῇ τότε μὲν Ἰωνίᾳ, νῦν
 δὲ Ἀχαΐᾳ καλουμένη. οἱ μὲν οὖν Ἰῶνες κατὰ τὸν 2
 χρησμὸν ἔπεμψαν εἰς Ἀχαΐαν τοὺς ληψομένους τὰ
 ἀφιδρύματα· οὗτοι δὲ πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν
 διαλεχθέντες ἔπεισαν διδόναι τὰ ἀξιούμενα. οἱ δὲ
 20 τὴν Ἑλίκην οἰκοῦντες, ἔχοντες παλαιὸν λόγιον ὅτι
 τότε κινδυνεύουσιν ὅταν Ἰῶνες ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ
 Ποσειδῶνος θύσωσιν, ἀναλογιζόμενοι τὸν χρησμὸν
 ἀντέλεγον τοῖς Ἰῶσι περὶ τῶν ἀφιδρυμάτων, λέγον-
 τες μὴ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν, ἀλλ' ἴδιον αὐτῶν εἶναι
 25 τὸ τέμενος· συνέπραττον δὲ τούτοις καὶ οἱ τὴν
 Βοῦραν οἰκοῦντες. τῶν δὲ Ἀχαιῶν κοινῷ δόγματι 3

1 ἀποδίδωσι A, ἀπὸ δώσει P   3 τοῖς om. P   ἀσεβή-
 μασι P   4 ἀκριβῶς om. P   5 τῇ] ἐν τῇ A   ἐννέα]
 δώδεκα Wess. ex Herod. I 145, Strab. XIV 1, 20   15 ἐν
 τῷ . . Ἰωνίας . . Ἀχαιῶν καλουμένης ο, corr. Madvig   20 ἐλ-
 λικήν P   24 αὐτῶν ο

συγχωρησάντων, οἱ μὲν Ἴωνες ἔθυσαν ἐπὶ τοῦ
 βωμοῦ τοῦ Ποσειδῶνος κατὰ τὸν χρησμόν, οἱ δ' 41
 Ἑλικεῖς τὰ χρήματα διαρρίψαντες τῶν Ἰόνων τοὺς
 τε θεωροὺς συνήρπασαν, ἡσέβησάν τε εἰς τὸ θεῖον.
 ἀνθ' ὧν φασὶ μηνίσαντα τὸν Ποσειδῶνα διὰ τοῦ 5
 σεισμοῦ καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τὰς ἀσεβούσας πόλεις
 4 λυμῆρασθαι. τοῦ δ' ἐκ Ποσειδῶνος γερονέναι τὴν
 μῆριν ταῖς πόλεσιν φασὶν ἐμφανεῖς ἀποδείξεις ὑπάρ-
 χειν διὰ τὸ τῶν σεισμῶν καὶ τῶν κατακλυσμῶν
 τοῦτον τὸν θεὸν ἔχειν διειληφθαι τὴν ἔξουσίαν, 10
 καὶ διὰ τὸ δοκεῖν τὸ παλαιὸν τὴν Πελοπόννησον
 οἰκητήριον γερονέναι Ποσειδῶνος, καὶ τὴν χώραν
 ταύτην ὥσπερ ἱερὰν τοῦ Ποσειδῶνος νομίζεσθαι,
 καὶ τὸ σύνολον πάσας τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις
 μάλιστα τῶν ἀθανάτων τὸν θεὸν τιμᾶν τοῦτον. 15
 5 πρὸς δὲ τοῦτοις τὴν Πελοπόννησον κατὰ βᾶθους
 ἔχειν μεγάλα κοιλώματα καὶ συστάσεις ὑδάτων
 ναματιαίων μεγάλας. εἶναι γὰρ ἐν αὐτῇ δύο ποτα-
 μοὺς φανεροὺς ῥέοντας ὑπὸ γῆν· ὃ τε γὰρ περὶ
 Φένεον ποταμὸς εἰς τὴν γῆν καταδυόμενος ἐν τοῖς 20
 προτέροις χρόνοις ἠφανίζετο, τῶν κατὰ γῆς ἄντρων
 αὐτὸν ὑποδεχομένων, ὃ τε περὶ [τὸ] Στύμφηλον εἰς
 τι χάσμα καταδυόμενος ἐπὶ διακοσίους σταδίους
 φέρεται κεκρυμμένος κατὰ γῆς καὶ παρὰ τὴν τῶν
 6 Ἀργείων πόλιν ἐξίησιν. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις 25
 λέγουσιν, ὅτι πλὴν τῶν ἀσεβησάντων οὐδεὶς ἄλλος

3 χρήματα] θύματα Dind. (c. 82, 1) 5 φησι PAK,
 om. F 9 καὶ τῶν κατακλυσμῶν om. P; τῶν om. F
 20 Φενεὸν v 22 Στύμφηλον] τὸ στύμφην Pa, τὸ στύμ-
 φιον c 23 τι Dind., τὸ ο

περιέπεσε τῇ συμφορᾷ. καὶ περὶ μὲν τῶν γενο-
μένων σεισμῶν καὶ κατακλυσμῶν ἀρκεσθῆσόμεθα
τοῖς ῥηθεῖσιν.

Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀλκισθένους Ῥω-50
5 μαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν
ὀκτώ, Λεύκιον Οὐαλέριον καὶ Πόπλιον, ἔτι δὲ
Γάιον Τερέντιον καὶ Λεύκιον Μενήμιον, πρὸς δὲ
τούτοις Γάιον Σολπίκιον καὶ Τίτον Παπίριον καὶ
Λεύκιον Αἰμίλιον, παρὰ δὲ Ἡλείοις Ὀλυμπιάς ἤχθη
10 δευτέρα πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον
Δάμων Θούριος. ἐπὶ δὲ τούτων, Λακεδαιμονίων 2
ἔτη σχεδὸν πεντακόσια τῆς Ἑλλάδος ἐχόντων τὴν
ἡγεμονίαν, τὸ θεῖον προεσήμαινεν αὐτοῖς τῆς ἀρχῆς
τὴν ἀποβολήν· ὥφθη μὲν γὰρ κατὰ τὸν οὐρανὸν
15 ἐπὶ πολλὰς νύκτας λαμπὰς μεγάλη καομένη, ἀπὸ
42 τοῦ σχήματος ὀνομασθεῖσα πυρίνη δοκίς· μικρὸν
δ' ὕστερον ἡττηθέντες οἱ Σπαρτιάται παραδόξως
μεγάλη μάχη τὴν ἡγεμονίαν ἀπέβαλον ἀνελπίστως.
ἔνιοι δὲ τῶν φυσικῶν τὴν γένεσιν τῆς λαμπάδος 3
20 εἰς φυσικὰς αἰτίας ἀνέφερον, ἀποφαινόμενοι τὰ
τοιαῦτα φαντάσματα κατηναγκασμένως γίνεσθαι
χρόνοις ὠρισμένοις, καὶ περὶ τῶν τοιούτων τοὺς
τε ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίους καὶ τοὺς ἄλλους ἀστρο-
λόγους ποιουμένους προορήσεις ἐναργεῖς ἐπιτυγχά-
25 νειν· τοὺς δὲ μὴ θαυμάζειν ὅταν γένηται τι
τοιοῦτον, ἀλλ' ἐὰν μὴ γένηται, κατὰ τὰς ιδίας

4 δ'] γὰρ P   6 Πόπλιον PA, Πόπλιον Ἄγκων c (Liv. VI 27)   7 Τερέντιον et Λεύκιον et Γάιον et καὶ Τίτον — Λεύκιον om. A   8 Σουλπίκιον v   Παπίριον v   9 Αἰμίλιον PA, Αἰμίλιον καὶ Φλάβιον Μάρκων c   10 ἑκατόν] ἐνετήμοντα P   25 τοὺς δὲ] ὥστε Madvig

ἐκάστων περιόδους αἰωνίοις κινήσεσι καὶ φοραῖς
 ὠρισμέναις [τῶν] συντελουμένων. τὴν δ' οὖν λαμ-
 πάδα τοσαύτην ἐσχηκέναι λαμπρότητα καὶ δύναμιν
 τοῦ φωτός, ὥστ' ἐπὶ τῆς γῆς σκιάς ποιεῖν παραπλη-
 4 σίας τῇ σελήνῃ. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀρτα- 5
 ξέρξης ὁ βασιλεὺς ὁρῶν πάλιν ταραττομένην τὴν
 Ἑλλάδα πρέσβεις ἀπέστειλε, παρακαλῶν συλλύ-
 σασθαι τοὺς ἐμφυλίους πολέμους καὶ συνθέσθαι
 κοινὴν εἰρήνην κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἃς πρότερον
 ἦσαν πεποιημένοι. τῶν Ἑλλήνων δὲ πάντων ἀσμέ- 10
 νως προσδεξαμένων τοὺς λόγους, συνέθεντο κοινὴν
 εἰρήνην αἱ πόλεις πᾶσαι πλὴν Θηβαίων· Θηβαῖοι
 γὰρ μόνοι, τὴν Βοιωτίαν ὑπὸ μίαν ἄγοντες συντέ-
 λειαν, οὐ προσεδέχθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ
 τὸ πᾶσιν ἀρέσκειν κατὰ πόλιν γίνεσθαι τοὺς 15
 ὄρκους καὶ τὰς σπονδάς. διόπερ ἔκσπονδοι γενη-
 θέντες ὥσπερ καὶ πρότερον, συνεῖχον τὴν Βοιωτίαν
 5 ἐν τῇ καθ' αὐτοὺς μιᾷ συντελείᾳ. ἐπὶ δὲ τούτοις
 οἱ Λακεδαιμόνιοι παροξυνθέντες ἔγνωσαν μεγάλη
 δυνάμει στρατεύειν ἐπ' αὐτούς, ὥς κοινούς πολε- 20
 μίους· σφόδρα γὰρ ὑφεωρῶντο τὴν αὔξησιν αὐτῶν,
 μήποτε τῆς ὅλης Βοιωτίας ἡγούμενοι τὴν ἡγεμο-
 νίαν τῆς Σπάρτης καταλύσωσιν, ἐπιλαβόμενοι και-
 ροῦ. ἐν τε γὰρ τοῖς γυμνασίοις συνεχῶς διατρί-
 βόντες εὖρωστοι τοῖς σώμασιν ὑπῆρχον, καὶ φύσει 25
 φιλοπόλεμοι καθεστῶτες οὐδενὸς ἔθνους Ἑλληνικοῦ
 6 ταῖς ἀνδρείαις ἐλείποντο. εἶχον δὲ καὶ ἡγεμόνας

1 ἐκάστων] ἀστέρων Rhod.; περιόδους, ἐκάστων fort.

2 τῶν deleti, ἀπάντων Rhod., τούτων Wurm συντελουμέ-
 νας Reiske 3 φασὶ add. Madvig 10 τῶν δὲ Ἑλλήνων v

ἐπιφανεῖς ταῖς ἀρεταῖς πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους, μεγίστους δὲ τρεῖς, Ἐπαμεινώνδαν καὶ Γοργίαν, ἔτι δὲ καὶ Πελοπίδαν· ἥ τε πόλις τῶν Θηβαίων διὰ τῆς τῶν προγόνων ἐπιφανείας ἐν τοῖς ἡρωικοῖς
 5 χρόνοις φρονήματος ἦν πλήρης καὶ μεγάλων ὠρέ- γετο πραγμάτων. κατὰ μὲν οὖν τοῦτον τὸν ἐν- αυτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι παρεσκευάζοντο πρὸς τὸν πόλεμον καὶ δυνάμεις κατέλεγον τὰς μὲν πολιτικάς, τὰς δὲ παρὰ τῶν συμμαχῶν.

¹⁰ 43 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησι Φρασικλείδου Ῥω-51
 μαῖοι κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους ὀκτώ, Πόπλιον Μάνιον καὶ Γάιον, Ἐρενούκιον καὶ Γάιον Σέξτον καὶ Τιβέριον Ἰούλιον, ἔτι δὲ Λεύκιον Λαβί- νιον καὶ Πόπλιον Τριβώνιον καὶ Γάιον Μάλλιον,
 15 πρὸς δὲ τούτοις Λεύκιον Ἀνθέστιον. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ μὲν Θηβαῖοι ἔκσπονδοι γεγονότες ἠναγκάσθησαν ἀναδέξασθαι μόνοι τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλε- μον· οὐδεμιᾶ γὰρ ἔξῃν πόλει συμμαχῆσαι διὰ τὸ πάσας συντεθεῖσθαι τὴν κοινὴν εἰρήνην. οἱ δὲ 2
 20 Λακεδαιμόνιοι, μονωθέντων τῶν Θηβαίων, ἔκριναν πολεμεῖν αὐτοῖς καὶ τὰς Θήβας ἐξανδραποδίσασθαι. φανερὰς δὲ οὔσης τῆς τῶν Λακεδαιμονίων παρα- σκευῆς, καὶ τῶν Θηβαίων ἐρήμων ὄντων συμμα- χῶν, ἅπαντες ὑπελάμβανον αὐτοὺς ῥαδίως ὑπὸ τῶν

2 Γοργίδαν cf. 39, 2 12 Μάνιον] Manlius Liv. VI 30 γάιον· ἔρενούκιον· καὶ P καὶ et Ἐρενούκιον καὶ Γάιον om. A 13 Σέξτον v; Sextilius Liv. καὶ et Ἰούλιον et Λαβ. — Πόπλιον et καὶ Γ. Μάλλιον om. A Λαβίνιον] Albinus Liv. 14 Τριβώνιον o-PA Μάλλιον FK 19 συν- τίθεσθαι o, corr. Reiske 24 ῥαδίως] ἂν add. Hert. et Madvig; καταπολεμηθήσεσθαι malim

3 Σπαρτιατῶν καταπολεμηθῆναι. διόπερ οἱ μὲν εὐνοϊ-
 κῶς ἔχοντες τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Θηβαίους
 συνήλθουν αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς προσδοκωμέναις συμφο-
 ραῖς, οἱ δ' ἄλλοτρίως ἔχοντες περιχαρεῖς ἦσαν, ὥς
 αὐτίκα μάλα τῶν Θηβαίων ἐξανδραποδισθησομένων. 5
 τέλος δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλὴν δύναμιν παρα-
 σκευασάμενοι παρέδωκαν αὐτὴν Κλεομβρότῳ τῷ
 βασιλεῖ, καὶ πρῶτον μὲν προαπέστειλαν πρέσβεις
 εἰς Θήβας, προστάττοντες ἀπάσας τὰς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ
 πόλεις εἶναι αὐτονόμους, Πλαταιὰς δὲ καὶ Θεσπιάς 10
 οἰκίζειν καὶ τὴν χώραν τοῖς πρότερον γεγονόσι
 4 κυρίοις ἀποκαταστῆσαι. ἀποκριναμένων δὲ τῶν
 Θηβαίων, ὥς οὐτ' αὐτοὶ πολυπραγμονοῦσιν οὐδὲν
 τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν οὐτ' ἐκείνοις ἄπτεσθαι
 προσήκει τῆς Βοιωτίας· γενομένων δὲ τοιούτων τῶν 15
 ἀποκρίσεων οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν Κλεομβρότον
 εὐθύς ἐξέπεμψαν μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰς Θήβας·
 οἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι προθύμως εἶχον
 εἰς τὸν πόλεμον, ἐλπίζοντες μὴτ' ἀγῶνα μῆτε μάχην
 52 ἔσεσθαι, ἀλλ' ἀκονιτὶ τῶν Βοιωτῶν κρατῆσιν. οὗτοι 20
 μὲν οὖν προάγοντες ὥς ἦκον εἰς Κορώνειαν, κατε-
 στρατοπέδευσαν καὶ τοὺς καθυστεροῦντας τῶν συμ-
 μάχων ἀνέμενον. οἱ δὲ Θηβαῖοι διὰ τὴν παρουσίαν

1 οἱ μὲν εὐνοϊκῶς ἔχοντες Dind., εὐνοικῶς ἐχόντων ο;
 τινῶν add. Wurm 7 κλεομβρότα P 8 προαπέστειλαν
 PAL 10 Πλαταιάς ο-J Θεσπιάς P, Θεσπειάς F
 11 οἰκίζειν Hert. 13 πολυπραγμονοῦσι v οὐδὲν addidi,
 τι add. Dind. 14 τῶν] τὰ Reiske οὐτ' PAFJKL, οὕτως
 οὐτ' c 15 προσήκειν PAFHJK τῶν om. AFJL 16 ἀπο-
 κρίσεων om. L, ἐγκρίσεων A 20 ἀλλ' ἀκονητεῖ P, ἀλλὰ
 κοινῇ AFKL 21 Κορώνειαν Wess., χερώνειαν PA, χαι-
 ρώνειαν c

τῶν πολεμίων ἐψηφίσαντο τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας
 εἰς Ἀθήνας ὑπεκθέσθαι, αὐτοὶ δ' Ἐπαμεινώνδαν
 στρατηγὸν ἐλόμενοι τούτῳ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον
 ἐπέτρεψαν, συμπαρόντων αὐτῷ βοιωταρχῶν ἑξ. ὁ 2
 5 δ' Ἐπαμεινώνδας πανδημεὶ τοὺς Θηβαίους τοὺς ἐν
 ἡλικίᾳ στρατιᾶς ὄντας καταλέξας εἰς τὴν μάχην καὶ
 τῶν ἄλλων Βοιωτῶν τοὺς εὐθέτους, προῆγε τὴν
 44 δύναμιν ἐκ τῶν Θηβῶν, ἔχων τοὺς σύμπαντας οὐ
 πλείους τῶν ἑξακισχιλίων. κατὰ δὲ τὴν τῆς πόλεως 3
 10 ἔξοδον τῶν στρατιωτῶν πολλοῖς ἔδοξε δυσχερῇ
 σημεῖα φανῆναι τῷ στρατοπέδῳ. περὶ γὰρ τὰς
 πύλας ἀπήντησε τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν κῆρυξ
 τυφλός, ὃς ἀνδράποδ' ἀποδεδρακότα, καθάπερ ἦν
 εἰδισμένον, ἀνηγόρευε κηρύττων μὴτ' ἐξάγειν Θή-
 15 βηθεν μὴτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' ἀπάγοντα πάλιν ἀνα-
 σῶζειν. οἱ μὲν οὖν πρεσβύτεροι τῶν ἀκουόντων 4
 τοῦ κήρυκος οἰωνὸν ἐποιοῦντο τοῦ μέλλοντος, οἱ
 δὲ νεώτεροι ἡσυχίαν εἶχον, ἵνα μὴ δόξωσι διὰ δει-
 λίαν ἀποτρέπειν τὸν Ἐπαμεινώνδαν τῆς στρατείας.
 20 ὁ δ' Ἐπαμεινώνδας πρὸς τοὺς λέγοντας προσέχειν
 δεῖν τοῖς οἰωνοῖς εἶπεν

εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

ταύτῃ δὲ τῇ παρρησίᾳ καταπληξαμένου τοῦ Ἐπα- 5
 μεινώνδου τοὺς εὐλαβῶς ἔχοντας, ἕτερος οἰωνὸς

5 τοὺς ἐν] ἐν P 6 στρατείας Schäfer 13 τυφλός
 Madvig, τυφλόν ο; τὸ τυχόν Wurm ὃς addidi, nisi mavis
 ἀπαντήσας ἀνδράποδα ἀποδεδρακότα Madvig, ἄνδρα ἀπο-
 δεδρακότα ο καθάπερ PA, κομίζων καὶ καθάπερ c (ὄνο-
 μάζων Reiske, γνωρίζων Madvig) 15 μὴδ' ἀφ. ο - FJ
 18 ἡσυχίαν] τὴν ἡσυχίαν Dind. 19 ἀνατρέπειν ο, corr.
 Wess. στρατιᾶς PAL 20 Ἐπαμεινώνδας — οἰωνοῖς
 om. P 21 δεῖν Wess., δεῖ v

ἐφάνη δυσχερέστερος τοῦ προτέρου. ὁ γὰρ γραμματεὺς προῆγεν ἔχων δόρυ καὶ ταινίαν ἐπ' αὐτῷ, καὶ προεσήμαινε τὸ παραγγελλόμενον ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων· πνεύματος δὲ γενομένου συνέβη τὴν ταινίαν ἀποσπασθῆναι περὶ τινὰ στήλην ἐφ'esτιῶσαν 5 τάφῳ· ἦσαν δὲ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τεθαμμένοι τινὲς Λακεδαιμόνιοι καὶ Πελοποννήσιοι, οἳ μετ' Ἀγη-
6 σιλάου στρατεύσαντες ἐτελεύτησαν. τῶν δὲ προσβυτέρων τινὲς πάλιν ἐντυχόντες διεμαρτύραντο μὴ προάγειν τὴν δύναμιν, φανερώς τῶν θεῶν κωλυ- 10 ὄντων, ὁ δ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκριθεὶς προῆγε τὸ στρατόπεδον, ἡγούμενος τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν λογισμὸν καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων μνήμην αἰρετω-
7 τέραν εἶναι τῶν παρόντων σημείων. ὁ μὲν οὖν Ἐπαμεινώνδας πεφίλοσοφικῶς καὶ τοῖς ἐν παιδείᾳ 15 λογισμοῖς ἐμφρόνως χρησάμενος παραντίκα μὲν ὑπὸ πολλῶν μέμψεως ἔτυχεν, ὕστερον δὲ διὰ τῶν κατορθωμάτων δόξας στρατηγικῇ συνέσει διαφέρειν μεγίστων ἀγαθῶν αἷτιος ἐγένετο τῇ πατρίδι. εὐθὺς γὰρ προαγαγὼν τὴν δύναμιν, καὶ προκαταλα- 20 βόμενος τὰ περὶ τὴν Κορώνειαν στενά, κατεστρατοπέδευσεν.

53 Ὁ δὲ Κλεόμβροτος πυθόμενος τοὺς πολεμίους προκατειληφέναι τὰς παρόδους, τὸ μὲν ταύτῃ ποι-
εῖσθαι τὴν διέξοδον ἀπέγνω, πορευθεὶς δὲ διὰ τῆς 25 Φωκίδος, καὶ διεξελθὼν τὴν παραθαλαττίαν ὁδὸν χαλεπὴν οὖσαν, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀκιν-

3 καὶ om. PAFL; προῆγεν fort. del. 5 ἀποσπασθῆναι] ἀποσπασθεῖσαν περιτεθῆναι Wurm, ἀποσπασθεῖσαν περιταθῆναι Bezzel 18 ἔδοξε et 19 γένόμενος Reiske

δύνως· ἐν παρόδῳ δέ τινα τῶν πολισµατίων χει-
 ρωσάµενος δέκα τριήρων ἐγκρατῆς ἐγένετο. μετὰ 2
 δὲ ταῦτα καταντήσας εἰς τὰ καλούµενα Λευκτρα
 κατεστρατοπέδευσε καὶ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς ὁδοί-
 5 πορίας ἀνελάµβανεν. οἱ δὲ Βοιωτοὶ προάγοντες ἐπὶ
 45 τοὺς πολεµίους, ὥς ἤγγισαν αὐτοῖς καὶ λόφους τινὰς
 ὑπερβαλόντες ἄφνω κατενόησαν τοὺς Λακεδαιµο-
 νίους ἐπέχοντας ἅπαν τὸ Λευκτρικὸν πεδίον, κατε-
 πλάγησαν ἰδόντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάµεως. συν- 3
 10 ἐδρευσάντων δὲ τῶν βοιωταρχῶν καὶ βουλευοµένων,
 πότερον χρὴ μένειν καὶ πρὸς πολλαπλασίονα δύ-
 ναμιν διαγωνίζεσθαι ἢ τὴν ἀναχώρησιν ποιησάµε-
 νοι ἐν τόποις ὑπερδεξίοις συστήσονται τὴν μάχην,
 ἔτυχον αἱ γνώμαι τῶν ἡγεµόνων ἴσαι γενόμεναι. ἔξ
 15 γὰρ ὄντων βοιωταρχῶν τρεῖς μὲν ὦντο δεῖν ἀπ-
 άρειν τὴν δύναμιν, τρεῖς δὲ μένειν καὶ διαγωνίζε-
 σθαι, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Ἐπαµεινώνδας συνεξαριθµού-
 µενος. ἀπορίας δ' οὔσης µεγάλης καὶ δυσκρίτου
 τῶν βοιωταρχῶν [ὁ] ἕβδομος ἦκεν, ὃν πείσας Ἐπα-
 20 µεινώνδας ὁµόψηφον ἑαυτῷ γενέσθαι προετέρησε
 τῇ γνώμῃ. ὁ μὲν οὖν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἄγων τοῦτον
 τὸν τρόπον ἐκυρώθη. ὁ δ' Ἐπαµεινώνδας ὁρῶν 4
 τοὺς στρατιώτας δεισιδαιµονοῦντας ἐπὶ τοῖς γεγο-
 νόσι σηµείοις, ἐφιλοτιµεῖτο διὰ τῆς ἰδίας ἐπινοίας

1 ἐν om. PA παρόδα P τινα] τι conicio ex Xen.
 Hell. VI 4, 3 2 *δέκα c. 78, 4] τε καὶ PA, καὶ c; δώ-
 δεκα Wurm ex Xen. ἐγένετο] γενόμενος παρήλθε f
 9 ἰδόντες FJ, εἰδότες c 10 βοιωτάρχων P (et bis infra)
 13 ὑπερδεξίοις Reiske, δεξιοῖς o; δυσδεξίοις Wurm συστή-
 σονται PJJ, συστήσονται c 15 γὰρ παρόντων Schäfer
 19 ὁ om. P 20 ὁμόψυχον o, corr. Rhod. 21 τῆς
 γνώµης o, corr. Madvig

καὶ στρατηγίας μεταθεῖναι τὰς τοῦ πλήθους εὐλαβείας. διόπερ τινῶν προσφάτως παραγεγονότων ἐκ Θηβῶν ἔπεισεν εἰπεῖν, ὅτι τὰ κατὰ τὸν νεῶν τοῦ Ἡρακλέους ὅπλα παραδόξως ἀφανῇ γέγονε καὶ λόγος ἐν ταῖς Θήβαις διαδέδοται ὡς τῶν ἡρώων τῶν ἀρχαίων ἀνελιηφότων αὐτὰ καὶ βοηθεῖν τοῖς Βοιωτοῖς ἀπεληλυθότων. ἄλλον δὲ κατέστησεν ὡς ἀπὸ Τροφωνίου προσφάτως ἀναβεβηκότα καὶ λέγοντα, διότι προστέταχεν ὁ θεὸς αὐτοῖς, ὅταν ἐν Λεύκτροις νικήσωσιν, ἀγῶνα τιθέναι Διὶ βασιλεῖ στεφανίτην· ἅψ' οὗ δὴ Βοιωτοὶ ταύτην ποιοῦσι τὴν πανήγυριν ἐν Λεβαδείᾳ.

- 54 Συνήργησε δὲ πρὸς ταύτην τὴν ἐπίνοιαν Λεανδρίας ὁ Σπαρτιάτης, πεφηνγῶς μὲν ἐκ Λακεδαιμονος, τότε δὲ συστρατεύων Θηβαίοις. οὗτος γὰρ ἐν ἐκκλησίᾳ προαχθεὶς ἀπεφήνατο παλαιὸν εἶναι λόγιον τοῖς Σπαρτιάταις, ὅτι τότε τὴν ἡγεμονίαν ἀποβαλοῦσιν, ὅταν ἐν Λεύκτροις ὑπὸ Θηβαίων ἡττηθῶσιν. προσῆλθον δὲ τῷ Ἐπαμεινώνδῃ καὶ χρησμο-
 2 λόγοι τινὲς ἐγχώριοι, λέγοντες ὅτι περὶ τὸν τάφον τῶν Λεύκτρον καὶ Σκεδάσου θυγατέρων μεγάλη συμφορὰ δεῖ περιπεσεῖν Λακεδαιμονίους διὰ τοιαύ-
 3 τας αἰτίας. Λεύκτρος ἦν, ἅψ' οὗ τὸ πεδίον τοῦτο ἔσχε τὴν προσηγορίαν. τούτου θυγατέρας καὶ Σκεδάσου τινὸς ὁμοίως κόρας πρέσβεις Λακεδαιμονίων ἐβιάσαντο· αἱ δὲ ὑβρισθεῖσαι τὴν συμφορὰν οὐκ

3 τὰ om. PA νεῶν P 4 ἡρακλέως PA ὅπλοις P
 10 στεφανίτην P 12 λιβαδία P 13 Λεανδρίας Dind.,
 Κλεανδρίδας C. Müller 16 ἀπεφήνατο Wess., ἀπέφηνε
 τὸ ο 17 ἀποβάλλωσιν PAL 18 ὑπὸ Θηβαίων om. J
 21 τῶν om. P

ἐνέγκασαι, τῇ πατρίδι τῇ πεμψάσῃ τοὺς ὕβριστὰς
 καταρασάμεναι τὸν βίον αὐτοχειρίᾳ κατέστρεψαν.
 πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων λεγομένων, καὶ τοῦ 4
 46 *Επαμεινώνδου* συναγαγόντος ἐκκλησίαν καὶ τοὺς
 5 στρατιώτας τοῖς οἰκείοις λόγοις προτρεψαμένου πρὸς
 τὸν ἀγῶνα, πάντες μετέθεντο τὰς γνώμας, καὶ τῆς
 μὲν δεισιδαιμονίας ἀπελύθησαν, πρὸς δὲ τὴν μά-
 χην εὐθαρσεῖς ταῖς ψυχαῖς κατέστησαν. ἦλθε δὲ 5
 καὶ συμμαχία κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν τοῖς *Θηβαίοις*
 10 παρὰ *Θετταλῶν*, πεξοὶ μὲν χίλιοι καὶ πεντακόσιοι,
 ἵππεῖς δὲ πεντακόσιοι, ὧν ἡγεῖτο Ἰάσων. οὗτος δ'
 ἔπεισε τοὺς τε *Βοιωτοὺς* καὶ τοὺς *Λακεδαιμονίους*
 ἀνοχὰς ποιήσασθαι καὶ τὰ παράλογα τῆς τύχης
 εὐλαβηθῆναι. γενομένων δὲ τῶν σπονδῶν *Κλεόμ-* 6
 15 *βροτος* ἀνέξενξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκ τῆς *Βοιω-*
τίας, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἄλλη δύναμις μεγάλη
Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων, ἡγουμένου Ἀρ-
χιδάμου τοῦ Ἀγησιλάου. οἱ γὰρ *Σπαρτιᾶται* θεω-
 ροῦντες τὴν ἐτοιμότητα τῶν *Βοιωτῶν*, καὶ τὸ θρά-
 20 σος καὶ τὴν ἀπόνοιαν εὐλαβούμενοι, τὴν δευτέραν
 ἀπεστιάκλεισαν δύναμιν, ἵνα τῷ πλήθει τῶν ἀγω-
 νιζομένων περιγένηνται τῆς τῶν πολεμίων τόλμης.
 συνελθουσῶν δ' εἰς ταὐτὸ τῶν δυνάμεων αἰσχροὺς 7
 εἶναι ὑπέλαβον οἱ *Λακεδαιμόνιοι* δεδιέναι τὰς τῶν
 25 *Βοιωτῶν* ἀρετάς. διόπερ' τὰς σπονδὰς παρ' οὐδὲν
 ἡγησάμενοι μετὰ πολλῆς προθυμίας ἀνέκαμψαν εἰς
Λεῦκτρα. ἐτοιμῶν δ' ὄντων καὶ τῶν *Βοιωτῶν* πρὸς
 τὴν μάχην, ἐξέταττον ἀμφοτέρωι τὰς δυνάμεις.

55 Καὶ παρὰ μὲν τοῖς Λακεδαιμονίοις οἱ ἀφ' Ἑρα-
 κλέους γεγονότες ἡγεμόνες ἐτάχθησαν ἐπὶ τῶν κε-
 ράτων, Κλεόμβροτός τε ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀρχίδαμος
 ὁ Ἀγησιλάου τοῦ βασιλέως υἱός, παρὰ δὲ τοῖς
 Βοιωτοῖς Ἐπαμεινώνδας ἰδίᾳ τινὶ καὶ περιττῇ τάξει 5
 χρησάμενος διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας περιεποιήσατο
 2 τὴν περιβόητον νίκην. ἐκλεξάμενος γὰρ ἕξ ἀπάσης
 τῆς δυνάμεως τοὺς ἀρίστους ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος
 ἔστησε, μεθ' ὧν καὶ αὐτὸς ἔμελλε διαγωνίζεσθαι.
 τοὺς δ' ἀσθενεστάτους ἐπὶ τὸ ἕτερον κέρας τάξας 10
 παρήγγειλεν αὐτοῖς φυγομαχεῖν καὶ κατὰ τὴν ἔφο-
 δον τῶν πολεμίων ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ὑποχωρεῖν.
 διὸ καὶ λοξὴν ποιήσας τὴν φάλαγγα, τῷ τοὺς ἐπι-
 3 λέκτους ἔχοντι κέρατι ἔγνω κρίνειν τὴν μάχην. ὥς
 δ' αἱ τε σάλπιγγες ἐσήμαινον παρ' ἀμφοτέροις τὸ 15
 πολεμικὸν καὶ κατὰ τὴν πρώτην ὁρμὴν συνηλάλα-
 ξαν αἱ δυνάμεις, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοῖς κέρα-
 σιν ἀμφοτέροις ἐπῆγον μηνοειδὲς τὸ σχῆμα τῆς
 φάλαγγος πεποιηκότες, οἱ δὲ Βοιωτοὶ τῷ μὲν ἑτέρῳ
 κέρατι ὑπεχώρουν, τῷ δὲ ἑτέρῳ ὁρόμῳ συνηῖπτον 20
 4 τοῖς πολεμίοις. ὥς δὲ συνηψαν ἀλλήλοις εἰς χει-
 ρας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκθύμως ἀμφοτέρων ἀγωνιζο-
 μένων ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν
 περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν διὰ τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν 47
 πυκνότητα τῆς τάξεως πλεονεκτούντων πολλοὶ τῶν 25
 Πελοποννησίων ἀνηροῦντο. οὐ γὰρ ὑπέμενον ὑπε-
 νέγκαι τὸ βάρος τῆς τῶν ἐπιλέκτων ἀνδραγαθίας,
 ἀλλὰ τῶν ἀντιστάντων οἱ μὲν ἐπιπτον, οἱ δὲ κατε-

2 ἡγεμόνες om. P
 16 συνηλάλαζον malim

8 μέρος ἔστησε — τὸ ἕτερον om. P
 26 ὑπενέγκαι del. Hert.

τραυματίζοντο, πάσας τὰς πληγὰς ἐναντίας λαμβά-
 νοντες. ἕως μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων 5
 Κλεόμβροτος ἔξη, πολλοὺς ἔχων τοὺς συνασπίζον-
 τας καὶ προθύμως πρὸ αὐτοῦ ἀποθνήσκοντας, ἄδη-
 5 λος ἦν ἡ ῥοπή τῆς νίκης· ἐπεὶ δ' οὗτος πάντα
 κίνδυνον ὑπομένων οὐκ ἠδύνατο βιάσασθαι τοὺς
 ἀνθεσθηκότας, ἥρωικῶς δὲ μαχόμενος καὶ πολλοῖς
 τραύμασι περιπεσὼν ἐτελεύτησε, τότε συνδρομῆς
 γενομένης περὶ τοῦ πτώματος νεκρῶν πλήθος ἐσω-
 10 ρεύθη. ἀναρχίας δὲ γενομένης περὶ τὸ κέρας, οἱ 56
 μὲν περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν βαρεῖς ἐγκείμενοι τοῖς
 Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν πρῶτον τῇ βίᾳ βραχὺ προ-
 ἔωσαν ἐκ τῆς τάξεως τοὺς πολεμίους, οἱ δὲ Λακε-
 δαιμόνιοι περὶ τοῦ βασιλέως ἀγωνισάμενοι λαμ-
 15 πρῶς τοῦ μὲν σώματος ἐγκρατεῖς ἐγένοντο, τῆς δὲ
 νίκης οὐκ ἴσχυσαν ἐφικέσθαι. καὶ τῶν γὰρ ἐπιλέκτων 2
 ὑπερβαλλομένων ταῖς ἀνδραγαθίαις, καὶ τῆς ἀρε-
 τῆς καὶ παρακλήσεως Ἐπαμεινώνδου πολλὰ συμ-
 βαλλομένης, μόγις ἐβιάσθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι·
 20 τὸ μὲν πρῶτον ἀναχωροῦντες τὴν τάξιν διεφύλατ-
 τον, τὸ δὲ τελευταῖον πολλῶν ἀναιρουμένων, τοῦ
 δὲ παραγγέλλοντος ἡγεμόνος τετελευτηκότος, ἐγέ-
 νετο παντελὴς τροπὴ τοῦ στρατοπέδου. οἱ δὲ περὶ 3
 τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐπικείμενοι τοῖς φεύγουσι καὶ
 25 πολλοὺς τῶν ἐναντίων κατακόψαντες ἀπηνέγκαντο
 νίκην ἐπιφανεστάτην. συμβαλόντες γὰρ τοῖς ἀρί-

4 ἀποθνήσκοντας] θνήσκοντας Kälker 16 καὶ om. v
 20 τὸ μὲν PAFK, καὶ τὸ μὲν c; τὸ μὲν οὖν fort. * διεφύ-
 λαττον] διέλουν ο; οὐ διέλουν Rhod. et Madvig 22 παρα-
 καλοῦντος Wurm

στοις τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοῖς ὀλίγοις τῶν πολλα-
πλασίων παραδόξως περιγενόμενοι, μεγάλην δόξαν
ἐπ' ἀνδρεία κατεκτήσαντο. μεγίστων δ' ἐπαίνων
ὁ στρατηγὸς Ἐπαμεινώνδας ἡξιώθη, διὰ τῆς ιδίας
ἀνδρείας μάλιστα καὶ στρατηγικῆς συνέσεως τοὺς ⁵
ἀνικήτους ἡγεμόνας τῆς Ἑλλάδος κατηγωνισμένος.
4 ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἐλάτ-
τους τῶν τετρακισχιλίων, τῶν δὲ Βοιωτῶν περὶ
τριακοσίους. μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τε τῆς τῶν νεκρῶν
ἀναιρέσεως καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον ἀπαλλαγῆς ¹⁰
τῶν Λακεδαιμονίων σπονδὰς ἐποίησαντο. καὶ τὰ μὲν
περὶ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην συμβάντα τοιοῦτον
ἔσχε τέλος.

57 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι
μὲν ἦρχε Δυσκίνητος, ἐν Ῥώμῃ δὲ ἀντὶ τῶν ὑπάρ- ¹⁵
των χιλίαρχοι κατεστήθησαν τέτταρες, Κόιντος
Σερουίλιος καὶ Λεύκιος Φούριος, ἐτι δὲ Γάιος
[Λεύκιος] Λικίνιος καὶ Πόπλιος Κοίλιος. ἐπὶ δὲ
τούτων Θηβαῖοι μεγάλη δυνάμει στρατεύσαντες ἐπ'
Ορχομενὸν ἐπεβάλοντο μὲν ἐξανδραποδίσασθαι τὴν ²⁰
πόλιν, Ἐπαμεινώνδου δὲ συμβουλευσάντος ὅτι τὰ ⁴⁸
διὰ τῆς ἀνδρείας κατεργασθέντα τῇ φιλανθρωπίᾳ
δεῖ διαφυλάττειν τοὺς τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας
ὀρεγομένους, μετέγνωσαν. διόπερ τοὺς μὲν Ὀρχο-
μενίους εἰς τὴν τῶν συμμαχῶν χώραν κατέταξαν, ²⁵

3 κατεστήσαντο ο, corr Reiske 14 ἐνιαυσιαίου ο-PAJL
Ἀθήνησι μὲν FK. Ἀθήνησιν ο 15 Δυσκίνητος H (et Paus.
IV 27. 9) 17 Φούριος P; καὶ 1. Φούριος om A
Γάιος om A; Γάιος Λεύκιος P 18 Κοίλιος] Κύλιος P, Κί-
λιος f; Uvalde Liv. VI 31 21 δὲ om. Pa 23 δεῖ add.
Scaliger, χρὴ Rhod: ὅτι del. West 25 χώραν] πόλιν PAHK²

μετὰ δὲ ταῦτα Φωκεῖς καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Λοκροὺς
 φίλους ποιησάμενοι τὴν εἰς Βοιωτίαν ἐπάνοδον
 ἐποίησαντο. Ἰάσων δὲ ὁ Φερῶν τύραννος αἰὲ μᾶλλον 2
 αὐξόμενος ἐστράτευσεν εἰς τὴν Λοκρίδα, καὶ τὴν μὲν
 5 Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίᾳ διὰ προδοσίας ἐλὼν
 ἀνάστατον ἐποίησε, καὶ τὴν χώραν Οἰταίοις καὶ
 Μηλιεῦσιν ἐδωρήσατο· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Περ-
 ραβίαν ἀναξεύξας τῶν πόλεων τὰς μὲν λόγοις
 φιλανθρώποις προσηγάγετο, τὰς δὲ διὰ τῆς βίας
 10 ἐχειρώσατο. ταχὺ δὲ τῆς δυναστείας αὐτοῦ στερε-
 ουμένης, οἱ τὴν Θετταλίαν οἰκοῦντες ὑφεωρῶντο
 τὴν αὔξησιν αὐτοῦ καὶ τὴν πλεονεξίαν.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν τῇ πόλει τῶν 3
 Ἀργείων ἐγένετο στάσις καὶ φόνος τοσοῦτος, ὅσος
 15 παρ' ἑτέροις τῶν Ἑλλήνων οὐδέποτε γερονέναι
 μνημονεύεται. ἐκλήθη δὲ ὁ νεωτερισμὸς οὗτος παρὰ
 τοῖς Ἑλλησι σκυταλισμός, διὰ τὸν τρόπον τοῦ
 θανάτου ταύτης τυχὼν τῆς προσηγορίας. ἡ γοῦν 58
 στάσις ἐγένετο διὰ τοιαύτας αἰτίας. τῆς πόλεως τῶν
 20 Ἀργείων δημοκρατουμένης καὶ τινων δημαγωγῶν
 παροξυνόντων τὸ πλῆθος κατὰ τῶν ταῖς ἐξουσίαις
 καὶ δόξαις ὑπερεχόντων, οἱ διαβαλλόμενοι συστάν-
 τες ἔγνωσαν καταλῦσαι τὸν δῆμον. βασιανισθέντων 2
 δέ τινων ἐκ τῶν συνεργεῖν δοκούντων, οἱ μὲν
 25 ἄλλοι φοβηθέντες τὴν ἐκ τῶν βασιάνων τιμωρίαν
 ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησαν, ἐνὸς δ' ἐν ταῖς

5 τραχινεία P A 6 καὶ τήν] τήν P; τὴν δὲ fort.
 7 περραβίαν P 8 ἀναξεύξας Dind., ἐπιξεύξας o 11 θε-
 ταλίαν P ὑφεωρῶντο c, ὑφορῶντο P 15 οὐδέποτε P A,
 οὐ f, οὐδεπώποτε c 16 μνημονεύεται γερονέναι Af 18 γοῦν]
 δ' οὖν Dind.

βασάνοις ὁμολογήσαντος καὶ πίστιν λαβόντος, ὁ μὲν
 μηνυτῆς τριάκοντα τῶν ἐπιφανεστάτων κατηγορή-
 σεν, ὁ δὲ δῆμος οὐκ ἐλέγξας ἀκριβῶς ἅπαντας τοὺς
 διαβληθέντας ἀπέκτεινε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐδή-
 3 μευσεν. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ἐν ὑποψίαις ὄντων, 5
 καὶ τῶν δημαγωγῶν ψευδέσι διαβολαῖς συνηγορούν-
 των, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξηργιώθη τὸ πλῆθος, ὥστε πάν-
 των τῶν κατηγορουμένων, ὄντων μὲν πολλῶν [καὶ]
 μεγαλοπλούτων, καταγνῶναι θάνατον. ἀναιρεθέν-
 των δὲ τῶν δυνατῶν ἀνδρῶν πλειόνων ἢ χιλίων καὶ 10
 διακοσίων, καὶ τῶν δημαγωγῶν αὐτῶν ὁ δῆμος
 4 οὐκ ἐφείσατο. διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς
 οἱ μὲν δημαγωγοὶ φοβηθέντες μὴ τι παράλογον αὐ-
 τοῖς ἀπαντήσῃ, τῆς κατηγορίας ἀπέστησαν, οἱ δ'
 ὄχλοι δόξαντες ὑπ' αὐτῶν ἐγκαταλελειφθαι, καὶ διὰ 15
 τοῦτο παροξυνθέντες, ἅπαντας τοὺς δημαγωγούς
 ἀπέκτειναν. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ εἰ τινας νεμε-
 σήσαντος δαιμονίου, τῆς ἀρμοζούσης τιμωρίας ἔτυ-
 χον, ὁ δὲ δῆμος παυσάμενος τῆς λύττης εἰς τὴν 49
 προϋπάρχουσαν εὐνοίαν ἀποκατέστη. 20

59 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Λυκομήδης ὁ
 Τεγεάτης ἔπεισε τοὺς Ἀρκάδας εἰς μίαν συντέλειαν
 ταχθῆναι καὶ κοινὴν ἔχειν σύνοδον συνεστῶσαν ἐξ
 ἀνδρῶν μυρίων, καὶ τούτους ἐξουσίαν ἔχειν περὶ
 2 πολέμου καὶ εἰρήνης βουλευέσθαι. γενομένης δὲ 25
 στάσεως μεγάλης παρὰ τοῖς Ἀρκάσι, καὶ διὰ τῶν

8 μὲν del. Dind., παμπόλλων Reiske καὶ om. P

10 δυνατῶν P 11 καὶ διακοσίων om. P, καὶ ἐξακοσίων f

19 λύττης Schäfer, λύπης ο 21 Λυκομίδης PJ 23 τα-

χθῆναι PAL, συνταχθῆναι c

ὅπλων διακριθέντων τῶν διαφερομένων, πολλοὶ μὲν
 ἀνῆρέθησαν, πλείους δὲ τῶν χιλίων καὶ τετρακο-
 σίων ἔφυγον, οἱ μὲν εἰς τὴν Σπάρτην, οἱ δ' εἰς
 τὸ Παλλάντιον. οὗτοι μὲν οὖν ἐκδοθέντες ὑπὸ τῶν 3
 5 Παλλαντίων, ὑπὸ τῶν νενικηκότων ἐσφαγιάσθησαν.
 οἱ δ' εἰς τὴν Σπάρτην φυγόντες ἔπεισαν τοὺς Λα-
 κεδαιμονίους εἰς τὴν Ἀρκαδίαν στρατεῦσαι. διόπερ 4
 Ἀγῆσίλαος ὁ βασιλεὺς μετὰ δυνάμεως καὶ τῶν φυ-
 γάδων ἐνέβαλεν εἰς τὴν τῶν Τεγεατῶν χώραν διὰ
 10 τὸ δοκεῖν τούτους τῆς στάσεως καὶ τῆς φυγῆς
 αἰτίους γερονένοι. πορθήσας δὲ τὴν χώραν καὶ τῇ
 πόλει προσβολὰς ποιησάμενος κατεπλήξατο τῶν
 Ἀρκαδῶν τοὺς ἐναντιοπραγούοντας.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἰάσων ὁ Φερῶν 60
 15 τύραννος, συνέσει τε στρατηγικῇ διαφέρων καὶ
 πολλοὺς τῶν περιοίκων εἰς συμμαχίαν προηγμένος,
 ἔπεισε τοὺς Θετταλοὺς ἀντιποιεῖσθαι τῆς τῶν Ἑλ-
 λήνων ἡγεμονίας· ταύτην γὰρ ὥσπερ ἑπαθλον ἀρε-
 τῆς προκεῖσθαι τοῖς δυναμένοις αὐτῆς ἀμφισβητή-
 20 σαι. Λακεδαιμονίους γὰρ συνέβαινε περὶ Λεῦκτρα 2
 μεγάλῃ συμφορᾷ περιπεπωκέναι, Ἀθηναίους δὲ
 μόνον τῆς κατὰ θάλατταν ἀρχῆς ἀντέχεσθαι, Θη-
 βαίους δὲ τῶν πρωτείων ἀξίους μὴ εἶναι, Ἀργείους
 δὲ διὰ στάσεις καὶ φόβους ἐμφυλίους τεταπεινώ-
 25 σθαι. διόπερ οἱ Θετταλοὶ προστησάμενοι τῶν ὅλων
 ἡγεμόνα Ἰάσωνα, τούτῳ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἐπέ-

4 τὸ Wess., τὴν ο Παλλάντιον v 5 Παλλαντίων P,
 Παλαντίων FKL, Παλαντίων c; Παλλαν ιέων fort. 10 φυ-
 γῆς] σφαγῆς Hert. 16 περιοικούντων f *προηγμένος
 cf. XVI 84, 1] προηγούμενος PAF, προσηγόμενος c; προσγα-
 γόμενος Schäfer 22 μόνους aF; μόνης Dind.

τρεψαν. ὁ δὲ Ἰάσων παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν τῶν τε πλησίον ἔθνων τινα προσηγάγετο καὶ πρὸς Ἀμύνταν τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα συμμαχίαν ἐποιήσατο.

- 3 Ἰδιον δέ τι συνέβη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν· τῶν 5
γὰρ ἐν δυναστείαις ὄντων τρεῖς ἐτελεύτησαν περὶ
τὸν αὐτὸν καιρόν. Ἀμύντας μὲν ὁ Ἀρριδαίου βασι-
λεύων τῆς Μακεδονίας ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη εἴκοσι
καὶ τέτταρα, υἱοὺς ἀπολιπὼν τρεῖς, Ἀλέξανδρον καὶ
Περδίκκαν καὶ Φίλιππον· διεδέξατο δὲ τὴν βασιλείαν 10
4 ὁ υἱὸς Ἀλέξανδρος καὶ ἤρξεν ἐνιαυτόν. ὁμοίως δὲ
καὶ Ἀργεσίπολις ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς με-
τήλλαξεν ἄρξας ἐνιαυτόν, τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμε-
νος Κλεομένης ὁ ἀδελφὸς ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα
5 καὶ τέτταρα. τρίτος δὲ Ἰάσων ὁ Φεραῖος ἡγεμὼν 15
ἡρημένος τῆς Θετταλίας, καὶ δοκῶν ἐπιεικῶς ἄρχειν
τῶν ὑποτεταγμένων, ἐδόλοφονήθη, ὥς μὲν Ἔφορος 50
γέγραphen, ὑπὸ τιμῶν ἐπὶ νεανίσκων συνομοσαμέ-
νων δόξης ἕνεκα, ὥς δ' ἐνιοὶ γράφουσιν, ὑπὸ Πο-
λυδώρου τᾶδελφοῦ. οὗτος δὲ καὶ αὐτὸς διαδεξά- 20
6 μενος τὴν δυναστείαν ἤρξεν ἐνιαυτόν. Δοῦρις δ' ὁ
Σάμιος ὁ ἱστοριογράφος τῆς τῶν Ἑλληνικῶν ἱστο-
ρίας ἐντεῦθεν ἐποίησατο τὴν ἀρχήν. ταῦτα μὲν οὖν
ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

- 61 Ἐπ' ὄρχοιτος δ' Ἀθήνησι Λυσιστράτου παρὰ 25
Ῥωμαίοις ἐγένετο στάσις, τῶν μὲν οἰομένων δεῖν

2 πλησίον P

10 Περδίκκας PF

14 τριάκοντα καὶ τέτταρα ἐξήκοντα XX 29, 1

δόκον P

om P

26 ἡμέρων 1. οἰμένων P

7 ὁ Ἀρριδαίου Dind., Θαρραλείου ο

11 ὁ υἱὸς Dind., οὗτος AR, αὐτοῦ c

19 πύλο-

δόκον P 20 οὗτος Weiss, οὕτως PAI., οὕτω c

22 τῆς

ὑπάτους, τῶν δὲ χιλιάρχους αἰρεῖσθαι. ἐπὶ μὲν οὖν
 τινα χρόνον ἀναρχία τὴν στάσιν ὑπέλαβε, μετὰ δὲ
 ταῦτα ἔδοξε χιλιάρχους αἰρεῖσθαι ἕξ· καὶ κατεστά-
 θησαν Λεύκιος Αἰμίλιος καὶ Γάιος Οὐεργίνιος καὶ
 5 Σερούιος Σουλπίκιος, πρὸς δὲ τούτοις Λεύκιος Κοῖν-
 τιος καὶ Γάιος Κορνήλιος, ἔτι δὲ Γάιος Οὐαλέριος.
 ἐπὶ δὲ τούτων Πολύδωρος ὁ Φεραῖος ὁ τῶν Θεττα- 2
 λῶν ἄρχας ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀδελφιδοῦ ἀνηρέθη
 φαρμάκῳ, προκληθεὶς εἰς μέθην· τὴν δὲ δυναστείαν
 10 διαδεξάμενος Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφιδοῦς ἤρξεν ἔτη
 ἕνδεκα. οὗτος δὲ παρανόμως καὶ βιαίως κτησάμενος
 τὴν δυναστείαν, ἀκολούθως ταύτῃ τῇ προαιρέσει
 διώκει τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν. τῶν γὰρ πρὸ αὐτοῦ
 δυναστῶν ἐπιεικῶς προσφερομένων τοῖς πλῆθεσι, καὶ
 15 διὰ τοῦτ' ἀγαπωμένων, οὗτος βιαίως καὶ χαλεπῶς
 ἄρχων ἐμισεῖτο. διὸ καὶ τὴν παρανομίαν φοβηθέν- 3
 τες τῶν Λακισσαίων τινές, οἱ δι' εὐγένειαν Ἀλευ-
 ᾶδαι προσαγορευόμενοι, συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους
 καταλῦσαι τὴν δυναστείαν. ἀπελθόντες δ' ἐκ Λα-
 20 ρίσσης εἰς Μακεδονίαν ἔπεισαν Ἀλέξανδρον τὸν
 βασιλέα συγκαταλῦσαι τὸν τύραννον. τούτων δὲ 4
 περὶ ταῦτα διατριβόντων, ὁ Φεραῖος Ἀλέξανδρος
 πυθόμενος τὴν καθ' ἑαυτοῦ παρασκευήν, κατέλεγε
 τοὺς εἰς τὴν στρατείαν εὐθέτους, διανοούμενος ἐν
 25 τῇ Μακεδονίᾳ συστήσασθαι τὴν μάχην. ὁ δὲ τῶν
 Μακεδόνων βασιλεύς, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐκ

1 χιλιάρχους — 3 ἔδοξε om P 4 σουεργίνιος P.
 Οὐετοῦριος Rhod ex Liv VI 32 5 Σερούιος P. Σερονίλιος v
 καὶ Σ. Σουλπίκιος et Κόιντος καὶ Γάιος om. AB 8 ἀδελ-
 φίδου P. ἀδελφοῦ v 10 Ἀλέξανδρος] Πολύδωρος PAFK
 ἀδελφιδοῦς Weiss, ἀδελφός o 24 στρατιῶν fort

Λαρίσσης φυγάδας, φθάσας τοὺς πολεμίους ἦκε μετὰ
 τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Λάρισσαν· παρεισαχθεῖς δ'
 ὑπὸ τῶν Λαρισαίων ἐντὸς τοῦ τείχους ἐκράτησε
 5 τῆς πόλεως πλὴν τῆς ἄκρας. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν
 τε ἄκραν ἐξεπολιόρκησε καὶ Κραννῶνα πόλιν προσ- 5
 αγαγόμενος ὠμολόγησε μὲν τοῖς Θετταλοῖς ἀποδώ-
 σειν τὰς πόλεις, καταφρονήσας δὲ τῆς δόξης, καὶ
 φρουρὰς ἀξιολόγους εἰσαγαγών, αὐτὸς κατείχε τὰς
 πόλεις. ὁ δὲ Φεραῖος Ἀλέξανδρος καταδιωχθεὶς ἄμα
 καὶ καταπλαγεὶς ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Φεράς. καὶ τὰ 10
 μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐν τούτοις ἦν.

62 Κατὰ δὲ τὴν Πελοπόννησον Λακεδαιμόνιοι μὲν 51
 Πολύτροπον στρατηγὸν ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ἀρκα-
 • δίαν, ἔχοντα πολιτικούς μὲν ὀπλίτας χιλίους, φυ-
 γάδας δ' Ἀργείων καὶ Βοιωτῶν πεντακοσίους. οὗ- 15
 τος δὲ παρελθὼν εἰς Ὀρχομενὸν τὸν Ἀρκαδικὸν
 παρεφύλαττε τὴν πόλιν ταύτην, οἰκείως διακειμέ-
 2 νην πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Λυκομήδης δ' ὁ Μαν-
 τινεύς, στρατηγὸς ὢν τῶν Ἀρκάδων, παραλαβὼν
 τοὺς καλουμένους ἐπιλέκτους, ὄντας πεντακισχιλίους, 20
 ἦκεν ἐπὶ τὸν Ὀρχομενόν. προαγαγόντων δὲ τὴν
 δύναμιν Λακεδαιμονίων ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο
 μάχη καφερέα. καθ' ἣν ὅ τε στρατηγὸς τῶν Λακε-
 δαιμονίων ἀνῆρέθη καὶ τῶν ἄλλων εἰς διακοσίους·
 3 οἱ δὲ λοιποὶ συνεδιώχθησαν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ 25
 Ἀρκάδες, καίπερ νενικηκότες, ὅμως εὐλαβοῦντο τὸ
 βέρος τῆς Σπάρτης, καὶ καθ' αὐτοὺς οὐχ ὑπέλα-

2 εἰς τὴν, ἄριστον P
 Κράτωνα P A, Κράτωνα v
 λέκτους' ἐπαρίτους Unger

5 ἐπολιόρκησε o, corr. Hert.
 16 Ἀρκαδικὸν PALR 20 ἐπι-
 67, 2

βον δυνήσεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις διαπολεμεῖν.
 διὸ καὶ παραλαβόντες Ἀργεῖους τε καὶ Ἡλείους, τὸ
 μὲν πρῶτον πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας,
 ἀξιοῦντες συμμαχίαν ποιήσασθαι κατὰ τῶν Σπαρ-
 5 τιατῶν, ὥς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχε, διαπρεσβευ-
 σάμενοι πρὸς τοὺς Θηβαίους ἐπεισαν αὐτοὺς συμ-
 μαχίαν συνθέσθαι κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων. εὐθὺς 4
 οὖν οἱ Βοιωτοὶ τὴν δύναμιν ἐξήγον, προσλαβόμε-
 νοι συμμάχους Λοκρούς τε καὶ Φωκεῖς. οὗτοι μὲν
 10 οὖν προῆγον ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, βοιωταρχούν-
 των Ἐπαμεινώνδου καὶ Πελοπίδου· τούτοις γὰρ οἱ
 ἄλλοι βοιωτάρχαι παρεκεχωρήκεισαν ἐκουσίως τῆς
 στρατηγίας διὰ τε τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἀνδρείαν
 τῶν ἀνδρῶν. ὥς δὲ κατήντησαν ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν, 5
 15 ἦκον πρὸς αὐτοὺς πανδημεὶ οἱ τε Ἀρκαῖδες καὶ
 Ἡλεῖοι καὶ Ἀργεῖοι καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι πάντες.
 ἀθροισθέντων δὲ πλειόνων ἢ πεντακισμυρίων, οἱ
 μὲν ἡγεμόνες αὐτῶν συνεδρεύσαντες ἔγνωσαν ἐπ'
 αὐτὴν βαδίζειν τὴν Σπάρτην καὶ πᾶσαν τὴν Λακω-
 20 νικὴν πορθῆσαι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, πολλοὺς μὲν 63
 ἀποβεβληκότες τῶν νέων ἐν τῇ περὶ Λεῦκτρα συμ-
 φορᾷ, οὐκ ὀλίγους δ' ἐν ταῖς ἄλλαις ἡτταῖς ἀπο-
 λωλεκότες, καὶ τὸ σύνολον εἰς ὀλίγους πολιτικοὺς
 στρατιώτας ὑπὸ τῆς τύχης συγκεκλεισμένοι, πρὸς δὲ
 25 τούτοις τῶν συμμάχων τῶν μὲν ἀφεστιγόντων, τῶν
 δὲ διὰ τὰς ὁμοίας αἰτίας ὀλιγανδρούντων, εἰς πολ-

• ἀποσπειλάντων P

6 Θηβαίους] Ἀθηναίους P

12 βοιωτάρχαι PAF παρεχωρήκεισαν PA 16 οἱ ὅτι PA

17 ἐπτακισμυρίων Weiss ex Plut Pelop 24 et Ages 31

21 Λεῦκτραν P

λὴν ἀμηχανίαν ἐπιπτον. διόπερ ἠναγκάζοντο κατα-
 φεύγειν ἐπὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν, οἷς
 τριάκοντα μὲν τυράννους ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρό-
 νοις ἐπέστησαν, τὰ δὲ τείχη τῆς πόλεως ἐκώλυσαν
 οἰκοδομεῖν, ἐπεβάλλοντο δὲ καὶ τὴν πόλιν ἄρδην 5
 2 ἀναιροῦντες τὴν Ἀττικὴν ποιῆσαι μηλόβοτον. ἀλλὰ
 γὰρ οὐδὲν ἰσχυρότερόν ἐστιν ἀνάγκης καὶ τύχης, 52
 δι' ὧν ἐβιάσθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πολεμιο-
 τάτων δεηθῆναι. ὅμως δ' οὐ διεσφάλλησαν τῶν ἐλ-
 πίδων. ὁ γὰρ τῶν Ἀθηναίων δῆμος, μεγαλόψυχος 10
 ὢν καὶ φιλόανθρωπος, τὴν μὲν τῶν Θηβαίων ἰσχὺν
 οὐ κατεπλάγησαν, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις ὑπὲρ ἀν-
 δραποδισμού κινδυνεύουσιν ἐψηφίσαντο βοηθεῖν
 πανδημεί. καὶ παραχρῆμα στρατηγὸν καταστήσαν-
 τες τὸν Ἰφικράτην ἐξέπεμψαν καὶ τοὺς νέους αὐτῇ- 15
 μερόν, ὄντας μυρίους καὶ δισχιλίους. Ἰφικράτης
 μὲν οὖν, προθύμους ἔχων τοὺς στρατιώτας, προῆγε
 3 μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ σπουδὴν. οἱ δὲ Λακεδαι-
 μόνιοι, τῶν πολεμίων περὶ τοὺς ὅρους τῆς Λακω-
 νικῆς καταστρατοπεδεύοντων, καὶ αὐτοὶ πανδημεὶ 20
 τὴν ἐκ τῆς Σπάρτης ἐξοδὸν ποιησάμενοι προῆγον
 ἐπὶ τοὺς ἐναντίους, ταῖς μὲν τῶν στρατιωτῶν δυ-
 νάμεσι τεταπεινωμένοι, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς
 4 τεθαρρηκότες. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν
 ὀρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων χώραν δυσεῖσβολον 25
 οὔσαν, τὸ μὲν ἀθρόα τηλικαύτῃ δυνάμει ποιεῖσθαι
 τὴν ἐμβολὴν οὐχ ἡγοῦντο συμφέρειν, εἰς τέτταρα
 δὲ μέρη διελόμενοι σφᾶς αὐτοὺς κατὰ πλεονας

1 ἐνέπιπτον Hert   4 τὰ δὲ τᾶτε P   ἐκώλυνον ἀνοι-
 κοδομεῖν Hert.   19 περὶ Dind. ἐπὶ ο   27 εἰσβολὴν f

τόπους ἔκριναν ποιῆσθαι τὴν ἔφοδον. ἡ μὲν οὖν 64
 πρώτη μερὶς ἡ τῶν Βοιωτῶν τὴν πορείαν ἐποίη-
 σατο ἐπὶ τὴν Ἑλλάσιαν καλουμένην πόλιν, καὶ τοὺς
 τῇδε κατοικοῦντας ἀπέστησε τῶν Λακεδαιμονίων.
 5 Ἀργεῖοι δὲ κατὰ τοὺς ὄρους τῆς Τεγεάτιδος χώρας 2
 ἐμβαλόντες συνῆψαν μάχην τοῖς φρουροῦσι τὰς
 παρόδους, καὶ τὸν τε ἡγεμόνα τῆς φρουρᾶς Ἀλέ-
 ξανδρον τὸν Σπαρτιάτην ἀνείλον καὶ τῶν ἄλλων
 εἰς διακοσίους ἀπέκτειναν, ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ οἱ
 10 τῶν Βοιωτῶν φυράδες. ἡ δὲ τρίτη μερὶς, ἐκ τῶν 3
 Ἀρκάδων συνεστηκυῖα καὶ στρατιώτας ἔχουσα πλεί-
 στους, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Σκιριτίν καλουμένην χώ-
 ραν, ἣν παρεφύλαττεν Ἰσχόλας, ἀνὴρ ἀνδρεία καὶ
 συνέσει διαφέρων, μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν. οὗτος
 15 δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων στρατιωτῶν ἐπετελέσατο
 πρᾶξιν ἥρωικὴν καὶ μνήμης ἀξίαν. ὁρῶν γὰρ ὅτι 4
 διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων πάντες οἱ συνάψαν-
 τες μάχην ἀναιρεθήσονται, τὸ μὲν λιπεῖν τὴν ἐν
 ταῖς παρόδοις τάξιν ἀνάξιον. τῆς Σπάρτης ἔκρινε,
 20 τὸ δὲ διασῶσαι τοὺς στρατιώτας χρήσιμον ἔσεσθαι
 τῇ πατρίδι· παραδόξως ἀμφοτέρων προενοήθη, καὶ
 τὴν γενομένην ποτὲ περὶ Θέρμοπύλας ἀνδρείαν τοῦ
 βασιλέως Λεωνίδου φιλοτίμως ἐμιμήσατο. διαλέξας 5
 γὰρ τοὺς νέους, τούτους μὲν ἀπέστειλεν εἰς τὴν

2 *μερὶς ἡ τῶν Βοιωτῶν] μερὶς τῶν Βοιωτῶν ἴσθη ο;
 ἴσθη del. Dind., μέσην Madvig. ἡν, ἡ Wurm 3 Ἑλλάσιαν
 PHL, Σελλάσιαν c 9 ὑπῆρχον] ἴσαν f 12 Σκιριτίν PA
 15 δέ] διὰ vel μετὰ Steph στρατιωτῶν] στρατηγῶν ὦν
 Schäfer, Σπαρτιατῶν ὡς Madvig 19 ἔκρινε] κρινας Dind
 21 παραδόξως] διὸ παραδόξως Bek. παραδοξὸς οὖν Schäfer

Σπάρτην, χρησίμους [ἔσεσθαι] τῇ κινδυνενοῦσῃ περὶ
 τῶν ὄλων· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων φυλάτ-
 των τὴν τάξιν καὶ πολλοὺς ἀνελῶν τῶν πολεμίων,
 κυκλωθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων μετὰ πάντων ἀνη-
 6 ρέθη. Ἡλείοι δὲ τὴν τετάρτην μοῖραν ἔχοντες, καὶ 5
 κατ' ἄλλους τόπους πεπταμένους διελθόντες, εἰς
 τὴν Ἑλλασίαν παρεγένοντο· εἰς τοῦτον γὰρ τὸν 53
 τόπον πᾶσι καταντᾶν παρήγγελλτο. ἀθροισθείσης δὲ
 ἀπάσης τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἑλλασίαν, προῆγον
 ἐπ' αὐτὴν τὴν Σπάρτην πορθοῦντες ἅμα καὶ πνρ- 10
 65 πολοῦντες τὴν χώραν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, πεν-
 τακόσια ἔτη τὴν Λακωνικὴν τετηρηκότες ἀπόρθη-
 τον, τότε θεωροῦντες δηουμένην ὑπὸ τῶν πολεμίων
 οὐκ ἐκαρτέρουν, ἀλλὰ τοῖς θυμοῖς προπίπτοντες
 ἐξεπήδων ἐκ τῆς πόλεως· κωλυόμενοι δ' ὑπὸ τῶν 15
 πρεσβυτέρων προιέναι μακρότερον ἀπὸ τῆς πατρίδος,
 μὴ τις ἐπίθῃται, ἐπείσθησαν τὴν ἡσυχίαν ἔχειν καὶ
 2 τῇ πόλει παρέχεσθαι τὴν ἀσφάλειαν. τῶν δὲ περὶ
 τὸν Ἐπαμεινώνδαν διὰ τοῦ Ταῦρέτου καταβαινόν-
 των ἐπὶ τὸν Εὐρώταν, καὶ διαβαινόντων τὸν πο- 20
 ταμὸν σφοδρὸν ὄντα τῷ ρεύματι κατὰ τὴν χειμε-
 ρινὴν ὥραν, ὄρωντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τεταραγμένην
 τὴν δύναμιν τῶν ἐναντίων διὰ τὴν χαλεπότητα τῆς
 διαβύσεως, καιρὸν ἔλαβον εὐθետὸν πρὸς τὴν ἐπί-
 θεσιν, καὶ τὰς μὲν γυναῖκας καὶ παῖδας, ἔτι δὲ καὶ 25
 τοὺς γεγηρακότας, ἀπέλιπον ἐν τῇ πόλει φυλάττον-

1 ἔσεσθαι deleti; ὄρων add Wurm (praestat διαλαβάν)
 περὶ] πατρίδι περὶ Reiske 7 et 9 Σελλασίαν f 9 ἀπάσης
 PAF, πάσης c 12 λακωνικὴν P^b in marg., ἀρχὴν in con-
 textu P^a 13 δηομένην 14 προσπίπτοντες o, corr. Wess.
 26 ἀπέλειπον PA

τας τὴν Σπάρτην, αὐτοὶ δὲ πανδημεὶ συντάξαντες
 τοὺς νέους ἐξεχύθησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ
 προσπεσόντες ἄφνω τοῖς διαβαίνουσι πολὺν ἐποί-
 ον φόνον. ἀμυνομένων δὲ τῶν Βοιωτῶν καὶ 3
 5 τῶν Ἀρκάδων, καὶ τῷ πλήθει κυκλούντων τοὺς
 ἐναντίους, οἱ Σπαρτιάται πολλοὺς ἀνηρηκότες ἐπ-
 ανῆλθον εἰς τὴν πόλιν, φανερώς ἐνδεδειγμένοι τὰς
 ιδίας ἀνδραγαθίας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ τὸν 4
 Ἐπαμεινώνδαν πάσῃ τῇ δυνάμει καταπληκτικῶς
 10 προσβαλλόντων τῇ πόλει, οἱ μὲν Σπαρτιάται συνερ-
 γὸν ἔχοντες τὴν τῶν τόπων ὀχυρότητα, πολλοὺς
 μὲν ἀπέκτειναν τῶν προπετιῶς βιαζομένων, τέλος
 δ' οἱ πολιορκοῦντες πᾶσαν εἰσενεγκάμενοι σπου-
 δὴν τὸ μὲν πρῶτον ἀπείκαζον βίᾳ χειρώσασθαι τὴν
 15 Σπάρτην· ἐπεὶ δὲ τῶν βιαζομένων οἱ μὲν ἀπέθνη-
 σκον, οἱ δ' ἐτραυματίζοντο, ἀνεκαλέσαντο τῇ σάλ-
 πιγγι τοὺς στρατιώτας οἱ περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν,
 αὐτοὶ δὲ προσελθόντες τῇ πόλει προεκαλοῦντο τοὺς
 Σπαρτιάτας εἰς παράταξιν, ἢ ξυνομολογεῖσθαι προσ-
 20 ἔταττον ἥτιόνους εἶναι τῶν πολεμίων. ἀποκρινάμε- 5
 νων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτι καιρὸν λαβόντες εὖ-
 θετον διαγωνιοῦνται περὶ τῶν ὅλων, ἀπηλλάγησαν
 ἀπὸ τῆς πόλεως. πᾶσαν δὲ τὴν Λακωνικὴν δηώ-
 σαντες, καὶ λαφύρων ἀναρίθμητον πλῆθος ἀθροί-
 25 σαντες, ἀπεχώρησαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν.

Μετὰ δὲ ταῦτ' Ἀθηναῖοι μὲν, ὑστερηκότες τῶν 6
 καιρῶν, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀττικὴν οὐδὲν πράξαν-
 τες μνήμης ἄξιον, τοῖς δὲ Μακεδαιμονίοις παρὰ

3 ἐποίουν Dind. ἐποιοῦντο ο 10 προσβαλλόντων ν
 14 χειρώσασθαι Dind 24 καὶ om. PFK

τῶν συμμάχων ἦκον βοηθήσαντες στρατιῶται τετρα-
 κισχίλιοι. πρὸς δὲ τούτοις προσθέντες τοὺς Εἰλωτας
 ἡλευθερωμένους προσφάτως χιλίους καὶ τῶν Βοι-
 ωτῶν φυγάδων διακοσίους, ἔτι δ' ἐκ τῶν σύνεργους⁵⁴
 πόλεων οὐκ ὀλίγους μεταπεμψάμενοι, κατεσκεύαζον⁵
 δύναμιν ἀντίπαλον τοῖς πολεμίοις. ταύτην δ' ἀθρόαν
 συνέχοντες καὶ γυμνάζοντες αἰεὶ μᾶλλον ἐθάρρουν
 καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα.

66 Ἐπαμεινώνδας δὲ φύσει μεγαλεπίβολος ὢν καὶ
 δόξης ὀρεγόμενος αἰωνίου, συνεβούλευε τοῖς τε Ἀρ-¹⁰
 κάσι καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις οἰκίσαι τὴν Μεσ-
 σήνην, πολλὰ μὲν ἔτη γεγεννημένην ἀνάστατον ὑπὸ
 Λακεδαιμονίων, τόπον δ' εὖθιτον ἔχουσαν κατὰ
 τῆς Σπάρτης. συγκατατιθεμένων δὲ πάντων ἀνε-
 ξήτησε τοὺς ἀπολελειμμένους τῶν Μεσσηνίων, καὶ¹⁵
 τῶν ἄλλων τοὺς βουλομένους καταλέξας εἰς τὴν
 πολιτείαν ἔκτισε τὴν Μεσσήνην, πολλοὺς ποιήσας
 αὐτῆς οἰκήτορας. τούτοις δὲ κατακληρουχήσας καὶ
 τὴν χώραν, [ἀνοικοδομήσας] ἀνέσσωσε πόλιν ἐπίσημον
 Ἑλληνίδα, καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ πᾶσιν²⁰
² ἀνθρώποις. οὐκ ἀνοίκειον δ' εἶναι νομίζω, πολ-
 λάκις τῆς Μεσσήνης ἀλούσης καὶ κατασκαφείσης, τὰ
 περὶ αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς ὡς ἐν κεφαλαίοις παραδρα-
 μεῖν. τὸ μὲν οὖν παλαιὸν οἱ ἀπὸ Νηλέως καὶ Νέ-
 στορος κατέσχον αὐτὴν μέχρι τῶν Τρωικῶν χρόνων,²⁵
 μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Ἀγαμέμνωνος Ὀρέστης καὶ οἱ ἀπὸ

2 εἰλωτας ἡλευθ. P 4 δ' ἐκ Dind., δὲ ο 9 μεγαλε-
 πύβολος ο-PA 11 οἰκίσαι PAFK 15 ὑπολελ. FK 19 ἀνοι-
 κοδομήσας del. Wurm; τὴν χώραν καὶ Dind. 26 ταῦθ' ὁ
 Dind., ταῦθ' PA, ταῦτ' c

τούτου μέχρι τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀπὸ
 δὲ ταύτης Κρεσφόντης ἔλαχε τὴν Μεσσηνίαν μερίδα,
 καὶ οἱ ἀπὸ τούτου μέχρι τινὸς ἐβασίλευσαν αὐτῆς·
 ὕστερον δὲ τῶν ἀπὸ Κρεσφόντου τὴν βασιλείαν
 5 ἀποβαλόντων Ἀακεδαιμόνιοι κύριοι κατέστησαν αὐ-
 τῆς. μετὰ δὲ ταῦτα Τηλέκλου τοῦ βασιλέως τῶν 3
 Ἀακεδαιμονίων ἀποθανόντος ἐν ἀγῶνι κατεπολε-
 μήθησαν ὑπὸ Ἀακεδαιμονίων οἱ Μεσσήνιοι. τοῦ-
 τον δὲ τὸν πόλεμον εἰκόσαετῇ φασὶ γενέσθαι, κατ-
 10 ομοσαμένων τῶν Ἀακεδαιμονίων μὴ ἀνακάμψειν
 εἰς τὴν Σπάρτην, ἐὰν μὴ Μεσσήνην ἔλωσιν. τότε
 συνέβη τοὺς παρθενίας ὀνομασθέντας γεννηθῆναι
 καὶ κτίσαι τὴν τῶν Ταραντίνων πόλιν. ὕστερον δὲ
 δουλευόντων Μεσσηνίων τοῖς Ἀακεδαιμονίοις, Ἀρι-
 15 στομένης ἔπεισε τοὺς Μεσσηνίους ἀποστῆναι τῶν
 Σπαρτιατῶν, καὶ πολλὰ κακὰ διειοργάσατο τοὺς
 Σπαρτιάτας, ὅτε καὶ Τυρταῖος ὁ ποιητὴς ὑπὸ Ἀθη-
 ναίων ἡγεμῶν ἐδόθη τοῖς Σπαρτιάταις. ἔνιοι δὲ 4
 τὸν Ἀριστομένη γεγενῆσθαι φασὶ κατὰ τὸν εἰκόσαετῇ
 20 πόλεμον. ὁ δ' ὕστατος ἐγένετο πόλεμος αὐτοῖς
 σεισμοῦ μεγάλου γενομένου· καὶ τῆς μὲν Σπάρ-
 τας ὅλης σχεδὸν συγχυθείσης, ἀνδρῶν δ' ἐρήμον
 γενομένης, οἱ Μεσσηνίων περιλειφθέντες ᾤκισαν
 τὴν Ἰθώμην μετὰ τῶν συναποστάντων Εἰλώτων, ἀνα-
 25 στάτου γεγενημένης τῆς Μεσσήνης πολλοὺς χρό-
 56 νους. ἀτυχήσαντες δ' ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις, τὸ 5

6 Τηλεκλέτου βασ. P (J?) Steph. 9 εἴκοσι ετη P,
 εἴκοσι ετη A 10 ἀνακάμψαι ο, corr. Dind. 11 τότε PAFK,
 τότε δὲ c 12 γεννηθῆναι PAFL, γενηθῆναι c 19 Ἀρι-
 στομένην q-PA εἰκοσιετῇ P^a 23 ᾤκησαν v 24 συν-
 αποστατῶν ο, corr. Dind.

τελευταῖον ἀνάστατοι γενόμενοι κατῴκησαν ἐν Ναυ-
 πάκτῳ, δόντων αὐτοῖς Ἀθηναίων οἰκητήριον τήνδε
 τὴν πόλιν. καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν εἰς Κεφαλληνίαν
 ἐξέπεσον, τινὲς δ' ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνην τὴν ἀπ'
 6 ἐκείνων ὀνομασθεῖσαν κατῴκησαν. τὸ δὲ τελευταῖον 5
 κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς Θηβαῖοι, πείσαν-
 τος αὐτοὺς Ἐπαμεινώνδου καὶ πανταχόθεν συναγα-
 γόντος τοὺς Μεσσηνίους, ὥκισαν τὴν Μεσσήνην
 καὶ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῖς χώραν ἀποκατέστησαν. περὶ
 μὲν οὖν τὴν Μεσσήνην τοσαύτας καὶ τηλικαύτας 10
 συνέβη γενέσθαι μεταβολάς.

67 Οἱ δὲ Θηβαῖοι πάντα τὰ προειρημένα συντελέ-
 σαντες ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα καὶ πέντε, καὶ
 καταλιπόντες φυλακὴν ἀξιόλογον τῆς Μεσσήνης,
 ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ παρα- 15
 δόξως ἀποτετριμμένοι τοὺς πολεμίους, ἀπέστειλαν
 πρεσβευτὰς εἰς τὰς Ἀθήνας τοὺς ἐπιφανεστάτους
 τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ τὰς μὲν ὁμολογίας ἐποιήσαντο
 περὶ τῆς ἡγεμονίας, ὥστε τῆς μὲν θαλάττης ἄρχειν
 Ἀθηναίους, τῆς δὲ γῆς τοὺς Λακεδαιμονίους, μετὰ 20
 δὲ ταῦτα ἐν ἀμφοτέραις [ταῖς πόλεσιν] ἐποιήσαντο
 2 κοινὰς τὰς ἡγεμονίας. Ἀρκάδες δὲ Λυκομήδην στρα-
 τηγὸν προχειρισάμενοι, καὶ παραδόντες αὐτῷ τοὺς
 ἐπιλέκτους ὀνομαζομένους, ὄντας πεντακισχιλίους,
 ἐστράτευσαν ἐπὶ Πελλήνην τῆς Λακωνικῆς, καὶ τὴν 25
 μὲν πόλιν βίᾳ χειρωσάμενοι τοὺς ἐγκαταληφθέντας

2 τήνδε del Dind. (c. 64, 1) 5 κατῴκησαν o - PF
 8 ὥκησαν o - F 21 ταῖς πόλεσιν delevi (Xen. Hell. VII
 1, 14) 24 ἐπιλέκτους] ἐπαρίτους Unger, cf. c 62, 2 25 Παλ-
 λήνην P, Παλλήνην v; corr. Palmerius 26 μὲν post τοὺς
 transp. Dind ἐγκαταλειφθ. o - F·J

φρουρούς τῶν Λακεδαιμονίων ἀπέκτειναν, ὄντας
 πλείους τῶν τριακοσίων, τὴν δὲ πόλιν ἑξανδραπο-
 δισάμενοι καὶ τὴν χώραν δηώσαντες ἐπανῆλθον εἰς
 τὴν οἰκίαν, φθάσαντες τὴν παρὰ τῶν Λακεδαιμο-
 5 νίων βοήθειαν. Βοιωτοὶ δέ, μεταπεμπομένων αὐτοὺς 3
 Θετταλῶν ἐπ' ἐλευθερώσει μὲν τῶν πόλεων, κατα-
 λύσει δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου τυραννίδος
 ἐξαπέστειλαν Πελοπίδαν μετὰ δυνάμεως εἰς Θεττα-
 λίαν, δόντες ἐντολὰς αὐτῷ εἰς τὸ συμφέρον τῶν
 10 Βοιωτῶν διοικῆσαι τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν. οὗτος 4
 δὲ καταντήσας εἰς Λάρισσαν, καὶ καταλαβὼν τὴν
 ἀκρόπολιν φρουρουμένην ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακε-
 δόνος, ταύτην μὲν παρέλαβεν, εἰς δὲ τὴν Μακεδο-
 νίαν παρελθὼν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενος πρὸς
 15 Ἀλέξανδρον τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα, ὄμηρον
 ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν Φίλιππον, ὃν ἐξέ-
 πεμψεν εἰς τὰς Θήβας. τὰ δὲ κατὰ τὴν Θετταλίαν
 διοικησάμενος ὥς ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν τοῖς
 Βοιωτοῖς, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.
 20 Τούτων δὲ πραχθέντων Ἀρχάδες καὶ Ἀργεῖοι 68
 καὶ Ἡλεῖοι συμφρονήσαντες ἔγνωσαν στρατεύειν
 56 ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ πρεσβεύσαντες πρὸς
 Βοιωτοὺς ἔπεισαν αὐτοὺς κοινωνεῖν τοῦ πολέμου.
 οἱ δ' Ἐπαμεινώνδαν καταστήσαντες ἡγεμόνα μετ'
 25 ἄλλων βοιωταρχῶν, ἐξέπεμψαν στρατιώτας πεζοὺς
 μὲν ἑπτακισχιλίους, ἵππεῖς δ' ἑξακοσίους. Ἀθηναῖοι
 δὲ πυθόμενοι τὴν Βοιωτῶν στρατιὰν παριοὔσαν εἰς

8 μετὰ δ. εἰς Θ. PAJKL, εἰς Θ. om. F, εἰς Θ. μετὰ δ. c
 10 οὗτος Schäfer, αὐτὸς ο 25 βοιωτάρχων P; ἐξ add.
 Dind.

τὴν Πελοπόννησον, ἐξέπεμψαν δύναμιν καὶ στρα-
 2 τὴν ἐπ' αὐτῆς Χαβρίαν. οὗτος δὲ παρελθὼν εἰς
 Κόρινθον, καὶ προσλαβόμενος καὶ παρὰ Μεγαρέων
 καὶ Πελληνέων, ἔτι δὲ Κορινθίων στρατιώτας, στρα-
 τόπεδον συνεστήσατο ἀνδρῶν μυρίων· μετὰ δὲ ταῦτα 5
 Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων παραγε-
 νομένων εἰς Κόρινθον συνήχθησαν οἱ σύμπαντες
 3, οὐκ ἐλάττους δισμυρίων. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ὀχυ-
 ρώσασθαι τὰς παρόδους καὶ διακωλύειν τοὺς Βοιω-
 τοὺς τῆς εἰς Πελοπόννησον εἰσβολῆς. ἀρξάμενοι 10
 δ' ἀπὸ Κεγχρεῶν μέχρι Λεχαίου σταυρώμασι καὶ
 βαθείαις τάφροις διελάμβανον τὸν τόπον· ταχὺ δὲ
 τῶν ἔργων συντελουμένων διὰ τε τὴν πολυχειρίαν
 καὶ τὰς προθυμίας τῶν ἀνδρῶν, ἔφθασαν τοὺς
 4 Βοιωτοὺς πάντα τόπον ὀχυρώσαντες. ὁ δ' Ἐπαμει- 15
 νώνδας ἦκων μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπεσκέψατο, καὶ
 κατανοήσας εὐεφοδώτατον εἶναι τόπον καθ' ὃν οἱ
 Λακεδαιμόνιοι παρεφύλαττον, τὸ μὲν πρῶτον προε-
 καλεῖτο τοὺς πολεμίους εἰς παράταξιν, σχεδὸν τρι-
 πλασίους ὄντας τοῖς πλήθεσιν, οὐδενὸς δὲ τολμῶν- 20
 τος ἐκτὸς τοῦ τειχίσματος προελθεῖν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ
 χαρὰκώματος ἀμυνομένων ἀπάντων, προσῆγε τὴν
 5 βίαν τοῖς πολεμίους. κατὰ πάντα μὲν οὖν τὸν τό-
 πον ἐγίνοντο προσβολαὶ καρτεραί, μάλιστα δὲ κατὰ
 Λακεδαιμονίους, εὐεφόδων ὄντων καὶ δυσφυλάκτων 25
 τῶν τόπων. μεγάλης δὲ φιλοτιμίας γενομένης παρ'

2 αὐτῆς Dind, αὐτοὺς α 3 καὶ παρὰ] παρὰ F 4 Πελ-
 ληραίων P 8 δισμυρίων οὐκ ἐλάττους AFJKL 15 τόπον]
 τὸν τόπον Dind 17 τοπον] τὸν τόπον Hert. 18 τὸ]
 καὶ τὸ PAF 21 παρελθεῖν c 24 προσβολαί P 26 γινο-
 μένης P

ἀμφοτέροις, Ἐπαμεινώνδας ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς
ἀρίστους τῶν Θηβαίων μόγις ἐβιάσατο τοὺς Λακε-
δαιμονίους· διακόψας δὲ τὴν φυλακὴν αὐτῶν καὶ
τὴν δύναμιν διαγαγὼν παρῆλθεν εἰς τὴν Πελο-
5 πόνησον, διαπραξάμενος ἔργον οὐδὲν τῶν προ-
κατειργασμένων καταδεέστερον.

Εὐθὺ δὲ ἐπὶ Τροιζῆνα καὶ Ἐπίδανρον πορευ- 69
θεὶς τὴν μὲν χώραν ἐδήλωσε, τῶν δὲ πόλεων οὐκ
ἐδυνήθη κρατῆσαι διὰ τὸ φρουρὰς ἔχειν ἀξιολόγους,
10 Σικυῶνα δὲ καὶ Φλιοῦντα καὶ τινὰς ἄλλας πόλεις
καταπληξάμενος προσηγάγετο. στρατεύσας δ' ἐπὶ
Κόρινθον, καὶ τῶν Κορινθίων ἐπεξελθόντων νική-
σας μάχῃ, τούτους μὲν ἐντὸς τῶν τειχῶν συνε-
δίωξε, τῶν δὲ Βοιωτῶν διὰ τὴν εὐημερίαν μετεω-
15 ρισθέντων, καὶ τινῶν προχείρως τολμησάντων διὰ
τῆς πύλης εἰς τὴν πόλιν εἰσβιάζεσθαι, οἱ μὲν Κορίν-
θιοι δείσαντες ἐτράπησαν εἰς τὰς οἰκίας, Χαβρίας
δ' ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐμφρόνως ἅμα καὶ
57 τεθαρρηκότως ὑποστὰς τοὺς μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς
20 πόλεως, πολλοὺς δὲ τῶν Βοιωτῶν κατέβαλεν. γενο- 2
μένης δὲ φιλοτιμίας, οἱ μὲν Βοιωτοὶ πᾶσαν τὴν
δύναμιν συντάξαντες ἔπῃγον ἐπὶ τὴν Κόρινθον
καταπληκτικῶς, ὁ δὲ Χαβρίας ἀναλαβὼν τοὺς Ἀθη-
ναίους προῆγεν ἐκ τῆς πόλεως, κατ' καταλαβόμενος
25 τοὺς ὑπερδεξίους τόπους ὑπέστη τὴν τῶν πολε-
μίων ἔφοδον. οἱ μὲν οὖν Βοιωτοί, πεποιθότες ταῖς 3
τῶν σωματῶν ῥώμας καὶ ταῖς ἐν τοῖς συνεχέσι

5 οὐδενὸς Reiske 10 Φαιοῦντα ο, corr. Palm ἄλλας
add. Dind. (c. 71, 4 75, 2) 20 Βοιωτῶν] βοηθοῦντων Sin-
tenis 22 συμφράξαντες Reiske

πολέμοις ἐμπειρίαις, τῇ βίᾳ τοὺς Ἀθηναίους ἥλπιζον
 χειρώσασθαι, οἱ δὲ περὶ τὸν Χαβρίαν ἐκ τόπων
 ὑπερδεξίων ἀγωνιζόμενοι, καὶ πολλῶν ἐκ τῆς πόλεως
 χορηγουμένων, οὓς μὲν ἀνήρουν τῶν βιαζομένων,
 4 τοὺς δὲ κατετίτρωσκον. οἱ δὲ Βοιωτοί, πολλὰ μὲν 5
 κακοπαθήσαντες, οὐδὲν δὲ πρᾶξαι δυνάμενοι, τὴν
 ἀναχώρησιν ἐποιήσαντο. Χαβρίας μὲν οὖν ἐπὶ
 ἀνδρεία καὶ στρατηγικῇ συνέσει θαυμασθεῖς τοῦτον
 τὸν τρόπον ἀπετρίψατο τοὺς πολεμίους.

70 Ἐκ δὲ τῆς Σικελίας Κελτοὶ καὶ Ἰβηρες δισχίλιοι 10
 κατέπλευσαν εἰς Κόρινθον, ἐκπεμφθέντες ὑπὸ Διο-
 νυσίου τοῦ τυράννου συμμαχῆσαι Λακεδαιμονίοις,
 εἰς μῆνας πέντε τοὺς μισθοὺς εἰληφότες. οἱ δ'
 Ἕλληνες πείραν αὐτῶν βουλόμενοι λαβεῖν προῆγον
 αὐτούς, καὶ κατὰ τὰς σύμπλοκάς καὶ μάχας ἀνδρα- 15
 γαθούντων αὐτῶν, πολλοί τε τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν
 συμμάχων ὑπ' αὐτῶν ἀνηροῦντο. διόπερ δόξαντες
 εὐχειρία καὶ ἀνδρεία διαφέρειν καὶ πολλὰς χρείας
 παρασχόμενοι, καὶ τιμηθέντες ὑπὸ τῶν Λακεδαι-
 μονίων τοῦ θέρους λήγοντος ἐξαπεστάλησαν εἰς 20
 2 τὴν Σικελίαν. μετὰ δὲ ταῦτα Φιλίσκος μὲν ὑπ'
 Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως ἀποσταλὲς κατέπλευσεν
 ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, παρακαλῶν τοὺς Ἕλληνας διαλύ-
 σασθαι μὲν τοὺς πολέμους, εἰρήνην δὲ κοινὴν συν-
 θέσθαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἀσμένως ὑπή- 25
 κουσαν, Θηβαῖοι δὲ κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν ὄλην

2 χειρώσεσθαι Dind. 3 aut βελῶν pro πολλῶν, aut
 βοηθούντων [παραβοηθούντων malim] pro χορηγουμένων
 Reiske 8 συνέσει P. Faber, δυνάμει ο 16 τε τῶν] τῶν
 τε Dind. 19 καὶ fort del. 21 Φιλίσκος ο (et infra)

τὴν Βοιωτίαν ὑπὸ μίαν ἀγαρόντες συντέλειαν οὐ
 προσεδέχθησαν. ἀπογνωσθείσης δὲ τῆς κοινῆς
 εἰρήνης, ὁ μὲν Φιλίσκος καταλιπὼν τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις δισχιλίους ἐπιλέκτους μισθοφόρους ἔχοντας
 5 τοὺς μισθοὺς, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀσίαν. ἅμα δὲ 3
 τούτοις πραττομένοις Εὐφρων ὁ Σικυνώνιος, διαφέ-
 ρων θράσει καὶ ἀπονοίᾳ, συνεργοὺς λαβὼν Ἀργεῖους
 ἐπέθετο τυραννίδι. κρατήσας δὲ τῆς ἐπιβολῆς τετ-
 ταράκοντα τοὺς εὐπορωτάτους τῶν Σικυνωνίων ἐφυ-
 10 γάδευσε, δημεύσας αὐτῶν τὰς οὐσίας, καὶ πολλῶν
 χρημάτων κυριεύσας μισθοφόρους ἤθροισε καὶ τῆς
 πόλεως ἐδυνάστευσεν.

Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησι Ναυσιγένους ἐν Ῥώμῃ 71
 58 χιλίαρχοι κατεστάθησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων τέτταρες,
 15 Λεύκιος Παπίριος, Λεύκιος Μενήμιος, Σερούιος
 Κορνήλιος, Σερούιος Σολπίκιος, παρὰ δὲ Ἡλείοις
 Ὀλυμπιάς ἤχθη τρίτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν
 ἐνίκα στάδιον Πυθόστρατος Ἀθηναῖος. ἐπὶ δὲ τού-
 των Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης [ὁ Ἀμύντου υἱός] ἐδο-
 20 λοφόνησεν Ἀλέξανδρον [τὸν ἀδελφόν], καὶ ἐβασί-
 λευσε τῆς Μακεδονίας ἔτη τρία. κατὰ δὲ τὴν 2
 Βοιωτίαν Πελοπίδας ἐφάμιλλος ὢν τῷ Ἐπαμεινώνῃ
 τῇ κατὰ πόλεμον δόξῃ, καὶ θεωρῶν ἐκείνους τὰ περὶ
 τὴν Πελοπόννησον συμφερόντως κατεσκευακότα τοῖς
 25 Βοιωτοῖς, ἔσπευδε τὰ ἐκτὸς Πελοποννήσου δι
 αὐτοῦ προσάγεσθαι τοῖς Θηβαίοις. παραλαβὼν δὲ

1 ἄγοντες f 13 ἀθήνησιν αὐσιγένους P 15 Παπέ-
 ριος v Λεύκιος et Σερούιος om. AR 16 Σολπίκιος o-PA
 19 ὁ Ἀμύντου υἱός et τὸν ἀδελφόν deleti (cf. c. 60, 3, 77, 5
 XVI 2, 4) 21 τρία Rhod, τριάκοντα o 26 αὐτοῦ o-PAF

Ἰσμηνίαν, ἄνδρα φίλον μὲν ἑαυτοῦ, θαυμαζόμενον
 δ' ἐπ' ἀρετῇ, παρῆλθεν εἰς Θετταλίαν. καταντήσας
 δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Φερῶν τύραννον, ἀλόγως
 συνελήφθη μετὰ Ἰσμηνίου καὶ εἰς φυλακὴν παρε-
 3 δόθη. Θηβαίων δ' ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι παροξυνθέν- 5
 των, καὶ ταχέως εἰς τὴν Θετταλίαν ἐκπεμψάντων
 δαπλίτας μὲν ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δ' ἑξακοσίους,
 φοβηθεὶς Ἀλέξανδρος ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς εἰς τὰς
 Ἀθήνας περὶ συμμαχίας. ᾧ παραχρῆμα ὁ δῆμος
 ἐξέπεμψε ναῦς μὲν τριάκοντα, στρατιώτας δὲ χιλίους, 10
 4 ὧν ἦν στρατηγὸς Αὐτοκλῆς. ἐν ὅσῳ δ' οὗτος
 περιέπλει τὴν Εὐβοίαν, Θηβαῖοι κατήντησαν εἰς
 Θετταλίαν. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου πεζὴν δύναμιν
 ἡθροικότος καὶ ἱππεῖς πολλαπλασίους ἔχοντος τῶν
 Βοιωτῶν, τὸ μὲν πρῶτον οἱ Βοιωτοὶ διὰ μάχης 15
 ἔκρνον λῦσαι τὸν πόλεμον, συνεργοὺς ἔχοντες
 τοὺς Θετταλοὺς· ὥς δ' οὗτοι μὲν αὐτοὺς ἐγκατέ-
 λιπον, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τινες ἄλλοι σύμμαχοι παρε-
 γένοντο τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τὰ δὲ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ
 τᾶλλα πάντα ἐπέλειπε τοῖς Βοιωτοῖς, ἔγνωσαν οἱ 20
 βοιωτάρχαι τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον ποιεῖσθαι.
 5 ἀναξενζάντων δ' αὐτῶν, καὶ τῆς πορείας οὔσης διὰ
 χώρας πεδιάδος, Ἀλέξανδρος ἐπηκολούθει πολλοῖς
 ἱππεῦσι καὶ τοῖς. ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἐπέθετο. τῶν.
 δὲ Βοιωτῶν οἱ μὲν κατακοντιζόμενοι συνεχῶς ἀπέ- 25
 θνησκον, οἱ δὲ τραύμασι περιέπιπτον, τέλος δ

1 Ἰσμηνίαν P (= v. 4)   3 τὸν] τῶν P   4 μετ' A
 12 ἐνοίαν P   15 πρῶτον] πρότερον PA   17 ἐγκατέλει-
 πον P   20 ἐπέλειπε τοῖς Schäfer, ἐπελείπετο τοῖς O; ὑπέ-
 λειπε τοὺς Reiske

οὔτε μένειν οὔτε προάγειν ἑώμενοι εἰς πολλὴν
 ἀμνηχανίαν. ἐνέπιπτον, ἅτε δὴ καὶ τῶν ἐπιτηδείων
 σπανιζόντων. ἤδη δ' αὐτῶν τὴν σωτηρίαν ἀπογι- 6
 νωσκόντων, Ἐπαμεινώνδας ἰδιωτεύων κατ' ἐκείνου
 5 τὸν χρόνον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατεστιάθη στρα-
 τηγός. εὐθύς δὲ διαλέξας τοὺς τε ψιλοὺς καὶ τοὺς
 59 ἱππεῖς, τούτους μὲν αὐτὸς ἀνέλαβε, καὶ ταχθεὶς
 ἐπὶ τῆς οὐραγίας διὰ τούτων ἀνέστελλε τοὺς ἐπ-
 ακολουθοῦντας πολεμίους καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν
 10 παρείχετο τοῖς προηγουμένοις ὀπλίταις, ποιούμενος
 δὲ μάχας ἐξ ὑποστροφῆς καὶ τάξει φιλοτέχνῳ χρώ-
 μενος διέσωσε τὸ στρατόπεδον. αἰεὶ δὲ μᾶλλον διὰ 7
 τῶν κατορθωμάτων αὐξων τὴν ἰδίαν εὐδοξίαν μεγά-
 λης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ τε τοῖς πολίταις καὶ
 15 τοῖς συμμάχοις. οἱ δὲ Θηβαῖοι τοὺς τότε βοιωταρ-
 χήσαντας καταδικάσαντες, πολλοῖς χρήμασιν ἐξημίω-
 σαν. ἐπιζητουμένης δὲ τῆς αἰτίας, πῶς ὁ τοιοῦτος 72
 ἀνὴρ ἰδιώτης ὢν ἐστρατεύετο μετὰ τῶν εἰς Θεττα-
 λίαν ἀποσταλέντων, ἀποδοτέον τὸν οἰκεῖον λόγον
 20 τῆς ἀπολογίας. τῇ μάχῃ τῇ περὶ Κόρινθον Ἐπα-
 μεινώνδας διακόψας τὴν ἐπὶ τοῦ προτειχίσματος
 φυλακὴν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ δυνάμενος πολ-
 λούς ἀνελεῖν τῶν πολεμίων, ἠρκέσθη τῷ προτερέ-
 ματι καὶ τῆς ἐπὶ πλείον μάχης ἀπέστη. γενομένης δὲ 2
 25 περὶ αὐτὸν ἱκανῆς ὑποψίας ὥς πεφεισμένον τῶν
 Λακεδαιμονίων ἰδίας ἔνεκα χάριτος, οἱ φθονοῦντες
 αὐτοῦ τῇ δόξῃ καιρὸν ἔλαβον εὐλόγον διαβολῆς.

1 οὐδὲ μένειν ο - FJ   2 ἐξέπιπτον ο, corr. Hert.
 6 * δὲ] τε ο   20 ἀπολογίας] ἀποπίας Reiske   24 πλείονα
 PAFJL   26 ἔνεκεν f

- ἐπενεγκάντων οὖν αὐτῷ προδοσίας ἐγκλημα, τὸ πλη-
θος παροξυνθὲν ἀπέστησεν αὐτὸν τῆς βοιωταρχίας,
καὶ ιδιώτην ποιῆσαν ἐξαπέστειλε μετὰ τῶν ἄλλων.
ὥς δὲ ἀπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐξήλειψε τὰς καθ’
ἑαυτοῦ διαβολάς, τότε ὁ δῆμος ἀποκατέστησεν αὐτὸν 5
3 εἰς τὴν προγεγενημένην εὐδοξίαν. μετ’ ὀλίγον δὲ
χρόνον Λακεδαιμονίοις πρὸς Ἀρκάδας ἐγένετο μεγάλη
μάχη, ἐν ἣ ἐνίκησαν Λακεδαιμόνιοι ἐπιφανῶς. μετὰ
γὰρ τὴν ἐν Λεύκτροις ἦταν τοῦτο πρῶτον αὐτοῖς
παράδοξον εὐτύχημα ἐγένετο· ἔπεσον γὰρ Ἀρκάδων 10
μὲν ὑπὲρ τοὺς μυρίους, Λακεδαιμονίων δ’ οὐδεῖς.
προεῖπον δ’ αὐτοῖς αἱ Δωδωνίδες ἰέρειαι, διότι.
4 πόλεμος οὗτος Λακεδαιμονίοις ἄδακρυς ἔσται. μετὰ
δὲ τὴν μάχην οἱ Ἀρκάδες, φοβηθέντες τὰς τῶν
Λακεδαιμονίων εἰσβολάς, ἔκτισαν ἐπὶ τινος ἐπικαί- 15
ρου τόπου τὴν ὀνομαζομένην Μεγάλην πόλιν, συρ-
ρίψαντες εἰς αὐτὴν κώμας εἴκοσι τῶν ὀνομαζομένων
Μαιναλίων καὶ Παρρασίων Ἀρκάδων. καὶ τὰ μὲν
κατὰ τοὺς Ἕλληνας ἐν τούτοις ἦν.
- 73 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τύραννος 20
ἔχων δυνάμεις ἀξιολόγους, καὶ τοὺς Καρχηδονίους
ὀρῶν οὐκ εὖ διακειμένους πρὸς τὸν πόλεμον διὰ
τε τὴν γεγενημένην παρ’ αὐτοῖς λοιμικὴν νόσον καὶ
τὴν ἀπόστασιν τῶν Λιβύων, ἔγνω στρατεύειν ἐπ’ 60
αὐτούς. οὐκ ἔχων δὲ πρόφασιν ἀξιόλογον τῆς δια- 25

3 ποιήσαν Wess., ποιήσας ο 4 ἀπὸ] διὰ Reiske
5 τότε f. καὶ τότε c 8 ἐν ἣ] καθ’ ἣν Hert. 12 αἱ] ἡ P
Δωδωνίας ο, corr. Wess. διότι] ὁ add. Dind. 16 συρρίψαν-
τες Steph. 17 εἴκοσι] μ’ L (Pausan. VIII 27, 3) 18 μενα-
λίων P 22 πρὸς] τε add. P

φορᾶς, προσεποιήθη τοὺς κατὰ τὴν ἐπικράτειαν
 Φοίνικας ἐπιβεβηκέναι τῆς ὑπ' αὐτὸν χώρας. παρα- 2
 σκευασάμενος οὖν πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεις
 δὲ τρισχιλίους, τριήρεις δὲ τριακοσίας καὶ τὴν ἁρμό-
 5 ζοῦσαν τῇ δυνάμει ταύτῃ παρασκευήν, ἐνέβαλεν
 εἰς τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους χώραν. καὶ Σελινοῦντα
 μὲν καὶ Ἐντελλαν εὐθὺς προσηγάγετο, καὶ τὴν
 χώραν πᾶσαν πορθήσας καὶ τῆς πόλεως τῶν Ἐρυνί-
 νων ἐγκρατὴς γενόμενος ἐπολιόρησε Λιλύβαιον.
 10 πολλῶν δ' ὄντων ἐν αὐτῷ στρατιωτῶν τὴν πολιορ-
 κίαν ἔλυσεν. ἀκούσας δὲ τὰ νεώρια τῶν Καρχηδο- 3
 νίων ἐμπεπρησθαι, καὶ δόξας πάντα τὸν στόλον
 αὐτῶν διεφθάρθαι, κατεφρόνησε, καὶ τῶν ἰδίων
 τριήρων ἑκατὸν μὲν καὶ τριάκοντα τὰς ἀρίστας
 15 ἀπέστειλεν εἰς τὸν τῶν Ἐρυνίνων λιμένα, τὰς δ'
 ἄλλας ἀπάσας ἐξέπεμψεν εἰς τὰς Συρακούσας. οἱ 4
 δὲ Καρχηδόνιοι παραδόξως διακοσίας ναῦς πληρώ-
 σαντες ἐπέπλευσαν ταῖς ὁρμούσαις ἐν τῷ λιμένι
 τῶν Ἐρυνίνων. ἀνελπίστου δὲ τῆς ἐπιθέσεως γενο-
 20 μένης ἀπήγαγον τῶν τριήρων τὰς πλείστας. μετὰ
 δὲ ταῦτα τοῦ χειμῶνος ἐνστάντος ἀνοχὰς ποιησά-
 μενοι διεχωρίσθησαν εἰς τὰς οἰκείας ἑκάτεροι πόλεις.
 μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον Διονύσιος εἰς ἄρρωστίαν 5
 ἐμπεσὼν ἐτελεύτησε, δυναστεύσας ἔτη τριάκοντα
 25 καὶ ὀκτώ· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Διο-
 νύσιος ἐτυράννευσεν ἔτη δώδεκα.

Οὐκ ἀνοίκειον δ' ἐστὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας 74

1 κατὰ τ. ἐπ. τοὺς Φοίνικας ο - F; τοὺς κατὰ τὴν τῶν
 Καρχηδονίων ἐπ. Φ. Wess. 22 εἰς τὰς οἰκείας om. P
 ἑκάτεροι ο, corr. Reiske 25 ὁ om. P

διελθεῖν τὰς τε αἰτίας τῆς τελευτῆς καὶ τὰ συμ-
 βάντα τούτῳ τῷ δυνάστη περὶ τὴν τοῦ βίου κατα-
 στροφὴν. Διονυσίου τοίνυν δεδιδαχότος Ἀθήνησι
 Ἀθηναίοις τραγῳδίαν καὶ νικήσαντος, τῶν ἐν τῷ
 χορῷ τις ἁδόντων ὑπολαβὼν τιμηθῆσεσθαι λαμ- 5
 πρῶς, ἐὰν πρῶτος ἀπαγγείλῃ τὴν νίκην, διέπλευσεν
 εἰς τὴν Κόρινθον. καταλαβὼν δ' ἐκεῖ ναῦν ἐκπλέ-
 ουσαν εἰς Σικελίαν καὶ μετεμβὰς εἰς ταύτην, οὐρίοις
 ἐχρήσατο πνεύμασι, καὶ καταπλεύσας εἰς Συρακού-
 σας συντόμως ἀπήγγειλε τῷ τυράννῳ τὴν νίκην. 10
 2 ὁ δὲ Διονύσιος τοῦτον μὲν ἐτίμησεν, αὐτὸς δὲ περι-
 χαρῆς ἐγένετο καὶ τοῖς θεοῖς εὐαγγέλια θύσας
 πότους καὶ μεγάλας εὐωχίας ἐπετέλεσεν. ἐστιῶν δὲ
 λαμπρῶς τοὺς φίλους, καὶ κατὰ τοὺς πότους φιλο-
 τιμότερον τῇ μέτῃ δοὺς ἑαυτόν, εἰς ἀρρωστίαν 15
 σφοδροτέραν ἐνέπεσε διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐμφορη-
 3 θέντων ὑγρῶν. ἔχων δὲ παρὰ θεῶν λόγιον, τότε
 τελευτήσῃν ὅταν τῶν κρείττωνων περιγένηται, τὸν
 χρησμὸν ἀνέφερεν ἐπὶ τοὺς Καρχηδονίους, ὑπολαμ- 61
 βάνων τούτους κρείττους ἑαυτοῦ εἶναι. διὸ καὶ 20
 πρὸς αὐτοὺς πλεονάκις πεπολεμηκῶς εἰώθει κατὰ
 τὰς νίκας ὑποφεύγειν καὶ ἐκουσίως ἡττᾶσθαι, ἵνα
 4 μὴ δόξη τῶν ἰσχυροτέρων γεγονέναι κρείττων. οὐ
 μὴν ἡδυνήθη γε τῇ πανουργίᾳ κατασοφίσασθαι τὴν
 ἐκ τῆς πεπρωμένης ἀνάγκην, ἀλλὰ ποιητῆς ὦν κακὸς 25
 καὶ διακριθεὶς ἐν Ἀθήναις ἐνίκησε τοὺς κρείττους

2 περὶ] πρὸ Wurm τῆς . . καταστροφῆς ο, corr. Reiske
 4 Ἀθηναίοις] λιβαίοις P 5 ἁδόντων Reiske, ἁδων ο; ὥδων
 Steph. τιμησεσθαι Dind 8 μεταβὰς AJKL 16 ἐνέ-
 πεσε] μὲν ἔπεσεν P 17 τότε JL, τὸ c 23 γεγονέναι
 κρείττων] κρείττων εἶναι f 24 τῆς . . ἀνάγκης P

ποιητάς. εὐλόγως οὖν κατὰ τὸν χρησμὸν διὰ τὸ περιγενέσθαι τῶν κρειττόνων ἐπακολουθοῦσαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν.

Ὁ δὲ Διονύσιος ὁ νεώτερος διαδεξάμενος τὴν 5
5 τυραννίδα, πρῶτον τὰ πλήθη συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν παρεκάλεσε τοῖς οἰκείοις λόγοις τηρεῖν τὴν πατροπαράδοτον πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν, ἔπειτα τὸν πατέρα μεγαλοπρεπῶς θάψας κατὰ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς ταῖς βασιλίσι καλουμέναις πύλαις, ἡσφαλίσατο 10
10 τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πολυζήλου κατὰ μὲν 15
τὴν Ῥώμην ἀναρχία διὰ τινὰς πολιτικὰς στάσεις ἐγένετο, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀλέξανδρος ὁ Φερῶν τύραννος ἐν τῇ Θετταλίᾳ περὶ τινῶν ἐγκαλέσας τῇ 15
15 πόλει τῶν Σκοτουσσαίων, ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς ἐκκλησίαν καὶ περιστήσας τοὺς μισθοφόρους ἅπαντας ἀπέσφαξε, τὰ δὲ σώματα τῶν τετελευτηκότων ῥίψας εἰς τὴν πρὸ τῶν τειχῶν τάφρον τὴν πόλιν διήρπασεν. Επαμεινώνδας δ' ὁ Θηβαῖος μετὰ δυνάμεως 2
20 ἐμβαλὼν εἰς Πελοπόννησον τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τινὰς ἄλλας πόλεις προσηγάργετο, Δύμην δὲ καὶ Ναύπακτον καὶ Καλυδῶνα φρουρουμένην ὑπ' Ἀχαιῶν ἡλεuthέρωσεν. ἐστράτευσαν δὲ καὶ εἰς Θετταλίαν Βοιωτοί, καὶ Πελοπίδαν ἐκομίσαντο παρ' Ἀλεξάν- 25
25 δρου τοῦ Φερῶν τυράννου. Φλιασίους δὲ πολεμουμένοις ὑπ' Ἀργείων Χάρης ὑπ' Ἀθηναίων πεμ-
φθεῖς στρατηγὸς μετὰ δυνάμεως ἐβοήθησε [τοῖς

11 — p. 466, 3 om. L 19 δὲ ὁ P, δὲ v 21 πρόσῃ γα-
γεν ο, corr. Wess. 22 φρουρουμένης Hert. 27 τοῖς Φλ.
πολιορκουμένοις del. Madvig

Φλιασίοις πολιορκουμένοις]· νικήσας δὲ τοὺς Ἀργεῖους δυοὶ μάχαις καὶ τὴν ἀσφάλειαν περιποιήσας τοῖς Φλιασίοις ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

- 76 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Κηφισόδωρος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάρχοντων χιλιάρχους ὁ δῆμος τέσσαρας κατέστησε, Λεύκιον Φούριον, Παῦλον Μάλλιον, Σερούιον Σουλπίκιον, Σερούιον Κορνήλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Θεμισίων ὁ Ἐρετρίας τύραννος Ὁρωπὸν κατελάβετο. ταύτην δὲ τὴν πόλιν οὖσαν Ἀθηναίων παραλόγως ἀπέβαλεν· τῶν γὰρ Ἀθηναίων στρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν καὶ πολὺν ταῖς δυνάμεσιν ὑπερεχόντων, οἱ Θηβαῖοι βοηθήσαντες αὐτῷ καὶ παραλαβόντες ἐν 2 παρακαταθήκῃ τὴν πόλιν οὐκ ἀπέδωκαν. — Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Κῶοι μετόκησαν εἰς τὴν 15 νῦν οἰκουμένην πόλιν· καὶ κατεσκευάσαν αὐτὴν ἀξιόλογον· πληθὺς τε γὰρ ἀνδρῶν εἰς ταύτην ἡθροίσθη καὶ τείχῃ πολυτελεῖ κατεσκευάσθη καὶ λιμὴν ἀξιόλογος. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων αἰεὶ μᾶλλον ἡνῆχθῇ προσόδοις τε δημοσίαις καὶ τοῖς 20 τῶν ἰδιωτῶν πλούτοις, καὶ τὸ σύνολον ἐνάμιλλος 3 ἐγένετο ταῖς πρωτευούσαις πόλεσιν. — Ἄμα δὲ τοῖς πραττομένοις ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀποστείλας πρέσβεις ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας τοὺς μὲν πολέμους καταλύσασθαι καὶ κοινὴν εἰρήνην συν- 25 θέσθαι πρὸς ἀλλήλους. διόπερ ὁ τε Λακωνικὸς

4 ἐνιαυσίον - F, ἐνιαυσία P   5 κηφισόδωρος P
7 Φούριον - FK   Παῦλον Ἀῖλον Rhod. ex Liv VI 36
Σερούιον om AB   8 Σερούιον P, om AB, καὶ Σερούιον c
9 Θεμισίων - F²   ὁρωπὸν P

καὶ Βοιωτικὸς κληθεὶς πόλεμος κατελύθη, πλείω
μείνας ἑτῶν πέντε, τὴν ἀρχὴν λαβὼν ἀπὸ τῶν
Λευκτρικῶν.

Ἐπὶ τούτους τοὺς χρόνους ἄνδρες 4
5 κατὰ παιδείαν ἄξιοι μνήμης Ἴσοκράτης τε ὁ ῥήτωρ
καὶ οἱ τούτου γενόμενοι μαθηταὶ καὶ Ἀριστοτέλης
ὁ φιλόσοφος, ἔτι δὲ Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνὸς καὶ
Πλάτων ὁ Ἀθηναῖος, ἔτι δὲ τῶν Πυθαγορικῶν
φιλοσόφων οἱ τελευταῖοι, Ξενοφῶν τε ὁ τὰς ἱστο-
10 ρίας συγγραφάμενος ἐσχατογέρως ὢν· μέμνηται γὰρ
τῆς Ἐπαμεινώνδου τελευτῆς μετ' ὀλίγον χρόνον
γεγεννημένης· Ἀρίστιππος τε καὶ Ἀντισθένης, πρὸς
δὲ τούτοις Ἀἰσχίνης ὁ Σφήττιος ὁ Σωκρατικός.

Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Χίωνος ἐν Ῥώμῃ ἀντὶ 77
15 τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι κατεστάθησαν Κόιντος Σε-
ρουίλιος καὶ Γάιος Οὐετόριος καὶ Αὔλος Κορνή-
λιος, πρὸς δὲ τούτοις Μάρκος Κορνήλιος καὶ Μάρ-
κος Φάβιος. ἐπὶ δὲ τούτων εἰρήνης οὔσης κατὰ
πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, πάλιν ἀρχαὶ πολέμων συνέστη-
20 σάν τισι τῶν πόλεων καὶ νεωτέρων πραγμάτων και-
νοτομία παράλογος. οἱ γὰρ τῶν Ἀρκάδων φυγάδες
ὁρμηθέντες ἐξ Ἡλίδος κατελάβοντο τῆς ὀνομαзо-
μένης Τριφυλίας χωρίον ὀχυρόν, ὃ προσηγόρευται
Λασιῶν. ἐκ πολλῶν δὲ χρόνων περὶ τῆς Τριφυ- 2
25 λίας ἡμφεσβήτουν Ἀρκάδες καὶ Ἡλεῖοι, καὶ κατὰ τὰς
ἐκατέρων ἐν ταῖς μεταβολαῖς ὑπεροχὰς ἐναλλάξ ἐκυ-

1 πλείων F; πλέον Dind. 13 σφηττιος P 15 Σε-
ρουίλιος Rhod. ex Liv. VI 36, Σερούτιος ο 16 Οὐετούριος
ο-PA καὶ Α. Κορνήλιος et καὶ Μ Φάβιος om. AR
18 Φάβιος Rhod. Φάβιος ο 21 Λασιῶν ο; Λασιῶν Dind,
τριφυλίας P 25 ἡμφεσβήτουν v

ρίενον τῆς χώρας· κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους και-
 ροὺς τῶν Ἀρκάδων κρατούντων τὴν Τριφυλίαν,
 προφάσει τῶν φυγάδων ἀφηροῦντο ταύτην τῶν
 3 Ἀρκάδων οἱ Ἡλείοι. διὸ καὶ παροξυνθέντες οἱ 63
 Ἀρκάδες τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἐξαποστείλαντες 5
 ἀπῆτουν τὸ χωρίον· ὥς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχε,
 μετεπέμφαντο παρ' Ἀθηναίων σύμμαχίαν καὶ μετὰ
 ταύτης ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸν Λασίωνα. τῶν δὲ
 Ἡλείων βοηθησάντων τοῖς φυγάσιν ἐγένετο μάχη
 πλησίον τοῦ Λασιώonos, καὶ τῶν Ἀρκάδων πολλα- 10
 πλασίων ὄντων ἡττήθησαν Ἡλείοι καὶ πλείους τῶν
 4 διακοσίων στρατιωτῶν ἀπέβαλον. ταύτης δὲ ἀρχῆς
 τοῦ πολέμου γενομένης συνέβη τὴν διαφορὰν ἐπὶ
 πλεόν προβῆναι τοῖς Ἀρκάσι καὶ τοῖς Ἡλείοις·
 εὐθύς γάρ οἱ μὲν Ἀρκάδες μετεωρισθέντες τῷ προ- 15
 τερήματι ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Ἡλείαν, καὶ εἶλον
 πόλεις Μάργανα καὶ Κρόνιον, ἔτι δὲ Κυπαρισσίαν
 5 καὶ Κορυφάσιον. — Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις
 κατὰ τὴν Μακεδονίαν Πτολεμαῖος μὲν ὁ Ἀλωρεῖτης
 ἐδολοφονήθη ὑπὸ [τάδε]λφου] Περδίκκα, βασιλεύσας 20
 ἔτη τρία· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ Περδίκκας
 ἐβασίλευσε τῆς Μακεδονίας ἔτη πέντε.
 78 Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμοκράτους ἐν Ῥώμῃ
 μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχοι τρεῖς κατεστάθησαν,
 Τίτος Κοῖνκτιος καὶ Σερούιος Κορνήλιος καὶ Σε- 25
 ρούιος Σουλπίκιος, ὀλυμπιάς δὲ ὑπὸ Πισατῶν καὶ

2 τριφυλίαν P   8 Λασιώων ο - PAJ   10 Λασιώων
 ο - PAJ   11 Ἡλ.] οἱ Ἡλ. L   15 τῷ] ἐπὶ τῷ L
 19 Ἀλωρεῖτης PA   20 τάδε]λφου] deleti (c. 71, 1)   21 ἔτη
 τρία om. P   25 Κοῖνκτιος καὶ P, Κοῖγκτιος F, Κοῖντιος c
 καὶ Σ. Σουλπίκιος om. AR   26 πεισάτων P (et infra)

Ἀρκάδων ἥχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν
 ἐνίκα στάδιον Φωκίδης Ἀθηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων 2
 Πισᾶται μὲν ἀνανεωσάμενοι τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς
 πατρίδος καὶ τισι μυθικαῖς καὶ παλαιαῖς ἀποδείξεσι
 5 χρώμενοι, τὴν θέσιν τῆς Ὀλυμπικῆς πανηγύρεως
 αὐτοῖς προσήκειν ἀπεφαίνοντο. κρίνοντας δὲ τὸν
 παρόντα καιρὸν εὐθετον εἶναι ἀμφισβητῆσαι τοῦ
 ἀγῶνος, συμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς Ἀρκάδας ὄντας
 πολεμίους Ἑλλείων· συναγωνιστὰς δὲ λαβόντες τοῦ-
 10 τος ἐστράτευσάν ἐπὶ τοὺς Ἑλλείους ἄρτι τιθέντας
 τὸν ἀγῶνα. ἀντιστάντων δὲ τῶν Ἑλλείων πανδη- 3
 μεὶ συνέστη μάχη καρτερά, θεωμένων τὴν μάχην
 τῶν παρόντων ἐπὶ τὴν πανήγυριν Ἑλλήνων ἐστε-
 φανωμένων καὶ μεθ' ἡσυχίας ἀκινδύνως ἐπιση-
 15 μαινομένων τὰς ἑκατέρωθεν ἀνδραγαθίας. τέλος
 Πισᾶται νικήσαντες ἔθηκαν τὸν ἀγῶνα, καὶ τὴν
 Ὀλυμπιάδα ταύτην ὕστερον οὐκ ἀνέγραψαν Ἑλλεῖοι
 διὰ τὸ δοκεῖν βία καὶ ἀδίκως διατεθῆναι.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἐπαμεινώνδας ὁ 4
 20 64 Θηβαῖος, μέγιστον ἔχων τῶν πολιτῶν ἀξίωμα, συν-
 αχθείσας ἐκκλησίας διελέχθη τοῖς πολίταις, προτρε-
 πόμενος αὐτοὺς ἀντέχεσθαι τῆς κατὰ θάλατταν
 ἡγεμονίας. διελθὼν δὲ λόγον ἐκ χρόνου πεφρου-
 25 τισμένον ἐδείκνυε τὴν ἐπιβολὴν ταύτην συμφέρου-
 σάν τε καὶ δυνατήν, τὰ τε ἄλλα προφερόμενος καὶ
 διότι τοῖς περὶ κρατοῦσι ῥᾷδιόν ἐστι περιποιήσα-
 σθαι τὴν τῆς θαλάττης ἀρχήν· καὶ γὰρ Ἀθηναῖους
 ἐν τῷ πρὸς Ξέρξην πολέμῳ διακοσίας ναῦς ἰδίᾳ

πληροῦντας Λακεδαιμονίοις δέκα ναῦς παρεχομένο-
νοις ὑποτετάχθαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ταύ-
την τὴν ὑπόθεσιν οἰκείως διαλεχθεὶς ἔπεισε τοὺς
Θηβαίους ἀντέχεσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἀρχῆς.

- 79 εὐθὺς οὖν ὁ δῆμος ἐψηφίσατο τριήρεις μὲν ἑκατὸν 5
ναυπηγεῖσθαι, νεώρια δὲ ταύταις ἴσα τὸν ἀριθμὸν,
Ῥοδίους δὲ καὶ Χίους καὶ Βυζαντίους προτρέπεσθαι
βοηθῆσαι ταῖς ἐπιβολαῖς. αὐτὸς δὲ μετὰ δυνάμεως
ἐκπεμφθεὶς ἐπὶ τὰς εἰρημένους πόλεις Λάχητα μὲν
τὸν Ἀθηναίων στρατηγόν, ἔχοντα στόλον ἀξιόλογον 10
καὶ διακωλύειν τοὺς Θηβαίους ἀπεσταλμένον, κατα-
πληξάμενος καὶ ἀποπλεῦσαι συναναγκάσας, ἰδίας
2 τὰς πόλεις τοῖς Θηβαίοις ἐποίησεν. εἰ μὲν οὖν ὁ
ἀνὴρ οὗτος πλείω χρόνον ἐπέζησεν, ὡμολογημένως
ἂν οἱ Θηβαῖοι τῇ κατὰ γῆν ἡγεμονίᾳ καὶ τὴν τῆς 15
θαλάττης ἀρχὴν προσεκτήσαντο· ἐπεὶ δὲ μετ' ὀλίγον
χρόνον ἐν τῇ περὶ τὴν Μαντίνειαν μάχῃ λαμπρο-
τάτην τὴν νίκην τῇ πατρίδι περιποιήσας ἥρωικῶς
ἐτελεύτησεν, εὐθέως καὶ τὰ τῶν Θηβαίων πράγματα
τῇ τούτου τελευτῇ συναπέθανεν. ἀλλὰ περὶ μὲν 20
τούτων τὰ κατὰ μέρος μικρὸν ὕστερον ἀκριβῶς
3 διεξιμεν. τότε δὲ τοῖς Θηβαίοις ἔδοξε στρατεύειν
ἐπὶ τὸν Ὀρχομενὸν διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν
φυγάδων τινὲς βουλόμενοι τὴν ἐν Θήβαις πολιτείαν
εἰς ἀριστοκρατικὴν κατάστασιν μεταστῆσαι, συνέ- 25
πεισαν τοὺς τῶν Ὀρχομενίων ἱππεῖς, ὄντας ἱριακο-
4 σίους, συνεπιλαβέσθαι τῆς ἐπιβολῆς. οὗτοι δὲ εἰώ-

corr Reiske 1 δέκα L², δὲ καὶ c (cf. Herod. VIII 1)

3 οἰκεία F 9 ἐπὶ JKL, περὶ c 10 Ἀθηναίων P² 15 τὴν . .
ἡγεμονίαν o, corr. Dind. (XIV 100, 1) 20 ἀλλά] ἅμα PAFK

θότες ἐκ Θηβαίων ἀπαντᾶν ἡμέρα τεταγμένη πρὸς
 τὴν ἔξοπλισίαν, εἰς ταύτην συνέθεντο ποιήσασθαι
 τὴν ἐπίθεσιν· πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων κοινωνούντων
 τῆς προθέσεως καὶ προσορμησάντων, ἄπῃνησαν
 5 πρὸς τὸν καιρὸν. οἱ μὲν οὖν συστησάμενοι τὴν
 πρᾶξιν μετανοήσαντες ἐδήλωσαν τοῖς βουλευταῖς
 τὴν ἐπίθεσιν, προδόντες τοὺς συννομόσαντας, καὶ
 διὰ τῆς εὐεργεσίας ταύτης ἑαυτοῖς ἐπορίσαντο τὴν
 σωτηρίαν. τῶν δ' ἀρχόντων συλλαβόντων τοὺς
 10 τῶν Ὀρχομενίων ἱππεῖς καὶ παραγαγόντων εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν, ὃ δῆμος ἐψηφίσατο τοὺς μὲν ἀπο-
 σφάξαι, τοὺς δ' Ὀρχομενίους ἐξανδραποδίσασθαι
 καὶ τὴν πόλιν κατασκάψαι. ἐκ παλαιῶν γὰρ χρό-
 65 νων οἱ Θηβαῖοι πρὸς τοὺς ἀλλοτρίως διέκειντο,
 15 δασμοφοροῦντες μὲν τοῖς Μινύαις ἐν τοῖς ἡρωικοῖς
 χρόνοις, ὕστερον δ' ὑφ' Ἡρακλέους ἐλευθερωθέν-
 τες. οἱ δ' οὖν Θηβαῖοι καιρὸν ἔχειν νομίσαντες 6
 καὶ προφάσεις εὐλόγους τῆς τιμωρίας λαβόντες,
 ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸν Ὀρχομενόν· κατέχοντες δὲ τὴν
 20 πόλιν τοὺς μὲν ἄνδρας ἀπέκτειναν, τέκνα δὲ καὶ
 γυναῖκας ἐξανδραποδίσαντο.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Θετταλοὶ πρὸς 80
 Ἀλέξανδρον τὸν Φερῶν τύραννον διαπολεμοῦντες,
 καὶ πλείοσι μάχαις ἡττημένοι, πολλοὺς δὲ τῶν στρα-
 25 τιωτῶν ἀπολωλεκότες, πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς

1 ἐκ Θηβαίων] ἐκ Θηβῶν Wess., τοῖς ἐκ Θηβῶν Dind.,
 ἐπὶ Θηβῶν Hert., ἐξ ἀρχαίων Wurm; εἰς Θήβας Jort. 2 ἐξο-
 πλισίαν P 4 προσπαρορμησάντων Reiske 5 οὖν FL, om c
 10 παραγόντων o, corr. Schäfer 16 ὑφ' Ἡρακλείου P 19 κατ-
 έχοντες P, ἔχοντες af, κατασχόντες Steph., ἐλόντες Dind.
 24 ἡττόμενοι P, ἡττώμενοι v; corr. Dind.

Θηβαίους, ἀξιοῦντες αὐτοῖς βοηθῆσαι καὶ στρατηγὸν
 αὐτοῖς ἐξαποστεῖλαι Πελοπίδαν. ἤδεισαν γὰρ τοῦ-
 τον τὸν ἄνδρα διὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου σύλληψιν
 ἄλλοτριώτατα διακείμενον πρὸς τὸν δυνάστην, ἅμα
 δὲ καὶ ἀνδρεῖα διάφορον καὶ ἐπὶ στρατηγικῇ συνέ- 5
 2 σει διαβεβοημένον. συναχθείσης δὲ τῆς κοινῆς
 συνόδου τῶν Βοιωτῶν, καὶ τῶν πρέσβεων διαλε-
 χθέντων περὶ ὧν εἶχον ἐντολάς, οἱ μὲν Βοιωτοὶ
 πάντα συνεχώρησαν τοῖς Θετταλοῖς, καὶ δόντες εἰς
 ἑπτακισχιλίους στρατιώτας τῷ Πελοπίδᾳ συντόμως 10
 ἐκέλευον βοηθεῖν αὐτὸν τοῖς δεομένοις· τοῦ δὲ
 Πελοπίδου ταχέως μετὰ τῆς δυνάμεως ἐξιόντος συν-
 3 ἔβη τὸν ἥλιον ἐκλιπεῖν. πολλῶν δὲ τὸ γεγονὸς ὑπο-
 πτευσαμένων, τῶν μάντεων τινες ἀπεφήναντο διὰ
 τὴν γενομένην ἔξοδον τῶν στρατιωτῶν ἐκλιπεῖν 15
 τὸν τῆς πόλεως ἥλιον. καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων
 προλεγόντων τὸν τοῦ Πελοπίδου θάνατον, οὐδὲν
 ἤττον ὁ Πελοπίδας ἀνέξεν ἐπὶ τὴν στρατείαν,
 4 ὑπὸ τοῦ χρεὼν ἀρόμενος. ὥς δὲ κατήντησεν εἰς
 τὴν Θετταλίαν, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρον κατέλαβε προ- 20
 κατειλημμένον τοὺς ὑπερδεξίους τόπους καὶ στρα-
 τιώτας ἔχοντα πλείους τῶν δισμυρίων, ἀντεστρα-
 τοπέδευσε μὲν τοῖς πολεμίοις, προσλαβόμενος δὲ
 5 συμμάχους παρὰ τῶν Θετταλῶν συνῆψε μάχην τοῖς
 5 ἐναντίοις. τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου διὰ τὰς ὑπεροχὰς 25
 τῶν τόπων πλεονεκτοῦντος, ὁ Πελοπίδας σπεύδων
 διὰ τῆς ιδίας ἀνδρείας κρῖναι τὴν μάχην ἐπ' αὐτὸν

1 βοηθήσειν PAK   13 ἐκλίπειν P   16 τῆς πόλεως
 ante ἔξοδον posuit Dind. (c. 52, 3)   18 στρατείαν Schäfer,
 στρατίαν P, στρατιάν v   20 κατέλαβετο f

ᾠρμησε τὸν Ἀλέξανδρον. τοῦ δὲ δυνάστου μετὰ
 τῶν ἐπιλέκτων ὑποστάντος, ἐγένετο μάχη καρτερά,
 καθ' ἣν ὁ Πελοπίδας ἀριστεύων πάντα τὸν περὶ
 αὐτὸν τόπον νεκρῶν κατέστρωσε, τέλος δ' ἐπιθεὶς
 5 τῷ κινδύνῳ καὶ τοὺς πολεμίους τρεψάμενος τὴν
 μὲν νίκην περιεποίησατο, τὸν δὲ αὐτοῦ βίον ἀπέ-
 βαλε, πολλοῖς περιπεσὼν τραύμασι καὶ τὸ ζῆν ἥρωι-
 κῶς προέμενος. ὁ δ' Ἀλέξανδρος δευτέρᾳ μάχῃ 6
 λειφθεὶς καὶ τοῖς ὅλοις συντριβείς, ἠναγκάσθη καθ'
 10 ὁμολογίαν τοῖς μὲν Θετταλοῖς τὰς καταπεπολεμη-
 μένας πόλεις ἀποδοῦναι, Μάγνητας δὲ καὶ τοὺς
 66 Φθιώτας Ἀχαιοὺς παραδοῦναι Βοιωτοῖς, καὶ τὸ λοι-
 πὸν Φερῶν μόνων ἄρχοντα σύμμαχον εἶναι Βοιωτοῖς.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι περιβόητον νίκην ἀπεννηγεμένοι, 81
 15 πρὸς ἅπαντας ἔφασαν ἑαυτοὺς ἠττῆσθαι διὰ τὴν
 Πελοπίδου τελευτήν· ἀξιόλογον γὰρ ἀπολωλεκότες
 ἄνδρα, κατὰ λόγον ἔκρινον τὴν νίκην ἥττονα ὑπάρ-
 χειν τῆς Πελοπίδου ζωῆς. πολλὰς γὰρ καὶ μεγά-
 λας χρείας παρέσχετο τῇ πατρίδι, πλεῖστον δὲ συνε-
 20 βάλετο πρὸς τὴν τῶν Θηβαίων αὕξησιν. ἐν γὰρ τῇ
 τῶν φυγάδων κατηλύσει, καθ' ἣν ἀνεκτήσαντο τὴν
 Καδμείαν, ὁμολογημένως ἅπαντες τούτῳ τὸ πρω-
 τεῖον τοῦ κατορθώματος ἀπονέμουσιν. τὴν δ' εὐήμε-
 ρίαν ταύτην συνέβη πάντων τῶν ὕστερον γενομένων
 25 ἀγαθῶν αἰτίαν γενέσθαι. ἐν δὲ τῇ περὶ Τεγέαν 2

6 δὲ αὐτοῦ P, δ' ἑαυτοῦ fort. ἀπέβαλεν P, ἀπέλιπε
 afR 9 ληφθεὶς v 13 Φερῶν] φέρον P¹ μόνων A,
 μόνον c (c. 8, 2) ἄρχων σύμμαχος Dind. 15 ἠττᾶσθαι o,
 corr. Schäfer 18 ζωῆς Wurm, δόξης o 21 κατηλύσει Reiske,
 καταλήψει o 22 καδμείαν P τούτῳ] τοῦτο P 25 Τεγέαν]
 Τεγύραν Steph. ex Plut. Pelop. 16

μάχη μόνος Πελοπίδας τῶν βοιωταρχῶν ἐνίκησε τοὺς
 Λακεδαιμονίους, πλεῖστον ἰσχύοντας τῶν Ἑλλήνων,
 ὅτε διὰ τὸ μέγεθος τῆς νίκης πρῶτον ἔστησαν
 Θηβαῖοι τρόπαιον κατὰ Λακεδαιμονίων. κατὰ δὲ
 τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἡγήσατο τοῦ ἱεροῦ λόχου, ⁵
 μεθ' οὗ προεμβάλων τοῖς Σπαρτιάταις ἀρχηγὸς
 ἐγένετο τῆς νίκης. ἐν δὲ ταῖς ἐπὶ Λακεδαίμονα
 στρατείαις ἑπτὰ μὲν ἡγήσατο μυριάδων, πρὸς αὐτῇ
 δὲ τῇ Σπάρτῃ τρόπαιον ἔστησε κατὰ τῶν Λακεδαί-
 μονίων τῶν πάντα τὸν πρὸ τοῦ χρόνου ἀπορροθή- ¹⁰
³ των γεγεννημένων. πρὸς δὲ τὸν Περσῶν βασιλέα
 πρεσβεύσας ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις τὴν Μεσ-
 σήνην κατ' ἰδίαν παρέλαβεν, ἣν ἀνάστατον οὖσαν
 εἴη τριακόσια Θηβαῖοι πάλιν ἀποκατέστησαν. ἐπὶ
 τελευτῆς δὲ διαγωνισάμενος πρὸς Ἀλέξανδρον ἔχοντα ¹⁵
 πολλαπλασίονα δύναμιν οὐ μόνον ἐπιφανῶς ἐνίκη-
 σεν, ἀλλὰ καὶ τὸν θάνατον ἔσχεν ἐπ' ἀρετῇ περι-
⁴ βόητον. πρὸς δὲ τοὺς πολίτας οὕτω καλῶς [ἀγωνισά-
 μενος] διετέθη, ὥστε ἀπὸ τῆς εἰς τὰς Θήβας καθόδου
 τῶν πολιτῶν μέχρι τῆς ἐαυτοῦ τελευτῆς βοιωταρ- ²⁰
 χῶν πάντα τὸν χρόνον διετέλεσε, μηδενὸς ἄλλον
 τῶν πολιτῶν ταύτης ἡξιωμένου τῆς τιμῆς. Πελο-
 πίδας μὲν οὖν, διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ὑπὸ πάντων
 ἀποδοχῆς ἡξιωμένος, ἐχέτω καὶ παρ' ἡμῶν τὸν διὰ
 τῆς ἱστορίας ἔπαινον.

25

1 βοιωτάρχων P 2 πλεῖστον Hert, πλείους PA, πλεῖον c
 3 ὅτε] ὅτε δὲ FL πρῶτον] περιβόητον Unger 8 ἑπτὰ] cf.
 c 62, 5 10 τοῦ Dind., τούτου ο 16 πολλαπλασίον ο, corr.
 Dind. 18 ἀγωνισάμενος delevi; καλῶς ἀγωνισάμενος post
 ἐνίκησεν (v. 16) transtulit Reiske, post περιβόητον (v. 17)
 Dind. 20 τῶν πολιτῶν fort. del.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Κλέαρχος, τὸ γένος 5
 ὦν ἐξ Ἡρακλείας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ, ἐπέθετο τυραν-
 νίδι· κρατήσας δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἐξήλωσε μὲν τὴν
 διαγωγὴν τὴν Λιονυσίου τοῦ Συρακοσίων τυράννου,
 67⁵ τυραννεύσας δὲ τῶν Ἡρακλεωτῶν ἐπιφανῶς ἥρξεν
 ἔτη δώδεκα. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Τιμόθεος 6
 ὁ Ἀθηναίων στρατηγὸς ἔχων δύναμιν πεζὴν τε καὶ
 ναυτικὴν Τορώνην μὲν καὶ Ποτίδαιαν πολιορκή-
 σας εἴλε, Κυζικηνοῖς δὲ πολιορκουμένοις ἐβοήθησεν.
 10 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν 82
 ἦρχε Χαρικλείδης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπάτοι κατεστάθη-
 σαν Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος καὶ Λεύκιος Σέξ-
 τιος Λατερίας. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρκάδες μετὰ Πι-
 σαίων κοινῇ τεθεικότες ὑπῆρχον τὸν ἀγῶνα τῶν
 15 Ὀλυμπίων, καὶ ἐκυρίευν τοῦ ἱεροῦ καὶ τῶν ἐν
 αὐτῷ χρημάτων. τῶν δὲ Μαντινέων ἀναλαβόντων
 εἰς τοὺς ἰδίους βίους οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναθημάτων
 ἔσπευδον οἱ παρανομήσαντες διακατέχειν τὸν πρὸς
 Ἥλείους πόλεμον, ἵνα μὴ δῶσιν ἐν εἰρήνῃ λόγον
 20 τῶν ἀναλωθέντων. τῶν δὲ ἄλλων Ἀρκάδων βουλο- 2
 μένων συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, στάσεις ἐκίνησαν
 πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς. γενομένων οὖν δυεῖν ἐται-
 ριῶν, συνέβαινε τῆς μὲν τοὺς Τεγεάτας, τῆς δὲ
 τοὺς Μαντινεῖς ἡγεῖσθαι. ἐπὶ πολὺ δὲ τῆς διαφο- 3
 25 ρᾶς ἀνέξηθείσης εἰς τὴν διὰ τῶν ὅπλων κρίσιν
 κατήντησαν, καὶ Τεγεᾶται μὲν πρεσβεύσαντες πρὸς

3 τὴν διαγωγὴν τὴν P, τὴν διαγωγὴν ALf; τὴν Λιον-
 σίου . . τυράννου διαγωγὴν c 7 πεζικὴν o 12 Σέξτιος
 om. ARf 13 μετὰ] μὲν μετὰ Dind. πισέων P, Πισατῶν
 malim 16 μαντιναίων Pa 21 στάσεις P, στάσιν v
 22 ἐταιρειῶν v

Βοιωτοὺς ἔπεισαν ἑαυτοῖς βοηθεῖν, οἱ δὲ Βοιωτοὶ
 στρατηγὸν ἐπιστήσαντες Ἐπαμεινώνδαν καὶ δύναμιν
 ἀξιόλογον δόντες ἐξᾠπέστειλαν βοηθῆσαι τοῖς Τε-
 4 γεάταις. οἱ δὲ Μαντινεῖς τὴν ἐκ τῆς Βοιωτίας δύ-
 ναμιν καὶ τὴν Ἐπαμεινώνδου δόξαν καταπλαγέντες, 5
 πρὸς τοὺς ἐχθροτάτους τῶν Βοιωτῶν Ἀθηναίους καὶ
 Λακεδαιμονίους πρέσβεις ἐκπέμψαντες ἔπεισαν συμ-
 μαχεῖν. ὃν ἀμφοτέρων ἀδράς δυνάμεις ταχέως ἀπο-
 στείλάντων, ἀγῶνες πολλοὶ καὶ μεγάλοι κατὰ τὴν
 5 Πελοπόννησον συνέστησαν. εὐθύς οὖν Λακεδαί- 10
 μόνιοι μὲν πλησίον οἰκοῦντες ἐστράτευσαν εἰς τὴν
 Ἀρκαδίαν, Ἐπαμεινώνδας δὲ κατὰ τοῦτον τὸν και-
 ρὸν μετὰ τῆς δυνάμεως προῖων καὶ τῆς Μαντινείας
 οὐ μακρὰν ἀπέχων ἐπύθετο παρὰ τῶν ἐγχωρίων, ὅτι
 Λακεδαιμόνιοι πανδημεὶ πορθοῦσι τὴν τῶν Τεγεα- 15
 6 τῶν χώραν. ὑπολαβὼν οὖν ἔρημον εἶναι στρατιω-
 τῶν τὴν Σπάρτην, ἐπεβάλετο μὲν μέγα τι πράξαι,
 τὴν δὲ τύχην ἔσχευ ἀντιπράττουσαν. αὐτὸς μὲν
 γὰρ νυκτὸς ὤρμησεν ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ὁ δὲ βασι-
 λεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἄγρις ὑποπτεύσας τὴν ἀγχι- 20
 νοίαν τὴν Ἐπαμεινώνδου κατεστοχάσατο μὲν. τὸ
 μέλλον ἐμφρόνως, ἐξέπεμψε δέ τινας Κρητὰς ἡμε-
 ροδρομοὺς, δι' ὧν καταταχίσας τὸν Ἐπαμεινώνδαν 68
 τοῖς ἀπολελειμμένοις ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐδήλωσε, διότι
 Βοιωτοὶ συντόμως ἤξουσιν ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα 25
 πορθήσοντες τὴν πόλιν, αὐτὸς δ' ὥς ἂν τάχιστα
 δύναιτο μετὰ τῆς δυνάμεως ἤξει βοηθήσων τῇ πα-

22 ἐξέπεμψε Wurm, ἤξειν πέμψαι PA, ἤξειν πέμψας
 FKL, ἤξειν ἔπεμψε c 27 δύνηται Dind.

τριῖδι. ἐκέλευεν οὖν τοῖς ἐν τῇ Σπάρτῃ παραφυ-
 λάττειν τὴν πόλιν μηδὲν καταπεπληγμένους· ταχὺ
 γὰρ αὐτὸν ἐπιφανέντα βοηθήσειν. τῶν δὲ Κρητῶν **83**
 συντόμως τὸ παραγγελθὲν ποιησάντων, παραδόξως
 οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἄλωσιν τῆς πατρίδος ἐξέφυ-
 γον· μὴ προδηλωθείσης γὰρ τῆς ἐπιθέσεως ἔλα-
 θεν ἂν ὁ Ἐπαμεινώνδας εἰσπεσὼν εἰς τὴν Σπάρτην.
 τὴν μὲν οὖν ἐπίνοιαν τῶν στρατηγῶν ἀμφοτέρων
 δικαίως ἂν τις ἀποδέξαιτο, συνειωτέρα δὲ στρατη-
10 γίαν τὴν τοῦ Λάκωνος ἡγήσαιο. οὐ μὴν ἀλλ' ὁ **2**
 Ἐπαμεινώνδας ὅλην τὴν νύκτα διαγρυπνήσας καὶ
 τὸ διάστημα τῆς ὁδοῦ κατὰ σπουδὴν διανύσας ἄμ'
 ἡμέρᾳ προσῆγε τῇ Σπάρτῃ. ὁ δ' ἐπὶ τῆς φυλακῆς
 ἀπολελειμμένος Ἀγησίλαος ὀλίγῳ πρότερον χρόνῳ
15 τῶν Κρητῶν ἀκούσας τὰ κατὰ μέρος, εὐθύς μετὰ
 πολλῆς σπουδῆς τὴν ἐπιμέλειαν ἐποίησατο τῆς πό-
 λεως. τοὺς μὲν οὖν πρεσβυτάτους τῶν παίδων **3**
 καὶ τοὺς γεγηρακότας ἐπὶ τὰ στέγη τῶν οἰκιῶν ἀνε-
 βίβασε, καὶ προσέταξεν ἀπὸ τούτων ἀμύνασθαι τοὺς
20 εἰς τὴν πόλιν βιαζομένους, αὐτὸς δὲ τοὺς ἀκμά-
 ζοντας ταῖς ἡλικίαις συντάξας διεμέρισεν εἰς τὰς
 πρὸ τῆς πόλεως δυσχωρίας καὶ παρόδους, καὶ πάν-
 τας τοὺς δυναμένους τόπους δέξασθαι δίοδον ἐμ-
 φράξας ἀνέμενε τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. Ἐπα- **4**
25 μεινώνδας δ' εἰς πλείω μέρη διελόμενος τοὺς
 στρατιώτας, καὶ πάντῃ προσπίπτων κατὰ τὸν αὐτὸν

1 ἐκέλευε γοῦν ο, corr. Dind.   2 μηδε P   10 Λά-
 κωνος Rhod., Λακεδαιμόνος ο; Λακεδαιμονίου Steph. ὁ
 om. P   18 τέγη AFK   19 ἀμύνεσθαι v   23 τόπους
 δυναμένους fort.   25 δὲ πλείω μέρει P

καιρόν, ὥς εἶδε τὴν τῶν Σπαρτιατῶν σύνταξιν, εὐθύς ἔγνω μεμηνυμένην τὴν πράξιν· ὅμως δὲ προσμαχόμενος πᾶσι κατὰ μέρος καὶ ταῖς δυσχωρίαις 5 ἐλαττούμενος συνῆπτεν εἰς χεῖρας. πολλὰ δὲ παθὼν καὶ δράσας οὐκ ἀπέστη τῆς φιλοτιμίας, ἕως τὸ 5 στράτευμα τῶν Λακεδαιμονίων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Σπάρτην· πολλῶν δὲ βοηθούντων τοῖς πολιορκουμένοις, καὶ τῆς νυκτὸς καταλαβούσης, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν.

84 Πυθόμενος δὲ παρὰ τῶν αἰχμαλώτων ὅτι Μαν- 10 τινεῖς πανδημεὶ πάρεισι βοηθοῦντες τοῖς Λακεδαιμονίοις, τότε μὲν ἀναχωρήσας μικρὸν ἀπὸ τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσεν· παραγγείλας δὲ δειπνοποιεῖσθαι, καταλιπὼν τῶν ἱππέων τινάς, τούτοις μὲν παρήγγειλεν ἕως ἑωθινῆς φυλακῆς πυρὰ καίειν 15 ἐν τῇ παρεμβολῇ, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀφορμήσας ἔσπευσεν ἄφνω προσπεσεῖν τοῖς ἀπολε- 2 λειμμένοις ἐν τῇ Μαντινείᾳ. τῇ δ' ὕστεραίᾳ πολλὴν διανύσας ὁδὸν ἄφνω τοῖς Μαντινεῦσιν ἀνελπίστως ἐπέρραξεν, οὐ μὴν ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς, 20 καίπερ ἅπαντα τῇ στρατηγίᾳ προνοησάμενος, ἀλλὰ 69 τὴν τύχην λαβὼν ἀντιπράττουσαν παραδόξως ἀπέβαλε τὴν νίκην. ἔρτι γὰρ αὐτοῦ πλησιάζοντος ἐρήμῳ τῇ πόλει κατήντησαν ἐπὶ θάτερα τῆς Μαντινείας οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων στρατιῶται πρὸς 25 τὴν συμμαχίαν, ὄντες ἐξακισχίλιοι. στρατηγὸν δ' ἔχοντες Ἡγήλοχον, ἄνδρα τῶν παρὰ τοῖς πολίταις

6 στράτευμα Dind., στρατοπέδευμα ο 15 ἕως add. Wurm 17 * προσπεσεῖν] περιπεσεῖν ο, ἐπιπεσεῖν Reiske 24 θάτερη P, θάτερα μέρη L 27 Ἡγέλοχον Dind. τὸν ...

ἐπαινουμένων. οὗτος δὲ τοὺς ἱκανοὺς εἰς τὴν πό-
 λιν παρεισαγαγών, τὴν ἄλλην δύναμιν ἐξέταξεν ὥς
 μάχῃ διακριθισόμενος. εὐθύς δὲ καὶ Λακεδαιμό- 3
 νιοι καὶ Μαντινεῖς ἐπεφάνησαν, καὶ πρὸς τὴν τῶν
 5 ὄλων κρίσιν ἅπαντες κατεσκευάζοντο καὶ τοὺς παν-
 ταχόθεν συμμάχους μετεπέμποντο. τοῖς μὲν οὖν 4
 Μαντινεῦσιν ἐβοήθουν Ἡλεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι
 καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλοι τινές, ὧν ὁ σύμπας ἀριθ-
 μὸς ἦν ἰπεζοὶ μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἵππεῖς
 10 δὲ περὶ δισχιλίους· τοῖς δὲ Τεγεαταῖς συνεμάχοντο
 οἱ πλείστοι καὶ κράτιστοι τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀχαιοὶ
 καὶ Βοιωτοὶ καὶ Ἀργεῖοι καὶ ἑτέροι τῶν Πε-
 λοποννησίων καὶ τῶν ἔξωθεν συμμάχων, οἱ δὲ πάν-
 τες ἡθροίσθησαν πεζοὶ μὲν ὑπὲρ τοὺς τρισμυρίους,
 15 ἵππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων. ἀμφοτέρων 85
 δὲ προθύμως συγκαταβάντων εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν
 ὄλων ἀγῶνα, καὶ διαταχθέντων τῶν στρατοπέ-
 δων, οἱ μὲν μάντις σφαιριασάμενοι παρ' ἀμφο-
 τέροις ἀπεφαίνοντο τὴν νίκην ὑπὸ τῶν θεῶν προ-
 20 φαινομένην· κατὰ δὲ τὴν τάξιν Μαντινεῖς μὲν 2
 μετὰ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων τὸ δεξιὸν ἐπεῖχον κέρας,
 ἔχοντες παραστάτας καὶ συναγωνιστάς Λακεδαιμο-
 νίους, τούτοις δὲ συνεχεῖς ἦσαν Ἡλεῖοι καὶ Ἀχαιοί,
 καὶ τῶν ἄλλων οἱ καταδεέστεροι τὴν λοιπὴν ἐπι-
 25 χον τάξιν· τὸ δ' εὐώνυμον κέρας ἀνεπλήρουν Ἀθη-

ἐπαινούμενον ο, corr. Wess. 3 διακριθισόμενους ο, corr.
 Wess. 5 ἅπαντα fort. παρεσκευάζοντο ο - PA 8 ὁ om. P
 11 καὶ Ἀχαιοὶ post Ἡλεῖοι (in v. 7) transposuit Wess. (c.
 85, 2 et Xen. Hell. VII 4, 17) 16 προθύμως συγκατα-
 βάντων Hert. (et Reiske), συντόμως προκαταβάντων ο 18
 μάντις Scaliger, μαντινεῖς ο 20 τάξιν Wurm, ἄξιαν ο (c. 86, 2)

ναῖοι. Θηβαῖοι δ' αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέ-
 ρους ἐτάχθησαν, παραστάτας ἔχοντες Ἀρκάδας, τὸ
 δὲ δεξιὸν παρέδωκαν Ἀργείοις· τὸ δὲ ἄλλο πλήθος
 ἀνεπλήρου τὴν μέσην τάξιν, Εὐβοεῖς καὶ Λοκροὶ
 καὶ Σικωνῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Μεσσήνιοι καὶ Μα- 5
 λιεῖς καὶ Αἰνιᾶνες, ἔτι δὲ καὶ Θετταλοὶ καὶ οἱ λοι-
 ποὶ σύμμαχοι. τοὺς δ' ἱππεῖς ἐφ' ἐκατέρων τῶν
 3 κερμάτων ἀμφοτέρω διείλοντο. τῶν δὲ στρατευμά-
 των τοῦτον τὸν τρόπον τεταγμένων, ὥς ἤδη πλη-
 σίον ὑπῆρχον ἀλλήλων, αἱ ῥὲν σάλπιγγες τὸ πολε- 10
 μικὸν ἐσήμαινον, αἱ δὲ δυνάμεις ἠλάλαξαν καὶ τῷ
 μεγέθει τῆς βοῆς τὴν νίκην ἐσήμαινον. καὶ τὸ μὲν
 πρῶτον ἱππομαχίαν ἐν τοῖς κέρασι συνεστήσαντο,
 καθ' ἣν ταῖς φιλοτιμίαις ἑαυτοὺς ὑπερεβάλλοντο.
 4 οἱ μὲν γὰρ τῶν Ἀθηναίων ἱππεῖς τοῖς τῶν Θηβαίων 15
 ἐπελάσαντες ἡλαττοῦντο οὐχ οὕτω ταῖς τῶν ἵππων
 ἀρεταῖς οὐδὲ ταῖς ἰδίαις εὐψυχίαις οὐδὲ ταῖς κατὰ
 τὴν ἱππικὴν ἐμπειρίαις· ἐν γὰρ τούτοις ἅπασιν οὐκ
 ἦν καταδεέστερον τὸ τῶν Ἀθηναίων ἱππικόν· τῷ δὲ 20
 πλήθει καὶ τῇ παρασκευῇ τῶν ψιλῶν καὶ τῇ στρα- 70
 τηρικῇ συντάξει πολὺ τῶν ἐναντίων ἐλείποντο. αὐ-
 τοὶ μὲν οὖν ὀλίγους εἶχον ἀκοντιστάς, οἱ δὲ Θηβαῖοι
 τριπλασίους σφενδονήτας καὶ ἀκοντιστάς τοὺς ἐκ
 5 τῶν περὶ τὴν Θετταλίαν τόπων ἀπεσταλμένους. οὗ-
 τοι περιττότερον ἐκ παίδων ζηλοῦντες τὴν ἐν τού- 25
 τοις μάχην. μεγάλην ὁπὴν ποιεῖν εἰώθεισαν ἐν ταῖς

1 αὐτο **** ἐπὶ lacuna 4 litt. P 7 ἐκάτερα Reiske
 11 ἠλάλαξαν] cf. 55. 3 16 ἵππων Schäfer, ἱππέων ο.
 20 ψιλῶν Weiss, φίλων ο; φυλῶν L² 22 οὖν A, om. c: γὰρ
 malim 24 τῇ om F 26 εἰώθασιν ο, corr. Dind.

μάχαις διὰ τὴν ἐν τούτοις ἐμπειρίαν. διόπερ οἱ Ἀθηναῖοι κατατιτρωσκόμενοι μὲν ὑπὸ ψιλικῶν, καταπονούμενοι δ' ὑπὸ τῶν ἀνθεστηκότων, ἅπαντες ἐτράπησαν. τὴν δὲ φυγὴν ἐκτὸς τῶν κεράτων 6
 5 ποιησάμενοι διωρθώσαντο τὴν ἦτταν· ἅμα μὲν γὰρ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν οὐκ ἐτάραξαν τὴν ἰδίαν φάλαγγα, ἅμα δὲ περιπεσόντες Εὐβοεῦσι καὶ μισθοφόροις τισὶν ἀπεσταλμένοις ἐπὶ τὴν κατάληψιν τῶν πλησίον λόφων, συνάψαντες αὐτοῖς μάχην ἅπαντας
 10 ἀπέκτειναν. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς τοὺς μὲν 7 φεύγοντας οὐκ ἐπεδίωξαν, ἐπὶ δὲ τὴν φάλαγγα τῶν ἀντιτεταγμένων ἐπελάσαντες ἐφιλοτιμοῦντο παραλλάξαι τοὺς πεζοὺς. ἰσχυρᾶς δὲ μάχης γενομένης, καὶ τῶν Ἀθηναίων καταπονουμένων καὶ πρὸς φυ-
 15 γὴν ὀρμησάντων, ὁ τῶν Ἑλείων ἵππαρχος ἐπὶ τῆς οὐραγίας τεταγμένος ἐπεβοήθησε τοῖς φεύγουσι, καὶ πολλοὺς τῶν Βοιωτῶν καταβαλὼν παλίντροπον ἐποίησε τὴν μάχην. οἱ μὲν οὖν τῶν Ἑλείων ἱπ- 8
 20 πεῖς τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιφανέντες τῷ λαῷ κέ- ρατι τὸ γεγονός περὶ τοὺς συμμάχους ἐλάττωμα διωρθώσαντο· ἐπὶ δὲ θατέρου κέρατος ἐπιρραξάν-
 των ἀλλήλοις τῶν ἱππέων βραχὺν χρόνον ἡ μάχη διέμεινεν ἰσόρροπος, μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τε τὸ πλη-
 25 θος καὶ τὴν ἀρετὴν τῶν Βοιωτῶν καὶ Θετταλῶν ἱππέων οἱ μετὰ τῶν Μαντινέων ὄντες ἐβιάσθησαν, καὶ συχνοὺς ἀποβαλόντες κατέφυγον πρὸς τὴν ἰδίαν φάλαγγα. ἡ μὲν οὖν τῶν παρ' ἀμφοτέροις ἱππέων 86

2 ὑπὸ τῶν] ὑπὸ τῶν v. Reiske
 7 ἐπιπεσόντες Reiske c. 24. 1

3 καταπολεμούμενοι afR
 17 καταλαβὼν u - FJ

μάχη τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος· αἱ δὲ πεζαὶ δυνάμεις
ὥς συνῆλθον εἰς χεῖρας τοῖς πολεμίοις, μεγάλους
καὶ θανμαστοὺς ἀγῶνας συνεστήσαντο. οὐδέποτε
γὰρ Ἑλλήνων πρὸς Ἑλληνας ἀγωνιζομένων οὔτε
πλήθος ἀνδρῶν τοσοῦτο παρετάξατο οὔθ' ἡγεμόνες 5
ἄξιολογώτεροι τοῖς ἀξιώμασιν οὔτε ἄνδρες δυνατώ-
τεροι τὰς ἐντοῖς κινδύνους ἀνδραγαθίας ἐπεδείξαντο.
2 οἱ γὰρ πεζομαχεῖν ἄριστα δυνάμενοι κατὰ τοὺς ὑπο-
κειμένους καιροὺς, Βοιωτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι, πρὸς
ἀλλήλους κατὰ τὴν τάξιν ἀνθεστηκότες πρῶτον μά- 10
χην συνῆψαν, οὐδεμίαν φειδῶ ποιούμενοι τοῦ ξῆν.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον τύπτοντες ἀλλήλους τοῖς δόρασι,
καὶ διὰ τὴν πυκνότητα τῶν πληγῶν τὰ πλείστα συν-
τρίψαντες, εἰς τὸν ἀπὸ τῆς μαχαίρας ἀγῶνα κατήν-
3 τησαν. συμπλεκόμενοι δὲ τοῖς σώμασι καὶ παντοίας 15
διαθέσεις τραυματίων ἀπεργαζόμενοι τοῖς θυμοῖς
οὐκ ἔληγον· ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τοῖς δεινοῖς ἐγ-
καρτερούντων διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παρ' ἑκατέ-
ροις ἀνδραγαθίας οὐδεμίαν ῥοπήν ἐλάμβανεν ἡ μάχη 71
ἕκαστος γὰρ τοῦ παθεῖν τι δεινὸν καταφρονῶν, τοῦ 20
δὲ θρᾶσαι τι λαμπρὸν ἐφιέμενος, εὐγενῶς ἀνεδέ-
4 χετο του ὑπὲρ τῆς δόξης θάνατον. ἰσχυρὰς δὲ
μάχης ἐπὶ πολὺν τε χρόνον γινομένης καὶ τοῦ κινδύ-
νου μηδεμίαν ῥοπήν λαμβάνοντος, ὁ μὲν Ἐπαμει-
νώδας ὑπολαβὼν τῆς ἰδίας ἀρετῆς πρόσδεῖσθαι τὴν 25
νίκην, ἔγνω δι' ἑαυτοῦ κοῖναι τὸν κίνδυνον. εὐθύς

1 τὸ om. AL πεζικαὶ ο 7 ταῖς ... ἀνδραγαθίας ο,
corr. Wess. (c. 65. 3) ἐπεδείξαντο om. AFK 9 Βοιω-
ταὶ P 10 πρῶτον del. Dindl. 14 ἀπὸ] ὑπὸ P 19 ἀνε-
λάμβανεν ο, corr. Wess. 23 γενομένης L

οὖν ἀναλαβὼν τοὺς ἀρίστους καὶ μετὰ τούτων
 συμφράξας, εἰσέβαλεν εἰς μέσους τοὺς πολεμίους·
 καθηγούμενος δὲ τοῦ συντάγματος, καὶ πρῶτος
 ἀκοντίσας, ἔβαλε τὸν ἡγούμενον τῶν Λακεδαιμο-
 5 νίων. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων εἰς χεῖρας ἔρχο-
 μένων, οὓς μὲν ἀνελών, οὓς δὲ καταπληξάμενος,
 διέκοψε τὴν φάλαγγα τῶν πολεμίων. οἱ δὲ Λακεδαι-
 μόνιοι τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπαμεινώνδου καὶ τὸ βάρος
 τοῦ περὶ αὐτὸν συστήματος καταπλαγέντες ἀνεχώ-
 10 ρουν ἐκ τῆς μάχης· ἐπικειμένων δὲ τῶν Βοιωτῶν
 καὶ τοὺς ἐσχάτους αἰεὶ φονευόντων, νεκρῶν ἐσω-
 ρεύθη πληθός. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι θεωροῦντες 87
 Ἐπαμεινώνδαν προθυμότερον προπίπτοντα τῷ θυμῷ,
 συνέδραμον ἐπ' αὐτόν. πολλῶν δὲ καὶ πυκνῶν
 15 φερομένων βελῶν, τὰ μὲν ἐξένευε, τὰ δὲ διεκρού-
 ετο, τινὰ δὲ ἐκ τοῦ σώματος ἐξαιρῶν τούτοις ἡμύ-
 νετο τοὺς ἐπιφερομένους. ἡρωικῶς δ' ὑπὲρ τῆς
 νίκης ἀγωνισάμενος καιρίαν ἔλαβε πληγὴν εἰς τὸν
 θώρακα. κλασθέντος δὲ τοῦ δόρατος, καὶ τοῦ σι-
 20 δήρου καταλειφθέντος ἐν τῷ σώματι, παραχοῆμα
 ἔπεσε κατισχυθεὶς ὑπὸ τῆς πληγῆς. περὶ δὲ τοῦ
 σώματος ἐμπεσοῦσης φιλοτιμίας, καὶ πολλῶν παρ'
 ἀμφοτέροις ἀναιρεθέντων, μόνις οἱ Θηβαῖοι τῇ ῥώμῃ
 τῶν σωματίων προέχοντες κατεπύνησαν τοὺς Λακε-
 25 δαιμονίους. φυγῆς δὲ γενομένης, οἱ μὲν Βοιωτοὶ 2
 βραχὺν ἐπιδιώξαντες χρόνον ἀνέστρεψαν, ἀναγκαιό-
 τατον ἡγούμενοι τὸ κυριεῦσαι τῶν νεκρῶν. ἀνα-
 καλεσαμένων οὖν τῶν σαλπικτῶν τοὺς στρατιώτας,

13 προσπίπτοντα ο, corr. Wess. c 65, 1) 28 σαλπίγ-
 γων PJ

ἅπαντες τῆς μάχης ἀπέστησαν, καὶ τρόπαιον ἀμφό-
 3 τεροι στήσαντες ἡμφισβήτουν τῆς νίκης. οἱ μὲν γὰρ
 Ἀθηναῖοι νενικηκότες τοὺς περὶ τὸν λόφον Εὐβοεῖς
 καὶ μισθοφόρους κύριοι τῶν νεκρῶν ὑπῆρχον, οἱ
 δὲ Βοιωτοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπὸ κράτους ἤτ- 5
 τηκότες καὶ κρατοῦντες τῶν πεπτωκότων προσένε-
 4 μον ἑαυτοῖς τὴν νίκην. ἐπὶ μὲν οὖν χρόνον τινα
 περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως οὐδέτεροι διεπρε-
 σβεύσαντο, ἵνα μὴ δόξωσιν ἐκχωρεῖν τοῦ πρωτείου·
 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Λακεδαιμονίων πρώτων ἐπικη- 10
 ρυκευσαμένων περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως
 5 ἀμφοτέρω τοὺς ἰδίους ἔθαψαν. Ἐπαμεινώνδας δ'
 ἐτι ζῶν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπηνέχθη, καὶ τῶν
 συγκληθέντων ἱατρῶν ἀποφνημαμένων, ὅτι πάντως,
 ὅταν ἐκ τοῦ θώρακος ἐξαιρεθῇ τὸ δόρυ, συμβήσε- 15
 ται καὶ τὸν θάνατον ἐπακολουθῆσαι, εὐψυχότατα
 6 τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν ἐποιήσατο. πρῶτον μὲν
 γὰρ τὸν ὑπασπιστὴν προσκαλεσάμενος ἐπηρώτησεν,
 εἰ διασέσωκε τὴν ἀσπίδα. τοῦ δὲ φησάντος καὶ 72
 θέντος αὐτὴν πρὸ τῆς ὀράσεως, πάλιν ἐπηρώτησε, 20
 πότεροι νενικῆκασιν. ἀποφαινομένου δὲ τοῦ παιδός,
 ὅτι Βοιωτοὶ νενικῆκασιν, Ὡρα, φησὶν, ἐστὶ τελευ-
 τῶν, καὶ προσέταξεν ἐκπάσαι τὸ δόρυ. ἀναβοη-
 σάντων δὲ τῶν παρόντων φίλων, καὶ τινος εἰπόντος
 ὅτι Τελευτᾶς ἄτεκνος, Ἐπαμεινώνδα, καὶ δακρύ- 25
 σαντος, Μὰ Δία μὲν, φησὶν, ἀλλὰ καταλείπω δύο

2 ἀμφεσβήτουν PA   5 κατὰ κράτος Cobet   7 τινα]
 τὰ P   16 ἐπακολουθῆσαι om P   εὐψυχότατα τὴν Cobet,
 εὐψυχότατην ο   26 μὰ] οὐ μὰ Cobet   μὲν] ἔγωγε Reiske,
 μὲν οὖν Steph. (IX 33. 4)

θυγατέρας, τὴν τε ἐν Λεύκτροις νίκην καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ. καὶ τοῦ δόρατος ἐξαιρεθέντος ἄνευ πάσης ταραχῆς ἐξέπνευσεν.

Ἡμεῖς δ' εἰωθότες ταῖς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν⁸⁸
⁵ τελευταῖς ἐπιλέγειν τὸν ἴδιον ἔπαινον, οὐδαμῶς ἀρ-
 μότιον ἡγούμεθα παραδραμεῖν ἀνδρὸς τηλικούτου
 τὴν τελευτὴν ἀνεπισήμαντον. δοκεῖ γάρ μοι μὴ μό-
 νον τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβάλλειν [ἐν] τῇ στρατηγικῇ
 συνέσει καὶ ἐμπειρίᾳ, πρὸς δὲ τούτοις ἐπικεικία τε
¹⁰ καὶ μεγαλοψυχία. κατὰ μὲν γὰρ τὴν ἡλικίαν τὴν 2
 τούτου γεγόνασιν ἄνδρες ἐπιφανεῖς Πελοπίδας τε
 Θηβαῖος καὶ Τιμόθεος καὶ Κόνων, ἔτι δὲ Χαβρίας
 [τε] καὶ Ἰφικράτης οἱ Ἀθηναῖοι, πρὸς δὲ τούτοις
 Ἀγηςίλαος ὁ Σπαρτιάτης, βραχὺ τοῖς χρόνοις προ-
¹⁵ τερῶν· ἐν δὲ τοῖς πρὸ τοῦ χρόνοις, ἐπὶ τῶν Μη-
 δικῶν καὶ πρὸ τῶν Περσικῶν καιρῶν, Σόλων καὶ
 Θεμιστοκλῆς καὶ Μιλτιάδης, ἔτι δὲ Κίμων καὶ Μυ-
 ρωνίδης καὶ Περικλῆς καὶ τινες ἕτεροι παρὰ τοῖς
 Ἀθηναίοις, κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Γέλων ὁ Λεινο-
²⁰ μένους καὶ τινες ἕτεροι. ἀλλ' ὅμως εἰ τις συγκρίναι 3
 τὰς τούτων ἀρετὰς τῇ Ἐπαμεινώνδου στρατηγίᾳ τε
 καὶ δόξῃ, πολὺ ἂν προέχουσιν εὖροι τὴν περὶ τὸν
 Ἐπαμεινώνδαν ἀρετὴν. παρὰ μὲν γὰρ ἐκάστῳ τῶν
 ἄλλων ἐν ἂν εὖροι προτέρομα τῆς δόξης, παρὰ δὲ

7 μοι om. Dind. 8 ὑπερβάλλειν ο - PAF ἐν om. F

12 Θηβαῖος PAL, Θηβαῖος ἔτι δὲ c ἔτι δὲ] ἔτι P, om. FK

13 τε om. PA Peirescian. 14 προτερῶν Dind., πρότερον ο

15 πρὸ τοῦ Dind., πρὸ τούτου ο 16 πρὸ τῶν add. Klüber

(ex Ulpiān. ad Dem. Tim. p. 243 B: Σόλων ἐγένετο . . .

πρὸ τῶν Περσικῶν χρόνων· τυραννικῶν pro Περσικῶν, aut

Ἑλλήνων μὲν pro Σόλων καὶ Wurm 19 ὁ Λεινομένους

om. f 24 εὖροις AFJL

τούτῳ πάσας τὰς ἀρετὰς ἡθροισμένους. καὶ γὰρ ῥώμῃ
 σώματος καὶ λόγου δεινότητι, πρὸς δὲ τούτοις ψυχῆς
 λαμπρότητι καὶ μισαργυρίᾳ καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ τὸ
 μέγιστον, ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγικῇ συνέσει πολὺ διή-
 4 νεγκε πάντων. τοιγαροῦν ἡ πατρὶς αὐτοῦ ζῶντος 5
 μὲν ἐκτίσαστο τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος, τελευ-
 τήσαντος δὲ ταύτης ἐστερήθη καὶ τῆς ἐπὶ τὸ χει-
 ρον αἰὲ μεταβολῆς ἐπειράθη, καὶ πέρας διὰ τὴν
 ἀφροσύνην τῶν ἡγουμένων ἀνδραποδισμού καὶ
 κατασκαφῆς ἔλαβε πείραν. Ἐπαμεινώνδας μὲν οὖν 10
 παρὰ πᾶσι περιβόητον ἔχων τὴν ἀρετὴν, τοιαύτης
 89 ἔτυχε καταστροφῆς τοῦ βίου. οἱ δ' Ἕλληνες μετὰ
 τὴν μάχην ἀμφισβητουμένην ἔχοντες τὴν νίκην, καὶ
 ταῖς ἀνδραγαθίαις ἐφάμιλλοι καθεστῶτες, ἔτι δὲ τῇ
 συνεχείᾳ τῶν κινδύνων καταπονούμενοι, διελύσαντο 15
 πρὸς ἀλλήλους. συνθέμενοι δὲ κοινὴν εἰρήνην καὶ 73
 συμμαχίαν, κατέταττον ἐν τῇ συμμαχίᾳ καὶ τοὺς
 2 Μεσσηνίους. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν πρὸς
 τούτους ἀκατάλλακτον ἀλλοτριότητα τῶν σπονδῶν
 οὐ προείλυντο κοινωνεῖν [διὰ τοὺς Μεσσηνίους] καὶ 20
 μόνοι τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρχον ἑκσπονδοί.
 3 Τῶν δὲ συγγραφέων Ξενοφῶν μὲν ὁ Ἀθηναῖος
 τὴν τῶν Ἑλληνικῶν σύνταξιν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυ-
 τὸν κατέστρεφεν ἐπὶ τὴν Ἐπαμεινώνδου τελευτήν·
 Ἀναξιμένης δὲ ὁ Λαμψακηνὸς τὴν πρώτην τῶν 25
 Ἑλληνικῶν ἀνέγραψεν ἀρξάμενος ἀπὸ θεογονίας καὶ

5 τοιγαροῦν] τί γὰρ P

τοὺς Μεσσηνίους del. Bek

στρεφεν ο, corr Steph

Reiske

12 τοῦ βίου om. P

23 Ἑλλήνων v

25 τὰ πρῶτα αὐτ τὰς πρώτας

26 ἀνέγραψεν fort. del.

20 διὰ

24 κατέ-

ἀπὸ τοῦ πρώτου γένους τῶν ἀνθρώπων, κατέστροφε δ
εἰς τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην καὶ τὴν Ἐπαμεινών-
δου τελευτὴν· περιέλαβε δὲ πάσας σχεδὸν τὰς τε
τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων πράξεις ἐν βύβλοις δώ-
5 δεκα. Φίλιππος δὲ τὰ περὶ Λιονύσιον τὸν νεώτερον
ᾧδε κατέστροφε, διελθὼν ἔτη πέντε ἐν βύβλοις
δυσίν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μόλωνος ἐν Ῥώμῃ⁹⁰
κατεστάθησαν ὑπατοὶ Λεύκιος Γενούκιος καὶ Κόιν-
10 τος Σερουίλιος. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ τὴν παράλιον
οἰκοῦντες τῆς Ἀσίας ἀπέστησαν ἀπὸ Περσῶν, καὶ
τινες τῶν σατραπῶν καὶ στρατηγῶν ἐπαναστάντες
πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς Ἀρταξέρξην. ὁμοίως δὲ 2
· τούτοις καὶ Ταχῶς ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων κρί-
15 νας πολεμεῖν τοῖς Πέρσαις, ναῦς τε κατεσκεύασε
καὶ πεζὰς δυνάμεις ἤθροισεν. πολλοὺς δὲ ξενο-
λογήσας ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἔπεισε καὶ Λα-
κεδαιμονίους συμμαχεῖν· οἱ γὰρ Σπαρτιαῖται πρὸς
Ἀρταξέρξην ἀλλοτρίως εἶχον διὰ τὸ τοὺς Μεσση-
20 νίους ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως
εἰς τὴν κοινὴν εἰρήνην κατατετάχθαι. τηλικαύτης
δὲ συνδρομῆς κατὰ τῶν Περσῶν γενομένης, καὶ ὁ
βασιλεὺς παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὸν πόλεμον. ὑπὸ 3
γὰρ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἔδει πρὸς τε τὸν τῶν Αἰγυ-
25 πτίων βασιλέα πολεμεῖν καὶ [πρὸς] τὰς κατὰ τὴν

1 κατέστροφε δ'] κατέστροφεν P, κατέστρεφεν δ' A
3 δὲ om. AF 5 τὰ] τὸν P, τῶν AF 6 κατέστρεφε A
8 Ἀθήνησι] μὲν add. P 16 πεζικὰς ο 22 γινομένης FJL
23 τὰ om. FK 24 τῶν om. AF 25 πρὸς τὰς] τὰς πρὸς
τὰς PA, τὰς πρὸς FK; πρὸς deleti

Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις καὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς
 τούτων συμμάχους σατράπας καὶ στρατηγούς, τοὺς
 ἄρχοντας μὲν τῶν παραθαλαττίων τόπων, συντεθει-
 μένους δὲ κοινοπραγίαν· ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι
 Ἀριοβαρζάνης μὲν ὁ τῆς Φρυγίας σατράπης, ὃς καὶ 3
 Μιθριδάτου τελευτήσαντος τῆς τούτου βασιλείας
 κεκυριευκώς ἦν, Μαύσωλος δὲ Καρίας δυναστεύων
 καὶ πολλῶν ἐρυμάτων καὶ πόλεων ἀξιολόγων κυρι-
 εύων. ὧν ἐστίαν καὶ μητρόπολιν συνέβαινεν εἶναι
 τὴν Ἀλικαρνασσόν, ἔχουσιν ἀκρόπολιν ἀξιόλογον 10
 καὶ τὰ τῆς Καρίας βασίλεια, πρὸς δὲ τούτοις Ὀρόν-
 της μὲν τῆς Μυσίας σατράπης, Αὐτοφραδάτης δὲ 74
 Λυδίας· τῶν δὲ Ἰώνων Λύκιοί τε καὶ Πισίδαι καὶ
 Περμφύλιοι καὶ Κίλικες, ἔτι δὲ καὶ Σύροι καὶ Φοί-
 4 νικες καὶ σχεδὸν πάντες οἱ παραθαλάσσιοι. τηλι- 15
 καύτης δ' οὔσης ἀποστάσεως, τὸ μὲν ἥμισυ τῶν
 προσόδων τῷ βασιλεῖ κατελέλυτο, τὸ δὲ λοιπὸν οὐχ
 ἱκανὸν ἦν εἰς τὰς τοῦ πολέμου χρείας.

91 Οἱ δ' ἀφεστηχότες τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν τῶν
 ὅλων διοίκησιν εἵλαντο στρατηγὸν Ὀρόντην. οὗτος 20
 δὲ παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν καὶ χρήματα πρὸς ξε-
 νολογίαν, δισμυρίοις στρατιώταις ἐνιαύσιον μισθόν,
 ἐγένετο προδότης τῶν πιστευσάντων. ὑπολαβὼν
 γὰρ παρὰ τοῦ βασιλέως δωρεῶν τε μεγάλων τεύ-
 ξεσθαι καὶ τῆς παραθαλασσίον πάσης παραλήψεσθαι 25
 τὴν σατραπείαν, ἐὰν ἐγχειρίσῃ τοῖς Πέρσiais τοὺς

2 συμμάχους] ἔτι δὲ πρὸς τοὺς add. Wurm 13 τῶν
 δὲ δ' ἰωνων] οἱ πολλοὶ add. Urlichs; μετὰ δὲ τῶν sive
 τῶν δ' ἰωνων σύμμαχοι West., τῶν δ' ἔθνων Dind.; πλὴν
 δὲ ἰωνων coniunctio 21 χρήμα PA 26 σατραπείαν P

ἀφεστηκότας, πρῶτον μὲν τοὺς ῥομίσαντας τὰ χρή-
 ματα συνέλαβε καὶ πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην ἀπέστειλε,
 μετὰ δὲ ταῦτα πολλὰς τῶν πόλεων καὶ τοὺς ξενο-
 λογηθέντας στρατιώτας τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεμ-
 5 φθεῖσιν ἡγεμόσι παρέδωκεν. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ 2
 κατὰ τὴν Καππαδοκίαν ἐγένετο προδοσία, καθ' ἣν
 ἰδιόν τι καὶ παράδοξον συνέβη γενέσθαι. Ἀρτα-
 βάξου γὰρ τοῦ βασιλέως στρατηγοῦ μετὰ πολλῆς
 δυνάμεως ἐμβαλόντος εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ὁ μὲν
 10 ταύτης τῆς χώρας σατραπὴς Δατάμης ἀντεστρατοπέ-
 δευσεν αὐτῷ, πολλοὺς μὲν ἱππεῖς ἡθροικῶς, δισυν-
 ρίους δὲ πεζοὺς μισθοφόρους ἔχων [αὐτῷ] συστρα-
 τεύοντας· ὁ δὲ κηδεστὴς τοῦ Δατάμου τῶν ἱππέων 3
 ἀφηγούμενος, χάριν βουλόμενος καταθέσθαι καὶ τῆς
 15 ἰδίας σωτηρίας ἅμα προνοούμενος, ἀποστάς νυκτὸς
 μετὰ τῶν ἱππέων ἀπήλαυνε πρὸς τοὺς πολεμίους, συν-
 τεθειμένος πρὸς Ἀρτάβαξον τῇ πρότερον ἡμέρᾳ περὶ
 τῆς προδοσίας. Δατάμης δὲ παρακαλέσας τοὺς μι- 4
 σθοφόρους καὶ δωρεὰς ὑποσχόμενος, ἀνέξενξε πρὸς
 20 τοὺς ἀφεστηκότας. καταλαβὼν δ' αὐτοὺς ἤδη συν-
 ἄπτοντας τοῖς πολεμίοις, καὶ αὐτὸς προσπεσὼν ἅμα
 τοῖς περὶ τὸν Ἀρτάβαξον καὶ τοῖς ἱππεῦσιν, ἔκτεινε
 τοὺς εἰς χεῖρας ἐρχομένους. ὁ δ' Ἀρτάβαξος, τὸ μὲν 5
 πρῶτον τὸ ἀληθὲς ἀγνοῶν, ὑπολαβὼν δὲ τὸν ἀπο-
 25 στάτην τοῦ Δατάμου [πρῶτον] παλιμπροδοσίαν ποιεῖ-
 σθαι, παρήγγειλε τοῖς ἰδίοις κτείνειν τοὺς προσιόντας

10 δοτάμης P   12 αὐτῷ om. PAL   13 Δατάμου]
 Μισροβαρζάνης add. Schäfer   14 καταθέσθαι] κατὰ λύε-
 σθαι P   18 δοτάμης P   25 πρῶτον del. Schäfer   πα-
 λιμπροδοσίαν Reiske, πάλιν προδοσίαν o

ἱππεῖς. ὁ δὲ Μιθροβαρζάνης ἐν μέσοις ἀποληφθεῖς, καὶ τῶν μὲν ὡς προδότην ἀμυνομένων, τῶν δὲ ὡς παλιμπροδότην τιμωρουμένων, ἐν ἀπορίᾳ καθειστήκει· τῆς δ' ἀπορίας οὐκ ἐώσης βουλευέσασθαι, πρὸς ἄλλήν ἐτρέπετο, καὶ πρὸς ἀμφοτέρους διαμα-⁵ χόμενος πολὺν ἐποίει φόνον. τέλος δὲ πλειόνων ἢ μυρίων ἀναιρεθέντων, τοὺς ὑπολειφθέντας ὁ Δατάμης τρεψάμενος καὶ πολλοὺς φονεύσας ἀνεκαλέ-¹⁰
⁶ σαιτο τῇ σάλπινγι τοὺς διώκοντας στρατιώτας. τῶν δ' ἱππέων τῶν ὑπολειφθέντων οἱ μὲν πρὸς τὸν ¹⁰
Δατάμην ἀποχωρήσαντες ἡξίουں τυχεῖν συγγνώμης, οἱ δὲ λοιποὶ τὴν ἡσυχίαν ἤγρου, οὐκ ἔχοντες ὅποι τράπωνται, καὶ τέλος εἰς πεντακοσίους ὄντες κυ-¹⁵
⁷ κλωθέντες ὑπὸ Δατάμου κατηκοντίσθησαν. Δατάμης μὲν οὖν καὶ πρότερον ἐπὶ στρατηγίᾳ θανμαζό-
μενος, πολλῷ τότε μᾶλλον ἔσχε περιβόητον τὴν τε ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐν τῷ στρατηγεῖν σύνεσιν· ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης πυθόμενος τὴν στρατηγίαν τοῦ Δατάμου, καὶ σπεύδων ἄρασθαι τοῦτον, δι' ἐπι-²⁰
βουλῆς αὐτὸν ἐδολοφόνησεν.

92 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ῥεωμίθρης ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν πεμφθεὶς εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ταχῶ τὸν βασιλέα, καὶ λαβὼν ἀργυρίου μὲν τάλαντα πεντα-
κόσια, ναῦς δὲ μακρὰς πεντήκοντα, κατέπλευσε τῆς Ἀσίας εἰς τὰς ὀνομαζομένας Λεύκας. εἰς δὲ ταύτην ²⁵
τὴν πόλιν μεταπεψάμενος πολλοὺς τῶν ἀφεστηκό-

3 ὡς πάλιν προδότην PALf, πάλιν ὡς προδότην c 4
ἀπορίας] ἐνεργείας Hert., περιπετείας Dind.; τοῦ δὲ καιροῦ
οὐκ ἐῶντος Reiske 12 ἡγρον] εἶχον L 14 δοτάμης P
16 τότε Reiske, τε ο 19 τοῦτον] πλήθος P 21 Ῥεωμίθρης
Dind. ex Xen. Cyrop. VIII 8, 4

των ἡγεμόνας, τούτους μὲν σὺλλαβὼν καὶ δῆσας
ἀνέπεμψε πρὸς Ἀρταξέρξην, αὐτὸς δὲ ἀποστάτης
γενόμενος ταῖς ἐκ τῆς προδοσίας δωρεαῖς διελύσατο
τὰ πρὸς τὸν βασιλέα. κατὰ δὲ τὴν Αἴγυπτον Τα- 2
5 ὥς ὁ βασιλεὺς κατασκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν
πόλεμόν διακοσίας μὲν τριήρεις εἶχε πολυτελῶς
κεκοσμημένας, μισθοφόρους δ' ἐπιλέκτους ἐκ τῆς
Ἑλλάδος μυρίους, χωρὶς δὲ τούτων πεζοὺς στρα-
τιώτας Αἰγυπτίους ὀκτακισμυρίους. καὶ τῶν μὲν
10 μισθοφόρων τὴν ἡγεμονίαν παρέδωκεν Ἀγρησιλάῳ
τῷ Σπαρτιάτῃ, ἀπεσταλμένῳ μὲν ὑπὸ Λακεδαιμο-
νίων ἐπὶ συμμαχίαν μεθ' ὀπλιτῶν χιλίων, δυνα-
μένῳ δ' ἡγεῖσθαι στρατιωτῶν καὶ δι' ἀνδρείαν καὶ
στρατηγικὴν σύνεσιν τεθνασμασμένῳ· τοῦ δὲ ναυ- 3
15 τικοῦ τὴν στρατηγίαν ἐνεχείρισε Χαβρία τῷ Ἀθη-
ναίῳ, δημοσίᾳ μὲν ὑπὸ τῆς πατρίδος οὐκ ἀπεσταλ-
μένῳ, ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως συστρατεύειν
πεπεισμένῳ. αὐτὸς δὲ τῶν Αἰγυπτίων ἔχων [ἅπασαν]
τὴν ἡγεμονίαν καὶ στρατηγὸς ὢν ἀπάσης τῆς δυνά-
20 μεως, Ἀγρησιλάῳ μὲν συμβουλευσάντι μένειν ἐπὶ τῆς
Αἰγύπτου καὶ διὰ τῶν στρατηγῶν τὸν πόλεμον διοι-
κεῖν οὐ προσέεχε καλῶς συμβουλευόντι. τῆς γὰρ
δυνάμεως προελθούσης πορρωτέρω καὶ περὶ Φοι-
νίκην καταστρατοπεδευνούσης, ὁ καθεσταμένος ἐπὶ
25 τῆς Αἰγύπτου στρατηγὸς ἀπέστη ἀπὸ τοῦ βασιλέως,
διαπεμφάμενος δὲ πρὸς τὸν υἱὸν Νεκτανεβῶ, καὶ
πείσας ἀντέχεσθαι τῆς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλείας, μέγαν

5 τὰ f, μὲν τὰ c   18 ἅπασαν del. Reiske   19 δυνάμεως F¹J, ἡγεμονίας c   25 ἀπὸ] μὲν ἀπὸ vel μὲν conicio
26 νεκτανεβῶ P, νεκτεναβῶ f

4 πόλεμον ἐξέκαυσεν· ὁ γὰρ Νεκτανεβῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τεταγμένος ἡγεμὼν τῶν ἐξ Αἰγύπτου στρατιωτῶν, καὶ πεμφθεὶς ἀπὸ τῆς Φοινίκης πολιορκεῖν τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ πόλεις, συγκάταινος γενόμενος ταῖς τοῦ πατρὸς ἐπιβολαῖς, τοὺς μὲν ἡγεμό- 5 νας ὠρεαῖς, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπαγγελίαις 6 προτρεψάμενος, ἔπεισε συναγωνιστὰς γενέσθαι. τέλος δὲ καταληφθεῖσης ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν τῆς Αἰγύπτου, 76 ὁ μὲν Ταχῶς καταπλαγεὶς ἐτόλμησε διὰ τῆς Ἀραβίας ἀναβῆναι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ συγγνώμην ἡξίου 10 δοῦναι περὶ τῶν ἡμαρτημένων· ὁ δὲ Ἀρταξέρξης οὐ μόνον αὐτὸν ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων, ἀλλὰ καὶ στρατηγὸν ἀπέδειξε τοῦ πρὸς Αἰγυπτίους πολέμου.

93 Μετ' ὀλίγον δὲ ὁ μὲν βασιλεὺς τῶν Περσῶν 15 ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη τρία πρὸς τοῖς τετταράκοντα, τὴν δὲ βασιλείαν διεδέξατο Ὀχρος ὁ μετονομασθεὶς Ἀρταξέρξης, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη τρία πρὸς τοῖς εἴκοσι· τοῦ γὰρ Ἀρταξέρξου καλῶς βεβασιλευκότος καὶ γενομένου παντελῶς εἰρηνικοῦ καὶ ἐπιτυχοῦς, 20 τοὺς μετὰ τοῦτον βασιλεύοντας μετωνόμαζον καὶ 2 τὴν τούτου προσηγορίαν ἔχειν προσέταττον. τοῦ δὲ βασιλέως Ταχῶ ἐπανελθόντος πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀγησίλαον, Νεκτανεβῶς ἡθροικῶς στρατιώτας πλείους τῶν δέκα μυριάδων ἤμεν ἐπὶ τὸν Ταχῶ, 25 καὶ προεκαλεῖτο περὶ τῆς βασιλείας διαγωνίσασθαι. ὁ μὲν οὖν Ἀγησίλαος ὁρῶν τὸν βασιλέα κατα-

3 ἀπὸ] ὑπὸ P, ἐκ A   4 συγκάταινος Pa   16 πρὸς f, σὺν c   17 Ὀχρος] ὁ χῶς Pa   23 Ταχῶς PAH (cf. Plut. Ag. 39)

πεπληγμένον καὶ μὴ τολμῶντα διακινδυνεύειν,
 παρεκάλει θαρρεῖν· τῆς γὰρ νίκης τυγχάνειν οὐ
 τοὺς κατὰ τὸ πλῆθος προέχοντας, ἀλλὰ τοὺς κατὰ
 τὰς ἀνδραγαθίας πρωτεύοντας· οὐ προσέχοντος δ'
 5 αὐτοῦ συνηναγκάσθη μετ' αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν
 ἀναχώρησιν εἰς τινα πόλιν εὐμεγέθη. οἱ δ' Αἰγύ- 3
 πτιοι τὸ πρῶτον ἐπολιόρκουν τοὺς συγκεκλεισμέ-
 νους· ἐπεὶ δὲ πολλοὺς ἐν ταῖς τειχομαχίαις ἀπέβαλον,
 τείχει καὶ τάφρῳ περιελάμβανον τὴν πόλιν. ταχὺ
 10 δὲ τῶν ἔργων συντελουμένων τῇ πολυχειρίᾳ, καὶ
 τῶν ἐπιτηδείων ἐξαναλωθέντων, ὁ μὲν Ταχὺς ἀπ-
 ἔγνω τὴν σωτηρίαν, ὁ δὲ Ἀγησίλαος παρακαλέσας
 τοὺς στρατιώτας, καὶ νυκτὸς ἐπιθέμενος τοῖς πολε-
 μίοις, διέσωσεν ἅπαντας τοὺς στρατιώτας ἀνελ-
 15 πίστως. ἐπιδιωξάντων δὲ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν 4
 τόπων ὄντων πεδινῶν, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι διέλαβον
 τῷ πλήθει κεκνκλώσθαι τοὺς πολεμίους καὶ πάντας
 ἄρδην ἀναιρήσειν, ὁ δὲ Ἀγησίλαος κατυλαβόμενος
 τόπον, ὃς εἶχεν ἐξ ἑκατέρου μέρους διώρυγα ποτα-
 20 μοῦ χειροποίητον, ὑπέμενε τὴν τῶν πολεμίων ἔφο-
 δον. ἐκτάξας δὲ τὴν δύναμιν οἰκείως τοῖς τόποις, 5
 καὶ τοῖς τοῦ ποταμοῦ ρεῖθροις ὀχυρώσας τὴν στρα-
 τιάν, συνῆψε μάχην. τοῦ δὲ πλῆθους τοῖς Αἰγυπτίοις
 ἀχρήστου γενομένου, ταῖς ἀρεταῖς προέχοντες οἱ
 25 Ἕλληνες πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν Αἰγυπτίων,
 τοὺς δὲ λοιποὺς φεύγειν ἠνάγκασαν. μετὰ δὲ ταῦτα 6

6 τινα] Ταῦα Hemsterhusius 10 *τῇ πολυχειρίᾳ, cf.
 XIV 51, 1. 58, 4] τὴν πολυχειρίαν P, διὰ τὴν πολυχειρίαν c
 (c. 68, 3 XIII 86, 1) 14 ἀνελπίστους P 17 κνκλώσεσθαι
 aut κεκνκλώσεσθαι Steph. 19 διώρυγμα P

ὁ μὲν Ταχὺς ῥαδίως ἀνεκτίσματο τὴν κατ' Αἴγυπτον βασιλείαν, ὁ δ' Ἀγησίλαος ὡς μόνος κατωρθωκὸς τὴν βασιλείαν ἐτιμήθη προσηκούσαις δωρεαῖς. ἐπ- 77
 αυίων δὲ εἰς τὴν πατρίδα διὰ Κυρήνης ἐτελεύτησε, καὶ τοῦ σώματος ἐν μέλιτι κομισθέντος εἰς τὴν 5
 Σπάρτην ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς τε καὶ τιμῆς. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν μέχρι τούτων προέβη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

- 94 Κατὰ δὲ τὴν Πελοπόννησον τοῖς Ἀρκάσι γενο-
 μένης εἰρήνης κοινῆς μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, 10
 ἐνιαυτὸν μόνον ἐμμείναντες τοῖς ὅρκοις πάλιν κατέστησαν εἰς πόλεμον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὅρκοις ἦν γεγραμμένον ἐκάστους εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀπιέναι πατρίδα μετὰ τὴν μάχην, εἰς δὲ τὴν Μεγάλην πόλιν ὑπῆρχον αἱ περιοικοῦσαι πόλεις μετρωκισμέναι καὶ 15
 δυσχερῶς φέρουσαι τὴν ἐκ τῆς πατρίδος μετάστα-
 σιν. διόπερ αὐτῶν ἐπανελθόντων εἰς τὰς προγε-
 γενημένας πόλεις, οἱ Μεγαλοπολῖται συνηνάγκαζον
 2 ἐκλιπεῖν τὰς πατρίδας. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν γενομένης διαφορᾶς, οἱ μὲν ἐκ τῶν πολισμάτων 20
 ἡξίουں αὐτοῖς βοηθεῖν Μαντινεῖς καὶ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων ..., ἔτι δὲ Ἠλείους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μετεσχηκότας τοῖς Μαντινεῦσι συμμαχίας· οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται τοὺς Θηβαίους παρεκάλουν συμμα-

1 ῥαδίως] ἀδίως P   2 Ἀγησίλαος] ἀγκοίλαος P   aut
 ἀνωρθωκὸς, aut τὸν πόλεμον pro τὴν βασιλείαν Reiske
 11 τοῖς om. P   12 εἰς cf. XII 27. 1] εἰς τὸν Wess.,
 om. PALK, τὸν c; κατεστήσαντο πόλεμον Reiske   21 καὶ
 τῶν] κατὰ τῶν Wurm. μετὰ τῶν Dind.   τοὺς ἄλλους Ἀρκά-
 δας Reiske   22 καὶ τοὺς] τοὺς P; Μαντινεῖς καὶ Ἠλείους,
 ἔτι δὲ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων τοὺς μετεσχηκότας conicio
 24 Θηβαίους Dind. (cf. XVI 34, 1. 39, 2). Ἀθηναίους o

χεῖν. οἷς ἀπέστειλαν συντόμως ὀπλίτας μὲν τρισχι-
 λίους, ἱππεῖς δὲ τριακοσίους, ὧν τὴν στρατηγίαν
 εἶχε Παμμένης. οὗτος δὲ παρελθὼν εἰς Μεγάλην 3
 πόλιν, καὶ τῶν πολισμάτων ἃ μὲν ἐκπορθήσας, ἃ
 5 δὲ καταπληξάμενος, συνηνάγκασεν εἰς τὴν Μεγάλην
 πόλιν μετοικῆσαι. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν συνοικισμὸν
 τῶν πόλεων ἐπὶ τοσοῦτο ταραχῆς ἐλθόντα ἔτυχεν
 ἐνδεχομένης καταστολῆς.

Τῶν δὲ συγγραφένων Ἀθάνας ὁ Συρακόσιος τῶν 4
 10 περὶ Δίωνα πράξεων ἐντεῦθεν ἀρξάμενος ἔγραψε
 μὲν βύβλους τρισκαίδεκα, προσανέλαβε δὲ τὸν ἄγρα-
 φον χρόνον ἐτῶν ἐπτά ἀπὸ τῆς Φιλίστου συντάξεως
 ἐν μιᾷ βύβλῳ, καὶ διελθὼν τὰς πράξεις ἐν κεφα-
 λαίοις συνεχῇ τὴν ἱστορίαν ἐποίησεν.

15 Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Νικοφήμεου τὴν ὑπα-95
 τικὴν ἀρχὴν ἐν Ῥώμῃ διέλαβε Γάιος Σολπίκιος
 καὶ Γάιος Λικίνιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀλέξανδρος μὲν
 ὁ Φερῶν τύραννος ληστρίδας ναῦς ἐκπέμψας ἐπὶ τὰς
 Κυκλάδας νήσους, τινὰς μὲν ἐκπολιορκήσας πολ-
 20 λῶν σωμάτων ἐκνρίευσεν, εἰς δὲ τὴν Πεπάρηθον
 ἀποβιβάσας μισθοφόρους στρατιώτας ἐπολιόρκει τὴν
 πόλιν. Ἀθηναίων δὲ βοηθησάντων τοῖς Πεπαρη- 2
 θίοις, καὶ στρατηγὸν Λεωσθένην ἀπολιπόντων, ἐπέ-
 θετο τοῖς Ἀθηναίοις ἐτύγχανον δ' οὗτοι παρα-
 25 φυλάττοντες τοὺς ἐν τῷ Πανόρμῳ διατρίβοντας τῶν
 Ἀλεξάνδρου στρατιωτῶν. ἀπροσδοκῆτως δὲ ἐπιθε-

1 οἷς] οἱ καὶ Reiske   4 καὶ τῶν — πόλιν om. A
 6 μετοικῆσαι PAF   12 ἐπτά] ε' Reiske   16 πολπίκιος P,
 Σουλπίκιος v   17 Λικίνιος o - PJ   23 ἀπολιπόντων] ἀπο-
 πεμπόντων Palmerius, ἀποστείλάντων malim

μένων τῶν τοῦ δυνάστου, παράδοξος εὐημερία περὶ 78
 τὸν Ἀλέξανδρον ἐγένετο. οὐ μόνον γὰρ τοὺς ἀπε-
 σταλμένους ἐν τῷ Πανόρμῳ διέσωσεν ἐκ τῶν μεγί-
 στων κινδύνων, ἀλλὰ καὶ τριήρεις μὲν Ἀττικὰς
 πέντε, μίαν δὲ Πεπαρηθίαν εἴλε, καὶ σωμάτων 5
 3 ἐκυρίευσεν ἑξακοσίων. οἱ δ' Ἀθηναῖοι παροξυν-
 θέντες τοῦ μὲν Λεωσθένους ὡς προδότου θάνατον
 κατέγνωσαν καὶ τὴν οὐσίαν ἐδήμευσαν, ἐλόμενοι δὲ
 στρατηγὸν Χάρητα καὶ ναυτικὴν δύναμιν δόντες
 ἐξέπεμψαν. οὗτος δὲ τοὺς μὲν πολεμίους εὐλαβού- 10
 μενος, τοὺς δὲ συμμάχους ἀδικῶν διετέλει. κατα-
 πλεύσας γὰρ εἰς Κόρυραν συμμαχίδα πόλιν, στά-
 σεις ἐν αὐτῇ μεγάλας ἐκίνησεν, ἐξ ὧν συνέπεσε
 γενέσθαι σφαγὰς πολλὰς καὶ ἀρπαγὰς, δι' ἧς συν-
 ἔβη τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων διαβληθῆναι παρὰ 15
 τοῖς συμμάχοις. ὁ μὲν οὖν Χάρης καὶ ἕτερα τοιαῦτα
 παρανομῶν ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν διεπράξατο, τῇ δὲ
 πατρίδι διαβολάς.

4 Τῶν δὲ συγγραφέων Διονυσόδωρος καὶ Ἀναξίς
 οἱ Βοιωτοὶ [τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν] εἰς 20
 τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατεστρόφασι τὰς συντάξεις.
 ἡμεῖς δὲ τὰς πρὸ Φιλίππου τοῦ βασιλέως πράξεις
 διεληλυθότες, ταύτην μὲν τὴν βύβλον κατὰ τὴν ἐν
 ἀρχῇ πρόθεσιν αὐτοῦ περιγράφομεν, τὴν δ' ἔχο-

2 ἀπεσταλμένους] ἀπειλημένους Wurm 4 καὶ om. PAK
 Ἀττικὰς μὲν Dind. 7 λεοσθένους P 17 οὐδὲν] οὐδε P
 19 Διονυσιόδωρος ο, corr. Dind. 20 τὴν . . ἱστορίαν del.
 Dind. (cf. XIV 117, 8), τῆς . . ἱστορίας Wess., τῶν Ἑ. ἱστο-
 ριῶν Reiske; ἀναγράφαντες add. Rhod. 24 περιγράφομεν
 Wess., παραγράφομεν ο; παραγράφομεν fort., cf. I 41, 10. II
 60, 4. III 74, 6. IV 85, 7 (XI 92, 5). XVI 95, 5. XVIII 75, 3

μένην ἀπὸ τῆς Φιλίππου παραλήψεως τῆς βασιλείας
 ἀρξάμενοι πάσας διέξιμεν τὰς τοῦ βασιλέως τούτου
 πράξεις μέχρι τῆς τελευτῆς, συμπεριλαμβάνοντες
 καὶ τὰς ἄλλας τὰς γεγενημένας ἐν τοῖς γνωριζομέ-
 νοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης.

3 τελευτῆς] καὶ add. P   4 γεγενημένας PAJL, γενο-
 μένας c

Διοδώρου Σικελιώτου ἱστορικῆς βιβλιοθήκης 16 subscr. P.

Chapman.

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.